

श्री प्रप्रज्या-योगादि विधि संग्रह

एकसप्त

: संपादक :

पूज्य गणिवर श्री नित्यानंद विजयजी महाराज

गे नमः ।

श्री शंखेश्वर पार्श्वनाथाय नमः ।

[श्री आत्मकमल-वीर-दान-प्रेम-जंभूसूरीश्वर
नवन कल्याण अथभाणा नं. ७१]

-: संयोगक-संपादक :-

कर्मसाहित्यनिष्णात वात्सल्यवारिधि सिद्धांतमंदादधि स्व.
पूज्यपाद आचार्य लगवंत श्रीमद्विजय प्रेमसूरीश्वर
महाराज साहेबना पट्टप्रभावक आगमग्रज पंचप्रस्थानात्मक
सकलसूरिमंत्रसमापक स्व. पूज्यपाद आचार्यदेव श्रीमद्विजय
जंभूसूरीश्वर महाराज साहेबना विद्वान शिष्यरत्न
पूज्य गण्डिवर श्री नित्यानंद विजयल महाराज

वीर संवत २५३२
विक्रम संवत २०३२

किंमत
१२-००

आवृत्ति पीठ
नकल १०००

—: પ્રકાશક :—

આચાર્ય શ્રી જંબૂસ્વામી જૈન
મુક્તાબાઈ આગંભ મંદિર
શ્રીમાળી વાગા, ડભોઈ
૩૯૧૧૧૦

પ્રાપ્તિસ્થાન

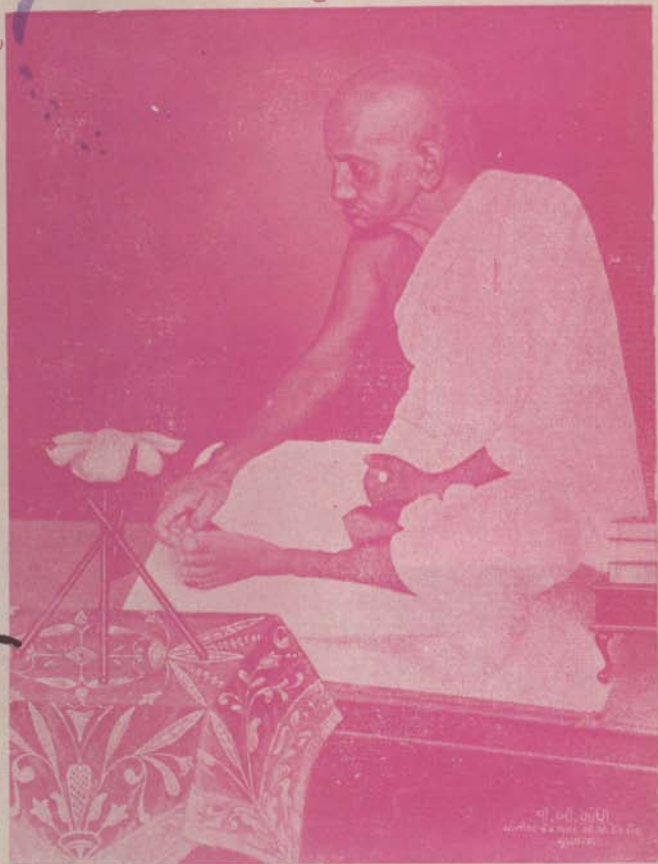
- (૧) પ્રકાશક, ડભોઈ
- (૨) સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર
રતનપોળ, અમદાવાદ
૩૮૦૦૦૧
- (૩) સોમચંદ ડી. શાહ,
પાલીતાણા ૩૬૪ ૨૭૦

—: મુદ્રક :—

જીવણલાલ પુરુષોત્તમદાસ પટેલ
ઉત્કૃષ્ટ મુદ્રણાલય
રીઝીરોડ પુલ નીચે—અમદાવાદ

અગત્યની સૂચના
પુસ્તકનો ઉપયોગ કરતાં
પહેલાં શુદ્ધિપત્રક મુજબ
સુધારો કરી લેવો
આવશ્યક છે. ઘણા સ્થળે
રિ ટાઇપની ખામીને
લીધે ૧૨ છપાયેલ છે તો
યથાથોગ્ય રિ વાંચના
વિનંતિ છે. —

स्व. सकलागभरदस्यवेदी पूज्यपाद आचार्य भगवंत
श्रीमद्विजय हानसूरीश्वर७ महाराजना पट्टालंकार

स्व. सिद्धांतमहोदधि कर्म साहित्यनिष्ठात पूज्यपाद
आचार्य भगवंत

श्रीमद्विजय प्रेमसूरीश्वर७ महाराज

स्वर्गवास : सं. २०२४ वैशाख वद १३ अंलात

નિવેદન

‘ શ્રી પ્રવ્રજ્યા યોગાદિ વિધિ સંગ્રહ ’ નામનું આ પુસ્તક શ્રી આત્મ-કમલ-વીર-દાન-પ્રેમ-જંબૂસૂરીશ્વરજી જૈન કવ્યાણુમાળાના ૭૧ મા મણુકા તરીકે પ્રસિદ્ધ કરતાં અમોને ઘણુંજ આનંદ થાય છે.

આ શ્રી પ્રવ્રજ્યા યોગાદિ વિધિ સંગ્રહ બુકની પ્રથમ આવૃત્તિ સંવત ૨૦૨૨ માં અમારી ગ્રંથમાળાના ૫૦ મા મણુકા તરીકે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી હતી. તે પ્રસિદ્ધ થતાં પૂજ્ય શ્રી શ્રમણુ સંઘમાં ખૂબજ ઉપયોગી અને અનુકુળ થઈ પડી. અને માંગણી ચાલુ રહેતા બધી જ નકલો ખલાસ થઈ જતાં, બીજી આવૃત્તિ પ્રસિદ્ધ કરવાનું અનિવાર્ય બન્યું, તેથી તે માટે અમારી સંસ્થાના પ્રાણુસમા આગમપ્રજ્ઞાસનપ્રભાવક પૂજ્યપાદ આચાર્ય લગવંત શ્રીમદ્વિજય જંબૂસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબને વિનંતિ કરતાં તેઓશ્રીએ પોતાના વિનેય તપસ્વી-વિદ્વાન શિષ્ય પૂજ્ય ગણિવર શ્રી નિત્યાનંદ વિજયજી મહારાજને બીજી આવૃત્તિ માટે સુધારા-વધારા કરી તૈયાર કરવા માટે સૂચન કર્યું, તે અનુસાર પૂજ્ય ગણિવરે ઘણા પરિશ્રમ ઉઠાવી વિધિ કરાવનારને વધુ સરળતા રહે તે રીતે સુધારા-વધારા, સાથે ઉમેરા વગેરે કરીને આખી બુક તૈયાર કરી, તેની સંપૂર્ણ પ્રેસ કોપી પૂજ્યપાદ આચાર્ય લગવંત શ્રીમદ્વિજય

જંબૂસૂરીશ્વરજી મહારાજ સંવત ૨૦૩૦ ના નાસિકની સ્થિરતા અને ચાતુર્માસ દરમ્યાન બારીકાઈથી તપાસી ગયા અને જે કાંઈ સૂચના-સલાહ આપી તે મુજબ બરાબર વ્યવસ્થિત થયા બાદ પ્રેસમાં મુદ્રિત કરવા માટે મોકલવામાં આવી.

આ ગ્રંથ વિધિ વિધાન અંગેના હોઈ લાંબા સમય ટકી શકે તે માટે સારા ઉંચા મેપલીથી કાગળ ઉપર છપાવવામાં આવેલ છે અને બાઈન્ડીંગ પણ સુંદર અને ટકાઉ કરાવવામાં આવ્યું છે.

સંવત ૨૦૨૮ માં ડભોઈમાં સિદ્ધાંતમહોદય ટ્રસ્ટ પૂજ્યપાદ આચાર્ય ભગવંત શ્રીમવિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના પદ્મધરરત્નો શાસન પ્રભાવક વ્યાખ્યાન વાયરુપતિ પૂજ્યપાદ આચાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્વિજય રામચંદ્ર સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ, આગમદિવાકર પૂજ્યપાદ આચાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્વિજય જંબૂસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ ઉભય ગુરુ બ્રાતાની નિશ્રામાં પોતપોતાના શિષ્ય-પ્રશિષ્યાદિ ૮૦ મુનિ ભગવંતો તથા ૧૦૦ પૂજ્ય સાધ્વીજી મહારાજદિની વિશાળ હાજરીમાં શ્રી સંવેગ રંગ દાન-પ્રેમ પૌષ્ઠશાગ્રાનો ઉદ્ઘાટન પ્રસંગ શાનદાર રીતે શ્રી બિનેન્દ્ર ભક્તિ મહોત્સવ પૂર્વક ઉજવાયો હતો.

ત્યારબાદ પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય જંબૂસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ પોતાના શિષ્ય-પ્રશિષ્યાદિ પરિવાર ઠા. ૭ સાથે ધૂલીયા ચાતુર્માસ માટે મહારાષ્ટ્ર તરફ વિહાર

કયો હતો. જલગાંવ પ્રભુપ્રતિષ્ઠા-ગુરુમૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા, ઉપાશ્રયનેા ઉદ્ઘાટન મહોત્સવ કરાવી, ધુલિયા ચાતુર્માસાર્થે પ્રવેશ કરેલ. ચાતુર્માસમાં શ્રી ભગવતી સૂત્રનું વાંચન, તથા ઉપધાન તપ થયેલ. ચાતુર્માસ પૂર્ણ થતાં ઉપધાન તપ માળારોપણ મહોત્સવ સાથે પોતાના શિષ્ય રત્નેને મહોત્સવ પૂર્વક સં. ૨૦૨૯ ના માગસર સુદ ૨ જે પૂજ્ય પંચાસણ મહારાજ શ્રી વર્ધમાનવિજયણ ગણિવર, તથા પૂજ્ય પંચાસણ મહારાજ શ્રી રૈવત વિજયણ ગણિવરને સ્વહસ્તે આચાર્યપદ પ્રદાન કરેલ અને તેજ દિવસે અંકલેશ્વરમાં પૂજ્ય પંચાસણ મહારાજ શ્રી ચિદાનંદ વિજયણ ગણિવર અને પૂજ્ય પંચાસણ મહારાજ શ્રી જ્યંત વિજયણ ગણિવરને પણ પૂજ્ય આચાર્યદેવની આજ્ઞાથી આચાર્યપદ પ્રદાન થયેલ, ત્યારબાદ સં. ૨૦૨૯ નું ચોમાસુ શ્રી સંઘની વિનંતિથી માલેગાંવ કરી સં. ૨૦૩૦ નું ચોમાસુ શ્રી સંઘની વિનંતિથી નાસિકમાં કરેલ. ત્યાં પોતાના વિદ્વાન તપસ્વી શિષ્યરત્ન પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી નિત્યાનંદ વિજયણ મહારાજને શ્રી ભગવતી સૂત્રના યોગોદ્ઘન કરાવી સંવત ૨૦૩૧ ના કારતક વદ ૧૦ મે મહોત્સવ પૂર્વક ગણિપદ પ્રદાન કરવામાં આવેલ.

તે પછી નાસિકથી વિહાર કરી માલેગાંવમાં ઉપધાન તપ કરાવી મુંબઈ ભાયખલામાં સુંદર રીતે શાસન પ્રભાવના પૂર્વક ચાતુર્માસ પૂર્ણ કરેલ. આ ચાતુર્માસમાં પૂજ્ય આચાર્યદેવની તખીયત એકંદરે સારી રહી હતી. ચોમાસુ ઉતરે વડાલામાં

શ્રી જિનેન્દ્રભક્તિ મહોત્સવ, અને ઘાટકો પર દીક્ષા મહોત્સવ હોઈ તે માટે ભાયખલાથી સં ૨૦૩૨ કારતક વદ ૧૪ વિહાર કરેલં. બન્ને સ્થળે પૂજ્ય વડીલ ગુરુબ્રાતા શાસનપ્રભાવક પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય રામચંદ્ર સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબની સાથે રહ્યા હતા. ત્યાં તખીયત અસ્વસ્થ થઈ હતી. માગસર સુદ ૫ ની સાંજે વિહાર કરી સુદ ૬ ના પુનઃ ભાયખલા પધારી ગયા હતા. ઉપચારો ચાલુ હોવા છતાં માગસર સુદ પ્રથમ ૮ ની રાત્રે ૯-૫૫ થતાં સમાધિ પૂર્વક કાલધર્મ પામ્યા હતા. આ સમાચાર અમોને મળતાં ઘણો આઘાત લાગ્યો હતો.

તેઓશ્રી કાલધર્મ પામતા તેઓશ્રીની હાજરીમાં શરુ થયેલા શ્રી વર્ધમાન રૈવત જિનભક્તિ રસધાર, શ્રી દાનપ્રેમવંશ વાટિકા અને શ્રી પ્રવળ્યા યોગાદિ વિધિ સંગ્રહ આ ત્રણ પુસ્તકો પ્રેસમાં છપાતા હોઈ, તૈયાર થયેલા જોઈ શક્યા નહિ તેનું અમોને ઘણું દુઃખ છે.

આ પુસ્તક માટે ખૂબ જ પરિશ્રમ લઈ સંપાદન, મુદ્ર સંશોધન વગેરે કરી આપવા બદલ આગમપ્રજ્ઞ પૂજ્યપાદ આચાર્ય લગવંત શ્રીમદ્વિજય જંખૂસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના વિદ્વાન-તપસ્વી કવિ પૂજ્ય ગણિવર શ્રી નિત્યાનંદ વિજયજી મહારાજ સાહેબનો અમે ખૂબજ આભાર માનીએ છીએ તથા ગ્રંથ પ્રકાશનમાં શ્રી માલેગાંવ જૈન સંઘ, શ્રી નાસિક જૈન સંઘ, શ્રી લાલબાગ જૈન સંઘ,

શ્રી લુણાવા જૈન સંઘ આદિએ દ્રવ્ય સહાય કરવા બદલ તથા ઉત્કૃષ્ટ મુદ્રણાલયના શ્રી જીવણલાલ આદિને કૃતજ્ઞતાવે યાદ કરીએ છીએ.

ફાઉન્ડીના ટાઇપની કોઇ કચાસના કારણે હસ્ત ૧૨ (ખેલક ટાઇપ)નો ૧૨ આ પ્રમાણે ઘણા સ્થળે જેવાં કે ચરિ, પરિ, અરિ વગેરેમાં ચાર, પાર, આર વગેરે શબ્દમાં ફેરફાર થઈ ગયેલ છે તેો યથાયોગ્ય સુધારો કરીને વાંચવા. તથા તે સિવાયની ભૂલો પણ શુદ્ધિપત્રક મુજબ સુધારીને પુસ્તકનો ઉપયોગ કરવા વિનમ્ર વિનંતિ છે. ખીજી પણ કોઇ ક્ષતિ માલમ પડે તેો સુધારી લેવા તથા જણાવવા ભલામણ કરીએ છીએ.

વિશેષ ઉપયોગી થાય તે હેતુથી આ ગ્રંથરત્નમાંથી શ્રી નંદીસૂત્ર, શ્રી ઉપધાન તપ વિધિ, અને શ્રી અતીતભવ પાપાધિકરણ્ય પુદ્ગલ વોસિરાવવાની વિધિની ૨૫૦-૨૫૦ નકલ જુદી જુદી કરાવીને પ્રસિદ્ધ કરેલી છે.

આ ગ્રંથનો સુંદર રીતે ઉપયોગ કરી જ્ઞાન-ક્રિયામય વિરતિલાવના આલંબનથી પરમ પદને પ્રાપ્ત કરવા સુંદર પુરુષાર્થ સેવી જીવનને સફળ બનાવો. એવી શુભ લાવના રાખીએ છીએ.

સંવત ૨૦૩૨

ચૈત્ર સુદ ૧૩

શ્રી મહાવીર જન્મ

કલ્યાણુક દિન

શા. જયંતિલાલ બાપુલાલ

વડજવાળા

મંત્રી-આચાર્યશ્રી જંબૂસ્વામી મુક્તાબાઈ

જૈન આગમ મંદિર

શ્રીમાળી વાળા, ડભોઈ

પ્રસ્તાવના

અનંતાનંત કાળથી સંસારનું ચક્ર એકધારી રીતે ફરી રહ્યું છે, તેમાં જીવો સુખ મેળવવાની આશા રાખવા છતાં, સાચા સુખને પ્રાપ્ત કરી શકતા નથી, તેનું જે કોઈ કારણ હોય તો જીવની સાથે લાગેલું મિથ્યાત્વ છે. મિથ્યાત્વના યોગે જીવને સાચી દૃષ્ટિ પ્રાપ્ત થઈ શકતી નથી. મિથ્યાત્વ જાય તો સમ્યક્ત્વ આવે. સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત થયા પછી જીવ-દેશવિરતિ, સર્વવિરતિ પ્રાપ્ત કરી શકે છે, તેમાં વિશેષ ચારિત્રની સાધનાના બળે ક્ષપકશ્રેણીએ આરોહણ કરી ચાર ઘાતીકર્મોનો ક્ષય કરી લોકલોકને પ્રકાશિત કરનાર કેવળજ્ઞાનને પ્રાપ્ત કરે છે અને આયુષ્ય પૂર્ણ થતાં સઘળાં કર્મોનો સર્વથા ક્ષય કરી અનંત-અક્ષય અન્નબાધ મોક્ષસુખ પણ મેળવે છે. સમ્યક્દર્શનપૂર્વકનું જ્ઞાન અને ચારિત્ર હોય તો જ મોક્ષ પામી શકાય છે. માટે સૌ પ્રથમ જિનેશ્વર ભગવંતનાં વચન ઉપર પૂર્ણ શ્રદ્ધા હોવી જોઈએ, અને તે પછી આત્માની યોગ્યતા કેળવી ચારિત્ર ગ્રહણ કરી સાંજે શાસ્ત્ર અધ્યયન કરવું જોઈએ.

શાસ્ત્રોમાં જણાવ્યું છે કે દરેક સૂત્રનું અધ્યયન યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરીને વિધિપૂર્વક કરવું જોઈએ. એ રીતે વિધિપૂર્વક ગ્રહણ કરેલું શાસ્ત્રનું જ્ઞાન આત્મામાં પરિણત થઈ શકે છે, પરિણત થયેલું જ્ઞાન જ આત્માને તારનારું બને છે. માટે જ ગુરુમહારાજે શ્રી તીર્થંકર

લગવંતની આજ્ઞા મુજબ શિષ્યની યોગ્યતા જોઈને શાસ્ત્રનું જ્ઞાન આપે છે. સામાન્ય રીતે દીક્ષિતને કચારે કયું શાસ્ત્ર લખાવવું તેની મર્યાદા નીચે મુજબ જણાવી છે, તેમાં પણ તે તે શાસ્ત્ર-સૂત્રના યોગોદ્દહન કરાવીને આપવાનું વિધાન છે.

“તિવરિસપરિયાગસ્સઉઆચારપકરૂપનામ અજ્ઞઅયણું,
ચઉવરિસસ્સ ઉ સમ્મં સૂયગડં નામ અંગંતિ. ૧

દસકરૂપવવહારા સંવચ્છરપણુગદિક્ષિખયસ્સેવ;
ઠાણું સમવાઓ ગિચય દો અંગે અટ્ટવાસસ્સ. ૨

દસવાસસ્સ વિવાહો એકારસવાસયસ્સ ઉ ઇમે ઉ;
ખુલ્લિયવિમાણુમાઈ અજ્ઞઅયણા પંચ નાયન્વા. ૩

બારસવાસસ્સ તહા અરણુવવાયાઈ પંચ અજ્ઞઅયણા;
તેરસવાસસ્સ તહા ઉટ્ટાણુસુયાઇયા ચઉરે. ૪

ચઉદસવાસસ્સ તહા આસીવિસભાવણું જિણા ખિતિ;
પન્નરસવાસગસ્સ ચ દિટ્ટીવિસભાવણું તહ ચ. ૫

સોલસવાસાઈસુ ચ એગુત્તરવરૂઠએસુ જહસંખં;
ચારણુભાવણુ મહસુવિણુભાવણા તેયગ્ગનિસગ્ગા. ૬

એગૂણુવાસગસ્સ ઉ દિટ્ટીવાઓ દુવાલસમમંગં;
સંપુન્નવીસવરિસો આણુવાઈ સંવસુત્તસ્સ.” ૭

અર્થ—‘ત્રણ વરસના દીક્ષાપર્યાયવાળાને આચાર પ્રકલ્પ અધ્યયન, ચાર વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને સૂયગડાંગ સૂત્ર, પાંચ વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને દસાકલ્પવ્યવહાર સૂત્ર, આઠ વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને ઠાણાંગસૂત્ર તથા સમવાયાંગ સૂત્ર, દસ વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને પિવાહ-પન્નત્તિ-ભગવતી સૂત્ર, અગિયાર વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને, ખુદ્ધિયાવિમાણુ આદિ પાંચ અધ્યયનો, બાર વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને અરૂણોપપાત આદિ પાંચ અધ્યયનો, તેર વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને ઉટ્ટાણુશ્રુત આદિ ચાર અધ્યયનો, ચૌદ વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને આસીવિસભાવણા, પંદર વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને દિદ્દૃવિસભાવણા, સોલ વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને ચારણુભાવણા, સત્તર વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને મહાસુભિણુભાવણા, અઠાર વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને તેઅગ્નિનિસગ્ગ, એગણીસ વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને બારમું અંગ દષ્ટિવાદ અને સંપૂર્ણ વીસ વરસના દીક્ષા પર્યાયવાળાને સર્વ આગમની વાચના આપવાનું શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતોએ કહેલું છે.

આ પ્રમાણે મુનિરાજોને સૂત્રો લખવા-લખાવવાની મર્યાદા છે, તે પછી શ્રાવક વર્ગને ત લખવા-વાંચવાની વાત જ ક્યાં રહી? અર્થાત્ શ્રાવકવર્ગને આગમ આદિ વિશિષ્ટ ગ્રંથો લખવા-વાંચનાનો અધિકાર કોઈએ આપ્યો નથી, છતાં જાતે મતિકલ્પનાથી વાંચી અનુવાદો અને

અર્થ કરવામાં કહેવાતા જૈન-જૈનેતર પંડિતોએ કેવા છબરડા વાજ્યા છે, તે આજે અજ્ઞાણ્યું નથી.

દવાખાનામાં રાખવામાં આવેલા ખાટલાઓ ઉપર દવાનાં નામ લખવામાં આવેલા હોય છે, તે નામ વાંચીને દરદી જાતે જ ખાટલાની દવાનો ઉપયોગ કરી નિરોગી થવાની આશા રાખે તો તે ક્ષણે ખરી ? નિરોગી તો ન થાય પણ વધુ રોગી બની, વખતે મૃત્યુ પણ પામે, તેમ જાતે જ અધિકાર વગર શાસ્ત્રોનો ઉપયોગ કરવા લાગી જાય તો તે પોતાના આત્માનું એક લવનું નહિ પણ અનેક લવોનું અહિંત કરવા ઉપરાંત બીજા અનેક આત્માઓને સંસાર અટવીમાં ફલાવનાર બને છે. નિરોગી બનવા માટે જેમ ડોક્ટરની સલાહ મુજબ પ્રમાણ યુક્ત દવા લેવાની જરૂરીઆત હોય છે તેમ, તેથીએ વધુ, ભવરોગ્યનું નિવારણ કરવા માટે શાસ્ત્રોની આજ્ઞા મુજબ વર્તવાની જરૂર રહેલી છે.

શ્રાવકો માટે તો જીવવિચાર આદિ પ્રકરણો, કર્મ-ગ્રંથ, ભાગ્ય, સંગ્રહણી, શ્રેત્રસમાસ યાવત્ શ્રી દશવૈકાલિક સૂત્રનાં ચાર અધ્યયન સુધી ભણવા-ભણાવવાની છુટ રહેલી છે, તે ઉપરાંતનાં શાસ્ત્રો માટે તો ગુરુમહારાજ પાસે માત્ર સાંભળવાનો જ અધિકાર છે, પણ જાતે વાંચવાનો અધિકાર નથી. યોગ્ય ગુરુમુખે શ્રવણ કરવાથી પણ

શ્રાવકો સૂક્ષ્મ અર્થના બહુ ગીતાર્થ સદૃશ બની શકે છે. વર્તમાનમાં કેટલા પંડિત-ગૃહસ્થો આગમો સ્વયં વાંચી, સ્વયં મતિકલ્પના મુજબ અર્થવિવેચન કરી રહ્યા છે, તેથી અનર્થ અને લાભને બદલે નુકશાન વધુ દેખાય છે.

શ્રાવકોને પણ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર આદિ સૂત્રોનાં ઉપધાન કર્યા પછી જ તેનો અધિકાર પ્રાપ્ત થાય છે. માટે વહેલામાં વહેલી તકે ઉપધાન કરવા ઉપર શાસ્ત્રો ભાર મૂકેલો છે. શ્રાવકોને ઉપધાન અને સાધુઓને યોગોદ્ધનમાં વિશેષ તપ અને ક્રિયાનુષ્ઠાન કરવાનું હોય છે. તેથી સાધક આત્માને પોતાના મનની એકાગ્રતા થવા પૂર્વક શ્રી શ્રુતધર્મ તથા ચારિત્ર ધર્મની આરાધના, જ્ઞાનાચારની શુદ્ધિ, શ્રી તીર્થંકર ભગવાંતની આજ્ઞાનું પાલન વગેરે ઘણા લાભ થાય છે. આ રીતે જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્રની અદ્ભુત આરાધનાથી કર્મોની ઘણી નિર્જરા થાય છે, સર્વ કર્મોની નિર્જરા થતાં આત્માને મોક્ષ થાય છે.

આ પુસ્તકમાં યોગ અંગેની લગભગ સઘળી વિધિઓનું સંપાદન કરવામાં આવેલું છે. સૌ પ્રથમ 'શ્રી બૃહત્ત્યોગવિધિ' નામથી સં. ૧૯૮૪ માં. પં. ખાન્તિ-વિજયજી ગણિવરે યોગાદિ વિધિઓનું સંપાદન કરેલું એક પુસ્તક પ્રગટ થયું હતું. અશુદ્ધિઓ હોવા છતાં સાધુ-સાધવીઓમાં તે ઘણું ઉપયોગી નીવડ્યું હતું અને વિધિ-

પ્રેમીઓને તેનાથી ઘણું માર્ગદર્શન મલ્યું હતું. તેમના એ શ્રમ માટે આભાર માનવો જ રહ્યો.

આ પુસ્તકમાં યોગ અંગેની લગભગ સઘળી ત્રિધિઓનું સંપાદન કરેલ છે. પ્રથમ આવૃત્તિ કરતા આ બીજી આવૃત્તિમાં વિધિ કરાવવા માટે ક્રિયા કારકને સુગમતા રહે તે રીતે સંકલન કરેલ છે. નંદીસૂત્ર સંપૂર્ણ, ગણિપદ પંચાસપદ, ઉપાધ્યાયપદ આચાર્યપદ આદિ વિધિ વિશદ રીતે વ્યવસ્થિત કરીને મૂકેલ છે. જેથી જે કોઈ ક્રિયા કરાવવાની હોય તો તે માટે પ્રાયઃ બીજા પુસ્તકની જરૂર ન રહે તે માટે પુરતું ધ્યાન રાખેલ છે.

પ્રથમવાર જ ક્રિયા કરાવવાનો જેમણે પ્રસંગ આવ્યો હોય તેવા મુનિ ભગવંતો પણ ક્રિયા સારી રીતે કરાવી શકે એ રીતે સ્પષ્ટ હકીકત અને આદેશો પણ છુટા છુટા સંકલનાબદ્ધ ગોઠવવા કાળજી રાખેલ છે.

આ ગ્રંથમાં ત્રણે પ્રકારના નંદીસૂત્ર મૂકેલા છે. તેમાં દીક્ષા થયા બાદ માંડલિયા યોગમાં સંક્ષિપ્ત નંદીસૂત્ર, મોટા યોગ ગણિ-પંચાસ-ઉપાધ્યાયપદ વખતે મોટું નંદીસૂત્ર અને આચાર્યપદ પ્રદાન વખતે વિસ્તૃત નંદીસૂત્ર સંભળાવવું જોઈએ. જ્યારે કેવળ શ્રાવક-શ્રાવિકાને વિધિ વખતે ત્રણ નવકારરૂપ નંદીસૂત્ર સંભળાવવાનું હોય છે.

વિધિઓ અંગે જુદા જુદા સમુદાયમાં જુદી જુદી

પ્રવૃત્તિઓ આલે છે, તેથી આ પુસ્તકમાં અનેક પ્રતો, વિધિઓ વગેરે મેળવી પૂછવા યોગ્યને પૂછીને ખુલાસા મેળવીને બરાબર કરવા ચત્ન કરેલ છે. જેથી પ્રાયઃ સર્વ સમુદાયોમાં આ પુસ્તક મુજબ ક્રિયા-વિધિ કરાવી શકે.

જ્યારે કાલચરણ આદિ મોટા યોગની વિધિ તે સ્વ. સિદ્ધાંતમહોદધિ પૂજ્યપાદ આચાર્ય લગવંત શ્રીમદ્વિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબની હાજરીમાં અમારા સમુદાય માટે કરવામાં આવેલી નોટને અનુસાર રાખેલી છે અને સુધારવા યોગ્ય સુધારા કરેલ છે.

સમુદાય માટે આ બુકમાં આપેલી વિધિ મુજબ સઘળી વિધિ કરાવવા માટે પરમ શાસનપ્રભાવક વ્યાખ્યાનવાચસ્પતિ પૂજ્યપાદ આચાર્ય લગવંત શ્રીમદ્વિજય રામચંદ્ર સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબે પણ ભાર મૂકેલો છે. જેથી વિધિની એકતા રહી શકે. આથી આ બીજી આવૃત્તિમાં બંધી વિધિઓ બરાબર કરવા ધ્યાન રાખેલ છે. તેમ છતાં કેઈ અગત્યની ભૂલ અજાણતાં પણ રહી ગઈ હોય તો તેના જાણકાર મહાત્માઓ મને જણાવવા કૃપા કરે. જેથી તેનો યોગ્ય સુધારો કરી શકાય.

આ ગ્રંથમાં ચાર વિભાગો રાખ્યા છે. પહેલા વિભાગમાં પ્રવચન-દીક્ષાવિધિ, માંડલિયા યોગ, અનુયોગ વિધિ, દશવૈકાલિક સૂત્રના ચાર અધ્યયનો મૂલ, વડીદીક્ષા

વિધિ માંડવીના સાત આયંબીલ વિધિ, વગેરે. બીજા વિભાગમાં મોટા યોગની બધી વિધિ, ભંગસ્થાન, અસન્નઝાય, યોગના વિશેષ બોલ, સૂત્રોના ચંત્રો, યોગ વિધાન પ્રકરણ, ગણિપદ, પંચ્યાસપદ, ઉપાધ્યાયપદ, આચાર્ય પદની વિધિ, લોચવિધિ, સાધુ-સાધ્વી કાલધર્મ પામે ત્યારે સાધુ અને ગૃહસ્થને કરવાની વિધિ, ખૃદ્ભૂત નંદીસૂત્ર, લોચ કરવાની વિધિ, સંવત્સરી ખામણા વગેરે. ત્રીજા વિભાગમાં બાર વ્રત તથા બીજા વ્રતો ઉચ્ચરાવવાની વિધિ, તીર્થમાળ, ઉપધાનતપ વિધિ, વગેરે. ચોથા વિભાગમાં લગભગ બધા સમુદાયમાં અનુસરાતી અતીતલવ પાપાધિકરણ પુદ્ગલ વેાસિરાવવાની વિધિ વગેરે ઢાખલ કરવામાં આવેલ છે.

આ પુસ્તકમાં જે જે સુધારા-વધારા કર્યા તેની સંપૂર્ણ પ્રેસકોપી પૂજ્યપાદ મારા ગુરુદેવ ઝીણુવટ રીતે તપાસી ગયા બાદ મુદ્રણ માટે મોકલવામાં આવી હતી. શાસન પ્રભાવક આખ્યાન વાચસ્પતિ પૂજ્યપાદ આચાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્વિજય રામચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ, તપોનિધિ પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય ભુવનભાનુ-સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ આદિનું જરૂરી માર્ગદર્શન પણ મળેલ છે.

આ પુસ્તકનો ઘણોખરો ભાગ છપાઈ ગયો હતો. થોડાજ ફર્મા બાકી રહ્યા હતા, ત્યાં મારા પરોપકારી ગુરુદેવ

પૂજ્યપાર આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય જંખૂસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ મુંબઈ લાયબ્રેરી જૈન ઉપાશ્રયમાં સંવત ૨૦૩૧ નું ચાતુર્માસ પૂર્ણ થયા બાદ સંવત ૨૦૩૨ ના માગસર સુદ પહેલી ૮ ની રાત્રે ૯-૫૫ વાગતાં ખૂબ સમાધિ પૂર્વક કાલધર્મ પામતા શિષ્ય-પ્રશિષ્યો, સમુદાય અને શ્રી સંઘને મહાન ખોટ પડી છે. મારી સાહિત્યક પ્રવૃત્તિમાં પૂજ્ય ગુરુદેવની હુકાળી મંમતા માર્ગદર્શન અને જે પ્રેરણા મળતી હતી તે હવે સાક્ષાત તો મળશે નહિ પણ સ્વર્ગમાં રહ્યા છતાં તેઓશ્રી આશીર્વાદ જરૂર વરસાવતા રહેશે એવી અભિલાષા રાખુ છું. આ ગ્રંથ તેઓશ્રીને સમર્પણ કરી કૃતાર્થતા અનુભવું છું.

મારી સાહિત્યક પ્રવૃત્તિમાં પૂજ્ય મારા વડીલ ગુરુ બ્રાતાદિ, સદાનંદી પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય વર્ધમાન સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ, વિદ્વદ્વ્ય પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય ચિદાનંદ સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ, શાંતસ્વભાવી પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય જયંતશેખર સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ, જ્યોતિર્નિદ્ પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્વિજય રૈવત સૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ, તથા લઘુગુરુ બ્રાતાદિ મુનિરાજ શ્રી દેવલદ્ર વિજયજી, મુનિરાજ શ્રી જયદેવ વિજયજી, મુનિરાજ શ્રી સિદ્ધાચલ વિજયજી, મુનિરાજ શ્રી ભુવનકીર્તિવિજયજી,

આદિની પ્રેરણા, પ્રોત્સાહન, સુંદર માર્ગદર્શન, સહાય વગેરે મળતા રહ્યા છે તેનો ખૂબ ખૂબ આનંદ છે. તેઓ સૌનો આભાર બૂલાય તેમ નથી.

પ્રાન્તે આ અંતરતનમાં શ્રી જિનાજ્ઞા વિરૂદ્ધ સામાચારી વિરુદ્ધ કાંઈ પણ લખાયું હોય કે સંપાદન થયું હોય તે તે બદલ ત્રિવિધે ત્રિવિધે મિચ્છામિ દુક્કડં આપુ છું. ટાઇપની ખામીને લીધે હ્રસ્વ રિ તૂટી જતાં ઘણા સ્થળે ૧૨ થઈ ગયેલ તેથી બંને અક્ષર બદલાઈ ગયા છે તે તે સ્થળે ઘટતા શબ્દ વાંચવા વિનંતિ છે. શુદ્ધિપત્રક સિવાય પણ પ્રેસદોષાદિ કારણે રહી ગયેલી ભૂલો સુધારી લેવા વિનંતિ છે. કેાઈ મહત્ત્વની ભૂલ નજરે પડે તેા જણાવવા માટે વિનંતિ છે જેથી પુનઃસુદ્રણ વખતે સુધારી શકાય.

પૂજ્યપાદ આચાર્યાદિપદસ્થ સુતિ મહાત્માઓ, યોગ્ય જીવોને વિધિવિધાન કરાવી મોક્ષ માર્ગના આરાધક બનેા બનાવો એવી નિર્મળ ભાવના રાખુ છું.

સંવત ૨૦૩૨
મહા સુદ ૨ સોમવાર
તા. ૨-૨-૧૯૭૬
સ્વ. પૂ. આ. શ્રી વિજયદાન-
સૂરીશ્વરજી મહારાજની
૪૦મી સ્વર્ગારોહણ તિથિ

સ્વ. પૂજ્યપાદ આચાર્ય ગુરુદેવ
શ્રીમદ્વિજય જંપૂસૂરીશ્વર-
પાદ પદ્મરેણુ
ગણિ નિત્યાનંદ વિજય
લાલબાગ જૈન ઉપાશ્રય, ભૂલેશ્વર-મુખ્ય

☆ સમર્પણ ☆

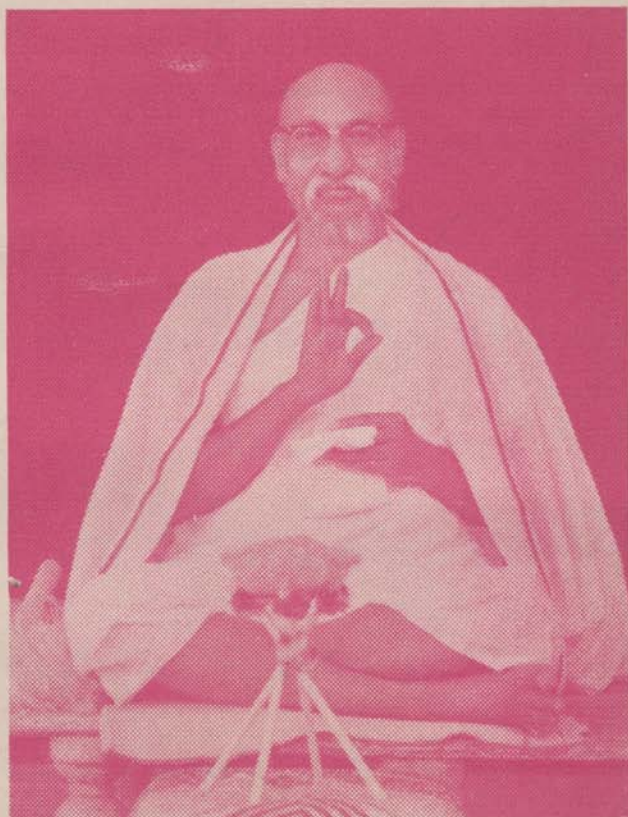
ચરમતીર્થાધિપતિ શ્રી મહાવીર ભગવંતની પાટપરંપરામાં ૭૫ મી પટ્ટને દીપાવનાર સિક્કાંતમહોદધિ સ્વ. પૂજ્યપાદ આચાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્વિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના પદ્મપ્રદીતક અનેક ભવ્ય જીવોને મોક્ષપથ બતાવનાર, દર્ભાવતીના અણુમોલ રત્નસમા. ૫૪ વર્ષનો સુધર્મસંયમપર્યાયમાં પ્રતિષ્ઠા-અંજનશલાકા-દીક્ષા-વડીદીક્ષા, ઉજ્જમાળા, ઉઘાપન મહોત્સવો, સંઘયાત્રા વગેરે શાસન-પ્રભાવના સુંદરતમ કાર્યો કરાવનાર, ૭૭ વર્ષની ઉંમરે સ્વર્ગે સંચરેલ આગમપ્રજ્ઞ સ્વ. પૂજ્યપાદ આચાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્ વિજય જંબૂસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ !

આપશ્રીએ સંસાર કૂપમાંથી સં. ૨૦૩૦ ના વૈશાખ સુદ ૭ ના મારો ઉદ્ધાર કરી પ્રવ્રજ્યા પ્રદાન કર્યું, શાસ્ત્રાધ્યન કરાવ્યું, જડમાંથી પ્રાણ બનાવ્યો, રત્નગથીની નિર્મળ આરાધનામાં દિનપ્રતિદિન આગળ વધાર્યો, વગેરે ઉપકારોનો પ્રત્યુપકાર-વાળવાની મારામાં અહ્ય પણ શક્તિ નથી, છતાં પણ અગણિત ઉપકારની સ્મૃતિરૂપે શતસહસ્ર પંકજની માત્ર એક પાંખડીરૂપ આ 'શ્રી પ્રવ્રજ્યા યોગાદિ વિધિ સંગ્રહ' ગ્રંથરત્ન સમર્પિત કરતા આનંદિત થાઉં છું.

શિશુ નિત્યાનંદ ગણિ

સં. ૨૦૩૨

સ્વ. સિદ્ધાંતમહોદયિ પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્
 વિજયપ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજના પદ્મલંકાર લબ્ધપ્રતિષ્ઠ
 પ્રવચન પ્રભાવક સ્વ. પૂજ્યપાદ ગુરુદેવ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્
 વિજયજીવસૂરીશ્વરજી મહારાજ

સ્વર્ગવાસ સં. ૨૦૩૨ માગસર સુદ પ્ર. ૮, મુંબઈ-ભાયખલા.
 જેઓશ્રીના કૃપાવાસલ્યભર્યા માર્ગદર્શને મારી
 સાહિત્યક પ્રવૃત્તિને યશોભાગી બનાવી છે.
 સેવક: નિત્યાનંદ.

આ અંથના દ્રવ્ય સહાયકો

૩. ૪૦૦૦ શેઠ મોતીશા લાલબાગ જૈન ચેરેટીઝ ટ્રસ્ટ
ભૂલેશ્વર-લાલબાગ મુંબઈ-૪
૩. ૩૦૦૦ શ્રી જૈન સ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક સંઘ જ્ઞાનખાતુ
માલેગાંવ
૩. ૧૫૦૦ શ્રી ઠાટનત્રીન જૈન સંઘ જ્ઞાનખાતુ
ઠાટનત્રીન-મુંબઈ
૩. ૧૦૦૦ શ્રી જૈન સંઘ જ્ઞાનખાતુ
લુણાવા (રાજસ્થાન)
૩. ૫૦૦ શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાન જૈન પેઢી જ્ઞાનખાતુ
નાસિક સીટી

अनुक्रमणिका

विसाग पहिलो

विषय	पृष्ठ
निवेदन...	५
प्रस्तावना...	१०
द्रव्य सहायको...	२१
अनुक्रमणिका...	२२
शुद्धिपत्रक...	२७
१ प्रवचना-दीक्षा विधि	१
दीक्षा वधते ज्ञेयता साधु साध्वीना उपकरणे	१४
२ योग प्रवेश विधि	१५
नंहीनी विधि	१६
जुहलनंही	१८
पवेयलानी विधि	२२
हररोज सांजे करवानी विधि	२६
२-३-४-५-६ द्वा द्विसे करवानी विधि	२७
उत्कालिक योगमां उद्देशो ३ अनुज्ञानंहीनी क्रिया	
सिवायना द्विसे करवानी पवेयलानी विधि	३२
७ मा द्विसे करवानी विधि	३३
८ " " " "	३५
आवश्यक श्रुतस्कंध योगयंत्र	३८
दशवैकालिक "	३८
अनुष्ठानमां ६ थी १ काउस्सज्जनी समज	३८
" ११-१० " "	१८१

વિષય	પૃષ્ઠ
પાલી પાલટવાની વિધિ	૪૩
યોગમાંથી ઠાઠવાની વિધિ	૪૪
અનુયોગ વિધિ	૪૫
શ્રી દશવૈકાલિક સૂત્રનાં ચાર અધ્યયનો	૫૦
૩ ઉપસ્થાપના (વડી દીક્ષા)ની વિધિ	૬૫
બહુતનંદીસૂત્ર	૬૬
૪ માંડલી સાત આયંખીલની વિધિ	૭૫

વિભાગ બીજો

૧ નોંતરાની વિધિ	૭૭
૨ કાલગ્રહણની વિધિ	૮૦
૩ કાલપવેવાની વિધિ	૮૯
૪ સજ્જાય પઠાવવાની વિધિ	૯૦
૫ પાટલી (કાલમાંડલા પડિકમવા) ની વિધિ	૯૨
૬ નંદીની વિધિ	૯૭
૭ કાલિક જોગમાં પવેયાણાની વિધિ	૧૦૦
૮ ઉદેસાનંદી કે અનુગાનંદી સિવાયના દિવસોમાં કરવાની વિધિ	૧૦૩
૯ કાલિક યોગમાં એકલો સમુદ્દેશની વિધિ	૧૦૭
૧૦ સંઘટ્ટો આઉતવાયણુ લેવાની વિધિ	૧૦૯
૧૧ કાલિક યોગમાં સાંજની વિધિ	૧૧૨
૧૨ ભંગસ્થાન	૧૧૩
૧૩ નીચેના કારણે દિવસ પડે	૧૧૫
૧૪ નીચેના કારણે દિવસ ન પડે, પણ આલોચણામાં લખવું	૧૧૬
૧૫ અસજ્જાય	૧૧૬
૧૬ યોગના વિશેષ ખોલ	૧૨૦

વિષય	પૃષ્ઠ
૧૭ અસ્વાધ્યાય ક્યારે ?	૧૩૮
૧૮ યોગ યંત્રો	૧૫૧
દશપથજ્ઞાના નામ	૧૭૮
૧૯ ઉત્તરાધ્વન અસંખ્ય અધ્વન	૧૭૮
અનુષ્ઠાનમાં ૧૦-૧૧ કાઠિં સમજ	૧૮૧
વાચનાચાર્યમંત્ર-ઉપાધ્યાયમંત્ર	૧૮૩
૨૦ યોગવિધાન પ્રકરણ	૧૮૪
૨૧ ગણિપદ આપવાની વિધિ	૧૯૧
૨૨ પંચાસપદ ,, ,,	૧૯૬
૨૩ આચાર્યપદ-ઉપાધ્યાયપદ-પંડિતપદ આપવાની વિધિ	૨૦૧
૨૪ વજ્રપંજર સ્તોત્ર	૨૦૮
૨૫ પૃહ્લતાનંદીસૂત્ર સંપૂર્ણ	૨૦૯
૨૬ લોચ કરાવવાની વિધિ	૨૬૯
૨૭ સંવત્વરી ખામણા	૨૭૧
૨૮ કાળધર્મ પામ્યા પછી સાધુ-સાધ્વીને કરવાનો વિધિ	૨૭૫
૨૯ શ્રાવણને કરવાનો વિધિ	૨૭૮
૩૦ સાધુ-સાધ્વી કાળ કરે ત્યારે જ્ઞેષ્ઠતા સામાનની યાદી	૨૮૦
૩૧ ખાર માસે કાઠિસ્સગ્ગ કરવાનો વિધિ	૨૮૧
૩૨ દાંત ખોવાઈ જાય તો તેનો કાઠિસ્સગ્ગ કરવાની વિધિ	૨૮૧
વિભાગ ત્રીજો	
૧ ખાર વ્રત-ઉચ્ચરાવવાની વિધિ	૨૮૨
૨ વ્રત-તપોચારણની વિધિ	૩૦૨
બ્રહ્મચર્યનો આહાવો...	૩૦૪
વીસસ્થાનક, જ્ઞાનપંચમી તપનો આહાવો	૩૦૬
રોહિણી-મૌનએકાદશી તપ ,,	૩૦૭

વપય	પૃષ્ઠ
૩ તીર્થમાત્ર પહેરાવવાની વિધિ	૩૧૦
૪ ઉપધાન તપ વિધિ	૩૧૩
ઉપધાનમાં જોડતાં ઉપકરણો	૩૧૭
૨ પ્રવેશના દિવસની વિધિ	૩૧૭
પૌષ્ઠ ઉચ્ચં સૂત્ર	૩૧૮
પવેયાની વિધિ	૩૨૩
૩ રાષ્ટ્ર મુહુર્તિની વિધિ	૩૨૪
૪ ૩-૪-૫-૬ઠ્ઠા ઉપધાનમાં સંક્ષેપથી સ્થાપનાચાર્ય સમીપે	
ચૈત્યવંદન વગેરે કરાતી પ્રવેશ કરાવવો ૫ ડે તેની વિધિ	૩૨૫
૫ દરોજ કરવાની વિધિ	૩૨૭
૬ ઉપધાનવાળાને દરોજનો કાર્યક્રમ	૩૨૯
૭ સાંજે કરવાનો વિધિ	૩૩૧
૮ શ્રાવિકાઓને દરોજ ગુરુએ કરાવવાની વિધિ	૩૩૧
૯ વાચનાનો વિધિ	૩૩૨
૧૦ વાચનાનો યંત્ર	૩૩૪
૧૧ ઉપધાનની વાચનાઓ પહેલું ઉપધાન	૩૩૫
ખીજું ઉપધાન	૩૩૬
ત્રીજું "	૩૩૮
ચોથું "	૩૪૦
પાંચમું "	૩૪૨
છઠ્ઠું "	૩૪૫
૧૨ કાકેસલગ કરવાનો વિધિ	૩૪૮
૧૩ ખમાસમણા દેવાની વિધિ	૩૪૯
૧૪ આસોયણુ લેવાની વિધિ	૩૪૯
૧૫ વર્ષમાન વિધા	૩૫૦
૧૬ ઉપધાનવાળાઓને પૌષ્ઠ પારતી વખતે સંભળાવવાની ગાથા	૩૫૧

विषय	पृष्ठ
१७ उपाधानमां द्विवस क्यारे पडे ?	३५१
१८ क्या कारखोथी आलोयणु आवे	३५३
१९ उपाधान संपंधी विशेष उकीकत	३५४
२० मालारोपणु विधि	३६९
२१ आलोयना यंत्र	३७७

विलाग चौथो

दुष्कृतगर्हा तथा अतीतलवपापाधिकरणपुद्गल वेसिरावत्रानी विधि	
पिठिका, क्रियानो शुल हेतु	३७८
पाठो	३८०
विधि	३९२
पुर्वकृतदुष्कृतयोनी निंदा	४०१
सुकृतनी अनुमोदना	४०२
चार शरणां	४०५
प्रार्थना	४३३
कर्मपंधना हेतुओ	४१३
अंतिम आराधना	४२०
पुण्यप्रकाशनु स्तवन	४२३
सात अभासणु	४३४
प्रतिज्ञा पत्रक	४३६
दष्टांत	४३९

શુદ્ધિ પત્રક

સૂચના

પ્રથમ નીચે મુજબ પુસ્તકમાં શુદ્ધિ કરી લેવા વિનંતિ છે.
ટાઇપની ખામીથી 12 ની 12 થયેલી છે

પૃષ્ઠ-પંક્તિ

આર	તું અરિ	૬/૧, ૯/૧૩, ૧૦/૧
ચાર	ચરિ	૬/૧, ૪૮/૫, ૧૯૭/છેલ્લી, ૨૦૩/૧૫, ૨૦૪/૬ ૨૦૫/૨
પાર	પરિ	૯/૨૧, ૨૯/૧૬, ૩૩/૨૦, ૪૫/૧૦, ૫૩/૧૦, ૫૪/૧૬, ૫૭/૯, ૧૦, ૧૩, ૧૩, ૧૯, ૫૯/૫, ૬૪/૧૫, ૬૮/૨૧, ૭૨/૧૨, ૧૪, ૧૪, ૧૫, ૧૬, ૨૧, ૧૦૪/૧૩, ૩૧૨/છેલ્લી, ૩૭૦/૯
ગાર	ગરિ	૧૦/૧૨, ૫૫/૧૦, ૫૬/૭, ૫૭/૭, ૧૮, ૫૮/૫, ૫૯/૨
.		૨૦, ૬૦/૧૧, ૬૧/૧, ૭૧/૬, ૭૨/૨૦, ૭૩/૮, ૩૯૨/૧૮, ૨૨, ૩૯૬/૧૩, ૩૯૭/૧૨, ૪૩૪/૨૩, ૪૩૫/૪, ૫, ૬,
ધાર	ધરિ	૧૧/૮, ૩૭૪/૯
ધાર	ધારિ	૩૧/૫, ૩૭/૩, ૧૯૮/૧૪, ૩૦૧/૨૧
ધાર	ધરિ	૧૮/૨૦, ૧૯/૩, ૬૭/૮, ૧૭, ૮૨/૮, ૯, ૮૭/૨૦
કાર	કરિ	૨૦/૧૨, ૨૮/૧૫, ૨૨/૧૪, ૨૯/૧૬, ૩૩/૨૧, ૫૩/૭, ૯૯/૯, ૧૦૩/૧૮, ૩૭૦/૯
સાર	સારિ	૩૦/૧૧, ૧૦૫/૫, ૧૦૮/૧૨ ૪૩૫/૩, ૫,
સાર	સારિ	૫૪/૨૦
સાદ્ઠ	સારિઠ	૧૩૯/૧૫

પોાર	પોારિ	૪૮/૧૫, ૧૩૮/૧૩, ૧૫, ૧૩૬/૧૭
પુાર	પુારિ	૪૮/૧૫, ૫૧/૨૨
ચારમ	ચારિમં	૪૮/૧૬
હાર	હારિ	૫૩/૫, ૬૧/૮
નિારિ	તિારિ	૭૨/૨, ૧૩૬/૧૫
તાર	તારિ	૧૩૬/૧૮
તિાનન	તિનિન	૧૩૬/૧૯
અવાટૂઠયે	અવટૂઠયે	૨૬૬/૧૩, ૧૭,

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૬	૧૦	સમકખં	સમકખં
૭	૭	શિાય	શિષ્ય
૮	૮	ંવિર ધ ૦	ંવિર ધ ૦
૧૦	૮	સવ્વ	સવ્વં
૧૫	૧૩	ઈચ્છકારેણુ	ઈચ્છાકારેણુ
„	૧૬	ઈચ્છાકારી	ઈચ્છકારી
૧૬	૧	„	„
૧૬	૧૨	અશાતના	આશાતના
૧૯	કુટનોટ-૧	અવશ્યકતા	આવશ્યકના
	૨	ને	૧ને
૧૯	૧૯	સવ્વેસિં	ઉદ્દે ૦ સમુ ૦ અણુ ૦ અનુ ૦ પવતર્થ ? સવ્વેસિં
૨૫	૯	ભોગ	ભોગં
„	કુટનોટ-૨	દિસો	દિવસો
૩૨	૯	ઇચ્છકારેણુ	ઇચ્છાકારેણુ
૩૪	૧૩	અશાતના	આશાતના
„	૧૪	કરવા	કરવી
૩૬	૩	અણુભવણી	અનુભવાવણી

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૫૯	૧૬	આયાવંતં વા ન	ન
૬૦	૧૭	ચલેણુ	ચેલેણુ
૬૮	૧૦	સવ્વેસિં	ઉ.સમુ.અણુ.અનુ.સવ્વેસિં
૬૯	૩-૯	”	”
૬૮	૧૫	ંદીવત્તતીએ	ંદીવપત્તતીએ
”	”	ંચુલ	ંચુલિં
૭૪	છેલ્લી	સાધ્વીજીથી	સાધ્વીજીશ્રી
૮૬	૭	વારવદ્દ	વારવદ્દે
૯૦	૮	પાઈ	પાલાઈ
૯૯	કુટનોટ ૩	વુડ્ડબ્બહિ	વુડ્ડિબ્બહિ
૧૦૦	૧૪	યેગમાં	યેગમાં
૧૧૦	૯	કાઉસ્સગ્ગં	કાઉસ્સગ્ગં
”	૧૦	કાઉસ્સગ્ગં	”
૧૧૩	૧૨	પડિલેહું ?	૧પડિલેહું ?
૧૧૯	૧૨	આંતરિત	આંતરિત
૧૨૫	૨૦	આગળ	આગળ
૧૨૯	૫	પડેલી	પડેલી
૧૩૦	૨૦	આગાઢમાં	આગાઢમાં
૧૪૧	૧૨	ચીણી	ચીણી
૧૫૧	૭	શ્રુ સ. શ્રુ.અ.	સૂ સ. સૂ.અ
૧૫૫	૫	વ્યવહાર અધ્યયન	વ્ય.અ. ઉ. નંદી
”	૮	દશાશ્રતસ્કંધ	દશા.શ્રુ.ઉ. નંદી
૧૮૦	૮	ંપમત્તા	ંપામતો
૧૮૨	૧,૨,૩,૪,૫	ખીજ	ખીજ શ્રુતસ્કંધના
૧૯૭	૧૩	કરી મમ	કરી

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૨૦૦	૧૧	પંન્વાસ	પંન્વાસ પદ
૨૦૧	છેલ્લી	રુગુ	ગુરુ
૨૦૪	૫	અત્થેણુ સુતોણુ	સુતોણુ અત્થેણુ
„	૧૩	ચીરંપાલ નીયં	ચીરં પાલનીયં
		અન્નેસિ	અન્નેસિં ચ
૨૦૭	૨	ઠાયેહ	ઠાયેહ
૨૦૮	૧૬	યશ્ચેવં	યશ્ચૈવં
૨૦૯	છેલ્લી	નોમ	નેમિ
૨૧૧	૫	સંધમ હા	સંધમહા૦
૨૧૨	૪	નિવ્વુઈ	નિવ્વુઈ
૨૧૬	૪	આમિલિ-	આલિનિ-
૨૨૧	૮	ંમુહુતં	પુહુતં
૨૨૩	૧૬	ંભુમિયા	ંભુમિય
૨૨૪	છેલ્લી	સંખેજ્જવા-સાઉય	સંખેજ્જવાસાઉય
૨૨૮	૪	પન્નરસ	પન્નરસ
૨૩૦	૮	ઉપત્તિઆ	ઉપત્તિઆ
૨૩૭	૧૧	ઉવગયં	ઉવગયં
૨૩૯	૧૫	અણુકખરિસુયં	અણુકખરસુયં
૨૪૦	૬	અવોહો	અવાહો
„	૧૮	ચ્યુ	(ચ્યુ)
૨૪૪	૨	કાપ્પ૦	કપ્પિ૦
૨૫૩	૧૭	અંતગડદમાસુ	અંતગડદસાસુ
૨૫૬	૮	વિવાહા	વિવાગા
૨૬૭	૧૧	સાઈઅ	સાઈઅં
„	૧૪	ધીરા	ધીરા

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૨૬૮	૧	વાદકાર	વાદકારં
૨૭૩	૮	સંદિ	સંદિ૦
”	૯	ચોમાસી	ચોમાસીઅં
૨૮૫	૬	તરડ	તરડગ
૨૯૨	૧૮	એગાવિહ	એગવિહં
૨૯૯	૧૧	અનતથણા	અનતથણા
૩૧૪	૮	ઉપવા સગણાય	ઉપવાસ ગણાય
૩૩૯	૧૭	મુતાણું	મુતાણાં
૩૪૪	છેલ્લી	અને	અને
૩૪૭	૩	સિંહરે	સિંહરે
૩૪૯	૧૫	૦સાવેહ	૦સાવેહ
૩૭૭	૧૫	ઉપધાન	ઉપધાનમાં
૩૮૪	૧૫	જીણાઈ	જીવાઈ
૪૧૫	૧૦	ચારત્ર	ચારિત્ર
૪૧૯	૯	પોતાના	પોતાના
૪૨૧	૧૨	અન્તર્યામિત	અન્તર્યામિ
૪૨૨	૧૨	સર્વ	સર્વ
૪૨૪	૭	સમકિત	સમકિત
”	૧૪	અવણુવાદ	અવણુવાદ
૪૨૭	૧૨	વિષયા૦	વિષયા૦
૪૨૯	૨	પિડકમિએ	પિડકમિએ
૪૪૦	૧૧	વ્યા	આ

पूज्य गणिवर श्री नित्यानंद विजय भडाराजे
संपादित करेल पुस्तके

१. नित्य नियम श्रेणी. आवृत्ति १ थी ६
२. अक्षयनिधि तपो विधान. आवृत्ति १ थी ५
३. परिमल.
४. पौषधविधि.
५. भडापंचनेा यात्री.
६. दानप्रेम वंश वाटिका. आवृत्ति १ थी ४
७. स्नातपूज
८. अतीतभव पापाधिकरण पुद्गल वेसिराववानी विधि

प्रताकार

९. गिरिराज स्पर्शना. आवृत्ति १ थी ६
१०. लक्ष्मणीतिथी परियय.
११. ओध नियुक्ति पराग.
१२. रैवतगिरि स्पर्शना.
१३. पंचतीर्थी परियय.
१४. आलोचयना दीपिका. आवृत्ति १-२
१५. प्रमन्या योगादि विधि संग्रह. आवृत्ति १-२
१६. पिंड नियुक्ति पराग.
१७. श्रीपाण अरित्र-प्रताकार सं. पा.
१८. गिरिराज शुष्ण कर्तनावली
१९. स्तवन योवीसी
२०. श्री शांतिनाथ जिन पंच कल्याणुक पूज आवृत्ति १ थी ३ नूतन रयना
२१. श्री ऋषलादि यतुर्विंशति जिन ,, नूतन रयना
२२. श्री सिद्धयकनिष्ठ नवपदण पूज ,,
२३. श्री नवपदण भडापूज (पढेतिर प्रकारी पूज) (प्रेसमां)

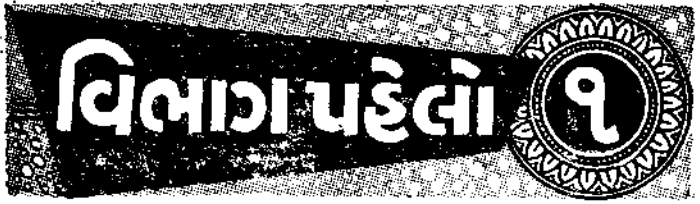

॥ वें नमः ॥

॥ श्री शंखेश्वर पार्श्वनाथाय नमः ॥

॥ आचार्य श्री विजय दान-प्रेम-जम्बूसूरीश्वर गुरुभ्यो नमः ॥

श्री प्रप्रन्या-योगादि विधि संग्रह

(१) प्रप्रन्या-दीक्षाविधि

पुरुषा-वासे-ये-वेस, वंदासुसंग लंगा अट्टितियं;
सामांयितिय तिपयादिलुं, उस्सगो नाम आसुसद्दी.
(दार गाथा)

१-योग्य पुरुष तथा स्त्रीनी जति कुल शुद्ध जणी,
वैराग्यनुं कारणु पूछी जे ते योग्य होय तो.

२-सारा मुद्धते शुल शुक्ने वस्त्र आभरणुादिथी
अलंकृत थछ, दीक्षा लेनार मोटा आडंभरे घेरथी नीकणी,
हंडेरासरे आवी हाथमां श्रीकण लछ त्रणु प्रदक्षिणा दे.
पछी दीक्षा आपवाना ठेकाणु (चैत्य, वडलो, आसोपालव,
आंभा प्रमुभ शुल स्थानके) आवी, वसति शुद्ध जेछ,

શ્રીકૃણ હાથમાં લઈ ચતુર્મુખ લગવાનથી ચુકત નાણને ત્રણ પ્રદક્ષિણા ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણતા અને ગુરુ મહારાજને નમસ્કાર કરતા આપે. પછી એક બાજુ જઈ કપડાં પ્રમુખ ઉતારી, ઉત્તરાસન (ખેશ) નાખી, ચરવળો મુહપત્તિ કટાસણું લઈ ખમાસમણું દઈ ઈરિયાવહી પડિલ્કમી ખમાસમણું દઈ ઈચ્છાકારેણુ સંદિસહ લગવન્ ! વસતિ પવેઉ ? ઈચ્છં. ખમાં દઈ લગવન્ મુદ્ધા વસહી ખમાં ઈચ્છાકારેણુ સંદિસહ લગવન્ મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઈચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહે. પછી ખમાં દઈ ઈચ્છકારી લગવન્ તુમ્હે અમ્હં 'સમ્યક્ત્વ સામાયિક (શ્રુત સામાયિક દેશવિરતિ સામાયિક, સર્વવિરતિ સામાયિક આરોવાવણી નંદી કરાવણી 'વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ઈચ્છં ગુરુ વિધિપૂર્વક વર્ધમાન વિદ્યાએ વાસક્ષેપ મંત્રી ત્રણ નમસ્કાર પૂર્વક મસ્તક ઉપર વાસક્ષેપ કરે.

૩-ખમાસમણું દઈ, ઈચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે

૧-જેણે સમ્યક્ત્વ તથા દેશવિરતિ પૂર્વે ચહણુ કરેલ હોય તેને ' સર્વવિરતિ સામાયિક આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસ નિક્ષેપકરો ' એમ કહી વાસનિક્ષેપ કરે.

૨-તીર્થમાળ કે ખીજ જે વતઆદિ ઉચ્ચરાવવાના હોય તે નામ બોલીને વાસક્ષેપ કરવો. આગળ પણ તે તે નામો બોલવા.

અમ્હં સમ્યક્ત્વસામાયિક-શ્રુતસામાયિક-દેશવિરતિ
સામાયિક-સર્વવિરતિ સામાયિક આરોવાવણી નંદી
કરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ ઈચ્છં. ગુરુ
શિષ્યને પોતાના ડાબા પડખે રાખી સંઘ સમક્ષ દેવ
વંદાવે. ગુરુ બોલે અને શિષ્ય સાંભળે.

ચૈત્યવંદન

ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય વિશ્વચિન્તામણીયતે;
હ્રીં ધરણેન્દ્રવૈરોટયા પદ્માદેવીચુતાય તે. ૧
શાન્તિ-તુષ્ટિ-મહાપુષ્ટિ-ધૃતિ-કીર્તિ-વિધાયિને;
ૐ હ્રીં દ્વિડ્ વ્યાલ વેતાલ-સર્વાધિવ્યાધિનાશિને. ૨
જ્યાઽજિતાઽઽખ્યાવિજ્યાઽઽખ્યાઽપરાજિતયાઽન્વિતઃ;
દિશાંપાલૈર્થૈયૈર્ધૈર્વિદ્યાદેવીભિરન્વિતઃ. ૩
ૐ અસિઆઉસાય નમસ્તત્ર, ત્રૈલોક્યનાથતામ્;
ચતુઃપદ્મિસુરેન્દ્રાસ્તે, ભાષન્તે છત્રચામરૈઃ. ૪
શ્રીશંખેશ્વર મણ્ડન ! પાર્શ્વજિન ! પ્રણતકલ્પતરુકલ્પ;
ચૂરય દુષ્ટનાતં પૂરય મે વાચ્છિતં નાથ ! ૫

પછી જંકિચિં નમુત્યુણું અરિહંત ચેઈયાણું
અન્નત્યં કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ કરી પારી નમોઽ-
હંતં કહી થોય કહેવી :-

અહંસ્તનોતુ સ શ્રેયઃશ્રિયં યદ્દધ્યાનતો નરૈઃ;
અખ્યૈન્દ્રી સકલાઽત્રૈહિ, રંહસા સહ સૌચ્યત. ૧

पछी लोगरसस० स०वलोअे अरिहंत येथ्याणुं०
अन्नतथ० अेक नव० काठि० पारीने भीणु थोय कडेवी :-

ओमिति मन्ता यच्छासनस्य नन्ता सदायदंर्डीश्रिः
आश्रीयते श्रिया ते, लवतो लवतो जिनाः पान्तु. २

पछी पुष्परवरदी० सुअरस लगवओो० अन्नतथ०
अेक नवकारनो काठि० पारीने त्रीणु थोय कडेवी :-

नवतरवयुता त्रिपटीश्रितारुचिज्ञानपुण्यशक्तिमताः
वरधर्मकीर्तिविद्याऽऽनन्दाऽऽस्या नैनगीर्थात्. ३

पछी सिद्धाणुं पुद्धाणुं कडी. श्री शांतिनाथ आरा-
धनार्थं करेमि काठिरसग्गं वंढणुपत्तियाअे० अेक लोगरसस
(सागरवरगंभीरा सुधी)नो काठि० पारी नमोऽहंत० कडी
थोथी थोय कडेवी :-

श्रीशान्तिःश्रुतशान्तिः प्रशान्तिकोऽसावशान्तिमुप-
शान्तिम्;
नयतु सदा यस्य पदाः, सुशान्तिदाः सन्तु सन्ति जने. ४

पछी श्री द्वादशांगी आराधनार्थं करेमि काठि-
रसग्गं वंढणु० अेक नवकारनो काठि० पारीने नमोऽहंत०
कडी पांचमी थोय कडेवी :-

सकलार्थसिद्धिसाधनभीजेपाङ्गा सदा स्फुरद्दुपाङ्गा;
लवतादनुपहतमहातमोऽपहा द्वादशाङ्गी वः. ५

પછી શ્રી શ્રુતદેવતા આરાધનાર્થ" કરેમિ કાઉં
અન્નતથં એક નવં કાઉં પારીને નમોડહંત્તં કહી છઠ્ઠી
થાય કહેવી :-

વદ વદતિ ન વાગ્વાદિનિ ! ભગવતિ ! કઃ ? શ્રુતસર-
સ્વતી ! ગમેચ્છુ !
રહગત્તરહગમતિવરતરણિસ્તુભયં નમ ઇતીહ. ૬

પછી શ્રી શાસનદેવતા આરાધનાર્થ" કરેમિ કાઉં
અન્નતથં એક નવં કાઉં પારીને નમોડહંત્તં કહી સાતમી
થાય કહેવી :-

ઉપસર્ગવલ્લયવિલ્લયનનિરતા જિનશાસનાવનૈકરતાઃ;
કૃતમિહ સમીહિતકૃતે સ્યુઃ શાસનદેવતા ભવતામ્. ૭

પછી સમસ્ત વેચાવચ્ચગરાણાં કરેમિ કાઉં
અન્નતથં એક નવકારનો કાઉં પારીને નમોડહંત્તં કહી
આઠમી થાય કહેવી :-

સંઘેડત્ર યે ગુરુગુણૌઘનિઘે સુવૈયા-
વૃત્યાદિકૃત્યકરણૌકનિબદ્ધકક્ષાઃ;
તે શાન્તયે સહ ભવન્તુ સુરાઃ સુરીભિઃ,
સહૃદયૌ નિખિલવિધ્નવિઘાતદક્ષાઃ. ૮

પછી એઃ નવકાર પ્રગટ બોલી બેસીને નમુત્થુણાં
બવંતિં ખમાં બવંતં નમોડહંત્તં કહી પંચપરમેષ્ઠિ
સ્તવન બોલવું :-

ઓમિતિ નમો ભગવચ્ચો, આરહંતસિદ્ધાઽઽચાર્ય—
ઉવજ્જાચ;

વરસવ્વસાહુમુણિસંઘધમ્મતિત્થપવચણુસ્સ. ૧

સપ્પણુવ નમો તહ ભગવઘં, સુચદેવયાઘં મુહયાચ્ચે;
સિવસંતિ દેવયાણું, સિવપવચણુદેવયાણું ચ. ૨

ઘન્દાગણિજ્જમનેરઘયવરુણુવાઙ્ગિકુખેરઘસાણા;
ખમ્ભોનાગુત્તિ દસણ્હમવિ ય સુદિસાણુ પાલાણાં. ૩

સોમયમવરુણુવેસમણુવાસવાણું તહેવ પંચણ્હં;
તહ લોગપાલયાણું, સૂરાઘંગહાણુ ય નવણ્હં. ૪

સાહંતસ્સ સમકખં, મજ્જમિણું ચેવ ધમ્મભણ્ણુકાણું;
સિદ્ધિમવિગ્ઘં ગચ્છહિ, જિણ્ણાઘનવકારચ્ચો ધણિયં. ૫

પછી જ્યવીચરાય સંપૂર્ણ કહી (પ્રતિમાજી હોય તો પડદો કરાવીને ખુલ્લા સ્થાપનાજી સામે યે વાંદણું દેવાં. (પછી પડદો લેવરાવીને) પ્રભુજી સામે ઇચ્છકારી ભગવન! તુમ્હે અમ્હં સમ્યક્ત્વ સામાયિક, શ્રુત સામાયિક, દેશવિરતિ સામાયિક, સર્વવિરતિ સામાયિક આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી, દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભલાવણી કાઉસ્ગ કરાવો. ગુરુ—કરેહ. શિષ્ય—ઇચ્છં. સમ્યક્ત્વ સામાયિક, શ્રુતસામાયિક, દેશવિરતિ સામાયિક, સર્વવિરતિ સામાયિક આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ

કરાવણી દેવ ચંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ, ગુરુ પણુ ખમાસમણું દઈ, ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કાઉસ્સગ્ગ કડું ? ઇચ્છં. નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ અન્નતથ. ગુરુ શિષ્ય ખન્ને એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધ્રી) નો કાઉસ્સગ્ગ. પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી શિષ્ય ખમાસમણું દઈ, ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી શ્રી નંદીસૂત્ર સંભળાવોજી. ગુરુ-સાંભળોઃ ગુરુ ખમાસમણું દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કડું. ઇચ્છં. ત્રણુ નવકારરૂપ નંદિ સંભળાવી વાસક્ષેપ નાખે.

શિષ્ય ખે હાથ ભેગા કરી છેડલી (ટચલી) આંગળીમાં મુહપત્તિ, તથા ખે અંગુઠામાં ચરવળો રાખી અંજલી ભેડી માથુ નીચે નમાવી ઉભા ઉભા સાંભળે.

૪-પછી ખમાસમણું દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્ મમ મુંડાવેહ, મમ પવ્વાવેહ, મમ વેસં સમખ્પેહ.

ગુરુ ઉભા થઈ ઓઘો હાથમાં લઈ મુહપત્તિ ઓઘાને દોરે આંધી એક નવકાર ગણુવા પૂર્વક ' સુગ્ગહીયં ' કરેહ ' એમ કહેતાં રજેહરણુ શિષ્યના હાથમાં જાળવીને નીચે ન પડે તે રીતે આપે. (ઓઘો આપતાં ઓઘાની દશી શિષ્યની જમણી બાજુ રહે તેમ રાખવી અને શિષ્યનું મુખ પૂર્વ દિશા કે ઉત્તર દિશા સન્મુખ રાખવું) શિષ્ય-ઇચ્છં. કહી

ઓઘો માથે ચઢાવી નાચે. પછી ઇશાન ખૂણામાં જઈ, આભરણાદિ ઉતારી, ત્રણ ચપટી લેવાય એટલા વાળ બાકી રાખી હજમત કરાવે. પછી ઠંડા પાણીથી સ્નાન કરાવે, બાદ ઇશાન ખૂણામાં મુખ રાખી સાધુનો વેશ પહેરાવે.

૫-ગુરુ પાસે આવી 'મત્થણ વંદામિ' કહી ખમાઠ ઈઈ ઇરિયાવહી પડિઝમી ખમાઠ ઈઈ ઇચ્છકારી ભગવન્! મમ મુંડાવેહ મમ પવ્વાવેહ મમ સવ્વવિર ઇસામાયિયં આરોવેહ. ગુરુ-આરોવેમિ. પછી ખમાઠ ઇચ્છાઠ સંદિસહ ભગવન્! મુહપત્તિ પડિલેહું? 'ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં', કહી મુહપત્તિ પડિલેહી, પછી નાંદને પડદો કરાવી યે વાંદણું દેવાં.

૬-પડદો કઢાવી, શિષ્ય ખમાઠ ઈઈ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં સમ્યક્ત્વસામાયિક, શ્રુત-સામાયિક, (દેશવિરતિસામાયિક) સર્વવિરતિ સામાયિક આરોવાવણી કાઉસગ્ગ કરાવો, ગુરુ-કરાવેમિ. ઇચ્છં. ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં સમ્યક્ત્વ સામાયિક શ્રુતસામાયિક સર્વવિરતિ સામાયિક આરોવાવણી કરેમિ કાઉસગ્ગં અન્નત્થઠ કહી એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસગ્ગ કરી પારીને લોગસ્સ કહેવો.

૭-પછી લગ્ન વેળાએ (મુહૂર્ત વખતે) ગુરુ મહારાજ ઊંચે શ્વાસે ત્રણ નમસ્કાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ ચપટીએ લોચ કરે.

सम्यक्त्व दंडक उच्यरेलुं न डोय तो नीचे मुग्ध
आदेश मंगावी सम्यक्त्व दंडक उच्यरावलुं.

८-अमासमल्लुं दध, धृच्छकारी लगवन् ! पसाय
करी मम सम्यक्त्व दंडक (आलापक) उच्यरावोञ्ज.

पछी गुरु त्रयुवार पृथक् पृथक् नवकार अने नीचेने
पाठ उच्यरावे.

अहसं संते तुम्हाणां समीवे भिच्छताओ
पडिक्कमामि सम्भत्तं उवसंपन्नमि, तं जडा
दव्वओ, पित्तओ, कालओ, लावओ. तत्थ दव्वओणां
भिच्छत्त कारणाणं पच्यक्कामि सम्भत्तकारणाणं
उवसंपन्नमि० ने मे कप्पध अन्नपपिठि अन्न-
उत्थिये वा अन्नउत्थियदेवयाणि वा अन्नउत्थिय-
पारगगडिआणि वा आरडंतयेययाणि वंदित्तये वा,
नभंसित्तये वा, पुर्वि अणुदवित्तयेणु आदवित्तये
वा संदवित्तये वा, तेसि असणां वा पाणां वा
भाद्यमं वा साद्यमं वा दाडिं वा आणुपदाडिं वा
पित्तओ णां इत्थ वा अन्नत्थ वा कालओ णुं
लवण्णवाये लावओ णुं लवण्णहेणुं न गडि-
न्नमि लव छलेणुं न छल्लिन्नमि लव सन्निवायेणुं
नालिलविन्नमि, लव अन्नेणु वा केणुं रोगाय-
काधणा कारणेणुं ऐस पारणाओ न परिवड्ढ ताव
मे ऐयं सम्भं दंसणुं नन्नत्थ रायाल्लिओगेणुं
अणुल्लिओगेणुं अलाल्लिओगेणुं देवाल्लिओगेणुं
गुरुनिगगडेणुं वित्तिकंतारेणुं वोसिरामि ।

આરહંતો મહદેવો, જ્ઞવજ્ઞવં સુસાહુણો ગુરુણો ।
જિણુપન્નત્તં તત્તં, ઇચ્છ સમ્મત્તં મચ્છે ગહિચ્છં ॥

આ ગાથા આલાવા સહિત ત્રણ વાર ઉચ્ચરાવવી.

પછી ખમાસણું ઠઈ ઇચ્છકારી લગવન્ ! 'પસાય
કરી મમ સર્વવિરતિ દંડક (આલાપક) ઉચ્ચરાવો જી.

ગુરુ-ત્રણુવાર પૃથક્ પૃથક્ નવકાર ચને 'કરેમિ
ભંતે' ઉચ્ચરાવે.

કરેમિ ભંતે ! સામાઇયં સવ્વ સાવજ્જં જ્ઞેગં
પચ્ચકુખામિ જ્ઞવજ્ઞવાચ્છે તિવિહં તિવિહેણં મણ્ણેણં
વાયાચ્છે કાચ્છેણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ
ચન્નં ન સમાણુજ્જણામિ, તરસ ભંતે ! પડિક્ક-
મામિ નિંદામિ ગારહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.
આ પ્રમાણે શિષ્ય પણ મનમાં બોલે.

૯-પછી ચોખાના થાળમાં મંત્રેલો વાસણેપ
ભેળવી સંઘને આપવા. પછી નીચે મુજબ જ્ઞાન ખમા-
સમણા દેવા.

- શિષ્ય- ખમાસમણું ઠઈ, ઇચ્છકારી લગવન્ !
તુમ્હે અમ્હં સમ્મકુત્વસામાયિક, શ્રુતસામાયિક,
સર્વવિરતિસામાયિક આરોવેહ.

૧- 'પસાય કરી મમ' આ શબ્દો કેટલીક પ્રતેમાં નથી.

ગુરુ - આરોવેમિ.

શિષ્ય - ઇચ્છં. ખમા ઇધં. સંદિસહ કિં ભણામિ ?

ગુરુ - વંદિત્તા પવેહ.

શિષ્ય ખમાસમણું ઇધં. ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં સમ્યક્ત્વસામાયિક, શ્રુતસામાયિક સર્વ વિરતિસામાયિક આરોવિયં ઇચ્છામો આણુસઠ્ઠીં.

ગુરુ - આરોવિયં આરોવિયં ખમાસમણાણું હત્થેણું સૂત્તેણું અત્થેણું તદ્દુભયેણું સમ્મં ધાર-
ન્નહિ અન્નેસિં ચ પવેન્નહિ ગુરુગુણેહિં વુહ્હિ-
ન્નહિ, નિત્થારગપારગા હોહ.

શિષ્ય ઇચ્છં ખમાસમણું ઇધં તુમ્હાણું પવેધયં
સંદિસહ સાહુણું પવેએમિ.

ગુરુ - પવેહ.

શિષ્ય-ઇચ્છં. ખમાસમણું ઇધં, નાણુની આરે ખાણુ
એક એક નવકાર ગણતા, ગુરુને નમસ્કાર કરતા વ્રણ પ્રદ-
ક્ષિણા દે.

(ગુરુ પ્રમુખ ચતુર્વિધ સંઘ નવદીક્ષીતને વ્રણ વાર
વાસક્ષેપવાળા અક્ષતથી વાસનિક્ષેપ કરે.)

શિષ્ય. ખમાસમણું ઇધં, તુમ્હાણું પવેધયં સાહુણું
પવેધયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ.

ગુરુ - કરેહ.

૧૦—શિષ્ય—ઈચ્છં કહી ખમાસમણુ દઈ, ઇચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં સર્વવિરતિસામાયિક સ્થિરી-કરણાથં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નતથં કહી એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નેા કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારીને લોગસ્સ કહેવો.

એસણે સંદિસાહું ? એસણે ઠાઉ ? ખમાસમણાપૂર્વક એ આદેશ માગવા.

૧૧—ખમાં ઇચ્છકારી લગવન્ ! મમ નામ ઠવણં કરેહ.

—પછી ગુરુ વાસનિક્ષેપ કરતાં નામ થાપે. દિગ્ખંધન આ પ્રમાણે કરે — નવકાર ગણવા પૂર્વક કેાટિગણુ, વચરી શાખા, ચાંદ્રકુલ, આચાર્યશ્રી.....ઉપાધ્યાયશ્રી... ..તમારા ગુરુનું નામ.....તમારું નામ સુનિ..... આ પ્રમાણે ત્રણવાર ઝોલી વાસક્ષેપ નાખે.

— પછી ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં દેવું. પછી લગવાનને પડદો કરાવી, સ્થાપનાજી સન્મુખ, ખમાં દઈ, ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ લગવન્ ! સન્નઝાય કરે ? ઇચ્છં. કહી ધમ્મેા મંગલની પાંચ ગાથા કહેવી. પછી ખમાં દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ લગવન્ !

૧—સાધ્વી હોય તેા વધારામાં તમારા પ્રવર્તિની સાધ્વી શ્રી... તમારી ગુરુણી સાધ્વી શ્રી...તમારું નામ સાધ્વી શ્રી...આ પ્રમાણે ખોલવું.

ઉપયોગ કઈ ? ઇચ્છાં. ઉપયોગ કરાવણી કરેમિ કાઉત્સગ્ગં. અન્નતથ. કહી એક નવકારનો કાઉત્સગ્ગ. ઉપર પ્રગટ નવકાર કહી ઉપયોગના આદેશ મંગાવવા. પછી ગુરુમહારાજને વંદન કરી ખમાં દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી પરચક્ખાણુનો આદેશ દેશોણ, કહી પરચક્ખાણુ કરે. પછી ખમાં દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ખહુવેલ સંદિસહુ ? ગુરુ - સંદિસાવેલ. શિષ્ય ખમાં દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! ખહુવેલ કરશું. ગુરુ - કરજો.

૧૨-પછી સંઘ નૂતન દીક્ષીતને વંદન કરે. પછી શિષ્ય ખમાં દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી મમ હિતશિક્ષા પ્રસાદ કરશોણ.

પછી ગુરુમહારાજ ઉપદેશ આપે.

. ચત્તારપરમંગાનિ, દુલ્લહાણિ ય જંતુણો !
માણુસત્તં સૂઠં સહ્ધા, સંજમંમિ ય વીરયં ॥

(ચોથા વ્રતમાં-દેવદાણુવગંધવ્વાં-ઉપધાનમાં નાણું પયાસગં આદિ શ્લોક ઉપર હિતોપદેશ આપે.)

પછી વાજતે ગાજતે શ્રી જિનમંદિરે દર્શન કરવા જાય. ચૈત્યવંદન કરી ઉપાશ્રયે આવી, નૂતન દીક્ષિતને ઇશાન ખૂણામાં ખેસાડી ખાંધા પારાની એક નવકારવાળી ગણાવવી.

દીક્ષા વખતે જોઈતાં સાધુનાં ઉપકરણો

ઓઘો, નિસીથીયું, ઊનનું ઓઘારીયું, ઓઘાનો દોરો, (સુખડની) ગોળા દાંડી, મુહપત્તિ, દાંડો, દંડાસન, પાતરાની જોડ, તરપણી, કાચલી, તરપણીનો દોરો, ઘડાનો, દોરો, ઝોળી, પડલા-પાંચ (૪-૩), રજસ્રાણુ, લુણાં ઝે ગરણુ, તરપણી અંધણુ, ગુચ્છાની જોડ, ચરવળી, કપડા ઝે, પાંગરણી ઝે, ચોલપટ્ટા ઝે, કામળી, કંદોરો, કમ્મરઅંધન, ચોથીઅંધન, સંઘારીયું, ઓઘા અંધન, ઉત્તરપટ્ટો, સુપડી પૂંજણી, નવકારવાળી, સાપડો, આવશ્યક ક્રિયાના સૂત્રનું પુસ્તક આદિ.

દીક્ષા વખતે જોઈતાં સાધ્વીનાં ઉપકરણો

ઓઘો, નિસીથીયું ઊનનું ઓઘારીયું, ઓઘાનો દોરો, (સુખડની) ચેરસ દાંડી, મુહપત્તિ, દાંડો, દંડાસન, પાતરાની જોડ, તરપણી, કાચલી, તરપણીનો દોરો, ઘડાનો દોરો, ઝોળી, પડલા પાંચ (૪-૩), રજસ્રાણુ, લુણાં ઝે, ગરણું, તરપણી અંધન, ગુચ્છાની જોડ, ચરવલી, સંઘારિયું આસન, ઉત્તરપટ્ટો, ચોથી અંધન, ઓઘાઅંધન, સુપડી, પૂંજણી, સાપડો, કંચુઆ માટે ફલાલીન, કેડનો દોરો, કમર અંધન, જાંગીયા ઝે, સાડા ત્રણ, કંચુઆ ઝે, કપડા ત્રણ, નવકારવાળી, સાપડો, આવશ્યક ક્રિયાના સૂત્રનું પુસ્તક આદિ.

૨-યોગ પ્રવેશ વિધિ

દિવસ પહેલો

જે દિવસે યોગમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય તે દિવસે (કાલિક યોગમાં કાલગ્રહણ લઈ) પ્રતિકમણ પડિલેહણ કર્યા બાદ મકાનની ચારે બાજુ વસતિ શોધી, (કાલિક યોગમાં કાલ પવેવી, સજ્જાય પઠાવીને) મહાનિશીથ સૂતના જોગ કરેલા મુનિવરે પડિલેહણ કરેલા સ્થાપના-ચાર્ય જૂલા કરી ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણતા ત્રણ પ્રહક્ષિણા દેવી. પછી ખમા૦ ઇરિયાવહી કરવી.

ખમા૦ હઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ !
વસતિ પવેઉ ? ગુરુ-પવેઓ.

ખમા૦ હઈ ભગવન્ ! સુખ્ધાવસાહી. ગુરુ-તહત્તિ.

ખમા૦ હઈ ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ !
મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. કહી પ૦
જોલથી મુહપત્તિ પડિલેહી.

ખમા૦ હઈ, ઇચ્છાકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
જોગં ઉકુખેવો. ગુરુ-ઉકુખેવામિ. ઇચ્છં.

ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
જોગં 'ઉકુખેવાવણી વાસનિકુખેવ' કરો. ગુરુ-કરેમિ
કહી ત્રણ નવકાર પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે.

---

૧. પ્રાચીન સમાચારીમાં 'જોગં ઉકુખેવાવણીય' વાસ નિકુખેવ' કરેહ' એવો પાઠ છે.

ખમાં ઇચ્છાકારી ભાગવન ! તુમ્હે અમહં જ્ઞેગં ઉકૂખેવાવણી દેવવંદાવો. ગુરુ-વંદેહ કે વંદાવેમિ. કહે પછી પૃષ્ઠ ૩ ઉપરથી ' ઐ નમઃ વાર્ષ્વનાથાય૦ ચૈત્યવંદન, જંકિચિ, નમુત્યુણું, જાવંતિ, ખમાં જાવંત૦ નમોડહંત, ઉવસગ્ગહરં કહી જયવીયરાય સંપૂર્ણ કહેવાં.

પછી ખે વાંદણાં અવગ્રહની ખહાર નીકળી અથવા તિવિહેણુ પૂર્વક ખમાં દઈ ઇચ્છકારી ભાગવન ! તુમ્હે અમહં જ્ઞેગં ઉકૂખેવાવણી કાઉસગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. જ્ઞેગં ઉકૂખેવાવણી કરેમિ કાઉસગ્ગં અન્નત્યં કહી એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસગ્ગ કરી પારીને લોગસ્સ કહેવો.

ખમાસમણું દઈ ' અવિધિ અશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં ' કહેવું. પછી નાંદેની વિધિ કરાવવી.

નંદીની વિધિ

આવશ્યકાદિ ઉત્કાલિક તથા કાલિક યોગમાં ઉદેશો કે અનુજ્ઞા કરવાની હોય ત્યારે નંદી કરાવાય છે. ખમાં આદેશ માગી મુહ૦ પડિલેહી.

ખમાં ઇચ્છકારી ભાગવન ! તુમ્હે અમહં શ્રી આવશ્યકે શ્રુતસ્કંધં ઉદેસાવણી (અણુજાણાવણી નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો (અહીં જે સૂત્રના યોગ હોય તેનું નામ ઉદેશ કે અનુજ્ઞાના હિસાબે ઉદેસાવણી કે અણુજાણાવણી કહેવું.) ગુરુ-કરેમિ. કહી ત્રણ નવકાર પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે.

ખમા૦ દઈ ઇચ્છિકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં^૧ ઉદ્દેસાવણી (આણુજાણાવણી) નંદી કરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-વંદેહ કે વંદાવેમિ. કહે.

ખમા૦ દઈ પૃષ્ઠ ૩ જા ઉપર આપેલ ઐ નમઃ પાર્શ્વ-નાથાય૦ ચૈત્યવંદનથી આઠ થોય ઓમિતિ નમો મગ્ગઓ૦ સ્તવન-જયવીયરાય સુધીનું દેવવંદન સંપૂર્ણ કરાવવું.

પછી જે વાંદણાં અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છિકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદ્દેસાવણી નંદી કરાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદ્દેસાવણી નંદી કરાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગાં અન્નતથ૦ કહી એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસ્સગ પારીને લોગસ્સ૦ કહેવો. (ગુરુ પણ ખમાસમણું દઈ ઇચ્છિકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદ્દેસાવણી (આણુજાણાવણી) નંદી સૂત્ર કઠ્ઠાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરે ? ઇચ્છં. શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદ્દેસાવણી આણુજાણાવણી નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગાં અન્નતથ૦ એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો ગુરુ પણ કાઉસ્સગ્ગ કરે.) લોગસ્સ કહી શિષ્ય ખમા૦ દઈ, ઇચ્છિકારી ભગવન્ ! પસાય કરી નંદીસૂત્ર સંભળાવો.

ગુરુ:—સાંભળો. ગુરુ ખમા૦ દઈ ઇચ્છિકારેણુ

૧ પ્રાચીન સામાચારીમાં ઉદ્દેસાવણિ નંદી કઠ્ઠાવણીયં પાઠ છે.

સંદિસહ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કહ્હું ? (શિષ્ય ઉભા ઉભા અંજલી જોડી છેલ્લી (ટચલી) આંગળીમાં મુહપત્તિ રાખી બે અંગુઠામાં ઓઘો રાખી માથું સહેજ, નીચું નમાવી નંદી સૂત્ર સાંભળે) ગુરુ ઇચ્છં. કહી ત્રણ નવકાર પૂર્વાક નંદીસૂત્ર સાંભળાવે.

યોગમાં નંદી

નાણં પંચવિહં પન્નતં તં જહા આભિણિ-
 યોહિયનાણું, સુયનાણું, ઓહિનાણું, મણુપન્જવ
 નાણું, કેવલનાણું. તત્થ ણું ચત્તારિ નાણાઇં ઠપ્પાઇં
 ઠવણિજ્જઇં, નો ઉદ્દિસિજ્જતિ, નો સમુદ્દિસિજ્જતિ,
 નો આણુન્નવિજ્જતિ. સુયનાણુસ્સ પુણુ ઉદ્દેસો
 સમુદ્દેસો આણુન્ના અનુયોગો ય પવત્તઇં. જઈ સુય-
 નાણુસ્સ ઉં સં આણું અનુયોગો ય પવત્તઇં ? કિં
 અંગ પવિદુસ્સ ઉં સં આણું અનુયોગો ય પવત્તઇં ?
 અંગઆહિરસ્સ ઉં સં આણું અનુયોગો ય પવત્તઇં ? ।
 અંગપવિદુસ્સ વિ ઉં સં આણું અનુયોગો ય પવત્તઇં,
 અંગઆહિરસ્સ વિ ઉં સં આણું અનુયોગો ય પવત્તઇં.
 જઈ અંગઆહિરસ્સ ઉં સં આણું અનુયોગો ય
 પવત્તઇં કિં આવસગસ્સ ઉં સં આણું અનુયોગો ય
 પવત્તઇં ? આવસગવધારત્તસ્સ વા ઉં સં આણું
 અનુયોગો ય પવત્તઇં ? આવસગસ્સ વિ ઉં સં આણું
 અનુયોગો ય પવત્તઇં, આવસગવધરિત્તસ્સ વિ ઉં
 સં આણું અનુયોગો ય પવત્તઇં. જઈ આવસગસ્સ
 ઉં સં આણું અં ય પવત્તઇં ? કિં સામાઇઅસ્સ
 ચઉવિસત્થયસ્સ, વંદણુયસ્સ, પડિક્કમણુસ્સ, કાઉ-

સસ્ત્રગસ્ત્ર, પરચક્રખાણુસ્ત્ર ઉં સં આણું અં ય
 પવત્તઈ? સંવેસિં પિ એએસિં ઉં સં આણું અં
 ય પવત્તઈ.* જઈ આવસ્ત્રગવધારત્તસ્ત્ર ઉં સં
 આણું અં ય પવત્તઈ? કિં કાલિયસ્ત્ર ઉં સં
 આણું અં ય પવત્તઈ? ઉક્કાલિયસ્ત્ર ઉં સં આણું
 અં ય પવત્તઈ? કાલિયસ્ત્ર વિ ઉં સં આણું
 અં ય પવત્તઈ, ઉક્કાલિયસ્ત્ર વિ ઉં સં આણું
 અં ય પવત્તઈ. જઈ ઉક્કાલિયસ્ત્ર ઉં સં આણું
 અં ય પવત્તઈ? કિં દસવેયાલિયસ્ત્ર, કપિપચાક-
 પિયસ્ત્ર, ચુદલકપ્પમુચસ્ત્ર, મહાકપ્પમુચસ્ત્ર,
 ઉવવાઈચસ્ત્ર, રાયપસેણિચસ્ત્ર, જીવાલિગમસ્ત્ર,
 પન્નવણાએ, મહાપન્નવણાએ, નંદીએ, આણુઓગ-
 દારાણું, દેવિંદત્થયસ્ત્ર, તંડુલવેયાલિયસ્ત્ર, ચંદા-
 વિજ્ઞયસ્ત્ર, પમાયપ્પમાયસ્ત્ર, પોરિસિમંડલસ્ત્ર,
 મંડલપવેસસ્ત્ર, ગણિવિજ્ઞાએ, વિજ્ઞાચરણવિણિ-
 ચ્છયસ્ત્ર, આણુવિલત્તીએ, મરણુવિલત્તીએ,
 આયવિસોહીએ, સંલેહણામુચસ્ત્ર, વીયરાયમુચસ્ત્ર,
 વવહારકપ્પસ્ત્ર, ચરણુવિસોહીએ, આઉરપચ્ચ-
 ક્રખાણુસ્ત્ર, મહાપચ્ચક્રખાણુસ્ત્ર. સવેસિં પિ એએસિં
 ઉં સં આણું અનું ય પવત્તઈ. ઈમં પુણં
 પદ્વણં પદુચ્ચ...સાહુસ્ત્ર (સાહૂણીએ) આવસ્ત્રગસ્ત્ર
 (દશવેયાલિયસ્ત્ર) ઉદ્દેશા (આણુન્ના) નંદી પવત્તઈ

* આવશ્યકતા જોગ હોય તો અહિં સુધી ખોલી ઈમં પુણં
 ખોલવું. મોટી નંદી આગળ આપી છે. જે હોય તે ખોલવું.

નિત્યારગ પારગા હોહ. ત્રણવાર ખોલી ત્રણવાર
વાસક્ષેપ કરવો.

પછી નીચે મુજબ સાત ખમાસમણા

૧-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદિસહ ગુરુ-ઉદિસામિ.

ઇચ્છં. ૨. ખમા૦ સંદિસહ કિં ભણામિ ?

ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદિદ્ઠં ઇચ્છામો
આણુસદ્ધિં.

ગુરુ-ઉદિદ્ઠં ઉદિદ્ઠં ખમાસમણાણું હત્થેણં
સુત્તેણં અત્થેણં તદ્દુભયેણં જ્ઞેગં કારભજ્ઞહિ.

ઇચ્છં. ૪-ખમા૦ તુમ્હાણં પવેઘયં સંદિસહ
સાહુણં પવેઝેમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫ ખમા૦ નાણુ કે સ્થાપનાચાર્યની ચારે
ખાણુ એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા
ઢેવી અને વાસક્ષેપ લેવો.

૬ ખમા૦ તુમ્હાણં પવેઘયં સાહુણું પવેઘયં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદેસાવણી કરેમિ
કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા
સુધી)નો કાઉસ્સગ પારીને લોગસ્સ કહેવો.

૧. જે શ્રુતસ્કંધ હોય તે ખોલવો.

પછી અધ્યયનના ઉદ્દેશાના સાત ખમાસમણા

૧. ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે^૧ પ્રથમ (સામાયિક) અધ્યયન ઉદ્દેસો (શ્રી દશગૈકાલિક હોય ત્યારે શ્રી દશગૈકાલિક શ્રુતસ્કંધે^૨ પ્રથમ અધ્યયન ઉદ્દેસો એમ ખોલવું.) ગુરુ-ઉદ્દેસામિ.

ઇચ્છં. ૨ ખમા૦ સંદિસહ કિં ભણામિ ? ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે (સામાયિક) અધ્યયન ઉદ્દિહું ઇચ્છામો આણુસદ્ધિં. ગુરુ-ઉદ્દિહું ઉદ્દિહું ખમાસમણાણાં હત્થેણાં સુત્તોણાં અત્થેણાં તદ્દુભયેણાં જ્ઞેગં કરિજ્જાહિ.

ઇચ્છં. ૪ ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણાં પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫ ખમા૦ નવકાર ગણી

૬ ખમા૦ તુમ્હાણાં પવેઇયં સાહૂણાં પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ ! ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે પ્રથમ સામાયિક

૧. જે અધ્યયન હોય તે અધ્યયન ખોલવું (જેમકે દ્વિતીય, અધ્યયન ઉદ્દેસો.)

અધ્યયનં ઉદ્દેસાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં
એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી) નો કાઉં પારીને
લોગસ્સ કહેવો. પછી સમુદ્દેસના સાત ખમાં નીચે
મુજખ દેવા:-

૧-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં
'આવશ્યકશ્રુતસ્કં'ધે પ્રથમ (સામાયિક) અધ્યયનં
સમુદ્દેસો. ગુરુ-સમુદ્દેસામિ.

ઇચ્છં. ૨-ખમાં સંદિસહ કિં ભણામિ? ગુરુ-
વંદિત્તા પવેહ

ઇચ્છં. ૩ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કં'ધે પ્રથમ (સામાયિક)
અધ્યયનં સમુદ્દિઠું ઇચ્છામે આણુસદ્ધિં.

ગુરુ-સમુદ્દિઠું સમુદ્દિઠું ખમાસમણાણં હત્થેણં
સુતોણું અત્થેણં તદ્દુભયેણં ચિરપારચિયં કારબ્બહિ.

ઇચ્છં. ૪-ખમાં તુમ્હાણું પવેઘયં સંદિસહં
સાહૂણું પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫-ખમાં નવકાર ગણી.

૬ ખમાં તુમ્હાણું પવેઘયં સાહૂણું પવેઘયં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં

૧. જે શ્રુતસ્કંધ હોય તે શ્રુતસ્કંધ, અધ્યયન સમુદ્દેસો વગેરે
ખેલવું.

શ્રી આવશ્યકશ્રુતસ્કંધે પ્રથમ સામાયિક અધ્યયનં
સમુદ્દેસાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં એક લોગસ્સ
(સાગરવરગંભીરા સુધી) નો કાઉં પારીને લોગસ્સ. પછી
ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જ્ઞવણિજ્ઞએ નિસી-
હિયાએ ગુરુ-તિવિહેણુ. શિષ્ય-મત્થએણુ વંદામિ.
ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ વાયણુ સંદિસાહું ? ગુરુ-
સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વાયણુ
લેશું ? ગુરુ-જ્ઞવસિરિ લેજ્ઞે.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં
જ્ઞવણિજ્ઞએ નિસીહિયાએ. ગુરુ-તિવિહેણુ. શિષ્ય-
મત્થએણુ વંદામિ. ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે
સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે
કાઉં ? ગુરુ-કાએહ. ઇચ્છં. ખે વાંદણુ. પછી અનુજ્ઞાનાં
સાત ખમાસણાં નીચે મુજબ.

૧-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
શ્રી આવશ્યકશ્રુતસ્કંધે પ્રથમ સામાયિક અધ્યયનં
આણુજ્ઞણુહ. ગુરુ-આણુજ્ઞણુમિ.

ઇચ્છં. ૨-ખમાં સંદિસહ કિં ભણુમિ ? ગુરુ-
વંદિત્તા પવેહ.

૧. કાઈ પ્રતોમાં ' જ્ઞવસિરિ ' નથી.

૪૨૪. ૩-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યકશ્રુતસ્કંધે પ્રથમ સામાયિક અધ્યયનં અણુન્નાયં ઇચ્છામો અણુસદ્ધિં.

ગુરુ-‘અણુન્નાયં અણુન્નાયં ખમાસમણાણું હત્થેણં સુતોણં અત્થેણં તદ્દલયેણં સમ્મં ધારિન્નહિ અન્નેસિં ચ પવેન્નહિ ગુરુગુણેહિં વુહિઠન્નહિ નિત્યારગપારગા હોહ. શિષ્ય-ઇચ્છામો અણુસદ્ધિં.

૪-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણું પવેએમિ ? ગુરુ-પવેહ.

૪૨૪. ૫-ખમા૦ નવકાર ગણી.

૬-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સાહૂણું પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

૪૨૪. ૭-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યકશ્રુતસ્કંધે પ્રથમ સામાયિક અધ્યયનં અણુન્નાણુવાણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં-અન્નતથં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુખી) નો કાઉસ્સગ્ગ કરી લોગસ્સ કહેવો. પછી જે વાંદણાં, અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! જેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ૪૨૪. ૭-ખમા૦ ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! જેસણે ઠાઉ ? ગુરુ-ઠાએહ. ૪૨૪. ૭-ખમાસમણું દ્ધ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કં.

પવેયણાની વિધિ

યોગનું અનુષ્ઠાન કર્યા પછી (જે ખીણું અનુષ્ઠાન કરવાનું ન હોય તો ખમાસમણું, ઈરિયાવહી કરી ખમા૦ વસતિના બે આદેશો માંગીને) ખમાસમણું ઈ ઈચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! પવેયણા મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. મુહપત્તિ પડિલેહી બે વાંદણાં ઈઈ, અવગ્રહની બહાર નીકળી ઈચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! પવેયણા પવેઉ ? ગુરુ-પવેહ. ઈચ્છં. ખમા૦ ઈચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં જોગ ઉક્રખેવાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં ઉદ્દેસાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવાંદાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવણી, શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે પ્રથમ (સામાયિક) અદ્યયનં ઉદ્દેસાવણી સમુદ્દેસાવણી આણ્ણાણાવણી વાયણા સંદિસાવણી વાયણા લેવરાવણી જોગદિન પઈસરાવણી પાલી તપ

૧-એકલું પવેયણું કરવાનું હોય ત્યારે.

૨-અનુભા થઈ ગયા પછી ઉત્કાલિક યોગના વૃદ્ધિ દિસો તથા પડેલા દિવસોમાં ' ઈચ્છકારી ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં ...સૂત્રે અવિધિવિધિ (વૃદ્ધિ) દિન પઈસરાવણી ' અને કાલિક યોગમાં ઈચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં...સૂત્રે ઉત્સંઘટા સંઘટે દિન પઈસરાવણી (સંઘટો આઉટવાણુય લેવાવણી પાલી...કરશું એમ કહેવું)

૩-જે ક્રિયા કરી હોય તે બધું ખોલવું.

કરશું. ગુરુ-કરજે. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ !
 પસાય કરી પચ્ચકૂખાણુ કરાવોજી. ગુરુ-પચ્ચકૂ-
 ખાણુ કરાવે. જે વાંદણાં અવચ્છની બહાર નીકળી
 ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! ખેસણે સંદિસાહું ?
 ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિ-
 સહ ભગવન્ ! ખેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં.
 ખમાસમણું દઈ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુષ્કરં. પછી
 ખલે કપડો રાખી સન્નયાય કરવી.

ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! સન્નયાય
 કઈં ? ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં, એક નવકાર ગણી ધમ્મો-
 મંગલની પાંચ ગાથા કહેવી. પછી ખમાં દઈ ઇચ્છાં
 સંદિ ભગવન્ ! ઉપયોગ કઈં ? ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં.
 ઉપયોગ કરાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં કહી
 એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર નવકાર કહી-ઇચ્છા-
 કારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! ગુરુ-લાભ શિષ્ય-કહં
 લેશું ? ગુરુ-જહાગહિયં પુવ્વ સાહૂહિં. શિષ્ય-આવ-
 સ્સિઆયે જસ્સ જોગો સન્નઆતરનું ઘર. ગુરુ
 સન્નઆતરનું ઘર કહે. આ આદેશ માગ્યા પછી દહેરાસરે
 દર્શન કરવા જવું.

દરરોજ સાંજે કરવાની વિધિ

સો ડગલાં વસતિ શોધી ગુરુવંદન કરી ખુલ્લા
 સ્થાપનાજી પાસે ધરિં કરી ખમાં દઈ, ઇચ્છાકારેણુ

સંદિસાહ ભગવન્ વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં
 ખમાં ભગવન્ ! સુદ્ધાવસહિ ગુરુ-તહત્તિ, ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ?
 ગુરુ-પડિલેહો. મુહપત્તિ પડિલેહી યે વાંદણાં અવચ્છની
 ખહાર નીકળી. (ઉપવાસ કર્યો હોય તો વાંદણાં
 દીધા વગર) ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી
 પરચક્રખાણુનો આદેશ દેશોજી. ગુરુ-પરચક્રખાણુ
 કરાવે. પછી યે વાંદણા દઈ અવચ્છની ખહાર નીકળી,
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! યેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-
 સંદિસાવેહ. ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્ ! યેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. પછી
 ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સ્થંડીલ પડિલેહું ? ગુરુ
 પડિલેહો. ઇચ્છં. કહી માંડલાં કરવાં. સાધવીજીઓ હોય
 તો, ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! દિશા પ્રમાણું
 ગુરુ-પ્રમાણે. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિસાહ
 ભગવન્ ! સ્થંડીલ શુદ્ધિ કરશું. ગુરુ-કરજે ! ઇચ્છં.
 સ્થાન સો ડગલા ઉપર હોય તો સ્થાને જઈ માંડલા કરે.
 નહિતર ગુરુ મહારાજ પાસે આદેશ માંગી માંડલા કરે.
 કાલિકયોગ માટેની વિધિ આગળ આપેલી છે.

૨-૩-૪-૫-૬ ઠા દિવસે કરવાની વિધિ

સવારે પ્રતિક્રમણુ પડિલેહણુ કરી વસતિ શોધી, ગુરુ
 પાસે આવી ' ભગવન્ ! સુદ્ધાવસહિ ' કહી સ્થાપનાચાર્ય

ખુસ્લા કરી ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેચો. ઇચ્છં. ખમાં
 ભગવન્ સુધ્ધાવસહિ. ગુરુ-તહત્તિ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં
 સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી ઝે વાંદણાં. અવચ્છની ખહાર
 નીકળી ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમહં શ્રી 'આવ-
 શ્યક શ્રુતસ્કંધે' દ્વિતીય (ચઉવીસત્થય) અધ્યયનં
 ઉદેસો. ગુરુ-ઉદેસામિ.

ઇચ્છં. ૨ ખમાં સંદિસહ કિં ભણામિ ? ગુરુ-
 વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
 અમહં શ્રી 'આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે' દ્વિતીય (ચઉવીસ-
 ત્થય) અધ્યયનં ઉદિદું ઇચ્છામો આણુસદિં. ગુરુ-ઉદિદું
 ઉદિદું ખમાસમણાણું હત્થેણં સુત્થેણં અત્થેણં
 તદ્દલયેણં જ્ઞેગં કારજ્જહિ.

ઇચ્છં. ૪ ખમાં તુમ્હાણું પવેધયં સંદિસહ
 સાહૂણં પવેચેમિ ? ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫ ખમાં નવકાર ગણી

૬ ખમાં તુમ્હાણું પવેધયં સાહૂણં પવેધયં

૧. જે શ્રુતસ્કંધ હોય તે શ્રુતસ્કંધ બોલવું.

૨. જે અધ્યયન હોય તે અધ્યયનનું નામ બોલવું.

સંદિસાહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ ? ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં 'શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે' ૨દ્વિતીય (ચઉવી-સત્થય) અધ્યયનં ઉદ્દેસાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અનત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી) નો કાઉસ્સગ પારી લોગસ્સ. પછી સમુદ્દેસનાં સાત ખમાસમણાં.

૧. ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં 'શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે' ૨દ્વિતીય (ચઉવીસત્થય) અધ્યયનં સમુદ્દેસો ગુરુ-સમુદ્દેસામિ.

ઇચ્છં. ૨ ખમા૦ સંદિસાહ કિં ભણ્ણામિ ? ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં 'શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે' ૨દ્વિતીય (ચઉવી-સત્થય) અધ્યયનં સમુદ્દિહું ઇચ્છામો આણ્ણસદ્દિહું. ગુરુ-સમુદ્દિહું સમુદ્દિહું ખમાસમણાણું હત્થેણું સુત્તેણું અત્થેણું તદ્દુભયેણું ચિરપારચિયં કારબ્બાહિ.

ઇચ્છં. ૪. ખમા૦ તુમ્હાણું પવેધયં સંદિસાહ સાહૂણું પવેધયં. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫. ખમા૦ નવકાર ગણી.

૧. જે શ્રુતસ્કંધ હોય તે શ્રુતસ્કંધ બોલવું.
૨. જે અધ્યયન હોય તે અધ્યયનનું નામ બોલવું.

૬. ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સાહૂણું પવેઇયં
સંદિસાહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે દ્વિતીય (ચઉવીસ-
ત્થય) અધ્યયનં સમુદેસાવણી કરેમિ કાઉં, અન્નત્થં
એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉં પારીને લોગસ્સ
ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણીજ્જાએ
નિસીહિયાએ ગુરુ-તિવિહેણુ. શિષ્ય મત્થએણુ
વંદામિ. ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વાયાણુ સંદિસાહું ?
ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છાં સંદિં
ભગવન્ ! વાયાણુ લેશું ? ગુરુ-જાવસાર લેજ્જે.
ઇચ્છં. ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણીજ્જાએ
નિસીહિયાએ ગુરુ-તિવિહેણુ. શિષ્ય-મત્થએણુ-
વંદામિ. ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્ ! ખેસણે સંદિસાહું ?
ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છાં સંદિં
ભગવન્ ! ખેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખે વાંદણું
પછી અનુજ્ઞાનાં સાત ખમાસમણાં દેવાં.

૧-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે ત્રિતીય (ચઉવીસત્થય)
અધ્યયનં આણુજાણુહ. ગુરુ-આણુજાણુમિ

ઇચ્છં. ૨. ખમા૦ સંદિસાહ કિં ભણામિ ?
ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

૧. જે શ્રુતસ્કંધ હોય તે શ્રુતસ્કંધ ખોલવું.

૨. જે અધ્યયન હોય તે અધ્યયનનું નામ ખોલવું.

ઇચ્છં. ૩ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ૧આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે ૨દ્વિતીય (ચઉવીસ-ત્થય) અધ્યયનં આણુન્નાયં ઇચ્છામો આણુસદ્દિં. ગુરુ-આણુન્નાયં આણુન્નાયં ખમાસમણાણું હત્યેણું મુરોણું અત્યેણું તદ્દુભયેણું સમ્મં ધારણ્ણહિ અન્નેસિ ચ પવેણ્ણહિ ગુરુગુણેહિં વુદ્ધિઠ્ણહિ નિત્યારગપારગા હોહ. શિષ્ય-ઇચ્છામો આણુસદ્દિં.

૪-ખમા૦-તુમ્હાણં પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણં પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫-ખમા૦ નવકાર ગણી

૬-ખમા૦ તુમ્હાણં પવેઇયં સાહૂણં પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે દ્વિતીય (ચઉવીસ-ત્થય) અધ્યયનં આણુજાણાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં-અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉ પારીને લોગસ્સ ખે વાંદણું અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિ-સાવેહ. ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્ !

૧. જે શ્રુતસ્કંધ હોય તે શ્રુતસ્કંધ ખોલવું.

૨. જે અધ્યયન હોય તે અધ્યયનનું નામ ખોલવું.

એસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશા-
તના મિચ્છામિ દુષ્કડં. એવી રીતે ૩-૪-૫-૬ઠા અધ્યયનની
ક્રિયા ૩-૪-૫-૬ઠા દિવસે કરાવવી પછી પવેચણાની ક્રિયા
કરાવીને સન્નયાય કરાવવી.

ઉત્કાલિક યોગમાં ઉદ્દેસો કે અનુજ્ઞા-નંદીની ક્રિયા
સિવાયના દિવસે કરવાની પવેચણાની વિધિ

અનુષ્ઠાન કર્યા બાદ (અનુષ્ઠાન ન હોય તો વસતિ શોધી,
ધરિં કરી, ખમાં પૂર્વક વસતિના બે આદેશ માગીને)
ખમાં ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! પવેચણા
મુહપત્તિ પડિલેહુ ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહપત્તિ
પડિલેહી બે વાંદણા દઈ, અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છા-
કારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! પવેચણા પવેઉં ? ગુરુ-
પવેહ. ઇચ્છં. ખમાં 'ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે
અમહં શ્રી...શ્રુતસ્કંધે...અધ્યયનં' (ઉદ્દેસા હોય તો
અધ્યયને પ્રથમ-દ્વિતીય ઉદ્દેસો) ઉદ્દેસાવણી સમુદ્દેસાવણી
આણુજાણાવણી વાયણા સંદિસાવણી વાયણા લેવ-
રાવણી જ્ઞેગદિન પદસરાવણી પાલી તપ (પારણું
હોય તો પારણું) કરશું. ગુરુ-કરજ્ઞે. ખમાં ઇચ્છકારી
ભગવન્ ! પસાય કરી પચ્ચક્ખાણુ કરાવોજી.
ગુરુ-પચ્ચક્ખાણુ કરાવે. પછી બે વાંદણાં, અવગ્રહની બહાર

૧. અનુજ્ઞા થઈ ગયા પછી વૃદ્ધિના દિવસો તથા પડેલા
દિવસોમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં...સૂત્રે અવિધિ
વિધિ દિન પદસરાવણી પાલી તપ (પારણું) કરશું બોલવું.

નીકળી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ખેસણે સંદિસાહુ ? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. આદેશ માગવા પૂર્વક સન્નયાય વગેરે કરવી.

૭ મા દિવસે કરવાની વિધિ

સવારે પ્રતિં પડિલેહણ કરી વસતિ શોધી ગુરુ પાસે આવી ભગવન્ ! સુદ્ધા વસહિ. કહી સ્થાપનાચાર્યંજી ખુલ્લા રાખી ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં. ગુરુ-પવેઓ. ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ ! સુદ્ધાવસહિ. ગુરુ-તહત્તિ. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી જે વાંદણાં અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં સમુદ્દેસો. ગુરુ-સમુદ્દેસામિ.

ઇચ્છં. ૨ ખમાં સંદિસહ કિં ભણામિ ? ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં સમુદ્દિઠું ઇચ્છામે આણુસકિં. ગુરુ-સમુદ્દિઠું સમુદ્દિઠું ખમાસમણાણં હત્થેણં સુત્તેણં અત્થેણં તદ્દુભયેણં ચિર પારચિયં કારબ્બહિ.

૧. દશ વૈકાલિકનો સમુદ્દેશ હોય તો શ્રી દશવૈકાલિક શ્રુતસ્કંધં બોલવું.

ઇચ્છં. ૪-ખમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ
સાહૂણું પવેચ્ચેમિ. ગુરુ-પવેહ

ઇચ્છં. ૫-ખમાં નવકાર ગણી.

૬ ખમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સાહૂણું પવેઇયં
સંદિસહ કાઉં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં, ૭ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
અમહં શ્રી 'આવશ્યક શ્રુતસ્કંધં' સમુદ્દેસાવણી
કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવર-
ગંભીરા સુધી) નો કાઉં પારીને લોગસ્સ. તિવિહેણુ પૂર્વક
ખમાં વાયણા સંદિસાહું ઇચ્છં ખમા વાયણા લેશું
ના આદેશ માગી તિવિહેણુ પૂર્વક ખમાં પછી ખેસણે
સંદિસાહું, ખમાં ખેસણે ઠાઉને આદેશ માગી અવિધિ
અશાતના મિચ્છામિ દુક્કં. દઈ ખમાં દઈ પવેચ્ચાણી
ક્રિયા કરવા. (સમુદ્દેસના દિવસે તપ કરાવવો.)

(શ્રી દશવૈકાલિક શ્રુતસ્કંધની સમુદ્દેશ વિધિ પણ આ
પ્રમાણે કરવી)

ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્! પવેચ્ચાણા
મુહપત્તિ પડિલેહું? ગુરુ-પડિલેહ. ઇચ્છં. મુહપત્તિ
પડિલેહી ખે વાંદણાં દઈ અવગ્રહની બહાર નીકળી, ઇચ્છાં
સંદિં ભગવન્! પવેચ્ચાણા પવેઉ? ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં.

૧. દશ વૈકાલિક હોય તો દશ વૈકાલિક ખોલવું.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં શ્રી આવશ્યક
 (દશ વૈકાલિક હોય તો દશ વૈકાલિક) શ્રુતસ્કંધં
 સમુદ્દેસાવણી વાયણા સંદિસાવણી વાયણા લેવરા-
 વણી જોગદિન પદ્મસરાવણી પાલી તપ કરશું.
 ગુરુ-કરજો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્!
 પસાય કરી પરચક્ખાણુ કરાવોજી. ગુરુ-પરચક્ખાણુ
 કરાવે. પછી બે વાંદણાં. અવચ્છની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં
 સંદિં ભગવન્ ! બેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.
 ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! બેસણે ઠાઉં ?
 ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ
 દુક્કં.

આદેશ માગવા પૂર્વક સજ્જાય વગેરે કરવી.

૮ મા દિવસે કરવાની વિધિ

સવારે પ્રતિક્રમણ પઠિલેહણુ વસતિ શોધી ગુરુ પાસે
 આવી ભગવન્ ! સુદ્ધાવસહિ કહી સ્થાપનાજી ખુલ્લા
 રાખી ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ
 પ્રદક્ષિણા દઈ ખમાં ઇરિં ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેઓ. ઇચ્છં. ખમાં
 ભગવન્ ! સુદ્ધાવસહિ. ગુરુ-તહત્તિ. ખમાં ઇચ્છાં

સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહુ ? ગુરુ-પડિલેહો.
 ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
 અમ્હં શ્રી 'આવશ્યક શ્રુતસ્કંધ' આણુભાવણી નંદી
 કરાવણી દેવ વંદાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-
 કરેમિ. કહી ત્રણ નવકાર ગણવા પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે.
 પછી શિષ્ય ખમાં ઇચ્છ ઇચ્છકારી ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં
 શ્રી 'આવશ્યક શ્રુતસ્કંધ' આણુભાણાવણી નંદી
 કરાવણી દેવ વંદાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવ
 વંદાવો. ગુરુ- 'વંદેહ કે વંદાવેમિ '. કહે પછી ખમાં
 ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરે ?
 ગુરુ- ' કરેહ. પછી પાછળ પાનાં ૩ થી ઠે નમઃ પાર્શ્વનાથાયં
 ચૈત્યવંદનથી આઠ થોય સ્તવન વગેરે કહી નંદીસૂત્ર સાંભળવા
 સુધીની ખધી વિધિ કરવી. પછી સાત ખમાસમણાં દેવાં.

૧-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
 શ્રી 'આવશ્યક શ્રુતસ્કંધ' આણુભાણુહ.

ગુરુ-આણુભાણુમિ.

૨. ખમાં સંદિસહ કિં ભણુમિ ? ગુરુ-
 વંદિતા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં

૧. દશવૈકાલિકની અનુચ્છા હોય તો શ્રી દશ વૈકાલિક
 શ્રુતસ્કંધેં બોલવું.

શ્રી 'આવશ્યક શ્રુતસ્કંધ' અણુન્નાયં ઇચ્છામો અણુસદ્દિં. ગુરુ-અણુન્નાયં અણુન્નાયં ખમાસમણાણં હથેણં સુતોણં અથેણં તદ્દુભયેણં સમ્મં ધારણ્ણહિ અન્નેસિ ચ પવેણ્ણહિ ગુરુગુણેહિં વુડ્ડિઠ્ઠ્ણહિ નિત્યારગપારગા હોહ. શિષ્ય-ઇચ્છામો અણુસદ્દિં.

૪-ખમાં તુમ્હાણં પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણં પવેએમિ ? ગુરુ- પવેહ.

ઇચ્છં. ૫-ખમાં ચારે દિશામાં એક એક નવકાર ગણુતાં ત્રણ પ્રદક્ષિણા. ગુરુ મહારાજ વાસક્ષેપ નાખે.

૬ ખમાં તુમ્હાણં પવેઇયં સાહૂણં પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી 'આવશ્યક શ્રુતસ્કંધ' અણુન્ણાણાવણી -કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નતથ એક લોગસ્સ (સાગરવર-ગ'ભીરા સુધી) નો કાઉં પારીને લોગં કહેવો 'પછી ખે વાંદણું દઈ અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે સંદિસાહુ ? ગુરુ-'સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. પછી પવેચણાની ક્રિયા કરી સજ્જાય કરવી. (અનુરાને દિવસે તપ કરવો.)

૧. દશવૈકાલિક હોય તો દશવૈકાલિક ખોલવું.

આવશ્યક શ્રુતસ્કંધ યોગ યંત્ર

દિવસ-૮-નાંદિ-૨								
દિવસ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
અધ્યયન	શ્રુ. ઉ. નં. ૧	૨	૩	૪	૫	૬	શ્રુ. સ.	શ્રુ. અ. નાંદિ
કાઉ સ્સગ્ગ	૪	૩	૩	૩	૩	૩	૧	૧

શ્રી દશવૈકાલિક શ્રુતસ્કંધ યોગ યંત્ર

દિવસ ૧૫ નાંદિ ૨															
દિવસ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫
અધ્ય- યન	શ્રુ. ઉ. નાંદિ ૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	પ્રથમ ચૂ.	દ્વી. ચૂ.	શ્રુ. મુ. મુ. રેસ	શ્રુ. અનુ. નાંદિ.
ઉદ્દેસા	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦
કાઉ સ્સગ્ગ	૪	૩	૩	૩	૬	૩	૩	૩	૭	૮	૩	૩	૩	૧	૧

અનુષ્ઠાનમાં કાઉસ્સગ્ગની સમજ

નવ કાઉસ્સગ્ગ હોય ત્યારે

૧. (સૂત્રમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય અને અધ્યયનના બે ઉદ્દેસા હોય) ત્યારે શ્રુતસ્કંધનાં ઉદ્દેસાનાં સાત ખમાઈ પહેલો કાઉસ્સગ્ગ.

૨. શ્રુતસ્કંધનાં ઉદેસનાં સાત ખમા૦, ખીન્ને કાઉસગ્ગ.

૩. પ્રથમ અધ્યયન કે પ્રથમ શતકના ઉદેસનાં સાત ખમા૦, ત્રીન્ને કાઉસગ્ગ.

૪. અધ્યયનના કે શતકના પહેલા ઉદેસાના ઉદેસનાં સાત ખમા૦, ચોથો કાઉસગ્ગ.

૫. ખીન્ન ઉદેસાના ઉદેસનાં સાત ખમા૦, પાંચમો કાઉસગ્ગ.

૬. પહેલા ઉદેસાના સમુદેસનાં સાત ખમા૦, છઠ્ઠો કાઉસગ્ગ.

૭. ખીન્ન ઉદેસાના સમુદેસનાં સાત ખમા૦, સાતમો કાઉસગ્ગ.

૮. પહેલા ઉદેસાની અનુજ્ઞાનાં સાત ખમા૦, આઠમો કાઉસગ્ગ.

૯. ખીન્ન ઉદેસાની અનુજ્ઞાનાં સાત ખમા૦, નવમો કાઉસગ્ગ.

જે અધ્યયન અગર શતક જે ઉદેસાનું હોય તેમાં પણ નવ કાઉસગ્ગ.

૧. અધ્યયન અગર શતકના ઉદેસનો, પહેલો કાઉસગ્ગ

૨. અધ્યયન અગર શતકના પહેલા ઉદેસાના ઉદેસનો, ખીન્ને કાઉસગ્ગ.

૩. અધ્યયન અગર શતકના ખીન્ન ઉદેસાના ઉદેસનો, ત્રીન્ને કાઉસગ્ગ.

૪. અધ્યયન અગર શતકના પહેલા ઉદેસાના સમુદેસનો, ચોથો કાઉસ્સગ્ગ.

૫. અધ્યયન અગર શતકના ખીજા ઉદેસાના સમુદેસનો, પાંચમો કાઉસ્સગ્ગ.

૬. અધ્યયન અગર શતકના સમુદેસનો છઠ્ઠો કાઉસ્સગ્ગ.

૭. અધ્યયન અગર શતકના પહેલા ઉદેસાની અનુજાનો, સાતમો કાઉસ્સગ્ગ.

૮. અધ્યયન અગર શતકના ખીજા ઉદેસાની અનુજાનો, આઠમો કાઉસ્સગ્ગ.

૯. અધ્યયન અગર શતકની અનુજાનો નવમો કાઉસ્સગ્ગ.

આઠ કાઉસ્સગ્ગ હોય ત્યારે

(છેલ્લા બે ઉદેસા હોય અને અધ્યયન કે શતક પુરું થતું હોય ત્યારે.)

૧. ઉં ઉં સાત ખમાં, પહેલો કાઉં.

૨. " " " " ખીજો "

૩. " સમું " " ત્રીજો "

૪. " " " " ચોથો "

૫. અધ્યયન અગર શતકના સમું સાત ખમાં, પાંચમો કાઉસ્સગ્ગ

૬. ઉં અનુજાના સાત ખમાં, છઠ્ઠો કાઉં

૭. " " " " સાતમો "

૮. અધ્યયન અગર શતકની અનુજ્ઞાનાં સાત ખમા૦, આઠમો કાઉન્સિલ.

સાત કાઉન્સિલ હોય ત્યારે

(જે અધ્યયન અગર શતકના બેથી વધારે ઉદ્દેશ હોય ત્યારે પહેલા દિવસે)

૧. અધ્યયનના અગર શતકના ઉ૦ સાત ખમા૦ પહેલો કાઉન્સિલ.

૨. પહેલા ઉ૦ ઉ૦ સાત ખમા૦ ખીન્ને કાઉ૦

૩. ખીન્ન " " " " ત્રીન્ને "

૪. પહેલા " સમુ૦ " " ચોથો "

૫. ખીન્ન " " " " પાંચમો "

૬. પહેલા ઉ૦ અનુજ્ઞાના સાત ખમા૦ છઠ્ઠો કાઉ૦

૭. ખીન્ન " " " " સાતમો "

છ કાઉન્સિલ હોય ત્યારે

(જે અધ્યયન કે બે ઉદ્દેશો એક દિવસે હોય ત્યારે તથા બે અધ્યયન કે બે ઉદ્દેશો એક દિવસે પુરા થતાં હોય)

૧. ૦ ઉદ્દેશના ઉદ્દેશનાં સાત ખમા૦ પહેલો કાઉ૦

૨. * " " " " ખીન્ને "

૩. ૦ " સમુદ્દેશનાં " " ત્રીન્ને "

૪. * " " " " ચોથો "

૫. ૦ " અનુજ્ઞાનાં " " પાંચમો "

૬. * " " " " છઠ્ઠો "

૦ જે અધ્યયન કે જે ઉદ્દેશો હોય તે.

* " " " તેના પછીના

પાંચ કાઉસ્સગ્ગ હોય ત્યારે

(જે અધ્યયન અગર શતકની સમાપ્તિ હોય અને તેનો છેલ્લો એક ઉદેસો હોય ત્યારે)

૧	ઉદેસાના	ઉદેસનાં	સાત	ખમા૦	પહેલો	કાઉ૦
૨	”	સમુદેશના	”	”	બીજો	”
૩	અધ્યયન અગર શતકના	સમુદેશમાં	”	”	ત્રીજો	”
૪	ઉદેસાની	અનુજાનાં	”	”	ચોથો	”
૫	અધ્યયન અગર શતકની	અનુજાનાં	”	”	પાંચમો	”

અથવા

(શ્રુતસ્કંધવાળા સૂત્રમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય અને ઉદેસાવગરનું અધ્યયન હોય ત્યારે)

૧	સૂત્રના	ઉદેસનાં	સાત	ખમા૦	પહેલો	કાઉ૦
૨	શ્રુતસ્કંધના	”	”	”	બીજો	”
૩	અધ્યયનના	”	”	”	ત્રીજો	”
૪	”	સમુદેસનાં	”	”	ચોથો	”
૫	”	ની અનુજાનાં	”	”	પાંચમો	”

ચાર કાઉસ્સગ્ગ હોય ત્યારે

(સૂત્ર અગર શ્રુતસ્કંધનો પ્રારંભ હોય અને ઉદેસ વગરનું અધ્યયન હોય ત્યારે)

૧	સૂત્ર અગર શ્રુતસ્કંધના	ઉં	સાત	ખમા૦	પહેલો	કાઉ૦
૨	અધ્યયનના	ઉદેસનાં	”	”	બીજો	”
૩	”	સમુદેશનાં	”	”	ત્રીજો	”
૪	”	ની અનુજાનાં	”	”	ચોથો	”

ત્રણ કાઉસ્સગ હોય ત્યારે

(જ્યારે એક અધ્યયન કે સતક્રિયું હોય ત્યારે.)

૧	અધ્યયનના ઉં	સાત ખમાં	પહેલો કાઉં
૨	„	સમુદેસનાં	„ બીજો „
૩	„	ની અનુજાનાં	„ ત્રીજો „

બે કાઉસ્સગ હોય ત્યારે

(જ્યારે શ્રુતસ્કંધનો સમુદેસ અને અનુજા હોય ત્યારે)

૧	શ્રુતસ્કંધના સમુદેસનાં	સાત ખમાં,	પહેલો કાઉં
૨	„	ની અનુજાનાં	„ બીજો „

એક કાઉસ્સગ હોય ત્યારે

(જ્યારે શ્રુતસ્કંધ કે શતકનો એકલો સમુદેસ હોય કે એકલી અનુજા હોય ત્યારે.)

શ્રુતસ્કંધ કે શતકના સમુદેસ અગર અનુજાનાં સાત ખમાં, કાઉસ્સગ.

પાલી પાલટવાની વિધિ

પવેચણું પવેઉં ? સુધી આદેશ માગ્યા પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પાલી પાલટું ? ગુરુ-પાલટો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પાલી પાલટી પારણું કરશું. ગુરુ-કરજો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી દશવૈકાલિક શ્રુતસ્કંધે જોગદિન પદસરાવણી પાલી પાલટી પારણું કરશું. ગુરુ-કરજો. બાકી પવેચણાની વિધિ પ્રમાણે.

યોગમાંથી કાઢવાનો વિધિ

સવારે પ્રતિક્રમણ પડિલેહણ કરી વસતિ એઈ ગુરુ પાસે આવી ' ભગવન્ ! સુખાસવહિ ' કહી સ્થાપનાચાર્ય ખુલા રાખી ચારે દિશામાં એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા દઈ, ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં. ગુરુ-પવેઓ. ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ સુખાસવહિ. ગુરુ-તહત્તિ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી યોગ નિક્ખેવા. ગુરુ નિક્ખેવામિ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી યોગ નિક્ખેવાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ઇચ્છં. ગુરુ ત્રણ નવકાર ગણવા પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે. પછી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી યોગ નિક્ખેવાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવો, ગુરુ-વંદેહ કે વંદાવેમિ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું ? ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. ઐ નમઃ પાર્શ્વનાથાયં ' અથવા જગચિંતામણી ચૈત્યવંદન જયવીરરાય સુધી સંપૂર્ણ કહે. એ વાંદણાં અથવા તિવિહેણ પૂર્વક ખમાં દઈ, ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી યોગ નિક્ખેવાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી કાઉં કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. શ્રી યોગ નિક્ખેવાવણીં

કરેમિ કાઉં અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવર-
ગંભીરા સુધી)નો કાઉં ઉપર લોગસ્સ કહી બે વાંદણાં
અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
પવેયાણું પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી
ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી યોગ નિક્ખેવાવણી
પરિમિત વિગઇ વિસન્નવણી પાલી પારણું કરશું ?
ગુરુ-કરન્ને. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ !
પસાય કરી પચ્ચક્ખાણુ કરાવેણ, ગુરુ-^૧પચ્ચક્-
ખાણુ કરાવે. પછી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં પારમિત વિગઇ વિસન્ને. ગુરુ-વિસન્નામિ.
ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
પરિમિત વિગઇ વિસન્નવણી કાઉં કરાવે. ગુરુ-
કરેહ. ઇચ્છં. પરિમિત વિગઇ વિસન્નવણી કરેમિ
કાઉં અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉં, ઉપર નવકાર કહી
ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કં. પછી
સજ્ઞાય કરવી.

અનુયોગ વિધિ

વડીદીક્ષાના આગલા દિવસે સાંજે પાણી ચૂકાવી સો
ડગલાં વસતિ શોધી સ્થાપનાચાર્યંણ પુદ્ધા રાખી ખમાં ઇરિં
કરી લોગં કહી વસતિ પવેઉં અને સુદ્ધાસવહીના આદેશ
માગી પછી ગુરુ શિષ્ય બંને ખમાં મુહપત્તિ પડિલેહી
બે વાંદણાં, ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! અનુયોગ

૧. ઝોઝામાં ઝોણું ખિઆસણાનું પચ્ચં કરાવે.

આઠવું ? ઇચ્છં. ગુરુ-શિષ્ય બન્ને ખમાં ઇચ્છાં
 સંદિં ભગવન્ ! અનુયોગ આઠવાવણી કાઉસ્સગ્ગ
 કુરં ? ઇચ્છં. અનુયોગ આઠવાવણી કરેમિ કાઉ-
 સ્સગ્ગં. અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉં ઉપર નવકાર
 ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. આ પ્રમાણે
 ગુરુ સ્વયં અનુયોગ આઠવી, શિષ્યને પણ અનુયોગ આઠવા-
 વી પછી શિષ્ય તિવિહેણુ પૂર્વક ખમાં ઇચ્છા સંદિં
 ભગવન્ ! વાયાણા સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ
 ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વાયાણા લેશું ?
 ગુરુ-લેજ્જે. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય
 કરી વાયાણા પ્રસાદ કરશેાજી. ત્યાર પછી ગુરુ
 નવકાર પૂર્વક.

નાણું પંચવિહં પન્નત્તાં તં જહા, અભિણિ-
 યોહિયનાણં, સુયનાણં, યોહિનાણં, મણુપજ્જવઃ
 નાણં, કેવલનાણં, તત્થ ચત્તારિ અનુયોગદારા
 પન્નત્તા, તં જહા ઉવક્કમો, નિક્ખેવો, અણુગમે,
 નયો ય.

શિષ્ય ‘તિવિહેણુ પૂર્વક ખમાસમણું. ઇચ્છાં
 સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિ-
 સાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
 ખેસણે ઠાઉ ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. શિષ્ય આસન
 ઉપર ખેસે. ગુરુ-પ્રથમ નવકારનો^૧ અને કરેમિ ભંતેનો

૧. હાલમાં દરેક સૂત્રના મૂળપાઠ સંભળાવવામાં આવે છે.
 પછી ટાઈમ હોય તો અર્થ પણ સંભળાવે.

અર્થ સંલગાવે. પછી ખમા૦ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. ઇતિ પ્રથમ અધિકાર.

તિવિહોણુ પૂર્વક ખમા૦ (૧) વાયણા સંદિસાહું ? (૨) વાયણા લેશું ! (૩) તિવિહોણુ પૂર્વક ખમા૦ ખેસણે સંદિસાહું ? (૪) ખેસણે ઠાઉં. આ પ્રમાણે ચાર ખમા૦ પૂર્વક ચાર આદેશ દરેક અધિકારની શરૂઆતમાં માગીને ખેસે. પછી ગુરુ-લોગસ્સ૦ સંવ-લોએ અરિહંત ચેધયાણું સુધી સંલગાવે. પછી ખમા૦ અવિધિ આશાતના ઇતિ દ્વિતીય અધિકાર.

ઉપર પ્રમાણે ચાર ખમા૦ ચાર આદેશ. વાંદણાંનું સૂત્ર સંલગાવે. પછી ખમા૦ અવિધિ આશાતના૦ તૃતીય અધિકાર.

એવં ચાર ખમા૦ ચાર આદેશ. ઇરિયાવહિ સૂત્ર, તસ્સ ઉત્તરી-ઠામિકાઉસ્સગ્ગં સુધી, પછી જગ-ચિંતામણી૦ જંકિંચિં નસુ૦ અરિહંત ચેધયાણું ઠામિકાઉસ્સગ્ગં સુધી પછી પુકૂખરવરદી૦ સુઅસ્સ ભગવચો કરેમિ કાઉં સુધી; સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું-વેયાવચ્ચગરાણું કરેમિ કાઉં સુધી જાવંતિ ચે૦ ખમા૦ જાવંત કે૦ નમોહંતું ઉવસગ્ગાહરં, જયવીય-રાય, સંસાર દાવા, સયણાસણુનનં અહોજિણેહિં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! દેવસિઅં આલોઉં ? ઠાણે કમણે૦ સંધારા ઉવટ્ટણુકી૦ સંવસવિં નવકાર,

કરેમિ ભંતે, ચત્તારિ મંગલં, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં
 જ્ઞે મે દેવસિઓ (દેવસિ રાઈ એક જ બોલવું.)
 ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ઇરિયાવહિયાએ, ઇચ્છામિ
 પડિક્કમિઉં પગામ સિલ્લાએં અબ્ભુટ્ટિઓહં
 આચારય ઉવળાએં સુયદેવયાએં ખિત્તદેવયાએં
 જ્ઞાનાદિ ગુણુચુતાનાંં યસ્યાઃ ક્ષેત્રંં નમોસ્તુ વર્ધમા-
 નાયં વિશાલલોચનં વરકનકં સંથારા વિધિ,
 ચઉક્કસાયં પછી નિસિહીથી માંડી સંપૂર્ણ.
 આ બધાના અર્થ. ખમાં અવિધિ આશાતનાં ઇતિ
 ચતુર્થ અધિકાર.

વળી ચાર ખમાં ચાર આદેશ તસ્સઉત્તરીં
 અન્નત્થં તેના અર્થ અવિધિ આશાતનાં ઇતિ પંચમ
 અધિકાર.

પુનઃ ચાર ખમાં ચાર આદેશ. નવકારશીં
 પોારસિં પુારમઠ્ઠં, એકાસણ્, એકલઠાણ્, આયં-
 બીલ, ઉપવાસ, અભિગ્રહ, વિગઇ, દિવસચારમં,
 ફાસિયં પાલીયંં સર્વં પરચક્ખાણુના અર્થ. જે વાંદણાં.
 ઇઈ અવિધિ આશાતનાં ઇતિ ષષ્ઠ અધિકાર.

પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ
 પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી,
 જે વાંદણાં, તિવિહેણુ પૂર્વક ખમાં વાયણુ સંદિસાહું
 વાયણુ લેશું ? ના આદેશ, ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ !

પસાય કરી વાયણા પ્રસાદ કરશેજી. ગુરુ-નરકાર
પૂર્વક 'નાણાં પંચવિહ' પન્નત્તં ઇત્યાદિ પૃષ્ઠ ૪૬ થી
કહેવું પછી ખમાં બેસણે સંદિસાહુ? પછી બેસણે
હાઉ? આદેશ માગી આસન ઉપર બેસે. ધરમોમંગલં ની
પાંચ ગાથા. અર્થ, અવિધિ આશાં ઇતિ સપ્તમ
અધિકાર.

ચાર પૂર્વવત્ ચાર ખમાં ચાર આદેશ. દશવૈકાલિક
નું ત્રીજું અધ્યયન. અર્થ, અવિધિં આશાં ઇતિ
અષ્ટમ અધિકાર.

ચાર ખમાં ચાર આદેશ. દશવૈકાલિકનું ત્રીજું
અધ્યયન. અર્થ-અવિધિં આશાં ઇતિ નવમ અધિકાર.

ચાર ખમાં ચાર આદેશ. દશવૈકાલિકનું ચોથું
અધ્યયન. અર્થ. પછી બે વાંદણાં દઈ અવિધિ આશાં
મિચ્છામં ઇતિ દશમ અધિકાર.

ઇતિ અનુયોગ વિધિ

શ્રી દશવૈકલિકસૂત્ર પહેલું અધ્યયન

ધર્મો મંગલમુક્તિ, અહિંસા સંજમો તવો;
 દેવા વિ તં નમંસંતિ, જસ્સ ધર્મો સયામણો. ૧
 જહા દુમસ્સ પુષ્કેસુ, ભમરો આવિયઇ રસં;
 ન ય પુષ્કં કિલામેઇ, સો અ પિણેઇ અપ્પયં. ૨
 એમેએ સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહૂણો;
 વિહંગમા વ પુષ્કેસુ, દાણુભત્તેસણે રયા. ૩
 વયં ચ વિતિં લલ્લામો, ન ય કોઇ ઉવહમ્મઇ;
 અહાગડેસુ રીયંતે, પુષ્કેસુ ભમરા જહા. ૪
 મહુગારસમા ભુક્કા, જે ભવંતિ અણિસ્સિયા;
 નાણાપિંડરયા દંતા, તેણુ વુચ્ચંતિ સાહૂણો
 ત્તિએમિ. ૫

ખીનું અધ્યયન

કહં તુ કુજ્જા સામન્નં, જે કામે ન નિવારએ;
 પએ પએ વિસીયંતો, સંકપ્પસ્સ વસં ગઓ. ૧
 વત્થગંધમલંકારં, ઇત્થીઓ સયણાણિ ય;
 અચ્છંદા જે ન ભુજંતિ, ન સે ચાઇત્તિ વુચ્ચઇ. ૨

જે ય કંતે પિએ ભોએ, લજ્જે વિ પિટ્ટિ કુંવઘ;
 સાહીણે ચયઘ ભોએ, સે હુ ચાઘત્તિ વુચ્ચઘ. ૩
 સમાઘપેહાઘ પરિવ્વયંતો, સિયા મણો નિસ્સરઘ
 ખહિઠ્ઠા;

ન સા મહં નોવિ અહંપિ તીસે, ઇચ્ચેવ તાએ
 વિણુઘનજ રાગં. ૪

આયાવયાહી ચય સોગમલ્લં, કામે કમાહી કમિયં
 ખુ દુકૂખં;

છિદાહિ દોસં વિણુઘનજ રાગં, એવં સુહી હોહિસી
 સંપરાએ. ૫

પકૂખંદે જલિયં જોઘ, ધુમકેઉં દુરાસયં;
 નેચ્છંતિ વંતયં ભોત્તું, કુલે જયા અગંધણે. ૬

ધિરત્થુ તે જસોકામી, જો તં જીવિયકારણા;
 વંતં ઇચ્છસિ આવેઉં, સેયં તે મરણું ભવે. ૭

અહં ચ ભોગરાયસ્સ, તં ચ સિ અંધગવણિહણો;
 મા કુલે ગંધણા હોમો, સંજમં નિહુઓ ચર. ૮

જઘ તં કાહિસિ ભાવં, જા જા દિચ્છસિ નારીઓ;
 વાયા વિધુવ્વ હડો, અટ્ટિઅપ્પા ભવિસ્સસિ. ૯

તીસે સો વયણં સોચ્ચા, સંજયાઘ સુભાસિયં;
 અંકુસેણુ જહા નાગો, ધરમે સંપડિવાઘઓ. ૧૦

એવં કરંતિ સંખુઠ્ઠા, પંડિયા પવિચ્ચકૂખણા;
 વિણિઅટ્ટંતિ ભોગેસુ, જહા સે પુરસુત્તમો

ત્તિએમિ. ૧૧

ત્રીજું અધ્યયન

સંજમે સુદૃચપ્પાણં, વિષ્ણુકુકાણુ તાદૃષ્ટં;
 તેસ્મિન્નેચમણાધન્નં, નિગ્ગંથાણુ મહેસિણં. ૧
 ઉદ્દેસિચ્ચં કીચ્ચગડં, નિયાગમલિહડાણુ ચ;
 રાદ્દભરો સિણાણુ ચ, ગધમલ્લે ચ વીચાણુ. ૨
 સંનિહીં ગિહિમરો ચ, રાયપિંડે કિમિચ્છમે;
 સંવાહણા દંતપહોચ્ચા ચ, સંપુચ્છણા દેહપલો—
 ચાણા ચ. ૩

અદ્દાવમે ચ નાલીએ, છત્તસ્સ ધારણુદ્દાએ;
 તેગિચ્છં પાહણાપાએ, સમારંભં ચ ભેદણો. ૪
 સિજ્જાચરપિડં ચ, આસંદિ પલ્લિચંકમે;
 ગિહંતરનિસિજ્જા ચ, ગાયસ્સુવ્વદ્દણાણુ ચ. ૫
 ગિહિણો વેચાવડિચં, જા ય આજીવવત્તિચા;
 તત્તાનિવ્વુડલોદ્દત્તં, આઉરસ્સરણાણુ ચ. ૬
 મૂલ્લએ સિંજખેરે ચ, ઉચ્છુખંડે અનિવ્વુડે;
 કંદે મૂલે ચ સચ્ચિરો, ફલે ખીએ ચ આમએ. ૭
 સોવચ્ચલે સિંધવે લોણુ, રોમાલોણુ ચ આમએ;
 સાસુદ્દે પંસુખારે ચ, કાલાલોણુ ચ આમએ. ૮
 ધુવણુત્તિ વમણુ ચ, વત્થીકમ્મ વિરેચણુ;
 અંજણુ દંતવણુ ચ, ગાયાજ્જલંગ વિભૂસણુ. ૯
 સવ્વમેચમણાધન્નં, નિગ્ગંથાણુ મહેસિણં;
 સંજમંમિ ચ જુત્તાણં, લહુભૂઅવિહારિણં ૧૦

પંચાસવપરિન્નાયા, તિગુન્તા છમુ સંજયાઃ
 પંચનિગ્ગહણા ધીરા, નિગ્ગાંશ્ચ ઉભવ્વહંસિણ્ણે. ૧૧
 આયાવયાંતિ ગિમ્હેસુ, હેમંતેસુ અવાઉડાઃ
 વાસાસુ પડિસંલીણા, સંજયા મુસમાહિઆ. ૧૨
 પરિસહારઉદંતા, ધૂઅમોહા નિધંદિઆઃ
 સવ્વદુખ્ખપહીણુઠ્ઠા, પક્કમંતિ મહેસિણ્ણે. ૧૩
 દુક્કરાઇં કારતાણાં, દુસ્સહાઇં સહેણુ અઃ
 કે ઇત્થ દેવલોચ્ચેસુ, કેઇં સિજ્જંતિ નીરયા. ૧૪
 ખવિત્તા પુવ્વકમ્માઇં, સંજમેણુ તવેણુ યઃ
 સિદ્ધિમગ્ગમણ્ણપ્પત્તા, તાઇંણે પારનિવ્વુહે
 ત્તિ ખેમિ. ૧૫

ચોથું અધ્યયન

સુઅં મે આઉસં તેણાં ભગવયા એવમકૂખાયાં,
 ઈહ ખલુ છન્નજીવણિઆ નામન્નઝયણાં, સમણેણાં
 ભગવયા મહાવીરેણાં કાસવેણાં, પવેઇઆ સુઅકૂખાયા
 સુપન્નતા, સેઅં મે અહિન્નિજ્જે અન્નઝયણાં
 ધમ્મપન્નત્તી.

કયરા ખલુ સા છન્નજીવણિઆ નામન્નઝયણાં
 સમણેણાં ભગવયા મહાવીરેણાં કાસવેણાં પવેઇઆ
 સુઅકૂખાયા સુપન્નતા સેઅં મે અહિન્નિજ્જે અન્નઝ-
 યણાં ધમ્મપન્નત્તી. ઇમા ખલુ સા છન્નજીવણિઆ
 નામન્નઝયણાં સમણેણાં ભગવયા મહાવીરેણાં કાસવેણાં

પવેદ્યા સુઅકૂખાયા સુપન્નતા, સેઅં મે અહિ-
બિજીઉં અબજયણાં ધરમપન્નતી.

તં જહા, પુઠવીકાઇઆ આઉકાઇઆ તેઉકાઇઆ
વાઉકાઇઆ વણુસ્સઇકાઇઆ તસકાઇઆ. પુઠવી
ચિત્તમંતમકૂખાયા અણેગણવા પુઠોસતા અન્નત્થ
સત્થપરિણુએણાં આઉ ચિત્તમંતમકૂખાયા અણેગ-
ણવા પુઠોસતા અન્નત્થ સત્થપરિણુએણાં, તેઉ
ચિત્તમંતમકૂખાયા અણેગણવા પુઠોસતા અન્નત્થ
સત્થપરિણુએણાં, વાઉ ચિત્તમંતમકૂખાયા અણેગ-
ણવા પુઠોસતા અન્નત્થ સત્થપરિણુએણાં, વણુસ્સઇ
ચિત્તમંતમકૂખાયા અણેગણવા પુઠોસતા અન્નત્થ
સત્થપરિણુએણાં.

તં જહા અગ્ગખીઆ મૂલખીઆ પોરખીઆ
ખંધખીઆ ખીઅરૂહા સંમુચ્છિમા તણુલયા વણુસ્સ-
ઇકાઇઆ સખીઆ ચિત્તમંતમકૂખાયા અણેગણવા
પુઠોસતા અન્નત્થ સત્થપરિણુએણાં.

સે જે પુણુ ઇમે અણેગે ખહવે તસાપાણુ તં
જહા અંડયા પોયયા જરાઉઆ રસયા સંસેઇમા સંમુ-
ચ્છિમા ઉલ્લિઆ ઉવવાઇઆ જેસિં કેસિંચિ પાણુણાં
અભિક્કંતં પડિક્કંતં સંકુચિઆં પસારઆં રુઆં
ભંતં તસિઆં પલાઇઆં આગઇ ગઇ વિજ્ઞાયા જે અ
કીડપયંગા ભ ય કુંથુ પિપીલિઆ સબ્બે બેઇદિઆ

સવ્વે તેઈદિઆ સવ્વે ચઉરિંદિઆ સવ્વે પચિંદિઆ
સવ્વે તિરિક્ખજ્જેણિઆ સવ્વે નેરઘઆ સવ્વે માણુઆ
સવ્વે દેવા, સવ્વે પાણુ પરમાહમ્મિઆ એસો
ખલુ છટ્ટો જીવનિકાએ તસકાએત્તિ પવુચ્ચઘ.

ઇચ્ચેસિં છણ્ણં જીવનિકાયાણં નેવ સયં દંડં
સમારંભિજ્જ, નેવન્નેહિં દંડં સમારંભાવિજ્જ, દંડં
સમારંભંતે વિ અન્ને ન સમાણુજ્જણામિ, જીવજીવાએ
તિવિહં તિવિહેણું મણેણં વાયાએ કાએણં ન
કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમાણુજ્જણામિ
તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગારહામિ
અપ્પાણું વોસિરામિ.

પદમે ભંતે ! મહવ્વએ પાણુઘવાયાએ વેરમણં
સવ્વં ભંતે ! પાણુઘવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે સુહુમં
વા ખાયરં વા તસં વા થાવરં વા નેવ સયં પાણે
અઘવાઘજ્જ, નેવન્નેહિં પાણે અઘવાયાવિજ્જ,
પાણે અઘવાયંતે વિ અન્ને ન સમાણુજ્જણામિ,
જીવજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણું વાયાએ
કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં
ન સમાણુજ્જણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ
નિંદામિ ગારિંહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, પદમે
ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ટિએમિ સવ્વાએ પાણુઘવા-
યાએ વેરમણું. ૧ (દરેક વ્રતના આહવાને અંતે
'નિથ્યારગપારગા હોહ' કહેવું)

અહાવરે દુચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાએ

વેરમણું, સખ્વં ભંતે ! મુસાવાયં પચ્ચકુખામિ, સે
 કોહા વા, લોહા વા, ભયા વા, હાસા વા, નેવ સયં
 મુસં વચ્ચેજ્જા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવિજ્જા, મુસં
 વયંતે વિ ચન્ને ન સમણ્ણણામિ, જાવજ્જવાચ્ચે
 તિવિહં તિવિહેણું મણ્ણેણું વાયાચ્ચે કાચ્ચેણં ન કરેમિ
 ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણ્ણણામિ, તસ્સ
 ભંતે ! પહિક્કમામિ નિંદામિ ગારહામિ અપ્પાણું
 વોસિરામિ, દુચ્ચે ભંતે ! મહવ્વચ્ચે ઉવહ્કિચ્ચોમિ
 સંવાચ્ચો મુસાવાયાચ્ચો વેરમણું. ૨

અહાવરે તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વચ્ચે અદિન્નાદા-
 ણાચ્ચો વેરમણું, સખ્વં ભંતે ! અદિન્નાદાણું
 પચ્ચકુખામિ, સે ગામે વા નગરે વા અરન્ને વા
 અપ્પં વા ખહું વા આણું વા થુહં વા ચિત્તમંતં
 વા અચિત્તમંતં વા નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્ણિક્કજ્જા,
 નેવન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્ણિક્કાવિજ્જા, અદિન્નં ગિણ્ણિક્કતે
 વિ ચન્ને ન સમણ્ણણામિ, જાવજ્જવાચ્ચે તિવિહં
 તિવિહેણં મણ્ણેણં વાયાચ્ચે કાચ્ચેણં ન કરેમિ ન કારવેમિ
 કરંતં પિ અન્નં ન સમણ્ણણામિ, તસ્સ ભંતે !
 પહિક્કમામિ નિંદામિ ચરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ,
 તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વચ્ચે ઉવહ્કિચ્ચોમિ સંવાચ્ચો
 અદિન્નાદાણાચ્ચો વેરમણું. ૩

અહાવરે ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વચ્ચે મેહુણાચ્ચો
 વેરમણું, સખ્વં ભંતે ! મેહુણું પચ્ચકુખામિ, સે દિવ્વં

વા માણસં વા તિરકૂખ્નેણિચ્ચં વા, નેવ સયં
 મેહુણું સેવિજ્જ, નેવન્નેહિં મેહુણું સેવાવિજ્જ,
 મેહુણું સેવંતે વિ ચન્ને ન સમાણુજ્જામિ જ્જવ-
 જ્જવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં
 ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ ચન્નં ન સમાણુ-
 જ્જામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ
 ગારહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, ચઉત્થે ભંતે !
 મહંવએ ઉવઠ્ઠિઓમિ સંવાઓ મેહુણાઓ વેરમણું. ૪

અહાવરે પંચમે ભંતે ! મહંવએ પારગ્ગહાઓ
 વેરમણું, સંવં ભંતે ! પારગ્ગહં પચ્ચકૂખામિ, સે
 અપ્પંવા ખહું વા આણું વા થુહં વા ચિત્તમંતં વા
 અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણિહંજ્જ,
 નેવન્નેહિં પારગ્ગહં પરિગિણહાવિજ્જ, પારગ્ગહં
 પરિગિણહંતે વિ ચન્ને ન સમાણુજ્જામિ, જ્જવ-
 જ્જવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ
 કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ ચન્નં
 ન સમાણુજ્જામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ
 નિંદામિ ગારહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, પંચમે
 ભંતે ! મહંવએ ઉવઠ્ઠિઓમિ સંવાઓ પારગ્ગહાઓ
 વેરમણું. ૫

અહાવરે છઠ્ઠે ભંતે ! વએ રાઘલોચણાઓ
 વેરમણું, સંવં ભંતે ! રાઘલોચણું પચ્ચકૂખામિ,
 સે અસણું વા પાણું વા ખાઘમં વા સાઘમં વા,

નેવં સયં રાઇ ભુન્નિજ્જા, નેવન્નેહિ રાઇ ભુન્નવિજ્જા,
 રાઇ ભુન્નંતે વિ અન્ને ન સમણ્ણાણામિ, જાવજ્જવાએ
 તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન
 કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્ને ન સમણ્ણાણામિ,
 તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગારહામિ અપ્પાણું
 વોસિરામિ, છઠ્ઠે ભંતે ! વએ ઉવઠ્ઠિઓમિ સંવાઓ
 રાઇભોયણાઓ વેરમણું. ૬

ઇચ્છેયાઈ પંચ મહંવયાઈ, રાઇભોયણવેરમણ
 છઠ્ઠાઈ, અત્તહિઅઠ્ઠાએ, ઉવસંપન્નિજ્જાણું વિહ-
 રામિ. ૭

સે સિક્ખુ વા સિક્ખુણી વા સંજય વિરય
 પડિહય પચ્ચકુખાય પાવકમ્મએ દિઆ વા રાઓ વા
 એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જગરમાણે વા,
 સે પુઠવિં વા ભિંતિં વા સિલ્લં વા લેહું વા સસરકુખં
 વા કાયં સસરકુખં વા વત્થં હત્થેણું વા પાએણુ
 વા કઠ્ઠેણુ વા કિલિંચેણુ વા અંગુલિઆએ વા
 સિલાગએ વા સિલાગહત્થેણુ વા ન આલિહિજ્જા,
 ન વિલિહિજ્જા, ન ઘટ્ટિજ્જા, ન ભિંદિજ્જા, અન્નં
 ન આલિહાવિજ્જા, ન વિલિહાવિજ્જા, ન ઘટ્ટાવિજ્જા,
 ન ભિંદાવિજ્જા, અન્નં આલિહંતં વા વિલિહંતં
 વા ઘટ્ટંતં વા ભિંદંતં વા ન સમણ્ણાણામિ,
 જાવજ્જવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ
 કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં

न समञ्जुल्लुगामि, तस्स लंते ! पडिक्कमामि,
निंदाभि गारुडामि अप्पाणुं वेसिरामि. १

से लिङ्गु वा लिङ्गुष्ठी वा संजय विरय
पडिडय पच्चकुणाय पावकम्भे दिआ वा राओ वा
ओगओ वा पारसागओ वा सुत्ते वा जगरमाणे वा से
उदगं वा ओसं वा डिमं वा भडिअं वा करगं वा
डरताणुगं वा सुद्धोदगं वा उदउद्धं वा कायं उदउद्धं
वा वत्थं ससिण्णुद्धं वा कायं ससिण्णुद्धं वा वत्थं न
आमुसिण्ण न संकुसिण्ण न आविडिण्ण न पवि-
डिण्ण न अकुण्णोडिण्ण न पकुण्णोडिण्ण न आया-
विण्ण न पयाविण्ण अन्नं न आमुसाविण्ण न
संकुसाविण्ण न आविडाविण्ण न पविडाविण्ण न
अकुण्णोडाविण्ण न पकुण्णोडाविण्ण न आयाविण्ण
न पयाविण्ण अन्नं आमुसंतं वा संकुसंतं वा
आविडंतं वा पविडंतं वा अकुण्णोडंतं वा पकुण्णो-
डंतं वा आयावंतं वा पयावंतं वा आयावंतं वा न
समञ्जुल्लुगामि, जवण्णवाओ तिविडं तिविडेणुं
भण्णुं वायाओ काओणुं न करेमि न कारवेमि
करंतंपि अन्नं न समञ्जुल्लुगामि, तस्स लंते !
पडिक्कमामि निंदाभि गारुडामि अप्पाणुं
वेसिरामि. २

से लिङ्गु वा लिङ्गुष्ठी वा संजय विरय
पडिडय पच्चकुणाय पावकम्भे दिआ वा राओ वा

એગચ્ચો વા પરિસાગચ્ચો વા સુરો વા જાગરમાણ્ણે
 વા સે અગણિં વા ઇગાલં વા મુમ્મુરં વા અચ્ચિયં
 વા જાલં વા અલાયં વા સુદ્ધાગણિં વા ઉક્કં વા ન
 ઉજ્જેજ્જા ન ઘટેજ્જા ન ઉજ્જાલેજ્જા ન નિવ્વાવેજ્જા
 અન્નં ન ઉજ્જાવેજ્જા ન ઘટ્ટાવેજ્જા ન ઉજ્જાલાવેજ્જા
 ન નિવ્વાવેજ્જા, અન્નં ઉજ્જંતં વા ઘટ્ટંતં વા
 ઉજ્જાલંતં વા નિવ્વાવંતં વા ન સમણ્ણણામિ,
 જાવજ્જણવાચ્ચે તિવિહં તિવિહેણું મણ્ણેણું વાયાચ્ચે
 કાચ્ચેણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન
 સમણ્ણણામિ, તસ્સ ભતે! પઠિક્કમામિ નિંદામિ
 ગારહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ. ૩

સે સિક્ખુ વા સિક્ખુણી વા સંજય વિરય
 પઠિહય પરચ્ચકખાય પાવકમ્મે દિચ્ચા વા રાચ્ચો વા
 એગચ્ચો વા પરિસાગચ્ચો વા સુત્તે વા જાગરમાણ્ણે
 વા સે સિચ્ચેણ વા વિહુયણેણ વા તાલિઅટ્ટેણ વા
 પત્તેણ વા પત્તભંગેણ વા સાહાચ્ચે વા સાહાભંગેણ
 વા પિહુણેણ વા પિહુણહત્થેણ વા ચલેણ વા ચેલ-
 કન્નેણ વા હત્થેણ વા મુહેણ વા અપ્પણો વા કાયં
 ધાહિરં વા વિ પુગ્ગલં ન કુમેજ્જા ન વીચ્ચેજ્જા
 અન્નં ન કુમાવેજ્જા ન વીચ્ચાવેજ્જા અન્ન કુમંતં
 વા વીચ્ચંતં વા ન સમણ્ણણામિ, જાવજ્જણવાચ્ચે
 તિવિહં તિવિહેણું મણ્ણેણું વાયાચ્ચે કાચ્ચેણું ન
 કરેમિ કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણ્ણણામિ,

तस्स लंते ! पडिक्कमामि निंदाभि गारडाभि
अप्पाणुं वोसिरामि. ४

से लिक्खु वा लिक्खुष्णी वा संजय विरय
पडिडय पच्चक्खाय पावकम्भे द्विआ वा राओ वा
ओगओ वा परिसागओ वा सुत्ते वा नगरमाण्णे
वा से भीओसु वा भीअपधक्केसु वा इढेसु वा इढपध-
क्केसु वा नओसु वा नयपधक्केसु वा डरिओसु वा
डारअपधक्केसु वा छिन्नेसु वा छिन्नपधक्केसु वा सच्चि-
रोसु वा सच्चित्तकोलपडिनिस्सिओसु वा, न गच्छेण्ण
न चिक्केण्ण न निस्सिओण्ण न तुअट्टेण्ण अन्नं
न गच्छावेण्ण न चिक्कावेण्ण न निस्सिआवेण्ण
न तुअट्टावेण्ण, अन्नं गच्छंतं वा चिक्कंतं वा
निस्सिआंतं वा तुअट्टंतं वा न समण्णल्लामि,
अवण्णवाओ तिविडं तिविडेण्णं मण्णेण्णं वायाओ
कायेण्णं न करेमि न कारवेमि करंतं पि अन्नं
न समण्णल्लामि तस्स लंते ! पडिक्कमामि निंदाभि
गारिडाभि अप्पाणुं वोसिरामि. ५

से लिक्खु लिक्खुष्णी वा संजय विरय पडिडय
पच्चक्खाय पावकम्भे द्विआ वा राओ वा ओगओ
वा परिसागओ वा सुत्ते वा नगरमाण्णे वा से डीडं
वा पयंगं वा कुंधुं वा पिपीलीअं वा उत्थंसि वा,
पायंसि वा, णाहुंसि वा उइंसि वा, उदरंसि वा,
सीसंसि वा, वत्थंसि वा पडिग्गडंसि वा कंअलंसि
वा, पायपुंछणंसि वा, रयडरणंसि वा, गोअछगंसि

વા ઉડગંસિ વા દંડગંસિ વા, પીઢગંસિ વા ફલગંસિ
વા સેજ્જંસિ વા, સંથારગંસિ વા, અન્નચરંસિ વા,
તહપ્પગારે ઉવગરણુજ્જએ તઓ સંજ્યામેવ
પહિલેહિઅ પહિલેહિઅ પમન્નિજ્જઅ પમન્નિજ્જઅ
એગંતમવણેજ્જા નો ણું સંઘાયમાવજ્જેજા. ૫

અજયં ચરમાણો ઉ, પાણુ ભૂયાઈ હિંસઈ;
બંધઈ પાવયં કર્મમં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં. ૧
અજયં ચિટ્ઠમાણો ઉ, પાણુભૂયાઈ હિંસઈ;
બંધઈ પાવયં કર્મમં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં. ૨
અજયં આસમાણો ઉ, પાણુભૂયાઈ હિંસઈ;
બંધઈ પાવયં કર્મમં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં. ૩
અજયં સયમાણો ઉ, પાણુભૂયાઈ હિંસઈ;
બંધઈ પાવયં કર્મમં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં. ૪
અજયં ભુંજમાણો ઉ, પાણુભૂયાઈ હિંસઈ;
બંધઈ પાવયં કર્મમં, તં સો હોઈ કડુઅં ફલં. ૫
અજયં ભાસમાણો ઉ, પાણુભૂયાઈ હિંસઈ;
બંધઈ પાવયં કર્મમં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં. ૬
કહં ચરે ? કહં ચિટ્ઠે ? કહંમાસે ? કહં સએ ?
કહં ભુંજંતો ? ભાસંતો ? પાવં કર્મમં ન બંધઈ ? ૭
જયં ચરે જયં ચિટ્ઠે, જયમાસે જયં સએ;
જયં ભુંજંતો ભાસંતો, પાવં કર્મમં ન બંધઈ. ૮
સવ્વભૂયપ્પભૂયસ્સ, સમ્મં ભૂયાઈ પાસઓ;
પિહિઆસવસ્સ દંતસ્સ, પાવં કર્મમં ન બંધઈ. ૯

પદમં નાણું તઓ દયા, એવં ચિકુઇ સવ્વસંજએ;
અન્નાણી કિં કાહી? કિં વા નાહીઇ છેએ
પાવગં. ૧૦

સોચ્યા નાણુઇ કલ્લાણું, સોચ્યા નાણુઇ પાવગં;
ઉભયં પિ નાણુઇ સોચ્યા, જં સેચં તં સમાયરે? ૧૧
જો જીવે વિ ન યાણુઇ, અજીવે વિ ન યાણુઇ;
જીવાજીવે અયાણુંતો, કહં સો નાહીઇ સંજમં. ૧૨
જો જીવે વિ વિયાણુઇ, અજીવે વિ વિયાણુઇ;
જીવાજીવે વિયાણુંતો, સો હુ નાહીઇ સંજમં. ૧૩
જયા જીવમજીવે ય, દો વિ એએ વિચાણુઇ;
તયા ગઈ ઝહુવિહં, સવ્વજીવાણુ નાણુઇ. ૧૪
જયા ગઈ ઝહુવિહં, સવ્વજીવાણુ નાણુઇ;
તયા પુન્નં ચ પાવં ચ, ઝંધં મુકુખં ચ નાણુઇ. ૧૫
જયા પુન્નં ચ પાવં ચ, ઝંધં મુકુખં ચ નાણુઇ;
તયા નિવ્વિંદએ ભોએ, જે દિવ્વે જે અ માણુસે. ૧૬
જયા નિવ્વિંદએ ભોએ, જે દિવ્વે જે અ માણુસે;
તયા ચયઇ સંજેગં, સજિસંતર ઝાહિરં. ૧૭
જયા ચયઈ સંજેગં, સજિસંતર ઝાહિરં;
તયા મુંડે ભવિત્તાણું, પવ્વઇએ અણુગારિચં. ૧૮
જયા મુંડે ભવિત્તાણું, પવ્વઇએ અણુગારિચં;
તયા સંવરમુક્કિહં, ધમ્મં ફાસે અણુતરં. ૧૯
જયા સંવરમુક્કિહં, ધમ્મં ફાસે અણુતરં;
તયા ધુણુઇ કમ્મરયં, અઝોહિકલુસં કહં. ૨૦

જયા ધુણુઈ કમ્મરયં અબોહિ કલુસં કડં;
તયા સવ્વત્તગં નાણું, દંસણું ચાભિગચ્છઈ. ૨૧

જયા સવ્વત્તગં નાણું, દંસણું ચાભિગચ્છઈ;
તયા લોગમલોગં ચ, જિણો જાણુઈ કેવલી. ૨૨

જયા લોગમલોગં ચ, જિણો જાણુઈ કેવલી;
તયા જોગે નિરૂંભિત્તા, સેલેસિં પડિવજ્જઈ. ૨૩

જયા જોગે નિરૂંભિત્તા, સેલેસિં પડિવજ્જઈ;
તયા કમ્મં ખવિત્તાણું, સિદ્ધિં ગચ્છઈ નીરચ્ચો. ૨૪

જયા કમ્મં ખવિત્તાણું, સિદ્ધિં ગચ્છઈ નીરચ્ચો;
તયા લોગમત્થયત્થો, સિદ્ધો હવઈ સાસચ્ચો. ૨૫

સુહસાયગસ્સ સમણસ્સ, સાયાઉલ્લગસ્સ

નિગામસાઇસ્સ;

ઉચ્છોદ્ધણા પહોઅસ્સ, દુલ્લહા સુગઈ તારિસગસ્સ. ૨૬

તવો ગુણુપ્પહાણુસ્સ, ઉજ્જમઈ ખંતિસંજમરયસ્સ;
ખારસહે જિણુંતસ્સ, સુલહા સુગઈ તારિસગસ્સ. ૨૭

પચ્છા વિ તે પયાયા, ખિપ્પં ગચ્છંતિ અમરભવણાઈ;
જેસિં પિચ્ચો તવો સંજચ્ચો અ, ખંતી અ ખંભચ્ચેરંચ.

૨૮

ધચ્ચેઅં છન્નિવણ્ણિઅં, સમ્મદિઠ્ઠી સયા જચ્ચે;
દુલ્લહં હહિતું સામણં, કમ્મુણા ન વિરાહિન્નસિ.

તિ યેમિ. ૨૯

૩. 'ઉપસ્થાપના (વડી દીક્ષા) ની વિધિ

નાણુ મંડાવી, ચારે બાણુ સો ડગલાં સુધી વસતિ શુદ્ધ કરાવવી, પછી શિષ્ય નાણુની ચારે બાણુ એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે. પછી ખમાસમણું દઈ ઇરિયાં કરી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસાહ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ ! સુદ્ધાસવહી. ગુરુ-તહત્તિ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસાહ ભગવન્ ! સુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. સુહપત્તિ પડિલેહી, ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં પંચમહવ્વયં રાઇભોયણુ વિરમણુ-પષ્ટં આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ઇચ્છં. ગુરુ વાસનિક્ષેપ કરે. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં પંચમહવ્વયં રાઇભોયણુ વિરમણુપષ્ટં આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ. ઇચ્છં. (ગુરુ ખોલે અને શિષ્ય સાંભળે) ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસાહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કઈં ? ઇચ્છં. પૃષ્ઠ ૩ ઉપરથી ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાયં ચૈત્યવંદનથી માંડી આઠ થોયો, સ્તવન, જ્યવીયરાય સંપૂર્ણ સુધી કરવું. પછી (નાણુને પડદો કરાવી) સ્થાપનાજી સન્નુખ જે વાંદણાં દેવાં. (પડદો લેવ-

૧. જોગમાં પ્રવેશ કર્યા પછી જઘન્ય તેર દિવસે અને ઉત્કૃષ્ઠથી જોગમાંથી નીકળે તે દિવસથી છ મહિના સુધીમાં વડી દીક્ષા આપી શકાય. છ મહિનામાં વડી દીક્ષા ન થાય તો જોગ ફરી કરવા પડે.

રાવીને) પ્રભુ પાસે ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં પંચમહાવચં રાઘભોયાણુ વિરમણુપષ્ઠં આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવવાણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. પંચમહાવચં રાઘભોયાણુ વિરમણુપષ્ઠં આરોવાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવવાણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. (ગુરુએ નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં) અન્નત્થં કહી, ગુરુ શિષ્ય ખન્ને એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસ્સગ્ગ કરી, ઉપર લોગસ્સ કહેવો. પછી શિષ્ય ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી શ્રી નંદીસૂત્ર સંભળાવોજી. ગુરુ-સાંભળો. (શિષ્ય મુહપત્તિ એ ટચલી આંગળીમાં રાખી, એ અંગુઠામાં એઘો રાખી માથું નીચે નમાવીને, નંદીસૂત્ર સાંભળે) ગુરુ-ખમાં હં ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કહ્હું ? ઇચ્છં, કહી એક નવકાર પૂર્વક નંદીસૂત્ર સંભળાવે.

પૃહત્નંદી સૂત્ર

નાણું પંચવિહં પત્તતં તં જહા આભિણિખો-
હિયનાણું, સુયનાણું, ઓહિનાણું, મણુપ્પજ્જવનાણું,
કેવલનાણું, તત્થ ચત્તારિ નાણાઈ ઠપ્પાઈ ઠવણિજ્જઈ
નો ઉદ્ધિસિજ્જંતિ, નો સમુદ્ધિસિજ્જંતિ, નો આણુ-
ન્નવિજ્જંતિ, સુયનાણુસ્સ પુણુ ઉદ્દેસો સમુદ્દેસો
આણુના આણુઓગો ય પવત્તઈ, જઈ સુયનાણુસ્સ ઉં

સમું આણું અનુયોગો ય પવત્તઘ. કિં અંગપવિદ્વસ્સ
 ઉં સમું આણું અનુયોગો પવત્તઘ ? કિં અંગખા-
 ઢિરસ્સ ઉં સમું આણું અનુયોગો પવત્તઘ ? અંગપ-
 વિદ્વસ્સવિ ઉં સમું આણું અનુયોગો પવત્તઘ, અંગ-
 ખાઢિરસ્સ વિ ઉં સમું આણું અનુઓગો પવત્તઘ.
 જઘ અંગખાઢિરસ્સ ઉં સમું આણું અનુઓગો પવ-
 ત્તઘ કિં આવસ્સગસ્સ ઉં સમું આણું અનુઓગો
 પવત્તઘ ? આવસ્સગસ્સ વઘારત્તસ્સ ઉં સમું
 આણું અનુઓગો પવત્તઘ ? આવસ્સગસ્સ વિ ઉં
 સમું આણું અનુઓગો પવત્તઘ. આવસ્સગસ્સ વઘ-
 રિત્તસ્સ વિ ઉં સમું આણું આણુઓગો પવત્તઘ.
 જઘ આવસ્સગસ્સ ઉં સમું આણું અનુઓગો
 પવત્તઘ, કિં સામાઘયસ્સ ચઉવીસત્થયસ્સ, વંદણુયસ્સ,
 પઢિક્કમાણુસ્સ, કાઉસ્સગસ્સ, પચ્ચક્ખાણુસ્સ ઉં
 સમું આણું અનુઓગો પવત્તઘ ? સંવેસિં પિ
 એએસિં ઉં સમું આણું અનુઓગો પવત્તઘ, જઘ
 આવસ્સગસ્સ વઘારત્તસ્સ ઉં સમું આણું અનુઓગો
 પવત્તઘ, કિં કાલિયસ્સ ઉં સમું આણું અનુઓગો
 પવત્તઘ ? કિં ઉક્કાલિયસ્સ ઉં સમું આણું અનુ-
 ઓગો પવત્તઘ ? કાલિયસ્સવિ ઉં સમું આણું
 અનુઓગો પવત્તઘ, ઉક્કાલિયસ્સ વિ ઉં સમું આણું
 અનુઓગો પવત્તઘ. જઘ ઉક્કાલિયસ્સ ઉં સમું
 આણું અનુઓગો પવત્તઘ, કિં દસવેઆલિયસ્સ,

કૃષિઆ કૃષિઅસ્સ, ચુલ્લકૃષ્ણસુઅસ્સ, મહાકૃષ્ણ-
 સુઅસ્સ, ઉવવાધઅસ્સ, રાયપ્પસેણિઅસ્સ, જીવાલિ-
 ગમસ્સ, પણ્ણવણ્ણાએ, મહાપણ્ણવણ્ણાએ, નંદીએ,
 અનુઓગદારાણું, દેવિંદત્થઅસ્સ, તંડુલવેઆલિ-
 અસ્સ, ચંદાવિજ્ઞઅસ્સ, પમાયપ્પમાયસ્સ, પોારસિ
 મંડલસ્સ, ગણિવિજ્ઞાએ, વિજ્ઞાચરણવિણિ-
 ચ્છિઅસ્સ, આણુવિલત્તીએ, મરણુવિલત્તીએ,
 આયવિસોહીએ, સંલેહણાસુઅસ્સ, વીયરાયસુ-
 અસ્સ, વવહારકપ્પસ્સ, ચરણુવિસોહીએ આઉર-
 પચ્ચક્રખાણુસ્સ, મહાપચ્ચક્રખાણુસ્સ, સંવેસિ
 પિ એએસિં ઉં સમું આણું અનુઓગો પવત્તધ,
 જ્ઞધ કાલિયસ્સ ઉં સમું આણું અનુઓગો પવત્તધ,
 કિં ઉત્તરજ્ઞઅણ્ણાણું, દસાણું, કપ્પસ્સ, વવહારસ્સ,
 ઇસિભાસિઆણું, નિંસીહસ્સ, મહાનિંસીહસ્સ,
 જંબુદીવન્નત્તીએ, ચંદપન્નત્તીએ, સૂરપન્નત્તીએ
 દીવસાગરપન્નત્તીએ, ખુદ્ધિયાવિમાણુપવિલત્તીએ,
 મહલ્લીઆવિમાણુપવિલત્તીએ, અંગચૂલઆએ,
 વગ્ગચૂલિઆએ, વિવાહચૂલિઆએ, અરણ્ણોવવાયસ્સ,
 વરણ્ણોવવાયસ્સ, ગરુલોવવાયસ્સ, વેસમણ્ણોવવા-
 યસ્સ, વેલંધરોવવાયસ્સ, દેવિંદોવવાયસ્સ, ઉટ્ટાણુ-
 સુઅસ્સ, સમુટ્ટાણુસુઅસ્સ, નાગપારઆવલિઆણું,
 નિરયાવલિઆણું કૃષિઆણું, કૃષ્ણવડિંસિયાણું,
 પુષ્કિઆણું પુષ્કચૂલિઆણું, વણ્ણિઆણું, (વણ્ણિ-

દસાણું) આસીવિસભાવણાણું, દિટ્ટીવિસભાવણાણું,
ચારણું (સુમિણું) ભાવણાણું, મહાસુમિણુંભાવણાણું,
તેઅગ્નિસગ્ગાણું સંવેસિં પિ એએસિં ઉં સમું
આણું અનુઓગો પવત્તઇ, જઇ અંગપવિટ્ટસ્સ
ઉં સમું આણું અનુઓગો પવત્તઇ, કિં આયા-
રસ્સ, સુઅગડસ્સ, ઠાણુસ્સ, સમવાઅસ્સ, વિવાહ-
પન્નત્તીએ, નાયાધમ્મકહાણું, ઉવાસગદસાણું,
આણુંતરોવવાઇઅદસાણું, પહાવાગરણાણું વિવાગ-
સુઅસ્સ, દિટ્ટીવાઅસ્સ, સંવેસિં પિ એએસિં ઉં
સમું આણું અનુઓગો પવત્તઇ.

ભોગની નંદી હોય તો ઇમં પુણ પદ્ધવણું પદુઅ
મુનિ...સાહુસ્સ...સાહુણીએ વા...સુયખંધસ્સ...
અંગસ્સ વા ઉદેસા નંદી આણુંન્તા નંદી વા પવત્તઇ,
નિત્યારગ પારગા હોહ.

(વડી દીક્ષામાં આ પ્રમાણે ખોલવું. અમુક મુનિસ્સ (સાહુ-
ણીસ્સ) પંચમહવ્વયં રાઇભોયાણુવેરમણુપ્પઠં આરો-
વાવણીયા નંદી પવત્તેહ. નિત્યારગપારગા હોહ.)
આ પ્રમાણે ત્રણવાર નંદીસૂત્રનો પાઠ સંભજાવી વાસક્ષેપ કરે.
પછી બે વાંદણાં પછી ખમાઠ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં પંચમહવ્વયં રાઇભોયાણુવેરમણુપ્પઠં આરો-
વાવણી નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી દેવવંદા-
વણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. ઇચ્છકારી
ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં પંચમહવ્વયં રાઇભોયાણુવેરમણું
પ્પઠં આરોવાવણી નંદીકરાવણી, વાસનિક્ષેપ-

કરાવણી દેવવંદાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નતથો
એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી) નો કાઉસ્સગ્ગ.
પારીને લોગસ્સ.

ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી મહા-
વ્રતદંડક ઉચ્ચરાવોજી. ગુરુ-ઉચ્ચરેહ. ઇચ્છં. (શિષ્ય
મુહપત્તિ જે ટચલી આંગળીમાં રાખી, એઘો જે અંગુઠામાં
રાખી, મસ્તક નમાવી જે કોણી પેટ ઉપર રાખીને સાંભળે.)

ગુરુ એક નવકાર અને એક મહાવ્રતનો આલાવો, એમ
ત્રણવાર એક એક આલાવો મુહૂંતના ટાઈમ પહેલા સંભળાવે.

પહેલો આલાવો:—(પ્રથમવ્રત) પઢમે ભંતે !
મહવ્વએ પાણાઇવાયાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે !
પાણાઇવાયં પચ્ચકૂખામિ, સે સુહુમં વા ખાયરં
વા તસં વા થાવરં વા, નેવ સયં પાણે અઇવાઇજ્જા
નેવન્નેહિં પાણે અઇવાયાવિજ્જા પાણે અઇવાયંતે
વિ અન્ને ન સમાણ્ણણામિ, જાવજ્જવાએ તિવિહં
તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાયેણું ન કરેમિ ન
કારવેમિ કરંતં પિ અન્તં ન સમાણ્ણણામિ, તસ્સ
ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું
વોસિરામિ, પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવહ્ઠિઓમિ
સવ્વાઓ પાણાઇવાયાઓ વેરમણું. ૧

બીજો આલાવો:—(દ્વિતીયવ્રત) અહાવરે દુચ્ચે
ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે
મુસાવાયં પચ્ચકૂખામિ, સે કોહા વા લોહા વા

ભયા વા હાસા વા, નેવ સયં મુસં વચ્ચેજ્જા નેવ-
 ન્નેહિં મુસં વાયાવેજ્જા મુસં વયંતે વિ અન્ને ન
 સમાણ્ણણામિ, જાવજ્જાવાચ્ચે તિવિહં તિવિહેણું
 મણેણું વાયાચ્ચે કાચ્ચેણું ન કરેમિ ન કારવેમિ
 કરંતં પિ અન્નં ન સમાણ્ણણામિ, તસ્સ ભંતે !
 પડિક્કમામિ નિંદામિ ગારહામિ અપ્પાણું વોસિ-
 રામિ. દુચ્ચે ભંતે ! મહવ્વચ્ચે ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ
 મુસાવાયાઓ વેરમણું. ૨

ત્રીજો આહાવો:—(તૃતીય વ્રત) અહાવરે તચ્ચે
 ભંતે ! મહવ્વચ્ચે અદિન્નાદાણાઓ વેરમણું, સવ્વં
 ભંતે ! અદિન્નાદાણું પચ્ચકૂખામિ, સે ગામે વા
 નગરે વા અરણ્ણે વા અપ્પં વા ખહું વા આણું વા
 થુલ્લં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં
 અદિન્નં ગિણ્ણિહજ્જા નેવન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્ણહાવિજ્જા
 અદિન્નં ગિણ્ણહંતે વિ અન્ને ન સમાણ્ણણામિ,
 જાવજ્જાવાચ્ચે તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાચ્ચે
 કાચ્ચેણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં
 ન સમાણ્ણણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, તચ્ચે ભંતે !
 મહવ્વચ્ચે ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ
 વેરમણું. ૩

ચોથો આહાવો:—(ચતુર્થવ્રત) અહાવરે ચઉત્થે
 ભંતે ! મહવ્વચ્ચે મેહુણાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે

મેહુણું પરચકૂખામિ, સે દિવ્વં વા માણસં વા તિરકૂખજેણિઅં વા, નેવ સયં મેહુણું સેવિજ્જા, નેવન્નેહિં મેહુણું સેવાવિજ્જા, મેહુણું સેવંતે વિ અન્ને ન સમાણુજાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમાણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પહિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ટિએમિ સંવાઓ મેહુણાઓ વેરમણું. ૪

પાંચમે આહાવો:- (પંચમ વ્રત) અહાવરે પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ વેરમણું, સંવં ભંતે ! પારગ્ગહં પરચકૂખામિ, સે અપ્પં વા ખહું વા આણું વા થુદ્ધં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં પારગ્ગહં પારગિણિહજ્જા, નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પારગિણહાવિજ્જા, પરિગ્ગહં પારગિણહંતે વિ અન્ને ન સમાણુજાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમાણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પહિક્કમામિ નિંદામિ ગારહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ટિએમિ સંવાઓ પારગ્ગહાઓ વેરમણું. ૬

છઠ્ઠો આહાવો:- (પષ્ટવ્રત) અહાવરે છઠ્ઠે ભંતે !

વચ્ચે રાઇ ભોઝાણાઓ વેરમણું, સંવં ભંતે ! રાઇભો-
ઝાણું પચ્ચકુખામિ, સે ઝસણું વા પાણું વા ખાઇમં
વા સાઇમં વા, નેવ સચં રાઇ ભુંજિજ્જા, નેવન્નેહિં
રાઇ ભુંજવિજ્જા, રાઇ ભુંજંતે વિ ઝન્ને ન સમણુ-
જાણામિ, જાવજાણાચ્ચે તિવિહં તિવિહેણું મણેણું
વાયાચ્ચે કાયેણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ
ઝન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ
નિંદામિ ગારહામિ ઝખ્ખાણું વેસિરામિ, છઠ્ઠે
ભંતે ! વચ્ચે ઉવહિંચોમિ સંવાઓ રાઇ ભોઝાણાઓ
વેરમણું. ૬

આ છઠ્ઠે આલાવા મુહૂર્ત આવતા પહેલાં ઉચ્ચરાવવા,
લગ્ન વેળાચ્ચે (મુહૂર્તના ટાઇમે) એક નવકાર પૂર્વક નીચેની
ગાથા ત્રણવાર ઉચ્ચરાવવી:—

ઇચ્ચેયાઇ પંચ મહંવયાઇ, રાઇભોઝાણુવેરમણુ છઠ્ઠાઇ;
ઝત્તહિઝઠ્ઠાચ્ચે, ઉવસંપજિજ્જાણું વિહરામિ. ૧

૧—ખમાઠ ઇચ્ચકારી લગવન્ ! તુમ્હે ઝમ્હં
પંચ મહંવચં રાઇભોઝાણુ વિરમણું પઠં આરોવેહ.
શુરુ—આરોવેમિ.

ઇચ્ચં. ૨—ખમાઠ સંદિસહ કિં લણામિ ?

શુરુ—વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્ચં. ૩—ખમાઠ ઇચ્ચકારી લગવન્ ! તુમ્હે
ઝમ્હં પંચ મહંવચં રાઇભોઝાણુ વિરમણુ પઠં

આરોવિયં ઇચ્છામો આણુસક્તિં, ગુરુ—આરોવિયં
આરોવિયં ખમાસમણાણું હત્યેણું સુત્તેણું અત્યેણું
તદુભયેણું સમ્મં ધારિન્નલ્લહિ અન્નેસિં ચપવેન્નલ્લહિ
ગુરુગુણેહિં વુહિઠ્ઠન્નલ્લહિ નિત્થારગપારગા હોહિ.

ઇચ્છં. ૪—ખમાં તુમ્હાણું પવેઇઅં સંદિસહ
સાહૂણું પવેએમિ ? ગુરુ—પવેહ.

ઇચ્છં. ૫—ખમાં ગુરુને નમસ્કાર કરતાં વાસક્ષેપ લેતાં
નાણુની ચારે બાણુ એક એક નવકાર ગણુતાં ત્રણ પ્રદક્ષિણા દે,
સંઘ પણ ત્રણ વાર વાસક્ષેપ નાખે.

૬—ખમાં તુમ્હાણું પવેઇઅં સાહૂણું પવેઇઅં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ ? ગુરુ—કરેહ.

ઇચ્છં. ૭—ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં પંચમહન્વયં રાઇલોચણુ વિરમણુપઇં
આરોવાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થં એક
એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉં પારીને
લોગસ્સ કહેવો.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી
દિગ્ખંધ કરાવોજી.

ગુરુ—વાસક્ષેપ લઇ, એક નવકાર ગણી કોટિ
ગણુ, વચરી શાખા, ચાંદ્રકુલ, આચાર્યશ્રી.....
ઉપાધ્યાયજીશ્રી....(સાધ્વીહીય તો)અવર્તિનીશ્રી...તમારા
ગુરુનું નામ (ગુરુણીનું નામ).....તમારું નામ મુનિ
....(સાધ્વીજીથી)....આ પ્રમાણે ત્રણ વાર કહી વાસક્ષેપ

નાખે. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. (જેગમાં હોય તે પછી પવેયાણું કરાવવું.)

પછી ગુરુવંદન કરી પરચક્રખાણુ કરે. ત્યાર પછી સંઘ દીક્ષીતને વંદન કરે, શિષ્ય-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી હિતશિક્ષા પ્રસાદ કરશેાણુ. ગુરુ-ઉપદેશ આપે, પછી સંઘ સહિત વાજતે ગાજતે જિનમંદિરે દર્શન કરવા જાય, ઉપાશ્રયે આવી ઇશાન ખૂણા તરફ શિષ્યનું મુખ રાખી એક નવકારવાળી ખાંધાપારાની ગણાવવી.

૪. માંડલીના સાત આયંખીલની વિધિ.

સુતો અંત્યે લોઆણુ, કાલે આવસ્સએ ય સન્ઝાએ; સંઘારએ વિ અ તહા, સરોસા મંડલી હુંતિ. ૧

૧ સૂત્ર, ૨ અર્થ, ૩ લોજન, ૪ કાલ, ૫ આવશ્યક, ૬ સ્વાધ્યાય, ૭ સંઘારા પોરિસી. આ સાત માંડલી છે.

રોજ સવાર સાંજ ગુરુવંદન કરી સવારે આયંખીલનું અને સાંજે પાણુહારનું પરચક્ર કરે ૧સાતમે દિવસે સાંજે વસતિ જોઈ, ગુરુવંદન કરી, સ્થાપનાણ ખુલ્લા રાખી ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વસતિ પવેઉ ?

૧ સાત આયંખીલ લાગટ કરવાં. શક્તિના અભાવે ચાર અથવા ત્રણ લાગટ કરી વચમાં બિઆસણું કરી ખાકીનાં આયંખીલ કરવાં. લાગટ જેટલા આયંખીલ કર્યા હોય તે દિવસની સાંજે પાણી સુકવી તેટલી માંડલીની ક્રિયા કરે. ચાર આયં કર્યા હોય તે કાલ માંડલી સુધી, ત્રણ કર્યા હોય તે લોજન માંડલી સુધી. લોજન માંડલીની ક્રિયા થયા પછી ઘાંડા રાખવાની જરૂર નહિ.

ગુરુ-પવેઓ. ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ ! સુદ્ધા વસહિ.
 ગુરુ-તહત્તિ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
 મુહં પડિલેહુ ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહે પછી જે વાંદણાં (ઉપવાસ
 હોય તો ખમાં દઇ) પરચક્ખાણુ, જે વાંદણાં, ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! જેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-
 સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
 જેસણે ઠાઉ ? ગુરુ-થાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ
 અશાતનાં પછી

શિષ્ય તિવિહેણુ પૂર્વક ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્ ! સૂત્ર માંડલી સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.
 ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્ ! સૂત્ર માંડલી
 ઠાઉ ? ગુરુ ઠાને. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતનાં

આ રીતે દરેક માંડલીના ત્રણ ત્રણ ખમાસમણા
 પહેલું ખમાં તિવિહેણુ પૂર્વકતું. પહેલા સૂત્ર માંડલીની
 ક્રિયા, પછી અનુક્રમે ખીજ અર્થ માંડલી, ત્રીજ ભોજન
 માંડલી, ચોથી કાલ માંડલી, પાંચમી આવચક માંડલી,
 છઠ્ઠી સજ્જાય માંડલી, અને સાતમી સંથારા માંડલી.
 એકવીસ ખમાં દીધા પછી,

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સ્થંડીલ પડિ-
 લેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

(સાધવી હોય તો ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સ્થંડિલ શુદ્ધિ
 કરશું. ગુરુ કરજો)

વિભાગ બીજો

૨

શ્રી પ્રવ્રજ્યા-યોગાદિ વિધિ સંગ્રહ

(૧) નોંતરાની વિધિ

(દરેક વિધિમાં મહાનીસીથ સૂત્રના ભેગ કરેલા મુનિ આદિએ પડિલેહણુ કરેલા સ્થાપનાચાર્ય રાખવા)

પિયધમ્મો દઢધમ્મો, સંવિગ્ગો ચેવવજ્જલીઙ્ગ ય;
ખેયમ્મો ય અલીઙ્ગ કાલં પડિલેહણે સાહુ.

૧. ત્રણ અગર ચાર નોંતરા દેવાના હોય ત્યારે પહેલાં વાઘાઈ અને અધરત્તિ દક્ષિણુ દિશા તરફ, પછી વેરત્તિ અને પાલાઈના પશ્ચિમ દિશા તરફ આપવા, પ્રવેશના પહેલે દિવસે, સમુદ્દેસના દિવસે, અને અનુશાના દિવસે એક જ કાલગ્રહણુ લેવાય છે.

નિશીથસૂત્ર ઉ-૧૯ ગા-૬૧૩૧-પ્રિયધર્મી, દૃઢધર્મી સંવિજ્ઞ, પાપભીરૂ, સત્વશાળી, ભય વગરનો-ડરપોક ન હોય તેવા સાધુ કાલગ્રહી-દાંડીધર બની શકે.

પ્રથમ વસતિ શોધવી. (વડિલ સાધુ કાલગ્રહી બને અને લઘુ સાધુ દાંડીધર થાય)

કાલગ્રહી—ધરિયાવહી કરી દશ બોલથી દંડાસણની પડિલેહણ કરી કાળે લે. પછી

દાંડીધર—સ્થાપનાચાર્ય જ આગળ પાટલી મુહપત્તિ, અને બે દાંડી ગોઠવે.

(દાંડીધર કાલગ્રહીની ડાબી બાજુ રહે)

કાલગ્રહી તથા દાંડીધર બંને સાથે ખમાસમણું દઈ ધરિયાવહી કરે (સૂત્રો કાલગ્રહી બોલે) પછી દાંડીધર ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વસતિ પવેઉ ? આદેશ માગે.

કાલગ્રહી—પવેહ.

દાંડીધર—ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ ! સુદ્ધાવસાહી.

કાલગ્રહી—તહત્તિ.

દાંડીધર—નીચે બેસી ૧ પાટલી પચીસ બોલથી પડિલેહી ગોઠવે પછી મુહપત્તિ પચીસ બોલથી પડિલેહી, પાટલી ઉપર મૂકે, બે દાંડી દશદશ બોલથી પડિલેહી પાટલી ઉપરની મુહપત્તિ ઉપર છુટી મૂકે. પછી દાંડી સહિત

૧. પાટલી, વગેરે દરેક ચીજ લેતાં તથા મૂકતાં તે ચીજ, હાથ તથા સ્થાન ત્રણ ત્રણવાર પૂજવું. પાટલી, મુહપત્તિ કે દાંડી વગેરે કાંઈ હાલવું ચાલવું જોઈએ નહિ.

પાટલી લઈને ઉભો થાય. કાલગ્રહી જગ્યા પૂંજ આપે ત્યાં ઉભો રહે (ડાબા હાથે થોડે ફર)

કાલગ્રહી—ઉભા ઉભા દંડાસન પૂંજ હાથમાં લઈને એક કાલગ્રહણના રજ અને બે કાલગ્રહણ લેવાના હોય તો ૫૪ માંડલાં કરે. પછી દંડાસનથી પાટલી મૂકવાની જગ્યા પૂંજ, દંડાસન મૂકવા જાય ત્યારે.

દાંડીધર—‘દિશાવલોક હોય છે ?’ એમ પૂછે.

કાલગ્રહી—દંડાસન નીચે મૂકતાં—હોય છે. એમ કહે.

દાંડીધર—‘પાટલી હાલે નહિ તે રીતે પુંજેલી જગ્યાએ મૂકે, પછી એક નવકારે બેઠા અને એક નવકારે ઉભા ઉભા સ્થાપે, કાલગ્રહી પણ ઉભા ઉભા એક નવકારે સ્થાપે. પછી,

દાંડીધર—‘અમાં ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ વસતિ પવેઉ ?’

કાલગ્રહી—પવેહ.

દાંડીધર—‘ઇચ્છ’, અમાં સુદ્ધાસવહી.

કાલગ્રહી—તહત્તિ.

પછી કાલગ્રહી તથા દાંડીધર બંને સાથે અમાં હંધ, અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહે અને બંને એક નવકારે પાટલી ઉત્થાપે.

૧. પાટલી હાલતી હોય તો તગડી ચાર બેલથી (મિથ્યાત્વ મોહનીય પરિહરં સુધી) પડિલેહી પાટલી નીચે ગોઠવે.

૨. કાલગ્રહણની વિધિ

[વાઘાઘકાલ:-સાંજનું પ્રતિક્રમણ કરી, સાંજની સંધ્યા વખતે કાલગ્રહણ પુરૂં થાય એ રીતે લેવું, અધરત્તિકાલ-રાત્રીના ત્રીજા પ્રહરની શરૂઆતમાં લેવું, વેરત્તિકાલ:-ત્રીજા પ્રહરની અંતે અથવા ચોથા પ્રહરની શરૂઆતમાં લેવું, પાભાઘકાલ-પરોઢીયે લેવું.

વાઘાઘ, અધરત્તિ અને વેરત્તિ એક જ વખત લેવાય, પાભાઘ નવ વાર લઈ શકાય.]

નોંતરાની વિધિ પ્રમાણે કાલગ્રહી ઇરિયાવહી કરી કાલે લે ત્યાંથી ઢાંડીધર પાટલી સ્થાપી ‘ સુદ્ધાવસહી ’ કહે ત્યાં સુધીની બધી વિધિ કરવી. પછી કાલગ્રહી ‘ તહત્તિ ’ કહ્યા બાદ :-

ઢાંડીધર :-નીચે એસી સીધો હાથ રાખી એક નવકારે ઢાંડી ઉઠાવી હાથ પુણ, ઢાંડી પુણ, અંગુઠા અને આંગળીની વચ્ચેમાં ઢાંડી લઈ ઉભો થાય પછી, ખમાઠ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ પાભાઘ કાલ (જે કાલ હોય તે) થાયું ?

કાલગ્રહી-થાપો.

ઢાંડીધર-ઇચ્છં. એસીને બેઠા એક નવકારે પાટલી તથા એક નવકારે હાથમાં રહેલી ઢાંડી થાપી ઉભો થાય અને ઢાંડી મુઠીમાં રાખી એક નવકારે પાટલી તથા હાથમાં રહેલી ઢાંડી બન્ને સાથે થાપે,

તે વખતે ઉભો રહેલો કાલગ્રહી પણ એક નવકારથી પાટલી અને ઢાંડીધરના હાથમાં રહેલી ઢાંડી થાપે, પછી

કાલગ્રહી અને દાંડીધર બન્ને સાથે ખમાસમણું દે,
કાલગ્રહી-ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ પાલાઈ કાલ
(જે કાલ હોય તે) પડિચઙ્ ? ઇચ્છં, પછી

કાલગ્રહી તથા દાંડીધર બન્ને સાથે 'મત્યએણુ
વંદામિ આવસ્સઇ ઇચ્છં' કહી પોત પોતાની જમણી
બાણુ વળી 'પૂર્વ' તરફ જગ્યા પૂજતા પૂજતા આસજ્જ
આસજ્જ આસજ્જ નિસીહિ એમ ત્રણ વાર કહેતાં
કહેતાં કાલમાંડલાના સ્થાને જાય અને 'નમો ખમાસ-
મણુણુ' કહે ત્યાં કાલગ્રહી પશ્ચિમ તરફ મુખ રાખી
ઉભા રહે....

દાંડીધર 'મત્યએણુ વંદામિ આવસ્સઇ ઇચ્છં'
કહી પોતાની જમણી બાણુ વળી 'પશ્ચિમ' તરફ જગ્યા
પૂજતાં પૂજતાં 'આસજ્જ આસજ્જ આસજ્જ
નિસીહિ' એમ ત્રણ વાર કહેતા કહેતા પાટલી પાસે
આવી 'નમો ખમાસમણુણુ' કહી, ખમાં ઠઈ
ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ પાલાઈ કાલ (જે કાલ
હોય તે) વારવટ્ટે કહે (તે વખતે ખીજા બધા તથા
કાલગ્રહી પણ 'વારવટ્ટે' બોલે) પછી દાંડીધર ઇચ્છં,
મત્યએણુ વંદામિ આવસ્સઇ ઇચ્છં' એમ કહી

૧. વેરત્તિ અને પાલાઈ કાલ હોય તો પૂર્વ તરફ જાય.
વાધાઈ અને અધરત્તિ " " " ઉત્તર " "
૨. વેરત્તિ અને પાલાઈમાં પશ્ચિમ તરફ અને વાધાઈ અધરત્તિ
દક્ષિણ તરફ જાય.

પૂજતાં પૂજતાં 'આસન્ન આસન્ન આસન્ન નિસીહિ' એમ કહી ત્રણ વાર ખોલતા કાલગ્રહીની સામે જાય ત્યાં 'નમો ખમાસમણાણું' કહી ઉભો રહે,

કાલગ્રહી—'મત્થએણુ વંદામિ આવસ્સઇ ઇચ્છ' કહી પૂજતાં પૂજતાં 'આસન્ન આસન્ન આસન્ન નિસીહિ' એમ ત્રણ વાર કહેતા કહેતા પાટલી પાસે જાય અને 'નમો ખમાસમણાણું' કહી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ધારયાવહીયં પડિક્કમામિ, ઇચ્છ. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ધારયાં તસ્સં અન્નત્થં કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ, પાર્યા વગર હાથ ઉંચા લઇને સીધો નવકાર કહી પછી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ મુહપત્તિ પડિલેહું? ઇચ્છ. મુહં પડિલેહી એ 'વાંઠણા, ઠંઠ અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિસહ પાલાઇ કાલ સંદિસાહું? ઇચ્છ. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં પાલાઇ કાલ લઉં' (જવસુદ્ધ) ઇચ્છ. પછી 'મત્થએણુ વંદામિ આવસ્સઇ ઇચ્છ' કહી પૂજતાં પૂજતાં આસન્ન આસન્ન આસન્ન નિસીહિ' એમ ત્રણ વાર કહેતાં કહેતાં ઢાંડીધરની સામે જાય ત્યાં 'નમો ખમાસમણાણું' કહી ઉભા ઉભા

૧. વાઘાઈ કાલ હોય તો 'દેવસી' ખોલવું અને પાકીના ત્રણ કાલમાં 'રાઇ' ખોલવું.

૨. પાલાઈ કાલ હોય તો 'જવસુદ્ધ' ખોલવું પણ ખીજા કાલ હોય તો જવસુદ્ધ ન ખોલવું પણ માત્ર 'ઇચ્છ' ખોલવું.

‘ મત્યએણુ વંદામિ ’ ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ.
 ઇચ્છં ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ઇરિયાવહિયાએ
 વિરાહણુએં ઇત્યાદિ સૂત્રે યોલી એક નવકારનો કાઉં
 પાર્યા વગર હાથ ઉંચા લઈ સીધો નવકાર પછી—

કાલગ્રહી તથા દાંડીધર સંડાસા પડિલેહી ઉલડક
 પગે નીચે બેસે.

કાલગ્રહી-જમણા પગ ઉપર એવો મૂકી આદેશ
 માંગ્યા વગર મુહપત્તિ (૪૪ યોલથી) પડિલેહી પછી
 મુહપત્તિથી ડાબો હાથ ત્રણવાર પડિલેહી જમીન પૂંજ
 જમીન ઉપર ડાબો હાથ નીચે મૂકે, અંગુઠો ઉંચો રાખે.
 પછી મુહપત્તિથી જમણી કેડ ત્રણવાર પડિલેહી ત્યાં
 મુહપત્તિ ખોસે. પછી જમણા હાથે એવો લઈ ડાબો જમણો
 પગ (૯ યોલથી પૃથ્વીકાય આદિની રક્ષા કરે) પડિલેહી,
 એવાથી જ ડાબા હાથની આસપાસમાં ત્રણવાર પ્રદક્ષિ-
 ણાથી પૂંજ, જમણી સાથળ ઉપર ત્રણવાર પૂંજ એવો
 મૂકે. પછી એવાની દરી ઉપર ત્રણવાર જમણા હાથની હથેલી
 અવળી સવળી ઘસી, ડાબા હાથની સાથે જમણા હાથનો
 સંપુટ કરી બન્ને હાથના અંગુઠા લેગા કરી, માથું નીચે
 નમાવી નાકે, જમણા કાને અને ડાબા કાને એમ ત્રણવાર
 લગાડે. તથા બન્ને હાથ જમીન ઉપર અવળા સવળા ત્રણવાર
 આસ્તેથી ઘસે, પછી ફરીથી પ્રથમની માફક અંગુઠા નાક
 અને બન્ને કાને ત્રણવાર લગાડી, ત્રણવાર બન્ને હાથ જમીન
 ઉપર અવળા સવળા ઘસે. આ રીતે ત્રીજી વાર પણ કરે.

પછી જમણો હાથ ઉપાડી, ડાબો હાથ જમીન ઉપર પહેલાની જેમ ઉભો રાખી, જમણા હાથે ઓઘો લઈ ડાબા પગનો ઢીંચણ પડિલેહી, ભૂમિ પૂંજ ત્યાં ઢીંચણ મૂકી, ડાબો હાથ ઉપાડી, ઓઘાથી ડાબો હાથ પડિલેહી ઢાંડીધર પાસેથી પોતાના ઓઘાની દશી દ્વારા ડાબા હાથથી ઢાંડી લઈ, દશ બોલથી પડિલેહી, ડાબી કેડ ઓઘાથી પૂંજ ત્યાં ઢાંડી ખોસે, પછી ઓઘાથી હાથ, જમણી કેડ, સાથળ અને મુહપત્તિ ત્રણ વાર પૂંજ, ઓઘો જમણી સાથળ ઉપર મૂકી ડાબા હાથે મુહપત્તિ લઈ, મુહપત્તિ ૪૪ બોલથી પડિલેહી મુહપત્તિથી ત્રણવાર ડાબો હાથ પૂંજ, જમીન પૂંજ ડાબો હાથ જમીન ઉપર થાપે અને સાથોસાથ ડાબો ઢીંચણ જમીન પરથી ઉઠાવે, ત્યારબાદ મુહપત્તિથી જમણી કેડ ત્રણ વાર પૂંજ મુહપત્તિ ખોસે. જમણા હાથમાં ઓઘો લઈ પગની પાછલી જમીન પૂંજ બન્ને પગ પાછળ જમીન પર ટેકવી ડાબા પગે અને જમણા પગે બાકીના છ બોલથી પૂંજ ડાબા હાથની આસપાસ ત્રણ વાર પૂંજ જમણી સાથળ ત્રણવાર પૂંજને ઓઘો મૂકે. પછી જમણો હાથ ઓઘા ઉપર અવળો સવળો ત્રણ વાર ઘસીને ડાબા હાથ સાથે જમણા હાથનો સંપુટ કરી પૂર્વની જેમ બીજી વખત ત્રણ વાર કાલ માંડલાં કરે.

પછી જમણો હાથ ઉઠાવી ઓઘો લઈ ઢીંચણ પૂંજ, જમીન પૂંજને ઢીંચણ થાપે, પછી ડાબો હાથ ઉઠાવી ડાબો હાથ ત્રણ વાર પૂંજને ડાબી કેડ તથા ઢાંડી ત્રણવાર

પૂંજ ડાબા હાથે ઢાંડી કાઠી, દશ બોલથી પડિલેહી ડાબી કેડે. પૂંજને ખોસે, પછી ઓઘાથી ડાબો હાથ, જમણી કેડ અને મુહપત્તિ ત્રણવાર પૂંજ, ઓઘો જમણી સાથળ ઉપર પૂંજને મૂકી, ડાબા હાથે મુહપત્તિ લઈ, પછી મુહપત્તિ ૪૪ બોલથી પડિલેહી, મુહપત્તિથી ત્રણવાર ડાબો હાથ પૂંજ, જમીન પૂંજ, ડાબો હાથ જમીન ઉપર થાપે અને સાથેસાથ ડાબો ઢીંચણ જમીન ઉપરથી ઉઠાવે, ત્યાર બાદ મુહપત્તિથી જમણી કેડ ત્રણવાર પૂંજ મુહપત્તિ ખોસે, જમણા હાથમાં ઓઘો લઈ પગની પાછલી જમીન પૂંજ, બન્ને પગ પાછળ જમીન પર ટેકવી ડાબા પગે અને જમણા પગે બાકીના છ બોલથી પૂંજ, ડાબા હાથની આસપાસ ત્રણવાર પૂંજ જમણી સાથળ ત્રણવાર પૂંજને ઓઘો મૂકે. પછી જમણો હાથ ઓઘા ઉપર અવળો સવળો ત્રણવાર ઘસીને ડાબા હાથ સાથે જમણા હાથનું સંપુટ કરી પૂર્વની જેમ ત્રીજી વખત ત્રણ વાર કાલમાંડલાં કરે.

પછી જમણો હાથ ઉઠાવી ઓઘો લઈ, ડાબો ઢીંચણ પૂંજ, જમીન પૂંજને ડાબો ઢીંચણ થાપે પછી ડાબો હાથ ત્રણવાર પૂંજને ડાબી કેડ ઢાંડી સાથે તથા જમણી કેડ મુહપત્તિ સાથે ઓઘાથી ત્રણવાર પૂંજ ઢાંડી તથા મુહપત્તિ એકી સાથે બે હાથથી કાઠી, ઢાંડી દશ બોલે ઓઘાથી પડિલેહી તથા ઢાંડીઘરનો ડાબો હાથ ઓઘો અડે નહિ તેમ ઉચેથી ઓઘાથી ત્રણવાર પૂંજ, પોતાના ઓઘાની દશી દ્વારા ઢાંડી ઢાંડીઘરના હાથમાં આપે. પછી એક નવકારે ઢાંડી થાપે. પછી પાછળ જમીન પૂંજ ડાબો પગ ઉપાડે. બન્ને

પગ પાછળ જમીન પર ટેકવે. પછી ઓઘાની દશી, ઓઘાનો વચલા દોરાનો છેડો મુહપત્તિનો છેડો, કંદોરાનો છેડો અને ચોલપટ્ટાનો છેડો, એમ પાંચ વાના લેગા કરી, જમણો હાથ જમણા પગની વચમાં લઈ 'નિસીહિ નમો ખમાસમણાણુ' કહેતા ઉભા થાય.

દાંડીધર પણ સાથે જ ઉભા થતાં ઇચ્છકારી સાહવો ઉવઉત્તા હોહ 'પાભાઈકાલ વારવટ્ટે' બોલે. (તે વખતે ખીજ બધા તથા કાલગ્રહી પણ 'વારવટ્ટે' બોલે.) પછી દાંડીધર કાલગ્રહીની સામે દાંડી ધરી રાખે.

કાલગ્રહી 'પાભાઈકાલ લેવાવણીય' કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નથં કહી. એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ 'નમો અરિહંતાણુ' કહ્યા સિવાય હજવેથી હાથ ઉપાડી લોગસ્સ સાગરવરગંલીરા સુધી અને ધરમે મંગલવંતી સત્તર ગાથા મનમાં ચિતવે.

દાંડીધર-કાલગ્રહી નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરે ત્યારે કાલગ્રહીના બન્ને ખભા મુહપત્તિથી ત્રણવાર પૂંજે, તથા લોગસ્સ અને સત્તર ગાથા વખતે વારંવાર કાલગ્રહીના પગ ઓઘાથી પૂંજે. (મુહપત્તિનો છેડો ખલે તથા ઓઘાની દશી પગે અડે તેમ)

સત્તર ગાથા પૂરી થયા બાદ બન્ને (દાંડીધર અને કાલગ્રહી) પોતપોતાના ડાબા હાથ તરફ જમીન પૂંજીને ખીજ દિશામાં ઉભા રહે, ત્યાં,

૧. જે કાલ હોય તેનું નામ બોલવું.

કાલગ્રહી કંઈ પણ ખોલ્યા વગર હાથ નીચા કરી નવકારનો કાઉં પાર્યા સિવાય હાથ ઉંચા લઈ લોગસ્સ સાગરવર ગંભીરા સુધી અને ધમ્મે મંગલની સત્તર ગાથા ચિતવે. આ પ્રમાણે ત્રીજી અને ચોથી દિશામાં પણ કાઉં લોગસ્સ સત્તર ગાથા ચિતવે. એ વખતે—

દાંડીધર કાલગ્રહીની સાથે ખીજી દિશામાં સામે ઉભો રહે. કાઉંસગ વખતે કાલગ્રહીના ખલા અને લોગસ્સ તથા સત્તર ગાથા વખતે પગ પૂંજે. આ પ્રમાણે ચારે દિશામાં કરે. મૂળ દિશામાં કાલગ્રહી કાઉં કરે ત્યારે ખલા પૂંજવા નહિ.

કાલગ્રહી ચારે દિશામાં ક્રિયા કરી. મૂલ દિશામાં આવી સીધો નવકારનો કાઉં કરી નમો અરિહંતાણું કહ્યા સિવાય પ્રગટ નવકાર ખોલે.

પછી ખન્ને જણ (કાલગ્રહી અને દાંડીધર ‘મત્થએણુ વંદામિ આવસ્સઇ ઇચ્છં’ કહી જગ્યા પૂંજતા પૂંજતા ‘આસજ્જ આસજ્જ આસજ્જ નિસીહિ’ એમ ત્રણવાર ખોલતા ખોલતા પાટલી પાસે જાય અને ‘નમો ખમાસમણાણું’ કહે.

દાંડીધર ત્યાં ઉભો રહે.

કાલગ્રહી—ખમાં ઇચ્છાં સંદિસહ ધારં પડિ-
ક્રમામિ ? ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં. ધરિં તસ્સં
અન્નત્થં એક નવં નો કાઉં પાર્યા સિવાય ઉપર સીધો

નવકાર, ખમાં ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ મુહપત્તિ પડિલેહું? ઇચ્છં, મુહપત્તિ પડિલેહી ખે વાંદણા દઈ અવગ્રહની બહાર નીકળી ‘ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ’ પાભાઈ કાલ પવેઉ? જાવશુદ્ધ ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી સાહવો ‘ પાભાઈ કાલ સુજઝે ?

દાંડીધર તથા ખીજા પણ ‘ સુજઝે ’ કહે.

કાલગ્રહી-‘ ભગવન્ ! સુ પાભાઈકાલ સુદ્ધ ’ કહે.

પછી બન્ને જણા સાથે ખમાં દે.

કાલગ્રહી-ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સજ્જાય કરું? ઇચ્છં. એક નવકાર તથા ધરમે મંગલની પાંચ ગાથા બોલે. પછી,

દાંડીધર-ખમાં દઈ, ‘ ઇચ્છકારી સાહવો દિહું સુખં કિંચિ ? ’

કાલગ્રહી તથા ખીજા બધા ન ‘ કિંચિ ’ કહે.

દાંડીધર-દાંડી પૂંજને પાટલી ઉપર જાળવીને મૂકે.

પછી બન્ને જણા સાથે ખમાં દઈ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહી એક નવકારથી બન્ને જણા પાટલી ઉધાપે.

૧. જે કાલ હોય તેનું નામ બોલવું.

૨. પાભાઈ કાલ સિવાયના કાલમાં જાવશુદ્ધ બોલવું નહિ.

૩. કાલપવેવાની વિધિ

[પાભાઈનું કાલચંદ્રણ લીધા પછી પ્રતિક્રમણ કરી, પડિ-લેહણ કરી, કાબે લઈ વસતિ શોધી, ગુરુ પાસે આવી ભગવન્ ! સુદ્ધાવસાહી કહી, સ્થાપનાચાર્ય ખુદલા કરી કાલપવેવીને સન્નિધાય પઠાવવી.]

સ્થાપનાચાર્ય ખુદલા કરી, કાલપવેવનારે અનુષ્ઠાન કરાવનારની આગળ સ્થાપનાચાર્ય ગોઠવી. સ્થાપનાચાર્યની આગળ પાટલી, મુહપત્તિ, બે દાંડી ગોઠવવી.

કાલપવેવનાર ખમાં દઈ આદેશ માગી ઈરિયાવહી કરે. પછી ખમાં દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસાહ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-‘ પવેહ ’ ઇચ્છાં કહી ખમાં ભગવન્ ! સુદ્ધાવસાહી. ગુરુ- ‘ તહત્તિ ’ પછી નીચે બેસી પાટલી તથા મુહપત્તિ રપ-રપ બોલથી પડિલેહી, પાટલી ઉપર મુહપત્તિ મૂકે, પછી બે દાંડીઓ ૧૦-૧૦ બોલથી પડિલેહી, મુહપત્તિ ઉપર છુટી છુટી સાચવીને મૂકે. પછી બેઠા એક નવકારે થાપે અને ઉભા થઈ એક નવકારે થાપે. ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસાહ વસતિ પવેઉં ? ગુરુ- ‘ પવેહ ’ ઇચ્છાં. ખમાં સુદ્ધાવસાહિ ગુરુ- ‘ તહત્તિ ’

પછી નીચે બેસી સવળો હાથ રાખી એક નવકાર ગણી ડાબો હાથ પૂંજ આગળની દાંડી ઉંચેથી પૂંજ સાચવીને આંગળી અને અંગુઠાથી લઈ, પોતાના ડાબા

૧. કાલપવેવતાં ભૂલ થાય તો ખમા કાલચંદ્રણની ક્રિયા બાય. તે દિવસે પવેયણાની ક્રિયા થઈ શકે.

હાથ તરફ પાટલીની બાજુમાં જમીન ઉપર મૂકે. પછી બેઠા એક નવકારે પાટલી એક નવકારે નીચેની દાંડી અને ઉભા થઈ એક નવકારે પાટલી અને નીચેની દાંડી બન્ને સાથે થાયે. પછી ખમાં ઇચ્છા-કારેણુ સંદિસહ પાલાઈ કાલ પવેઉં? ગુરુ-‘પવેઉં’ ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી સાહવો પાલાઈ કાલ સુજ્જે. ગુરુ તથા ખીજા બધા ‘સુજ્જે’ કહે. ભગવન! સુ પાઈ કાલ સુષ્ઠ કહે.

પછી વાધાઈ, અધરત્તિ અને વેરત્તિ જે કાલગ્રહણુ લીધેલા હોય તે અનુક્રમે પવેવે, છેલ્લે ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહી, એક નવકારે પાટલી ઉઠાવે.

૧૪. સજ્જાય પઠાવવાની વિધિ

[સ્થાપનાચાર્ય ખોલીને અનુષ્ઠાન કરનાર તથા રકરાવનારે પ્રથમ એક સજ્જાય પઠાવવી. અનુષ્ઠાન કરાવનારની સજ્જાય જાય અને ખીજા અનુષ્ઠાન કરાવનાર ન હોય તો અનુષ્ઠાન કરનારે એક સજ્જાય વધારે પઠાવવાની પ્રવૃત્તિ છે.]

૧. એક કરતાં વધારે સજ્જાય સાથે પઠાવે તો એક જણ પાટલી વજેરે પડિલેહે, પછી બધા સાથે થાયે. વચમાં કોઈની સજ્જાય જાય તો, ખીજા પાટલી લઈને સજ્જાય પઠાવીને ક્રિયા કરે.

૨. અનુષ્ઠાન કરાવનારે સવારે વેરત્તિ અને પાલાઈ બેયમાં પણ પાલાઈ કાલની એકજ સજ્જાય પઠાવવી. જ્યારે વાધાઈ અને અધરત્તિ કાલમાં તે તે કાલની સજ્જાય પઠાવવી.

સ્થાપનાચાર્ય ખુલ્લા રાખીને તેની આગળ પાટલી— મુહપત્તિ અને એક દાંડી છુટી ગોઠવી, ઇરિયાવહી કરી પાટલી ૨૫ બોલથી પડિલેહી, જમીન પૂંજ પાટલી ગોઠવવી, પછી મુહપત્તિ લઈ ૨૫ બોલથી પડિલેહી પાટલી ઉપર મૂકવી, પછી દશ બોલથી દાંડી પડિલેહી મુહપત્તિ ઉપર મૂકવી. પછી એક નવકારે બેઠા, અને એક નવકારે ઉભા પાટલી થાપવી.

પછી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ મુહપત્તિ પડિલેહું? ઇચ્છં, મુહપત્તિ ૫૦ બોલથી પડિલેહી, બે વાંદણાં દેવાં. અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિસહ સજ્જાય સંદિસાહું? ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છાં સંદિસહ સજ્જાય પઠાઉં? ઇચ્છં. સજ્જાયસ્સ પટ્ટાવણીયં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉસ્સગ પાયો વિના હાથ ઉંચા લઈ લોગસ્સ સાગરવર ગંભીરા સુધી અને ધમ્મે મંગલની સત્તર ગાથા કહી હાથ નીચા કરી એક નવકારનો કાઉસ્સગ, ઉપર સીધો નવકાર પછી બે વાંદણાં. અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિસહ સજ્જાય પવેઉં? ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છકારી સાહવે સજ્જાય સુજ્જે (સાથે સજ્જાય પઠાવનારા પણ 'સુજ્જે' કહે) ભગવન્! સુ સજ્જાય સુજ્જ. ખમાં ઇચ્છાં સંદિસહ ભગવન્! સજ્જાય કુરૂં? ઇચ્છં. નીચે બેસી એક નવકાર અને ધમ્મે મંગલં ની પાંચ

૧. પાઞ્ઞાઈ કાલની સજ્જાય હોય તો 'જ્જમુહ ઇચ્છં.' કહેવું.

ગાથા કહે. પછી બે વાંદણાં. અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિસહ લગવન્ ! બેસણે સંદિસાહુઃ ? ઇચ્છાં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ ! બેસણે ઠાઉ ? ઇચ્છાં. 'ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં ઇધ એક નવકારે પાટલી ઉઠાવે.

૫-પાટલી (કાલમાંડલાં પડિક્કમવા) ની વિધિ

ખુલ્લા સ્થાપનાચાર્ય આગળ પાટલી, મુહપત્તિ અને બે દાંડી બધુ છુટ્ટુ ગોઠવવું. પછી ખમાં ઇરિં કરીને બેસીને ઓઘાથી ડાબા હાથની હથેળી પૂંજ, હાથમાં પાટલી લઈ ૨૫ બોલથી પડિલેહી, જમીન પૂંજ પાટલી હાલે નહિ તેમ ગોઠવવી. પછી મુહપત્તિ લઈ ૨૫ બોલથી પડિલેહી પાટલી ઉપર મુહપત્તિ મૂકવી, પછી ડાબી બાજુની દાંડી લઈ દશ બોલથી પડિલેહી મુહપત્તિ ઉપર આડી મૂકવી, પછી જમણી બાજુની દાંડી લઈ દશ બોલથી પડિલેહી મુહપત્તિ ઉપર પહેલી દાંડીને અડે નહિ તેમ

૧. ' મગવન્ ! મુ સજ્જાય સુદ્ધ ' કહ્યા પછી ક્રિયામાં ભૂલચૂડ થાય તો ફરી એક નવકારે પાટલી થાપી. ' સજ્જાય સુદ્ધ ' પછીની આગળની વિધિ કરે. બે સજ્જાય સાથે પઠાવવી હોય તો ' અવિધિ આશાતનાં ' કહ્યા સિવાય મુહપત્તિ પડિલેહવાનો આદેશ માગી ૫૦ બોલથી મુહપત્તિ પડિલેહી, આગળની ક્રિયા કરવી. બીજી સજ્જાય પઠાવવામાં મગવન્ ! મુ સજ્જાય સુદ્ધ ' સુધીમાં બે ભૂલ થાય કે ભાંગે તો બન્ને સજ્જાયો ન્યય. બન્ને ફરીથી કરવી પડે

આડી મૂકવી પછી એક નવકારે બેઠા અને એક નવકારે ઉભા પાટલી થાપવી.

પછી ખમાઠ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ મુહપત્તિ પડિલેહુ? ઇચ્છાં. મુહપત્તિ (૪૪ બોલથી) પડિલેહી, મુહપત્તિથી ડાબો હાથ ત્રણવાર પૂંજ, જમીન પૂંજ, જમીન ઉપર ડાબો હાથ મૂકવો (અંગુઠો ઊંચો રાખવો.) પછી મુહપત્તિથી જમણી કેડ ત્રણવાર પૂંજ ત્યાં મુહપત્તિ ખોસવી. પછી જમણા હાથે ઓઘો લઈ ડાબો જમણા પગ (બાકીના છ બોલથી પૃથ્વીઠ આદિની રક્ષા કરું સુધીના બોલથી) પડિલેહી, ઓઘાથી ડાબા હાથની આસપાસમાં ત્રણવાર પ્રદક્ષિણાથી પૂંજ, જમણી સાથળ ત્રણવાર પૂંજ સાથળ ઉપર ઓઘો મૂકવો. પછી ઓઘાની દરી ઉપર ત્રણવાર જમણા હાથની હથેળી અવળી સવળી ઘસી, ડાબા હાથની સાથે જમણા હાથનો સંપુટ કરી બન્ને હાથના અંગુઠા ભેગા કરી માથું નમાવી અંગુઠા, નાકે, જમણા કાને અને ડાબા કાને એમ ત્રણવાર લગાડે, તથા બન્ને હાથ જમીન ઉપર અવળા સવળા (જમીનને અડતા રહે તેમ) ત્રણ વાર ઘસવા. પછી ફરીથી પ્રથમની જેમ અંગુઠા નાકે જમણા કાને અને ડાબા કાને લગાડી પ્રથમની જેમ એ હાથ અવળા સવળા ત્રણવાર જમીન ઉપર ઘસવા. આ રીતે ત્રીણવાર પણ કરવું.

પછી ડાબો હાથ જમીન ઉપર પહેલાની જેમ ઉભો રાખી. પછી જમણા હાથે ઓઘો લઈ ડાબા પગનો ઢીંચણ

પડિલેહી, ભૂમિ પૂંજ ત્યાં ઢીંચણ મૂકવો, પછી ડાબો હાથ ઉપાડી ઓઘાથી ડાબો હાથ પૂંજ, પાટલી ઉપરથી ઢાંડી લઈ દશ બોલથી પડિલેહી, ડાબી કેડ પૂંજ, ઢાંડી ડાબી કેડમાં ખોસવી. પછી ઓઘાથી હાથ જમણી કેડ સાથળ અને મુહપત્તિ ત્રણવાર પૂંજ, ઓઘો જમણા સાથળ ઉપર પૂંજને મૂકી, ડાબા હાથે મુહપત્તિ લઈ ૪૪ બોલથી પડિલેહી, મુહપત્તિથી ત્રણવાર ડાબો હાથ પૂંજ, જમીન પૂંજ ડાબા હાથનો અંગુઠો ઉચે રાખી જમીન ઉપર થાપે અને સાથેસાથ ડાબો ઢીંચણ જમીન પરથી ઉઠાવે, ત્યાર બાદ મુહપત્તિથી જમણી કેડ ત્રણવાર પૂંજ, મુહપત્તિ જમણી કેડે ખોસે, પછી જમણા હાથે ઓઘો લઈ પગની પાછલી જમીન પૂંજ બંને પગ પાછળ જમીન પર ટેકવી, ડાબા અને જમણા પગે બાકીના છ બોલ પુરા કરી, ડાબા હાથની આસપાસ ત્રણવાર પ્રદક્ષિણાથી પૂંજ, સાથળ પૂંજને ઓઘો મૂકી, જમણો હાથ ઓઘાની દશી ઉપર ત્રણવાર અવળો સવળો ઘસી, ડાબા હાથ સાથે જમણા હાથનો સંયુટ કરી પૂર્વની જેમ ત્રણવાર કાલમાંડલાં કરવાં.

પછી જમણો હાથ ઉઠાવી ઓઘો લઈ ડાબા પગનો ઢીંચણ પૂંજ, જમીન પૂંજ તેની ઉપર ઢીંચણ મૂકવો, પછી ડાબો હાથ ઉઠાવી, ડાબો હાથ, ડાબી કેડ તથા કેડે ખોસેલી ઢાંડી ત્રણવાર પૂંજ, ડાબા હાથે ઢાંડી કાઢી, દશ બોલથી પડિલેહી, ડાબી કેડ પૂંજને ઢાંડી ખોસવી, પછી ઓઘાથી હાથ, જમણી કેડ, સાથળ અને મુહપત્તિ

ત્રણવાર પૂંજ, ઓઘો જમણી સાથળ ઉપર પૂંજને મૂકી, ડાબા હાથે મુહપત્તિ લઈ ૪૪ બોલથી પડિલેહી મુહપત્તિથી ત્રણવાર ડાબો હાથ પૂંજ, જમીન પૂંજ, ડાબા હાથનો અંગુઠો ઉઘો રાખી જમીન ઉપર થાપે અને સાથેસાથ ડાબો ઠીંચણ જમીન ઉપરથી ઉઠાવે. ત્યારબાદ મુહપત્તિથી જમણી કેડ ત્રણવાર પૂંજ મુહપત્તિ જમણી કેડે ખોસી જમણા હાથમાં ઓઘો લઈ પગની પાછલી જમીન પૂંજ બન્ને પગ પાછળ જમીન પર ટેકવી ડાબા અને જમણા પગે બાકીના છ બોલ પુરા કરી, ડાબા હાથની આસપાસમાં ત્રણવાર પ્રદક્ષિણાથી પૂંજ સાથળ પૂંજ, સાથળ ઉપર ઓઘો મૂકી, જમણો હાથ ઓઘાની દશી ઉપર અવળો સવળો ત્રણવાર ઘસી, ડાબા હાથ સાથે જમણા હાથનો સંપુટ કરી, પૂર્વની જેમ ત્રીજવાર કાલમાંડલાં ત્રણવાર કરવાં.

પછી જમણો હાથ ઉઠાવી ઓઘો લઈ ડાબા પગનો ઠીંચણ પૂંજ, જમીન ઉપર પૂંજને થાપે. પછી ડાબો હાથ ઉઠાવી. ત્રણવાર પૂંજ, ડાબી કેડ દાંડી સાથે તથા જમણી કેડ મુહપત્તિ સાથે ઓઘાથી ત્રણવાર પૂંજ, દાંડી તથા મુહપત્તિ એકી સાથે બે હાથથી કાઢી, દાંડી દશ બોલથી ઓઘાથી પડિલેહી, પાટલી ઉપર પૂંજને સાચવીને મૂકવી. પછી એક નવકારે બેઠા અને એક નવકારે ઉભા પાટલી થાપવી.

પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિસહ સનઝાય પડિ-
ક્રમું ? ઇચ્છાં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિસહ સનઝાયસ્સ

પડિક્કમાવણીયં કાઉસ્સગ્ગ કંઠં ? ઇચ્છં સન્નઝાયસ્સ પડિક્કમાવણીયં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉં ઉપર સીધો નવકાર કહેવો. 'પહેલી પાટલી હોય તો ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કં' કહી એક નવકાર ગણી પાટલી ઉઠાવવી. બીજી પાટલી હોય તો નીચે મુજબ વધારે કરવું.

પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિસહ વાઘાઇ (જે કાલની પાટલી હોય તેનું નામ ખોલવું) કાલ પડિક્કમું ? ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિસહ વાઘાઇકાલસ્સ પડિક્કમાવણીયં કાઉસ્સગ્ગં કરું ઇચ્છં. વાઘાઇ-કાલસ્સ (જે કાલ હોય તે) પડિક્કમાવણીયં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ, ઉપર સીધો નવકાર પછી ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કં. એક નવકારે પાટલી ઉઠાવવી.

૧. A જે પાટલી સાથે કરવી હોય તો 'અવિધિ આશાતનાં' કહ્યા વગર ખમાં દઈ (પાટલી થાપ્યા વગર) મુહપત્તિના આદેશથી સઘણું કરવું.

B. દાંડી પાછી મૂક્યા પછી ભૂલચૂક થય તો ફરીથી એક નવકારે થાપી 'સન્નઝાય પડિક્કમું'ના આદેશથી સઘણી ક્રિયા ફરીથી કરવી.

C. બીજી પાટલીમાં કાલમાંડણું કર્યા પછી દાંડી પાછી મૂકીને 'થાપતાં-પહેલાં જે ભૂલ ચૂક કે ભંગ થાય તો ખન્ને પાટલી ખય, ફરીથી કરવી' પડે.

૬. નંદીની વિધિ

(યોગમાં ઉદ્દેશ અગર અનુજ્ઞા કરવાની હોય ત્યારે નંદિ કરાવાય છે.)

પ્રથમ ખુલ્લા સ્થાપનાચાર્યની ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરી, ખમા૦ ધરિ૦ કરી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉ ? ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં. ખમા૦ ભગવન્ ! સુદ્ધાસવહિ. ગુરુ-પહત્તિ. (યોગ પ્રવેશના દિવસે નંદી હોય તો પ્રવેશ કરાવ્યા પછી ફરીથી ઉપર જણાવેલી પ્રદક્ષિણા ધરિ૦ તથા બે આદેશો માગવાની જરૂર નથી) ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહુ ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી ખમા૦ ઇચ્છકારી. ભગવન્ ! તુમ્હે અમહં શ્રી... અંગં... શ્રુતસ્કંધં ઉદ્દેસાવસી (અણુબાણાવણી) નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. કહી ત્રણ નવકાર ગણવા પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે. પછી ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમહં... અંગં... શ્રુતસ્કંધં ઉદ્દેસાવણી (અણુબાણાવણી) નંદી કરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-વંદેહ કે વંદાવેમિ. કહે (ત્રીજા પૃષ્ઠ ઉપરથી ઐ નમઃ પાર્થ-

૧. યોગમાં પ્રવેશ હોય તો પૃક ૧૫ મુજબ યોગમાં પ્રવેશ કરાવીને.
૨. ઉદ્દેશ કે અનુજ્ઞા જે હોય તે યોલવું તથા જે સૂત્ર હોય તેના અંગ કે શ્રુતસ્કંધ યોલવું.

નાથાય૦ ચૈત્યવંદનથી માંડી આઠ થોથો, નમુ૦ બે જાતિ નમોહંત૦ ઓમિતિ નમો ભગવદ્ધ૦ સ્તવન અને જ્ય-વીચરાય પુરા સુધીના દેવવંદન કરવા)

પછી બે વાંદણાં અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છ-કારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હે શ્રી અંગ—શ્રુતસ્કંધં ઉદેસાવણી (અણુબાણાવણી) નંદી કરાવણી નંદીસૂત્ર સાંભળાવણી કાઉસ્સગ કરાવો ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. શ્રી...અંગં...શ્રુતસ્કંધં ઉદેસાવણી (અણુબાણાવણી) નંદી કરાવણી નંદીસૂત્ર સાંભળાવણી કરેમિ કાઉ-સ્સગં. અન્નત્યં એક લોગસ્સ. (સાગરવરજંભીરા સુધી નો કાઉં પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહે. (ગુરુ-પણુ ખમાં ઇચ્છાં નંદીસૂત્ર કડ્ડાવણીયં કાઉં કરે ? ઇચ્છં. નંદીસૂત્ર કડ્ડાવણીયં કરેમિ કાઉં એક લોગસ્સં (સાગરવરજંભીરા સુધી) નો કાઉં કરે, પારીને લોગસ્સ કહે ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કડ્ડું ? ઇચ્છં.)

શિષ્ય. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી શ્રી નંદીસૂત્ર સાંભળાવોજ. ગુરુ-સાંભળો. (ત્રણુવાર નવકાર પૂર્વક પૃષ્ઠ ૬૬ ઉપરનું નંદીસૂત્ર પુરૂં કહે)

(શિષ્ય ઉભા રહી અંજલી બોડી બન્ને ટચલી અંગળીમાં મુહપત્તિ તથા બન્ને અંગુઠામાં ઓથો રાળી માથું સહેજ નીચુ નમાવી એક ચિત્તે નંદીસૂત્ર સાંભળે.) સૂત્ર પુરૂં થયા પછી ગુરુ વાસશ્લેષ કરે પછી ઉદેસાના કે અનુજ્ઞાના સાત ખમાં દેવાં. તે આ પ્રમાણે

૧-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી... ઉદિસહ. (અણુબણુહ) ગુરુ-ઉદિસામિ. (અણુબણુમિ.)

ઇચ્છં. ૨-ખમા૦ સંદિસહ કિં ભણુમિ.

ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી...ઉદિદું (અનુન્નાય) ઇચ્છામો અણુસદ્દિં.

ગુરુ-ઉદિદું ઉદિદું ૧ખમાસમણાણું હત્થેણું સુત્તેણું અત્થેણું તદ્દુભયેણું ભેગં કારજ્જહિ.

ઇચ્છં. ૪-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇઅં સંદિસહ સાહૂણું પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫-ખમા૦ (નાણુ હોય તો નાણુની, નહિ તો સ્થાપનાજીની ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણુતાં અને ગુરુનો વાસક્ષેપ લેતા ત્રણ પ્રહક્ષિણુ દેવી.) સંઘ હોય તો તેમનો પણ વાસક્ષેપ લેતા જવું.

૬-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇઅં સાહૂણું પવેઇઅં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી...ઉદ્દેસાવણી (અણુબણુવાણી) કરેમિ

૧. અણુજ્ઞાનદી હોય તો અનુન્નાય અનુન્નાય ખમાસમણાણું હત્થેણું સુત્તેણું અત્થેણું તદ્દુભયેણું સમ્મ-ધારિજ્જહિ અન્નેસિ ચ પવેજ્જહિ ગુરુગુણેહિં વુડં ઠિજ્જહિ નિત્યારગપારગા હોહ. શિષ્ય-ઇચ્છામો અણુસદ્દિં કહે.

કાઉસ્સગ્ગં. અન્ન-થં કહી એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુખી)નો કાઉં પારીને લોગસ્સં કહેવો. (પછી અધ્યયનની ક્રિયા હોય તો તેની ઉદ્દેસાદિની ક્રિયા કર્યા પછી પવેયણાની ક્રિયા કરવી.)

કાલિકયોગ-સમવાયંજ આદિ યોગમાં એકલો ઉદ્દેસો હોય ત્યારે જુદા જુદા ચાર ખમાં પૂર્વક (૧) કાલમાંડલા સંદિસાહું? (૨) કાલમાંડલા પડિલેહશું? (૩) સજ્જાચ પડિક્કમશું? (૪) પાભાઇકાલ પડિક્કમશું? આ ચાર આદેશ માગી યે વાંદણાં. ખમાં પૂર્વક બેસણે સંદિસાહું? અને બેસણે ઠાઉં? આદેશ માગવા.

કાલિક કે ઉત્કાનિક યોગમાં ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહી પવેયણાની ક્રિયા કરી, સજ્જાચ ઉપયોગ કરવા.

૭ કાલિક યોગમાં પવેયણાની ક્રિયા

અનુષ્ઠાન કર્યા પછી (અથવા એકલું પવેયણું કરવાનું હોય ત્યારે:-ખમાં ઇરિં કરી વસતિના બે આદેશ માગીને) ખમાં ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્ પવેયણા મુહપત્તિ પડિલેહું? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી બે વાંદણા, અવચ્છની બહાર નીકળી, ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! પવેયણા પવેઉં? ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં. ખમાં

ધરુચકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં... શુતરકંધે....
 અધ્યયને.... (કિંદમાવણી, સમુદેસાવણી, આણુજાણાવણી જે
 જે ક્રિયા કરી હોય તે અધુ ખોલવું.) વાયણા સંદિસાવણી,
 વાયણા લેવરાવણી, કાલમાંડલાં સંદિસાવણી,
 કાલમાંડલા પડિલેહાવણી, સજ્જાય પડિક્કમ-
 ણાવણી, પાલાધકાલ (જે હોય તે અથા કાલ)
 પડિક્કમાવણી સંઘટ્ટો (આઉટવાણુય હોય તે
 આઉત્તવાણુય) લેવાવણી જોગદિન પધસરાવણી
 પાલી તપ (પારણું) કરશું. ગુરુ-કરજો. ઇચ્છં. ખમાં
 ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી પરચકુખાણુ
 કરાવશેજી. ગુરુ-પરચકુખાણુ કરાવે. ખે વાંઠણું
 અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
 ખેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ
 ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છ મિ દુક્કડં.

૨ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગં સંઘટ્ટા મુહં
 પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં

૧. અનુસા થઈ ગયા પછી ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે
 અમહં... સૂત્રે ઉત્સંઘટ્ટા સંઘટ્ટે દિન પધસરાવણી સંઘટ્ટો
 (આઉત્તવાણુય હોય તે) આઉત્તવાણુય લેવાવણી પાલી તપ
 કે પારણું કરશું. એમ ખોલવું.

૨. પવેચણા પછીની સંઘટ્ટા-આઉત્તવાણુયની ક્રિયા કરતાં
 વચમાં ભૂલ થય, ડખલ ખોલય, કે છીંક થાય કે કેઈ અડી જાય તે
 ક્રિયા ફરીથી કરવી પડે.

સંદિં ભગં સંઘટ્ટો સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.
 ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગં સંઘટ્ટો લેશું ?
 ગુરુ-ભવસિર લેજ્જે. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
 ભગં સંઘટ્ટો લેવાવણીયં કાઉરસગ્ગ કંઈ ? ગુરુ-
 કરેહ. ઇચ્છં. સંઘટ્ટો લેવાવણીયં કરેમિ કાઉરસગ્ગં
 અન્નતથં એક નવં નો કાઉં પાર્યા સિવાય સીધો નવકાર
 ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છાગિં ખમાં સન્નઝાયનો
 આદેશ માગી એક નવકાર અને ધર્મો મંગલં સન્નઝાય
 ઉપયોગ કરવી.

(આઉત્તવાણ્ય હોય તો નીચેના આદેશો માગ્યા
 પછી સન્નઝાય ઉપયોગ કરવા.)

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! આઉત્તવાણ્ય
 મુહં પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિ ભગં આઉત્તવાણ્ય સંદિસાહું ?
 ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગં
 આઉત્તવાણ્ય લેવાવણીયં કાઉરસગ્ગ કંઈ ? ગુરુ-
 કરેહ. ઇચ્છં. તાંબા તરુઆ, કાંસા સીસા, સોના
 રુપા, લોહ હાડ ચામ, સહીર વાહ, સુકી છાન
 સુકી લાદી એવમાદિ ઉડ્ડાવણિયં કરેમિ કાઉરસગ્ગં.
 અન્નતથં એક નવં નો કાઉં ઉપર પાર્યા સિવાય સીધો
 નવં ખમાં અવિધિ આશાતનાં પછી સન્નઝાય
 ઉપયોગ કરવા.

૮ ઉદ્દેસા નંદી કે અનુજ્ઞા નંદી સિવાંચના
દિવસોમાં કરવાની વિધિ

ઉદ્દેસાનાં ૭ ખમાસમણાં

(કાલગ્રહણ લઈ, પ્રતિં પડિં કરી, વસતિ શોધી, કાલપવેવી, સબ્બાચ પઠાવ્યા બાદ-ગુરુ મહારાજ પાસે આવીને)

ખમાં ઇચ્છ્યાં કરી, ખમાં ઇચ્છ્યાં સંદિં ભગં વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ સુદ્ધાવસહી. ગુરુ-તહત્તિ. ખમાં ઇચ્છ્યાં સંદિં ભગં સુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી. એ વાંદણાં દઈ અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છકારી ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં શ્રી...શુતરકંધે અધ્યયને (જે હોય તે) ઉદ્દિસહ. ગુરુ-ઉદ્દિસામિ.

૨-ખમાં સંદિસહ કિં ભણામિ ? ગુરુ-વંદિતા પવેહ. ઇચ્છં. ૩-ખમાં ઇચ્છ્યાં ભગં તુમ્હે અમ્હં શ્રી...ઉદ્દિહું ઇચ્છ્યામો અણ્ણસંદિહું. ગુરુ-ઉદ્દિહું ઉદ્દિહું ખમાસમણાણું હત્થેણું સુત્તોણું અત્થેણું તદ્દુભયેણું ભેગં કારણ્ણહિ.

ઇચ્છં. ૪-ખમાં તુમ્હાણું પવેઇઅં સંદિસહ સાહૂણું પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫-ખમાં નવકાર ગણી.

૬-ખમાં તુમ્હાણું પવેઇઅં સાહૂણું પવેએમિ સંદિસહ કાઉરસગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી....ઉદ્દેસાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં
એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી)નો કાઉં પારીને
લોગસ્સ કહેવો. પછી

સમુદ્દેસના સાત ખમાસમણાં

૧-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં
શ્રી...સમુદ્દિસહ. ગુરુ-સમુદ્દિસામિ.

ઇચ્છં. ૨-ખમા૦ સંદિસહ કિં ભણામિ.
ગુરુ-વંદિતા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી... સમુદ્દિં ઇચ્છામે આણ્ણસદ્દિ. ગુરુ-
સમુદ્દિં સમુદ્દિં ખમાસમણાણું હત્થેણું સુત્તેણું
અત્થેણું તદ્દુલ્લયેણું થિર પારચિયં કારબ્બહિ.

ઇચ્છં. ૪-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇઅં સંદિસહ
સાહૂણું પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫-ખમા૦ નવકાર ગણી.

૬-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇઅં સાહૂણું પવેઇઅં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી...સમુદ્દિસાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.
અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી)નો

ક્રાઉરમગ્ગ. પારીને લોગસસં ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉ
 જાવણિજ્જાએ. ગુરુ-તિવિહેણુ. શિષ્ય-મત્થએણુ વંદામિ.
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! વાયણુ સંદિસાહું? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ૨-ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્! વાયણુ લેશું? ગુરુ-જાવસિાર લેજે.
 ઇચ્છં. ૩-ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! કાલ-
 માંડલાં સંદિસાહું? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ૪-ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! કાલમાંડલાં પડિલેહશું? ગુરુ-પડિલેહજે.
 ઇચ્છં. ૫-ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! સજ્જાય પડિક્કમશું? ગુરુ-પડિક્કમજે.
 ઇચ્છં. ૬-અડધુ ખમાં ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉ
 જાવણિજ્જાએ. ગુરુ-તિવિહેણુ. શિષ્ય-મત્થએણુ
 વંદામિ. ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! ખેસણે
 સંદિસાહું? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ૭-ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! ખેસણે ઠાઉં? ગુરુ-ઠાએહ.
 ઇચ્છં. ખે વાંદણાં અવચ્છંતી બહાર નીકળી

અનુજ્ઞાના સાત ખમાસમણા

૧-ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં શ્રી...
 આણુજાણુહ. ગુરુ-આણુજાણુમિ.

ઇચ્છં. ૨-ખમાં સંદિસાહ કિં લણુમિ?
 ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
 અમ્હં શ્રી...આણુન્નાયં ઇચ્છામો આણુસદ્દિં. ગુરુ-

આણ્નાયં આણ્નાયં ખમાસમણાણું હત્યેણું
 સુરોણું અત્યેણું તદ્દુભયેણું સમ્મં ધારિજ્જાહિ
 અન્નેસિ ચ પવેજ્જાહિ ગુરુગુણેહિં વુડ્ડિઠ્ઠજ્જાહિ
 નિત્થારગપારગા હોહ. શિષ્ય-ઇચ્છામે! આણ્સદ્ધિં.

૪-ખમાં તુમ્હાણું પવેઇઅં સંદિસહ સાહૂણું
 પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં. ૫-ખમાં નવકાર ગણી.

૬-ખમાં તુમ્હાણું પવેઇઅં સાહૂણું પવેઇઅં
 સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
 અમ્હં શ્રી... આણ્જાણાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.
 અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી)ને! કાઉં
 પારીને લોગસ્સં ૧-ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્!
 કાલમાંડલાં સંદિસાહું? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં.
 ૨-ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! કાલમાંડલાં
 પડિલેહથું? ગુરુ-પડિલેહજ્જે. ઇચ્છં. ૩-ખમાં ઇચ્છાં
 સંદિં ભગવન્! સન્નઆય પડિક્કમથું? ગુરુ-પડિક્ક-
 મજ્જે. ઇચ્છં. ૪-ખમાં ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્!
 પાભાઇકાલ (જે હોય તે) પડિક્કમથું! ગુરુ-પડિક્ક-
 મજ્જે. જે વઢણું અવચ્છની બહાર નીકળી, ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્! ખેસણે સંદિસાહું! ગુરુ-સંદિસાવેહ.
 ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! ખેસણે ઠાઉં?
 ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતનાં

(બીજા કાલગ્રહની ક્રિયા કરવાની હોય તે ખમાઠ મુહપત્તિઠ પડિલેહી ઉદેસ-સમુદેસ અને અનુજ્ઞાની ક્રિયા ઉપર મુજબ કરવી.)

પછી પવેચણુ સંઘટ્ટા આઉત્તવાણુયની ક્રિયા કરી, સજ્ઞાય ઉપઠ કરવા.

૯. કાલિકથોગમં એકલો સમુદ્દેશ હોય ત્યારે

(કાલગ્રહણુ લઈ પ્રતિક્રમણુ, પડિલેહણુ કરી, વસતિ. શોધી, કાલ પવેવી, સજ્ઞાય પદાન્યા બાદ ગુરુ મહારાજ પાસે આર્પણે.)

ખમાઠ ઈરિઠ વસતિના બે આદેશ માગી. ખમાઠ ઇચ્છાઠ સંદિઠ ભગવન્! મુહપત્તિ પડિલેહુઠ? ગુરુ-પરિલેહો. ઇચ્છં. મુહઠ પડિલેહી બે વાંદણાં ઈઈ અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છકારી ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં શ્રી...સમુદ્દિસહ ગુરુ-સમુદ્દિસામિ.

ઇચ્છં. ૨-ખમાઠ સંદિસહ કિં ભણામિ. ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩-ખમાઠ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે. અમ્હં શ્રી... સમુદ્દિઠ ઇચ્છામો આણુસંદિઠ. ગુરુ-સમુદ્દિઠ સમુદ્દિઠ ખમાસમણાણાં હત્થેણું સુત્તોણું અત્થેણું તદ્દુભયેણું થિરં પરિચ્ચિયં કરિજ્જહિ.

ઇચ્છં. ૪-ખમાઠ તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ સાહુણું પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

૬૨૪. ૫-ખમા૦ નવકાર ગણી.

૬-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સાહૂણું પવેએમિ
સંદિસાહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

૬૨૪. ૭-ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
અમ્હં શ્રી....સમુદિસાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.
અન્નતથં એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા મુખી)નો કાઉસ્સગ્ગ
પારીને લોગસ્સ ઠહી. અડધુ ખમા૦ ઇચ્છામિ
ખમાસમણે વાંદિં ભવણિભભએ. ગુરુ-તિવિહેણુ
શિષ્ય-મત્થએણુ વાંદાનિ. ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્!
વાયણાં સંદિસાહુ? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ૬૨૪.
૨-ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્! વાયણા લેશું.
ગુરુ-ભવસિાર લેજે. ૬૨૪. ૩-ખમા૦ ઇચ્છા૦
સંદિં ભગવન્! કાલમાંડલાં સંદિસાહુ? ગુરુ-
સંદિસાવેહ. ૬૨૪. ૪-ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્!
કાલમાંડલાં પડિલેહશું. ગુરુ-પડિલેહજે. ૬૨૪.
ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્! સજ્જાય પડિક્કમશું.
ગુરુ-પડિક્કમજે. ૬૨૪. ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્!
પાલાઇકાલ પડિક્કમશું. ગુરુ-પડિક્કમજે. જે વાંદણાં,
અવચ્છની બહાર નીકળી ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્!
એસણે સંદિસાહુ? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ૬૨૪. ખમા૦
ઇચ્છા૦ સંદિં ભગવન્! એસણે ઠાઉ? ગુરુ-ઠાએહ.
૬૨૪. ખમા૦ અવિધિ આયાતના૦ પછી પવંચણુની ક્રિયા
કરી સજ્જાય ઉપયોગ કરવા.

૧૦. સંઘટ્ટો આઉત્તવાણુય લેવાની વિધિ

બહુપડિયુન્ના ચોરિસિના ટાઇમે પાતરાં, પડલાં ઝેળી તરપણી આદિની રપ-રપ જોલથી પડિલેહણુ કરી લેવી.

પચ્ચકખાણુના ટાઇમે પચ્ચકખાણુ પારતી વખતે સ્થાપનાચાર્યજી ખુલા રાખવા. સંઘટ્ટામાં કામળી, આસન તથા ઓઘારીયું એકતારીયું જોઈએ.

સ્થાપનાજી આગળ 'સંઘટ્ટામાં લેવાની દરેક વસ્તુ છુટ્ટી છુટ્ટી જમીન ઉપર જોઈવવી. (એક ખીજને અડે નહિ. તેવી રીતે) પછી.

ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિ-સહ ભગવન્ 'લાતપાણી સંઘટ્ટે (આઉત્તવાણુય હોય તો 'સંઘટ્ટે આઉત્તવાણુયે' કપડો, કામલી આસન, પાત્રા તરપણી, લોટ આદિ કરવા (જે જે લેવાનાં હોય તેનાં નામ જોલવાં) મુહપત્તિ પડિલેહુ' ? ઇચ્છં. પછી મુહં ૫૦ જોલની પડિલેહી, ઓઘો જમણા પગ ઉપર મૂકી. દરેક ચીજ રપ-રપ જોલથી ત્રણ ત્રણ વાર એટલે ૭૫ જોલથી પડિલેહણુ કરવી. ચરવલી-દોરો તથા દાંડો ૧૦-૧૦ જોલથી ત્રણ વાર એટલે ૩૦ જોલથી

૧. સંઘટ્ટો જ્યાં લેવાનો હોય ત્યાં કાળે લીધેલો લોવો જોઈએ.

૨. જે ચરી સિવાયના સંઘટ્ટામાં 'માત પાણી' ન જોલવું તથા એકલા સંઘટ્ટામાં 'આરત્તવાણય' ૧૦૬ ન જોલવો.

પડિલેહણા કરવાં. પડિલેહણા કર્યા પછી દરેક ચીજ પોતાના શરીરને અડતી રાખવી. (છુટી પડે તો સંઘટ્ટામાંથી જાય. ફરીથી લેવી પડે) છેલ્લો દાંડો પડિલેહી ઉભા થઈ, ડાબા પગના અંગુઠા ઉપર દાંડો રાખી અંગુઠો, અને એક આંગળીથી પકડી, (દાંડાને કોઈ વસ્તુ—ચોલપટ્ટો કપડો, આદિ અડે નહિ, તે રીતે રાખવો.) જમણા હાથમાં મુકપત્તિ રાખી એક નવકારે દાંડો યાપવો પછી ઉભા ઉભા ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ સંઘટ્ટો લઉં? ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ સંઘટ્ટો લેવાવણીયં કાઉસ્સગ્ગાં કરું? ઇચ્છં. સંઘટ્ટો લેવાવણીયં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉં પાર્યા સિવાય ઉપર સીધો નવકાર ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહી, એક નવકારે દાંડો ઉઠાવવો.

આઉત્તવાણુય લેવાનું હોય તો ‘અવિધિ આશાતનાં કીધા સિવાય, ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ આઉત્તવાણુય લઉં? ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ આઉત્તવાણુય લેવાવણીયં કાઉં કરું? ઇચ્છં આઉત્તવાણુય લેવાવણીયં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉં પાર્યા સિવાય ઉપર સીધો નવકાર. ખમાં અવિધિ આશાતનાં મિચ્છાં એક નવકારે દાંડો ઉઠાવવો.

૧. જ્યારે એકલો દાંડો યાપવતો હોય ત્યારે અહીંયા આગળની વિધિ કરવી.

સંઘટ્ટો લઈ એક આચારિક સાથે ગોચરી કે ઠલ્લે જતાં સો ડગલા બહાર પંચેન્દ્રિયની આડ પડવી ન જોઈએ, જો પડે તો વહોરેલા આહાર-ભાત પાણી કામમાં આવે નહિ, ફરીથી સંઘટ્ટો લઈને ગોચરી લાવે તે કામમાં આવે. સાથે ખીજા જે આચારિક, અથવા ગણિ, પંચાસ, કે આચાર્ય મહારાજ હોય તો આડ પડે તો પણ તે ગણાય નહિ. (ગણિ પંચાસ તથા ઉપાધ્યાય જે આચારિક અને આચાર્ય મહારાજ ત્રણ આચારિક ગણાય છે.)

સંઘટ્ટામાં લીધેલું પાતરું તરપણી કે ખીજી કોઈ વસ્તુ છુટી જાય તો તે પાત્ર, વગેરે સંઘટ્ટા બહાર જાય, તેમાં રહેલી વસ્તુ વાપરી ન શકાય. વાપરે તો દિવસ પડે.

આઉત્તવાણુયવાળા જોગમાં આખું ધાન, આખરા, આખી મેથી કે, આખી મેથીવાળી બનાવેલી વસ્તુ, પાપડ કે અવાજ થાય એવી કોઈપણ વસ્તુ કામમાં આવે નહિ.

આહાર પાણી કરી રહ્યા પછી પાતરાં મૂકવાં હોય ત્યારે મહાનીશીથ અથવા તેથી ઉપરાંતના યોગવાળા પાસે નાંચે પ્રમાણે આકેશ માગવા :-

ઈચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સંઘટ્ટે (આઉત્તવાણુયે) તરપણી પાતરી. કપરો, કાંબળી આસન (જે રાખવાનાં હોય તેનાં નામ લેવાં) આદિ રાખું, ઝોલી, પાતરાં, આદિ મુકું, (મહાનીશીથ આદિ વાળા મુકે કહે) ત્યાર પછી દાણો દુણી

છુટાને ભજે, કહી તિવિહારનું પરચ્ચં કરે (મહાનિસીથ આદિવાળા તિવિહારનું પરચ્ચક્ષ્ણાણુ કરાવે) વાપર્યા પછી જગચિતામણીનું ચૈત્યવંદન કરવું. (દીક્ષા પર્યાયમાં પોતાનાથી નાના હોય તો ભગવન્ ન યોલવું અને જાતે પરચ્ચં કરવું.)

દાજે લીધેત્રી જગ્યાએ જ અને એકતારી આમન ઉપર જ ગોચરી કે પાણી વપરાય.

૧૧. કાલિક યોગમાં સાંજની વિધિ

વસતિ શોધી, ગુરુવંદન કરી, સ્થાપનાજી ખુલ્લા કરી, ખમાં ઇરિં કરી, વસતિના જે આદેશ માગવા. પછી ખમાં આદેશ માગી મુહુપત્તિ પડિલેહી જે વાંદણા, પરચ્ચક્ષ્ણાણુ જે વાંદણાં, બેસણે સંદિસાહું ? બેસણે કાઉં ? આદેશ માગવા. ખમાં અવિધિ આશાં

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સંઘટ્ટો મેલવા મુહું પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સંઘટ્ટો મેલું ? ગુરુ-મેલો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સંઘટ્ટો મેલાવણીયં કાઉં કરું ? ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. સંઘટ્ટો મેલાવણીયં કરેમિ કાઉં અન્નતથં એક નવં કાઉં પાર્યા સિવાય સીધો એક નવકાર ખમાં અવિધિ આશાં મિચ્છાં

૧. ઉપવાસ કયો હોવ તો વાંદણાં ન દેવાં.

આઉત્તવાણુય હોય તો ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્ ! આઉત્તવાણુય મેલવા મુહં પડિલેહું ?
 ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
 આઉત્તવાણુય મેલું ? ગુરુ-મેલો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં
 સંદિં ભગવન્ ! આઉત્તવાણુય મેલાવણીયં કાઉં
 કરું ? ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં આઉત્તવાણુય મેલાવણીયં
 કરેમિ કાઉં અન્નતથં એક નવં નો કાઉં પાર્યાં સિવાય
 સ્ત્રીયો એક નવકાર ખમાં અવિધિ આશાતનાં મિચ્છાં
 પછી અનુજ્ઞા ન થાય ત્યાં સુધી (કાલિક યોગમાં)
 ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! દાંડી કાલમાંડલાં
 પડિલેહશું ? ગુરુ-પડિલેહજો. ઇચ્છં. ખમાં
 ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સ્થંડીલ પડિલેહું ?
 ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. કહી માંડલાં કરવા. સાધ્વીએ
 ખમાં ઇચ્છાં સંભં દિશી પ્રમાર્જુ, ગુરુ-પ્રમાર્જો,
 પછી ખમાં ઇચ્છાં સંભં સ્થંડીલ શુદ્ધિ કરશું.
 ગુરુ-કરજો.

૧૨. ભંગસ્થાન

સન્ન્યાય પઠાવવામાં ભગવન્ ! મું સન્ન્યાય શુદ્ધ
 ન કહે ત્યાં સુધીમાં ૧-પાટલી થાપતાં ૨-ખમાં દેતાં.
 ૩-સંદિસાવતાં. ૪-પવેવતાં, ૫-કાઉં કરતાં. ૬-કાઉસ્સ-
 ગ્ગમાં. ૭-કાઉં પારતાં. છીંક, કરુણુ રંગુ સંભળાય.

૧. કાલગ્રહણ લેવાનું હોય તો અહીંયા સ્થંડીલ પડિલેહશું.
 આદેશ માંગે. ગુરુ-પડિલેહજો, કહે.

૮-પાટલી અગર પોતાને કંઈ અડે. ૯-અક્ષર આઘો પાછો કે કુડો ઝોલાય. ૧૦-ઓઘો કે મુહપત્તિ ઉધી પકડાય અગર પડી જાય. તો સજ્જાય ભાંગે. ૧૧ સજ્જાય પઠાવતાં નવવાર ભાંગે તો તે કાલ જાય !

પાટલીમાં: ૧-પાટલી થાપતાં. ૨-ખમા૦ દેતાં ૩-દાંડી લેતાં. ૪-પડિલેહતાં. ૫-કેડે ઝોસતાં. ૬-પાછી મૂકતાં. ૭-થાપતાં તથા ૮-કાલ પડિચ્છમતાં છોક ઙ્ગુ સંભળાય તો તેમજ સજ્જાય ભંગનાં. ૮ થી ૧૧ સ્થાન અહીં પણ સમજવાં !

કાલચહણુનાં ભંગસ્થાન:-૧-પાટલી થાપતાં ૨-ખમા૦ દેતાં. ૩-પડીઅં કહેતાં. ૪-વારવટ્ટે કહેતાં. ૫-કાલ સંદિસાવતાં. ૬-લેતાં. ૭-પવેવતાં. ૮-દાંડી લેતાં-આપતાં, પાછી મૂકતાં. ૯-પડિલેહતાં. ૧૦-થાપતાં. ૧૧-કાઉ૦ કરતાં, ૧૨-કાઉસ્સગ્ગમાંહિ. ૧૩-કાઉ૦ પારતાં. છોક કે ઙ્ગુ હોય તો ભાંગે, પણ ચાર દિશામાં કાઉ૦ કરતાં કોઈને ઙ્ગુ થતાં જો થોલી જાય અને ઙ્ગુ સંભળાતું બંધ થયા પછી આગળ વિધિ કરે તો ભાંગે નહિ. ૧૪-કાલચહી, દાંડીધર પાટલી-કે દાંડીને કંઈ અડે. ૧૫-દાંડી પડે. ૧૬-ઓઘો મુહપત્તિ પડે. ૧૭-ઉધા પકડાય. ૧૮-અક્ષર આઘો પાછો કે કુડો ઝોલાય તો ભાંગે.

સજ્જાય પઠાવતાં તથા પાટલી કરતાં જ્યાં જ્યાં ઙ્ગુ સંભળાય ત્યાં ત્યાં ભાંગવાનું લખેલું છે તે દિવસને માટે નહિ-એટલે કે દિવસ પડે નહિ.

૧૩. નીચેના કારણે દિવસ પડે

૧. સંઘટ્ટા વિના વાહુટ આદિના યોગે સહેજ શરીર કે કપડું ખગડે તો.
૨. પોરિસી ભણાવવી રહી જાય તો.
૩. વાપર્યા પછી ચૈત્ય૦ કરવું રહી જાય તો.
૪. પચ્ચક્ખાણુ પારવું રહી જાય તો.
૫. દહેરાસર જવાતું ખીલકુલ રહી જાય તો.
૬. સંધારા પોરિસી ભણાવવી રહી જાય તો.
૭. ઉલટી થાય તો.
૮. જોગમાં વહોરેલા કલ્પ્ય આહારમાંથી આહાર કે એકું પરકવવું પડે તો.
૯. પચ્ચક્ખાણુના હિસાબે ન અપત્તું વહોરાઈ ગયું અને ભૂલમાં વાપર્યું હોય તો.
૧૦. સંઘટ્ટા બહારના આહાર પાણી વપરાય તો.
૧૧. સંઘટ્ટા વગરનું, અગર અશુદ્ધ વસતિમાં લીધેલ સંઘટ્ટાનું કપડું, પાતરું વગેરે વાપરે તો.
૧૨. મુકુસી પચ્ચક્ખાણુ ભાંગે તો.
૧૩. વોખાવા વગર સો હાથની બહાર જાય તો.
૧૪. સો હાથ બહાર પચ્ચેન્દ્રિયની આડ પડે તો, સંઘટ્ટો જાય તેથી સંઘટ્ટા બહાર ઘયેલી ગોચરી પાણી વાપરે તો.
૧૫. વરસાદ આદિના કારણે બહારની વસતિ ન

જોઈ, અને ક્રિયા કરી, સંઘટ્ટો લીધો, સ્થંડીલ-દેરાસર ગયા, અગર આહાર પાણી વાપર્યા પછી વસતિ અશુદ્ધ હોવાની ખબર પડે તો.

૧૪. નીચેના કારણે દિવસ ન પડે પણ
આલોચનામાં લખવું.

૧. ભૂલથી કંદોરા વગર સંઘટ્ટો લે.

૨. ઝોળી ખાલી હોય, ઢાંકણું અને પડકું ન હોય અને ભુલથી આહાર વાપરે.

૩. સંઘટ્ટા વિનાના આસન ઉપર અગર આસન વિના જ જમીન ઉપર જેસી ભૂલથી પાણી વાપરે.

૪. વાપરીને ઉઠ્યા પછી મોંમાંથી ઢાણો નીકળે તો. વાપરતાં પડેલો ચોક્ષો ઢાણો, દુણી (સામાન્ય કણીયા જેવા) કેઈ વાપરનાર ન હોય અગર એંઠા રહી ગયા હોય તો.

૫. ચોમાસામાં મધ્યાન્હ કાલનો કાળે લેવો રહી જાય.

૬. કાળે લીધા વગરના સ્થાને સંઘટ્ટો લે કે આહાર વાપરે.

(વસ્તુતઃ દિવસ પડે ખરો પણ, પ્રવૃત્તિ નથી)

૧૫. અસજ્જાયા

૧. દર વર્ષે ચૈત્ર સુદ ૧૧-૧૨-૧૩; ૧૨-૧૩-૧૪; અથવા ૧૩-૧૪-૧૫ ના દિવસોએ સાંજના પ્રતિક્રમણ બાદ સંધારા પોરિસી ભણાવ્યા પહેલાં (ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦

સંદિં ભગં અચિત્તરજ ઓહડાવણીયં કાઉં કરૂં ? ઇચ્છં.
અચિત્તરજ ઓહડાવણીયં કરેમિ કાઉં અન્નં ૧૦૮
શ્વાસોશ્વાસ ડ લોગસ્સં (સાગરવર ગંભીરા સુધી કાઉં કરી
લોગસ્સ પછી ખમાં દઈ અવિધિ આં મિં દું કહેવું.)

આ પ્રમાણે કાઉસ્સગ્ગ ન કર્યો હોય તો ૧૨ માસ
સુધી તેને માટે અસ્વાધ્યાય, યોગ કરાવી ન શકે, ચોમાસું
કરી શકાય, કલ્પસૂત્રાદિ સૂત્રો ન વંચાય.

૨ આસો અને ચૈત્ર સુદ ૫ ના, અષાઢ, કાર્તિક તથા
ફાગણ સુદ ૧૪ ના મધ્યાન્હથી માંડી વદ ૧ ની અહોરાત્રી
સુધી (વદ ૨ ના સૂર્યોદય સુધી) અસન્નઝાય, એટલે વદ
૨ના સવારના ઉત્કાલિકમાં પ્રવેશ કરાવી શકાય, તેમ જ
કાલિકમાં પણ કાલગ્રહણ વગર ખીજી વખત પ્રવેશ કરવાનો
હોય તો કરી શકાય. અર્થાત્ ખાલી પવેયણું કરી શકાય.

૩. વિશાખામાં સૂર્ય પ્રવેશ પછી વૃષ્ટિ, ગર્જના,
વિદ્યુતની અસન્નઝાય, તેમાં વૃષ્ટિ તથા ગર્જનાની જે પ્રહર,
તથા વિજળીની એક પ્રહર અસન્નઝાય.

૪. ગંધર્વપુર (બળતાં નગર જેવો દેખાવ) દિગ્દાહ
(છિન્નમૂલદાહ) ઉલ્કા (સુરેખા) અથવા પ્રકાશ સુક્રા
સુરેખા તણુખા જેવા, ઉપર પ્રકાશ નીચે અંધકાર, અજ્ઞાન
મધ્યા છેદમાં એક પ્રહર અસન્નઝાય.

૫. વર્ષાકાલે ૭. શિયાળે ૫, ઉનાળે ૩ તારા પતનની
અસન્નઝાય.

૬. ધુમસ, અરણ્યવાતથી ઉડતી સચિત્તરજ, કેશવૃષ્ટિ ન્યાં સુધી પડે ત્યાં સુધી, મહાકલહ, મ્લેછાદિ ભય, નજીકમાં સ્ત્રીપુરુષનું સુદ્ધ, ધુલેટી પર્વ, ગાઠઆગ વગેરે શાંત ન થાય ત્યાં સુધી, દંડિક મરણે ખીજે બેસે નહિ ત્યાં સુધી અસન્નઝાય.

ધુમસ સંયમઘાતિ હોઈ ઉન્મેષ નિમેષ અને શ્વાસોશ્વાસ સિવાય ખીજ ક્રિયા ન થાય. ખારણા બંધ રાખી કામળી ઓઢીને બેસી રહેવું જોઈએ.

૭. ઘડહડ અને ભૂમિકંપ, માંસ અને રૂધિર વૃષ્ટિએ ૮ પ્રહર, ગામનો લોજિક આદિ મરે, તથા વસતિ અથવા સાત ઘરમાં કોઈ મરે તો અહોરાત્ર અસન્નઝાય.

૮. હોળી લાગે ત્યાંથી ધૂળ ઉડે ત્યાં સુધી અસન્નઝાય.

૯. તિર્થંચનું લોહી, માંસ, ચામ, હાડકાં ૬૦ હાથમાં હોય તો પહ્યા પછી ત્રણ પહોર અસન્નઝાય. ઉદ્વેગથી પણ ન સૂજે. પણ ન્યાં લોહી પડ્યું હોય તે સ્થાન ઘોઈને સાફ કરી પાણી ૬૦ હાથની બહાર પરડવે તો અસન્નઝાય નહિ.

૧૦. ઘંટું ભાંગ્યું હોય, સ્ત્રી તિર્થંચની પ્રસૂતિ થઈ હોય કે જરા પડી હોય તો ત્રણ પ્રહર અસન્નઝાય.

૧૧. મનુષ્યનું લોહી માખીના પગ જેટલું પણ ભૂમીએ અગર વસ ઉપર પડેલું હોય તો અહોરાત્રી, તે અસન્નઝાય ખીજ દિવસના સૂર્યોદયે પૂરી થઈ જાય એટલે પ્રભાતમાં પડેલું સૂર્યોદયે શુદ્ધ થાય.

૧૨. સ્ત્રીના સ્વાભાવિક ઋતુમાં ૩ દિવસ અસન્નઝાય ત્યાર પછી રૂધિર દેખાય તો રૂધિર ચોહડાવણીયં કરેમિ કાઉં એક નવં કાઉં (ગૃહસ્થના ઘરમાં ઋતુવંતી હોય તો અસન્નઝાય નહિ)

૧૩. મોટો રાજા મરે અને ખીજો રાજા ગાદીએ ન આવે ત્યાં સુધી અસન્નઝાય.

૧૪. મનુષ્યનું મૃતક ૧૦૦ હાથની અંદર તથા તિર્યંચનું મૃતક ૬૦ હાથમાં હોય ત્યાં સુધી અસન્નઝાય.

૧૫. પંચેન્દ્રિય તિર્યંચ, મનુષ્ય મૃતકની અસન્નઝાય. એક રાજમાર્ગે (જ્યાં બન્ને બાજુ ધર્ષને વાહનો જતાં આવતાં હોય તે) તથા અંતરિક હોય એટલે રાજ માર્ગની ખીજુ બાજુ હોય અથવા ત્રણ નાની શેરીથી અંતરિત હોય, અથવા સિમાડા બહાર હોય તો ૬૦ થી ૧૦૦ હાથની અંદર હોવા છતાં પણ અસન્નઝાય લાગતી નથી.

૧૬. બિલાડી જીવતો ઉદર લઈ જાય તેની અસન્નઝાય નહિ પણ રૂધિર પડતો લઈ જાય તો અસન્નઝાય. હિસક પશુના વમનની અસન્નઝાય નહિ.

૧૭. રાત્રિમાં અંદ્રગ્રહણ થયું અને રાત્રિમાં પુરૂં થયું ત્યારથી રાત્રી પુરી થાય ત્યાં સુધી અસન્નઝાય.

૧૮. દિવસે સૂર્યગ્રહણ થયું ત્યારથી ખીજા દિવસના સૂર્યોદય સુધી અસન્નઝાય.

૧૯. ઉદયકાલે અંદ્રગ્રહણ થયું અને અસિત જ

ચંદ્ર અસ્ત થયો તો તે રાત્રીના ચાર પ્રહર અને ખીજા અહોરાત્રીના આઠ પ્રહર એમ બાર પ્રહર અસનજાય. અથવા ઉત્પાત એટલે રૂધિર માંસાદિના વર્ષાદ યુક્ત આખી રાત્રી ગ્રહણુ રહું હોય અને ગ્રહણુસહિત અસ્ત થયો હોય તો તે રાત્રી અને ખીજા અહોરાત્રીના આઠ પ્રહર મળી બાર પ્રહર અસનજાય અથવા વાદળથી આકાશ ઠંકાયેલું હોય અને તેથી ખબર ન પડે કે કયારે ગ્રહણુ થયું તેથી રાત્રીએ સ્વાધ્યાય થાય નહિ અને પ્રભાતે ગ્રસિત ચંદ્ર અસ્ત થતો દેખ્યો તેથી ખીજા અહોરાત્રી અસ્વાધ્યાય. આ પ્રમાણે ચંદ્ર ગ્રહણુની બાર પ્રહર ઉત્કૃષ્ટી અસનજાય થાય.

૨૦. પ્રભાતે અસ્ત કાલમાં ચંદ્રગ્રહણુ થાય અને ગ્રહણુદશામાં જ અસ્ત થાય તો આઠ પ્રહર અસનજાય.

૨૧. ઉદયકાલમાં સૂર્યગ્રહણુ થાય તે જ પ્રમાણે અસ્ત પામે તો સોળ પ્રહર અસનજાય. એ પ્રમાણે ઉત્પાત સૂર્યગ્રહણુદિમાં પણ સોળ પ્રહર અસનજાય.

૨૨. અસ્ત સમયે સૂર્યગ્રહણુ થાય અને ગ્રસિત અસ્ત થાય તો બાર પ્રહર અસનજાય.

૧૬. યોગના વિશેષ બોલ

૧. એકવાર પડિલેહલી પાટલી આગળ લીધેલા સર્વ કાલ ગ્રહણુનું પવેયણું થાય. પછી સનજાય પઠાવતાં ફરી પાટલી પડિલેહલી નેઇએ.

૨. શેષકાલે કાંબળી ઉપર ઠાંડી માંડી કાલ લેવા

સૂચે, પણ વર્ષાકાલે તો પાટલી ઉપર જ લેવાય, ઠાંડી ન મળે તો પેન્સીલ કે ઠવણીના પાયા ચાલે, ભોગનું ઠંડાસન મોરપીંછનું જોઈએ.

૩. વાઘાઈકાલ અધરત્તિકાલના અનુષ્ઠાન તો તે વખતે જ કાલગ્રહણુ લીધા પછી અનુષ્ઠાન કરનાર કરાવનારે સજ્જાય પઠાવ્યા પછી અનુષ્ઠાનની ક્રિયા થાય. પછી તરત જ ૧ પાટલી, ૧ સજ્જાય, ૧ પાટલી કરવી.

૪. વેરત્તિ પાભાઈકાલના અનુષ્ઠાન તો કાલગ્રહણુ લીધા પછી પ્રતિઠ પરિલેહણુ, કાલ પવેચ્યા પછી જ થાય. અનુષ્ઠાન કરાવનારે એક સજ્જાય પઠાવવી. અનુષ્ઠાન કરનારે એક કાલગ્રહણુની એક અને બે કાલગ્રહણુની બે સજ્જાય પઠાવવી. અનુષ્ઠાન કરનાર, કરાવનારે પાભાઈ કાલની સજ્જાયમાં સજ્જાય પઠાઈ 'જાવ સુદ્ધ' જોલવાનું. પછી સૂત્રાદિતું અનુષ્ઠાન કરવું. પછી વેરત્તિકાલની પાટલી, સજ્જાય, પાટલી, પછી પાભાઈકાલની પાટલી સજ્જાય પાટલી કરવી.

૫. સજ્જાય કે પાટલી ભાંગે તો વધુમાં વધુ નવવાર ફરી ફરી શકાય. નવમી વખત ભાંગે તો તે કાલગ્રહણુ જાય.

૬. ક્રિયા કરાવનારની સજ્જાય ભાંગે તો ખીજી વાર પોતે પઠાવી શકે નહિ. તેમજ ક્રિયા પણ કરાવી શકે નહિ. જો ખીજે કોઈ ક્રિયા કરાવનાર ન હોય તો પોતે ક્રિયા કરાવે એવી પ્રવૃત્તિ છે. પણ ત્યાં ક્રિયા કરનારા બધા એક સજ્જાય વધારે પઠાવે.

૭. મહાનિસીથ અને નંદી અનુયોગના ભોગ કરેલા ન હોય તે ખીજને ભોગ કરાવી ન શકે, તેમ જ પોતે પણ જે ભોગ કર્યા ન હોય તે ભોગ ખીજને કરાવી ન શકે.

૮. મહાનિસીથના ભોગ કર્યા ન હોય અને નંદી અનુયોગના યોગ કર્યા હોય તે યોગની વ્રતોચ્ચારની તથા દીક્ષાની નંદીની ક્રિયામાં નંદીના સૂત્રો બોલીને નંદીની ક્રિયા કરાવી શકે, પણ ઉપધાનમાં નહિ.

૯. સવારના પહેલા પ્રહરમાં કાલચંદ્રણની પાટલી, સન્નઝાય થઈ જવા ભેઈએ. ન થાય તો કાલચંદ્રણ જાય. પરંતુ કારણ પ્રસંગે બાકી રહેલી પાલાઈની સન્નઝાય પાટલી સાંજના ચોથા પ્રહરમાં થઈ શકે.

૧૦. કાલ પવેવવામાં ભૂલ થાય અગર પવેવ્યા પછી વસતિની અસન્નઝાય નીકળે તો ફરીથી કાલ ન પવેવાય. અસન્નઝાય ટાળીને પવેયણું કરી શકાય. દિવસ પડે નહિ. બધા કાલ જાય.

૧૧. ઉત્કાલિક તથા કાલિક યોગનું અનુષ્ઠાન અને પવેયણું અથવા માત્ર પવેયણું કર્યા પછી અસન્નઝાય નીકળે, કે સન્નઝાય, પાટલી કર્યા પછી અસન્નઝાય નીકળે અને દહેરાસર તથા સ્થંડીલ ન ગયા હોય તો અસન્નઝાય ટાળી ફરીથી ઉત્કાલિકનું અનુષ્ઠાન અને પવેયણું, જ્યારે કાલિકનું કેવળ પવેયણું, પહેલા પહોરમાં જ કરી શકાય, તેમ કરવાથી દિવસ ન પડે, કાલચંદ્રણ જાય.

૧૨. ક્રિયા કરનાર તથા કરાવનારે બે વખત ઓઘો પડિલેહવો જોઈએ.

૧૩. જોગવાળાએ સાંજની પડિલેહણમાં પરચં કરતાં પહેલાં બે વાંદણાં દીધા વગર ખમાં દઈ આદેશ માર્ગી પરચં કરવું.

૧૪. ક્રિયા કરાવનાર સવારમાં સજ્જાય કયાં પછી અને સાંજે માંડલાં કયાં પહેલા ક્રિયા કરાવી શકે.

૧૫. અનાચારિકે (માંડલીના જોગ કરેલા એ) લીધેલા કાલચહણ, પડિલેહણ સંઘટ્ટો, વસતિ શોધન, કાળે વગેરે સર્વ યોગીને કલ્પે.

૧૬. યોગપ્રવેશ દિને, નંદી દિને અંગ (સૂત્ર) કે શ્રુતસ્કંધના સમુદેશ અને અનુજ્ઞા દિને આયંબિલ કરવું જોઈએ.

૧૭. આકસંધિમાં વમન, અકાલસંજ્ઞા, ભક્તપરિષ્પનાદિથી દિન પડે તો કાલચહણ ન જાય પરંતુ તે દિવસ આકસંધિમાં જ આયંબિલથી વધારે કરી આપવો જોઈએ. આકસંધિ પુરી થયા પછી જ આગળનાં કાલચહણ લઈ શકાય. સમુદેશ-અનુજ્ઞા-આદિના દિવસો સાથે આવે તે આકસંધિ કહેવાય છે.

૧૮. સાંજે ક્રિયા કયાં પછી ઠંડે જવું પડે તથા રાત્રે ૧૨ વાગ્યા પછી ઠંડે જવું પડે તો બે દિવસ પડે, પણ કાલચહણ રહે, પણ સૂત્ર કે શ્રુતસ્કંધના સમુદેશ, અનુજ્ઞા દિનની પૂર્વે રાત્રે સ્થંડીલ જો ગયા હોય તો તેમનું કાલચહણ જાય, અર્થાત્ તેનાથી સમુદેશ કે અનુજ્ઞા ન થાય.

૧૯. સવારની ક્રિયા થઈ ગયા પછી સાંધીને અંતરાય આવે તેની અસન્નઆયમાં અથવા ક્રિયા થઈ ગયા પછી વરસાદ વગેરેની અસન્નઆયમાં સાધુ—સાંધીને સાંજની ક્રિયા કરાવાય તો દિવસ પડે નહિ.

૨૦. કાલચહુષુ, અનુષ્ઠાન, સન્નઆય, પાટલી થઈ ગયા પછી અને દહેરાસર ગયા પહેલાં અંતરાય આવે તો દિવસ પડે, પણ કાલચહુષુ રહે.

૨૧. અજવાળી^૧ એકમ, ખીજ અને ત્રીજની સાંજના વાઘાઈ કાલ ન લેવાય, તેમાં કોઈ તિથિનો ક્ષય હોય તો અમાસની સાંજે પણ વાઘાઈ કાલ ન લેવાય. અને વૃદ્ધિ હોય તો ચોથો દિવસ લાગતાં લેવાય.

૨૨. સાંજની ક્રિયામાં ઉપવાસવાળાએ પરચં પૂર્વે જે વાંદણાને ખદલે ખમાં દઈ પરચં કરવું.

૨૩. સૂત્રોના અધ્યયનોના મૂલ દિવસ પૂરા થયા પછી (આમાં પડેલા દિવસો પણ ગણત્રીમાં લેવાય) સમુદેશ અનુજા થાય, કારણે એક દિવસ આઘા પાછાંયે થાય.

૨૪. પડેલા દિવસના ખીજે દિવસે યોગમાંથી નીકળાય નહિ. તેમજ નીકળવાના દિવસના પૂર્વ મધ્યરાત્રી પછી અકાલવૃષ્ટિ, ગર્જના, કે વિજળી આદિ થઈ હોય તો પણ નીકળાય નહિ. પણ જે દિવસે આવું કારણ ન હોય. એના ખીજ દિવસે નીકળાય.

૧. પ્રવચ્ચન સારોદ્ધારમાં ખીજ, ત્રીજ અને ચોથની સાંજે વાઘાઈ ન લેવાનું લખ્યું છે. પણ પ્રવૃત્તિ એકમ, ખીજ અને ત્રીજની છે.

૨૫. આદ્રા લાગેથી વિશાખા લાગતા સુધીમાં વૃષ્ટિ, ગર્જના, વિજળી આદિ થાય તેની અસજ્જાય નહિ. આદ્રા નક્ષત્ર ભેઠા પહેલાં અસજ્જાય ગણાય.

૨૬. ખાસ કારણે પાભાઈનાં નોતરાં ત્રણ વખત દેવાય.

૨૭. અનુજ્ઞા ન થઈ હોય ત્યાં સુધી ઢાંડી, પાટલી તથા ભેગનું ઢાંડાસન બે વખત પડિલેહવું ભેંઠએ.

૨૮. કાલિકભેગમાં કામળી, ખેસવાતું આસન, ઓઘારીયું એકતારીયું ભેંઠએ.

૨૯. સંઘટ્ટા વગરના આસન પર કે કાળે લીધા વગરની જ્યારે ગોચરીપાણી ન વપરાય.

૩૦. પોરીસી ભણાવવાનો ટાઈમ થઈ ગયો હોય તો સંઘટ્ટો લેતા પહેલા પોરીસી ભણાવી પાતરાદિ ૨૫-૨૫ બોલથી પડિલેહણ કરી પછી સંઘટ્ટામાં લેવા ભેંઠએ.

૩૧. ઉત્તરાધ્યયનમાં આઉત્તવાણ્ય નહિ.

૩૨. કાલગ્રહણમાં, નોંતરામાં, સંઘટ્ટો લેતાં, આહારે વાપર્યા પછીના ચૈત્યવંદન કરતાં તથા પોરસી ભણાવતાં સ્થાપનાજી ખુલ્લા રાખવાની જરૂર નથી. જ્યારે અનુષ્ઠાન, સજ્જાય. પાટલી, પરચં પારતાં સ્થાપનાજી બોલવા ભેંઠએ.

૩૩. વરસાદના કારણે દહેરાસર ન જઈ શકાય તો અભિષેકવાળા ફેટા આગળ ચૈત્યં કરાય તેથી દિવસ ન પડે. સાંજ સુધીમાં વરસાદ અંધ થાય એટલે દહેરાસર જઈ ચૈત્યવંદન કરવું ભેંઠએ.

૩૪. બેથી વધારે આચારિક સાથે હોય તો ૧૦૦ હાથની બહાર પંચેન્દ્રિય તિર્યંચ અગર મનુષ્યની આડ પડે નહિ, ૧૦૦ હાથની અંદર એક આચારિક હોય તો પણ આડ પડે નહિ.

(પંચાસના બે આચારિક, આચાર્યના ત્રણ આચારિક, ગણાય.)

૩૫. અસજ્જાયમાં નોંતરૂં દર્ષ શકાય નહિ.

૩૬. ઉપવાસ કરનારને પંદર દિવસે, ન કરનારને એક મહીને પાલી પલટાય છે.

૩૭. સવારે સ્થાંડિલ જવા માટે (વહોરવા જવાય તેમ ન હોય તો) ચુનાનું પાણી, દવા, ઈંકણી, દાંતની સળી વગેરે મહાનિસીધવાલા પાસેથી સંઘટ્ટામાં લેવાની પ્રવૃત્તિ છે.

૩૮. કાલિકયોગમાં કાલચ્રહણુ આવ્યા વગર નવો પ્રવેશ થઈ શકે નહિ. પણ પ્રવેશ કરી કારણે વચમાં નીકળ્યા પછી ખીજી વખત પ્રવેશ કરવો હોય ત્યારે કાલચ્રહણુની જરૂર નથી.

૩૯. કાલિકયોગમાં તેમજ ઉત્કાલિકમાં સાત સાત કાલચ્રહણુ (એટલે ૭-દિવસે) એક દિવસ વધે.

૪૦. સંઘટ્ટો લઈને સંઘટ્ટા વગરના કપડા પહેરી, સંઘટ્ટાવાળાં પાતરાં તરપણી વગેરે લઈ, કારણે ગોચરી પાણી માટે સો હાથ ઉપર પણ જઈ શકે, પરંતુ લાત-પાણીવાળાં પાતરાં તરપણીનો સ્પર્શ સંઘટ્ટા વગરના કપડા

સાથે થવો ન જોઈએ. જો સ્પર્શ થાય તો સ્પર્શ થયેલ પાતરાં વગેરે સંઘટ્ટા બહાર જાય, અને તેમાંની વસ્તુ જોગીથી ઉપયોગમાં ન લેવાય. તે વધે કરે અને પરઠવવું પડે તો દિવસ પડે.

૪૧. ક્રિયા કરાવનારે ઈરિં કરી ન હોય તો પણ તેમની આગળ સંઘટ્ટો અને આઉત્તવાણું મુકવાની અર્થાત્ સાંજની ક્રિયા થઈ શકે.

૪૨. સતકીઆમાં કુલ્લકને કારણે જે નિવિ પણ કરાવી શકાય.

૪૩. અસંખ્ય, ખંધક, ચમર અને ગોશાલા અધ્યયનમાં, સતક્રિયામાં જો ખીણું કાલચહુણુ શુદ્ધ ન આવે તો પાછલા દિવસનું અનુષ્ઠાન ન જાય, પરંતુ આયંખીલ વધારે કરે.

૪૪. અસન્ઝાયમાં નવો પ્રવેશ કર્યો હોય તો તે પ્રમાણુ ગણાય નહિ. અસન્ઝાય વિના પ્રવેશ કર્યો હોય અને પછી અસન્ઝાય થાય અને નીકળવાનું હોય તો ત્રણ દિવસ થયા વિના નીકળી શકાય નહિ.

૪૫. ચાલુ યોગ પુરા થયા પછી નીકળ્યા વગર નવા યોગમાં પ્રવેશ કરે અને પછી કારણે નીકળવું હોય તો નવા યોગનાં ત્રણ કાલચહુણુ પુરાં થયા પછી નીકળાય, પણ ત્રણ દિવસ પૂરા કરવાની જરૂર નથી.

૪૬. માંડલીના જોગમાંથી નીકળ્યા પછી ઉત્કૃષ્ટથી છ માસ સુધીમાં વડીલીક્ષા થઈ શકે અને વડીલીક્ષા ખછી

ઉત્કૃષ્ટથી છ માસ સુધીમાં માંડલીનાં સાત આયંખીલ કરી શકાય. જોગ પૂરા થઈ ગયા હોય અગર માંડલીયા જોગનાં દશ વૈકાલિકનાં ચાર અધ્યયન થયાં હોય તો તેરમે દિવસે વડીદીક્ષા થઈ શકે.

૪૭. અનાગાઠ જોગમાંથી કારણસર નીકળવું પડે તો વધુમાં વધુ નીકળે તે દિવસથી છ માસની અંદર અનુજ્ઞા થાય તેમ પ્રવેશ કરે તો જ યોગના જેટલા દિવસો થયા હોય તેટલા દિવસો રહે, અન્યથા જાન્ય, ફરી કરવા પડે.

૪૮. સૂત્ર અગર શ્રુતસ્કંધના ઉદ્દેશના દિવસથી છ માસની અંદર અનુજ્ઞા થવી જોઈએ.

૪૯. એક મહિનાના અનાગાઠ જોગમાં જે વાર અને તે ઉપરના જોગમાં ત્રણવાર પ્રવેશ કરી શકાય.

૫૦. દિવસે સૂર્યગ્રહણ થાય અને દિવસે મૂકાય ત્યારે એક દિવસની અસજ્જાય હોવાથી એક દિવસ પડે. અસિત અસ્ત થાય તો જે દિવસ પડે.

૫૧. રાત્રીમાં ચંદ્રગ્રહણ થાય અને મૂકાય તો એકે દિવસ પડે નહિ, પણ અસિત મૂકાય તો એક દિવસ પડે.

૫૨. વાઘાઈ કાલની પ્રથમ સજ્જાય બધાયે સાથે પઠાવવી. ખીજા કાલોની પ્રથમ સજ્જાય સાથે પઠાવવાનો નિયમ નહિ.

૫૩. સંઘટ્ટાના આદેશ માગ્યા પછી અવિધિ આશાતના કહ્યા બાદ આઉત્તવાણ્યના આદેશ માંગતા વચમાં ભૂલ થાય તો આઉત્તવાણ્યના આદેશ ફરી માંગવા. પણ સંઘટ્ટાના આદેશ ફરી માંગવાની જરૂર નથી.

૫૪. કાલચ્છદ્ધણુ લેતાં વિકલેન્દ્રિય જીવથી ઢાંડી, પાટડી કે ઢાંડાસન હાડી જાય તો કાલચ્છદ્ધણુ જાય. સ્પર્શી જાય તો કાલચ્છદ્ધણુ જાય નહિ.

૫૫. પરસ્પર આચારિક કે સંઘટ્ટાવાળાઓની પરસ્પર આડ ગણેલી ગણાય નહિ.

૫૬. શુદ્ધ વસતિ જોઈને સંઘટ્ટો લેવાનું શરૂ કર્યા બાદ વચમાં અકસ્માતે કોઈને નસકોરી કુટે કે અપ્પુ આદિ લાગવાથી લોહી નીકળે તો વસતિ શુદ્ધ કર્યા બાદ ઢાંડો સ્થાપીયે તો સંઘટ્ટો જતો નથી.

૫૭. સૂત્ર આદિનો ઉદ્દેસો જેમણે કરાવ્યો હોય તેજ આચાર્યાદિ સમુદ્દેસ, અનુજાની ક્રિયા કરાવે એવો નિયમ નથી. બીજા પણ કરાવી શકે.

૫૮. કાલ પવેવવાની શરુઆત કર્યા બાદ કોઈ પણ વખતે છીંક આવે કે સંભળાય તો કાલચ્છદ્ધણુ જાય. તે દિવસે પવેવણુની ક્રિયા થાય.

૫૯. સંઘટ્ટો લેતાં બોલ બોલતાં કંઈ પડી જાય કે ડખલ બોલ બોલાય કે ભૂલ થાય તો સંઘટ્ટો ફરીથી લેવો પડે. તેમજ ઢાંડો સ્થાપવાની ક્રિયા કરતાં છીંક આદિ સંભળાય કે આખા સંઘટ્ટાની ક્રિયા દરમ્યાન પોતાને છીંક આવે તો સંઘટ્ટો જાય. ફરીથી લેવો પડે.

૬૦. ઓઘો કે મુહુપત્તિ શરીરને અડતા પડે તો સંઘટ્ટો ન જાય. શરીરને ન અડે, કે અડે ન અડે તો સંઘટ્ટો જાય.

૬૧. યે પાત્રા ઉપર ત્રીણું પાતરું, આદિ મૂકાય તો તે ઉપરનું સંઘટ્ટા બહાર જાય તેમજ તેમાં રહેલી વસ્તુ વપરાય નહિ પણ નીચેના યે પાત્રા સંઘટ્ટામાં રહે.

૬૨. એક પાત્રામાંથી ખીજા પાત્રામાં આહારાદિ આપતા પાત્રુ પાત્રાને અડતુ રહેવું જોઈએ, આહારાદિ છુટા પડે તેમ અપાય નહિ.

૬૩. ગુમડાં, ઘા આદિમાંથી પડ-લોહી નીકળે તો વસતિ અશુદ્ધ ગણાય.

૬૪. આગાઠ જોગમાંથી અનાગાઠ જોગમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય તો નીકળવાની ક્રિયા તથા પ્રવેશની ક્રિયા એકજ દિવસે કરી શકાય.

૬૫. એક યોગમાંથી ખીજા યોગમાં પ્રવેશ કરવો હોય તો આગલા દિવસે તપ જ જોઈએ એવો નિયમ નહિ, નિવિ હોય તો પણ ખીજે દિવસે પ્રવેશ કરી શકાય. નીકળવાનું હોય તો આગલા દિવસે તપ જ જોઈએ.

૬૬. અનાગાઠ યોગમાંથી આગાઠ યોગમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય તો નીકળવાની ક્રિયા કરવાની જરૂર નહિ પણ આગાઠ યોગમાંથી અનાગાઠ યોગમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય તો નીકળવાની ક્રિયા કરાવીને અનાગાઠ યોગમાં પ્રવેશ કરાવવો. નહિતર બધા દિવસો અગાઠમાં ગણાય.

૬૭. યોગમાંથી પાંચ તિથિ (૨/૧૪, ૨/૮, ૧/૫) નીકળાય નહિ પણ ખીજા યોગમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય તો તે થઈ શકે.

૬૮. જોગીનેા બાંધેલો ઓઘો લઘને છુટાવાળા સંઘટ્ટો આદિ લઈ શકે નહિ. જોગી પાસે તેા બાંધેલો જ ઓઘો જોઈએ બાંધ્યા વગરનેા ઓઘો રખાય નહિ.

૬૯. કાલ પવેવા વખતે જે હાજર ન હોય તેમનું કાલગ્રહણુ બય.

૭૦. કાલિક યોગમાં સાત કાલગ્રહણુ એક દિવસ વધે. ઉત્કાલિક યોગમાં સાત દિવસે એક દિવસે વધે. મૂલ દિવસો અને વૃદ્ધિના દિવસો પછી પડેલા દિવસો કરવા.

૭૧. અનુજ્ઞા થઈ ગયા પછી કાલિક યોગમાં પવેયણુની ક્રિયામાં આદેશ માગતા ઇચ્છં ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં....શ્રુતસ્કંધે સંઘટ્ટે ઉત્સંઘટ્ટે દિન પઈસરાવણી સંઘટ્ટો આઉત્તવાણુય લેવરાવણી પાલીં....કરશું. અને ઉત્કાલિક યોગમાં ઇચ્છં ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં....શ્રુતસ્કંધે વિધિ અવિધિ દિન પઈસરાવણી પાલીં....કરશું. બોલવું.

૭૨. ઉત્તરાધ્યયન આદિ આગાઠ યોગમાં આખું ધાન, મેથી, મગ, ચણા, વિગેરે બડાકા બોલે તેવા ખાખરા, પાપડ, કડક પુરી વગેરે ન ખપે, તથા આઉત્તવાણુયવાળા યોગમાં પણ ન ખપે.

૭૩. અનુયોગ સંભળાવવામાં સંધારા પોરિસીમાં ‘ અરિહુ’તો મહદેવો ’ં ગાથા સુધી પાઠ બોલવો.

૭૪. જોગમાં હોય અને વડીદીક્ષાનું મુહૂર્ત મોડું (ખાર વાગે લગભગ) હોય તેા સવારમાં પવેયણું કરી લે.

૭૫. વડીદીક્ષાની નંદી અને દશવૈકાલિકની અનુસા નંદી એક દિવસે આવી હોય તો એક જ નંદીથી ચાલે, અને વડીદીક્ષાનું મુહૂર્ત મોડું હોય તો બહુ પડિપુત્રા પોરિસી પહેલા કરે અને સજ્જાય પરચક્ષ્માણુ પછી કરાય.

૭૬. એક દિવસે એક કાલગ્રહણુ લીધું હોય તો પાભાઈ જ લેવાય. એકથી વધારે લેવા હોય તો પાભાઈ સાથે વાઘાઈ, અદ્ધરતિ, કે વેરત્તિમાંથી એક બે કે ત્રણે લઈ શકાય. પાભાઈ કાલ તો દરેકની સાથે લેવું જ નેઈએ.

૭૭. જેટલાં કાલગ્રહણુ લીધા હોય તે બધાં સવારે એક સાથે પવેવાય.

૭૮. આચારાંગના સતક્રિયાના સાત કાલગ્રહણુ અને સાડા ત્રણ દિવસ થાય એટલે સતક્રિયામાં પ્રવેશ કર્યાથી ચોથા દિવસની સાંજે ક્રિયા કર્યા બાદ આચારિક થાય, આચારિક થયેલ અન્ય જોગવાળાને વોળાવું કરાવી શકે, પણ પોતે જોગમાં હોય તો પોતાને પણ વોળાવું કરનાર ખીજે આચારિક નેઈએ.

૭૯. કોઈ યોગના દિવસો બાકી હોય અને શ્રી ભગવતીજ સૂત્રમાં પ્રવેશ કરે તો સંઘટ્ટો આઉત્તવાણુ લે અને તે દિવસો શ્રી ભગવતીજમાં ગણાય નહિ.

૮૦. યોગ બે પ્રકારનાં છે. ગણીયોગ-શ્રી ભગવતીજ સૂત્ર, બાહીરયોગ-બે પ્રકારના. એક ઉત્કાલિક-આવશ્યક દશવૈકાલિક વગેરે તેમાં સંઘટ્ટો હોતો નથી. ખીજા કાલિક-

સંઘટ્ટો હોય છે. તેમાં બે પ્રકારે. એક આગાઢયોગ-
ઉત્તરાધ્યયન, સતક્રિયું, શ્રી ભગવતીજી, પ્રશ્ન વ્યાકરણ, મહા-
નિસિથ. આગાઢ એટલે યોગ પુરા થયા સિવાય નીકળાય
નાંહ. આગાઢ યોગમાં ^૧ઉત્તરાધ્યયન સિવાયના યોગમાં
આઉત્તવાણ્ય હોય છે. બાકીના અણાગાઢ યોગ. તેમાં
પ્રવેશ થયા પછી ત્રણ દિવસ અને ત્રણ કાલગ્રહણની ક્રિયા
થયા પહેલાં નીકળાય નહિ.

૮૧. શ્રી ભગવતીજી સૂત્રના યોગમાં ૭૫ કાલગ્રહણ
સુધી આયંબીલ, નીવી, પછી પાંચ તિથિ આયંબીલ બાકી
નીવી. તેમાં કુટ વગેરે લીલોતરી લેવાની પ્રવૃત્તિ છે.

૮૨. શ્રી ભગવતીજી સૂત્રના યોગમાં પ્રવેશ થયા બાદ
ચાર માંહના ઉપર અને સાડા પાંચ મહિના સુધીમાં ગણિપદ
અપાય છે.

૮૩. શ્રી ભગવતીજીના યોગમાં કોઈક પ્રતોમાં ૧૮૮
અને કોઈક પ્રતોમાં ૧૮૯ દિવસો લખ્યા છે. તેમાં એક
ઓળીની અસન્નઆય અને એક ચોમાસીની અસન્નઆયના
બે દિવસ મળીને ગણાય છે. ઓળીમાં ક્ષય હોય તો ૧૨
દિવસ ગણાય છે. તિથિની વૃદ્ધિ હોય તો ૧૪ દિવસ
થાય. હાલમાં બધા મળીને (એક ઓળી અને એક
ચોમાસી સાથે કુલ ૧૮૬ દિવસ ગણાય છે. અસન્નઆયના
દિવસોનો અંદર સમાવેશ થાય છે.) આ સિવાય વૃદ્ધિના

૧. કેટલાક હાલમાં ઉત્તરાધ્યયનમાં આઉત્તવાણ્ય લે છે.

દિવસો ગણાતા નથી. જે ચોમાસી આવે તો જે દિવસ વધારે એટલે ૧૮૮ દિવસ, જે ઓળી આવે તો ૧૯૬ દિવસ કરવા. જે ઓળી અને જે ચોમાસી આવે તો ૧૯૮ દિવસ કરવા. તે ઉપરાંત પહેલા દિવસો વધારે કરવા.

૮૪. હાલમાં ગણિપદ સ્થાપન કર્યા પછી પવેયલું કરાવાય છે અને પચ્ચક્રખાણુ કરીને પછી સજ્જાય કરાય. દરેક પદવીમાં આ પ્રમાણે સમજવું.

૮૫. જે દિવસે શ્રી ભગવતીજી સૂત્રની ગણિપદનું મુદૂત્ હોય તે દિવસે અનુજ્ઞાનું અને તેના આગલા દિવસે સમુદેસનું કાલચક્રલેવાય.

૮૬. પંન્યાસ પદવી આદિ પદવીઓ શ્રી ભગવતીજીના જોગમાં પણ ગણિપદ આખ્યા પછી આપી શકાય છે.

૮૭. ગણિપદ તથા પંન્યાસ પદાદિ બંધોર પછી પણ થાય. પવેયલું અને સજ્જાયાદિ પ્રથમ કરી લે.

૮૮. પહેલાં યોગોદ્વહન કરીને બાર અંગો સાધુઓ ભણુતા હતા. કદાચિત્ કોઈ યોગવહન કર્યા સિવાય પણ દ્વાદશાંગી ભણુયાં એવું શાસ્ત્રમાં જોવામાં આવે છે. પરંતુ તે ચર્ચાનો વિષય નથી. કેમકે તે આગમ વ્યવહારી હતા. આગમ વ્યવહારી જે પ્રકારે લાભ જાણે તે પ્રમાણે કરે. (સેનપ્રશ્ન-૯૬૨)

૮૯. યોગોદ્વહનની ક્રિયામાં કેવળ નંદી સૂત્રના યોગવાળો દેવવંદન કરાવે તો કલ્પે છે, પણ ઉપધાનની ક્રિયામાં કલ્પી શકે નહિ. (સેનપ્રશ્ન-૭૧)

૯૦. કોઈપણ કારણથી ચક્ષુ ચાત્રી ગઈ હોય, તેવા અંધ સાધુ પાસે કાલિક ઉત્કાલિક યોગોની ક્રિયા કરી શકાય નહિ. (સેનપ્રશ્ન-૪૪૩)

૯૧. વડીદીક્ષા અને દશવૈકાલિકના યોગ પૂરા થયા પછી માંડલીના સાત આયંબીલ કરાવાય. (સેનપ્રશ્ન-૪૭૦)

૯૨. કાલિક યોગવાળાને રાત્રિએ અણાહારી વસ્તુ લેવી કલ્પે નહિ. સવારે પવેચણાની ક્રિયા કર્યા પછી લેવાય. (સેનપ્રશ્ન-૨૩૯)

૯૩. શ્રી આચારાંગ સૂત્રમાં સતક્રિયામાં સાત દિવસ પુરા થયા પછી આગળ કાલચ્છદ્ધુ લઈ શકાય.

૯૪. જોગમાં ન હોય તે સાધુ કાલચ્છદ્ધુ લેવાના હોય તેો સાંજે નોંતરા દેતાં પહેલાં પરચક્રખાણુ કરે અને નોંતરા દીધા પછી સ્થાંડિલ પડિલેહે.

૯૫. હાલમાં યોગ વડીદીક્ષા પછી ઉત્તરાધ્યયન, પછી આચારાંગ, પછી કલ્પસૂત્ર, નંદી, અનુયોગ કરાવીને મહાનીશીથ (કે મહાનીશીથ પછી નંદી, અનુયોગ) પછી સૂચગડાંગ આદિ યોગ્યતા મુજબ યોગ કરાવવામાં આવે છે.

૯૬. આવશ્યક, દશવૈકાલિક, નંદી, અનુયોગ, પયજ્ઞા, ઉવવાઈ, રાયપસેણી, જીવાલિગમ, પન્નવણા, એ ચાર ઉપાંગો આદિ ઉત્કાલિક યોગ છે. તેમાં કાલચ્છદ્ધુ સંઘટ્ટો લેવાતો નથી.

૯૭. ત્રણ ગાઉ સુધી આવેલાને કાલપવેવવા સૂઝે. અર્થાત ત્રણ ગાઉથી આવેલા કાલપવેવતી વખતે હાજર હોય તો કાલચંદ્રણની ક્રિયા કરી શકે.

૯૮. અનુયોગ સંલગ્નાવવાની તથા માંડલીના સાત આયંબીલની ક્રિયા મહાનીશીથના યોગ કરેલ સાધુ પણ કરાવી શકે.

૯૯. જ્યારે યોગમાંથી નીકળવું હોય ત્યારે તપના ખીજ દિવસે નીકળાય. નીવીના ખીજ દિવસે નીકળાય નહિ.

સ્વ૦ સિદ્ધાંતમહોદયિ પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ
શ્રીમદ્વિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજે
કરેલા ખુલાસા

૧૦૦. સંઘટ્ટાવાળા યોગમાં હોય તેણે સવારે પવેયણની ક્રિયા વખતે આઉત્તવાણ્યના આદેશ માંગ્યા હોય તો જ આઉત્તવાણ્ય લઈ શકે. વગર આદેશે ગમે ત્યારે ઇચ્છા મુજબ ન લઈ શકે.

૧૦૧. આઉત્તવાણ્યવાળાને સંઘટ્ટાવાળાનું ગોચરી પાણી વગેરે ન કલ્પે. પરંતુ આઉત્તવાણ્યવાળાનું સંઘટ્ટાવાળાને બધું કલ્પે. પણ જો આઉત્તવાણ્યવાળાએ સંઘટ્ટાવાળાને આખ્યા પછી પાછું આઉત્તવાણ્યવાળાને કલ્પે નહિ. અર્થાત્ આઉત્તવાણ્યવાળા ગોચરી પાણી ખીજને સંઘટ્ટાવાળા વગેરેને આપી શકે, પણ આખ્યા પછી પાછું લઈ ન શકે. લે અને વાપરે તો દિવસ પડે.

૧૦૨. સતક્રિયામાં પ્રવેશેલ જોગીને ઉત્તરાધ્યનવાળા તથા આચારાંગવાળા જે સતક્રિયામાં નથી તેનું સતક્રિયાવાળાને કલ્પે નહિ. આચારિક થયા બાદ પણ ન કલ્પે.

૧૦૩. કલ્પસૂત્રના નિસિથ અધ્યયનના દશ દિવસ પુરા થયા પછીજ કલ્પવ્યવહારમાં પ્રવેશ કરી શકાય.

૧૦૪. નોંતરાં દેતાં, કાલગ્રહણુ લેતાં, સન્ઝાય-પાટડી આદિ કરતાં છોક આદિ, ઇરિયાવહીમાં થાય તો ફરી ઇરિયાવહી કરી લેવાય.

૧૦૫. કાલપવેવામાં ભૂલ થાય તો બધા કાલ જાય. સુજ્ઞે કહેલા કાલ પણ જાય. તે દિવસે પવેયણું કરાય.

૧૦૬. સંઘટ્ટા-આઉત્તવાણુયમાં વાપરતી વખતે ઝોળીમાં પડ્લુ તથા ઢાંકણું બન્ને રહેવા જોઈએ. સાયણી ન ચાલે.

૧૦૭. ઉપાંગના જોગ એક સાથે કરવાની પ્રવૃત્તિ છે.

૧૦૭. દશ પયન્નામાં પહેલા છેલ્લા દિવસે તથા તિથિના દિવસે આયંબીલ કરવું પડે.

૧૦૮. સતક્રિયામાં આયંબીલ નીવી છે અને તેના પડેલ દિવસ સાથેજ આઉત્તવાણુય પૂર્વક કરવાના.

૧૭. અસ્વાધ્યાય ક્યારે ?

(પ્રવચન સારોદ્ધાર દ્વાર ૨૬૮ ગાથા ૧૪૫૦ થી ૧૪૭૧)

સંજમઘા ઉપ્પાયે સાદિવ્વે વુગ્ગહે ય સારીરે ।
મહિયા સચ્ચિત્તરથો વાસમ્મિ ય સંજમે તિવિહં
(૧૪૫૦)

મહિયા ઉ ગલ્લમાસે સચ્ચિત્તરથો ય ઇસિઆયંબે ।
વાસે તિન્નિ પગારા યુલ્લુય તવ્વજ્જ કુસિએ ય ॥૫૧॥
દવ્વે તં ચિય દવ્વં ખેત્તે જહિયં તુ જચ્ચિરં કાલં ।
ઠાણુધ ભાસ ભાવે મોત્તું ઉસ્સાસઉમ્મેસે ॥૫૨॥

પંસૂ ય મંસરુહિરે કેસસિલાવુદ્ધિ તહ રયુઘાએ ।
મંસરુહિરે અહરત્તં અવસેસે જચ્ચિરં સુત્તં ॥૫૩॥

પંસૂ અચ્ચિત્તરથો રયસ્સલાઓ દિસા રઉઘાઓ ।
તત્થ સવાઓ નિવ્વાયએ ય સુત્તં પારહરંતિ ॥૫૪॥

ગંધવ્વહિસા વિજ્જુક્ક ગન્નિજએ જૂવ જહ્ખઆલિત્તે ।
એક્કેક્કપોરિસિ ગન્નિજયં, તુ દો પોારસિ હણુધ ॥૫૫॥

દિસિદાહો છિન્નમૂલો ઉક્ક સરેહા પગાસસંજુત્તા ।
સંજા છેયાવરણો ઉ જુવઓ સુક્કિ દિણુ તિન્નિ ॥૫૬॥

ચંદિમસૂરવરાગે નિગ્ગાએ ગુંજિએ અહોરત્તં ।
સંજા ચઉ પહિવએ જં જહિ સુગિમ્હએ નિયમા

॥૫૭॥

આસાઢી ઇદમહો કત્તિય સુગિમહએ ય ઓઢ્ઢવે ।
 એએ મહામહા ખલુ એએસિં જાવ પાડિવયા ॥૫૮॥
 ઉક્કોસેણુ દુવાલસ ચંદો જહન્નેણુ પોરિસી અઠ્ઠ ।
 સુરો જહન્ન ખારસ પોરિસિ ઉક્કોસ દો અઠ્ઠ ॥૫૯॥
 સગ્ગહનિવુઠ્ઠુ એવં સૂરાધ જેણુ હુંતિહોરત્તા ।
 આઘન્નં દિણુમુક્કે સોચ્ચિય દિવસો ય રાધય ॥૬૦॥
 વુગ્ગહદંડિયમાઘ સંખોભે દંડિએ વ કાલગએ ।
 અણુરાયએ ય સભએ જચ્ચિરડનિદોચ્ચડ હોરત્તં
 ॥૬૧॥

તદિવસભોઘઆઘ અંતો સત્તણહ જાવ સજ્જાએો ।
 અણુહસ્સ ય હત્થસયં દિટ્ઠિવિવિત્તંમિ સુઢ્ઢં તુ ॥૬૨॥
 મયહર પગએ ખલુ પકિખએય સત્તઘર
 અંતરમયંમિ ।

નિદુકુખત્તિ ય ગરિહા ન પઢંતિ સણ્ણિયગં વાવિ ॥૬૩॥
 તિરપંચિદિય દવ્વે ખિત્તે સાઠ્ઠુહત્થ પોગ્ગલાઘન્નં ।
 તિકુરત્થ મહંતેગા નગરે ખાહિં તુ ગામસ્સ ॥૬૪॥
 કાલે તિપોારસિ અઠ્ઠવ ભાવે સુત્તં તુ નંદિમાઘયં ।
 સોણ્ણિય મંસં ચમ્મં અઠ્ઠી વિ ય અહવ ચત્તાર ॥૬૫॥
 અંતો ખહિં વ ધોયં સઠ્ઠી હત્થાઉ પોરિસ તિાન્ન ।
 મહકાઘ અહોરત્તં રત્તે વૂઢે ય સુઢ્ઢં તુ ॥૬૬॥
 અંડગમુન્નિય કપ્પે ન ય ભૂમિ ખણ્ણંતિ ઇયરહા
 તિન્નિ ।

અસજ્જાઘયપ્પમાણં મચ્ચિપાયા જહિં ખુડ્ઠે ॥૬૭॥

અજરાઉ તિન્નિ પોરિસિ જરાઉયાણાં જરે પડે તિન્નિ ।
 રાયપહિંબિદ્ધપહિએ કપ્પે વૂઠે પુણ્ણે નત્થિ ॥૬૮॥
 માણ્ણસ્સયં ચઉક્કા અટ્ટિંમોત્તણ્ણ સયમહોરત્તં ।
 પરિયાવન્નવિવન્ને સેસે તિય સત્ત અટ્ટેવ ॥૬૯॥
 રત્તુક્કડા ઉ ધત્થી અટ્ટ દિણ્ણે તેણ્ણ સત્ત સુક્કહિએ ।
 તિણ્ણહ દિણ્ણાણ્ણ પરેણ્ણ અણ્ણોઉગં તં મહોરત્તં ॥૭૦॥
 દંતે દિટ્ટે વિગિચ્ચણ્ણ સેસટ્ટિ ઊારસેવ વરસાધ ।
 દટ્ટેટ્ટીસુ ન ચેવ ય કીરધ સજ્જાયા પરિહારે ॥ (૧૪૭૧)

ભાવાર્થ:-રૂધિરાદિ અશુચિ વગેરેને કારણે સ્વાધ્યાય વગેરે ન થઈ શકે તેવા પ્રસંગોને અસ્વાધ્યાય કહેવાય છે. તેના મુખ્ય બે ભેદ છે. ૧-આત્મસમુત્થ-પોતાના કારણથી અસ્વાધ્યાય થાય. ૨-બીજાના કારણથી અસ્વાધ્યાય થાય. પ્રથમ પરસમુત્થના કારણે આ પ્રમાણે છે.

૧-સંયમઘાતિ, ૨-ઓત્પાતિક, ૩-દેવસંબંધી
 ૪-વ્યુદ્ગ્રાહિક, ૫-શરીરસંબંધી.

૧-સંયમઘાતિ-સંયમનો ઘાત કરનાર. તેના ત્રણ ભેદો છે. ૧-મહિકા, ૨-સચિત્તરજ્જેવૃષ્ટિ, ૩-અપ્કાય (વરસાદ)ની વૃષ્ટિ, ૪-મહિકા-ગર્ભાસ-કાર્તિક મહિનાથી મહા મહિના સુધીમાં આકાશમાંથી જે ધુમ્મસ વરસે તે. આ ધુમ્મસ વરસતાં તુરત જ સર્વસ્થાન અપ્કાયમય બની જાય છે. આવા વખતે ઉપાશ્રય આદિના બારી બારણાં બંધ

કરી, અંગોપાંગ સંકેચી રાખીને એક સ્થાને બેસી રહેકું
 જોઈએ, હાથ પગ હલાવવાં જોઈએ નહિ, B સચિત્તરજ
 વ્યવહારથી સચિત્તરજ જે જંગલમાં પવનથી હોડેલી રજ, જે
 રંગમાં કંઈક લાલ રંગની હોય છે અને દૂર દૂરથી દેખાય.
 આ સચિત્તરજ પણ સતત વરસે તો ત્રણ દિવસ પછી
 સર્વ સ્થાનો પૃથ્વીકાયમય બની જાય છે. C-વરસાદ—
 બુદ્બુદ વર્ષા, બુદ્બુદ વિનાનો અને કુસીયા બુદ્બુદ.
 એટલે પાણીમાં પરપોટા થાય તે, તેવો વરસાદ વરસે
 તો આઠ પ્રહર સુધી (બીજા મતે ત્રણ દિવસ) સુધી
 વરસે તો તે પછી અસ્વાધ્યાય. પરપોટા વિનાનો વરસાદ
 સતત પાંચ દિવસ સુધી વરસે તો તે પછી અસ્વાધ્યાય
 અને કુસીયા (ચીણી ફરફર) સતત સાત દિવસ સુધી
 વરસે તો તે પછી બધું અપૂકાયમય બની જાય છે. માટે
 તે પછી અસ્વાધ્યાય થાય છે. (આ અસ્વાધ્યાય આદ્રા
 નક્ષત્ર બેઠા પછી અને ચિત્રા નક્ષત્ર સુધીનો સમજવો. તે
 સિવાયના વખતમાં તો અલ્પ વરસાદ પડે તો પણ વરસાદ
 બંધ થયા પછી ત્રણ પ્રહર સુધી અસ્વાધ્યાય ગણાય
 છે.) આ ત્રણ પ્રકારના સંયમઘાતી વરસાદમાં સ્વાધ્યાયનો
 ત્યાગ દ્રવ્યાદિ ચાર ભેદે આ પ્રમાણે રહ્યો છે. દ્રવ્યથી
 -મહિકા અચિત્તરજ અને વરસાદમાં ત્યાગ કરવો,
 ક્ષેત્રથી-જે ગામ શહેરમાં વરસે ત્યાં સ્વાધ્યાયનો ત્યાગ,
 કાલથી-તે તે કાળ પછી જ્યાં સુધી વરસે ત્યાં સુધી
 તેટલો કાળ સ્વાધ્યાયનો ત્યાગ અને ભાવથી-આંખના
 પલકારા, અને શ્વાસોશ્વાસ સિવાયની સઘળી ચેષ્ટાનો ત્યાગ

કરવો. ઉપરાંત જવું, આવવું, પડિલેહણ કરવું, બોલવું વગેરે કાયિક અને વાચિક પ્રવૃત્તિનો ત્યાગ કરવો. ખીમરી વગેરે આવશ્યક કારણ આવી પડે તો હાથ આંખ કે આંગળીના ઇશારાથી કામ લેવું, બોલવું જ પડે એમ હોય તો મુહુપત્તિ (વસ્ત્ર)થી મુખ ઢાંકીને બોલવું, અને જવા આવવાની જરૂર પડે તો કામળીથી શરીર ઢાંકીને જવું આવવું.

૨-ઔત્પાતિક-૨જ-ધૂળવૃષ્ટિ, માંસવૃષ્ટિ, રૂધિર-વૃષ્ટિ, કેશવૃષ્ટિ, પાપાણુવૃષ્ટિ થાય તો અસ્વાધ્યાય, ૨જવૃષ્ટિ-અચિત્ત૨જ-ધૂળ વરસે, માંસ-વૃષ્ટિ-માંસના ટૂકડા આકાશમાંથી વરસે, રૂધિરવૃષ્ટિ-આકાશમાંથી રૂધિરના બિંદુઓ પડે, કેશવૃષ્ટિ-આકાશમાંથી વાળની વૃષ્ટિ. પાપાણુવૃષ્ટિ-કરા કે પાપાણુના ટૂકડા પડે, તથા રન્નેદ્ઘાત-દિશાઓ ધૂળવાળી હોય ત્યારે સૂત્ર લણવું નહિ. પરંતુ ખીજ સઘનીય પ્રવૃત્તિ કરી શકાય. માંસ અને રૂધિરની વૃષ્ટિ થાય તો એક અહોરાત્રી સુધી નંદી આદિ સૂત્ર લણાય નહિ. બાકીના વખતે તે તે વૃષ્ટિ અંધ થાય ત્યારે લણી શકાય.

રન્નેવૃષ્ટિ અને રન્નેદ્ઘાત તેમાં ધૂમાડા જેવા આકારે સફેદ અચિત્તધૂળ વરસે તે રન્નેવૃષ્ટિ કહેવાય અને બધી દિશાઓ ધૂળથી છવાઈ જતાં બધે અંધકાર જેવું દેખાય. તે રન્નેદ્ઘાત કહેવાય. આ બંને પવનની સાથે કે પવન વગર જ્યાં સુધી પડે ત્યાં સુધી સૂત્ર લણવું નહિ.

૩-દેવસાંબધી-ગાંધર્વનગર, દિગૂદાહ, વિજળી ઉલ્કા-
પાત, ગર્જિત, યૂપક, યક્ષાદીપ્ત વગેરે. ૧-ગાંધર્વનગર-
ચક્રવર્તીઆદિના નગરના ઉત્પાતને સૂર્યવનાર સંધ્યા સમયે
તે તે નગર ઉપર કીલ્લા, ઝરૂખા, વગેરે આકાર સહિત
ખીજી નગર દેખાય. તે અવશ્ય દેવકૃત હોય. ૨-દિગૂદાહ-
કોઈ દિશા બળતી દેખાય, ૩. વિજળી-રેખા સહિત
પ્રકાશ, ૪-ઉલ્કાપાત-તારો પડે તેમજ પાછળ રેખાવાળી
અથવા પ્રકાશયુક્ત મોટી રેખા થાય તે. ૫-ગર્જિત-મેઘની
ગર્જના-અવાજ. ૬-યૂપક-શુકલ પક્ષમાં એકમ ખીજ.
ત્રીજ ત્રણ દિવસ સુધી ચંદ્ર સંધ્યાગત હોવાથી ન દેખાય.
ત્રણ દિવસ સંધ્યાની સમાપ્તિ ન સમજયાથી કાલવેળાનો
નિર્ણય ન કરી શકાય માટે પ્રાદોષિક કાળ કે સૂત્રપોરિસી
ન થાય. ૭-યક્ષાદીપ્ત-એક દિશામાં આંતરે આંતરે
વિજળી જેવો પ્રકાશ દેખાય.

આ ગાંધર્વનગર વગેરે થાય ત્યારે એક એક પ્રહર
અસન્નઝાય.

ગર્જરવ થાય તો બે પ્રહર સુધી અસન્નઝાય.

ગાંધર્વનગર તો દેવકૃત જ હોય, ખાકીના દેવકૃત
પણ હોય અથવા સ્વાભાવિક પણ હોય. જો સ્વાભાવિક
હોય તો અસન્નઝાય નહિ. દેવકૃત છે કે સ્વાભાવિક છે તે
જાણવાનું વિશિષ્ટ જ્ઞાન નહિ હોવાથી બન્નેમાં અસન્નઝાય
સમજવી. સ્વાધ્યાય કરવો નહિ.

આ ઉપરાંત ચંદ્રચંદ્રણ, સૂર્યચંદ્રણ, નિર્ધાત, ગુન્જિત,

ચારસંધ્યા, મહાપડવા, મહામહ વગેરેનાં પણ અસ્વાધ્યાય કહ્યો છે.

ચંદ્રગ્રહણુ-ચંદ્રવિમાનની નીચે રાહુનું વિમાન આવવાથી ચંદ્રનો પ્રકાશ અંખો પડે તે ચંદ્રગ્રહણુ કહેવાય. સૂર્યના વિમાનની નીચે રાહુનું વિમાન આવી જાય ત્યારે સૂર્યગ્રહણુ કહેવાય. રાહુનું વિમાન જેટલા સમય સુધી ચંદ્ર કે સૂર્યના વિમાન નીચે રહે તેટલા સમય સુધીનું ગ્રહણુ કહેવાય છે.

ચંદ્રગ્રહણુમાં ઉત્કૃષ્ટ બાર પ્રહર અસ્વાધ્યાય અને જઘન્ય અસન્ઝાય આઠ પ્રહરની. તે આ પ્રમાણે ઉગતો ચંદ્ર ગ્રહણુ થયો હોય તો તે રાત્રીના ચાર પ્રહર અને બીજા દિવસના ચાર પ્રહર મળી આઠ પ્રહર અસન્ઝાય. સવારે ગ્રહણુ થાય અને ગ્રહણુ સહિત ચંદ્ર અસ્ત પામે તો તે પછીનો દિવસ અને રાત્રી, અને બીજા દિવસની સાંજ સુધી બાર પ્રહર અસન્ઝાય થાય. અથવા ઉત્પાતથી આખી રાત્રી ગ્રહણુ રહે અને ચંદ્ર અસ્ત પામે તો, તે રાત્રી બીજા દિવસ રાત્રી મળીને બાર પ્રહર, અથવા તો વાદળ હોવાને લીધે ચંદ્ર દેખાય નહિ ત્યારે ગ્રહણુ ક્યારે થયું તેની ખતર નહિ પડવાથી તે આખી રાત્રી અને બીજા દિવસ અને રાત્રી મળી ઉત્કૃષ્ટ બાર પ્રહરની અસન્ઝાય થાય. પણ જો સ્પષ્ટ ગ્રહણુ દેખાયું હોય તો ત્યારથી બીજા દિવસનો ચંદ્ર ઉગે ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય જાણવો. આ પ્રમાણે સિદ્ધાન્તિક મત કહ્યો. બીજા આચાર્યોના મતે આચરણુ એવી છે કે

રાત્રે ચંદ્રગ્રહણ થાય અને રાત્રે મૂકાય તો સવારના સૂર્યોદય સુધી અસ્વાધ્યાય અને ગ્રહણ સહિત આથમે તો ગ્રહણ થાય ત્યારથી ખીન્ને દિવસ અને ખીણ રાત્રી સુધી અસ્વાધ્યાય નાણવો.

સૂર્યગ્રહણનો અસ્વાધ્યાય જઘન્યથી ખાર પ્રહર અને ઉત્કૃષ્ટથી સોળ પ્રહર સુધી અસ્વાધ્યાય. ગ્રહણ સહિત સૂર્ય અસ્ત થાય તો તે દિવસની રાત્રી અને ખીન્ને દિવસ અને રાત્રી મળી ખાર પ્રહર અસન્નઝાય થાય. સૂર્ય ઉદય વખતે ગ્રહણ થાય, આખો દિવસ ગ્રહણ રહે અને ગ્રહણ સાથે આથમે તો તે દિવસના ચાર, તે રાત્રીના ચાર અને ખીન્ને દિવસ અને રાત્રીના આઠ એમ સોળ પ્રહર સુધી અસન્નઝાય થાય. અન્ય આચાર્યોના મતે આચરણથી સૂર્યગ્રહણ દિવસે થાય અને દિવસે મૂકાય તો ગ્રહણ થાય. ત્યારથી ખીજ દિવસના સૂર્યોદય સુધી અસ્વાધ્યાય.

નિર્ધાત-વાદળ સહિત કે વાદળ વિના આકાશમાં અંતરદેવે મોટી ગર્જના સરખો કરેલો અવાજ. આમાં આઠ પ્રહર સુધી અસન્નઝાય.

ગુંજિત-ગર્જનના વિકારરૂપે ગુંજનરવ કરતો અવાજ થાય તો આઠ પ્રહરની અસન્નઝાય.

ચાર સંઘ્યા-સૂર્યાસ્ત પછી, મધ્યરાત્રીએ, સૂર્યોદય પહેલા, અને દિવસના મધ્યાહને જે જે ઘડી સુધી અસ્વાધ્યાય.

ચાર મહા પડવા-અષાઠ વદ ૧, આસો વદ ૧, કાર્તિક વદ ૧, અને ચૈત્ર વદ ૧ મહામહુ જે દેશોમાં જેટલા દિવસ મહોત્સવ ચાલે તેટલા દિવસ સુધી હિંસાનું કારણ હોવાથી ત્યાં સુધી સ્વાધ્યાય કરવો નહિ.

વર્તમાનમાં આસો ચૈત્રમાં સુદ ૫ થી અને અષાઠ કાર્તિકમાં સુદ ૧૪ ના મધ્યાહ્નથી આરંભી વદ ૧ પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી આ મહાપડવા અંગે અસ્વાધ્યાય ગણાય છે. છતાં અહીં ધ્યાન રાખવું કે આસો સુદ ૧૦ થી નાણુ મંડાતી હોઈ વડીલીક્ષા, ગણિપદ પ્રદાન વગેરે થાય છે, એથી ચૈત્રમાં પણ ખાધ નથી.

૪-વ્યુદ્ગ્રાહિકે—દંડિક-સેનાપતિ આદિ લડતા હોય, પ્રસિદ્ધ જે સ્ત્રીઓ લડતી હોય, મલ્લયુદ્ધ કે ગામના લોકો પરસ્પર પત્થર આદિથી લડતા હોય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય, કેમકે તેવા પ્રસંગે વાનવ્યંતરાદિ દેવો કૌતુકથી આવ્યા હોય તો તે છળે. વળી લોકોને અપ્રીતિ થાય કે ‘અમે ભયમાં છીએ ત્યારે પણ આ સાધુ બાણે કંઈ દુઃખ ન હોય તેમ સુખપૂર્વક ભણે છે.’ માટે તેટલો ટાઈમ સાધુઓએ સ્વાધ્યાય ન કરવો.

રાજા મૃત્યુ પામ્યા હોય, ત્યારથી ખીજા રાજાને અભિષેક ન થાય ત્યાં સુધી અસજગાય, તથા મ્લેચ્છ આદિએ ગામ ઉપર હુમલો કર્યો હોય ત્યારે લોકો ભય-શીત હોય ત્યારે પણ સ્વાધ્યાય ન કરવો.

આ વ્યુદ્ધ્યાદિક આદિ કારણે લોકોમાં જ્યાં સુધી સંજ્ઞાલ હોય ત્યાં સુધી જ અસજ્જાય એમ નહિ પરંતુ લોકો સ્વસ્થ થયા પછી પણ એક અહોરાત્રી સુધી અસજ્જાય રાખવી.

ગામમાલિક કે કોઈ અધિકારી, શય્યાતર કે અન્ય-ગૃહસ્થ ઉપાશ્રયથી સાત ઘર સુધીમાં મરણ પામે તો મૃતક લઈ ગયા પછી એક અહોરાત્રીની અસજ્જાય અથવા મૃતક લઈ ગયા પછી કોઈ ન સાંભળે તેમ ભણવું.

કોઈ અનાથ સો હાથની અંદર મરણ પામ્યો હોય તો, તે મૃતક જ્યાં સુધી પડ્યું હોય ત્યાં સુધી અસજ્જાય. તે અનાથના મૃતકને કૂતરા વગેરેએ તોડ્યું હોય તો તેના અવયવ દેખાય ત્યાં સુધી અસજ્જાય. સારી રીતે જોવા છતાં કલેવરના અવયવો ન દેખાય તો સ્વાધ્યાય કરવો કલ્પે.

કોઈ સ્ત્રી કર્ણુ વિલાપ કરતી હોય તો તેનો અવાજ સંભળાય ત્યાં સુધી સ્વાધ્યાય કરવો નહિ.

૫-શરીર સંબંધી-શારીરિક અશુચિના કારણથી અસજ્જાય, તેના બે પ્રકાર, એક મનુષ્ય સંબંધી અને બીજો તીર્થંચ સંબંધી.

તિર્થંચમાં ત્રણ પ્રકાર-જળચર-માછલાં કાચબા વગેરે, સ્થલચર-ગાય, ભેંસ, પાડા, બકરા વગેરે, ખેચર-ભોર, પોપટ વગેરે. ત્રણેના દ્રવ્યાદિ ચાર પ્રકારો-દ્રવ્યથી પંચેન્દ્રિય તીર્થંચ શરીરનાં રૂધિર, માંસ, વગેરેની અસજ્જાય

વિકલેન્દ્રિય-બેઇન્દ્રિય તેઇન્દ્રિય અને ચઉરિન્દ્રિયના કલેવરોની અસજ્જાય થતી નથી. ક્ષેત્રથી-ઉપાશ્રયથી સાઇઠ હાથ સુધીમાં હોય તો અસજ્જાય, તેમાં પણ કોઈ નાનું ગામ હોય તો નાના ત્રણ માર્ગોથી અંતરિત ક્ષેત્રમાં, મોટું નગર હોય તો એક મોટા રાજમાર્ગથી અંતરિત ક્ષેત્રમાં, ઉપાશ્રયની લાઇતની સામી બાજુ રૂધિર આદિ પડયું હોય તો અસજ્જાય નહિ. પરંતુ તે ઉપાશ્રયની બાજુ પડયું હોય તો અસજ્જાય. નાના ગામમાં કૂતરા આદિએ તીર્થચનું કલેવર ચૂંચ્યું હોય અને તેના કલેવરો જ્યાં જ્યાં પડ્યાં હોય તો ગામ બહાર જઈને સ્વાધ્યાય કરી શકાય. કાળથી-તે રૂધિરાદિ પડ્યાં હોય ત્યારથી ત્રણ પ્રહર સુધી અસજ્જાય, ખીલાડા આદિએ મારેલા ઉદરાદિના કલેવર હોય તો આઠ પ્રહર સુધી અસજ્જાય. ભાવથી-નંદીસૂત્ર આદિ સૂત્રો લણાય નહિ. અથવા ખીજી રીતે ચાર પ્રકાર જળચરાદિ તીર્થચના રૂધિર માંસ, હાડકું અને ચામડું એ ચાર પડ્યાં હોય તો અસજ્જાય. વિશેષમાં જે સાઇઠ હાથની અંદર માંસ ધોયું હોય કે પકાવ્યું હોય તો તે માંસ બહાર લઈ જવા છતાં ત્યાં અવશ્ય કોઈ અવચ્ચવો પડ્યા હોય તેથી ત્રણ પ્રહર સુધી અસજ્જાય ગણાય. જે તે પહેલાં વરસાદ કે પાણીથી ધોવાઈ જાય તો સ્વાધ્યાય કરી શકાય.

કોઈ ઈંડું ૬૦ હાથની અંદર પડે પણ કુટે નહિ તો તે ઈંડું ૬૦ હાથની બહાર લઈ ગયા બાદ સ્વાધ્યાય કલ્પે. પણ ઈંડું કુટી જાય અને તો અને તેનો રસ જમીન ઉપર

પડે તો તે રસ દૂર કર્યા પછી પ્રહર સુધી અસન્નઝાય. જો કપડા ઉપર ઈંદુ કુટચુ હોય તો તે કપડું ૬૦ હાથ બહાર જઈને ઘોઈ નાખે તો અસન્નઝાય નહિ. ઈંડાનો રસ કે રૂધિરનું માખીનો પગ ડૂબે તેટલું બિંદુ પડચું હોય તો અસન્નઝાય થાય.

જરાયુ રહિત હાથણી વગેરેને પ્રસવ થાય તો ત્રણ પ્રહર અસન્નઝાય. જરાયુવાળા ગાય આદિનો પ્રસવ થાય તો ઓવાળ પડ્યા પછી (દૂર કર્યા બાદ) ત્રણ પ્રહર અસન્નઝાય. રાજમાર્ગમાં તથા તે સિવાય બીજે સાઈઠ હાથની અંદર તીર્થચનું રૂધિર આદિ પડચું હોય, તે ઘોવાઈ જાય કે અગ્નિથી બળી જાય તો અસન્નઝાય નહિ. પણ એમને એમ પડચું રહે તો અસન્નઝાય થાય.

મનુષ્ય સંબંધી—ચાર પ્રકારે. ચામડી, રૂધિર, માંસ, હાડકાં, આમાં હાડકાં સિવાય, ચામડી રૂધિર અને માંસ સો હાથની અંદર પડચું હોય તો અહોરાત્રી અસન્નઝાય. રૂધિર સૂકાઈ જઈને વર્ણાન્તર થઈ ગયું હોય તો સ્વાધ્યાય કરવો કહ્યે. સ્ત્રીઓ મહિને મહિને માસિક ધર્મમાં આવે છે તે ત્રણ દિવસ સુધી આવ્યા કરે છે તેથી તે ત્રણ દિવસ સુધી અસન્નઝાય. ત્રણ દિવસ પછી કેઈને આવે પરંતુ તે રૂધિરનો વર્ણ બદલાઈ ગયેલો હોવાથી અસન્નઝાય થતી નથી. સૂવાવડ આવી હોય તો જો પુત્ર જન્મે તો સાત દિવસ અસન્નઝાય આઠમે દિવસે સ્વાધ્યાય કરી શકાય. પુત્રી જન્મી હોય તો (રૂધિર વધુ

હોવાથી) આઠ દિવસ અસન્નઝાય નવમે દિવસે સ્વાધ્યાય કરવો કુલ્પે.

દાંત વગરનું મનુષ્યનું હાડકું સો હાથની અંદર (જમીનમાં) પડ્યું હોય તો બાર વરસ સુધી અસન્નઝાય થાય. જ્યારે દાંત પડ્યો હોય તો સો હાથની બહાર કર્યા પછી સ્વાધ્યાય કરવો કુલ્પે. દાંત પડ્યો હોય શોધવા છતાં ન દેખાય તો અસન્નઝાય નથી. કેઈ એમ કહે છે કે ‘દાંત એહાવણાર્થ’ કાઉસગ્ગ કર્યા પછી સ્વાધ્યાય કરી શકાય.’ જે હાડકાં વગેરે અગ્નિથી બળી જાય તો અસન્નઝાય નથી.

અસન્નઝાયમાં ભણવું કે ભણાવી શકાય નહિ. પરંતુ વિચારણા—ચિંતવન કરવામાં બાધ નથી.

૧૮ યોગ યંત્રો

શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર આગાઠ જોગ આઉત્તયાણ્ય નથી		કિન ૨૮		કાલ ૨૮		નંદિ ૨૦		વૃદ્ધિન-૪							
કાલો	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩		
અં	શુ. ઉ નંદિ અ-૧	૨	૩	૪અસં.ઉ.સ.	૪અસં.અ.	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨		
કાઉં	૪	૩	૩	૨	૧	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩		
કાલો	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮
અં	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭
કાઉં	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩

શ્રી આચારાંગ પ્રથમ શ્રુતસ્કંધે કાલ ૨૪ | દિત ૨૪ | અનાગાઢ જોગ | નંદિ ૨
અંગ ૧ સું અધ્યયન ૮

કાલં	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦				
અં	અં. ઉ. નંદિ. શુ. ઉ. અ. ૧	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૩	૩	૪				
ઉં	૧/૨	૩/૪	૫/૬	૭	૧/૨	૩/૪	૫/૬	૧/૨	૩/૪	૧/૨				
કાઉં	૯	૬	૬	૫	૭	૬	૮	૭	૮	૭				
કાલં	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪
અં	૪	૫	૫	૫	૬	૬	૬	*	૮	૮	૮	૯	૯	શ્રુ. સ. શુ. અ. નંદિ
ઉં	૩/૪	૧/૨	૩/૪	૫-૬	૧-૨	૩-૪	૫	૧/૨	૩/૪	૫-૬	૭-૮	૧-૨	૩-૪	૦
કાઉં	૮	૭	૬	૮	૭	૬	૫	૭	૬	૬	૮	૭	૮	૨

* -સાતમા અધ્યયનો વિચ્છેદ હોવાથી તેના જોગ કરાવાતા નથી

શ્રી આચાર્યશ્રી દ્વિતીય શ્રુતરત્નકથે કાલ ૨૬ | દિન ૨૬ | નંદિ ૩ અર્ધયન ૧૬

કાલો	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧
અમ	દિ.શુભ.નંદિઅ	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૩	૩	૩	૪
ઉં	૧-૨	૩-૪	૫-૬	૭-૮	૯-૧૦	૧૧	૧-૨	૩	૧-૨	૩	૧-૨
કાલો	૮	૬	૬	૬	૬	૫	૭	૫	૭	૫	૯

૩૯મા કાલથી સાતિકાના સાત અને એક વૃદ્ધિનો મળી આડ દિવસ આગાહ છે.
આડ દિવસ ૧૬-૪૭ કાલો લઈ શકાય.

કાલો	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯
અમ	૫	૬	૭	૮ સાતિકુ ૧	૯ સા. ૨	૧૦ સા.-૩	૧૧ સા-૪	૧૧ સા-૫
ઉં	૧-૨	૧-૨	૧-૨	૦	૦	૦	૦	૦
કાલો	૬	૯	૬	૩	૩	૩	૩	૩

કાલં	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬
અં	૧૩ સા-૬	૧૪ સા-૭	૧૫ ભા.અ.* ૮. ચૂ.	૧૬ વિ.અ. અ. ચૂ.	શ્રુ. સ. અ. નંદિ	અં. સમુ.	અં. અ. નંદિ
ઉં	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
કાઉં	૩	૩	૩	૩	૨	૧	૧

* ભાવના અધ્યયન • વિમુક્તિ અધ્યયન છેલ્લા ત્રણ દિવસ આકસંધિના આયંબીલ કરવા, એવે સર્વકાલ-૫૦ | દિન ૫૦ | નંદિ ૫ | અંગ | ૧ હું-સાતિકા મધ્યે આહિત ત્રણું આગાહ-વૃદ્ધિ દિન ૮

શ્રી કલ્પ સૂત્રના યોગ

નિસિથ અધ્યયને કાલ-૧૦ | દિન-૧૦ | નંદિ તાસ્તિ

શ્રી કલ્પ (બૂહકલ્પ) વ્યવહાર દશા શ્રુતસ્કથે કાલ ૨૦ | દિન ૨૦ | નંદિ ૨ | તત્ર કલ્પાધ્યયને કાલ ૩ | દિન ૩ | નંદિ ૧ વ્યવહાર અધ્યયને કાલ ૫ | દિન ૫ | દશા શ્રુત સ્કથે કાલ ૧૨ | દિન ૧૨ | નંદિ ૧ | એ ચાર મલી કાલ ૩૦ | દિન ૩૦ | નંદિ. ૪

શ્રી આચારાંગ પંચમ ચૂલા નિસીથ અધ્યયને કાલ ૧૦ | દિન ૧૦ | નંદિ નાસ્તિ

क्रासं०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
उ०	नि. अ. १/२	३/४	५/६	७/८	९/१०	११/१२	१३/१४	१५/१६	१७/१८	नि. अ. स. अ. १९/२०
क्रा०	७	६	६	६	६	६	६	६	६	८
क्रासं०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	१८
उ०	कल्प. अ. उ. नं. दी अ. उ. १/२	३/४	५/६	व्यवहार अर्थव्ययन उ. १/२	३/४	५/६	७/८	९/१०		
क्रा०	तप-८	६	८	८	६	६	६	६	६	८
क्रासं०	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
उ०	दशाश्रुत स्वर्ध अ१	२	३	४	५	६	७	८	९	कल्प व्य. दशा श्रुत-स. श्रु. अ. नं. दी
क्रा०	३	३	३	३	३	३	३	३	३	१ तप १ तप

ता. क. सर्वत्र-कल्प व्यवहार दशाश्रुत स्वर्धस्य नाम गृह्यते, वृद्धि दिन-प

શ્રી મહાનિશીય શ્રુતસ્કંધે અધ્યયન ૮ | કાલ ૪૫ | દિન ૪૫ | આંબલ ૪૫ | નંદિ ૨
આગાઠ સંઘટ્ટો આઉત્ત માણુ વૃક્ષિ દિ ૧-૭

કાલિં	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
અં	શુ. ઉ. નંદી અ-૧	૨	૨	૨	૨	૨	૩	૩
ઉં	૦	૧/૨	૩/૪	૫/૬	૭/૮	૯	૧/૨	૩/૪
કાલિં	૪	૭	૬	૬	૬	૫	૭	૬
કાલિં	૯	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૬
અં	૩	૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪
ઉં	૫/૬	૭/૮	૧૨/૧૨	૧૩/૧૪	૧૫/૧૬	૧/૨	૩/૪	૩/૪
કાલિં	૬	૬	૬	૬	૮	૭	૬	૬

કાલો	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬
અધો	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૫	૫	૫
ઉપો	૫/૫	૭/૭	૯/૯	૧૧/૧૧	૧૩/૧૩	૧૫/૧૫	૧૬/૧૬	૧૭/૧૭	૧૮/૧૮	૧૯/૧૯
કાલો	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬
અધો	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭
ઉપો	૨-૧૦-૧	૧૧-૧૧	૧૨-૧૨	૩-૪	૨-૧	૩-૪	૫-૬	૨-૧	૩-૪	૫-૬
કાલો	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬
અધો	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭
ઉપો	૨-૭	૩-૮	૪-૯	૩-૪	૨-૧	૩-૪	૫-૬	૨-૧	૩-૪	૫-૬
કાલો	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬
અધો	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭
ઉપો	૩-૭	૪-૮	૫-૯	૪-૯	૩-૪	૨-૧	૩-૪	૫-૬	૨-૧	૩-૪
કાલો	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬
અધો	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭
ઉપો	૫-૭	૬-૮	૭-૯	૬-૭	૫-૬	૪-૫	૩-૪	૨-૧	૩-૪	૫-૬
કાલો	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬
અધો	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭
ઉપો	૭-૭	૮-૮	૯-૯	૮-૭	૭-૬	૬-૫	૫-૪	૪-૩	૩-૨	૨-૧

ક્રાંતિ	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫
અબ	૮	૮	૮	૮	૮	૮	શ્રુ. સ	શ્રુ. અ. નંદિ
ઉબ	૯-૧૦	૧૧-૧૨	૧૩-૧૪	૧૫-૧૬	૧૭-૧૮	૧૯-૨૦	૦	૦
કાબ	૬	૬	૬	૬	૬	૮	૧	૧

ઉત્કાલિક નંદિસૂત્ર પ્રકીર્ણક દિ. ૩ આં. ૩ નંદિ. ૨ અનુયોગદ્વાર સૂત્ર પ્ર. દિ. ૩ આં. ૩ નંદિ. ૨. ૧ એવં નંદીઅનુયોગેદિન-૭									
દિન	૧	૨	૩	૪	૫	૬			
નામ	નં.ઉ.નંદિ	નં. સ.	નં.અ.નંદિ	અ.ઉ. નંદિ.	અ. સ.	અ. અ. નંદિ			
કાઉ	૧	૧	૧	૧	૧	૧			

પયત્રા ૧૯, એકેકા દિવસે એકેક પયત્રો. ઉત્કાલિક યોગ

દિન૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯
નામ૦	આહિ.	મ.	દે.	તાં.	સં.	ભ	આરા.	ગ.	અં	ચ.	દિ	ન્ને	મ.	તિ.	સિ.	ન.	ચં	પ.	જી
કાઉ૦	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩

પ્રત્યન્તરે અધિકાનિ

દિન૦	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭
નામ૦	પડાગા- હરણુ	હિલપવિ.	મરણુ- વિભક્તિ	આહાર- વિભક્તિ	સંઘેહણુ- વિભક્તિ	વિચાર- સુત	મચ્છાચાર	સંધાચાર
કા૦	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩

હાલમાં ૧-ચઉશરણુ, ૨-આહિર પચયકૂપાણુ, ૩-વીરસ્તવ, ૪-ભક્તપરિણા, ૫-તંતુલવેયાલિયં, ૬-ગણિવિજ્ઞઅયં, ૭-ચંદાવિજ્ઞઅયં, ૮-દેવેન્દ્રસ્તવ, ૯-મરણુ સમાધિ, ૧૦-સંધારગ પદ્યના. આ દશના યોગ કરાવાય છે.

શ્રી મહાનિશિથ સૂત્રના જોગ કર્યા પછી પચત્રાના જોગ પછી ઉપાંગના જોગ એકા સાથે અથવા છૂટા કરી શકાય છે. કેટલાક કારણસર કલ્પસૂત્ર કે આચારાંગ સૂત્રના જોગ પછી પાણુ કરાવી શાપય છે. તથા દરેક અંગના જોગ કર્યા પછી પાણુ થઈ શકે છે.

આધ-ઉપાંગ ચતુષ્કે પ્રત્યેકં આચારાંગાનિ ૩ | નંદિ ૨ | એવં દિન-૧૨ અને આયંબીલ ૧૨. નંદિ-૮ | ઉત્કાલિક જોગ, કાલ-સંઘટ્ટો નથી. વૃદ્ધિ દિન-૨.

ઉપાંગાનિ	આચારાંગ પ્રતિબદ્ધ ઉવવાધય-૧		સુયગરાંગ-પ્રતિબદ્ધ રાયપસેણી-૨	
દિન	ઉ.નંદિ-૧	સમુ. ૨	અ.નંદિ. ૩	અ.નંદિ. ૩
કાઉસગગ	૧	૧	૧	૧

ઉપાંગાનિ	સ્થાનાંગ પ્રતિબદ્ધ છવાલિગમ-૩		સમવાયાંગ પ્રતિબદ્ધ પ્રજાપના-૪	
દિન	ઉ.નંદિ-૧	સમુ. ૨	અ.નંદિ ૩	અ.નંદિ. ૩
કાઉસગગ	૧	૧	૧	૧

અંગ રજી. શ્રી સુયગદાંગ પ્રથમ શ્રુતસ્કંધે કાલ-૨૦ દિન-૨૦ નંદિ-૨ વ્રાહ્મ દિન-૩

કાલો	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
અં	અંગ ઉ. નંદી	૧	૨	૨	૩	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
ઉં	શ્રુત. ઉ. અ-૧											
કાલો	૧/૨	૩/૪	૧/૨	૩	૧/૨	૩/૪	૧/૨	૦	૦	૦	૦	૦
કાલો	૯	૮	૭	૫	૭	૮	૯	૩	૩	૩	૩	૩
કાલો	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦				
અં	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	
ઉં	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
કાલો	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૨

શ્રી સુયગાંગ દ્વિતીય શ્રુતસ્કંધે કાલ-૧૦ | દિન-૧૦ | નંદિ-૩ વૃદ્ધિ દિન-૨.

કાલ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
અંગ	દિ. શુ. ઉ. નંદિ અં.૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	શ્રુત સ્કંધ સ. અ. નંદિ	અંગ સ.	અંગ. અ. નંદિ
કાલિ	૪	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૨	૧	૧

ઉભય શ્રુતસ્કંધે સર્વશલ ૩૦ | દિન ૩૦ | નંદિ-૫
 છેલ્લા ત્રણ દિવસ આંશધિના છે. વૃદ્ધિ દિન ૫

શ્રી ઠાણગિ શ્રુતસ્કંધ ૧ | કાલ ૧૮ | દિન ૧૮ | નંદિ ૩ | અંગ ૩ જી | વૃદ્ધિ દિન-૩.

કાલો	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
અં	અં. ઉ. નંદિ. શુ. ઉ. અ. ૧	૨	૨	૩	૩	૪	૪	૫	૫	૬
ઉં	૦	૧/૨	૩/૪	૧/૨	૩/૪	૧/૨	૩/૪	૧/૨	૩/૪	૦
કાલો	૫	૭	૮	૭	૮	૭	૮	૭	૫	૩

કાલો	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
અં	૭	૮	૯	૧૦	શુ સ	શુ અ. નંદિ	અંગ. સ.	અંગ. અ નંદિ
ઉં	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
કાલો	૩	૩	૩	૩	૧	૧	૧	૧

છેલ્લા ચાર દિવસ કાલમહત્વ આવવા જોઈએ આંકે સંધીના છે. તપ કરવે.

શ્રી. સમવાયાંગે શુતસ્કંધો નાસ્તિ કાલ ૩|દિન ૩|નંદિ ૨|અંગ ૪થું વૃદ્ધિ દિન-૧.

દિન	અં. ઉં. નંદિ. આયં.	અં. સ. આયં.	અં. અ. નંદિ. આયં ખીલ
-----	--------------------	-------------	----------------------

કાલ	૧	૨	૩
-----	---	---	---

કાઉં	૧	૧	૧
------	---	---	---

સંઘટ્ટો-આઉત્તવાણ્ય આગાઠ જોગ.

શ્રી ભગવતયંગે કાલ ૭૭ સર્વ દિન ૧૮૬|નંદિ ૨|અંગ ૫ થુ| શતક ૪૧

કાલ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

શા	અં. ઉ. નંદી. શ. ૧ ઉ.	૧	૧	૧	૧	૨. સ. ઉ	૨	૨	૨
----	-------------------------	---	---	---	---	---------	---	---	---

ઉં	૧-૨	૩-૪	૫-૬	૭-૮	૯-૧૦	૧ ખં. ઉ. સ. દત્તિ-૫	ખ. અ. ૬ ૫	૨-૩	૪-૫
----	-----	-----	-----	-----	------	------------------------	--------------	-----	-----

કા	૮	૬	૬	૬	૮	૩	૧	૬	૬
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

૧. અને દત્તિ આયખીલ સાથે કરવાની, દિવસ પડે તેા આયખીલ વધે. ખંધક ઉદ્દેસે
કઠ્ઠમ જોગે આયખીલ દત્તો ભોયથું પંચ દત્તિયં.

श्री लगवयंग प सुं. उत्तर शतक. १३८

काल०	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
श०	२	२	२	३	३	३	३	३	३	३
उ०	६-७	८-९	१०	१	२ य डि स. दत्तिप	य. अ. द. प	३-४	५-६	७-८	९-१०
काल०	६	६	५	४	२	१	६	६	६	८

२ अक्षम न्नेगो यसर छिसे आथंभील दत्तौ सपायु लोयणुं पंयदत्तियं आथंभील
पव्यभाईत्ति पडयते.

श्री लगवयंग प सुं.

काल०	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
श०	४ १	४	५	५	५	५	५	६	६	६	६
उ०	४ अ. ४ अ.	६-१०	१-२	३-४	५-६	७-८	९-१०	१-२	३-४	५-६	७-८
काल०	७	८	७	६	६	६	८	७	६	६	६

१-आईव्वा (पड्वेवा) अंत्तिव्वा (छिेव्वा) छिेव्वा छे.

શ્રી ભગવત્યંગ પ મું. ઉદ્દેશ-૧૯૨૩

કાલો	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧
શો	૬	૭	૭	૭	૭	૭	૮	૮	૮	૮	૮
ઉ	૯-૧૦	૧-૨	૨-૪	૫-૬	૭-૮	૯-૧૦	૧-૨	૩-૪	૫-૬	૭-૮	૯-૧૦
કાલો	૮	૭	૬	૬	૬	૮	૭	૬	૬	૬	૮

શ્રી ભગવત્યંગ પ મું.

કાલો	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭
શો	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
ઉ	આ. ૧૭ અ. ૧૭	આ. ૧૭ અ. ૧૭	આ. ૬ અ. ૬	આ. ૫ અ. ૫	આ. ૫ અ. ૫	આ. ૫ અ. ૫
કાલો	૯	૯	૯	૯	૯	૯

શ્રી ભગવત્યંગ પ મુ' પદો - ૮૪૦૦

કાલિં	૪૮	૪૮	૫૦	૫૧	૫૨
શાં	૧૫	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
ઉં	ગો.ઉ સદતિ૩	ગો. અ દ. ૭*	આ. ૭ અં. ૭	આ. ૯ અં. ૮	આ. ૫ અં. ૫
કાઉં	૨	૧	૯	૯	૯

* અઠમ નેગો આયંબીલ'. ગોસાલાક ઉદ્દેશો.

શ્રી ભગવત્યંગ પ મુ'.

કાલિં	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭
શાં	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩
ઉં	આ. ૫ અં. ૫	આ. ૫. અં. ૫	આ. ૪૦અ. ૪૦	આ. ૩૦અં. ૩૦	આ. ૨૫અં. ૨૫
કાઉં	૯	૯	૯	૯	૯

શ્રી ભગવત્યંગ પ મું.

કાલો	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨
શી	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮
ઉં	આ. ૧૨ અં. ૧૨	આ. ૬ અં. ૬	આ. ૬ અં. ૫	આ. ૬ અં. ૫	આ. ૬ અં. ૫
કાઉં	૯	૯	૯	૯	૯

શ્રી ભગવત્યંગ પ મું.

કાલો	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭
શી	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩/૧૨ ઉત્તરશ.
ઉં	આ. ૬ અં. ૫	આ. ૬ અં. ૫	આ. ૧૪ અં. ૧૪	આ. ૧૪ અં. ૧૪	આ. ૬૨ અં. ૬૨
કાઉં	૯	૯	૯	૯	૯

શ્રી ભગવતયંગ પ સું.

કાલો	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨
શો	૩૪/૧૨	૩૫/૧૨	૩૬/૧૨	૩૭/૧૨	૩૮/૧૨
ઉં	આ.૬૨ અ.૬૨	આ.૧૬ અ.૧૬	આ.૧૬ અ.૧૬	આ.૧૬ અ.૧૬	આ.૧૬ અ.૧૬
કો	૯	૯	૯	૯	૯

શ્રી ભગવતયંગ પ સું.

કાલો	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭
શો	૩૯/૧૨	૪૦/૨૧	૪૧	અં.સ.	અં. અ. નંદિ
ઉં	આ.૧૬ અ.૧૬	આ.૧૬ અ.૧૧૫	આ.૯૮ અં.૯૮	૦	૦
કો	૯	૯	૯ આયં. કરવું.	૧	૧

મૂલ શતક ૪૧ | ઉત્તર શતક ૧૩૮ | ઉદ્દેશા-૧૯૨૩ | ૫૬-૮૪૦૦૦-છેલ્લે દિવસે આયજીલ કરવું.

શ્રી જ્ઞાતા ધર્મકથાંગે પ્રથમ સ્તુતસ્કંધે કાલ ૨૦ | દિન ૨૦ | નદિ ૨ | અંગ છઠું

કાલં	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
અં	અં. ઉ. નંદિ. શ્રુ. ઉ. અ. ૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
ક્રો	૫	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩

કાલં	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
અં	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	શ્રુ. સ. અ. નંદિ
ક્રો	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૨

શ્રી જ્ઞાતા ધર્મકથાંગ દ્વિતીય શ્રુત સ્કંધે કાલ ૧૩ દિન ૧૩ નંદિ ૩										
કાલં	૧	૨	૩	૪	૫	૬				
વર્ગ	દિ.શુ.ઉ.નં.૧	૨	૩	૪	૫	૬				
ઉં	આ.૫ અં.૫	આ.૫અં.૫	આ.૨૭અં.૨૭	આ.૨૭અં.૨૭	આ.૧૬અં.૧૬	આ.૧૬અં.૧૬				
કાઉં	૧૦	૯	૯	૯	૯	૯				
કાલં	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩			
વર્ગ	૭	૮	૯	૧૦	દિ.શુ.સ. અ નં.	અ.સ.	અં.અ.નં.દી.			
ઉં	આ.૨અં.૨	આ.૨અં.૨	આ.૪અં.૪	આ.૪અં.૪	૦	૦	૦			
કાઉં	૯	૯	૯	૯	૨	૧	૧			

એવં સર્વ કાલ-૩૩ દિન ૩૩ નંદી ૫ છેલ્લા ત્રણ દિવસ આંક સંધિના તપ કરવો. વૃદ્ધિ દિન-૫

શ્રી ઉપાશક દશાંગ સુતરકથે કાલ-૧૪ | દિન-૧૪ | નંદિ-૩ | અંગ ૭ સુ.

કાલં	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
અં	અં. ઉ. નંદિ શ્ર. ઉ. અ. ૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
કો	૫	૩	૩	૩	૩	૩	૩

કાલં	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
અં	૮	૯	૧૦	શ્રુ. સ.	શ્રુ. અ. નંદિ.	અં. સ.	અં. અ. નંદિ
કો	૩	૩	૩	૧	૧	૧	૧

ઉક્ત્યા ચાર દિવસ આંક સંધિના છે. તપ કરવો. વૃદ્ધિ દિન-૨

મી અંતગત દશાંગ સુતરકથે કાલ ૧૨ | દિન ૧૨ | નંદિ ૩ | અંગ ૮ સું.

કાલં	૧	૨	૩	૪	૫
વર્ગ	અં. ઉ. નંદિ. શુ. ઉ. વ. ૧	૨	૩	૪	૫
ઉં	આ, ૫ અં. ૫	આ. ૫. અં. ૫	આ. ૭. અં. ૬	આ. ૫ અં. ૫	આ. ૫. અં. ૫
કાઉં	૧૧	૯	૯	૯	૯

કાલં	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
વર્ગ	૬	૭	૮	શુ. સ.	શુ. અ. નંદિ	અં. સ.	અં. અ. નંદિ
ઉં	આ. ૮. અં. ૮	આ. ૭. અં. ૬	આ. ૫. અં. ૫	૦	૦	૦	૦
કાઉં	૯	૯	૯	૧	૧	૧	૧

છેલ્લા ચાર દિવસ આંક સંધીના છે, તપ કરવો. વૃદ્ધિ દિન-૨

શ્રી અનુત્તરોપવાર્ષ દશાંગ શ્રુતસ્કંધે કાલ ૭ દિન ૭ નદિ ૩ અંગ ૯ સું. વૃદ્ધિ દિન-૧

કાલ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
વર્ગ	અં.ઉ.નંદિ.શ્રુ.ઉ.વ.૧	૨	૩	શ્રુ.સ.	શ્રુ.અ.નંદિ	અ.સ.	અં.અ.નંદિ
ઉં	આ. ૫ અં. ૫	આ. ૭ અં. ૬	આ. ૫ અં. ૫	૦	૦	૦	૦
કાઉં	૧૧	૬	૯	૧	૧	૧	૧

છેલ્લા ચાર દિવસ આંક સંધિના છે. તપ કરવો.

શ્રી પ્રશ્ન વ્યાકરણાંગ શ્રુતસ્કંધે કાલ ૧૪ દિન ૧૪ નંદિ ૩ આઉત્તવાણ્ય
આગાઠ અંગ ૧૦ સું. વૃદ્ધિ દિન-૨

કાલ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
અં	અં. ઉ. નંદિ શ્રુ. ઉ. અ. ૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
કાઉં	૫	૩	૩	૩	૩	૩	૩

काल	८	६	१०	११	१२	१३	१४
अ०	८	६	१०	शु. स.	शु. अ नदि	अ. स.	अ. अ. नदि
कालि०	३	३	३	१	१	१	१

श्री विपाक श्रुतांगि प्रथम श्रुतरङ्गि काल ११ दिन ११ नदि २ अंग ११ सु.

काल	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
अ०	अं. उ. न. दि. प्र. शु. उ. अ. १	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	प्र. शु. स. अ. न. दि. अ.
कालि०	५	३	३	३	३	३	३	३	३	३	२

શ્રી વિપાક સુગંજ દ્વિતીય સુતરકથે કાલ ૧૩, દિન ૧૩ નંદિ ૩ સર્વ કાલ ૨૪

કાલ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩
અં	દિ.શુ.ઉ.નંદિ.અ.૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	શુ.સ.અ.નંદિ.અ.સ.	અ.સ.	અં.અ.નંદિ
કા	૪	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૨	૧	૧

એવં કાલ ૨૪ દિન ૨૪ નંદી ૫ છેલ્લા ત્રણ દિવસ આક્રમંધિના તપ કરવો. વૃદ્ધિ દિન-૪

ક્રમાં- ગાનિ	શ્રી ભગવતી પ્રતિબદ્ધાસુક્ષ્મ પ્રજ્ઞાગિ દિન-૩ નંદિ-૨	શ્રી જ્ઞાતા પ્રતિબદ્ધા જંબૂ-ક્રીપ પ્રજ્ઞાગિ કાલ-૩ નંદિ-૨	શ્રી ઉપાશક પ્રતિબદ્ધા ચંદ્ર પ્રજ્ઞાગિ કાલ-૩ દિન-૩ નંદિ-૨ ૭
દિન-કાલ	ઉ.નંદિ.૧ સમુ-૨ અ.નંદિ.૩	ઉ.નંદિ.૧ સમુ-૨ અ.નંદિ.૩	ઉ.નંદિ.૧ સમુ-૨ અ.નંદિ.૩
કાઉં	૧	૧	૧

अंतर्गतदि पंच प्रतिपद श्री निरयावलिता सुतस्कंधे काल ७ दिन ७ नदि र ७ पांग प

काल	१ शु. उ. नदि.	२	३
वर्ग	१ उ. स. अ. कगिया उ. ८	२ कपवडिसिया उ. ६	३ पुगिया उ. १०
दि	आ पअं. प (१० १० प्र.)	आ. पअं. प (१० १० प्र.)	आ. पअं. प (१० १० प्र.)
काल	१०	६	६
काल	४	५	६
वर्ग	४ पुगुसुविया उ. ११	५ वनिदशा १२	शु. स. शु. अ. नदि
दि	आ. पअं. प (१० १० प्र.)	आ. ६ अं. ६ (१२ १२ प्र.)	०
काल	६	६	१

अवं उपांगिषु सर्वकाल १६ | सूर १, अंशू २, यंद ३, निरया ४, अवं आयांगिषु १६ दिन १६
 मूल नदि ८, (सर्व आयांगिषु २८ नदि १६) वृद्धि दिन-३.

પૃષ્ઠ ૧૫૯ ના કોઠામાંના પચત્રાંના નામો

૧-આહિર પચ્ચક્રખાણુ, ૨-મહાપચ્ચક્રખાણુ, ૩-દેવિ-
દત્થયં, ૪-તાંડુલવેચાલિયં, ૫-સંથારગં, ૬-લક્ષ્મણપરિત્તા,
૭-ચારાહણુપડાગા, ૮-ગણિવિજ્ઞા, ૯-અંગવિજ્ઞા, ૧૦-
ચંડસરણુ ૧૧-દિવસાગરપત્નતી, ૧૨-જોઈસકરંડગ, ૧૩-મરણુ-
સમાધિ, ૧૪-તિત્થોગાલિય, ૧૫-સિદ્ધપાહુડ, ૧૬-નરચ-
વિલત્તી, ૧૭-ચંદાવિજ્ઞઅય, ૧૮-પણુકપ્પ, ૧૯-જિતકપ્પ.

૧૯ શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનું ચોથું પ્રમાદ

(અસંખ્ય) અધ્યયન

અસંખ્યં જીવિય મા પમાયએ,

જરોવણીયસ્સ હુ નત્થિ તાણં;

એવં વિચાણાહિં જણે પમત્તે,

કિં નુ વિહિંસા અજ્ઞયા ગહિંતિ-૧

જ પાવકમ્મેહિ ઘણં મણુસા,

સમાયયંતી અમઘં ગહાય;

પહાય તે પાસપયદ્ધિએ નરે,

વેરાણુબ્બહા નરયં ઉવિંતિ-૨

તેણે જહા સંધિમુહે ગહીએ,

સ કમ્મણુા કિચ્ચઈ પાવકારી;

એવં પયા પેચ્ચ ઇહં ચ લોએ,

કડાણુ કમ્માણુ નં મુકખુ અત્થિ-૩

સંસારભાવણુ પરસ્સ અદ્દા,
 સાહારણું જં ચ કરેઇ કમ્મં;
 કમ્મસ્સ તે તસ્સ ઉ વેચ્ચકાલે,
 ન બંધવા બંધવયં ઉવિંતિ-૪

વિત્તેણુ તાણું ન લભે પમત્તો,
 ઇમમ્મિ લોચ્ચે અદ્દવા પરત્થા;
 દીવપણુદ્દે વ અણુંતમોહે,
 નેઆહમ્મં દુરુદ્ધુમદ્દુદ્ધુમેવ-૫

સુત્તેસુ આવી પડિયુદ્ધજીવી,
 ન વીસમે પંડિચ્ચ આસુપન્ને;
 ઘોરા મુહુત્તા અખલાં સરીરં,
 ભારંડ પકખીવ ચરડપમત્તો-૬

ચરે પયાઇં પરિસંકમાણો,
 જં કિંચિ પાસં ઇહ મન્નમાણો;
 લાભંતરે જીવીચ ખૂહઇંતા,
 પચ્છા પરિન્નાય મલાવધંસી-૭

છંદં નિરોહેણુ ઉવેઇ મોક્ખં,
 આસે જહા સિક્ખિચ્ચ વમ્મધારી;
 પુન્વાઇં વાસાઇં ચરડપમત્તો,
 તમ્હા મુણ્ણી ખિપ્પમુવેઇ મોક્ખં-૮

स पुण्वमेवं न ललेन्न पच्छा,
 असेवमा सासयवाधयाणुं;
 विसीयध सीढिले आउअम्मि,
 कालोवणीअे सरीरस्स लेअे-८
 प्पिअं न सक्केध विवेगमेठं,
 तम्हा समुट्ठाय पहाय कामे;
 समेअ्य लोगं समया महेसी.
 अण्णपाणुरअ्णी व अरअण्णमत्तो-१०
 मुहुं मुहुं मोहयुण्णे जयंतं,
 अण्णेरुत्ता समणुं अरंतं;
 इसा कुसंति असमंजसं य,
 न तेसु लिअ्णु मणुसा पजसे-११
 मंहा य इसा अहुलोहण्णिअ्ण,
 तहअण्णगारेसु मणुं न कुअ्ण;
 रअ्णिअ्ण क्काहं विणुअ्ण माणुं
 मायं न सेवे पयहिअ्ण लोहं-१२
 जे संपया तुअ्छपरअण्णवार्थ,
 ते पिअ्णहोसाणुगया परअ्ण;
 अेअे अहम्मैति इयुंअ्णमाणु,
 कंअे युण्णे जव सरीर लेअे त्तिअेभि-१३

અનુષ્ઠાનમાં ૧૧ કાઉસ્સગ્ગ માટે

અંગસૂત્રમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય ત્યારે—

૧. અંગને ઉદેસાનો પહેલો કાઉસ્સગ્ગ.
૨. શ્રુતસ્કંધના ઉદેસાનો ખીજો કાઉં
૩. શ્રુતસ્કંધના વર્ગના ઉદેસાનો ત્રીજો કાઉં
૪.   "   "   આઈલ્લા ઉદેસાના ઉદેસાનો ચોથો કાઉં
૫.   "   "   અંતિલ્લા   "   "   પાંચમો કાઉં
૬.   "   "   આઈલ્લા   "   સમુદેસનો છઠ્ઠો કાઉં
૭.   "   "   અંતિલ્લા   "   "   સાતમો કાઉં
૮.   "   "   આઈલ્લા   "ની અનુજ્ઞાનો આઠમો કાઉં
૯.   "   "   અંતિલ્લા   "ની   "   નવમો કાઉં
૧૦. વર્ગના સમુદેસનો દશમો કાઉં
૧૧.   "   ની અનુજ્ઞાનો અગીયારમો કાઉં

અનુષ્ઠાનમાં ૧૦ કાઉસ્સગ્ગ હોય ત્યારે

અંગસૂત્રના ખીજા શ્રુતસ્કંધમાં પ્રવેશ કરવાનો હોય ત્યારે

૧. ખીજા શ્રુતસ્કંધના ઉદેસાનો પહેલો કાઉં
૨.   "   વર્ષના   "   ખીજો કાઉં
૩.   "   "   આઈલ્લા ઉદેસાના ઉદેસાનો ત્રીજો કાઉં
૪.   "   "   અંતિલ્લા   "   "   ચોથો કાઉં

૫. ખીજ વર્ગના આઈલ્લા ઉદેસાના સમુદેસનો પાંચમો કાઉં
 ૬. " " અંતિલ્લા " " છઠ્ઠો કાઉં
 ૭. " " આઈલ્લા " ની અનુસાનો સાતમો કાઉં
 ૮. " " અંતિલ્લા " ની " આઈમો કાઉં
 ૯. " વર્ગના સમુદેસનો નવમો કાઉં
 ૧૦. " " અનુસાનો દશમો કાઉં

(યોગના વિશેષ યોલ)

૧૦૯-મુખ્યવૃત્તિએ જે સાધુએ જે યોગો વહન કર્યો હોય તેણેજ તે યોગોના પ્રવેશ નિવેશની ક્રિયા કરાવાય છે. પરંતુ તેમ ન હોય તો નંદી-અનુયોગના દ્વારના યોગવાહી તમામ યોગોમાં પેસાડવા કે નિકાલવાની ક્રિયા કરાવી શકે છે. કેમકે પ્રવેશ-નિવેશની ક્રિયાને યોગક્રિયા સાથે સંબંધ નથી એવી પરંપરા પણ છે. પરંતુ તેણે યોગની સર્વ ક્રિયા કરાવવી કલ્પે નહિ. (સેનપ્રશ્ન ૩૮૫)

૧૧૦-દશ વૈકાલિકના યોગ થઈ ગયા હોય તો પણ વડીદીક્ષા થયા સિવાય માંડલીના આયંબીલો કરાવી શકાય નહિ. યોગ વિધિમાં પણ તેમજ કહેલ છે. (૪૭૦).

૧વાચનાચાર્ય મંત્ર=ૐ નમો ભગવચ્ચો અરહચ્ચો
મહઠ મહાવીર વદ્ધમાણુસામિસ્સ સિન્ઝઠ મે ભગવઠ
મહઠ મહાવિન્ઝઠા ઐ વીરે વીરે મહાવીરે જયવીરે
સેણવીરે વદ્ધમાણુવીરે જયે વિજયે જયંતે અપરાજિચ્ચે
અણિહચ્ચે ઐ હીં સ્વાહા.

૧ઉપાધ્યાય મંત્ર=ૐ નમો અરહંતાણું ઐ નમો
સિદ્ધાણું ઐ નમો આયરિયાણું ઐ નમો ઉવન્ઝાયાણું
ૐ નમો સન્વસાહૂણું ઐ નમો ઓહિજિણાણું ઓ નમો
પરમેહિ જિણાણું ઓ નમો સન્વોહિ જિણાણું ઓ
નમો અણુંતોહિ જિણાણું ઓ વીરે વીરે મહાવીરે
જયવીરે સેણવીરે વદ્ધમાણુવીરે જયે વિજયે જયંતે
અપરાજિચ્ચે અણિહચ્ચે ઓ હીં સ્વાહા.

૧-ઉપચાર ઉપવાસ પૂર્વક એક હજારનો જાપ સિદ્ધ કરવો.
સૌભાગ્ય મુદ્રા, પરમેષ્ઠિ મુદ્રા, પ્રવચન મુદ્રા, અને સુરભિ
મુદ્રા કરીને મંત્ર કહેવો. આ પ્રમાણેનો પણ ઉલ્લેખ
મળે છે.

૨૦. યોગવિધાન પ્રકરણ

- નમિઉણ જિણે પયઓ, જોગવિહાણું સમાસઓ વોચ્છં;
પઇઅંગ સુયખંધં, અજ્ઞયણુદેસપવિભત્તં. ૧
- જંમિ ઉ અંગમિ ભવે દો, સુયખંધા તહિં તુ કિરંતિ;
સુયખંધસ્સ દિણેણું, દોવિ સમુદેસણુણુઓ. ૨
- અહ એગો સુયખંધો, અંગે તો દિણુ દુગેણુ સુયખંધો;
અણુણુવઇ અંગં પુણુ, સંવત્થ વિ દોહિં દિવસેહિં. ૩
- * આવસ્સય સુયખંધો, તિહિયં છચ્ચેવ હુંતિ અજ્ઞયણુ;
અટ્ટહિં દિણેહિં વચ્ચઇ, આયામ દુગં ચ અંતમ્મિ. ૪
- * દસયાલિય સુયખંધો, દસ અજ્ઞયણુઇ દોય ચૂલાઓ;
પિડેસણુ અજ્ઞયણે, ભવંતિ ઉદેસગા દુન્નિ. ૫
- વિણુય સમાહીએ પુણુ, ચઉરો તં જઇ દોહિં દિવસેહિં;
ઇક્કેક્ક વાસરેણું સેસા, પકખેણુ સુયખંધો. ૬
- * આવસ્સ-દસકાલિય-મોઇણુ ઓહ-પિડનિજ્જુત્તી;
એગેણુ તિહિં ચ નિવ્વિએહિં, નંદિ-અણુએગદારાઇ. ૭
- * એગો ય સુયખંધો, છત્તીસ ભવંતિ ઉત્તરજ્ઞયણુ;
તત્થેક્કેક્કજ્ઞયણું વચ્ચઇ દિવસેણુ એગેણુ. ૮
- નવરિ ચઉત્થમસંખયેમજ્ઞયણું જઇ અંખિલ દુગેણું;
અહ પઠઇ તદિણિ રિચય, અણુણુવઇ નિવ્વિગઇએણું. ૯
- સંવેવિ ય સુયખંધો, વચ્ચઇ માસેણુ નવહિ ય દિણેહિં;
કે સિં ચ મએણુ પુણો, અટ્ટાવીસાઇ દિવસેહિં. ૧૦

- જા અ-ચઉત્થ^૧ ચઉદસ, ઇગેગકાલેણ જાઈ ઇક્કિહો;
દો દો ઇગેગકાલેણ, જંતિ પુણુ સેસ ખાવીસં. ૧૧
- * આયારો પઠમંગં, સુચખંધા તેસુ દોણિણુ જહસંખં;
અડ-સોલસ અજ્ઞયણા, ઇત્તો ઉદેસએ વોચ્છં. ૧૨
- ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ *૮ ૯
સત્તય છ ચચઉ ચઉરો, છ પંચ અટ્ટેવ હોંતિ ચઉરો ચ;
૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ થી ૧૬
ઇક્કારસ તિય તિય દો દો, દો દો નવ હુંતિ ઇક્કસરા. ૧૩
- ખીયમ્મિ સુચખંધે, ઉગ્ગહપડિમાણુમુવરિ સત્તિક્કા;
આઉત્તવાણુએણું સુયા-ણુસારેણુ વહિયન્વા. ૧૪
- આયારો ચ સમખપ્પઈ, પન્નાસ દિણ્ણેહિં તત્થ પઠમમ્મિ;
સુચખંધે ચઉવીસં, ખીએ છન્વીસઈ દિવસા. ૧૫
- * ખીયંગં સૂચગડં, તત્થ વિ દો ચેવ હોંતિ સુચખંધા;
સોલસ-સત્તજ્ઞયણા, કમેણુ ઉદેસએ સુણુસુ. ૧૬
- ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ થી ૧૧
ચઉ તિય ચઉરો દો દો, ઇક્કારસ પઠમયંમિ ઇક્કસરા;
સત્તેવ મહજ્ઞયણા, ઇક્કસરા ખીય સુચખંધે. ૧૭
- સૂચગડો ચ સમખપ્પઈ, તીસાએ વાસરેહિં સયલો વિ;
પઠમો વીસાએ તહિં, દિણ્ણેહિં ખીએ તહ દસેહિં. ૧૮
- * ઠાણુંગે સુચખંધો. એગો દસ ચેવ હોંતિ અજ્ઞયણા;
૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ થી ૧૦
પઠમં એગસરં ચઉ ચઉ, ચઉ તિગ સેસ એગસરા. ૧૯

૧- ' ચતુર્થમસંખયાધ્યયનં વજ્જિત્વા ' *સાતમુ અધ્યયન વિચ્છેદ છે.

- * સમવાઓ પુણુ નિયમા, સુયખંધ વિવલ્લિન્નઓ ચઉત્થંગં;
તિહિ વાસરેહિ ગચ્છઈ, ઠાણું અટ્ટારસ દિણ્ણેહિ. ૨૦
- * હોંતિ દસા-કપ્પાઈ સુયખંધે, દસ દસા ઉ એગસરા;
કપ્પમ્મિ છ ઉદેસા, વવહારે દસ વિણ્ણિદિટ્ઠા. ૨૧
- અન્નઝયણુંમિ નિસીહિ, વીસં ઉદેસગા મુણ્ણેયવ્વા;
તીસેહિ દિણ્ણેહિ જંતિ હુ, સંવાણિ વિ ઇયસુત્તાણિ. ૨૨
- * નિવિએણુ જ્જયકપ્પો, આયામેણું તુ જ્જઈ પણુકપ્પો;
તિહિ અંબિલેહિ ઉક્કાલિયાઈ એવાઈયાઈ ચગિ. ૨૩
- * આઉત્તવાણુએણું વિવાહ-પણ્ણુત્તિ પંચમં અંગં;
છમ્માસા છદિવસા, નિરંતરં હોંતિ વોહવ્વા. ૨૪
- ઈત્થ ય નય સુયખંધો, નય અન્નઝયણુ જ્જિણ્ણેહિ પરિકહિયા;
ઈગચ્ચત્તાલ સયાઈ તાઈ, તુ કમેણુ વોચ્છામિ ૨૫
- અટ્ટુ દસુદેસાઈ દો ચઉ, તીસાઈ ખારસહિ એગં;
તિણ્ણિણુ દસુદેસાઈ, ગોસાલસયં તુ એગસરં. ૨૬
- ખીએ પઠમુદેસો, ખંદો તઈયામ્મ ચમરખો ખીએ;
ગોસાલો પનરસખો, પણ પણ તિગ હુતિ દત્તીએ. ૨૭
- એયા સલત્તપાણા, પારણુ દુગેણુ હોયણુણુવણા;
ખંદાઈણુ કમેણું, વોચ્છામિ વિહિ અણુણુણાએ. ૨૮
- ચમરંમિ છટ્ટંનેગો, વિગઈએ વિસન્નજ્જણુત્થમુક્કસગ્ગા;
અટ્ટમંનેગો લગ્ગઈ, ગોસાલસએ અણુણુણાએ. ૨૯

પનરસહિ કાલેહિ, પનરસદિયહેહિ ચમરણુણુએ; ૩૦
લગ્ગઈ ય છટ્ટુનેગો, પણુ નિવ્વિચ અંખિલં છટ્ટુ.

અઉણુવણુદિણેહિ, અઉણુવણુઈ વાવિ કાલેહિ; ૩૧
અટ્ટુમનેગો લગ્ગઈ, અટ્ટુમદિયહે નિરુદ્ધં ચ.

૧૬ ૧૭ ૨૦ ૨૧ ૨૨
ચોદસ સત્તરસ તિણિણુ ઉ દસ ઉદેસાઈ તહ. અસી સટ્ટી.
૨૩ ૨૪ ૨૫ ૩૦
પન્નાસ ચઉવીસા ખારસ, પંચસુ ય ઇક્કારા. ૩૨

૩૨ ૩૪ ૩૯
અટ્ટુવીસા ઠોસુ, ચઉવીસ સયં ચ પણુસુ ખત્તીસં; ૩૩
૪૦ ૪૧
ઠોણિણુ સયા ઇગતીસા, ચરિમસએ ચેવ છત્તઉયં.

ખંધી કરિસુગનામં, કમ્મસમન્નિજણુણુ કમ્મપટ્ટુવણુ; ૩૪
ઓસરણુ સમપુવં, ઉવવા-ઉવ્વટ્ટુણુસયં ચ.

એગિદિય તહ સેટ્ટી, એગિદિય ખેઈ દિયાણુ સમહાણુ; ૩૫
તેઈદિય ચઉરિદિય, અસણિણુ પણ્ણિદિમહ સહિયા.

એએસિં સત્તણ્ણં, જુમ્મસયદુવાલસાણિ નેયાણિ; ૩૬
આઈદુગજુમ્મવજ્જં, સન્નિમહાજુમ્મિ ય સયાણિ.

એયાઈ ઇક્કતીસં, ચરમ પુણુ હોઈ રાસિજુમ્મસયં; ૩૭
પણુવીસઈમાં આરા, અભિહાણુઈ વિયાણુઈ.

ઇત્થ ચઉત્થમ્મિ સએ, અટ્ટુદેસા દુહા કાયવ્વા; ૩૮
અટ્ટુમસબ્બિલીણે, સવ્વે વિ હુ વિસમયાઈ વિ.

- દોમાસઅદ્દમાસે, વિહિણા અંગે ઇમ્મિજ્જુણ્ણાએ;
નામદ્દવણું કીરઈ, પુણ્ણરવિ તહ કાલસન્નઝાયં. ૩૯
- અસુહલવક્રખયહેજી, અચ્ચંતં અપ્પમત્તપિયધમ્મા;
પૂરંતિ હુ પરિયાયં, જાવસમપ્પંતિ કઈવિ દિણ્ણા. ૪૦
- સદ્દાણે વોઢ્ઢવં હોઈ, ઇમં તહ સુયાણ્ણસારેણં;
આયારેજ્જુણ્ણાએ કેઈ, આલંખણ્ણાધરયા. ૪૧
- સોહણ્ણતિહિ—રિકખાઇસુ, વિઉલ્લેસણ્ણ નિરુવસગ્ગિ ખિત્તમ્મિ;
ઉક્ખિવણ્ણમાઇજ્જેગાણ્ણ, કાહિ કિચ્ચં નિરવસેસં. ૪૨
- * નાયાધમ્મકહાઓ, છટ્ટુંગં તત્થ દો સુયખ્ખંધા;
પઢમે ઇક્કસરાઈ, અન્નઝયણ્ણાઈ અઉણ્ણવીસં. ૪૩
- ખીએ દસવગ્ગા તહિ, ઉદ્દેસા ^૧ દસ ^૨ દસેવ ^૩ ચઉવત્તા;
^૪ ચઉવત્તા ^૫ ખત્તીસા, ^૬ ખત્તીસા ^૭ ચઉ ^૮ ચઉ ^૯ અડ ^{૧૦} અટ્ટ. ૪૪
- નાયાધમ્મકહાઓ, તેત્તીસાએ દિણ્ણેહિ વચ્ચંતિ;
પઢમે વીસં દિવસા, સુયખ્ખંધે તેરસ ઉ ખીએ. ૪૫
- * સત્તમયંપુણ્ણ અંગં, ઉવાસગદસત્તિ નામ તત્થેગો;
સુયખ્ખંધો ઇક્કસરા, ઇત્થડન્નઝયણ્ણા હવંતિ દસ. ૪૬
- * અંતગડદસાઓ પુણ્ણ, અટ્ટમમંગં જિણ્ણેહિ પત્તત્તં;
તત્થેગો સુયખ્ખંધો, વગ્ગા પુણ્ણ અટ્ટ વિણ્ણેયા. ૪૭
- અંતગડદસાઅંગે વગ્ગે, વગ્ગે કમેણ્ણ જાણ્ણાહિ;
^૧ દસ ^૨ દસ ^૩ તેરસ ^૪ દસ ^૫ દસ, ^૬ સોલમ ^૭ તેરસ ^૮ દ્ધસુદ્દેસા. ૪૮

- * अहऽणुत्तरोववाधं दसाउ, नामेषु नवमयं अंगं;
 अंगो य सुयक्ष्मधो, तिन्नि उ वग्गा मुण्येयन्वा. ४६
- उदेसगाणु संभं वग्गे, वग्गे य अेत्य वोऽधामि;
 दस तेरस दस येव य, कमसो तीसुं वि वग्गेसुं. ५०
- * योदस उवासगदसा, अंतगडदसा दुवालसेहिं तु;
 सत्तहिं दिण्णुहिं नंति उ, अणुत्तरोववाधय दसाओ. ५१
- वग्गससाधंत्वाणं, उदेसाणं तहिं तिभिद्वलाणं;
 उदेस-समुदेस तडा, अणुण्णं करिण्णसु. ५२
- दिवसेषु न्धं वग्गे, उदसग्गा तत्थ होति नव येव;
 छप्पुण्वण्डे लण्णिया, अवरण्डे नियमओ तिन्नि. ५३
- * पण्डावागरणंगं, दसमं अंगो य होधं सुयक्ष्मधो;
 तद्वियं दस अण्णयण्णा, अंगसरा नंति पधदिवसं. ५४
- योदसहिं वासरेहिं, पण्डावागरणुमंगमिह न्धं;
 आउत्तवाण्णओणं तं, वद्वियण्वं पयत्तेणं. ५५
- * अङ्कारसमं अंगं, विवागसुयमित्थ दो सुयक्ष्मधो;
 दोसुं पि य अंगसरा, अण्णयण्णा दस दस ह्वंति. ५६
- * कालिय वयउपण्णुत्ती, आउत्ताण्णेषा सूरपण्णुत्ती;
 सेसा संघट्टेणं ति ति, आयामेहिं यउरो वि. ५७
- * निरयालियलिहाणो, सुयक्ष्मधो तत्थ पंथवग्गाओ;
 धंकिण्णंमि य वग्गे, उदेसा दसदसंतिमे ह्णुया. ५८

१- नंणुं, यंद्रं, सूरं, दीवसागर प्रशरित.

- * ચઉવીસાઈ દિણ્ણેહિ, ઇક્કારસમં વિવાગસુચમંગં;
વચ્ચઈ સત્તદિણ્ણેહિં, નિરયાવલિયા સુચક્ખંધો. ૫૯
- * (૭) ઓ-રા-જી-પણ્ણવણ્ણા, સૂજ્જં-ચં-નિ-ક-ક-પુજ્જ-વણ્ણહિદ્ધસા;
આયારાઈ ઉવંગા, નેયવ્વા આણ્ણુપુવ્વિચ્ચે. ૬૦
- * દેવિદ્ધત્થમાઈ પઈણ્ણાગા, હોંતિ ઇગિગ નિવિચ્ચેણ્ણા;
ઇસિભાસિચ્ચ અન્નઝયણ્ણા, આયંખિલ કાલતિગસન્નઝા. ૬૧
- કેસિં ચિ મચ્ચે અંતપ્પભવંતિ, એયાઈ ઉત્તરન્નઝયણ્ણે;
પણ્ણાલીસ દિણ્ણેહિ, કેસિંવિ ન્નેગો અણ્ણાગાદો. ૬૨
- * આઉત્તવાણ્ણાચ્ચેણ્ણાં ગણ્ણિન્નેગવિહીઈ નિસીહં તુ;
અરિચ્છન્નં કાલંખિલ-પણ્ણયાલીસાઈ વોઠવં. ૬૩
- એગસરં નવ સોલસ, સોલસ ખારસ ચઉ છ વાંસ તહિં;
તેસીઈ ઉદેસા, ઇન્નઝયણ્ણા દોન્નિ ચૂલાચ્ચો. ૬૪
- કાલગ્ગહસન્નઝાયં, સંઘદ્ધાઈવિહિં નિરવસેસં;
સામાયારિ ચ તહા, વિસેસસુત્તાચ્ચો બ્બણ્ણિન્ન. ૬૫
- નિચસંતાણ્ણવસેણ્ણાં, સામાયારીચ્ચો ઇત્થ લિન્નાચ્ચો;
પિચ્છંતા ઇહ સંકં, માહુ ગમિચ્છા સયા કાલં. ૬૬
- સામાયારી કુસલો, વાયણ્ણારિચ્ચો વિણ્ણીયન્નેગીણ્ણુ;
ભવભીયાણ્ણુ ય કુન્ન, સકન્નજ્જસિદ્ધિં ન ઇહરાચ્ચો. ૬૭
- જં ઇત્થ અહં ચુક્કો, મંદમઇત્તેણ્ણુ કિપિ હોન્નહિં;
તં આગમવિહિકુસલા, સોહિતુ અણ્ણુગ્ગહં કાઉ. ૬૮

૨૧. ગણિપદ આપવાની વિધિ

શ્રી ભગવતીજી સૂત્રના છ મહિનાની અનુજ્ઞા નંદિ ભોગના ચાર માહિનાથી સાડા પાંચ મહિનામાં કરવી. અનુજ્ઞા અગાઉ શિષ્ય હોય કરાવે તો બાધ જેવું નથી. આ અનુજ્ઞામાં જ ગણિપદ કરાય છે. આ પદવી પૂર્વે પદસ્થ હોય તે જ આપી શકે. સાડા પાંચ મહિના ઓળંગવા નહિ.

પાસાઈ કાલ પવેવી સન્નઝાય પઠાવ્યા પછી-નાણુ સમક્ષ અથવા સ્થાપનાચાર્યને નવકાર ગણુવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આંપી. ખમા૦ ઇરિ૦ કરી ખમા૦ પૂર્વક વસતિના જે આદેશ માગી ખમા૦ આદેશ માગી મુહ૦ પડિલેહી, ખમા૦ ઈઈ, ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ભગવઈ સુત્રાં આણુજાણાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. વર્ધમાન વિદ્યાએ અથવા ૭ કે ૩ નવકારે વાસ મંત્રીને શિષ્યના મસ્તકે નાખે.

શિષ્ય-ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ભગવઈ સુત્રાં આણુજાણાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ. ઇચ્છં. પછી ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય૦ ચિત્ત-વંદનથી આઠ થાયો, સ્તવન, જયવીયરાય૦ સુધી પૃષ્ઠ ૩ મુજબ સંપૂર્ણ દેવવંદન કરી જે વાંદણા, ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ભગવઈ સુત્રાં આણુ-જાણાવણી નંદીસુત્રાં સંભળાવણી કાઠિરસગ કરાવો. ગુરુ-કરેહં.

શિષ્ય-ઇચ્છં. ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! શ્રી ભગવદ્ મુરતં આણુભણુવણી નંદિમુરતં સંભળાવણી (ગુરુ-નંદિસૂત્ર કડૂઠાવણી) કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અત્તં એક લોગસ્સં (સાગરવર ગંભીરા સુધી) નો ગુરુ-શિષ્ય બન્ને કાઉં કરી લોગસ્સ કહેવો. ખમાં ગુરુ-ઇચ્છકારેણુ સંદિં ભગં નંદિમુરતં કડૂં ?

શિષ્ય-ઇચ્છકારી ભગવન્ પ્રસાય કરી મમ નંદી સૂત્ર સંભળાવેલ. ગુરુ-સંભળો. શિષ્ય-મુહુપત્તિ છેલ્લી આંગળીમાં રાખી માથું નમાવીને નંદીસૂત્ર સાંભળે.

ગુરુ-વાસક્ષેપ લઈ નવકાર પૂર્વક નંદીસૂત્ર સંભળાવે. (પૃષ્ઠ ૬૬ ઉપરનું સંપૂર્ણ સંભળાવે.) છેલ્લે ઇમં-પુણું પદ્મવણું પદુચ્ચ મુનિ...સ્સ શ્રી ભગવદ્ મુરતં આણુભણુવણી નંદિ પવત્તઇ નિત્યારગ પારગા હોહ. ત્રણવાર વાસક્ષેપ કરે. શિષ્ય-ઇચ્છામો આણુસદ્દિ કહે.

લગ્ન વેળાએ ગુરુ શિષ્યના જમણા કાનમાં નીચેનો મંત્ર નવકાર પૂર્વક ત્રણવાર સંભળાવી વાસક્ષેપ કરે.

શ્રી ગણિપદનો મૂલમંત્ર-ૐ નમો ભગવચો મહાવીર વક્ષમાણુસામિસ્સ સિન્નઝઉ મે મહઈ મહાવિન્ઝા ૐ વીરે વીરે મહાવીરે જયવીરે સેણુવીરે જયે વિજયે જયંતે અપરાજિચ્ચે સ્વાહા. પછી વાસક્ષેપ કરવો. ત્યારબાદ નીચે મુજબ સાત ખમાસમણા.

૧ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ભગવઇ સુત્તં આણુજાણુહ. ગુરુ-આણુજાણુમિ. ઇચ્છં. ૨ ખમા૦ સંદિસહ કિં ભાણુમિ. ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ભગવઇ સુત્તં આણુનાયં ઇચ્છામો આણુસદ્દિં.

ગુરુ-આણુનાયં આણુનાયં ખમાસમણુણું હત્થેણું સુત્તેણું અત્થેણું તદ્દુલયેણું સમ્મં ધારિ-જ્ઞાહિ અન્નેસિં ચ પવેજ્ઞાહિ. ગુરુ ગુણેહિં. વુહિંદ્દજ્ઞાહિ નિત્થારગ પારગા હોહ.

[શિષ્ય-ઇચ્છામો આણુસદ્દિં. ૪ ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણું પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

શિષ્ય-ઇચ્છં. ૫ ખમા૦ ચારે ખાણુ એક એક નવકાર ગણુવા પૂર્વક નાણુને ત્રણુ પ્રહક્ષિણા દેતાં ગુરુ અને સંઘનો વાસક્ષેપ લે. (સંઘ-વાસક્ષેપવાળા અક્ષતથી વધાવે.)

શિષ્ય-૬ ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સાહૂણું પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

શિષ્ય-ઇચ્છં. ૭ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ભગવઇ સુત્તં આણુજાણુવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી) નો કાઉસ્સગ્ગ પારીને લોગસ્સ કહેવો.

ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! કાલ-
માંડલાં સંદિસાહુ ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ !
કાલમાંડલાં પડિલેહશું ? ગુરુ-પડિલેહજ્ને.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સજ્જાય
પડિક્કમું ? ગુરુ-પડિક્કમજ્ને.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પાલાઇ
કાલ પડિક્કમું ? ગુરુ-પડિક્કમજ્ને.

ઇચ્છં. જે વાંદણાં. ખમાં પૂર્વક ઁસણે સંદિસાહુ ?
ઁસણે ઠાઉં ! આદેશ માગી ખમાં અવિધિ આશાતના
મિચ્છામિ હુક્કડં.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી
ગણિનામ ઠવેહ.

ગુરુ-ઠવેમિ. કહી નવકાર પૂર્વક વાસજ્ઞેપ લઇ
કોટિગણુ વયરીશાખા ચાંદ્રકુલ, આચાર્ય શ્રી...
ઉપાધ્યાય શ્રી...તમારા ગુરુનું નામ....તમારું નામ
ગણિ શ્રી....આ પ્રમાણે ત્રણવાર યોલી વાસજ્ઞેપ કરે.
પછી શિષ્યે પવેયણાની ક્રિયા કરવી.

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ પવેયણુ
મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહ. ઇચ્છં. મુહપત્તિ
પડિલેહી. જે વાંદણાં. અવગ્રહની ખહાર નીકળી. ઇચ્છાં
સંદિં ભગવન્ ! પવેયણુ પવેઉ ? ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં શ્રી ભગવદ્ સુત્તં આણુજાણુવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી કાલ-માંડલાં સંદિસાવણી કાલમાંડલાં પડિલેહાવણી સન્નઝાય પડિક્કમાવણી પાલાઈકાલ પડિક્કમાવણી જોગદિન પદ્મસરાવણી સંઘટ્ટો આઉત્તવાણુ લેવ-રાવણી પાલી તપ કરશું. ગુરુ-કરજો.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પચ્ચક્કુખાણુ કરાવોજી.

ગુરુ-પચ્ચક્કુખાણુ કરાવે.

પછી જો વાંદણાં. અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ખેસણે સંદિસાહું? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! ખેસણે ઠાઉં? ગુરુ-ઠાએહ.

ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં.

પછી સંઘટ્ટો આઉત્તવાણુય લેવાના આદેશ માગી સન્નઝાય ઉપયોગ કરવો.

પછી નૂતન ગણી પાટ ઉપર ખેસે. સંઘ યથાશક્તિ પૂજા કરે. (કપડા-કામળી વગેરે વહોરાવે) ગુરુ-હિતશિક્ષા આપે. પછી સંઘ સહિત દહેરાસરે જાય. બાહ ઉપાશ્રયે આવી પાલાઈ કાલની સન્નઝાય, પાટલી, સન્નઝાય કરવી.

૨૨. પંચાસપદ આપવાની વિધિ

સર્વાનુયોગ નન્દીની વિધિ, મોટા મહોત્સવ પૂર્વક નાણુ મંડાવીને આપવી. (શિષ્યે લોચ કરાવવો જ્ઞેષ્ઠ્યે)

પાલાઈ કાલ લઈ, કાલ પવેવી, સજ્જાય પઠાવ્યા પછી નાણુને એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે. પછી ખમાઁ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસાહ લગવન્ ! વસતિ પવેહ ? ગુરુ-પવેહ.

ઈચ્છં. ખમાઁ લગવન્ ! સુદ્ધા વસાહી. ગુરુ-તહત્તિ.

ખમાઁ ઇચ્છાઁ સંદિ લગવન્ ! સુહપત્તિ પહિલેહુ ? ગુરુ-પહિલેહો.

ઈચ્છં. સુહપત્તિ પહિલેહી ખમાઁ ઇચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં સર્વાન્ અનુયોગાન્ (પંચાસ પદ) આણુજાણાવણી નંદીકરાવણી વાસ-નિક્ષેપ કરો ! ગુરુ-કરેમિ.

ઈચ્છં. વાસક્ષેપ વર્ધમાન વિદ્યાએ અથવા સાત કે ત્રણ નવકારે મંત્રીને શિષ્યના મસ્તક ઉપર નાખે.

ખમાઁ ઇચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં સર્વાન્ અનુયોગાન્ (પંચાસ પદ) આણુજાણાવણી નંદીકરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-વંદેહ.

ઇચ્છ'. ખમા૦ ઠં નમો પાર્શ્વનાથાય૦ ચૈત્યવંદનથી આઠ થોથો, સ્તવન, જ્યવીયરાય પૃષ્ઠ ૩ મુજબ સંપૂર્ણ દેવવંદન કરી, બે વાંદણા. પછી

ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં સર્વાન્ અનુયોગાન્ (પંચાસ પદ) આણ્ણાણ્ણાવણ્ણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણ્ણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છ'. ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં સર્વાન્ અનુયોગાન્ (પંચાસપદ) આણ્ણાણ્ણાવણ્ણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણ્ણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં (ગુરુ-નંદીસૂત્ર કડ્ડાવણ્ણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નતથ૦) બન્ને એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી) નો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને લોગસ્સ. બન્ને ખમા૦ ગુરુ-ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કડ્ડું અને શિષ્ય-ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરીમમ નંદીસૂત્ર સંભળાવોજી કહે. પછી ગુરુ વાસક્ષેપ લઈ નવકાર પૂર્વક જૃહત્ નંદીસૂત્ર (પૃષ્ઠ ૬૬ મુજબ) સંપૂર્ણ સંભળાવી, માથે હાથ મેલી વાસક્ષેપ કરતાં 'ઇમં પુણ્ણ પદુવણ્ણુ' પદુચ્ચ.....ગણ્ણિનઃ સર્વાન્ અનુયોગાન્ આણ્ણાણ્ણાવણ્ણી નંદી પવત્તઈ.' આ પ્રમાણે ત્રણ વાર કહી 'નિત્થારગપારગા હોહ' કહે શિષ્ય- 'ઇચ્છામો આણ્ણસદ્ધિં' કહે. અહીં ત્રણ નવકાર ગણ્ણવા પૂર્વક ત્રણ વાર નીચેનો પાઠ સંભળાવવો:—

‘ઠં નમો આયરિયાણ્ણુ ભગવંતાણ્ણુ નાણ્ણીણ્ણુ પંચવિહાયારસુદ્ધિયાણ્ણુ ઇહ ભગવતે આચારયા

અવચરંતુ, સાહૂસાહૂણીસાવચસાવિયાકચં પૂચં
પડિચ્છંતુ, સવ્વસિહ્ધિ દિસંતુ સ્વાહા' પછી નીચે
મુજબ સાત ખમાસમણાં—

૧ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં
સર્વાન્ અનુયોગાન્ આણ્ણાણુહ. (પંન્યાસપદ
આરોવેહ) ગુરુ-આણ્ણાણુમિ (આરોવેમિ.)

ઇચ્છં. ૨-ખમાં સંદિસહ કિં ભણ્ણામિ. ગુરુ-
વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે
અમ્હં સર્વાન્ અનુયોગાન્ આણ્ણનાયં (પંન્યાસપદ
આરોવિયં) ઇચ્છામે આણ્ણસદ્ધિં.

ગુરુ-આણ્ણનાયં આણ્ણનાયં (આરોવિયં
આરોવિયં)ખમાસમણાણાં હત્થેણું સુત્તોણાં અત્થેણાં
તદ્દુભયેણાં સમ્મં ધારણ્ણહિ અન્નેસિચ પવેણ્ણહિ
ગુરુગુણેહિં વુડ્ડિહ્ણહિ નિત્થારગપારગા હોહ.

ઇચ્છં. ૪-ખમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ
સાહૂણું પવેએમિ.

ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫-ખમાં આરે દિશામાં એક એક નવકાર
ગણ્ણવા પૂર્વક નાણ્ણને ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેતા ગુરુ અને સંઘને
વાસક્ષેપ લે. (સંઘ વાસક્ષેપવાળા અક્ષતથી વધાવે.)

૬. ખમા૦-તુમ્હાણું પવેઘયં સાહુણું પવેઘયં
સંદિસાહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ.

ગુરુ-કરેહ.

ઇરછં. ૭-ખમા૦ ઇરછકારી લગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં સર્વાન્ અનુયોગાન્ આણુજાણાવણી (પંન્યાસ-
પદ આરોવાવણી) કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નતથ એક
લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી) નો કાઉસ્સગ્ગ. પારીને
લોગસ્સ પછી.

ખમા૦ ઇરછા૦ સંદિ૦ લગવન્ ! કાલમાંડલાં
સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇરછં. ખમા૦ ઇરછા૦ સંદિ૦ લગવન્ ! કાલ-
માંડલા પડિલેહશું ? ગુરુ-પડિલેહજે.

ઇરછં. ખમા૦ ઇરછા૦ સંદિ૦ લગવન્ ! સજ્જાયા
પડિક્કમું ? ગુરુ-પડિક્કમજે.

ઇરછં. ખમા૦ ઇરછા૦ સંદિ૦ લગવન્ !
પાલાઇકાલ પડિક્કમું. ગુરુ-પડિક્કમજે.

ઇરછં. યે વાંદણાં, ખમા૦ પૂર્વક યેસણે સંદિસાહું ?
યેસણે ઠાઉ ? આદેશ માંગી ખમા૦ અવિધિ આશાતના
મિરછામિ દુક્કડં.

ખમા૦ ઇરછકારી લગવન્ ! પસાય કરી પંન્યાસ
નામ ઉવેહ.

ગુરુ-ઠવેમિ. કહી નવકાર પૂર્વક વાસક્ષેપ લઈ
કોટિગણુ, વયરીશાખા, ચાંદ્રકુલ, આચાર્યશ્રી.....
ઉપાધ્યાયશ્રી...તમારા ગુરુનું નામ.....તમારું
નામ.....પંન્યાસશ્રી..... ગણિ આ પ્રમાણે ત્રણવાર
બોલે અને વાસક્ષેપ કરે. પછી પવેચણાની ક્રિયા કરવી.

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પવેચણા
મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહ. ઇચ્છં મુહપત્તિ
પડિલેહી જે વાંદણાં. અવચ્છની બહાર નીકળી, ઇચ્છાં
સંદિં ભગવન્ ! પવેચણા પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
સર્વાન્ અનુયોગાન્ આણુજાણાવણી પંન્યાસ આરો-
વાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી
દેવવંદાવણી કાલમાંડલાં સંદિસાવણી કાલમાંડલાં
પડિલેહાવણી સન્નઝાય પડિક્કમાવણી પાલાઇકાલ
પડિક્કમાવણી જ્નેગદિન પધસરાવણી સંઘટ્ટો
આઉત્તવાણુય લેવરાવણી પાલી તપ કરશું.
ગુરુ-કરૈહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી
પચ્ચક્રખાણુનો આદેશ દેશોણ. ગુરુ પચ્ચક્રખાણુ કરાવે.

૧ શિષ્ય જ્નેગમાં હોય તો સંઘટ્ટો આઉત્તવાણુયના આદેશ
બોલવા. જ્નેગમાં ન હોય તો બોલવા નહિ.

એ વાંદણાં. અવગ્રહની ખહાર નીકળી, ઇચ્છાં સંદિં
 ભગવન્ ! એસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.
 ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! એસણે ઠાઉં ?
 ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ
 દુક્કડં. (જોગમાં હોય તો સંઘદ્વે આઉત્તવાણુયના આદેશ
 માંગીને) પછી આદેશ માગી સજ્જાય ઉપં કરી આદેશ
 માગે. પછી નૂતન પંન્યાસ પાટ ઉપર એસે. સંઘ યથાશક્તિ
 પૂજા કરે. (કામળી-કપડા આદિ વહોરાવે) નવીન પંન્યાસ
 ઉપદેશ આપે. પછી સંઘ સહિત દહેરાસરે દર્શન કરવા
 જાય. ઉપાશ્રયે આવીને સજ્જાય પાટલી સજ્જાય કરવી.

૨૩. આચાર્યપદ-ઉપાધ્યાયપદ-પંડિતપદ આપવાની વિધિ

આચાર્યપદ આપવાનું હોય તેના આગલે દિવસે સાંજે
 મોંતરા આપી સવારે પાલાઈ કાલ લઈ, કાલ પવેવી, સજ્જાય
 પઠાવવી. લોચ કરાવવો જોઈએ. ઉપાધ્યાય પંડિતપદમાં
 લોચની તથા કાલગ્રહણની જરૂર નથી. શિષ્યે પછી
 પ્રશસ્ત વેદાયે નાણુ માંડી ગુરુ આગળ આવી નાણુને
 ફરતા એક એક નવકાર ગણુવા પૂર્વક ત્રણુ પ્રદક્ષિણા આપે.

ખમાં દઈ ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ
 સંદિસહ ભગવન્ ? વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ ! સુદ્ધા વસહી.
 રુચુ-તહત્તિ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી ખમાં ઇચ્છાકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં આચાર્યપદ (જે હોય તે) આરોવાવણી અનુયોગાન્ આણુજાણાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-અભિમંત્રીને વાસક્ષેપ કરે.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં આચાર્યપદ વિબુધપદ (વાચકપદ) પંડિતપદ (જે પદ હોય તે ખોલવું) આરોવાવણી, અનુયોગાન્ આણુજાણાવણી, નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવો. ગુરુ-વંદેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઐ નમઃ પાર્શ્વનાથાયં ચૈત્ય-વંદનથી આઠ થોયો, સ્તવન જ્યવીયરાય સુખી પૃષ્ઠ ૩ મુજ્જ સંપૂર્ણ દેવવંદન કરી, ખે વાંદણાં.

પછી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં આચાર્યપદ વિબુધપદ (વાચકપદ) પંડિતપદ જે હોય તે ખોલવું. આરોવાવણી અનુયોગાન્ આણુજાણાવણી, નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! આચાર્યપદ આરોવાવણી અનુયોગાન્ આણુજાણાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. (ગુરુ-ખમાં નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કરેમિ કાઉં)

અન્નતથાં કહી ગુરુ-શિષ્ય બન્ને એક લોગસ્સ (સાગરવર-ગંભીરા સુધી)નો કાઉં કરે. પછી લોગસ્સ કહેવો.

બન્ને બમાં ગુરુ-ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કડ્ડું ? અને શિષ્ય ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી નંદીસૂત્ર સંભળાવેજી. પછી ગુરુ વાસદેવ લઈ આખું 'નંદીસૂત્ર આચાર્યપદ હોય તે મોટું નંદિસૂત્ર (આગળ પૃષ્ઠ ૨૦૯ થી આપેલું છે તેજ બોલવું.) ઉપાધ્યાય કે પંચાસપદ હોય તે પૃષ્ઠ ૬૬ ઉપરનું નંદિસૂત્ર સંપૂર્ણ સંભળાવે. પછી માથે હાથ મેલી ઇમં પુણ્ય પદ્મવણ્યું પડુચ્ચ... ગણિનઃ જે હોય તે પદ આરો-વાવણી અનુયોગાન્ આણુબાણુવણી નંદી પવત્તઇ. આ પ્રમાણે ત્રણ વાર કહી નિત્યારગપારગા હોહ કહે.

શિષ્ય ઇચ્છામો આણુસદ્દિં. કહે. અહીં ત્રણ નવકાર પૂર્વક ત્રણ વાર નીચેનો પાઠ સંભળાવવો:—

ૐ નમો આચાર્યાણ્યું ભગવંતાણ્યું નાણીણ્યું
પંચવિહાચારસુદ્ધિયાણ્યું ઇહ ભગવતે આચરિયા
અવચરંતુ, સાહુસાહુણી સાવયસાવિયાકચં પૂચ્યં
પદિચ્છંતુ, સંવસિદ્ધિં દિસંતુ સ્વાહા. પછી પૃષ્ઠ ૧૮૩
ઉપરનો મંત્ર સંભળાવી નીચે મુજબ સાત બમાસમણા:—

૧-મોટું નંદીસૂત્ર આગળ પૃષ્ઠ ૨૦૯ થી આપેલું છે. તે સંભળાવવું. (પ્રદપ્રદાન કરનાર પદસ્થ કે મહાનિસિધના યોગ કરેલ પણ સંભળાવી શકે.)

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
આચાર્યાદિ જે પદ હોય તે પદ આરોવેહ આણુયોગાન્
આણુજાણુહ.

ગુરુ—અહં એયસ્સ સાહુસ્સ દવ્વગુણુ પબ્બ-
વેહિં ખમાસમણાણાં હત્થેણાં અત્થેણુ સુત્તોણાં
આચારયપયં (જે હોય તે) અનુયોગાન્ આણુજાણુમિ.

ઇચ્છં. ખમાં સંદિસહ કિં ભણુમિ ? ગુરુ—
વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
આચરિય પયં અનુજેગં ચ આણુનાયં ઇચ્છામો
આણુસદ્ધિં. ગુરુ—આણુનાયં આણુનાયં ખમાસમ-
ણાણાં હત્થેણાં સુત્તોણાં અત્થેણાં તદુભયેણાં સમ્મં
ધારિજ્જહિ ચીરંપાલ નીયં અન્નેસિ પવેજ્જહિ,
ગુરુગુણેહિં વુટ્ઠિજ્જહિ, નિત્થારગ—પારગા હોહ.

ઇચ્છામો આણુસદ્ધિં. ખમાં તુમ્હાણાં પવેઇયં
સાહુણાં પવેએમિ. ગુરુ—પવેહ.

ઇચ્છં. ગુરુને નમસ્કાર કરતાં અને એક એક નવકાર
ગણુતાં, નાણુને ત્રણુ પ્રદક્ષિણા દેવી. ગુરુ વાસક્ષેપ નાખે,
સંઘ વાસક્ષેપવાળા અક્ષત નાખે.

ખમાં તુમ્હાણાં પવેઇયં સાહુણાં પવેઇયં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ—કરેહ.

ઇચ્છં, ખમાં અનુયોગાન્ આશુભાણુવણી
આચાર્યપયં ચિરીકરણુત્યં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં
અન્નત્યં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસ્સગ્ગ
પારીને લોગસ્સ.

પછી ગુરુને ત્રણ પ્રદક્ષિણા દર્ષ, ગુરુના જમણા હાથ
તરફ સામે શિષ્ય બેસે. લગ્ન વખતે કાનપૂંજ, ચંદનથી
ચર્ચી કાનમાં ગુરુમંત્ર (સૂરિમંત્ર) ત્રણ વાર કહે.

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! કાલમાંડલાં
સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! કાલ-
માંડલાં પડિલેહશું ? ગુરુ-પડિલેહજ્જે.

ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સજ્જાયા
પડિક્કમું. ગુરુ-પડિક્કમજ્જે.

ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પાલાઇ-
કાલ પડિક્કમશું. ગુરુ-પડિક્કમજ્જે.

બે વાંદણાં, અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છાં
સંદિં ભગવન્ ! બેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
બેસણે ઠાઉં. ગુરુ-ઠાએહ.

ઇચ્છં, ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! આચાર્ય
નામ (ઉપાધ્યાય જે નામ હોય તે) ઠવેહ.

ગુરુ-ઠવેમિ. નવકાર પૂર્વક વાસક્ષેપ કરે. અને કોટિગણુ વચરીશાખા ચાંદ્રકુલ આચાર્ય શ્રી...ઉપાધ્યાય શ્રી....તમારા ગુરુનું નામ....તમારું નામ આચાર્ય.... સૂરિ. આ પ્રમાણે ત્રણ વાર બોલે. આચાર્ય પદવી હોય તો ગુરુ સુગંધયુક્ત સ્થાપનાચાર્ય-અક્ષધા અને નિષધા આસન આપે.

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પવેયણા મુહં પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી બે વાંદણાં. અવગ્રહની બહાર નીકળી, ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પવેયણા પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (જે પદ હોય તે પદ) આરોવાવણી અનુયોગાન્ આણુબાણાવણી નંદી કરાવણી દેવવંદાવણી વાસ-નિક્ષેપ કરાવણી કાલમાંડલાં સંદિસાવણી કાલ-માંડલાં પડિલેહાવણી સ્તબ્ધાય પડિક્કમાવણી પાભાઈ કાલ પડિક્કમાવણી પાલી તપ કરશું. ગુરુ-કરબ્બે.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી પરચક્ખાણુ કરાવશોણ.

ગુરુ-પરચક્ખાણુ કરાવે.

પછી બે વાંદણાં. અવગ્રહની બહાર નીકળી, ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! બેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન ! ખેસણે
ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાયેહ.

ઇચ્છં. ખમાં અવિધ આશાતના મિચ્છામિ દુહ્લડં.

ખમાં આદેશ માંગી સજ્જાય કરે પછી ગુરુને
દ્વાદશાવર્ત વંદન કરવું.

પછી ગુરુ ઉઠી નૂતન આચાર્યને આસન ઉપર ખેસાડે
અને સંઘ સહિત ગુરુ નૂતન આચાર્યને દ્વાદશાવર્ત વંદન
પછી ગુરુ પાટ ઉપર ખેસી નૂતન આચાર્યદિને સ્થિર
કરે-હિતશિક્ષા આપે. પછી નૂતન આચાર્ય દેશના આપે.
પછી સંઘ કામળી આદિ વહોરાવે પછી વાજતે ગાજતે
દહેરાસરે દર્શન કરવા જવું. ઉપાશ્રયે આવી સજ્જાય,
પાટલી સજ્જાય કરવી.

(સઘળાં અનુષ્ઠાનમાં આચાર્ય આદિએ પ્રથમ
આત્મરક્ષા કરવી. શ્રી મહાનિસિથ સૂત્રમાં ખતાવેલા દિગ્-
બંધન મંત્રથી દિગ્બંધન કરવું.)

દિગ્ બંધન વર્ધમાન વિદ્યા પ્રમુખથી તથા વજ્જ-
પંજર સ્તોત્રમાંના ૧૭૧ (ગાથા ૧ થી ૫ અને ૬ ની અડધી
પઠમ હવર્ધ મંગલં સુધી) ખીજાક્ષરે ગુરુ મુખે અવશ્ય ગ્રહણ
કરે. તથા વર્ધમાન વિદ્યાએ મંત્રીને વાસક્ષેપ રાખે. સ્વચ્છ
ચિત્ત કરે. વર્ધમાન વિદ્યા સિદ્ધ ન કરી હોય તો, સુવિહિત
આચાર્યદિક પાસેથી વાસક્ષેપ મંગાવીને રાખે. પછી પોતે
ત્રણ નવકાર પૂર્વક મંત્રીને વાસક્ષેપ શિષ્યાદિકને કરે.)

૨૪-વળપંજર સ્તોત્ર

૧ૐ પરમેષ્ઠિ નમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકં;
 આત્મ રક્ષા કરં વળ-પંજરાલં સ્મરંભ્યહં. ૧
 ૐ નમો આરહંતાણું, શિરસ્કં શિરસિ સ્થિતં;
 ૐ નમો સર્વસિદ્ધાણું, મુખે મુખપટં વરં. ૨
 ૐ નમો આચાર્યાણું, અંગરક્ષાતિશાયિની;
 ૐ નમો ઉવળાચાર્યાણું, આયુધં હસ્તયોર્દ્ધં. ૩
 ૐ નમો લોએ સર્વસાહુણું, મોચકે પાદયોઃ શુભે;
 એસો પંચ નમુક્કારો, શિલાવળમયી તલે. ૪
 સર્વપાવપ્પણાસણો, વપ્રો વળમયો બહિ-
 મંગલાણું ચ સર્વેસિ, ખાદિરાંગારખાતિકા. ૫
 સ્વાહાન્તં ચ પદં શ્રેયં પદમં હવઘ મંગલં;
 (વપ્રોપરિ વળમયં, પિધાનં દેહરક્ષણે. ૬
 મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, ક્ષુદ્રોપદ્રવનાશિની;
 પરમેષ્ઠિપદોદ્ભૂતા, કથિતા પૂર્વસૂરિભિઃ. ૭
 યશ્ચેવં કુરુતે રક્ષાં, પરમેષ્ઠિપદૈઃ સદા;
 તસ્ય ન સ્યાદ્ ભયં વ્યાધિ-રાધિશ્ચાપિ કદાચન. ૮

૧-ૐ નહિ ગણુતા પદમં હવઘ મંગલં સુધી ૧૭૧ બીજાક્ષરો થાય છે.

॥ अर्हम् ॥

श्रुतस्थविर-श्रीमद्द्वयगणीन्द्र-शिष्य-
श्रुतवारधि श्रीमद्देववाचकगणिवर-विरचितं

२५. श्री नंदीसूत्रम्

ज्येष्ठं जगज्ज्वलेणी-वियाण्यो जगगुरु जगालुदो;
जगनादो जगज्ज्व, ज्येष्ठं जगज्ज्वियामदो जयवं. १

ज्येष्ठं सुयाणुं पलवो तित्थयराणुं अपज्जिष्ठमो ज्येष्ठं;
ज्येष्ठं गुरु लोगाणुं ज्येष्ठं मडप्पा मडावीरो. २

लदं सव्वज्जुज्ज्वेयगस्स लदं ज्जिणुस्स वीरस्स;
लदं सुराऽसुरनमंसियस्स लदं धुययस्स. ३

गुणुलवणुगडणु ! सुययणुलरिय ! दंसणु-विशुद्धरथागा !;
संधनगर ! लदं ते अज्जंड-यस्सित्तपागारा. ! ४

संजमतव-तुंजारयस्स नमो सम्भत्त-पारियत्तस्स;
अज्जण्डियक्कस्स ज्यो ढोड सया संधयक्कस्स. ५

लदं सीलपडागूसियस्स तवनियमतुरयज्जुत्तस्स;
संधरडस्स जगवण्यो सज्जत्राय-सुनंदि-(नीम)धोसस्स. ६

- કમ્ભરય-જલોહ-વિણિગ્ગયસ્સ સુચરયણ-દીહનાલસ્સ; ૭
 પચ્ચમહોવય-થિરકનિયસ્સ ગુણુકેસરાલસ્સ. ૭
- સાવગજણ-મહુઅરિ-પરિવુડસ્સ જિણુસૂર-તેયપ્પુદ્ધસ્સ,
 સંધપઉમસ્સ ભદ્દં સમણુગણુ-સહસ્સપત્તસ્સ. (જુમ્મ) ૮
- તવસંજમ-મયલાંછણુ! અકિરિયરાહુ-મુહ્હુદ્ધરિસ !, નિચ્ચં
 જય સંધ-ચન્દ !; નિમ્મલસમ્મત્ત-વિશુદ્ધજેહ્હાગા. ! ૯
- પરતિત્થિય-ગહપહનાસગસ્સ તવતેયદિત્ત લેસસ્સ;
 નાણુજજ્ઞેયસ્સ જજ્ઞે ભદ્દં દમસંધસૂરસ્સ. ૧૦
- ભદ્દં વિઘ્ન-વેલાપરિગય (વૃડ)સ્સ સજ્જાચજ્ઞેગમગરસ્સ;
 અક્ખોહસ્સ ભગવચ્ચો સંધસમુદ્ધસ્સ રુદ્ધસ્સ. ૧૧
- સમ્મદંસણુ-વરવધર-દદ્દસ્સઠ ગાઠાવગાઠપેઠસ્સ;
 ધમ્મવર-રયણુમંડિઅ-ચામીયર-મેહલાગસ્સ. ૧૨
- નિયમુચ્ચિ(સિ)ય-હણુયસિલા-ચલુજ્જલજલંત ચિત્તકૂડસ;
 નંદણુવણુ-મણુહર સુરભિ-સીલગંધુક્કુ(ધક્ક)માયસ્સ ૧૩
- જીવદયા-સુન્દરકંઠ રુદ્ધરિય-મુણિવર (ગણુ)-મધંદઈનસ્સ;
 હેહસય-ધાતુપગલંત-રયણુ-દિત્તોસહિ-ગુહસ્સ. ૧૪
- સંવરવરજલ-પગલિય-ઉજ્જર-પવિરાયમાણુ-હારસ્સ;
 સાવગજણુ-પઉર-રવંતમેર-નચ્ચંતકુહરસ્સ. ૧૫

विष्णुयन(म)य-पवरमुष्णिवर-कुरंतविष्णु-अजलंतसिद्धरसस;
 विविडगुणु-कल्प-रुक्मग-इल-भर-कुसुमाडल-वणुरस.
 (विविडकुल-कल्परुक्मगणुय-भरकुसुमिय-कुलवणुरस.) १६

नाणुवररयणुद्विपंत-कंतवेरुलिय-विमलयुलरसस;
 वंदाभि विष्णुयपणुओ संधम ढामंदरगिरिसस. १७
 (छडिं कुलयं)

गुणुरयणुअजलकंडय-सीलसुगंधि-(ध)तवमंडिउद्देसं;
 सुयणारसंग-सिद्धरं संध मढामंदरं वंदे. १८

नगर-रड-यक्रपडमे यंदे सूरै समुद्मेरुंभि;
 जे उवमिज्जर्ध सततं तं संधगुणायरं वंदे. १९

वंदे उसलं अजियं संलवमलिनंदणुं सुमर्धसुपलसुपासं;
 ससि पुष्कंडंत सीयल सिज्जंसं वासुपुज्जं य. २०

विमलयणुंतं यधम्मं सतिं कुंथुं अरं य भक्षिं य;
 मुनिसुवय-नभि-नेभिं पासं तड वद्धमाणुं य. २१
 (जुम्मं)

पढमित्थ षंडभूध णीजे पुणु ढोर्ध अग्गिभूधत्ति;
 तधजे य वाडभूध तज्जे वियत्ते सुद्धम्मे य. २२

मंडिय-मेरियपुत्तो अकंपिञ्जे येव अयललाया य;
 मेअञ्जे य पहासे य गणुहरा हुँति वीरस्स. २३
 (जुम्मं)

निव्विद्यपडसासण्यं जयधं सया सन्वभावहेसण्यं;
 कुसमय-मयनासण्यं जिण्णिंदवर-वीरसासण्यं. २४

सुद्धम्मं १ अग्गिवेसाणुं, जंपूनामं २ य कासवं;
 पलवं ३ उर्यायाणुं वंहे, वरुधं सिञ्जंलवं ४ तडा. २५

जसलदं ५ तुंगियं वंहे, संभूतं ६ येव भाढरं;
 लदप्पाहुँ ७ य पाधन्नं, धुललदं ८ य गोयमं. २६

अलावयसगोत्तं वंदाभि, महागिरिं ९ सुद्धत्थिं १० य;
 तत्तो कोसिय (कासव)गोत्तं, अहुलस्स सरिन्वयं ११
 वंहे. २७

हारियुत्तं साधं १२य वंदाभि, हारियंय सामञ्जं १३;
 वंहे कोसियगोत्तं संडिल्लं १४ अञ्जण्य (व)
 धरं. १५ २८

तिसमुद-प्पायकित्तिं दीवसमुद्देसु गडियपेयालं,
 वंहे अञ्जसमुदं १६ अड्ढुलिय-समुदगंभीरं. २९

भाणुं करुणं उरुणं पलावणं नाणुदंसणुणुणुं;
 वंदाभि अञ्जमंयुं १७ सुयसागर-पारुणं धीरं. ३०

वंदांमि अञ्जवधम् १८ तत्तो वन्दे य लक्ष्यत्तं १९ य;
 तत्तो य अञ्जवध(वे)रं २० तवनियमगुणेषु वधरसमं. ३१
 वंदांमि अञ्जरुक्तिभयं भमणु २१ रक्षिभयचरित्तसन्वस्से;
 रयणुकरुंगभूयो आणुओगो रुक्तिभयो ळुडिं. ३२
 नाणुंमि दंसणुंमि अ तवविणुंये निर्यकालमुञ्जुत्तं;
 अञ्जं नंदिलभमणुं २२ सिरसा वंदे पसन्नमणुं. ३३
 वडुडु वायगवंसे ळसवंसे अञ्जनागडुथीणुं;
 २३ वागरणुकरणुलंगीय-कम्भपयडी-पडाणुं ३४
 ळर्यं ळणु-त्राडसमपडाणुं मुदियकुवलयनिडाणुं;
 वडुडु वायगवंसे रेवर्धनकप्पत्त-नामाणुं २४. ३५
 अयलपुराणुिक्कभंते कालिय-सुयआणुओगिणुं धीरे;
 अंलदीविअ-सीडे २५ वायग-पयमुत्तमं पत्तो. ३६
 ळसिं धमो आणुओगो, पयरर्धं अञ्जवि अडुडु लरुडुभि;
 अडुणुयरनिगयणुसे तं वंदे अंदिंलायरिणुं. २६ ३७
 तत्तो डिभवंत मडंत-विक्रमे विधपरकममणुं (ड)ते;
 सञ्जायमणुंतधरे डिभवते २७ वंदिमो सिरसा. ३८
 कालियसुय-आणुओगरस धारणुं धारणुं पुंवाणुं;
 डिभवंत-अमासमणुं वंदे नागञ्जुणुणुणुणुणुं. ३९

मिडमद्व संपन्ने अणुपुविं वायगतणं पत्ते;
ओडसुयसमाय(या)रे नागञ्जुणुवायये २८ वन्दे. ४०

गोविंदाणुं पि तमे अणुयोगो विडल-धारिणिंदाणुं;
निर्यं अंति दयाणुं परुणुणे इक्षिणिंदाणुं. ४१

तत्तो य भूयदिन्नं निर्यं तवसंजमे अनिविणुं;
पंडियणुणुसामणुं वंदांमि संजमं विडणुणु. ४२

वरकणुग-तविय(तवियवरकणुग)यंपग-विमडलवरकमल-
गणुलसरिवन्ने; लवियणुणुद्विययदधये दयागुणु-विसारये
धीरे. ४३

अइडभरडुपडाणुणे अहुविड-सञ्जाय-सुमुणियपडाणुणे;
अणुओगिय-वरवसमे नाधिलकुल-वंसनांदिकरे. ४४

भूयडिअयपगणुले (जगभूयडिय-पगणुले) वंदेडडं
भूयदिन्नमायरिये २९; लवलयपुणुयेयकरे सीसे नागञ्जु-
णुरिसीणुं. ४५

सुमुणिय-निर्यानिर्यं सुमुणिय-सुताडत्यधारयं वंदे;
सणुभावुणुभावणातत्यं दोडिर्य-णामाणुं ३०
(निर्यं वंदेडडं दोडिर्यं सणुभावुणुभावणातत्यं). ४६

अत्यमडत्यआणिं सुसम(व)णुवणुणुणु कडणुनिव्वाणिं;
पयधं मडुरवाणिं पयओ पणुमांमि दूसगणिं ३१. ४७

तवनियम सस्यसंजम-विण्यञ्जव-भंतिमद्व-रयाणुं;
सील गुणगदियाणुं आणुयोग जुगम्पडाणुणुं. ४८

सुकुमाल-कामलतले तेसिं पणुभामि लङ्गणुपसत्थे;
पाये पावयणीणुं पाडिच्चयसञ्जेहिं पणिवधञ्जे. ४९

ने अन्ने लगवन्ते कालियसुयआणुञ्जागिञ्जे धीरे;
ते पणुभिजाणु सिरसा नाणुस्स पस्वणुं वेअञ्चं. ५०
४४ (थेरावतिया.)

१	२	३	४	५	६	७
सेलधणु	कुडग	यालणु	परिपूणुग	डंस	मडिस	मेसे य;
८	९	१०	११	१२	१३	१४
मसग	जलूग	विरादी	जडुग	जो	भोरि	आभेरी. ५१

सा समासञ्जे तिविडा पन्नत्ता, तं जडा-जणिया,
अजणिया, दुव्वियइटा. जणिया, जडा

भीरमिव जडा डंसा ने बुद्धन्ति छड गुरुणु सभिक्षा,
होसे अ विवञ्जन्ति तं जणुसु जणियं परिसं. ५२

अजणिया, जडा-

ज होध पगधभदुरा भियछावय सीडकुवकुडयलुआ;
रयणुमिव असंठविया अजणिया सा लने परिसा. ५३

દુવિચ્છા, જહા-

ન ચ ક્ત્યઇ નિમ્માઓ ન ચ પુચ્છઇ પરિભવસ્સ દોસેણાં;
વત્થિન્વ વાયપુણ્ણો કુદ્ધં ગામિદ્ધય વિચ્છૂદો. ૫૪

સૂત્રં-નાણાં પચ્ચવિહં પત્તતં, તં જહા-આમિભિ-
ઓહિચ્ચનાણાં, સુખનાણાં, ઓહિનાણાં મણ્ણપજ્જવનાણાં
કેવલનાણાં. સૂત્રં ૧.

તં સમાસઓ દુવિહં પત્તતં, તંજહા-પચ્ચક્ખં
ચ પરોક્ખં ચ. સૂં ૨.

સે કિં તં પચ્ચક્ખં ? પચ્ચક્ખં દુવિહં પત્તતં,
તંજહા-ઇંદિયપચ્ચક્ખં ચ નોઇંદિયપચ્ચક્ખં, સે કિં તં
ઇંદિયપચ્ચક્ખં ? ઇંદિયપચ્ચક્ખં પચ્ચવિહં પણ્ણત્તં,
તં જહા-સોઇંદિયપચ્ચક્ખં, ચકિખંદિયપચ્ચક્ખં,
ધાણિંદિયપચ્ચક્ખં, રસણેંદિયપચ્ચક્ખં, ક્કાસિંદિયપચ્ચક્ખં,
સે તં ઇંદિયપચ્ચક્ખં. સૂં ૩.

સે કિં તં નોઇંદિચ્ચપચ્ચક્ખં ? નોઇંદિચ્ચપચ્ચક્ખં
તિવિહં પત્તતં, તં જહા ઓહિનાણાં નોઇંદિચ્ચપચ્ચક્ખં,
મણ્ણપજ્જવનાણાં નોઇંદિચ્ચપચ્ચક્ખં, કેવલનાણાં નોઇંદિ-
ચ્ચપચ્ચક્ખં. સૂં ૪.

से किं आहिनाणुनोठेद्वियपच्यङ्गं ? आहिनाणु-
 नोठेद्वियपच्यङ्गं द्विविहं पन्नत्तं, तं ञडा-लवपच्यङ्गं
 य ञओवसमिच्चं य. से किं तं लवपच्यङ्गं ? लव-
 पच्यङ्गं दोएडं पन्नत्तं, तं ञडा-द्वेवाणु य नेरथयाणु
 य. से किं तं ञओवसमिच्चं ? ञओवसमिच्चं द्विविहं
 पन्नत्तं, तं ञडा-मणुसाणु य पंचिंद्वियतिरिङ्ग-
 ओणियाणु य. को देके ञओवसमिच्चं ? ञओवसमिच्चं
 तथावरणिञ्जणुं कम्भाणुं उद्विणुणुणुं ञओणुं अणुद्विणुणुं
 उवसमेणुं आहिनाणुं समुपपञ्जथ. अहवा गुणुपडिवन्नस्स
 अणुगारस्स आहिनाणुं समुपपञ्जथ, तं समासओ
 छविविहं पन्नत्तं, तं ञडा-आणुगामिच्चं^१, अणुगामिच्चं^२,
 वइठमाणुयं^३, हीयमाणुयं^४, पडिवार्थं^५, अणुपडिवार्थं^६.
 सू० ५.

से किं तं अणुगामिच्चं आहिनाणुं ? अणुगामिच्चं
 आहिनाणुं द्विविहं पन्नत्तं, तं ञडा-अंतगयं य भञ्जगयं य.
 से किं तं अंतगयं ? अंतगयं तिविहं पन्नत्तं, तं
 ञडा-पुरओ अंतगयं, भग्गओ अंतगयं, पासओ
 अंतगयं. से किं तं पुरओ अंतगयं ? पुरओ अंतगयं
 से ञडानामओ उठं पुरिसे उक्कं वा यडु(युड)लियं वा

અલાયં વા મણિં વા પર્થવં વા જ્ઞેઠં વા પુરચ્ચો કાઠં
 પાણ્ડુલેમાણે પાણ્ડુલેમાણે ગચ્છન્ન, સે તં પુરચ્ચો
 અંતગયં. સે કિં તં મગ્ગચ્ચો અંતગયં ? મગ્ગચ્ચો
 અંતગયં સે જહાનામચ્ચે કેઠં પુરિસે ઉક્કં વા ચડુલિઅં
 વા અલાયં વા મણિં વા પર્થવં વા જ્ઞેઠં વા મગ્ગચ્ચો
 કાઠં આણ્ડુકરૂઠેમાણે આણ્ડુકરૂઠેમાણે ગચ્છન્ન, સે તં
 મગ્ગચ્ચો અંતગયં. સે કિં તં પાસચ્ચો અંતગયં ?
 પાસચ્ચો અંતગયં સે જહાનામચ્ચે કેઠં પુરિસે ઉક્કં વા
 ચડુલિઅં વા અલાયં વા મણિં વા પર્થવં વા જ્ઞેઠં વા
 પાસચ્ચો કાઠં પરિકરૂઠેમાણે પરિકરૂઠેમાણે ગચ્છન્ન,
 સે તં પાસચ્ચો અંતગયં, સે તં અંતગયં. સે કિં તં
 મન્નગ્ગયં ? મન્નગ્ગયં સે જહાનામચ્ચે કેઠં પુરિસે ઉક્કં
 વા ચડુલિઅં વા અલાયં વા મણિં વા પર્થવં વા
 જ્ઞેઠં વા મત્થચ્ચે કાઠં સમુવ્વહમાણે સમુવ્વહમાણે
 ગચ્છન્ન, સે તં મન્નગ્ગયં. અંતગયસ્સ મન્નગ્ગયસ્સ
 ય ક્કા પધવિસેસો ? પુરચ્ચો અંતગચ્ચેણું આહિનાણેણું
 પુરચ્ચો ચેવ સંખિન્નણિ વા અસંખિન્નણિ વા જ્ઞેયણાઠં
 જ્ઞણુઠં પાસઠ, મગ્ગચ્ચો અંતગચ્ચેણું આહિનાણેણું
 મગ્ગચ્ચો ચેવ સંખિન્નણિ વા અસંખિન્નણિ વા
 જ્ઞેઅણાઠં જ્ઞણુઠ પાસઠ, પાસચ્ચો અંતગચ્ચેણું આહિનાણેણું
 પાસચ્ચો ચેવ સંખિન્નણિ વા અસંખિન્નણિ વા

जेअण्णां ञ्णुं पासध, मण्णुगण्णुं ओहिनाणुं
सव्वओ समंता (समत्ता) संपिण्णुणि वा असंपिण्णुणि
वा जेअण्णां ञ्णुं पासध, से तं अण्णुगामिअं
ओहिनाणुं १. सू० ६.

से किं तं अण्णुगामिअं ओहिनाणुं ? अण्णु-
गामिअं ओहिनाणुं से ञ्णानामओ ऋं पुरिसे ओं
मडंतं ओधुंणुं ङं तस्सेव ओधुंणुस्स परिपेरंतेहिं
परिपेरंतेहिं परिधोवेमाणुं परिधोवेमाणुं तमेव ओधुंणुं
ञ्णुं पासध अत्रत्य गये न ञ्णुं न पासध,
एवामेव अण्णुगामिअं ओहिनाणुं ञ्णुं समुपण्णुं
तथेव संपिण्णुणि वा असंपिण्णुणि वा संपिण्णुणि
वा असंपिण्णुणि वा जेअण्णां ञ्णुं पासध, अत्र-
त्यगये न ञ्णुं न पासध, से तं अण्णुगामिअं
ओहिनाणुं २. सू० ७.

से किं तं वड्ढमाणुं ओहिनाणुं ? वड्ढमाणुं
ओहिनाणुं पसत्थेसु अण्णुवसाणुंणुं वड्ढमाणुं
वड्ढमाणुंरित्तस, विसुण्णुमाणुं विसुण्णुमाणुंरित्तस,
सव्वओ समंता ओहीवड्ढणुं.

अवधया तिसमयाहारस्स सुडुमस्स पणुगणुवस्स;
ओगाडणु अड्ढा ओहिणित्तं ञ्णुं तु. १

संवत्सु अगणित्वा निरंतरं जित्तियं लरिञ्जंसु;
पित्तं संवदिसागं परमोही जेततिद्विदो. २

अंगुल-भावलिखाणं लागमसंपिञ्ज होसु संपिञ्ज;
अंगुलभावलिअंतो आवलिया अंगुलपुहुत्तं. ३

धत्थंमि मुहुत्तंतो द्विसंतो गाडअग्नि भोद्धवो;
जेयणु द्विसपुहुत्तं, पञ्चंतो पन्नवीसाओ. ४

लरडंमि अद्धमासो, जंयुदीवंमि साडिओ मासो;
वासं य भाणुअलोअे, वासपुहुत्तं य रुअगंमि. ५

संपिञ्जंमि उ काले, दीवसमुद्दावि हुँति संपिञ्ज;
कालंमि असंभेज्जे दीवसमुद्दा उ लघअंवा. ६

काले यउणुहुवुद्धी कालो लघअंवु पित्तवुद्धीअे;
वुद्धीअे एवपञ्जव, लघअंवा पित्त काला उ. ७

सुहुभो अ होध कालो, ततो सुहुभयर इवध पित्तं;
अंगुलसेठिमित्तो, आसण्णिसिओ असंपिञ्ज. ८

से तां वद्धभाणुयं आडिनाणं. उ स. ८

से किं तं हीयभाणुयं आडिनाणं ? हीयभाणुयं
आडिनाणं अण्णसथेहिं अञ्जवसायद्वेहिं वद्धभाणुस्स
वद्धभाणुयरित्तस्स संकिलिस्सभाणुस्स संकिलिस्सभाणु-

ચરિત્તસ સન્વચ્ચો સમંતા ઓહી પરિહાયઘ, સે તં
હીયમાણ્યં ઓહિનાણં. ૪ સૂ૦ ૯

સે કિં તં પડિવાઘ ઓહિનાણં? પડિવાઘ ઓહિનાણં
જણુણં જહન્નેણં અંગુલસ્સ અસંખેજ્જયભાગં વા,
સંખિજ્જભાગં વા, વાલગ્ગં વા, વાલગ્ગપુહુત્તં વા, લિક્ખં
વા લિક્ખપુહુત્તં વા, જૂઅં વા જૂઅપુહુત્તં વા, જવં
વા જવપુહુત્તં વા, અંગુલં વા અંગુલપુહુત્તં વા, પાયં
વા પાયમુહુત્તં વા, વિહત્થિં વા વિહત્થિપુહુત્તં વા, રયણિં
વા રયણિપુહુત્તં વા, કુચ્છિં વા કુચ્છિપુહુત્તં વા, ધણું વા
ધણુપુહુત્તં વા, ગાહં વા ગાહપુહુત્તં વા, જ્ઞેઅણં વા
જ્ઞેઅણપુહુત્તં વા, જ્ઞેઅણસયં વા જ્ઞેઅણસયપુહુત્તં વા,
જ્ઞેઅણસહસ્સં વા જ્ઞેઅણસહસ્સપુહુત્તં વા, જ્ઞેઅણલક્ખં વા
જ્ઞેઅણલક્ખપુહુત્તં વા, જ્ઞેઅણકોઠિં વા જ્ઞેઅણકોઠિપુહુત્તં
વા, જ્ઞેઅણકોઠાકોઠિં વા જ્ઞેઅણકોઠાકોઠિપુહુત્તં વા,
જ્ઞેઅણસંખિજ્જં વા જ્ઞેઅણસંખિજ્જપુહુત્તં વા, જ્ઞેઅણ-
અસંખેજ્જં વા જ્ઞેઅણઅસંખેજ્જપુહુત્તં વા, ઉક્કોસેણં
લોગં વા પાસિત્તાણં પડિવઠંજ્જ. સેતં પડિવાઘઓહિ-
નાણં. ૫ સૂ૦ ૧૦

સે કિં તં અપડિવાઘ ઓહિનાણં? અપડિવાઘ
ઓહિનાણં જણુ અલોગસ્સ એગમવિ આગાસપએસં

જાણ્ય પાસઘ તેણ પરં અપડિવાઘ ઝોહિનાણું, સે તં
અપડિવાઘ ઝોહિનાણું. ૬ સૂ૦ ૧૧

તં સમાસઝો ચઉવિહં પત્તં, તં જહા-દ૦વઝો
ખિત્તઝો કાલઝો ભાવઝો. તત્થ દ૦વઝો ણું ઝોહિનાણી
જહન્ને ણું અણુંતાઘં રવિદ૦વાઘં જાણ્ય પાસઘ, ઉકોસે
ણું સંવાઘં રવિદ૦વાઘં જાણ્ય પાસઘ, ખિત્તઝો ણું
ઝોહિનાણી જહન્ને ણું અંગુલસ્સ અસંખિજ્ઞઘભાગં
જાણ્ય પાસઘ, ઉકોસે ણું અસંખિજ્ઞઘં અલોગે લોગ-
પમાણમિત્તાઘ ખંડાઘ જાણ્ય પાસઘ, કાલઝો ણું
ઝોહિનાણી જહન્ને ણું આવલિઆઝે અસંખિજ્ઞઘભાગં
કાલં જાણ્ય પાસઘ, ઉકોસે ણું અસંખિજ્ઞઘઝો ઉસ્સ-
પિણીઝો ઝોસપિણીઝો અઘયમણાગયં ચ કાલં
જાણ્ય પાસઘ, ભાવઝો ણું ઝોહિનાણી જહન્ને ણું
અણુંતે ભાવે જાણ્ય પાસઘ, ઉકોસે ણું વિ અણુંતે
ભાવે જાણ્ય પાસઘ, સંવભાવાણમણુંતભાગં જાણ્ય પાસઘ.

ઓહી ભવપચ્ચઘઝો ગુણપચ્ચઘઝો ચ વણિણુઓઝસો;
તસ્સ ચ ખહૂ વિગપા દ૦વે ખિત્તો ચ કાલે ચ. ૧

નેરઘયદેવતિત્થંકરા ચ ઝોહિસ્સડઝાહિરા હુંતિ;
પાસંતિ સંવઝો ખલુ સેસા દેસેણ પાસંતિ. ૨

સે તં ઝોહિનાણું (પચ્ચકખં) સૂ૦ ૧૨

से किं तं मणुपञ्जवनाणुं ? मणुपञ्जवनाणुं लंते !
 किं मणुस्साणुं उपञ्जव अमणुस्साणुं उपञ्जव ?
 गायमा ! मणुस्साणुं उपञ्जव, नो अमणुस्साणुं.
 वध मणुस्साणुं किं संमुच्चिममणुस्साणुं गणुलवक्कंतिय-
 मणुस्साणुं ? गायमा ! नो संमुच्चिममणुस्साणुं उपञ्जव,
 गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं. वध गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं
 किं कम्मभूमियगणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं अकम्मभूमिय-
 गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं अंतरदीवग-गणुलवक्कंतिय-
 मणुस्साणुं ? गायमा ! कम्मभूमिय-गणुलवक्कंतिय-मणु-
 स्साणुं, नो अकम्मभूमिय-गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं नो
 अंतरदीवग-गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं. वध कम्मभूमिय-
 गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं किं संपिण्णवासाडिय-कम्म-
 भूमिय-गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं असंपिण्णवासाडिय-
 कम्मभूमिय-गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं ? गायमा ! संपि-
 ण्णवासाडिय-कम्मभूमिय-गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं, नो
 असंपिण्णवासाडिय-कम्मभूमिया-गणुलवक्कंतिय-मणु-
 स्साणुं. वध संपिण्णवासाडिय-कम्मभूमिय-गणुलवक्कं-
 तिय-मणुस्साणुं किं पण्णत्तग-संपिण्णवासाडिय कम्म-
 भूमिय-गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं अपण्णत्तग-संपिण्ण-
 वासाडिय-कम्मभूमिय-गणुलवक्कंतिय-मणुस्साणुं ? गायमा !
 पण्णत्तगसंपिण्णवासाडिय-कम्मभूमिय-गणुलवक्कंतिय-

મહુસ્સાણું, નો અપજ્જતગસંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મભૂ-
 મિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું. જઘ પજ્જતગસંખિજ્જ-
 વાસાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું કિં સમ્મ-
 દિટ્ઠિપજ્જતગ-સંખિજ્જવાસાઉય ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું
 મિચ્છાદિટ્ઠિપજ્જતગ-સંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભ-
 વક્કંતિય-મહુસ્સાણું સમ્મામિચ્છદિટ્ઠિપજ્જતગ-સંખિ-
 જ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું ? ગો-
 યમા ! સમ્મદિટ્ઠિપજ્જતગ-સંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-
 ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું નો મિચ્છાદિટ્ઠિપજ્જતગસંખિ-
 જ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું નો
 સમ્મામિચ્છદિટ્ઠિપજ્જતગ-સંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-
 ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું, જઘ સમ્મદિટ્ઠિપજ્જતગ-સંખિ-
 જ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું કિં
 સંજયસમ્મદિટ્ઠિ-પજ્જતગ-સંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-
 ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું અસંજયસમ્મદિટ્ઠિ-પજ્જતગ-
 સંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું
 સંજયસંજયાસમ્મદિટ્ઠિપજ્જતગ-સંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મ-
 ભૂમિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું ? ગોયમા ! સંજય-
 સમ્મદિટ્ઠિ-પજ્જતગ-સંખિજ્જવાસાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભ-
 વક્કંતિય મહુસ્સાણું, નો અસંજયસમ્મદિટ્ઠિ-પજ્જતગ-
 સંખિજ્જવા-સાઉય-કમ્મભૂમિય-ગબ્ભવક્કંતિય-મહુસ્સાણું નો

संजयासंजयसम्भद्विट्-पञ्चत्तगसंभेञ्जवासाडय-कम्भ-
 भूमिय गण्भवक्रंतिय-मल्लुस्साणुं. ञध संजयसम्भद्विट्-
 पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भवक्रंतिय
 मल्लुस्साणुं किं पभत्तसंजय-सम्भद्विट्-पञ्चत्तग-संभे-
 ञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भवक्रंतिय-मल्लुस्साणुं, अप-
 भत्तसंजय-सम्भद्विट्-पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भ-
 भूमिय-गण्भवक्रंतिय मल्लुस्साणुं ? गोयभा ! अपभत्त-
 संजय-सम्भद्विट्-पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भ-
 भूमिय-गण्भवक्रंतिय-मल्लुस्साणुं, नो पभत्त-संजय-
 सम्भद्विट्-पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भव-
 वक्रंतिय-मल्लुस्साणुं. ञध अपभत्तसंजय-सम्भद्विट्-
 पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भवक्रंतिय-
 मल्लुस्साणुं, किं धड्डिपत्त-अपभत्तसंजय-सम्भद्विट्-
 पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भवक्रंतिय-
 मल्लुस्साणुं अण्डिडिपत्त-अपभत्तसंजय-सम्भद्विट्-
 पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भवक्रंतिय-
 मल्लुस्साणुं ? गोयभा ! धड्डिपत्त-अपभत्तसंजय-सम्भ-
 द्विट्-पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भव-
 क्रंतिय-मल्लुस्साणुं, नो अण्डिडिपत्त-अपभत्तसंजय-
 सम्भद्विट्-पञ्चत्तग-संभेञ्जवासाडय-कम्भभूमिय-गण्भव-

વક્તિય—મણુસ્સાણું મણુપજ્જવનાણું સમુપજ્જઘ. તં
 ચ દુવિહં પત્તં (ઉપજ્જઘ), તંજહા—ઉજ્જુમઠં ય
 વિહલમઠં ય. તં સમાસચો ચહ્વિહં પત્તં, તં જહા—
 દ્વચ્ચો પિત્તચો કાલચો ભાવચો, તત્થ દ્વચ્ચો ણું
 ઉજ્જુમઠં અણુંતે અણુંતપચ્ચેસિચ્ચે ખંધે જાણુઘ પાસઘ,
 તં ચેવ વિહલમઠં અખ્ખલહિયતરાચ્ચે વિહલતરાચ્ચે વિસુદ્ધ-
 તરાચ્ચે વિતિમિરતરાચ્ચે જાણુઘ પાસઘ, પિત્તચો ણું
 ઉજ્જુમઠં જહન્નેણું અંગુલસ્સ અસંખેજ્જયભાગં
 ઉકોસેણું અહે જવ ઇમીસે રયણુપ્પભાચ્ચે પુઠ્ઠવીચ્ચે
 ઉવરિમહેટ્ટિલ્લે ખુડ્ડાગપયરે ઉડ્ડં જવ જ્ઞેઘસસ્સ ઉવરિ-
 મતલ્લે, તિરિયં જવ અન્તો—મણુસ્સપિત્તો અડ્ડાઘજ્જેસુ
 દ્વીવસમુદ્દેસુ પત્તરસસુ કમ્મભૂમિસુ તીસાચ્ચે અકમ્મ-
 ભૂમિસુ ઇપ્પત્તચ્ચે અન્તરદ્વીવગેસુ સન્નિપંચિંદિયાણું
 પજ્જત્તયાણું મણોગચ્ચે ભાવે જાણુઘ પાસઘ. તં ચેવ
 વિહલમઠં અડ્ડાઘજ્જેહિં અંગુલેહિં અખ્ખલહિયતરં
 વિહલતરં વિસુદ્ધતરં વિતિમિરતરં ખેરં જાણુઘ પાસઘ,
 કાલચો ણું ઉજ્જુમઠં જહન્નેણું પલિચ્ચોવમસ્સ અસં-
 ખિજ્જભાગં ઉકોસેણુવિ પલિચ્ચોવમસ્સ અસંખેજ્જઘભાગં
 અત્તીયમણુગયં વાઃ કાલં જાણુઘ પાસઘ, તં ચેવ વિહલ-
 મઠં અખ્ખલહિયતરાગં વિહલતરાગં વિસુદ્ધતરાગં વિતિ-
 મિરતરાગં જાણુઘ પાસઘ, ભાવચો ણું ઉજ્જુમઠં અણુંતે

लावे अणुध पासध, सव्वलावाणुं अणुंतलागं अणुध
पासध, तं येव विडलमध अणुधदियतरागं विडलतरागं
विसुद्धतरागं वितिभिरतरागं अणुध पासध, मणुपण्वण्व-
नाणुं पुणु अणुमणुवि(परि) यितियत्यपागडणुं माणुस-
प्पित्तनिमद्धं गुणुपय्यधयं यरित्तवज्जे, से तं मणुपण्वण्व-
वनाणुं. सू० १३

से किं तं केवलनाणुं ? केवलनाणुं दुविडं पन्नत्तं,
तं ञ्हा-लवत्थकेवलनाणुं य सिद्धकेवलनाणुं य. से
किं तं लवत्थकेवलनाणुं ? लवत्थकेवलनाणुं दुविडं
पन्नत्तं, तं ञ्हा-सज्जेगि-लवत्थकेवलनाणुं य अयोगि-
लवत्थकेवलनाणुं य. से किं तं सज्जेगि-लवत्थकेवलनाणुं ?,
सयोगि-लवत्थकेवलनाणुं दुविडं पणुणुत्तं, ञ्हा-पढम-
समय-सयोगिलवत्थकेवलनाणुं य अपढमसमय-सज्जेगि-
लवत्थकेवलनाणुं य, अडवा यरिमसमयसयोगि-लवत्थ-
केवलनाणुं य अयरिमसमय-सज्जेगि लवत्थकेवलनाणुं
य, से तं सज्जेगि-लवत्थकेवलनाणुं. से किं तं अयोगि-
लवत्थकेवलनाणुं ?, अयोगिलवत्थकेवलनाणुं दुविडं
पणुणुत्तं तं ञ्हा-पढमसमय-अयोगि-लवत्थकेवलनाणुं य
अपढमसमय-अज्जेगि-लवत्थकेवलनाणुं य, अडवा यरिम-
समयअज्जेगि-लवत्थकेवलनाणुं य अयरिमसमय-अज्जेगि-
लवत्थकेवलनाणुं य, से तं अज्जेगि-लवत्थकेवलनाणुं

સે કિં તં સિદ્ધકેવલનાણું ? સિદ્ધકેવલનાણું દુવિહં પત્તત્તં,
 તં જહા—અણુંતર—સિદ્ધકેવલનાણું ચ પરંપરસિદ્ધકેવલનાણું
 ચ. સે કિં તં અણુંતરસિદ્ધકેવલનાણું ? અણુંતર—સિદ્ધ-
 કેવલનાણું પત્તસ્સવિહં પત્તત્તં, તં જહા—તિત્થસિદ્ધા^૧
 અતિત્થસિદ્ધા^૨ તિત્થયરસિદ્ધા^૩ અતિત્થયરસિદ્ધા^૪ સયંબુદ્ધસિદ્ધા^૫
 પત્તોયબુદ્ધસિદ્ધા^૬ બુદ્ધબોહિયસિદ્ધા^૭ ઇત્થિલિંગસિદ્ધા^૮
 પુરિસલિંગસિદ્ધા^૯ નપુંસગલિંગસિદ્ધા^{૧૦} સલિંગસિદ્ધા^{૧૧}
 અન્નલિંગસિદ્ધા^{૧૨} ગિહિલિંગસિદ્ધા^{૧૩} ઐગસિદ્ધા^{૧૪} અણેગસિદ્ધા^{૧૫}
 સે તં અણુંતરસિદ્ધકેવલનાણું. સે કિં તં પરંપરસિદ્ધ-
 કેવલનાણું ? પરંપરસિદ્ધકેવલનાણું અણેગવિહં પત્તત્તં,
 તં જહા—અપઠમસમયસિદ્ધા દુસમયસિદ્ધા તિસમયસિદ્ધા
 ચહસમયસિદ્ધા જવ દસ સમયસિદ્ધા સંખિન્જસમયસિદ્ધા
 અસંખિન્જસમયસિદ્ધા અણુંતસમયસિદ્ધા, સે તં પરંપર-
 સિદ્ધકેવલનાણું, સે તં સિદ્ધકેવલનાણું. તં સમાસઓ
 ચહવિહં પત્તત્તં, તં જહા—દોવઓ પિત્તઓ કાલઓ
 ભાવઓ, તત્થ દોવઓ ણું કેવલનાણી સંવદોવાઠે જણુઠ
 પાસઠ, પિત્તઓ ણું કેવલનાણી સંવપિત્તં જણુઠ
 પાસઠ, કાલઓ ણું કેવલનાણી સંવકાલં જણુઠ

पासध, भावयो णं केवलनाणी संवभावे जणुध पासध.

अह संवद्व-परिणाम-भावविनत्त-कारणभणुंतं;
सासयमपडिवाधं अगविहं केवलनाणं. १

केवलनाणेषुत्थे नाहं न तत्थ पन्नवणुज्जे;
ते भासध तित्थयरो वधज्जेग सुअं(तथं) हवध सेसं.
(तेसिं) २ से तं केवलनाणं, से तं पय्यकप्पनाणं. सू० १४

से किं तं परकप्पनाणं ? परकप्पनाणं दुविहं
पन्नत्तं, तं जडा-आलिण्णिभोद्धिय-नाणुपरकप्पं य
सुअनाणुपरकप्पं य. जत्थ आलिण्णिभोद्धियनाणं तत्थ
सुअनाणं, जत्थ सुअनाणं तत्थालिण्णिभोद्धियनाणं,
दोऽवि अयाधं अन्नमन्नमणुगयाधं तडवि पुणु धत्थ
आयरिया नाणत्तं पन्नवयंति-आलिनिधुज्जध त्ति
आलिण्णिभोद्धियनाणं. सुणुध त्ति सुअं मधपुव्वं जणु
सुअं, न मध सुअपुव्विया, अविसेसिया मध-मधनाणं
य मधअन्नाणं य, विसेसिया मती सम्भदिट्ठिस्स मध-
मधनाणं, मिच्छदिट्ठिस्स मध-मधअन्नाणं. अविसेसियं
सुयं-सुयनाणं य सुयअन्नाणं य, विसेसियं सुयं-
सम्भदिट्ठिस्स सुयं-सुयनाणं मिच्छदिट्ठिस्स सुयं-सुय-
अन्नाणं. से किं तं आलिण्णिभोद्धियनाणं ? आलिण्णि-

બોહિયનાણું દુવિહં પત્તતં, તં જહા-સુયનિસ્સિયં ચ
અસુયનિસ્સિયં ચ. સૂ૦ ૧૫

સે કિં તં અસુયનિસ્સિયં ? અસુયનિસ્સિયં ચઉ-
વિહં પત્તતં, તં જહા.

૧ ૨ ૩ ૪
ઉપત્તિઆ વેણુઘઆ કમ્મઆ પરિણામિઆ;
બુદ્ધિ ચઉવિહા વુત્તા પંચમી નોવલબ્બઘ. ૧

પુવ્વં અદ્દિદ્દ-મરસુય-ભવેઘય-તકખણવિસુદ્ધ-ગહિઅત્થા;
અવ્વાહય-ફલજ્ઞેગા બુદ્ધી ઉપત્તિઆ નામ. ૨

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮
ભરહસિલ પણિય રુકખે બુદ્ધુગ પડ સરડ કાય ઉચ્ચારે;
૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬
ગય ધયણુ ગોલ ખંભે બુદ્ધુગ મગ્ગિત્થિ પઠે પુત્તો. ૩

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮
ભરહ સિલ મિંઠ કુક્કુડ વાલુઅ હત્થી અગડ વણુસંઠે;
૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩
પાયસ અર્ઘઆ પત્તો ખાડહિલા પંચપિઅરો ચ. ૪

૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯
મહુસિત્થ મુદ્ધિ અંકે નાણુએ ભિક્ખુ ચેડગનિહાણે;
૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩
સિક્ખાયાં અત્થસત્થે ઈચ્છાયમહં સયસહરસે. ૫

ભરનિત્થરણુસમત્થા તિવગ્ગસુત્તત્થગહિઅપેઆલા;
ઉભઆ લોગફલવર્ઘ વિણુયસમુત્થા હવઘ બુદ્ધી. ૬

१ २ ३ ४ ५ ६
निमित्तो अथसत्थे य लेहे गण्णिये अ इव अस्से य;

७ ८ ९ १० ११ १२
गहल लक्ष्णायु गंठी अगये रक्षिये य गण्णिया य. ७

१३
सीया साडी दीहं य तणं अवसन्वयं य कुंयस्स;

१४ १५
निवोदये अ गोणे धोडगपडणं य रुक्खाये. ८

उवयो गहिट्टुसारा कम्मपसंगपरिधो लणुविसाला;

साहुकारइलवर्ध कम्मसमुत्था हवर्ध पुद्धी. ९

१ २ ३ ४ ५ ६ ७
हेरनिये करिसये ठोलिय डोवे य मुत्ति धय पवये;

८ ९ १० ११
तुण्णायो वडूद्धं य पूयध धड यित्तकारे य. १०

अणुभाणुहेडिट्टुं तसाहिया वयविवागपरिणामा;

हियनिस्सेअसइलवर्ध पुद्धी परिणामिया नाम. ११

१ २ ३ ४ ५
अमये सिट्ठि कुमारे देवी उदियोदये हवर्ध राया;

६ ७ ८ ९
साहू य नंदिसेणुे धणुदत्तो सावग अमय्ये. १२

१० ११ १२ १३
अमये अमय्य पुत्तो आयुक्के वेव सुलभदे अ;

१४ १५
नासिक्कसुंदरिणं दे वधरे परिणामपुद्धीये. १३

૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧
 ચલણાહણ આમંટે મણીય સપે ય ખગ્ગિ ચૂલિંદે;
 પરિણામિય—બુદ્ધીએ એવમાઈ ઉદાહરણા. ૧૪
 સે તં અસુચનિસ્સિયં સૂં ૧૬.

સે કિં તં સુચનિસ્સિયં મઘનાણં ? સુચનિસ્સિયં
 મઘનાણં ચઉવ્વિહં પત્તત્તાં, તં જહા—ઉગ્ગહ ઇહા
 અવાઓ ધારણા.

સે કિં તં ઉગ્ગહે ? ઉગ્ગહે દુવિહે પત્તત્તો, તં
 જહા—અત્યુગ્ગહે અ વંજણુગ્ગહે અ. સે કિં તં વંજ-
 ણુગ્ગહે ? વંજણુગ્ગહે ચઉવ્વિહે પત્તત્તો, તં જહા—
 સોઇંદિયવંજણુગ્ગહે, ધાણિંદિયવંજણુગ્ગહે, જિખ્ખિંદિય-
 વંજણુગ્ગહે, ક્કાસિંદિયવંજણુગ્ગહે. સે તં વંજણુગ્ગહે.
 સે કિં તં અત્યુગ્ગહે ? અત્યુગ્ગહે છવ્વિહે પત્તત્તો, તં
 જહા—સોઇંદિયઅત્યુગ્ગહે, ચકિખ્ખિંદિયઅત્યુગ્ગહે, ધાણિં-
 દિયઅત્યુગ્ગહે, જિખ્ખિંદિયઅત્યુગ્ગહે, ક્કાસિંદિયઅત્યુ-
 ગ્ગહે, નોઇંદિયઅત્યુગ્ગહે, તસ્સણં ઇમે એગટ્ઠિઆ
 નાણાધોસા નાણાવંજણા પંચ નામધિજ્જા ભવંતિ, તં

૧ ૨ ૩ ૪
 જહા—એગેણુહણ્યા ઉવધારણ્યા સવણ્યા અવલંબણ્યા
 ૫
 મેહા. સે તં ઉગ્ગહે. સે કિં તં ઇહા ? ઇહા છવ્વિહા

पन्नता, तं ञडा-सोढेंदियठडा, यडिभंदियठडा, धाणिं-
दियठडा, ञिभ्लंदियठडा, क्षसिंदियठडा, नोढेंदियठडा,
तीसे एं धमे अंगट्टिया नाणुधोसा नाणुवंणु

पंच नामधिञ्ज ^१ लवति तं ञडा-आभोगणुया
^२ भगणुया ^३ गवेसणुया ^४ यिंता ^५ विभंसा से तं ठडा. से
किं तं अवाअे ? अवाअे छव्विडे पन्नत्ते, तं ञडा-
सोढेंदियअवाअे, यडिभंदियअवाअे, धाणिंदियअवाअे,
ञिभ्लंदियअवाअे, क्षसिंदियअवाअे, नोढेंदियअवाअे,
तस्स एं धमे अंगट्टिया नाणुधोसा नाणुवंणु

पंच नामधिञ्ज पन्नता, तं ञडा-आउट्टणुया
^२ पय्याउट्टणुया ^३ अवाअे ^४ थुद्धी ^५ विन्नाणु से तं अवाअे
से किं तं धारणा ? धारणा छव्विडा पन्नता, तं
ञडा-सोढेंदियधारणा, यडिभंदियधारणा, धाणिंदिय-
धारणा, ञिभ्लंदियधारणा, क्षसिंदियधारणा, नोढेंदिय-
धारणा, तीसे धमे अंगट्टिया नाणुधोसा नाणुवं-

णुया पंच नामधिञ्ज पन्नता, तं ञडा-धरणा
^२ धारणा ^३ ठवणा ^४ पधरुठा ^५ ठादठे. से तं धारणा. सू० १७

હગ્ગહે ઇક્કસમઈએ, અન્તોમુહુત્તિઆ ઈહા, અન્તો-
મુહુત્તિએ અવાએ, ધારણા સંખેજ્જં વા કાલં અસં-
ખેજ્જં વા કાલં. એવં અટ્ટઠાવીસઠવિહસ્સ આલિણ્ણિ-
બોહિયનાણ્ણસ્સ વંજ્જુગ્ગહસ્સ પરવણં કરિસ્સામિ,
પડિબોહગદ્દિટ્ઠંતેણુ મક્કીગ દ્દિટ્ઠંતેણુ ય. સૂ ૧૮

સે કિં તં પડિબોહગદ્દિટ્ઠંતેણુ ? પડિબોહગદ્દિટ્ઠં-
તેણુસે જ્જહા નામએ ઠઠ્ઠ પુરિસે કંચિ પુરિસં સુત્તં
પડિબોહિજ્જમ અમુગા અમુગત્તિ, તત્થ ય ચોયગે
પન્નવગં એવં વયાસી કિં એગસમયપવિટ્ઠા પોગ્ગલા
ગહણુમાગચ્છંતિ દુસમયપવિટ્ઠા પોગ્ગલા ગહણુમાગ-
ચ્છંતિ ? તિસમયપવિટ્ઠા પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ
બવ દસસમયપવિટ્ઠા પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ ?
સંખિજ્જસમયપવિટ્ઠા પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ ?
અસંખિજ્જસમયપવિટ્ઠા પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ ?
એવં વદંતં ચોયગં પન્નવએ એવં વયાસી, નો
એગસમયપવિટ્ઠા પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ, નો દુસ-
સમયપોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ, નો તિસમયપવિટ્ઠા
પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ, બવ નો દસસમયપવિટ્ઠા
પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ, નો સંખિજ્જસમયવિટ્ઠા
પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ, અસંખિજ્જસમયપવિટ્ઠા

પોગ્ગલા ગહણુમાગચ્છંતિ, સે તં પડિબોહગદ્દિઠંતેણુ.
સૂ૦ ૧૯.

સે કિં તં મલ્લગદ્દિઠંતેણુ ? મલ્લગદ્દિઠંતેણુ સે
જહાનામચ્ચે ક્કથ પુરિસે આવાગસીસાચ્ચો મલ્લગં ગહાય
તત્થેગં ઉદ્દગમિંદું પકખેવિજ્જા સે નટ્ટે, અન્નેડવિ
પકખત્તે સેડવિ નટ્ટે. એવં પકખપ્પમાણેસુ પકખપ્પ-
માણેસુ હોહી સે ઉદ્દગમિંદુ ન્ણેણં તં મલ્લગં રાવે-
હિધત્તિ, હોહી સે ઉદ્દગમિંદુ; ન્ણેણં તંસિ મલ્લગંસિ
ઠાહિતિ, હોહી સે ઉદ્દગમિંદુ ન્ણેણં તં મલ્લગં ભરિહિતિ,
હોહી સે ઉદ્દગમિંદુ ન્ણેણં તં મલ્લગં પવાહેહિતિ
એવામેવ પકખપ્પમાણેહિં પકખપ્પમાણેહિં અણંતેહિં
પોગ્ગલેહિં જહે તં વંજણં પૂરિચ્ચં હોધ તાહે હુંતિ
કરેધ. નો ચેવ ણં જણુથ ક્કે વિ એસ સદાધ તચ્ચો
ઈહં પવિસધ, તચ્ચો જણુથ અમુગે એસ સદાધ. તચ્ચો
અવાયં પવિસધ તચ્ચો સે ઉવગયં હવઠં. તચ્ચો ણં
ધારણં પવિસધ, તચ્ચો ણં ધારેઠં સંખિજ્જં વા કાલં,
અસંખિજ્જં વા કાલં.

સે જહા નામચ્ચે ક્કથ પુરિસે અવત્તં સદં સુણિજ્જા
તેણં સદોત્તિ ઉગ્ગહિચ્ચે, નો ચેવ ણં જણુથ ક્કે વેસ
સદાધ, તચ્ચો ઈહં પવિસધ, તચ્ચો જણુથ અમુગે એસ
સદે, તચ્ચો ણં અવાયં પવિસધ, તચ્ચો સે ઉવગયં

હવઘ તચ્ચો છાં ધારછાં પવિસઘ, તચ્ચો છાં ધારૈઘ
સંખિજ્ઞં વા કાલં—અસંખિજ્ઞં વા કાલં.

સે જહા નામચ્ચે ક્કઈ પુરિસે અવ્વત્તં સ્વવં
પાસેજ્ઞ તેછાં સ્વવત્તિ ઉગ્ગહિચ્ચે નો ચેવ છાં જાણુઠ
ક વેસ સ્વવત્તિ, તચ્ચો ઈહં પવિસઘ તચ્ચો જાણુઠ
અમુગે એસ સ્વવેત્તિ, તચ્ચો અવાયં પવિસઘ, તચ્ચો સે
ઉવગયં હવઘ, તચ્ચો ધારછાં પવિસઘ, તચ્ચો છાં ધારૈઘ
સંખિજ્ઞં વા કાલં અસંખિજ્ઞં વા કાલં.

સે જહા નામચ્ચે ક્કઈ પુરિસે અવ્વત્તં ગંધં
અગ્ગાઠજ્ઞ તેછાં ગંધેત્તિ ઉગ્ગહિચ્ચે નો ચેવ છાં જાણુઠ
ક વેસ ગંધેત્તિ, તચ્ચો ઈહં પવિસઘ, તચ્ચો જાણુઠ
અમુગે એસ ગંધે, તચ્ચો અવાયં પવિસઘ, તચ્ચો સે
ઉવગયં હવઘ, તચ્ચો ધારછાં પવિસઘ, તચ્ચો છાં ધારૈઘ
સંખિજ્ઞં વા કાલં અસંખિજ્ઞં વા કાલં.

સે જહા નામચ્ચે ક્કઈ પુરિસે અવ્વત્તં રસં
આસાઠજ્ઞ તેછાં રસે ત્તિ ઉગ્ગહિચ્ચે નો ચેવ છાં
જાણુઠ, ક વેસ રસેત્તિ, તચ્ચો ઈહં પવિસઘ, તચ્ચો જાણુઠ
અમુગે એસ રસે, તચ્ચો અવાયં પવિસઘ, તચ્ચો સે
ઉવગયં હવઘ, તચ્ચો ધારછાં પવિસઘ, તચ્ચો છાં ધારૈઘ
સંખિજ્ઞં વા કાલં અસંખિજ્ઞં વા કાલં.

સે જહા નામએ કેઠ પુરિસે અવ્વતં કાસં પહિ-
સંવેઠંજા, તેણં કાસેત્તિ ઉગ્ગહિએ, નો ચેવણં
જાણુઠ, કે વેસ કાસએત્તિ, તઓ ઈહં પવિસઠ, તઓ
જાણુઠ અમુગે એસ કાસે, તઓ અવાયં પવિસઠ,
તઓ સે ઉવગયં હવઠ, તઓ ધારણં પવિસઠ, તઓ
ણં ધારેઠ સંખિજ્જં વા કાલં અસંખિજ્જં વા કાલં.

સે જહા નામએ કેઠ પુરિસે અવ્વતં સુમિણં
પાસિજ્જા, તેણં સુમિણેત્તિ ઉગ્ગહિએ, નો ચેવણં
જાણુઠ, કે વેસ સુમિણેત્તિ, તઓ ઈહં પવસિઠ, તઓ
જાણુઠ અમુગે એસ સુમિણેત્તિ, તઓ અવાયં પવિ-
સઠ, તઓ સે ઉગવયં હવઠ, તઓ ણં ધારણં
પવિસઠ, તઓ ણં ધારેઠ સંખિજ્જં વા કાલં
અસંખિજ્જં વા કાલં. સે તં મલ્લગદ્દિઠંતેણ. સૂ૦ ૨૦

તં સમાસઓ ચઉવ્વિહં પન્નતં, તં જહા-
હવ્વઓ ખેત્તઓ કાલઓ ભાવઓ. તત્થ હવ્વઓ ણં
આભિણિબોહિયનાણી આએસેણં સવ્વાઠં હવ્વાઠં
જાણુઠ ન પાસઠ, ખેત્તઓ ણં આભિણિબોહિય-નાણી
આએસેણં સવ્વં ખેત્તં જાણુઠ ન પાસઠ, કાલઓ ણં
આભિણિબોહિયનાણી આએસેણં સવ્વં કાલં જાણુઠ
ન પાસઠ, ભાવઓ ણં આભિણિબોહિયનાણી આએ-
સેણં સવ્વે ભાવે જાણુઠ ન પાસઠ.

ઉગ્ગહઠ્ઠાડવાઓ ય ધારણા એવ હુંતિ ચત્તારિ;
આભિણિભોહિયનાણુસ્સ ભેયવત્થુ સમાસેણું. ૧

અત્થાણું ઉગ્ગહણુંમિ ઉગ્ગહે, તહ વિઆલણે ઠ્ઠા;
વવસાયંમિ અવાઓ, ધરણું પુણુ ધારણું ણિંતિ. ૨

ઉગ્ગહ ઠ્ઠકં સમયં, ઠ્ઠાડવાયા મુહુત્તમદ્દ(મંત) ઉ;
કાલમસંખં સંખં ચ, ધારણા હોઠ નાયવ્વા. ૩

પુદ્દઠં સુણેઠ સદં, સ્વં પુણુ પાસઠ અપુદ્દઠં ઉ;
ગંધં રસં ચ ક્કાસં ચ, ખદ્દપુદ્દઠં વિયાગરે. ૪

ભાસાસમસેઠીઓ, સદં જં સુણુઠ મીસિયં સુણુઠ;
વીસેઠી પુણુ સદં, સુણેઠ નિયમા પરાધાએ. ૫

ઠ્ઠા અપોહ વીમંસા, મગ્ગણા ય ગવેસણા;
સન્ના સઠ મઠ પન્ના, સવ્વં આભિણિભોહિઅં. ૬

સે તં આભિણિભોહિયનાણુપરોક્ખં, સે તં મઠનાણું.
સૂ૦ ૨૧

સે કિં તં સુચનાણુ-પરોક્ખં ?; સુચનાણુપરોક્ખં

ચોદસવિહં પત્તતાં, તં જહા-^૧અક્ખરસુચં ^૨અણુક્ખરસુચં
^૩સન્નિસુચં ^૪અસન્નિસુચં ^૫સમ્મસુચં ^૬મિચ્છાસુચં ^૭સાઠંસુચં

८	९	१०
अणुसुयं	सपञ्चवसिअसुयं	अपञ्चवसिअसुयं
११	१२	१३
गभियसुयं	अगभियसुयं	अंगपविट्ठं सुयं
		अणुंगपविट्ठं सुयं. सू० २२

से किं तं अङ्परसुयं ? अङ्परसुयं तिविडं
 पन्नतं, तं ङडा—सन्नङ्परं—वंङ्णुङ्परं लद्धिअङ्परं,
 से किं तं सन्नङ्परं ? सन्नङ्परं अङ्परस्स संठाणा-
 ऽऽगिठि (सद्धाणुगठ) से तं सन्नङ्परं. से किं तं
 वंङ्णुङ्परं ? वंङ्णुङ्परं अङ्परस्स वंङ्णुणामिलावो,
 से तं वंङ्णुङ्परं, से किं तं लद्धिअङ्परं ? लद्धि-
 अङ्परं अङ्परलद्धियस्स लद्धिअङ्परं समुत्पण्णं,
 तंङडा—सोठंदियलद्धिअङ्परं अङ्णंदियलद्धिअङ्परं,
 धाणुंदियलद्धिअङ्परं, ङ्णिणंदियलद्धिअङ्परं, इंसिं-
 दियलद्धिअङ्परं, नोठंदियलद्धिअङ्परं से तं लद्धिअङ्परं
 से तं अङ्परसुयं. सू० २३

से किं तं अणुङ्परिसुयं ? अणुङ्परसुयं अणुगविडं
 पन्नतं, तं ङडा

अससियं नीससियं निअणुठं णासियं य षीअं य;
 निस्सिंधियमणुसारं अणुङ्परं छेलिआठं. १
 से तं अणुङ्परसुयं. सू. २४

સે કિં તં સન્નિસુયં ? સન્નિસુયં તિવિહં પન્નતં,
 તં જહા કાલિઓવએસેણં હેજવએસેણં દિટ્ઠવા-
 ઓવએસેણં; સે કિં તં કાલિઓવએસેણં ? કાલિ-
 ઓવએસેણં જસ્સેણં અત્થિ ઈહા અવાહો મગ્ગણા
 ગવેસણા ચિંતા વિમંસા, સેણં સન્નીતિ લખ્ખમઠં,
 જસ્સેણં નત્થિ ઈહા અવોહો મગ્ગણા ગવેસણા ચિંતા
 વિમંસા, સેણં અસન્નીતિ લખ્ખમઠં, સે તં કાલિ-
 ઓવએસેણં. સે કિં તં હેજવએસેણં ? હેજવએસેણં
 જસ્સેણં અત્થિ અભિસંધારણપુવ્વિચ્ચા કરણસત્તી સે
 ણં સન્નીતિ લખ્ખમઠં, જસ્સેણં નત્થિ અભિસંધારણપુવ્વિચ્ચા
 કરણસત્તી સે ણં અસન્નીતિ લખ્ખમઠં, સે તં હેજવએણં-
 સે કિં તં દિટ્ઠવાઓવએસેણં ? દિટ્ઠવાઓવએસેણં
 સન્નિસુયસ્સેણં ખઓવસમેણં સન્ની લખ્ખમઠં, અસન્નિ-
 સુયસ્સેણં ખઓવસમેણં અસન્ની લખ્ખમઠં સે તં સન્નિસુયં-
 સે તં અસન્નિસુયં. સૂ૦ ૨૫

સે કિં તં સમ્મસુયં ? ઇમં અરહંતેહિં ભગવંતેહિં
 ઉપ્પન્નનાદંસણુધરેહિં તેલુક્ક-નિરિઝ્ખઅ(ચહિત) મહિય-
 પૂઠએહિં તીયપદુચ્ચુપ્પન્ન-મણાગયજ્જણએહિં સવ્વન્નૂહિં
 સવ્વદરિસીહિં પણીયં દુવાલસંગં ગણિપિડગં, તં જહા-

૧ આચારો ૨ સુયગઠો ૩ ઠાણું ૪ સમવાઓ ૫ વિવાહપન્નત્તિ

६ ७ ८
 नायाधम्मकहाओ, उवासगदसाओ अंतगडदसाओ
 ६ १० ११
 अणुत्तरोववाधयिदसाओ पणुहावागरणां विवागसुयं
 १२
 द्विद्विवाओ. धम्मोअं दुवालसंगं गण्णिपिडगं योदसपुव्विस्स
 सम्भसुयं अलिन्नदसपुव्विस्स सम्भसुयं, तेषु परं
 लिण्णेषु (लण्णुध) लयणा, से तं सम्भसुयं. सू० २६
 से किं तं भिच्छासुयं ? भिच्छासुयं ञं धं
 अन्नाण्णिअेहिं भिच्छाद्विद्विअेहिं सम्भंअ्युद्धि-
 मधंविगण्णियं तं ञहा-भारहं, रामायणं, लीमासुरुअ्णं,
 क्काडिदलयं, सगडलद्विअ्णो, ओड(धोडग)मुहं, कम्पासियं,
 नागसुहुभं, कण्णसत्तरी, वधसेसियं, पुद्धवयणं, तेसियं,
 कविदियं, लोगाययं, सद्वित्तं, भाढरं, पुराणं,
 वागरणं, भागवं, पायंअदी, पुस्सदेवयं, लेहं, गण्णियं,
 सण्णरुयं, नाडयां, अहवा भावत्तरि कलाओ, यत्तारि
 अ वेअा संगोवंगा अेअ्णो भिच्छाद्विद्विस्स भिच्छत्त-
 परिगण्णिअ्णो भिच्छासुयं. अेअ्णो अेव सम्भद्विद्विस्स
 सम्भत्तपरिगण्णिअ्णो सम्भसुयं. अहवा भिच्छद्विद्विस्सवि
 अेअ्णो अेव सम्भसुयं, कम्हा ? सम्भत्तहेउत्तण्णो ञम्हा
 ते भिच्छद्विद्विअ्णो तेहिं अेव सम्भेहिं योअ्णो समाण्णो
 क्कं सपअ्णद्विद्विअ्णो ययंति. से तं भिच्छासुयं. सू० २७

સે કિં તં સાઠ્યં સપન્જવસિયં, અણાઠ્યં
 અપન્જવસિયં, સુયં, † સાઠ્યં સપન્જવસિયં,
 અણાઠ્યં અપન્જવસિયં સુયં-ઇરચ્છેયં દુવાલસંગં
 ગણિપિડગં, વુચ્છિત્તિ નયદ્દયાએ સાઠ્યં સપન્જવસિયં,
 અવુચ્છિત્તિ નયદ્દયાએ અણાઠ્યં અપન્જવસિયં.
 તં સમાસઓ ચઉવ્વિહં પત્તતં, તં જહા-દન્વઓ
 ખિતઓ કાલઓ ભાવઓ. તત્થ દન્વઓ ઇં સમ્મસુયં
 ળેગં પુરિસં પડુચ્ચ સાઠ્યં સપન્જવસિયં, બહવે
 પુરિસે ચ પડુચ્ચ અણાઠ્યં અપન્જવસિયં. ખેતઓ
 ઇં પંચ ભરહાઠં પંચ એરવયાઠં પડુચ્ચ સાઠ્યં
 સપન્જવસિયં, પંચ મહાવિદ્દેહાઠં પડુચ્ચ અણાઠ્યં
 અપન્જવસિયં. કાલઓ ઇં ઉસ્સપિપણિં ઓસપિપણિં
 ચ પડુચ્ચ સાઠ્યં સપન્જવસિયં, નોઉસ્સપિપણિં
 નોઓસપિપણિં ચ પડુચ્ચ અણાઠ્યં અપન્જવસિયં.
 ભાવઓ ઇં જ જયા જિણુપત્તતા ભાવા આધવિન્જંતિ
 પત્તવિન્જંતિ પરવવિન્જંતિ દંસિન્જંતિ નિદંસિન્જંતિ
 ઉવદંસિન્જંતિ તયા તે ભાવે (તે તહા) પડુચ્ચ સાઠ્યં
 સપન્જવસિયં, ખાઓવસમિયં પુણુ ભાવં પડુચ્ચ
 અણાઠ્યં અપન્જવસિયં. અહવા ભવસિદ્ધિયસ્સ સુયં
 સાઠ્યં સપન્જવસિયં ચ, અભવસિદ્ધિયસ્સ સુયં
 અણાઠ્યં અપન્જવસિયં ચ. સન્વાગાસપએસગં સન્વા-

गासपयेसेहि अणुंतगुणियं पञ्जवडभरं निष्कृण्णध,
 सव्व ज्वाणुं पि अ णुं अडभरस्स अणुंतभागे
 निच्युग्धाडिओ. " ज्ठं पुणु सोऽविआवरिण्ण तेणुं
 ज्जेओ अज्जवत्तं पाविण्ण । सुदहुवि मेहसमुदये ढोठ
 पभा अंइसूराणुं ॥ " से तं साधयं सपञ्जवसियं,
 से तं अणुाधयं अपञ्जवसियं (सुयं) सू० २८

से किं तं गमियं ? गमियं द्विट्ठिवाओ, से किं तं
 अगमियं ? अगमियं कालियं सुयं. से तं गमियं से तं
 अगमियं. अडवा तं सभासओ दुविहं पन्नत्तं तं
 ज्हा-अंगपविट्ठं अणुंगपविट्ठं (अंगणाडिरं) य. सू० २९

से किं तं अणुंगपविट्ठं (अंगणाडिरं) ? अणुंगपविट्ठं
 (अंगणाडिरं) दुविहं पन्नत्तं, तं ज्हा-आवस्सयं य
 आवस्सयवधरितं य.

से किं तं आवस्सयं ? आवस्सयं छव्विहं पन्नत्तं,
 तं ज्हा-^१सामाधयं ^२अडवीसत्थओ, ^३वंइणुयं, ^४पडिक्कभणुं,
^५काडस्सगे, ^६पय्यडणुं, से तं आवस्सयं.

से किं तं आवस्सयवधरितं ? आवस्सयवधरितं
 दुविहं पन्नत्तं, तं ज्हा-कालियं य उक्कालियं य.

સે કિં તં ઉકાલિયં ? ઉકાલિયં અણેગવિહં પન્નતં,
 તં જહા-^૧દસવેઆલિયં ^૨કાપ્પઆકપ્પિયં ^૩ચુલ્લકપ્પસુયં
 મહાકપ્પસુયં ^૪ઉવવાઘયં ^૫રાયપસેણિયં ^૬જ્જવાલિગમેદ
 પન્નવણા મહાપન્નવણા ^૮પમાયપ્પમાયં ^{૧૦}નંદી ^{૧૧}અણુઓગ-
 દારાઠં ^{૧૩}દેવિદ્દત્થઓ ^{૧૪}તંદુલવેઆલિયં ^{૧૫}ચંદાવિજ્જયં ^{૧૬}સૂર-
 પન્નત્તી ^{૧૭}પોરિસિમંડલં ^{૧૮}મંડલપ્પવેસો ^{૧૯}વિજ્જઅચરણુ-
 વિણ્ણિચ્છઓ ^{૨૦}ગણિવિજ્જ ^{૨૧}જ્જાણુવિભત્તી ^{૨૨}મરણુવિભત્તી
 આયવિસોહી ^{૨૩}મરણુવિસોહી, ^{૨૪}વીયરાગસુયં ^{૨૫}સંલેહણાસુયં
 વિહારકપ્પો ^{૨૭}ચરણુવિહી ^{૨૮}આહરપચ્ચકખાણું ^{૨૯}મહાપચ્ચ-
 કખાણું એવમાઠં, સે તં ઉકાલિયં.

સે કિં તં કાલિયં ? કાલિયં અણેગવિહં પન્નતં,
 તં જહા-^૧ઉત્તરજ્જયણાઠં ^૨દસાઓ ^૩કપ્પો ^૪વવહારો ^૫નિસીહં
 મહાનિસીહં ^૬ઠસિભાસિઆઠં ^૭જંપૂહીવપન્નત્તી ^૮ચંદપન્નત્તી
 દીવસાગરપન્નત્તી ^{૧૦}પુહિઆવિમાણુપવિભત્તી ^{૧૧}મહલ્લિ-
 આવિમાણુપવિભત્તી ^{૧૩}અંગચૂલિઆ ^{૧૪}વગ્ગચૂલિઆ

१५	१६	१७	१८
विवाहचूलिया	अरुणोववाये	वरुणोववाये	गरुणोववाये
१९	२०	२१	२२
धरुणोववाये	वेसमणोववाये	वेलंधरोववाये	द्वेविहोववाये
२३	२४	२५	
उदुहाणुसुये	समुदुहाणुसुये	नागपरिआवलिआणुं(ओ)	
२६	२७	२८	
निरियावलिआणुं(ओ)	कपिआणुं(ओ)	कम्पवडिसिआणुं	
२९	३०	३१	३२
पुष्टिआणुं	पुष्टचूलियाणुं	वणुहीयाणुं	वणुहीदसाणुं
३३	३४	३५	
आसीविसभावणुं	द्विद्विठविसभावणुं	आरणुसुभिणु-	
	३६	३७	
भावणुं	महासुभिणुभावणुं	तेअग्गिनिसग्गाणुं	
अेवमाधयाधं	यउरासीधं	पधन्नग-सडस्साधं	लगवओ
अरडओ	उसडसाभिस्स	आधंतिथयरस्स.	तडासंप्पिअधं
पधन्नगसडस्साधं	मन्निअमगाणुं	जिणुवराणुं.	ओदस
पधन्नग-सडस्साणु	लगवओ	वद्धमाणुसाभिस्स.	अडवा
अस्स	अत्तिआ	सीसा	उअत्तिआअे
वेणुअुअे	कम्भयाअे	पारिणुभिआअे	यउव्विडाअे
पुद्धीअे	उववेसा	तस्स	तत्तिआधं
पधन्नग	सडस्साधं	पत्तोअ	पुद्धवि
तत्तिआ	अेव.	से तं	अालियं,
से तं	उअालियं	सुयं,	से तं
आवस्सयवधंरित्तं,	से तं	अणुंगपविट्ठं	सुयं.

सू० ३०

સે કિં તં અંગપવિદ્ઠં ? , અંગપવિદ્ઠં દુવાલ-

	૧	૨	૩
સવિહં	પન્નત્તાં	તં જહા-આયારે	સૂયગટો ઠાણું
૪	૫	૬	૭
સમવાઓ	વિવાહપન્નત્તી	નાયાધમ્મઠહાઓ	ઉવાસગ-
	૮	૯	૧૦
દસાઓ	અંતગડદસાઓ	અણુત્તરૌવવાઈયદસાઓ	પણુહા-
	૧૧	૧૨	
વાગરણાઇં	વિવાગસુયં	દિટ્ઠિવાઓ.	સૂ૦ ૩૧

સે કિં તં આયારે ? આયારે ણું સમણાણું નિગ્ગં-
 થાણું આયારગોચર-વિણ્યવેણુધય-સિકખા-ભાસા-અભાસા-
 ચરણ-કરણ-માયા-જયા-વિત્તીઓ આધવિન્નંતિ. સે
 સમાસઓ પંચવિહે પન્નત્તો, તં જહા-નાણાચારે,
 દંસણાચારે, ચરિત્તાચારે, તવાચારે, વીરિયાચારે. આયારે
 ણું પરિત્તા વાયણા, સંખિન્ન અણુઓગદારા, સંખિન્ન
 વેઠા, સંખિન્ન સિલોગા, સંખિન્નઓ નિન્નજુત્તીઓ,
 સંખિન્નઓ પડિવત્તીઓ, સંખિન્નઓ સંગહણીઓ.
 સે ણું અંગટ્ટયાઓ પઢમે અંગે દ્વે સુઅકખંધા, પણુવીસં
 અન્નઝયાણા, પંચાસીઈ ઉદ્દેસણુકાલા, પંચાસીઈ સમુદ્દે
 સણુકાલા, અદ્દઠારસ પય સહસ્સાણિ પયગ્ગેણું. સંખિન્ન
 અકખરા, અણુંતા ગમા, અણુંતા પન્નજવા, પરિત્તા તસા,
 અણુંતા થાવરા, સાસયકકનિબ્બહ્નિકાઇંઆ જિણુપન્નત્તા
 ભાવા આધવિન્નંતિ પન્નવિન્નંતિ પસ્સવિન્નંતિ

दंसिञ्जंति निदंसिञ्जंति उवदंसिञ्जंति. से जेवं आया
से जेवं नाया से जेवं विन्ताया से जेवं यरशुकरशु-
पस्त्रवणा आधविञ्जध, से तं आयारे. १ सू० ३२

से किं तं सूयगडे ? सूयगडे एं लोअे सूधञ्जध,
अलोअे सूधञ्जध, लोआलोअे सूधञ्जन्ति, एवा
सूधञ्जन्ति, अएवा सूधञ्जन्ति, एवाएवे सूधञ्जन्ति,
ससमअे सूधञ्जध, परसमअे सूधञ्जध, ससमयपरसमअे
सूधञ्जन्ति. सूयगडे एं असीअस्स किरियावाधसयस्स
अउरासीधअे अकिरियावाधएं सत्तद्वहीअे अत्ताणियवाधएं
अत्तीसाअे वेणुधयवाधएं तिण्डं तेसद्वहाएं पासंडिय-
सयाएं वूदं किअ्या ससमअे ठाविञ्जध. सूयगडे एं
परित्ता वायणा, संपिञ्ज अल्लुअोगदारा, संपिञ्ज
वेढा, संपिञ्ज सिदोगा, संपिञ्जअे निञ्जुत्तीअे,
संपिञ्जअे पडिवत्तीअे, संपिञ्जअे संगडणीअे.
से एं अंगदुयाअे पिधअे अंगे हो सुअअ्अंधा, तेवीसं
अअ्अयणा, तित्तीसं उद्वेसणुठाला, तित्तीसं समुद्वेसणु-
ठाला, छत्तीसं पयसडस्साणि, पयज्जेणं. संपिञ्ज
अअ्अरा, अणुंता गमा, अणुंता पञ्जवा, परित्ता
तसा, अणुंता थावरा आसयठडनिअद्धनिकाधया अिलु-
पन्नता लावा आधविञ्जंति पन्नविञ्जंति पस्त्रविञ्जंति

દંસિજ્ઞંતિ નિદંસિજ્ઞંતિ ઉવદંસિજ્ઞંતિ. સે એવં
નાયા સે એવં વિનાયા સે એવં ચરણુકરણપસ્વણા
આધવિજ્ઞઘ, સે તં સૂયગડે. ૨ સૂ. ૩૩

સે કિં તં ઠાણે ? ઠાણે જીવા ઠાવિજ્ઞંતિ, અજીવા
ઠાવિજ્ઞંતિ, જીવાજીવે ઠાવિજ્ઞંતિ. સસમચ્ચે ઠાવિ-
જ્ઞંતિ, પરસમચ્ચે ઠાવિજ્ઞંતિ, સસમચ્ચે પરસમચ્ચે
ઠાવિજ્ઞંતિ, લોચ્ચે ઠાવિજ્ઞંતિ, અલોચ્ચે ઠાવિજ્ઞંતિ,
લોઆલોચ્ચે ઠાવિજ્ઞંતિ. ઠાણે ણું ટંકા કૂડા સેલા
સિહરિણો પખ્ભારા કુડાઠેં ગુહાઓ આગરા દહા
નઠઓ આધવિજ્ઞંતિ, ઠાણે ણું એગાઘયાચ્ચે
એગુત્તરિયાચ્ચે વુરૂઠીચ્ચે દસઠાણુગવિવહિઠયાણું ભાવાણું
પસ્વણા આધવિજ્ઞંતિ. ઠાણે ણું પરિત્તા વાયણા
સંખિજ્ઞ અણુઓગદારા સંખિજ્ઞ વેઠા સંખિજ્ઞ
સિલોગા સંખિજ્ઞઓ નિજ્ઞુત્તીઓ સંખિજ્ઞઓ
પડિવત્તીઓ સંખિજ્ઞઓ સંગહણીઓ. સે ણું અંગ-
દૂયાચ્ચે તઠચ્ચે અંગે એગે સુઅરૂખધે દસ અજ્ઞચણા
એગવીસં ઉદેસણકાલા એગવીસં સમુદેસણકાલા
ખાવત્તરિ પયસહરસા પયજોણું. સંખિજ્ઞ અકખરા
અણુંતા ગમા અણુંતા પજ્જવા પરિત્તા તસા અણુંતા
થાવરા સાસયકકડનિખહ્નિકાઘઆ જિણુપત્તતા ભાવા

आधविण्जति पन्नविण्जति पस्विण्जति दंसिण्जति
निदंसिण्जति उवदंसिण्जति. से जेवं आया से जेवं
नाया से जेवं विनाया से जेवं यरलुकरणपस्वण
आधविण्जति. से तं ढाणु. ३. सू० ३४

से किं तं समवाये ? समवाये णं ज्वा समा-
सिण्जति, अज्वा समासिण्जति, ज्वाज्वा समा-
सिण्जति ससमये समासिण्जति परसमये समासि-
ण्जति ससमये परसमये समासिण्जति, लोये समा-
सिण्जति, अलोये समासिण्जति, लोये अलोये
समासिण्जति. समवाये णं जेगध्याणं, जेगुत्तरियाणं
ढाणुगसयविवरुढ्याणं लावाणं पस्वण आधविण्जति,
हुवालसविहस्स य गणुपिडगस्स पक्षवणे समासिण्जति.
समवायस्स णं परित्ता वायण संप्पिण्ज अणुयोगदारा
संप्पिण्ज वेइढा संप्पिण्ज सिलोगा संप्पिण्जओ
निण्जुत्तीओ संप्पिण्जओ पडिवत्तीओ संप्पिण्जओ
संगडणीओ. से णं अंगट्ठयाये यउत्थे अगे जेगे
सुअअभंधे जेगे अणुयणु जेगे उद्देसणुकाले जेगे
समुद्देसणुकाले जेगे जेआले पयसयसडस्से पयज्जेणं.
संप्पिण्ज अअभरा अणुता गमा अणुता पण्जवा
परित्ता तसा अणुता थावरा सासयकडनिअद्धनिकाधया

જિણુપન્નતા ભાવા આધવિજ્ઞંતિ પન્નવિજ્ઞંતિ
 પરવિજ્ઞંતિ દંસિજ્ઞંતિ નિદંસિજ્ઞંતિ ઉવદંસિજ્ઞંતિ.
 સે એવં આયા સે એવં નાયા સે એવં વિન્નાયા સે એવં
 ચરણુકરણપસ્વણા આધવિજ્ઞંતિ, સે તં સમવાએ. ૪
 સૂ૦ ૩૫

સે કિં તં વિવાહે ? વિવાહેણું જીવા વિઆહિ-
 જ્ઞંતિ, અજીવા વિઆહિજ્ઞંતિ, જીવાજીવા વિઆહિ-
 જ્ઞંતિ સસમએ વિઆહિજ્ઞંતિ, પરસમએ વિઆહિ-
 જ્ઞંતિ, સસમયપરસમએ વિઆહિજ્ઞંતિ લોએ વિઆહિ-
 જ્ઞંતિ, અલોએ વિઆહિજ્ઞંતિ, લોઆલોએ વિઆહિ-
 જ્ઞંતિ. વિવાહરસણું પરિતા વાયણા સંખિજ્ઞ
 અણુઓગદારા સંખિજ્ઞ વેઠા સંખિજ્ઞ સિલોગા
 સંખિજ્ઞઓ નિજ્ઞુત્તીઓ સંખિજ્ઞઓ પડિવત્તીઓ
 સંખિજ્ઞઓ સંગહણીઓ. સેણું અંગદઠયાએ પંચમે
 અંગે એગે સુઅકખંધે એગે સાઠરેગે અજ્ઞયણસએ
 દસ ઉદ્દેસગસહરસાઠે દસ સમુદ્દેસગસહરસાઠે છત્તીસં
 વાગરણસહરસાઠે દોલકખા અદ્રઠાસીઠે પચસહરસાઠે
 પચગ્ગેણું. સંખિજ્ઞ અકખરા આણુંતા ગમા આણુંતા
 પજ્જવા પરિતા તસા આણુંતા થાવરા સાસયઠડનિખદ્ધનિ-
 ઠાઠયા જિણુપન્નતા ભાવા આધવિજ્ઞંતિ પન્નવિજ્ઞંતિ

પસ્વવિજ્ઞંતિ દંસિજ્ઞંતિ નિદંસિજ્ઞંતિ ઉવદંસિજ્ઞંતિ.
 સે એવં આયા સે એવં નાયા સે એવં વિનાયા સે એવં
 ચરણકરણપસ્વવણા આધવિજ્ઞંતિ. સે તં વિનાહે.
 ૫ સૂ૦ ૩૬

સે કિં તં નાયાધમ્મકહાઓ ? નાયાધમ્મકહાણુ
 ણું નાયાણું નગરાઈં હિજ્ઞાણાઈં ચેધયાઈં વણસંડાઈં
 સમોસરણાઈં રાયાણો અમ્માપિયરો ધમ્માયરિયા ધમ્મ-
 કહાઓ ઇહલોઘયપરલોઘયા ઇદ્ધિવિસેસા ભોગપરિચયાયા
 પવ્વજ્ઞઓ પરિઆયા સુઅપરિગ્ગહા તવોવહાણાઈં
 સંલેહણાઓ ભત્તપચ્ચકખાણાઈં પાઓવગમણાઈં દેવલોગ-
 ગમણાઈં સુકુલપચ્ચાયાઈંઓ અ પુણ્ણોહિલાભા અંત-
 કિરિયાઓ આધવિજ્ઞંતિ. નાયાધમ્મકહાણું દસ ધમ્મ-
 કહાણું વગ્ગા, તત્થ ણું એગમેગાએ ધમ્મકહાએ પંચ
 પંચ અકખાઈંઆસયાઈં એગમેગાએ અકખાઈંઆએ પંચ
 પંચ ઉવકખાઈંઆસયાઈં એગમેગાએ ઉવકખાઈંઆએ
 પંચ પંચ અકખાઈંઆઉવકખાઈંઆસયાઈં એવમેવ
 સપુન્વાવરેણું અહ્હુદ્ધાઓ કહાણુગઠાડીઓ હવંતિ ત્તિ
 સમકખાયં. નાયાધમ્મકહાણું પરિત્તા વાયણા સંખિજ્ઞ
 આણુઓગદારા સંખિજ્ઞ વેઠા સંખિજ્ઞ સિલોગા
 સંખિજ્ઞઓ નિજ્જુત્તીઓ સંખિજ્ઞઓ પડિવત્તીઓ
 સંખિજ્ઞઓ સંગહણીઓ. સે ણું અંગદ્દઠાએ છદ્દે

અંગે દો સુઅકષ્ઠધે એગૂણવીસં અજઞ્ઞયણા એગૂણવીસં
 ઉદ્દેસણકાલા એગૂણવીસં સમુદ્દેસણકાલા સંખિજ્ઞઞઠં
 પયસહસ્સાઠ પયગ્ગેણું. સંખેજ્ઞઞ અકષ્ઠરા અણુંતા ગમા
 અણુંતા પજ્જવા પરિતા તસા અણુંતા થાવરા સાસય-
 ક્કડનિખદ્ધનિકાઠંયા જિણુપન્નતા ભાવા આધવિજ્ઞઞંતિ
 પન્નવિજ્ઞઞંતિ પરવિજ્ઞઞંતિ દંસિજ્ઞઞંતિ નિદંસિજ્ઞઞંતિ
 ઉવદંસિજ્ઞઞંતિ. સે એવં આયા સે એવં નાયા સે એવં
 વિનાયા સે એવં ચરણુકરણપસ્થવણા આધવિજ્ઞઞઠ. સે તં
 નાયાધમ્મકહાઓ. ૬ સૂ ૩૭

સે કિં તં ઉવાસગદસાઓ ? ઉવાસગદસાસુ ણું
 સમણોવાસયાણું નગરાઠં ઉજ્જણાઠં ચેઠ્યાઠં વણુસંડાઠં
 સમોસરણાઠં રાયાણે અમ્માપિયરો ધમ્માયરિયા ધમ્મ-
 કહાઓ ઇહલોઠંઅપરલોઠંઆ ઇદ્ધિવિસેસા ભોગપરિ-
 ચ્યાયા પવ્વજ્જઓ પરિઆગા સુઅપરિગ્ગહા તવો-
 વહાણાઠં સીલવચયુણુ-વેરમણુપચ્ચકષ્ણાણા-પોસહોવવાસ-
 પડિવજ્જણુયા પડિમાઓ ઉવસગ્ગા સંલેહણુઓ ભત્ત-
 પચ્ચકષ્ણાણાઠં પાઓવગમણાઠં દેવલોગગમણાઠં સુકુલ-
 પચ્ચાઠંઓ પુણુમેહિલાભા અંતકિરિઆઓ અ આધ-
 વિજ્ઞઞંતિ. ઉવાસગદસાણું પરિતા વાયણા સંખેજ્ઞઞ
 અણુઓગદારા સંખિજ્ઞઞ વેદા સંખિજ્ઞઞ સિલોગા
 સંખિજ્ઞઞઓ નિજ્જુત્તીઓ સંખિજ્ઞઞઓ સંગહણીઓ

સંખિજ્જઓ પડિવત્તીઓ. સેણું અંગદૂઠયાએ સત્તમે
 અંગે એગે સુઅકખંધે દસ અજઝયાણા દસ ઉદ્દેસણકાલા
 દસ સમુદ્દેસણકાલા સંખિજ્જઠ પયસહસ્સાઠ પયગ્ગેણું.
 સંખિજ્જ અકખરા અણુંતા ગમા અણુંતા પજ્જવા
 પરિત્તા તસા અણુંતા થાવરા સાસયકકડનિબદ્ધનિકાઈઆ
 જિણુપન્નતા ભાવા આધવિજ્જંતિ પત્તવિજ્જંતિ પર-
 વિજ્જંતિ દંસિજ્જંતિ નિદંસિજ્જંતિ ઉવદંસિજ્જંતિ.
 સે એવં આયા સે એવં નાયા સે એવં વિનાયા એવં
 ચરણુકરણુપરુવણા આધવિજ્જઠ, સે તં ઉવાસગદસાઓ.
 ૭ સુ. ૩૮.

સે કિં તં અંતગડદસાઓ ? અંતગડદસાસુણું
 અંતગડાણું નગરાઈં ઉજ્જણાઈં ચેઘયાઈં વણુસંડાઈં
 સમેસરણાઈં રાયાણો અમ્માપિયરે ધમ્માયરિયા ધમ્મ-
 કહાઓ ઇહલોઘયપરલોઘયાઈિદ્ધવિસેસા ભોગપરિચ્યાયા
 પવ્વજ્જઓ પરિઆયાં સુઅપરિગ્ગહા તવોવહાણાઈં
 સંલેહણાઓ ભત્તપચ્ચકખાણાઈં પાઓવગમણાઈં અંત-
 કિરિયાઓ આધવિજ્જંતિ. અંતગડદમાસુણું પરિત્તા
 વાયણા સંખિજ્જ અણુઓગદારા સંખિજ્જ વેઠ
 સંખિજ્જ સિલોગાં સંખિજ્જઓ નિજ્જુત્તીઓ સંખિ-
 જ્જઓ પડિવત્તીઓ સંખિજ્જઓ સંગહણીઓ. સેણું
 અંગદૂઠયાએ અદૂઠમે અંગે એગે સુઅકખંધે અદૂ વગ્ગા

અદ્દ ઉદ્દેસણુકાલા અદ્દ સમુદ્દેસણુકાલા સંખિજ્જઞઠં
 પયસહરસાઠં પયગ્ગેણું. સંખિજ્જઞ અકખરા અણુંતા
 ગમા અણુંતા પજ્જવા પરિત્તા તસા અણુંતા થાવરા
 સાસયકકનિખદ્ધનિકાઘયા જિણુપત્તતા ભાવા આધવિજ્જઞંતિ
 પત્તવિજ્જઞંતિ પસ્વવિજ્જઞંતિ દંસિજ્જઞંતિ નિદંસિજ્જઞંતિ
 ઉવદંસિજ્જઞંતિ. સે એવં આયા સે એવં નાયા સે એવં
 વિનાયા સે એવં ચરણુકરણુપરવણા આધવિજ્જઞઠ, સે તં
 અંતગહસાઓ. ૮ સૂ૦ ૩૯

સે કિં તં અણુત્તરોવવાઘઅદસાઓ? અણુત્તરો-
 વવાઘઅદસાસુ ણું અણુત્તરોવવાઘયાણું નગરાઠં ઉજ્જ-
 જ્ઞાઠં વણુસંડાઠં સમેસસ્સણાઠં રાયાણો અમ્માપિયરો
 ધમ્મયરિયા ધમ્મકહાઓ ઇહલોઘયપરલોઘયાઠંરિહ્વિસેસા
 ભોગપરિચ્ચાયા પવ્વજ્જઞઓ પરિચ્ચાયા સુઅપરિગ્ગહા
 તવોવહાણાઠં પડિમાઓ ઉવસગ્ગા સંલેહણાઓ ભત્ત-
 પરચ્ચખાણાઠં પાઓવગમણાઠં અણુત્તરોવવાઠંયત્તે
 ઉવવત્તી સુકુલપચ્ચાયાઠંઓ પુણુઓહિલાભા અંતકિરિ-
 આઓ આધવિજ્જઞંતિ. અણુત્તરોવવાઘઅદસાસુ ણું પરિત્તા
 વાયણા સંખિજ્જઞ અણુઓગદારા સંખિજ્જઞ વેદા
 સંખિજ્જઞ સિલોગા સંખિજ્જઞઓ નિજ્જુત્તીઓ સંખિ-
 જ્જઞઓ પડિવત્તીઓ સંખિજ્જઞઓ સંગહણીઓ. સે ણું
 અમ્મટ્ઠયાએ નવમે અંગે એગે સુચક્ખધે તિન્નિ વળ્લા

तिन्नि उद्देसणुकाला तिन्नि समुद्देसणुकाला संपिण्णं
 पयसहस्सां पयण्णं. संपिण्णं अकप्परा अणुंता
 गभा अणुंता पण्णवा परित्ता तसा अणुंता थावरा
 सासयकडनिअद्धनिकाधया जिणुपन्नता भावा आध-
 क्कणंति पन्नविण्णंति पशविण्णंति दंसिण्णंति
 निदंसिण्णंति उवदंसिण्णंति. से अेवं आया से अेवं
 नाया से अेवं विन्नाया से अेवं अरणुक्करणुपरुवणु आध-
 विण्णं. से तं अणुत्तरोववाधयदसाओ. ६ सू० ४०

से किं तं पणुडावागण्णं ? पणुडावागण्णेषु णुं
 अद्दुत्तरं पसिण्णसयं अद्दुत्तरं अपसिण्णसयं अद्दुत्तरं
 पसिण्णपसिण्णसयं, तंणडा—अंगुट्टपसिण्णं आहुपसिण्णं
 अद्दागपसिण्णं अन्नेवि विथित्ता विण्णमाधसया नाग-
 सुवन्नेहि सद्धि दिव्वा संवाया (संधाणु संधणुंति)
 आधविण्णंति. पणुडावागण्णं परित्ता वायणु संपि-
 ण्ण अणुओगदारा संपिण्ण वेढा संपिण्ण सिलोगा
 संपिण्णओ निण्णुत्तीओ संपिण्णओ संगडण्णुओ
 संपिण्णओ पडिवत्तीओ. से. णुं अंगट्टयाअे दसमे
 अंगे अेगे सुअकप्पंथे पणुयादीसं अण्णयणु पणुया-
 दीसं उद्देसणुकाला पणुयादीसं समुद्देसणुकाला संपिण्णं
 पयसहस्सां पयण्णं. संपिण्णं अकप्परा अणुंता
 गभा अणुंता पण्णवा परित्ता तसा अणुंता थावरा

સાસયકડનિબ્ધનિકામયા જિણુપત્રતા ભાવા આધવિ-
જ્ઞંતિ પત્રવિજ્ઞંતિ પરુવિજ્ઞંતિ દંસિજ્ઞંતિ નિંદં-
સિજ્ઞંતિ ઉવદંસિજ્ઞંતિ. સે એવં આયા સે એવં
નાયા સે એવં વિન્નાયા સે એવં ચરણુકરણુપરુવણુ
આધવિજ્ઞંતિ. સે તં પણુહાવાગરણુઠં. ૧૦ સૂ૦ ૪૧

સે કિં તં વિવાગસુયં ? વિવાગસુએણું સુકડદુક-
ડાણું કમ્માણું ફલવિવાગે આધવિજ્ઞંતિ. તત્થેણું દસ
દુહ વિવાગા દસ સુહવિવાગા. સે કિં તં દુહ વિવાહા ?
દુહ વિવાગેસુણું દુહવિવાગાણું નગરાઠં ઉજ્જણાઠં
ચેઘઆઠં વણુસંડાઠં સમોસરણાઠં રાયાણો અમ્માપિયરો
ધમ્માયરિયા ધમ્મકહાઓ ઇહલોઘયપરલોઘયા ઇદ્ધિવિસેસા
નિરયગમણા દુહપરંપરાઓ સંસારભવપવંચા દુકુલપચ્ચાયા-
ઈઓ દુલહબોહિચ્ચતં આધવિજ્ઞંતિ, સે તં દુહવિવાગા.
સે કિં તં સુહવિવાગા ? સુહવિવાગેસુણું સુહવિવાગાણું
નગરાઠં ઉજ્જણાઠં ચેઘઆઠં વણુસંડાઠં સમોસરણાઠં
રાયાણો અમ્માપિયરો ધમ્માયરિયા ધમ્મકહાઓ ઇહ-
લોઘયપરલોઘયાઈદ્ધિવિસેસા ભોગપરિચ્ચાઈયા પવ્વ-
જ્જઓ પરિઆયા સુઅપરિગ્ગહા તવોવહાણાઠં સંલેહ-
ણાઓ ભત્તપચ્ચકખ્ખાણાઠં પાઓવગમણાઠં દેવલોગ-
ગમણાઠં સુહપરંપરાઓ સુકુલપચ્ચાઈઓ પુણુબોહિલાભા.
અંતકિરિયાઓ આધવિજ્ઞંતિ (સે તં સુહવિવાગા)..

विवागसुयस्स एणं परिता वायणा संपिण्ण अणुओगदारा
 संपिण्ण वेढा संपिण्ण सिलोगा संपिण्णओ निण्णु-
 तीओ संपिण्ण संगडणीओ संपिण्णओ पडिवत्तीओ.
 से एणं अंगदुयाअे अेकारसमे अंगे हे सुअडभंथा
 वीसं अण्णयणा वीसं उहेसणुकाला वीसं समुहेसणुकाला
 संपिण्णअं पयसडस्साअं पयग्गेणं. संपिण्ण अडभरा
 अणंता गमा अणंता पण्णवा परिता तसा अणंता
 थावरा सासयडडनिअड्ढनिकाअया ञ्णुपन्नता भावा
 आधविण्णंति पन्नविण्णंति पस्सविण्णंति दंसि-
 ञ्णंति निदंसिण्णंति उवदंसिण्णंति. से अेवं
 आया से अेवं नाया से अेवं विन्नाया से अेवं
 अरणुकरणपरुवणा आधविण्णं, से तं विवागसुयं.
 ११ सू० ४२

से किं तं द्विट्ठिवाअे ? द्विट्ठिवाअे एणं सव्वभाव-
 परुवणा आधविण्णंति, से समासओ पंचविहे
 पन्नतो तंणडा-परिकभ्मे सुत्ताअं पुव्वगअे अणुओगे
 अुलिया. सू० ४३

से किं तं परिकभ्मे ? सत्तविहे पन्नतो तंणडा-
 सिद्धसेणियापरिकभ्मे मणुस्ससेणियापरिकभ्मे पुट्ठसेणि-

^४ ^५
 आपरिकम्भे आगाढसेणियापरिकम्भे उवसंपन्नणु-
^६ ^७
 सेणियापरिकम्भे विपन्नणुसेणियापरिकम्भे युआ-
 युअसेणियापरिकम्भे.

से किं तं सिद्धसेणियापरिकम्भे ? सिद्धसेणि-
^१
 आपरिकम्भे यउदसविहे पत्रत्ते, तं नडा-भाउगापयाधं
^२ ^३ ^४ ^५
 अगट्टियपयाधं अट्टपयाधं पाढो आभा(गा)सपयाधं
^६ ^७ ^८ ^९ ^{१०} ^{११}
 उउभूअं रासिअद्धं अगगुणं दुगुणं तिगुणं उउभूअ-
^{१२} ^{१३} ^{१४}
 पडिग्गहो संसारपडिग्गहो नंदावत्तं सिद्धावत्तं से तं
 सिद्धसेणियापरिकम्भे. १

से किं तं मल्लुस्ससेणियापरिकम्भे ? मल्लुस्ससेणि-
^१
 आपरिकम्भे यउदसविहे पत्रत्ते, तं नडा-भाउगापयाधं
^२ ^३ ^४ ^५
 अगट्टियपयाधं अट्ट(ट्टा)पयाधं पाढो आभासपयाधं
^६ ^७ ^८ ^९ ^{१०} ^{११}
 उउभूअं रासिअद्धं अगगुणं दुगुणं तिगुणं उउभूअ-
^{१२} ^{१३} ^{१४}
 पडिग्गहो संसारपडिग्गहो नंदावत्तं मल्लुस्सावत्तं से तं
 मल्लुस्ससेणियापरिकम्भे. २

से किं तं पुद्गलसेषिआपरिक्रमे ? पुद्गलसेषि-
^१
 आपरिक्रमे अकारसविहे पत्रते, तं ञडा-पाढो
^२ ^३ ^४ ^५ ^६
 आभासपयाधे कडभूयं रासिअद्धं अगयुणं दुगुणं
^७ ^८ ^९ ^{१०}
 तिगुणं कडभूय-पडिग्गहो संसारपडिग्गहो नंदावत्तं
^{११}
 पुद्गलवत्तं से तं पुद्गलसेषिआपरिक्रमे. ३

से किं तं अोगाढसेषिआपरिक्रमे ? अोगाढसेषि-
^१
 आपरिक्रमे अकारविहे पत्रते, तं ञडा-पाढो
^२ ^३ ^४ ^५ ^६ ^७
 आभासपयाधे कडभूयं रासिअद्धं अगयुणं दुगुणं तिगुणं
^८ ^९ ^{१०} ^{११}
 कडभूय-पडिग्गहो संसारपडिग्गहो नंदावत्तं अोगाढा-
 वत्तं से तं अोगाढसेषिआपरिक्रमे. ४

से किं तं उपसंपन्नशेषिआपरिक्रमे ? उप-
 संपन्नशेषिआपरिक्रमे अकारसविहे पत्रते तं
^१ ^२ ^३ ^४ ^५
 ञडा-पाढो आभासपयाधे कडभूयं रासिअद्धं अगयुणं
^६ ^७ ^८ ^९
 दुगुणं तिगुणं कडभूय-पडिग्गहो संसारपडिग्गहो
^{१०} ^{११}
 नंदावत्तं उपसंपन्नशावत्तं से तं उपसंपन्नशेषिआ-
 परिक्रमे. ५

સે કિં તં વિપ્પજ્જહણુસેણિઆપરિકમ્મે ? વિપ્પ-
 જ્જહણુસેણિઆપરિકમ્મે એકારસવિહે પત્તત્તે, તં
 જહા-પાઠો આમાસપયાઠં ક્કલ્ભૂઅં રાસિબ્બં એગગુણં
 દુગણં તિગુણં ક્કલ્ભૂઅ-પડિગ્ગહો સંસારપડિગ્ગહો
 નંદાવત્તં વિપ્પજ્જહણુવત્તં સે તં વિપ્પજ્જહણુસેણિ-
 આપરિકમ્મે. ૬

સે કિં તં યુયાયુયસેણિઆપરિકમ્મે ? યુયાયુય-
 સેણિઆપરિકમ્મે એકારસવિહે પત્તત્તે તં જહા-પાઠો
 આમાસપયાઠં ક્કલ્ભૂઅં રાસિબ્બં એગગુણં દુગુણં
 તિગુણં ક્કલ્ભૂઅ-પડિગ્ગહો સંસારપડિગ્ગહો નંદાવત્તં
 યુયાયુયવત્તં સે તં યુયાયુયસેણિઆપરિકમ્મે. ૭
 છ ચક્રકનઠઆઠં સત્તતેરાસિયાઠં. સે તં પરિકમ્મે.
 ૧ સૂ૦ ૪૪

સે કિં તં સુત્તાઠં ? સુત્તાઠં ખાવીસં પત્તત્તાઠં,
 તંજહા-કલ્લુસુયં પરિણ્યાપરિણ્યં બહુભંગિઅં
 વિજયચરિયં આણંતરં પરંપરં માસા(સામા)ણં સંજૂહં

८	१०	११	१२	१३
संलिन्नं	आहंवायं	सोवस्थिआवत्तं	नंदावत्तं	अहुलं
१४	१५	१६	१७	१८
पुट्टापुट्टं	विआवत्तं	अेवंभूअं	दुयावत्तं	वत्तमाणुपयं
१९	२०	२१	२२	
सभलिरुढं	संवओलदं	पणुणुसं	दुपडिग्गडं.	

धउअेधआंठे आवीसं सुत्तांठे छिन्नअेअनधआणि
ससभयसुत्तपरिवाडीअे, धउअेधआंठे आवीसं सुत्तांठे
अच्छिन्नअेअनधआणि आअुविअसुत्तपरिवाडीअे,
धउअेधआंठे आवीसं सुत्तांठे तिगणुय्याणि तेरासिअ-
सुत्तपरिवाडीअे, धउअेधआंठे आवीसं सुत्तांठे यउअ-
नधआणि ससभयसुत्तपरिवाडीअे अेवामेव सपुंवावरेणं
अट्टासींठ सुत्तांठे लवंतीलि भअ्पायं. से तं सुत्तांठे.
२ सू० ४५

से किं तं पुंवगअे ? पुंवगअे यउअसविडे पन्नत्ते,
तंअडा-उपपायपुंवं^१ अग्गाणीयं^२ वीरियं^३ अत्थिनत्थि-^४
पपायं^५ नाणुपपायं^६ सउअपपायं^७ आयपपायं^८
अभपपायं^९ पउअअ्पाणुपपायं^{१०} विअ्णअुपपायं^{११}
अवंअं^{१२} पाणुअि किरियाविसालं^{१३} लोअिअुसारं.^{१४} उपपाय-
पुंवस्स एं असवत्थु यत्तारि अुलिआवत्थु पन्नत्ता.

અગ્ગાણીયપુન્વસ્સ ણું ચઉદસવત્થુ દુવાલસ
ચૂલિઆવત્થુ પન્નતા.

વીરિયપુન્વસ્સ ણું અટ્ટ વત્થુ અટ્ટચૂલિઆવત્થુ પન્નતા.
અત્થિનત્થિપવાય પુન્વસ્સ ણું અટ્ટારસવત્થુ દસ
ચૂલિયાવત્થુ પન્નતા.

નાણપવાયપુન્વસ્સ ણું ખારસ વત્થુ પન્નતા.

સચ્ચપવાયપુન્વસ્સ ણું દોઢિ વત્થુ પન્નતા.

આયપવાયપુન્વસ્સ ણું સોલસ વત્થુ પન્નતા.

કમ્મપવાયપુન્વસ્સ ણું તીસં વત્થુ પન્નતા.

પચ્ચકખાણુપુન્વસ્સ ણું વીસં વત્થુ પન્નતા.

વિજ્જણપવાયસ ણું પન્નરસ વત્થુ પન્નતા.

અવંજઞપુન્વસ્સ ણું ખારસ વત્થુ પન્નતા.

પાણાઉપુન્વસ્સ ણું તેરસ વત્થુ પન્નતા.

કિરિયાવિસાલપુન્વસ્સ ણું તીસં વત્થુ પન્નતા.

લોગખિંદુસારપુન્વસ્સ ણું પણુવીસં વત્થુ પન્નતા.

દસ ચોદસ અટ્ટઠ અટ્ટારસેવ ખારસ દુવે અ વત્થુણિ,

સોલસ તીસા વીસા પન્નરસ અણુપવાયંમિ. ૧

ખારસ ઇકારસમે ખારસમે તેરસેવ વત્થુણિ;

તીસા પુણુ તેરસમે ચઉદસમે પન્નવિસાઓ. ૨

યત્તારિ દુવાલસ અદ્દઠ ચેવ દસ ચેવ ચૂલ્લિતચૂલ્લિ;
આઘક્ષિણ ચઉણ્ડં સેસાણું ચૂલિઆ નત્થિ. ૩

સે તં પુવ્વગએ. ૩ સૂ૦ ૪૬

સે કિં તં આણુઓગે ? આણુઓગે દુવિહે પન્નતો,
તંજહા-મૂલપઢમાણુઓગે અ ગંડીઆણુઓગે અ.
સે કિં તં મૂલપઢમાણુઓગે ? મૂલપઢમાણુઓગે ણું
અરહંતાણું લગવંતાણું પુવ્વભવા દેવલોગગમણાઠં
આઠં ચવણાઠં જમ્મણાણિ અભિસેયા રાયવરસિરીઓ
પવ્વજ્જઓ તવા ય ઉગ્ગા, કેવલનાણુપપયાઓ
તિત્થપવત્તાણાણિ અ, સીસા ગણા ગણુહરા અજ્જ-
પવત્તિણીઓ ય, સંઘસ્સ ચઉવિહરસ્સ જં ય પરિમાણું,
જિણ-મણુપજ્જવ-ઓહિનાણી-સમ્મત્તસુઅનાણિણેા અ
વાઈ અ આણુત્તરગઈ અ ઉત્તરવેઉવિણેા અ મુણિણેા
જત્તિઆ, જત્તિયા સિદ્ધા, સિદ્ધિપહો જહ દેસિઓ,
જગ્ગિચરં જહા કાલં પાઓવગઓ, જ જહિં જત્તિઆઠં
ભત્તાઈ, અણુસણાએ છેઘતા અંતગટે મુણિવરુત્તમે
તિમિરઓધવિપ્પમુક્કે મુકખ્પસુહમાણુત્તરં ય પત્તો.
એવમન્ને ય એવમાઘલાવા મૂલપઢમાણુઓગે ઠહિઆ.
સે તં મૂલપઢમાણુઓગે.

સે કિં તં ગંડિઆણુઓગે ? ગંડિઆણુઓગે કુલગર-
ગંડિઆઓ, તિત્થયરગંડિઆઓ, ચક્રવટ્ટિગંડિઆઓ,
દસારગંડિઆઓ, ખલદેવગંડિઆઓ, વાસુદેવગંડિઆઓ,
ગણધરગંડિઆઓ ભદ્રબાહુગંડિઆઓ, તવોક્રમ્મગંડિ-
આઓ, હરિવંસગંડિઆઓ, ઉરસપિપ્લીગંડિઆઓ,
ઓસપિપ્લીગંડિઆઓ, ચિત્તાંતરગંડિઆઓ, અમરનર-
તિરિચ્ચ-નિરચ-ગમ્મગમણુવિવિહ-પરિચદ્દણેસુ એવમાર્ઠ-
આઓ ગંડિઆઓ આધવિજ્જંતિ પન્નવિજ્જંતિ, સે
તં ગંડિઆણુઓગે. સે તં આણુઓગે. ૪ સૂ૦ ૪૭

સે કિં તં ચૂલિઆઓ ? ચૂલિઆઓ આઘદ્ધાણું
ચહણુહં પુન્વાણું ચૂલિઆ, સેસાઠં પુન્વાઠં અચૂલિઆઠં,
સે તં ચૂલિઆઓ. ૫ સૂ૦ ૪૮

દિટ્ઠિવાયસ્સ ણું પરિત્તા વાયણા સંખ્ખિજ્જા આણુ-
ઓગદારા સંખ્ખિજ્જા વેઠા સંખ્ખિજ્જા સિલોગા સંખ્ખિ-
જ્જાઓ નિજ્જાત્તિઓ સંખ્ખિજ્જાઓ પડિવત્તિઓ
સંખ્ખિજ્જાઓ સંગહણીઓ. સે ણું અંગદ્દયાએ ખારસમે
અંગે, એગે સુઅકખંધે, ચહદસ પુન્વાઠં, સંખ્ખિજ્જા
વત્થુ, સંખ્ખિજ્જા, ચૂલવત્થુ, સંખ્ખિજ્જા પાહુડા, સંખ્ખિજ્જા
પાહુડપાહુડા, સંખ્ખિજ્જાઓ પાહુડિઆઓ, સંખ્ખિજ્જાઓ
પાહુડપાહુડિઆઓ, સંખ્ખિજ્જાઠં પયસહસ્સાઠં પયગ્ગેણું,

संभिन्न अक्षरा, अणुंता गमा, अणुंता पञ्जवा,
परिता तसा, अणुंता थावरा, सासय-उडनिष्क-
निकाधया निष्पन्नता लावा आधविन्नंति पन्न-
विन्नंति पस्विन्नंति दंसिन्नंति निदंसिन्नंति
उवदंसिन्नंति. से एवं आया से एवं नाया से
एवं विनाया से एवं यरणुकरणुपस्वराणा आधविन्नम.
से तं द्विद्विवाये. १२ सू० ४६

धृत्वेधयंमि दुवाक्षसंगे गण्णिपिडगे अणुंता लावा
अणुंता अलावा अणुंता हेळि अणुंता अहेळि अणुंता
कारणा अणुंता अकारणा अणुंता ज्वा अणुंता
अज्वा अणुंता भवसिद्धिया अणुंता अभवसिद्धिया
अणुंता सिद्धा अणुंता असिद्धा पत्ता.

भावमभावा हेडमहेळि कारणमकारणे येव;
ज्वाज्वा भविअमभविया सिद्धा असिद्धा य. १

धृत्वेयं दुवाक्षसंगं गण्णिपिडगं तीये काले अणुंता
ज्वा आणुये विराहिता याउरंतं संसारकंतारं
अणुपरिअट्टिसु. धृत्वेधयं दुवाक्षसंगं गण्णिपिडगं
पडुपन्नकाले परिता ज्वा आणुये विराहिता
याउरंतं संसारकंतारं अणुपरिअट्टिति. धृत्वेधयं
दुवाक्षसंगं गण्णिपिडगं आणुगये काले अणुंता ज्वा

આણાએ વિરાહિતા ચાહરંતં સંસારકંતારં અણુ-
પરિઅદિસંતિ. ઇચ્છેઘયં દુવાલસંગં ગણિપિડગં
તીએ કાલે અણુંતા જીવા આણાએ આરાહિતા
ચાહરંતં સંસારકંતારં વીઈવઈંસુ. ઇચ્છેઘયં દુવાલસંગં
ગણિપિડગં પડુપત્રકાલે પરિતા જીવા આણાએ
આરાહિતા ચાહરંતં સંસારકંતારં વીઈવયંતિ. ઇચ્છેઘયં
દુવાલસંગં ગણિપિડગં આણાગએ કાલે અણુંતા જીવા
આણાએ આરાહિતા ચાહરંતં સંસારકંતારં
વીઈવઈંસંતિ.

ઇચ્છેઘયં દુવાલસંગં ગણિપિડગં ન કયાઈ નાસી,
ન કયાઈ ન ભવઈ, ન કયાઈ ન ભવિસ્સઈ, ભુવિ ચ
ભવઈ અ ભવિસ્સઈ અ, ધુવે નિયએ સાસએ અકખએ
અવએ અવાદૂઠએ નિચએ.

સે જહા નામએ પંચત્થિકાએ ન કયાઈ નાસી
ન કયાઈ નત્થિ (ન ભવઈ) ન કયાઈ ન ભવિસ્સઈ,
ભુવિ ચ ભવઈ અ ભવિસ્સઈ અ, ધુવે નિયએ સાસએ
અકખએ અવએ અવાદૂઠએ નિચએ, એવામેવ
દુવાલસંગં ગણિપિડગં ન કયાઈ નાસી ન કયાઈ

નત્યિ ન કયાઈ ન ભવિસ્સઈ, ભુવિ ચ ભવઈ ચ,
ભવિસ્સઈ ચ, ધુવે નિયએ સાસએ ચક્રખએ ચંવએ
ચવટ્ટિઈએ નિચએ.

સે સમાસઓ ચઉવિહં પન્નતં તં જહા—
દંવઓ, ખિતઓ, કાલઓ, ભાવઓ. તત્ય દંવઓ
ણં સુચનાણી ઉવઉત્તે સંવં દંવાઈં જાણઈં (ન)
પાસઈ, ખિતઓ ણં સુચનાણી ઉવઉત્તે સંવં ખેતં
જાણઈ (ન) પાસઈ, કાલઓ ણં સુચનાણી ઉવઉત્તે
સંવં કાલં જાણઈ (ન) પાસઈ, ભાવઓ ણં સુચનાણી
ઉવઉત્તે સંવે ભાવે જાણઈ (ન) પાસઈ. સૂ૦ ૫૦

ચક્રખરસન્ની સમ્મં, સાધચ ખલુ સપજજવસિચં ચ;
ગમિચં અંગપવિટ્ટં, સત્તવિ એએ સપડિવક્ષા. ૧

આગમ સત્યગ્ગહણં, જં પુદ્ધિગુણેહિં અટ્ટહિં દિટ્ટં;
ખિંતિ સુચનાણલંભં, તં પુન્વવિસારયા ધીરા. ૨

સુસ્સૂસઈ ૧ પડિપુચ્છઈ ૨ (સુણેઈ) ૩ ગિણુઈ.
ચ ૪ ઇહએ ૫ યાડવિ.

તત્તો અપોહએ વા ૬ ધારેઈ ૭ કરેઈ વા સમ્મં ૮. ૩

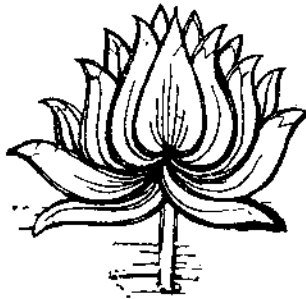
મૂચ્ચં હુંકારં વા વાઢકારં, પડિપુચ્છવિમંસા;
તત્તો પસંગપારાયણં ચ, પરિનિદ્દઠ સત્તમાચ્ચે. ૪

સુત્તથો ખલુ પઢમો, ખીચ્ચો નિજ્જુત્તિ મીસિચ્ચો
મણિચ્ચો;
તર્થચ્ચો ચ નિરવસેસો, ચ્ચેસ વિહી હોઈ ચ્ચણ્ણચ્ચોગે. ૫

સે તં અંગપવિદ્દઠં, સે તં સુચ્ચનાણં, સે તં
ચરોક્ષ્ણનાણં, સે તં નંદી. સૂ૦ ૫૧ નંદી સમ્મત્તા.

(અન્થાઅં ૭૦૦)

ઇતિ શ્રી નંદીસૂત્ર સમાપ્તમ્

૨૬. લોચ કરાવવાની વિધિ:—

(લોચ પહેલા)

ખમાં ઇરિં ખમા ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહપત્તિ. પડિલેહી. (૧)એ વાંદણાં) ખમાં-
ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! લોચં સંદિસાહું ?
ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! લોચં^૨કરાવશું.
ગુરુ-કરાવજો.

ઇચ્છં લોચ કરાવનાર નાનો હોય તો ખમાં
ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્ ! ઉચ્ચાસણે સંદિસાહું ?
ઉચ્ચાસણે ઠામિ ? ના આદેશ માગી લોચ કરાવે.

(લોચ કરાવ્યા પછી)

ખમાં ઇરિં ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
ચૈત્યવંદન કરું ? ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં જગ ચિતામણીનું ચૈત્યવંદન, જ્યવીયરાય
સુધી. મુહપત્તિ પડિલેહી એ વાંદણાં ખમાં ઇચ્છાં
સંદિ ભગવન્ ! લોચં પવેએમિ ? ગુરુ-પવેહ.

૧. કોઈ જગ્યાએ વાંદણા વિના. ૨. જાતે કરનાર-લોચ કરશું.
ગુરુ-કરજો.

ઈચ્છં. ખમાં સંદિસહ કિં ભણામિ ? ગુરુ-
વંદિતા પવેહ.

ઈચ્છં, ખમાં કેસા મે પજ્જુવાસિયા ઈચ્છામે
આણુસદ્દિં. ગુરુ-દુક્કરં કયં ઇગિણીં 'સાહિયં'.

શિષ્ય-ખમાં તુમ્હાણું પવેધયં સંદિસહ,
સાહુણું પવેએમિ ? ગુરુ-પવેહ.

ઈચ્છં. ખમાં નવકાર ગણી.

ખમાં તુમ્હાણું પવેધયં સાહુણું પવેધયં
સંદિસહ કાઉસગ્ગં કરેમિ ? ગુરુ-કરેહ.

ઈચ્છં. ખમાં ઈચ્છા સંદિ ભગવન્ ! કેસેસુ-
પજ્જુવાસિજ્જમાણેસુ જં સમ્મં ન અહિયાસિયં
કુધયં કક્કરાધયં છીયં જંભાધયં તસ્સ ઓહ-
ડાવણીયં કરેમિ કાઉસગ્ગં. અન્નતથં એક લોગસ્સ
(સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉં પારીને લોગસ્સ. ખમાં
અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. રત્નાધિકને
વંદન કરવું.

૧. પાઠાંતર દુક્કરં કયં ઇગિણી સાહિયં પછી શિષ્ય-ઈચ્છામે
આણુસદ્દિં કહે.

૨. ' ઓહાડાવણીયં ' પાઠાંતર.

૨૭. સંવત્સરી ખામણાનો વિધિ

(સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ સાથે કર્યું ન હોય તેમણે પૂજ્ય આચાર્યદેવ આદિ લેગા થતાં સંવત્સરી ખામણા કરવામાં આવે છે, તેનો વિધિ.)

ખમાં આદેશ માગી ઇરિં ખમાં ઇચ્છાકારેણ સંદિસ લગવન્ ! રાઇ (૧૨ વાગ્યા પછી દેવસી) 'મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી ઝે વાંદણાં, અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ ! રાઇયં (દેવસિયં) આલોઉં ? ગુરુ-આલોએહ.

ઇચ્છં. આલોએમિ ન્ને મે....ખોલી સંવસવિં ખોલી ઝે વાંદણાં. ઇચ્છકારં ખોલી ખમાં ઈઈ અખ્લુટિઓ ખામવો. પછી

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ પકિખ મુહ-પત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી ઝે વાંદણાં (પકિખ ખોલવું) અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ ! પકિખયં આલોઉં ? ગુરુ-આલોએહ.

ઇચ્છં. આલોએમિ ન્નેમે પકિખઓં ખોલી સંવ-સવિ પકિખય દુચ્ચિંતિય દુખલાસિય દુચ્ચિટિય ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ લગવન્ ! ગુરુ-પડિક્કમેહ.

શિષ્ય-ઇચ્છં તસ્મ ભિચ્છામિ દુક્કડં. ઇચ્છકારી
લગવન્ ! પસાય કરી પક્ષિ તપ પ્રસાદ કરશેજી.
ગુરુ-ચઉત્થેણું એક ઉપવાસ, બે આયંબીલ, ત્રણ
નિવિ, ચાર એકાસણા, આઠ બિયાસણા, બે હજાર
સ્વાધ્યાય કરી પહોંચાડશે. કયો હોય તો પછટ્ટિંઓ.
કરવાનો હોય તો તહત્તિ, કારણે ન થઈ શકે તેમ હોય
તો યથાશક્તિ. કહેવું.

બે વાંદણાં પછી ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ !
અબ્ભુટ્ટિયેમિ ૧સંબુદ્ધા ખામણેણું અખિલંતર
પક્ષિયં ખામેઉં ? ગુરુ-ખામેહ.

ઇચ્છં. એક પક્ષિસ પન્નરસ રાઇ દિવસાણાં
જંકિંચિ અપત્તિયં પાઠ બોલી

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ ! ચોમાસી
મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી. બે વાંદણાં. (ચોમાસી બોલવું.)

અવચ્છની બહાર નીકળી, ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ !
ચોમાસી આલોઉં ? ગુરુ-આલોયેહ.

ઇચ્છં. આલોએમિ જ્ઞે મે ચોમાસિઓં બોલી,
સંવસવિ ચોમાસીં ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ !
ગુરુ-પડિક્કમેહ.

---

૧ ' સંબુદ્ધા ખામણાણાં અબ્ભુટ્ટિયેમિ અખિલંતર '
કેલાઠ બોલે છે.

શિષ્ય-ઇચ્છં તસ્મિન્નિચ્છામિ દુક્કડં. ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી ચોમાસી તપ પ્રસાદ કરશેજી. ગુરુ-ઇટ્ટોણાં બે ઉપવાસ, ચાર આયંબીલ, છ નિવિ, આઠ એકાસણા સોળ બિયાસણા, ચાર હજાર સ્વાધ્યાય કરી પહોંચાડશે. ઉપર પ્રમાણે પઠદ્રિઠઓ ઇત્યાદિ બોલવું.

બે વાંદણાં. અવગ્રહની ખહાર નીકળી. ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્! અબ્ભુદ્રિઠઓમિ સંબુદ્ધા ખામણેણાં અભિલાંતર ચોમાસી ખામેઉં? ગુરુ-ખામેહ.

ઇચ્છં. ચાર માસાણું આઠ પક્ષાણું એક-સોને વીસ રાઇ દિવસાણું જંકિચિ અપત્તિયં પાઠ બોલી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! *સંવત્સરી મુહપત્તિ પડિલેહું? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી બે વાંદણાં (સંવત્સરી બોલવું.) અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! સંવત્સરીયં આલોઉં? ગુરુ-આલોએહ.

ઇચ્છં. આલોએમિ જ્ઞે મે સંવત્સરીઓં બોલી સવ્વસવિ સંવત્સરીં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! ગુરુ-પડિક્કમેહ

* સંક્ષેપ સંવત્સરી ખામણામાં રાઇવં અબ્ભુદ્રિઠઓ ખામી સંવત્સરી મુહપત્તિ પડિલેહું? થી આગળની વિધિ કોઇ કોઇ કરે છે.

ઇચ્છં. ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી સંવત્સરી તપ પ્રસાદ કરશેજી.

શુરુ-અટ્ટમેણું ત્રણ ઉપવાસ, છ આયંબીલ, નવ નિવિ, બાર એકાસણા, ચોવિસ બિયાસણા છ હન્ટર સ્વાધ્યાય કરી પહેંચાડશેજી. ઉપર પ્રમાણે પછટ્ટિઠઓ વગેરે કહે.

બે વાંદણાં અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! અભ્લુટ્ટિઠઓમિ સંબુદ્ધા ખામણેણાં અમ્ભિલંતર સંવત્સરીઅં ખામેઉં ? શુરુ-ખામેઉં.

ઇચ્છં. બાર માસાણું ચોવિસ પક્ષાણું ત્રણસો સાઠઠ રાઠદિવસાણું જંકિંચિ અપત્તિઅં પાઠ બોલી બે વાંદણા (બાર વાગ્યા સુધી રાઠયં પછી દેવસિયં બોલવું) પરચકખાણુ કરવાનું હોય તો અવગ્રહની બહાર વીકળી ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી પરચકખાણુ કરાવોજી. શુરુ-પરચકખાણુ કરાવે.

ખમાં પૂર્વક બહુવેલ સંદિસાહું, બહુવેલ કરશું. ના બે આદેશ માંગી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ હુક્કં. પછી ખીન્ત વંદનીય મુનિવરોને વંદન કરવું.

૨૮. કાળધર્મ પામ્યા પછી સાધુ-સાધ્વીને કરવાનો વિધિ

જ્યારે સાધુ કે સાધ્વી કાળ કરે ત્યારે પ્રથમ તે સંધારાની ઉપધિ દૂર લઈ લેવી. બે કદાચ જીવ બંધ ત્યાં સુધી પણ રહી હોય તો તે બધી ઉપધિ પલાળવી. જોગ હોય તો શ્રાવક ઉના પાણીમાં પલાળે, ને ખીજી કાંબળી પ્રમુખ હોય તેને ગૌમુત્ર છાંટીને ચોકખું કરે.

સાંજે કાળ કર્યો હોય અને પ્રતિક્રમણ-ક્રિયા કરવાની બાકી હોય તો સ્થાપનાચાર્યજી ખીજે સ્થાને લઈ જઈને પ્રતિક્રમણ આદિ ક્રિયા કરવી. તે સ્થાનમાં કરવી પડે એમ હોય તો, પડદો કરાવી બાલુમાં જઈને મૌનપૂર્વક ક્રિયા કરવી. મૃતક પાસે કોઈ સાધુના સ્થાપનાચાર્યજી રાખવા નહિ. નાના સાધુએ મૃતકવાળા સ્થાને ખેસવું કે રહેવું નહિ, પૌઠ અને ધીર સાધુએ બાગવું અને કાયિકીનું માત્રક રાખવું. બે મૃતક ઉઠે તો ‘જુજી જુજી જુજીગા’ કહી તેના ઉપર કાયિકી છાંટવી. ગૃહસ્થ હાજર હોય તો મૃતકને વોસિરાવીને તેમને સોંપી દેવું.

સાધુ કે સાધ્વી કાળ કરે કે તુરત જ માથાની જગ્યાએ લોઢાની ખીલી મારવી તથા આંગળી ઉપર છેદ કરવો, હાથ પગનાં આંગળાં સફેદ સુતરથી બાંધી દેવાં. જેથી કોઈ વ્યંતર આદિ તેમાં પ્રવેશ ન કરી શકે. જ્યાં જ્યાં મૃતક ફેરવે ત્યાં ત્યાં પણ ખીલી મારવી, ઘઉંના લોટનો અવળો સાથિયો કરાવવો.

એક સાધુ મૃતક પાસે આવી, હાંડો થાપી ખમાઠ
દઈ મનમાં ઈરિયાવહી કરી આ પ્રમાણે ખોલે:-

“કોટીગણુ, વયરી શાખા, ચાંદ્રકુલ, આચાર્ય
શ્રી...ઉપાધ્યાય શ્રી...પંન્યાસ શ્રી....મુનિ....ના
શિષ્ય મુનિ શ્રી (સાધ્વીએ કાલ કર્યો હોય તે
મહત્તરાશ્રી...સાધ્વી...(નીશિષ્યા)...સાધ્વીશ્રી....)
મહાપારિઠાવણીઆએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નતથઠ
એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ, પારીને નવકાર ગણી મૃતકના
મસ્તકે વાસક્ષેપ નાંખતા વોસિરે વોસિરે વોસિરે કહે.”

ઉપાશ્રયમાંથી મૃતક લઈ ગયા પછી, ઉપાશ્રયમાં
ગોમુત્ર છંટાવવું. તથા સંથારાની જગ્યાએ અને જ્યાં જ્યાં
મૃતક પધરાવ્યું હોય ત્યાં અને ચારે તરફ સોનાવાણી
કરેલ અચિત્ત પાણી હોય તે છંટાવીને ધોવરાવવું.

પછી લઘુ પર્યાયવાળો સાધુ ચોલપટ્ટો, કપડો (સાધુ
વેષ) અવળો પહેરે (સાધ્વી હોય તે સાધ્વીએ સાધ્વીના કપડાં
અવળાં ઝોઢી) ઝોઢો જમણી કાખમાં રાખી, ઈરિઠ કરી
અવળો (દ્વારથી આસન તરફ) કાળે લેવો, લોટનો કરેલો
અવળો સાથિઓ કાળમાં લઈ લે, પછી કાળે પઠવવી
અવળા દેવ વાંદે.

પ્રથમ કલ્યાણકુંઠની પહેલી થાય. નમોહંતઠ એક
નવકારનો કાઉઠ અન્નતથઠ અરિહંત ચેઇયાણુંઠ જયવીયરાય
આખા, ઉવસગ્ગહરંઠ નમોહંતઠ જ્ઞવંતઠ ખમાઠ જ્ઞવંતિઠ
નમુત્થુણુંઠ જંકિચિઠ પાર્શ્વનાથનું ચૈત્યવંદન, ખમાઠ

લોગસ્સં એક લોગસ્સ (ચંદ્રેસુ નિમ્મલયરા સુધી)નો કાઉં અન્નત્યં, તસ્સ ઉત્તરીં ઇરિયાવહીં, ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. પછી સવળો વેષ પહેરીને સવળો કાળે લેવો.

પછી ત્રીગડા ઉપર ચતુર્મુખ જિનપ્રતિમા પધરા-
વરાવી અક્ષતના પાંચ સાધિયા ઉપર પાંચ શ્રીફળ મુકાવરાવી
ઘીના ચાર દીપક ધૂપ વગેરે કરાવી સંઘ સાથે આઠ થોયે
દેવ વાંદવા.

પ્રથમ બધા સાધુઓએ ગોમુત્ર કે અચિત્ત સોનાવાણુ
પાણીમાં થોળપટ્ટાનો છેડો, કંદોરાનો છેડો, મુહપત્તિનો
છેડો, ઓઘાનો દોરો, ઓઘાની દશી એ પાંચ વાનાં બોળી
શુદ્ધ કરવાં. પછી આઠ થોયે દેવવંદન કરવું, તેમાં ચૈત્ય-
વંદનો પાર્શ્વનાથ અને શાંતિનાથ ભગવાનનાં, થોયો
સંભારદાવાં અને સ્નાતસ્થાંની કહેવી. સ્તવન
અજિતશાંતિનું કહેવું. પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
ભગવન્ ! ક્ષુદ્રોપદ્રવઓહડાવણુત્યં કાઉસ્સગ્ગ કંઈ ?
ઈચ્છં. ક્ષુદ્રોપદ્રવઓહડાવણુત્યં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.
અન્નત્યં ચાર લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉં
વડિલ પારીને નમોહંત્તં કહી

‘ સર્વે ચક્ષાંત્રિકાદ્યા ચે, વૈયાવૃત્યકરાઃ સુરાઃ (જિને) ।

ક્ષુદ્રોપદ્રવસંઘાતં. તે દ્રુતં દ્રાવયન્તુ નઃ ॥

થોય કહે, પછી એક જણ કાઉં પારીને બૃહત્શાંતિં
કહે. પારીને લોગસ્સં ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ

દુક્કડં દઈ, પછી યથાપર્યાય પ્રમાણે વંદન કરવું. પછી વડીલના મુખે કાલધર્મ પામનારની સંયમની આરાધના તથા સમાધિ વગેરેનો ઉપદેશ સાંભળવો.

બહાર ગામથી સ્વસામાચારીના કોઈ સાધુ-સાધ્વી કાલધર્મ પામ્યાના સમાચાર આવે તો ઉપર મુજબ આઠ થોયતું દેવવંદન આદિ કરવું.

૨૯. શ્રાવકને કરવાનો વિધિ

જો મૃતક રાત્રે રાખવાનું હોય તો નિર્ભય માણસોએ જાગવું.

પ્રથમ મૃતકનાં દાઢી મૂંછ અને માથાના કેશ કઠાવી નાખાવે ટચલી આંગળીના ટેરવાનો છેદ ન કર્યો હોય તે છેદ કરવો. પછી હાથપગની આંગળીઓનો ઘોળા સુતરથી બંધ કરે. પછી કથરોટ વગેરેમાં ખેસાડી કાચા પાણીથી સ્નાન કરાવે. નવા સુંવાળા કપડાથી શરીર લૂંછીને, સુખડ કેસર ખરાસનો લેપ કરી નવાં સુંવાળા વસ્ત્ર પહેરાવે.

પ્રથમનો ઓથો લઈ લેવો અને તેની જગ્યાએ એક ચરવળી મુકવી. નવો ચોળપટ્ટો રાા હાથનો સવળો પહેરાવી ઉપર કંઠોરો બાંધવો. કપડો ડાા હાથનો પહેરાવવો. દરેક કપડાને કેસરના છાંટા નાંખવા. ઉપરના ભાગના વસ્ત્રોને પાંચ અવળા કેસરના સાથીઆ કરવા. નનામી હોય તે ઉપર એક ઉત્તરપટ્ટો પાથરવો, વચમાં આટાનો અવળો સાથિઓ કરવો, માંડવી હોય તો બેઠકે લોટનો અવળો

સાધિએ કરવો. ચરવળી મુહુપત્તિ જમણી બાબુ રાખે. પાત્રું કુટેલું અથવા ફેડીને, તેમાં એક લાડુ મુકીને ઓળીમાં નાખી ડાખી બાબુએ મુકે. નક્ષત્ર પ્રમાણે પૂતળાં કરવાં. સાધુ કે સાધ્વી બન્નેને મોઢે મુહુપત્તિ બાંધવી. જ્યેષ્ઠા આર્દ્રા, સ્વાતિ, શતભિષા, ભરણી, આશ્લેષા, અને અભિજિત નક્ષત્રમાં પૂતળુ કરવું નહિ. રોહિણી, વિશાખા, પુનર્વસુ, ત્રણે ઉત્તરા નક્ષત્રમાં કાળ કર્યો હોય તો ડાલનાં બે પૂતળાં કરવાં. બાકીનાં ૧૫ નક્ષત્રમાં એક પૂતળું કરવું. તે પૂતળાના જમણા હાથમાં ચરવળી મુહુપત્તિ આપવાં અને ડાબે હાથે લાગેલું પાત્રું અને એક લાડવો ઓળીમાં નાખીને આપવો. બે પૂતળાં હોય તો બન્નેમાં આ પ્રમાણે આપવું.

(સાધ્વી હોય તો શ્રાવિકાએ પહેલાં ચાર આંગળ પહેળો નવા લુગડાનો પાટો કેડે બાંધવો, પછી નાવના આકારે અથવા ચૌદ પડ કરી ચૌદ પડનો લંગોટ પહેરાવવો, પછી બાંધ સુધીનો લેંઘો, ઉપર લાંબો લેંઘો પગના કાંડા સુધીનો પહેરાવી કેડે દોરો બાંધી એક સાડો ઢીંચણથી નીચે અને પગના કાંડાથી ઉપર રહે તે રીતે પહેરાવી દોરીથી બાંધવો. પછી કંચવાની જગ્યાએ લુગડાનો પાટો વીંટી ત્રણ કંચવા પહેરાવી એક કપડો ઓઢાડે. પછી સુવાડીને બીજે કપડો ઓઢાડે. પૂતળાં ઓળી વગેરે સાધુની માફક કરવું.) લેંઘા સિવાયના કપડાને કેસરના છાંટા નાંખવા.

મૃતકને બહાર કાઢે ત્યારે પ્રથમ પગ કાઢે. ચાલતાં કોઈએ રોવું નહિ. પણ 'જ્ય જ્ય નંદા, જ્ય જ્ય ભદ્રા' બોલવું ને આગળ બદામો, પૈસા, વગેરે નાણું ઉપાશ્રયથી શ્મશાન સુધી ઉછાળવું. શોક સહિત મહોત્સવ પૂર્વક વાજતે ગાજતે શ્મશાને મૃતક લઈ જવું. શુદ્ધ કરેલી જગ્યા ઉપર સુખડ વગેરે ઉત્તમ લાકડાની ચિતા કરી, માંડવી કે ઠાઠડી મૂકે. મૃતકનું મસ્તક ગામ તરફ રાખવું. પછી અગ્નિ લગાવે. અગ્નિ શાંત થયે રક્ષા યોગ્ય સ્થાને પરઠવવી. પછી પવિત્ર થઈ ગુરુ પાસે આવી જૃહતશાંતિ, લઘુશાંતિ કે સંતિકરં સાંભળી, અનિત્યતાનો ઉપદેશ સાંભળે. પછી દહેરાસરમાં યથાશક્તિ મહોત્સવ મંડાવે.

૩૦. સાધુસાધ્વી કાળ કરે ત્યારે ભેઈતાં સામાનની યાદી

લાડવાનાં ડાઘલાં ૪, વાંસની દીવીઓ ૪, વાટકા ૪, દેવતા ને કંદુપ શેર ૨, સુતર શેર ૨૧, બદામ શેર ૧૦, ટોપરાં મણુ ૦૧, ચોમાસું હોય તો વધારે, પુજણીઓ ૨, સાજનો સામાન વાંસ ૨, પાલખી હોય તો પાલખીનો સામાન, ખપાટીઆ અને છાણાં આશરે ૧૫, ખોડા ઢોરની (પાંજરા પોળ હોય તો ત્યાંની નહિ તો ખીજી) ગાડી, બરાસ તોલો ૦૧, કેસર તોલો ૦૧, વાસક્ષેપ તોલો ૦૧, સોનારૂપાનાં ફૂલ, બળતણુ, છૂટા પૈસા શક્તિ મુજબ, તાસ, દેઘડો, બાજરી આશરે મણુ ૫, સુખડ રાજ શેર ૨, ચોમાસું હોય તો વધારે, ગુલાલ શેર ૫, નાડું શેર ૧.

૩૧. બાર માસે કાઉસ્સગ્ગ કરવાનો વિધિ

ચૈત્ર સુદ ૧૧-૧૨-૧૩, રહી જય તો ૧૨-૧૩-૧૪, તે પણ રહી જય તો ૧૩-૧૪-૧૫ આ ત્રણ દિવસોએ સાંજનું પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી તુરત અથવા સંધ્યા પોરિસી ભણાવતાં પહેલાં ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! અચિત્તરજ્ઞોહડાવાણુત્થં કાઉસ્સગ્ગ કંઈ ? ઇચ્છં. અચિત્તરજ્ઞોહડાવાણુત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં ચાર લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉ૦ પારીને લોગસ્સ.

જો આ કાઉસ્સગ્ગ જોણે ન કર્યો હોય તો તે સાધુ સાધ્વીને યોગ કરવા કરાવવા કે આગમનું વાંચન કરવું સુજે નહિ. તેમજ કલ્પસૂત્ર પ્રમુખ વાંચી શકે નહિ.

૩૨. દાંત ખોવાઈ જાય તો તેનો કાઉસ્સગ્ગ કરવાનો વિધિ

ખમા૦ ઇઈ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! નદ્દંત-ઓહડાવાણુત્થં કાઉસ્સગ્ગ કંઈ ? ઇચ્છં. નદ્દંત-ઓહડાવાણુત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર નવકાર કહેવો.

આ પ્રમાણે કાઉસ્સગ્ગ કર્યા પછી કાલગ્રહણ લઈ શકાય, તેમજ સ્વાધ્યાય પણ કરી શકાય.

વિભાગ ત્રીજો

૩

૧. ખારવ્રત ઉચ્ચરાવવાની વિધિ

શુભ દિવસે નાંદ માંડી વ્રત લેનારા હાથમાં શ્રીકૃષ્ણ લઈ, નાંદની ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે. પછી ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ, ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ ! સુહાવસાહી ગુરુ-તહત્તિ. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ સુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો, ઇચ્છં. સુહં પડિલેહી ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં^૧ (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) દ્વાદશવયં આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ઇચ્છં. ગુરુ વાસક્ષેપ મંત્રીને વ્રત લેનારાને પોતાની ડાબી બાજુ રાખી નવકાર પૂર્વક ત્રણવાર મસ્તક ઉપર વાસક્ષેપ નાખે. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) દ્વાદશવયં આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-

૧-પહેલાં સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચર્ચુ^૧ હોય ( ) આ પાઠ બોલવાની જરૂર નથી.

વંદાવેમિ. ઇચ્છં. ગુરુ, શિષ્યને પોતાના ડાબા પડખે
રાખી સંઘ સમક્ષ દેવ વંદાવે. ગુરુ ખોલે અને શિષ્ય સાંભળે.

ચૈત્યવંદન

- ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય વિશ્વચિન્તામણીયતે;
હ્રીં ધરણેન્દ્રગૈરોટયા પદ્માદેવીયુતાય તે. ૧
- શાન્તિ-તુષ્ટિ-મહાપુષ્ટિ-વૃત્તિ-કીર્તિ-વિધાયિને;
ૐ હ્રીં દ્વિદ્ વ્યાલ વેતાલ-સર્વાધિવ્યાધિનાશિને. ૨
- જયાઽન્વિતાઽઽપ્યાવિજયાઽઽપ્યાઽપરાન્વિતયાઽન્વિતઃ;
દિશાંપાલૈર્થાહૈર્થક્ષૈર્વિદ્યાદેવીભિરન્વિતઃ. ૩
- ૐ અસિઆઉસાય નમસ્તત્ર, ત્રૈલોક્યનાથતામ;
ચતુઃપદ્મિસુરેન્દ્રાસ્તે, ભાષન્તે છત્રચામરૈઃ. ૪
- શ્રીશંખેશ્વરમણુડન ! પાર્શ્વજિન ! પ્રણતકલ્પતરુકલ્પ;
ચૂરય દુષ્ટવાતં પૂરય મે વાન્નિષ્ઠતં નાથ ! ૫

પછી જ્ઞક્રિચિં નમુત્યણું અરિહંત ચેષયાણું
અન્નત્યં કહી એક નવકારનો કાઉરસગ કરી પારી નમોઽ-
હંતું કહી શ્રેય કહેત્રી :-

અહંસ્તનોતુ સ શ્રેયઃશ્રિયં યદ્ધ્યાનતો નરૈઃ;
આધૈન્દ્રી સકલાઽગૌહિ, રંહસા સહ સૌચ્યત. ૧

पछी लोगरससं संवलोअे अरिहंत येधयाणुं
अन्नथं एक नव० काउं पारीने भीण थोय कडेवी :-

ओमिति मन्ता यच्छासनस्य नन्ता सदायदंङ्गीश्च;
आश्रीयते श्रिया ते, भवतो भवतो जिनाः पान्तु. २

पछी पुण्णवरदी० सुअसस भगवओ० अन्नथ०
एक नवकारने काउं पारीने त्रीण थोय कडेवी :-

नवतत्त्वयुता त्रिपदीश्रितारुचिज्ञानपुण्यशक्तिमता;
वरधर्मप्रीतिविधाऽऽनन्दाऽऽस्या नैनगीञ्चयात्. ३

पछी सिद्धाणुं बुद्धाणुं कही. श्री शांतिनाथ आरा-
धनाथं करेभि काउरसगं वंदणुवत्तियाओं एक लोगरस
(सागवरगंभीर सुधी)ने काउं पारी नभोऽहंतं कही
थोथी थोय कडेवी :-

श्रीशान्तिःश्रुतशान्तिःप्रशान्तिःकोऽसावशान्तिमुपशान्तिम्;
नयतु सदा यस्य पदाः, सुशान्तिदाः सन्तु सन्ति जने. ४

पछी श्री द्वादशांगी आराधनाथं करेभि काउ-
रसगं वंदणुं एक नवकारने काउं पारीने नभोऽहंतं
कही पांचमी थोय कडेवी :-

सकलार्थसिद्धिसाधनभीजेपाङ्गा सदा स्फुरद्पाङ्गा;
भवतादनुपहतमहातमोऽपडा द्वादशाङ्गी वः ५

पछी श्री श्रुतदेवता आराधनाथं करेभि काउं
अन्नत्थं अेक नवं काउं पारीने नमोऽर्त्तं कडी छ्ठी
थोय कडेवी :-

वद वदति न वाग्वादिनि । भगवति । कः ? श्रुतसरस्वती
गभेच्छुः ।

रङ्गत्तरङ्गभतिवरतरण्णितुल्यं नम धतीड. ६

पछी श्री शासनदेवता आराधनाथं करेभि
काउं अन्नत्थं अेक नवं काउं पारीने नमोऽर्त्तं कडी
सातमी थोय कडेवी :-

उपसर्गवलयविलयननिरता जिनशासनावनौकरताः;
द्रुतमिड समीहितकृते स्युः शासनदेवता भवताम्. ७

पछी सभस्त वेयावच्चगराणुं करेभि काउं
अन्नत्थं अेक नवकारने काउं पारीने नमोऽर्त्तं कडी
आठमी थोय कडेवी :

संघेऽत्र ये गुरुगुणौघनिघे सुगैया-

वृत्त्यादिदृत्त्यकरणैकनिष्कक्षाः;

ते शान्तये सड भवन्तु सुराः सुरीभिः;

सद्दृष्टयो निष्पलविघ्नविधातदक्षाः. ८

पछी अेक नवकार प्रगट भोली भेसीने नमुत्थुणुं
भवति भमां भवतं नमोऽर्त्तं कडी पंचपरमेष्टि
स्तवन भोलवुं :-

ઓમિતિ નમો ભગવત્યો, અરિહંતસિક્ષાઽઽયરિયઉવન્ત્રાય;
વરસન્વસાહુમુણિસંધધમ્મતિત્યપવયણુસ્સ. ૧

સપ્પણુવ નમો તહ ભગવઘ, સુયદેવયાઘ સુહયાએ;
સિવસંતિ દેવયાણું, સિવપવયણુદેવયાણું ચ. ૨

ધન્દાગણિજ્ઞમનેરઘયવરણુવાઝિકુપેરઘસાણા;
જમ્મોનાગુત્તિ હસણુહમવિ ય સુદિસાણુ પાલાણાં. ૩

સોમયમવરણુવેસમણુવાસવાણું તહેવ પંચણુહં;
તહ લોગપાલ્યાણું, સૂરાઘગહાણુ ય નવણુહં. ૪

સાહંતસ્સ સમક્ખં, મન્ત્રમિણું ચેવ ધમ્મણુકાણું;
સિદ્ધિમવિગ્ધં ગચ્છઉ, જિણાઘનવકારઓ ધણિયં. ૫

પછી જ્યવીયરાય સંપૂર્ણ કહી (પ્રતિમાજી હોય તે પડદો કરાવીને) ખુલ્લા સ્થાપનાજી સામે એ વાંદણાં દેવાં. (પછી પડદો લેવરાવીને) પ્રભુજી સામે ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) દ્વાદશવયં આરોવાવણી નંદી કરવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંલખાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) દ્વાદશવયં આરોવાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી

દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કરેમિ
 કાઉસ્સગ્ગં (ગુરુ ત્રણ ખમાં ઇચ્છાં સંઠિં ભગવન્ !
 (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) દ્વાદશવયં આરોવાવણી
 નંદીસૂત્ર કડૂઠાવણી કાઉં કરે ? ઇચ્છં. દ્વાદશવયં
 આરોવાવણી નંદીસૂત્ર કડૂઠાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.)
 અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા) સુધી)ને
 કાઉં પારીને લોગસ્સ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ !
 પસાય કરી નંદીસૂત્ર સંભળાવોજી. ગુરુ-સંભળો.
 શિબ્ય ઇચ્છં. ગુરુ ત્રણ નવકારરૂપ નંદી સંભળાવી, ત્રણ
 વાર વાસક્ષેપ નાખી નિત્યારગપારગા હોહ ગુરુ-
 ગુણેહિ વુડિહ્નજાહી. કહે. (પહેલા સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચરુ'ં
 ન હોય તે ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી
 સમ્યક્ત્વ આલાપક ઉચ્ચરાવોજી. કહે) ગુરુ, પૃષ્ઠ ૯
 ઉપરથી સમ્યક્ત્વનો આલાપક ત્રણવાર ઉચ્ચરાવે.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી વ્રત
 દંડક ઉચ્ચરાવોજી જે જે વ્રતો ઉચ્ચરાવવાના હોય તે
 તે વ્રતોના આદેશ મંગાવી, આલાવા નીચે લખ્યા મુજબ
 એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણવાર ઉચ્ચરાવવા.

૧પહેલા પ્રતનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે થુલગપાણા-
 ઇવાયં સંકરપચ્ચો, નિરવરાહં નિરવેકખં પરચકખામિ.
 જવજજવાચ્ચે જવ ગહિયભંગેણું, દુવિહં તિવિહેણું
 મણેણું વાયાચ્ચે કાચ્ચેણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ,
 અઈયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, આણાગયં
 પરચકખામિ, તં જહા દવચ્ચો ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો
 ભાવચ્ચો. દવચ્ચોણું ઈમં થુલગપાણાઈવાયં
 નિરવરાહં પરચકખામિ. ખિત્તચ્ચોણું ઇત્થ વા
 અન્નત્થ વા કાલચ્ચોણું જવજજવાચ્ચે આહાગહિય-
 ભંગેણું. ભાવચ્ચોણું જવગ્ગહેણું ન ગહિજ્જમિ,

૧-કેટલીક પ્રતોમાં ટુંકા આલાવા આવે છે, તે
 અહીં આપવામાં આવ્યા છે. ટાઈમ ઓછો હોય તો આ
 આલાવા ઉચ્ચરાવીને પણ ક્રિયા કરાવી શકાય.

પ્રથમ પ્રત

અહન્ન ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે થુલગં પાણાઈ-
 વાયં સંકરપચ્ચો નિરવરાહં નિરવેકખં પરચકખામિ.
 જવજજવાચ્ચે દુવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાચ્ચે
 કાચ્ચેણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સ ભંતે ! પડિ-
 કખામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

જવ છલેણું ન છલિજ્જમિ, જવ સન્નિવાએણું
 નાલિલવિજ્જમિ, જવ અન્નેણું વા ડહુય રેગા-
 યંઢણ એસ પરિણામે ન પરિવડઈ, તાવમેયં
 થુલગપાણાઘવાયં પન્નત્તં, ચ નન્નત્થ રાયાલિએગેણું,
 ગણાલિએગેણું, બલાલિએગેણું, દેવાલિએગેણું,
 ગુરુનિગ્ગહેણું વિત્તિકંતારેણું અરિહંતસક્ખિયં, સિદ્ધ-
 સક્ખિયં, સાહુસક્ખિયં દેવસક્ખિયં અપ્પ સક્ખિયં,
 અન્નત્થણાભેગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું,
 સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું, વૈસિરામિ.

બીજા પ્રતનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે થુલગમુસાવાયં
 જહા છેઆઘહેહં, કન્નાલીઆઈઅં પંચવિહં મુસાવાયં

દ્વિતીય પ્રત

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે થુલગં મુસા-
 વાયં જહા છેઆઘહેહં, કન્નાલીઆઈઅં પંચવિહં
 પચ્ચક્ખામિ, દક્ખિન્નાઈ અવિસયે જવજ્જવાએ
 દુવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું, ન કરેમિ
 ન કારવેમિ તરસ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણું વૈસિરામિ.

પચ્ચક્ષ્મામિ દક્ષિષ્પન્નાઈઅવિસચ્ચે જવજ્જલાચ્ચે દુવિહં
 તિવિહં, મણેણું વાયાચ્ચે કાચ્ચેણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ
 અઈયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ષ્-
 મામિ. તં જહા દવ્વચ્ચો પિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો.
 દવ્વચ્ચેણું ઇમં મુસાવાયં. પિત્તચ્ચેણું ઇત્થ વા અન્નત્થ
 વા. કાલચ્ચેણું જવજ્જલાચ્ચે અહાગહિયભંગેણું ભાવ-
 ચ્ચેણું જવ ગહેણું ન ગહિજ્જમિ, જવ છલેણું ન
 છલિજ્જમિ જવ સન્નિવાચ્ચેણું નાભિભવિજ્જમિ, જવ
 અન્નેણું વા કેણુય રેગાંયંકેણુ એસ પરિણામે ન
 પરિવડધ તાવ મેયં મુસાવાયં પન્નત્તં ચ નન્નત્થ
 રાયભિચ્ચેગેણું ગણાભિચ્ચેગેણું બલાભિચ્ચેગેણું,
 દેવાભિચ્ચેગેણું, ગુરુનિગ્ગહેણું, વિત્તિકંતારેણું અરિ-
 હંતસક્ષિપ્પયં, સિદ્ધસક્ષિપ્પયં, સાહુસક્ષિપ્પયં દેવસક્ષિપ્પયં,
 અપ્પસક્ષિપ્પયં, અન્નત્થણાભેગેણું, સહસાગારેણું, મહત્ત-
 રાગારેણું, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

ત્રીજા વ્રતનો આલાવો

અહન્તં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે થુલ્લગઅદ્ધિ-

તૃતીય વ્રત

અહન્તં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે થુલ્લગં
 અદ્ધિન્નાદાણું ખત્તખણણાઈયં ચેરંકારકરં રાયનિ-
 ગ્ગહકરં સચિત્તાચિત્તવત્થુવિસયં પચ્ચક્ષ્મામિ.

नादाणुं भत्तभणुणाधयं, चौरंकारकरं रायनिग्गडकरं
 सयित्तायित्ताधवत्थु विसयं परयकुप्पामि. जवज्जवाये
 दुविडं तिविडेणुं भणुणुं वायाये कायेणुं न करेमि
 न कारवेमि अययं निंदांमि पडिपुन्तं संवरेमि,
 अणुगयं परयकुप्पामि. तं जडा-द्वयो, भित्तयो,
 कालयो, भावयो, द्वयोणुं धमं अदिन्नादाणुं,
 भित्तयोणुं धत्थि वा अन्नत्थि वा, कालयोणुं, जव-
 ज्जवाये अडागडियलंगेणुं, भावयोणुं जव गहेणुं
 न गडिज्जमि जव छलेणुं न छलिज्जमि, जव
 सन्नित्तायेणुं नाभिलविज्जमि जव अन्नेणुं वा
 क्लेषुय रोगाय क्लेषु असे परिणामे न परिवडथे तावमेयं
 अदिन्नादाणुं पन्नत्तं य नन्नत्थि रायाभियोगेणुं,
 गण्णाभियोगेणुं, पलाभियोगेणुं, देवाभियोगेणुं,
 गुरुनिग्गहेणुं, वित्तिक्कंतारेणुं अरिडं तसक्खियं
 सिद्धसक्खियं, साहुसक्खियं, देवसक्खियं, अर्य-
 सक्खियं अन्नत्थणालोगेणुं, सडसागारेणुं, भडत्त-
 रागारेणुं सवसभाडिवत्तियागारेणुं वेसिरामि.

जवज्जवाये दुविडं तिविडेणुं, भणुणुं वायाये
 कायेणुं न करेमि न कारवेमि, तस्स लंते ! पडिक्कमामि
 निंदांमि गरिडामि अर्यपाणुं वेसिरामि.

ચોથા વ્રતનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ઓરાલિય
 વેહવિયભેયભિન્નં થુલગમેહૂણું પરચકૂખામિ
 જવજજીવાએ તત્થ દિવ્વં દુવિહં તિવિહેણું, તેરિચ્છં
 એગવિહં તિવિહેણું, મણુયં એગવિહં એગવિહેણું
 અહાગહિયભંગેણું, જવજજીવાએ દુવિહં તિવિહેણું
 મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ અધયં
 નિંદામિ પડિપુન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પરચકૂખામિ.
 તં જહા દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વ-
 ઓણું ઇમં થુલગમેહૂણું, ખિત્તઓણું ઇત્થ વા
 અન્નત્થ વા, કાલઓણું જવજજીવાએ અહાગહિય
 ભંગેણું, ભાવઓણું જવ ગહેણું ન ગહિજ્જમિ, જવ
 છલેણું ન છલિજ્જમિ, જવ સન્નિવાએણું નાલિ-
 ભવિજ્જમિ, જવ અન્નેણુ વા કેણુય રોગાયઠેણુ એસ

ચતુર્થ વ્રત

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ઓરાલિય-
 વેહવિયભેયં થુલગં મેહુણું પરચકૂખામિ. જવજજીવાએ
 તત્થ દિવ્વં દુવિહં તિવિહેણું, તેરિચ્છં એગાવિહં
 તિવિહેણું, મણુયં એગવિહં એગવિહેણું, અહાગહિય
 ભંગેણું જવજજીવાએ દુવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ
 કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સ ભંતે । પડિક્કમામિ
 નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

પરિણામો ન પરિવડઘ તાવમેયં મેહૂણં પન્નત્તં ચ
 નન્નત્થ રાયાલિઓગેણું, ગણાલિઓગેણું, બલાભિઓગેણું,
 દેવાલિઓગેણું, ગુરુનિગ્ગહેણું, વિક્કિંકંતારેણું અરિહંત-
 સક્કિખયં, સિદ્ધસક્કિખયં સાહુસક્કિખયં દેવસક્કિખયં
 અપ્પસક્કિખયં, અન્નત્થણાભોગેણું, સહસાગારેણું,
 મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વૌસિરામિ.

પાંચમા વ્રતનો આલાવો

અહનં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે થુલ્લગં અપરિમિઅં
 પરિગ્ગહં પરચક્ખામિ ધણુધન્નાઈનવવિહં વત્થુવિસયં
 ઇચ્છાપરિમાણું ઉવસંપજ્જમિ જ્જવજ્જવાએ, દુવિહં
 તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ
 અઘયં નિંદામિ પડિપુન્નં સંવરેમિ આણાગયં પરચક્-
 ખામિ, તં જહા-દોવઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ ભાવઓ,
 દોવઓણું ઇમં પરિગ્ગહં, ખિત્તઓણું ઇત્થ વા અન્નત્થ
 વા, કાલઓણું જ્જવજ્જવાએ અહાગહિય ભંગેણું,

પાંચમ વ્રત

અહનં ભંતે તુમ્હાણું સમીવે થુલ્લગં અપરિમિઅં
 પરિગ્ગહં પરચક્ખામિ, ધણુધન્નાઈનવવિહં વત્થુવિસયં
 ઇચ્છાપરિમાણું ઉવસંપજ્જમિ જ્જવજ્જવાએ દુવિહં
 તિવિહેણું અહાગહિયભંગેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન
 કરેમિ ન કારવેમિ તરસ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણું વૌસિરામિ.

ભાવઓણું જવગહેણું ન ગહિજ્જમિ, જવ છલેણું ન
 છલિજ્જમિ, જવ સન્નિવાએણું નાલિલવિજ્જમિ, જવ
 અન્નેણું વા ક્કલુય રોગાયંકેણુ એસ પરિણામે ન
 પરિવડઈ તાવમેયં પરિગ્ગહં પત્તતં ચ નન્નત્થે રાયા-
 ભિઓગેણું, ખલાભિઓગેણું દેવાભિઓગેણું ગુરુનિગ્ગહેણું,
 વિક્કંતારેણું, અરિહંતસક્કિખયં સિદ્ધસક્કિખયં,
 સાહુસક્કિખયં દેવસક્કિખયં, આપસક્કિખયં, અન્ન-
 ત્થણાભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમા-
 હિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

છઠ્ઠા વ્રતનો આહાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે પઢમં ગુણવ્વયં

છષ્ટ-સપ્તમ-અષ્ટમ વ્રત

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ગુણવ્વયતિએ
 ઉદ્દઅહોતિરિયગમણુવિસયં દ્વિસિપરિમાણું પડિ-
 વજ્જમિ. ઉવભોગપરિભોગવએ ભોયણુઓ અણુંત-
 કાયખહુખીઅરાઇભોયણાઇં પરિહરામિ. કમ્મઓ ણું
 પત્તરસકમ્મદાણાઇં ઈંગાલકમ્માઇં ખહુસાવજ્જાઇં ખર-
 કમ્માઇં રાયનિયોગં ચ પરિહરામિ. અન્નત્થદંડે અવ-
 જ્જાણાધયં અઉવ્વિહં અન્નત્થદંડં પરિહરામિ. જવ-
 જ્જવાએ દુવિહં તિવિહેણું અહાગહિયભંગેણુ મણેણું
 વાયાએ કાએણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે !
 પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

હુકુઅહોતિરિયગમણુવિસયં દિસિપરિમાણુવિસયં પડિ-
વજ્જમિ જવજ્જવાએ દુવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ
કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ અધયં નિદામિ, પડિપુત્તં
સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ. તં જહા દંવચ્ચો
ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો, દંવચ્ચો ણું ઇમં દિસિપરિ-
માણું, ખિત્તચ્ચો ણું ઇત્થ વા અન્નત્થ વા, કાલચ્ચો ણું
જવજ્જવાએ અહાગહિયભંગેણું, ભાવચ્ચો ણું જવ ગહેણું
ન ગહિજ્જમિ, જવ છલેણું ન છલિજ્જમિ, જવ
સન્નિવાએણું નાભિભવિજ્જમિ, જવ અન્નેણું વા ક્કણ્ઠ
રોગાયં ક્કણ્ઠ એસ પરિણામે ન પરિવડધ તાવમેયં
દિસિપરિમાણું પન્નત્તં ચ નત્તત્થ રાયાભિએગેણું, ગણુ-
ભિએગેણું, બલાભિએગેણું, દેવાભિએગેણું, ગુરુનિગ્ગહેણું,
વિત્તિકંતારેણું, અરિહંતસક્ખિયં, સિદ્ધસક્ખિયં, સાહુ-
સક્ખિયં, દેવસક્ખિયં, અપ્પસક્ખિયં, અન્નત્થણુભોગેણું,
સહસાગારેણુ મહત્તરાગારેણું સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું
વોસિરામિ.

સાતમા વ્રતનો આલાભો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ખીયં ગુણુવ્વયં
ઉવભોગપરિભોગવ્વયં, ભોયણુઓ. કમ્મઓ અ,
ભોયણુઓ અણંતકાયબહુખીયરાઇભોયણુઇયં પરિહરમિ.
કમ્મઓ ણું પન્નરસકમ્મદાણાઇં, ઇંગાલકમ્મઠયાઇં,
બહુસાવજ્જઇં, ખરકમ્મઠાઇં, રાયનિઓગં ચ જહા-

સત્તિએ પરિહરામિ, જવજીવાએ દુવિહં તિવિહેણું
 મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ અધયં
 નિદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, આણાગયં પરચકૂખામિ.
 તં જહા દંવઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ. દંવઓ
 ણું ઇમં ઉવભોગપરિભોગવ્યયં, ખિત્તઓ ણું ઇત્થ વા
 અન્નત્થ વા, કાલઓ ણું જવજીવાએ અહાગહિયભંગેણું,
 ભાવઓ ણું જવગહેણું ન ગહિજ્જમિ, જવ ઇલેણું ન
 ઇલિજ્જમિ, જવ સન્નિવાએણું નાલિભવિજ્જમિ, જવ
 અન્નેણું વા ક્કણુઈ રોગાયકેણુ એસ પરિણામે ન
 પરિવડઇ તાવમેયં ઉવભોગપરિભોગવ્યયં પન્નત્તં અન્નત્થ
 રાયલિઓગેણું ગણાલિઓગેણું, ખલાલિઓગેણું દેવા-
 લિઓગેણું, ગુરુનિગ્ગહેણું, વિત્તિકંતારેણું અરિહંત-
 સક્ખિયં, સિદ્ધસક્ખિયં, સાહુસક્ખિયં, દેવસક્ખિયં
 અપસક્ખિયં અન્નત્થણાભોગેણું સહસાગારેણું, મહ-
 ત્તરાગારેણું, સંવમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

આઠમા વ્રતનો આહાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે અન્નત્થદંડે
 અવજાણાધયં, હિસપ્પયાણું, પાવકમ્મોવએસં, પમાયા-
 ચરણું, અઉવ્વિહં, અણુત્થદંડં જહાસત્તિએ પરિહરામિ.
 જવજીવાએ દુવિહં, તિવિહેણું, મણેણું, વાયાએ,
 કાએણું ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અધયં નિદામિ, પડિપુન્નં

સંવરેમિ, અણાગયં પરચકુખમામિ. તં જહા-દ્વચ્ચો
 ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો. દ્વચ્ચો ણું ઈમં અણુત્ય-
 દંડવચં, ખિત્તચ્ચો ણું ઇત્ય વા અન્નત્ય વા, કાલચ્ચો ણું
 જવજ્જવાચ્ચે અહાગહિયભંગેણું, ભાવચ્ચો ણું જવ
 ગહેણું ન ગહિજ્જમિ, જવ છલેણું ન છલિજ્જમિ જવ
 સન્નિવાચ્ચેણું નાભિભવિજ્જમિ જવ અન્નેણ વા કેણઇ
 રોગાયંકેણ એસ પરિણામે ન પરિવડઈ તાવમેયં
 અણુત્યદંડવચં પન્નતં ચ નન્નત્ય રાયાભિચ્ચોગેણું,
 ગણાભિચ્ચોગેણું, બલાભિચ્ચોગેણું, દેવાભિચ્ચોગેણું, ગુરુ-
 નિગ્ગહેણું, વિત્તિકંતારેણું, અરિહંતસક્કિખયં, સિદ્ધ-
 સક્કિખયં, સાહુસક્કિખયં, દેવસક્કિખયં, અરપસક્કિખયં,
 અન્નત્યણાભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું સંવ-
 સમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

નવમા વ્રતનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે પઠમં સિક્ખાવચં

નવમ-દશમ-એકાદશ-દ્વાદશ વ્રત

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે સામાધયં દેસાવગા-
 સિયં, પોસહોવવાસં, અતિહિસંવિભાગવચં ચ
 જહાસત્તિચ્ચે પડિવજ્જમિ, જવજ્જવાચ્ચે અહાગહિય-
 ભંગેણું. તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ
 અધ્ધાણું વોસિરામિ.

સામાઈયવયં, જહાસત્તિએ પડિવજ્જમિ. જવજ્જવાએ દુવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઈયં નિંદામિ. પડિપુન્નં સંવરેમિ અણાગયં પચ્ચક્ખામિ. તં જહા દંવઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દંવઓ ણં, ઇમં સામાઈયવયં, ખિત્તઓ ણં ઇત્થ વા અન્નત્થ વા, કાલઓ ણં જવજ્જવાએ અહાગહિયભંગેણં. ભાવઓ ણં જવગહેણં ન ગહિજ્જમિ, જવ છલેણં ન છલિજ્જમિ, જવ સન્નિવાએણં નાલિલવિજ્જમિ જવ અન્નેણં વા કેણુધ રોગાયંકેણુ એસ પરિણામે ન પરિવડઈ તાવમેયં સામાઈયવયં પન્નત્તાં ચ નન્નત્થ રાયાભિઓગેણં, ગણાભિઓગેણં, બલાભિઓગેણં, દેવાભિઓગેણં, ગુરુનિગ્ગહેણં, વિત્તિકંતારેણં, અરિહંતસક્ખિયં, સિદ્ધસક્ખિયં, સાહુસક્ખિયં, દેવસક્ખિયં, અરપસક્ખિયં, અન્નત્થણાભેગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરામિ.

દશમા વ્રતનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમહાણં સમીવે ખિયં સિક્ખાવયં દેસાવગાસિઅવયં જહાસત્તિએ પડિવજ્જમિ. જવજ્જવાએ દુવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન ન કરેમિ ન કારવેમિ, અઈયં નિંદામિ, પડિપુન્નં,

સંવરેમિ, અણાગયં પરચકુખામિ. તંજહા દંવચ્ચો
 ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો, દંવચ્ચો ણું ઇમં દેસાવગા-
 સિયવયં. ખિત્તચ્ચો ણું ઇત્થ વા અન્નત્થ વા. કાલચ્ચો
 ણું જવજ્જવાચ્ચે અહાગહિયભંગેણું. ભાવચ્ચો ણું જવ
 ગહેણું ન ગહિજ્જમિ, જવ છલેણું ન છલિજ્જમિ,
 જવ સન્નિવાચ્ચેણું નાભિભવિજ્જમિ, જવ અન્નેણું વા
 કુંણુદ્ધ રેગાયંકુણુ એસ પરિણામે ન પરિવડધ તાવમેયં
 દેસાવગાસિઅવયં પન્નત્તં ચ નન્નત્થ રાયાભિચ્ચોગેણું,
 ગણાભિચ્ચોગેણું બલાભિચ્ચોગેણું, ગુરુનિગ્ગહેણું વિત્તિ-
 કંતારેણું, અરિહંતસક્ખિયં, સિદ્ધસક્ખિયં, સાહુ-
 સક્ખિયં, દેવસક્ખિયં અરપસક્ખિયં અન્નથણા-
 ભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ-
 વત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

અગિયારમા વ્રતનો આલાવો:

અહન્નં ભંતે! તુમ્હાણું સમીવે તદ્ધયં સિક્ક-
 ખાવયં પોસહોવવાસવયં જહાસત્તિચ્ચે પડિવજ્જમિ.
 જવજ્જવાચ્ચે દુવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાચ્ચે કાચ્ચેણું
 ન કરેમિ ન કારવેમિ અદ્ધયં નિંદામિ, પડિપુન્નં
 સંવરેમિ અણાગયં પરચકુખામિ, તં જહા દંવચ્ચો
 ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો. દંવચ્ચો ણું ઇમં પોસહો-
 વવાસવયં ખિત્તચ્ચોણું ઇત્થ વા અન્નત્થ વા કાલચ્ચો ણું

જવજીવાચ્ચે અહાગહિયલંગેણું. ભાવચ્ચો ણું જવ
 ગહેણું ન ગહિજ્જમિ, જવ છલેણું ન છલિજ્જમિ,
 જવ સન્નિવાચ્ચેણું નાલિભવિજ્જમિ જવ અન્નેણું વા
 કેણું રોગાયંકેણું એસ પરિણામો ન પરિવડઠ તાવમેયં
 પોસહોવવાસવયં પન્નતં ચ નન્નતથ રાયાલિઓગેણું,
 ગણાલિઓગેણું, બલાલિઓગેણું, દેવાલિઓગેણું,
 ગુરુનિગ્ગહેણું, વિક્કિંતારેણું, અરિહંતસક્કિપ્પયં, સિક્ક-
 સક્કિપ્પયં, સાહુસક્કિપ્પયં, દેવસક્કિપ્પયં, અરપસક્કિપ્પયં,
 અન્નતથણામેગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું,
 સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું, વોસિરામિ.

બારમા વ્રતનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ચહુત્થં સિક્ક-
 ખાવયં અતિથિસંવિભાગવયં જહાસત્તિચ્ચે પડિવજ્જમિ.
 જવજીવાચ્ચે અહાગહિયલંગેણું વા, દુવિહં તિવિહેણું
 મણેણું વાયાચ્ચે કાચ્ચેણું ન કરેમિ ન કારવેમિ, અઠયં
 નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ અણાગયં પરચક્ખામિ.
 તં જહા દંવચ્ચો પ્પિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો. દંવચ્ચો
 ણું ઇમં અતિથિસંવિભાગવયં, પ્પિત્તચ્ચો ણું ઈત્થ વા
 અન્નતથ વા, કાલચ્ચો ણું જવજીવાચ્ચે અહાગહિય-
 લંગેણું, ભાવચ્ચો ણું જવ ગહેણું ન ગહિજ્જમિ,
 જવ છલેણું ન છલિજ્જમિ, જવ સન્નિવાચ્ચેણું

नालिलविज्जमि ज्व अन्नेणं वा ङ्खणं रोगायंङ्ख
 अेस परिणामे न परिवड्ठं तावमेयं अतिथिसंवि-
 लागवयं पन्नत्तं य नन्नत्थं रायालियोगेणं, गणा-
 लियोगेणं, ज्जालियोगेणं, देवालियोगेणं, गुरु-
 निग्गहेणं, वित्तिकंतारेणं, अरिडंतसक्खियं, सिद्ध-
 सक्खियं, साहुसक्खियं, देवसक्खियं, आपसक्खियं,
 अन्नत्थणामेगेणं, सहसागारेणं, महत्तरागारेणं,
 सव्वसमाद्धिवत्तियागारेणं वेसिरामि.

पछी सुहुत्तं वेणाअे.

धम्मवेधियं सम्भत्तभूलपंयाणुवधियं सत्तसिक्खिपा-
 वधियं हुवालसविडसावगधम्मं अत्तद्धिअद्दामे उव-
 संपन्नित्ताणं विडरामि. (त्रण वणत्त संलणाववा.)

१ ञमा० धम्मकारी लगवन् ! तुम्हे अम्हं
 (सम्भत्त सामाधयं) द्वादशवयं आरोवेड. गुरु-
 आरोवेमि.

धम्मं. २ ञमा० संहिसड किं लण्णामि ?
 गुरु-वंदित्ता पवेड.

धम्मं. ३ ञमा० धम्मकारी लगवन् ! (सम्भत्त-
 सामाधयं) द्वादशवयं आरोवियं धम्मामे अणुसद्धिं.
 गुरु-आरोवियं आरोवियं ञमासमण्णाणं उत्थेणं
 सुत्तेणं अत्थेणं तद्दुलयेणं सम्भं धारण्णद्धि
 गुरुगुण्णेद्धिं पुद्धिण्णद्धिं नित्थारगपारगा ढोड.

૪ અમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણું પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

૪અછં. ૫ અમાં ચારે દિશામાં એક એક નવકાર પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી. ગુરુએ તથા સકલ સંઘે વ્રત લેનારના મસ્તક ઉપર વાસક્ષેપ વાળા અક્ષત નાખવા.

૬ અમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સાહૂણું પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

૪અછં. ૭ અમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! (સમ્મત્ત-સામાઇયં) દ્વાદશવયં સ્થિરીકરણાથં કરેમિ કાઉ-સ્સગ્ગં અન્નતથ કહી એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ. પછી ગુરુને વંદન કરી, પરચક્રખાણુ કરવું.

(૨) વ્રત-તપોચારણુની વિધિ

શ્રીફળ હાથમાં ધારણુ કરીને નાણુને ચારે બાણુ એક એક નવકાર ગણવાપૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે. અમાં ઇરિયાવહી કરી, અમાં ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં ! ગુરુ-પવેહ. ૪અછં અમાં ભગવન્ ! સુદ્ધાવસહી. ગુરુ-તહત્તિ. અમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ૪અછં. મુહં પડિલેહી અમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં^૧ (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) શ્રી

૧. પહેલાં સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચર્યું હોય તો ( ) કૌંસમા મૂઠલા પાઠ ખોલવાની જરૂર નથી.

બ્રહ્મવ્રત જ્ઞાનપંચમી તપ, રૌહિણી તપ, વીસ
સ્થાનક તપ, મૌનએકાદશી તપ (જે વ્રત-તપો
ઉચ્ચરાવવાના હોય તેનાં જ નામ બોલવાં) આરોવાવણી
નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ઇચ્છં.
ગુરુ વાસક્ષેપ મંત્રીને વ્રત લેનારને પોતાની ડાબી બાજુ
રાખી નવકાર પૂર્વક ત્રણવાર મસ્તક ઉપર વાસક્ષેપ નાંખે.
ખમાં ઇચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (સમ્યક્ત્વ
સામાયિક આરોવાવણી) શ્રી બ્રહ્મવ્રત, જ્ઞાનપંચમી
તપ, રૌહિણી તપ, વીસસ્થાનક તપ, મૌન
એકાદશી તપ આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસ-
નિક્ષેપ કરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ. પુષ્ક
૨૮૩ ઉપરથી ઐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય૦ ચૈત્યવંદનથી આઠ
થોથો, સ્તવન, જયવીરરાય સુધી કરાવવું. પછી નાંદને
પડદો કરાવી સ્થાપનાજી સન્મુખ બે વાંદણાં, પડદો ફર
કરી ખમાં ઇચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
(સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) શ્રી બ્રહ્મવ્રત,
જ્ઞાનપંચમી તપ, રૌહિણી તપ, વીસસ્થાનક તપ,
મૌન એકાદશી તપ (જે તપો હોય તે નામો બોલવાં)
આરોવાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી
દેવ વંદાવણી નંદી સૂત્ર સંભળાવણી કાઉસ્સગ્ગ
કરાવો. ગુરુ-કરેહ. શિષ્ય-ઇચ્છં. (સમ્યક્ત્વ સામાયિક
આરોવાવણી) શ્રી બ્રહ્મવ્રત, જ્ઞાનપંચમી તપ, રૌહિણી
તપ, વીસસ્થાનક તપ, મૌનએકાદશી તપ
આરોવાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવ વંદાવણી

નંદી કડ્ઢાવણી નંદી સૂત્ર સંભળાવણી કરૈમિ
 કાઉસ્સગ્ગં. (ગુરુ પણુ ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ
 ભગવન્ ! (સમ્યક્ત્વ આરોવાવણી) શ્રી પ્રહ્મવ્રત (જે તપો
 હોય તે નામો યોલી) આરોવાવણી નંદીસૂત્ર કડ્ઢાવણી
 કાઉં કરે ? ઇચ્છં. શ્રી પ્રહ્મવ્રત....આરોવાવણી નંદીસૂત્ર
 કડ્ઢાવણી કરૈમિ કાઉસ્સગ્ગં.) અન્નત્યં એક લોગસ્સ
 (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસ્સગ્ગ કરી, લોગસ્સં કહેવો.
 ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી નંદીસૂત્ર
 સંભળાવોજી. ગુરુ-સંભળો. શિષ્ય-ઇચ્છં. ગુરુ વ્રણુ
 નવકારરૂપ નંદી સંભળાવી વ્રણુ વખત વાસક્ષેપ નાખી
 ' નિત્યારગપારગા હોહ ગુરુગુણેહિં વુહિહ્નજહિ '
 કહે પછી જે પહેલા સમ્યક્ત્વ ન ઉચ્ચર્યું હોય તો આદેશ
 મંગાવી પૃઠ્ઠ હ મુજબ સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચરાવવું.

પછી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી શ્રી
 પ્રહ્મવ્રત, જ્ઞાનપંચમી તપ, રોહિણી તપ, વીસસ્થાનક
 તપ, મૌનએકાદશી તપ ઉચ્ચરાવોજી. (જે જે વ્રત
 હોય તે તે વ્રતના નામ યોલી ક્રમસર તે તે વ્રતોના
 આલાવા ઉચ્ચરાવવા.)

શ્રી પ્રહ્મચર્યનો આલાવો.

અહન્નં ભંતે તુમ્હાણં સમીવે આરાલિયં
 વેઉવિયભેયલિન્નં થુલગ મેહુણં પરચક્ખમિ. ઇમં
 ખંભચેરવયં ઉવસંપન્નમિ. તત્થ દિવ્વં દુવિહં

तिविहेषुं, तेरिच्छं अगविडं तिविहेषुं, मल्लुअं
 अगविडं अगविहेषुं अहागहियसंगेषुं. जवञ्जवाअे,
 दुविडं, तिविहेषुं मल्लेषुं वायाअे काअेषुं, न करेमि
 न कारवेमि तस्स संते ! अथअं पडिक्कमामि निंदाभि
 गरिडामि, पडिपुन्नं संवरेमि, अणुगयं पय्यकूषामि.
 तं जहा ढव्वओ पित्तओ कालओ लावओ ढव्वओ
 णुं धमं अंलयेरवयं उवसंपज्जमि, पित्तओ णुं धत्थ
 वा अन्नत्थ वा, कालओ णुं जवञ्जवाअे (वरिसाधअे
 वा,) लावओ णुं जव गहेषुं न गहिञ्जमि, जव
 छलेषुं न छलिञ्जमि, जव संन्निवाअेषुं नाभिलवि-
 ञ्जमि, जव अन्नेषुं वा ढेणुं रोगायंकाधणा अेस
 परिणामे न परिवड्ढे, ताव धमं अंलयेरवयं पन्नत्तं
 अ, नन्नत्थ रायाभियोगेषुं, गणाभियोगेषुं, जला-
 भियोगेषुं, देवाभियोगेषुं, गुरुनिग्गहेषुं, वित्ति-
 कंतारेणुं अरिडंतसक्खियं, सिद्धसक्खियं साहुसक्खियं,
 देवसक्खियं अरुपसक्खियं उवसंपज्जमि. अन्नत्थ-
 णुमोगेषुं सहसागारेणुं महत्तागारेणुं सव्वसमाडिव-
 त्तियागारेणुं वेसिरामि. (पछी गुरु-नित्थारगपारगा
 होड. कही वासक्षेप करे.)

વીસસ્થાનક તપનો આલાવો

અહનં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ઇમં વીસસ્થાનકતવં
 ઉવસંપજ્જમિ. તં જહા દવ્વચ્ચો ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો
 ભાવચ્ચો. દવ્વચ્ચો ણું ઇમં વીસસ્થાનકતવં, ખિત્તચ્ચો
 ણું ઇત્થ વા અન્નત્થ વા, કાલચ્ચો ણું જવ દસ વરિસાઇ
 (છ મહિનામાં તો વીસ વીસની એક એકી કરવી જોઈએ.)
 ભાવચ્ચો ણું અહાગણિયભંગેણું, (છઠ ઉપવાસ, આચંખીલ,
 નિવિ, એકાસણાદિ ચયાશક્તિ તપથી કરે) અરિહંત-
 સક્ખિયં, સિદ્ધસક્ખિયં, સાહુસક્ખિયં, દેવસક્ખિયં,
 અપ્પસક્ખિયં ઉવસંપજ્જમિ અન્નત્થણાભેગેણું,
 સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું
 વોસિરામિ. (નિત્યારગપારગા હોહ. કહી વાસક્ષેપ કરે.)

જ્ઞાનપંચમી તપનો આલાવો

અહનં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ઇમં જ્ઞાન-
 પંચમીતવં ઉવસંપજ્જમિ. તં જહા—દવ્વચ્ચો ખિત્તચ્ચો
 કાલચ્ચો ભાવચ્ચો. દવ્વચ્ચો ણું ઇમં જ્ઞાનપંચમી તવં,
 ખિત્તચ્ચો ણું ઇત્થ વા અન્નત્થ વા. કાલચ્ચો ણું જવ
 પંચ વરસ પંચ માસ. ભાવચ્ચો ણું અહાગણિયભંગેણું
 (ઉવવાસેણુ) અરિહંતસક્ખિયં, સિદ્ધસક્ખિયં, સાહુ-
 સક્ખિયં, દેવસક્ખિયં, અપ્પસક્ખિયં, ઉવસંપજ્જમિ

અન્નત્યણાભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ. (ગુરુ-નિત્યારગ-પારગા હોહ. કહી વાસક્ષેપ કરે.)

રોહિણી તપનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ઇમં રોહિણી તવં ઉવસંપજ્જમિ. તં જહા-દ્વચ્ચો ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો, દ્વચ્ચો ણું ઇમં રોહિણી તવં, ખિત્તચ્ચો ણું ઇત્થ વા અન્નત્થ વા, કાલચ્ચો ણું જવ સાત વરસ સાત માસ, ભાવચ્ચો ણું અહાગહિય ભંગેણું (ઉવવાસેણું) અરિહંતસક્ખિયં, સિદ્ધસક્ખિયં, સાહુસક્ખિયં, દેવસક્ખિયં, અપપ્પસક્ખિયં, ઉવસંપ-જ્જમિ અન્નત્યણાભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ. (ગુરુ-નિત્યારગ-પારગા હોહ. કહી વાસક્ષેપ કરે.)

મૌનચ્ચેકાદશી તપનો આલાવો

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણું સમીવે ઇમં મૌન-ચ્ચેકાદશીતવં ઉવસંપજ્જમિ. તં જહા-દ્વચ્ચો ખિત્તચ્ચો કાલચ્ચો ભાવચ્ચો. દ્વચ્ચો ણું ઇમં મૌન-ચ્ચેકાદશી તવં, ખિત્તચ્ચો ણું ઇત્થ વા અન્નત્થ વા, કાલચ્ચો ણું જવ અગીઆર વરસ અગીઆર માસ,

ભાવઓ છું અહાગહિયભંગેણું, (ઉવવાસેણું) અરિહંત-
સક્ષિખયં, સિદ્ધસક્ષિખયં, સાહુસક્ષિખયં, દેવસક્ષિખયં,
અપ્પસક્ષિખયં ઉવસંપન્નમિ, અન્નત્યણાભોગેણું,
સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું
વોસિરામિ. (ગુરુ-નિત્યારગપારગા હોહ. ઠહી વાસક્ષેપ
કરે.)

૧ ખીજા પ્રતોના પણ આલાવા નામ તથા કાલના
માન સાથે બદલી આ પ્રમાણે બોલવા.

૧ ખમાં ઇચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
(સમ્મત્તસામાર્થયં) બ્રહ્મવત, જ્ઞાનપંચમી તપ
રોહિણી તપ, વિસસ્થાનક તપ, મૌનએકાદશી તપ
આરોવેહ. ગુરુ-આરોવેમિ.

ઇચ્છં. ૨ ખમાં સંદિસહ કિં ભણ્ણામિ ગુરુ—
વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમાં ઇચ્છકારી લગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
(સમ્મત્તસામાર્થયં) બ્રહ્મવત, જ્ઞાનપંચમી તપ,
રોહિણી તપ, વીસસ્થાનક તપ, મૌનએકાદશી તપ

૧-ખીજા-૨	વર્ષ-૨	માસ	વર્ષમાન તપ-૧૪	વર્ષ ૩ માસ ૨૦
આઠમ	૮	„ ૮	„	દિવસ, મોટા પખવાળો ૧૫ મહિના.
ચૌદસ-	૧૪	„ ૧૪	„	અથવા દરેક મહિનાની એકમ ખીજ
પોષદશમ	૧૦	„ ૧૦	„	વગેરે તિથિઓ. સમવસરણુ તપ
મેરૂતેરસ	૧૩	„ ૧૩	„	ચાર વર્ષ.
નવપદની ઓળી	૪	„ ૬	„	

આરોવિયં ઇચ્છામો આણુસદ્ધિં. શુરુ-આરોવિયં
આરોવિયં ખમાસમણાણાં હત્થેણાં સુરોણું અત્થેણાં
તદ્દુભયેણું સમ્મં ધારિન્નહિ ગુરુગુણેહિં. વુહિં-
ન્નહિ નિત્યારગપારગા હોહ.

ઇચ્છં. ૪ ખમાં તુમ્હાણું પવેધયં સંદિસહ
સાહૂણું પવેએમિ. શુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫ ખમાં હઈ નાંદને એક એક નવકાર ગણવા
પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે. શુરુ તથા સકલ સંઘ ત્રણ
વખત મસ્તક ઉપર વાસક્ષેપ નાંખે.

૬ ખમાં તુમ્હાણું પવેધયં સાહૂણું પવેધયં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ, શુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ખમાં હઈ (સમ્યક્ત્વ સામાયિક)
બ્રહ્મચર્યાદિ (જે પ્રત હોય તેના નામ લેવા) પ્રત
સ્થિરીકરણુર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક
લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ (સાગરવરગંભીરા સુધી) નો
કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાં હઈ વંદન
કરી યથાશક્તિ પરચક્ખાણુ કરે. ખમા હઈ અવિધિ
આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં માંગે. ખમાં હઈ શિષ્ય
ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી હિતશિક્ષા પ્રસાદ કરોજી.
શુરુ ઉપદેશ આપે. બ્રહ્મચર્યં પ્રતમાં—

દેવદાણુવગંધંવા-જ્ઞ્ ખરજ્ઞ્ ખસ કિન્નરાઃ
ખંભયારીં નમંસંતિ દુક્કરં જે કરંતિ તે.

(૩) તીર્થમાલ પહેરાવવાની વિધિ

પ્રથમ શ્રીકૃષ્ણ હાથમાં લઈને નાંદને ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણુવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી, પછી ખમા૦ દર્ધ ઇરિયાવહી પડિછમી એક લોગસ્સનો કાઉ૦ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. ખમા દર્ધ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉ ? ગુરુ-પવેહ. ખમા૦ ભગવન્ ! સુહ્યા વસહિ. ગુરુ-તહત્તિ. ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! સુહપત્તિ પડિલેહુ ? ગુરુ-પડિલેહો. શિષ્ય-ઇચ્છં. સુહપત્તિ પડિલેહી પછી ખમા૦ દર્ધ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (૧ સમ્યક્ત્વસામાયિક) તીર્થમાલ આરોવાવણીયં નંદીકરાવણીયં વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ ત્રણ નવકાર ગણુવા પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે. પછી ખમા૦ દર્ધ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણીયં) તીર્થમાલા આરોવાવણીયં, નંદીકરાવણીયં વાસનિક્ષેપકરાવણીયં દેવવંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ. પૃ. ૨૮૩ માં લખ્યા મુજબ ઓં નમઃ પાર્શ્વનાથાય૦ ચૈત્યવંદનથી માંડી જ્યવીયરાય પર્યંત વિધિ કરાવવી.

તે પછી નાંદને પડદો કરાવી વાંદણાં બે દેવાં. પછી ખમા૦ દર્ધ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં, (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) તીર્થમાલ આરો-

૧-પહેલાં સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચયુ^૧ હો તો ( ) કાઈસમાં મૂકેલ પાઠ બોલવાની જરૂર નથી.

વાવણી, નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી, દેવવંદાવણી, નંદીસૂત્ર-સંલલાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવે. ગુરુ-કરૈહ. (અહીં ગુરુએ પણ નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કાઉં કરે ? આદેશ માગી કાઉં કરવો) ઇચ્છં. ખમાં ઇઈ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં, (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) તીર્થમાલ આરોવાવણી, નંદી કરાવણી, વાસનિક્ષેપકરાવણી, દેવવંદાવણી, નંદીસૂત્ર સંલલાવણી કરૈમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થ કહી ગુરુ શિષ્યે ખન્ને જણે એક એક લોગસ્સનેા કાઉસ્સગ (સાગરવરગંભીરા સુધી) નેા કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી શિષ્ય ખમાં ઇઈ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી નંદીસૂત્ર સંલલાવોજી. ગુરુ-સાંલલો. ઇચ્છં. ગુરુ આદેશ માગી ત્રણ નવકારરૂપ નંદી સંલજાવી તેના મસ્તકે ત્રણવાર વાસક્ષેપ નાખે. ગુરુ-નિત્યારગપારગા હોહ. કહે ત્યારે શિષ્યે ઇચ્છં કહેવું. પછી સમ્યક્ત્વ ન ઉચ્ચરુ' હોય તો (પૃષ્ઠ ૯ મુજબ આદેશ મંગાવી સમ્યક્ત્વ આલાપક ઉચ્ચરાવીને)-

૧ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (સમ્મત્તસામાઈયં આરોવેહ) તીર્થમાલં આરોવેહ ગુરુ-આરોવેમિ. (અત્રે સંઘવીને માલ પહેરાવવી.)

૨ ખમાં સંદિસહ કિંભણામિ ? ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

૩ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં

(સમ્મત્તસામાઈયં) આરોવિયં તીર્થમાલઆરોવિયં ઇચ્છામો અણુસદ્ધિં. ગુરુ-આરોવિયં આરોવિયં ખમાસમણાણાં ઉત્થેણાં સુરોણાં અત્થેણાં તદ્દુલયેણાં સમ્મં ધારિજ્જહિ ગુરુગુણેહિં વુઠ્ઠિજ્જહિ નિત્થારગ પારગા હોહ.

૪. ઇચ્છં. ખમાં તુમ્હાણાં પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણાં પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

૫ ખમાં નાણુને એક એક નવકાર ગણતા વ્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી. (આ વખતે ગુરુ તથા સકલસંઘ વાસક્ષેપવાગા અક્ષત નાખે.)

૬ ખમાં દઈ તુમ્હાણાં પવેઇયં સાહૂણાં પવેઇયં સંદિસહ કાઉસસગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

૭ ઇચ્છં ખમાં દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (સમ્મત્તસામાઈયં આરોવણુત્થં) તીર્થમાલં આરોવણુત્થં કરેમિ કાઉસસગ્ગં. અન્નત્થં કહી એક લોગસ્સનો કાઉસસગ્ગ (સાગરવરગંભીરા સુધી) કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાં દઈ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. પછી વંદન કરી પરચક્ખાણુ કરે. ગુરુ ઉપદેશ આપે.

સુક્તિકનીવરમાલા, સુકૃતજનકર્પણે ઘટીમાલા;
સાક્ષાદિવ ગુણુમાલા, માલા પારધીયતે ધન્યૈ. ૧

૪. ઉપધાન તપ વિધિ

નવકાર, ઇરિયાવહી, તથા ઉત્કૃષ્ટ ચૈત્યવંદન-દેવ-વંદનમાં આવતાં સૂત્રોનાં ઉપધાન વહન કરાય છે. ઉપધાન છ છે. એટલે તેના છ વિભાગ છે.

દિવસ ૧૮ પહેલું ઉપધાન પાંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ
(નવકાર)નું

„ ૧૮ ખીન્નું	„ પ્રતિકંમણુ શ્રુતસ્કંધ (ઇરિયાવહી, તસ્સઉત્તરી)નું
„ ૩૫ ત્રીન્નું	„ શકસ્તવાદ્યયન (નમુત્થુણું)નું
„ ૪ ચોથું	„ ચૈત્યસ્તવાદ્યયન (અરિહંતચેઇયાણું, અન્નતથ)નું
„ ૨૮ પાંચમું	„ નામસ્તવાદ્યયન (લોગસ્સ)નું
„ ૭ છઠ્ઠું	„ શ્રુતસ્તવ - સિદ્ધસ્તવાદ્યયન (પુક્ખરવરદીં સિદ્ધાણું ખુદ્ધાણું, વેયાવચ્ચગરાણું)નું

આ ઉપધાનમાં તપ અનુક્રમે ૧૨૧ - ૧૨૧ - ૧૬૧ - ૨૧ - ૧૫૧ - ૪૧ ઉપવાસ પ્રમાણુ કરવાનો હોય છે. કુલ પ્રમાણુ ૬૭ ઉપવાસનું થાય છે. અને દિવસ ૧૮ ૧૮-૩૫-૪-૨૮-૭ અનુક્રમે કુલ દિવસો ૧૧૦ થાય છે.

તિવિહાર કે ચોવિહાર ઉપવાસનો એક ઉપવાસ ગણાય છે.

એવી રીતે—એ આયંબીલે,

”

ઉપધાનની ચાર નીવી (એકાસણાએ),

”

છ અવરૂઠે,

”

આઠ પુરિરૂઠે,

”

૪૫ નવકારશી એ, ૨૪ પોરસીએ, ૧૮ સાઠપોરસીએ, ૮ ખીઆસણાએ, ૪ એકાસણે, લુખી ૩ નીવીએ પણ એક ઉપવા સગણાય છે.

ઉપધાનતપમાં ઉપવાસ, આયંબીલ, નીવી અને નીવીમાં કરાતા પુરીમરૂનો તપ જુદો ગણાય છે. ઉપયુક્ત પ્રમાણુ ધ્યાનમાં રાખવું. આ સઘળો તપ અહોરાત્રીના પૌષઠ સાથે જ કરવાનો છે.

હાલમાં પહેલું, ખીજુ, ચોથું અને છટ્ટું ઉપધાન એમ ચાર ઉપધાનના (૪૭ દિવસ) સાથે કરાવીને માળ પહેરાવવામાં આવે છે. આ માળ ઉપધાન વહનની સમાપ્તિ સૂચક છે.

એક સાથે કરવાના ચાર ઉપધાનો પૈકી ગાઠ કારણથી નો એક બે અઠારીઆ એટલે, પહેલું ખીજુ ઉપધાન વહન કરવામાં આવે, અથવા એક અઠારીયું જ વહન કરવામાં આવે, તો ત્યાર પછી નો બાર વર્ષની અંદર બાકીનાં ઉપધાનો વહન કરે તો ગણત્રીમાં ગણાય. ત્યાર પછી ગણત્રીમાં ન ગણાય. ફરીથી કરવાં પડે. ચોથું અને છટ્ટું

ઉપધાન સાથે જ વહન કરવાનાં હોય છે. છુટાં છુટાં કરાતાં નથી. ઉપધાન કર્યા પછી છ મહિનામાં માખ પહેરી લેવી જોઈએ. ત્યાર પછી પાંત્રીસું અને પછી અઠ્ઠાવીસું અનુક્રમતાએ કરી શકાય.

આ ઉપધાન તપ પહેલાંના કાળમાં બીજી રીતે કરાવાતાં હતાં. એટલે-પહેલું ઉપધાન ૧૬ દિવસનું, તેમાં પ્રથમ ૫ ઉપવાસ પછી ૮ આયંબીલ અને ૩ ઉપવાસ કરાવાતા, એટલે ૧૨ ઉપવાસનો તપ પૂરો કરાવાતો. બીજું ઉપધાન પણ પહેલા ઉપધાનની માફક ૫ ઉપવાસ, ૮ આયંબીલ ૩ ઉપવાસ એટલે ૧૬ દિવસ અને ૧૨ ઉપવાસ, ત્રીજું ઉપધાન ૩૫ દિવસમાં ૩ ઉપવાસ, ૩૨ આયંબીલ. ચોથા ઉપધાનમાં ૧ ઉપવાસ, ૩ આયંબીલ. પાંચમું ઉપધાન ૨૮ દિવસમાં ૩ ઉપવાસ ૨૫ આયંબીલ. છઠ્ઠા ઉપધાનમાં ૧ ઉપવાસ, ૫ આયંબીલ, ૧ ઉપવાસ કરાવાતા હતા. પરંતુ શારીરિક શક્તિ વગેરે મંદ થવાના કારણે હાલમાં પૂર્વાચાર્યોએ દિવસોમાં વૃદ્ધિ કરીને એ તપનો ક્રમ ઉપર પ્રમાણે નિયત કરેલો છે.

પહેલામાં એ દિવસ વધારી (૧૮ દિવસ) એકાંતરે ઉપવાસ ૬ ઉપવાસ આંતરે ૬ નીવી એકાસણાં પુરીમઠ્ઠી (૬ નીવી એકાસણાના ૨ા ઉપવાસ, અને નવ પુરીમુઠ્ઠના ૧)= ઉપવાસ અને ૬ ઉપવાસ= મલી એકંદર ૧૨ા= ઉપવાસ થાય, ૭= ઉપવાસ ખૂટે, તે વચમાં એક દિવસ આયંબીલ કરાવવાથી પૂર્ણ થાય) ઉપવાસને દિવસે કરા-

વામાં આવતું પુરિમુઠ્ઠ તેમજ આયંબીલને દિવસે કરાતું પુરિમુઠ્ઠ વિશેષ તપમાં ગણાતું નથી. સુદી પંચમી, જે આઠમ, જે ચૌદશ, આ પાંચ તિથિએ નીવી આવતી હોય તો તેના બદલે આયંબીલ કરાવવામાં આવે છે.

આ પ્રમાણે જ બીજા અઠારીયામાં ૧૮ દિવસ, ૬ ઉપવાસ આંતરે ૬ નીવી. ખુટતા તપમાં નીવીને બદલે આયંબીલ, પછી ચોથા ઉપધાનમાં પૂર્વની માફક ૧ ઉપવાસ અને ૩ આયંબીલ લાગટ જ. અને છઠ્ઠા ઉપધાનમાં ૧ ઉપવાસ ૫ આયંબીલ અને ૧ ઉપવાસ લાગટ જ કરાવાય છે.

ત્રીજા ઉપધાનમાં દિવસ ૩૫ અને તપ-એકાંતરે ઉપવાસ, નીવી, ઉપવાસ, નીવી. પાંચમા ઉપધાનમાં દિવસ ૨૮ અને તપ એકાંતરે ઉપવાસ નીવી, ઉપવાસ નીવી, કરાવાય છે. ત્રીજું અને પાંચમું ઉપધાન અટૂંમ કરીને બાકીનાં આયંબીલ અને છેલ્લે ઉપવાસ કરીને કરવું હોય તો પણ કરી શકાય છે. (પહેલા જે ઉપધાન પણ મૂલ વિધિથી કરવા હોય તો કરી શકે છે.)

જે સાધુએ ઓછામાં ઓછા શ્રી મહાનિશીથ-સૂત્ર સુધીના યોગો વહન કર્યા હોય તે જ સાધુ ઉપધાન તપનું અનુષ્ઠાન કરાવી શકે. તેમાં પણ જેઓને શાસ્ત્રને વિશેષ બોધ હોય, ક્રિયા કરાવવામાં કુશલ હોય અને વિધિનું રહસ્ય બરાબર જાણતા હોય, સચ્ચારિત્રપાત્ર ગીતાર્થ સાધુ હોય તે જ વિશિષ્ટ અધિકારી છે.

ઉપધાનમાં જોઈતાં ઉપકરણો.

પુરૂષો માટે-ચરવાળો, ૧ કટાસણું. ૧ મુહપત્તિ, ૨ ખેસ, ૨ ક્રિયાનાં ધોતીયાં, ૧ ધોતીયું ઠલ્લે-માત્રે જતાં પહેરવાનું, ૧ ઉત્તરપટ્ટો, ૧ સંથારીયું, ૧ કામળી, ૧ સાલ (ઠંડી હોય તો ઓઢવા માટે), ૧ ઊનનો ટુકડો, નાક સાફ કરવા માટે, ૧ કંઢોરો સૂતરનો, ૧ માત્રા માટેની કુંડી. ૧ નવકારવાળી, ૧ દંડાસન, કુંડલ માટે રૂઝી અને ૧ આલોચના લખવા માટેની નોટ પેન્સીલ.

સ્ત્રીઓ માટે:- ૨ ચારસ ઠાંડીના ચરવણા, ૨ કટાસણાં, ૨ અથવા ૪ મુહપત્તિ, ૨ થી ૩ સાડલા, ૨ ચણીઆ, ૨ થી ૩ કબજા, ૩ વસ્ત્ર ઠલ્લે માત્રે જતાં પહેરવા માટે, ૧ ઉત્તરપટ્ટો, ૧ સંથારીયું, ૧ કામળી, ૨ સાલ, ૧ નાક સાફ કરવા માટેનો ઊનનો ટુકડો, ૧ માત્રા માટેની કુંડી, ૧ દંડાસન, નવકારવાળી, કુંડલ માટે રૂઝી, અને આલોચના લખવા માટે નોટ પેન્સીલ. સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીઓએ સૌભાગ્યનાં જરૂરી સર્વ આભૂષણો રાખવાં, છોકરીઓએ પણ સાડલો, ચણીઓ, કબજો રાખવો જોઈએ.

(૨) પ્રવેશ દિવસની વિધિ

શુભ દિવસે ઉપધાન કરનાર શ્રાવક-શ્રાવિકા પ્રાતાઃ-કાલે પ્રતિક્રમણ કરી, પડિલેહણ કરી, દેવવાંદી, જિનપૂજા કરી, ઘેરથી અઠી કીલો અક્ષત, શ્રીકૃષ્ણ લઈ જ્યાં

૧-ઠારણે બે કટાસણા, બે મુહપત્તિ રાખવાની પ્રવૃત્તિ છે.

નાંદ માંડી હોય ત્યાં આવી ગહુંલી કરી, હાથમાં શ્રીફલ લઈ નાંદને ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણુવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરે. પછી શ્રીફળ નાંદ પાસે મૂકી પૌષધનાં ઉપકરણો ગ્રહણ કરી ખમાં ઇરિં તસ્સં અન્નત્થં એક લોગસ્સનો કાઉં પારીને લોગસ્સ. ખમાં પૌષધ આડ પહોરનો લેવો. પછી પડિલેહના બધા આદેશ માગવા. પડિલેહણુ ન કરી હોય તેઓએ પડિલેહણુ કરી લેવી. (તાઇમ ઓછો હોય તો નાંદની ક્રિયા કર્યા પછી પડિલેહણુ દેવવંદન કરી શકે. પડિલેહણુ કર્યા પછી પવેચણુની ક્રિયા કરે.)

પૌષધ ઉચ્ચરાવવાનું સૂત્ર—કરેમિ ભંતે !

પોસહં આહાર પોસહં દેસઓ સન્વઓ સરીર સકાર પોસહં સન્વઓ, બંભચેર પોસહં સન્વઓ, અન્વાવાર પોસહં સન્વઓ, ચઉવ્વિહં પોસહં ઠામિ. જ્વ (દિવસં) અહોરત્તં પજ્જુત્તાસામિ, દુવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાયેણું, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પણું વોસિરામિ.

પૌષધ લીધા પછી ઘણો વખત થયો હોય અગર આડ પડી હોય તો ખમાં ઇરિં કરીને (નહિ તો એમને એમ) ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉ ? ગુરુ—પવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ !

૧—પ્રથમ બે ઉપધાનમાં નાંદ હોય છે. બાકીના ઉપધાનમાં સ્થાપનાચાર્યથી પણ પ્રવેશ કરાવી શકાય છે.

મુઠ્ઠાસવડી. ગુરુ-તહત્તિ. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં (‘સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન, પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન ઉદ્દેસાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ‘ગુરુમહારાજ’ ત્રણ નવકાર ગણુવા પૂર્વક ખધાને વાસિક્ષેપ નાખે. ’ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં, (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ તૃતીય ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ઉદ્દેસાવણી નંદીકરાવણી, વાસનિક્ષેપ કરાવણી, દેવવંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કંઈ ? ઇચ્છં. ૨૮૩ મા પૃષ્ઠ ઉપર ઐ નમઃ પાર્શ્વનાથાયં થી આઠ થોયો, સ્તવન જયવીચરાયં સંપૂર્ણ સુધી કહેવું.

૧-પહેલાં સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચયું હોય તો ( ) કાઉંસમાં મૂકેલ પાઠ ખોલવાની જરૂર નથી.

૨-અગે જ્યારે ખીજ અઠારીયામાં ચોકીયામાં કે છકીયામાં પ્રવેશ કરવાનો હોય ત્યારે અનુક્રમે દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણ શ્રુતસ્કંધ, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવ, પછં ઉપધાન શ્રુતસ્તવ સિદ્ધસ્તવાધ્યયન, જે ઉપધાન હોય તે નામ ખોલવું.

૩-જે ઉપધાન હોય તે નામ ખોલવાં.

પછી નાંદને પડતો કરાવી ખૂલ્લા સ્થાપનાચાર્ય^૧ સન્મુખ બે વાંદણાં, પછી પડતો દૂર કરાવી. ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં, (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) પ્રથમ ઉપધાન શ્રી પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન ઉદ્દેસાવણી નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભલાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં, (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન ઉદ્દેસાવણી નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભલાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉસ્સગ્ગ, પારીને લોગસ્સ.

(ગુરુ ખમા૦ ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ ભગવન્! શ્રી નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કાઉં કરેં? ઇચ્છં નંદીસૂત્ર કઠ્ઠાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉં કરે પારીને લોગસ્સ.)

પછી શિષ્યો ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી શ્રી નંદીસૂત્ર સંભળાવોજી.

ગુરુ-સાંભળો, ઇચ્છં. ગુરુ-ખમા૦ ઇચ્છાકારેણ
સંદિ૦ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર ઠરૂડું ? ઇચ્છં. કહી ત્રણુ નવકાર
રૂપ નંદીસૂત્ર સંભળાવે. પછી ત્રણુવાર વાસક્ષેપ નાખી
નિત્યારગપારગા હોહ, કહે શિષ્યો ઇચ્છં. કહે.

સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચયુ^૦ ન હોય તો આદેશ મંગાવી
સમ્યક્ત્વનો આલાપક ઉચ્ચરાવવો પૃષ્ઠ ૯ મુજબ. પછી સાત
ખમાસમણાં નીચે મુજબ (સંઘમાં ચોખા વહેંચાવવા.)

૧ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં
(સમ્યક્ત્વસામાયિક આરોવેહ) પ્રથમ ઉપધાન પંચ-
મંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવા-
ધ્યયન પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન. ઉદ્દિસહ.

ગુરુ-આરોવેમિ ઉદ્દેસામિ.

ઇચ્છં. ૨ ખમા૦ સંદિસહ કિં ભણામિ ?
ગુરુ-વંદિત્તા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં. (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવિય) પ્રથમ ઉપધાન
પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ તૃતીય ઉપધાન શકસ્ત-
વાધ્યયન પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન ઉદ્દિહું
ઇચ્છામો આણુસટ્ઠિં. ગુરુ-(આરોવિય આરોવિય) ઉદ્દિહું
ઉદ્દિહું ખમાસમણાણું હત્થેણું સુરોણું અત્થેણું

તદ્દલયેણું ભેગં કારજ્જાહિ ગુરુગુણેહિં વૃદ્ધિજ્જાહિ
નિત્યારગપારગા હોહ.

ઇચ્છં. ૪ ખમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ
સાહૂણું પવેએમિ ? ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫ ખમાં નાંદની ચારે ખાણુ એક એક
નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા. (આ વખતે ગુરુ તથા
સંઘ, સર્વેના મસ્તક ઉપર વાસક્ષેપવાળા અક્ષત નાખે.)

૬ ખમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સાહૂણું પવેઇયં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ ? ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં (સમ્યક્ત્વ સામાયિક આરોવાવણી) પ્રથમ ઉપધાન
પાંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્ત-
વાઠ્યયન, પાંચમું ઉપધાન નામસ્તવાઠ્યયન
ઉદ્દેસાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં એક લોગસ્સ.
(સાગરવરગંભીરા સુપ્પી)નેા કાઉં પારીને લોગસ્સ.
' ઇતિ પ્રવેશવિધિ '

પછી પવેયણું કરાવવું (પડિલેહણુ ખાકી હોય તેઓને
પડિલેહણુદિ કયાં પછી પવેયણાની ક્રિયા કરાવવી)

પવેયણાની વિધિ

૧ ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પવેયણા મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી નાંદને પડદો કરાવી સ્થાપનાચાર્ય સન્મુખ યે વાંદણાં, પછી પડદો લેવરાવી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પવેયણા પવેઉ ? ગુરુ-પવેઓ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમ્હં પ્રથમ ઉપધાન પાંચમંગલ મહાશ્વતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ઉદંસાવણી, નંદીકરાવણી, વાસનિક્ષેપ કરાવણી, દેવવંદાવણી, નંદીસૂત્ર સંભળાવણી પૂર્વચરણુપદ પદસરાવણી પાલી તપ કરશું. ગુરુ-કરજો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી પરચક્ષ્-ખાણુનો આદેશ દેશેજી. ગુરુ-પરચક્ષ્ખાણુ કરાવે. નાંદને પડદો કરાવી સ્થાપનાજી સન્મુખ યે વાંદણાં. પછી પડદો લેવરાવી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! યેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! યેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુહ્લડં. પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! સજ્જાય કડું ? ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. નવકાર ગણી મન્હ જિણાણું ની

૧. ચાલુ ક્રિયા હોય તે ઈરિયાવહી કર્યા સિવાય. પરિલેહણુ બાદી હોય તેઓ પરિલેહણુ કર્યા બાદ ઈરિં કરીને.

સન્મય લાઈઓ ઉભડક પગે ખહેનો ઉભા ઉભા કહે.
પછી નાંદને પડદો કરાવી રાઈ મુહપત્તિ પડિલેહવી.

૩ રાઈમુહપત્તિની વિધિ

ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ !
રાઈય મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહં
પડિલેહી ઁ વાંદણાં. ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! રાઈયં
આલોઉ ? ગુરુ-આલોએહ. ઇચ્છં. આલોએમિ ભેમે
રાઈઓ અઈયારોં પછી સંવસ્સવિ રાઈયં કહી (ગુરુ-
ગણિ-પંન્યાસ-ઉપાધ્યાય કે આચાર્ય હોય તો ઁ વાંદણાં
દઈને, પદસ્થ ન હોય તો ઁ વાંદણાં દીધા વગર ખમાં
દઈ) ઇચ્છકાર સુહરાઈં કહી અખ્લુકિઓં ખામવો. પછી
ઁ વાંદણાં (પચ્ચક્રખાણુ ન કર્યું હોય તો પચ્ચં કરી)
ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. ગુરુ-
હિતશિક્ષા આપે-

નાણાં પચાસગં સોહઓ, તવો સંજમો ય ગુત્તિકરો;
તિણ્ડપિ સમાઓગે, મુકૂખો જિણુસાસણે ભણિઓ.

૪. ત્રીજા, ચોથા પાંચમા અને છઠ્ઠા ઉપધાનમાં સંક્ષેપથી સ્થાપનાચાર્ય સમીપે ચૈત્યવંદન વગેરે કરાવી પ્રવેશ કરાવવો પડે તો તેની વિધિ

ખમાં ઈરિં કરી પૌષ્ઠ લઈ, પડિલેહણુના બધા આદેશ માગી, વસતિના બે આદેશ માગી, ખમાં મુહં પડિલેહી, ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં તૃતીય ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન (જે ઉપધાન હોય તે નામ બોલવું) ઉદ્દેસાવણી, નંદીકરાવણી, વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ત્રણ નવકાર ગણુવા પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે, ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં ત્રીજું ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન ઉદ્દેસાવણી નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી દેવવંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ. ખમાં ચૈત્યવંદન મુદ્રાચ્છે બેસી ઈં નમઃ પાર્શ્વનાથાયં જંકિંચી-નમુત્યુષ્ણં જવંતિં ખમાં જવંતં નમોહંતં ઉવસગ્ગહરં. જયવીયરાય પુરા સુધી. બે વાંદણાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં તૃતીય ઉપધાન શકંસ્તવા-ધ્યયન (જે હોય તે નામ બોલવું.) ઉદ્દેસાવણી દેવ-વંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કાઉં કરાવો. ગુરુ-કરેહ. ઈચ્છં. ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં તૃતીય ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન ઉદ્દેસાવણી દેવ-વંદાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, (ગુરુ પણ આદેશ માગી) અન્નત્યં

એક લોગસ્સ સાગરવરગંભીરા સુધીનો કાઉં પારી ઉપર લોગસ્સ કહેવો.

પછી શિષ્ય ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી નંદીસૂત્ર સંભળાવોજી. ગુરુ-સાંભળો. ખમાં નંદીસૂત્ર કડૂડું આદેશ માગી ત્રણ નવકારરૂપ નંદીસૂત્ર સંભળાવે. પછી વાસક્ષેપ નાખવો. ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં ત્રીભું ઉપદાન શકસ્તવાઘ્યયન (જે હોય તે નામ યોલણું) ઉદેસાવણી નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી શકસ્તવાઘ્યયન આરાધનાર્થ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા)નો કાઉં પારીને લોગસ્સ પછી સાત ખમાસમણા. ખમાં) ઈ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કં. પછી પવેયણાની ક્રિયા અને તે પછી રાઈ સુહપત્તિ આદિની ક્રિયા કરાવવી.

હંમેશાં સવારનાં પ્રતિક્રમણમાં ચાર થોયો તથા નમુત્થુણું કહ્યા પછી પુરુષોને પૌષધ ઉચ્ચરાવવો. (બહેનો સાધ્વી પાસે ઉચ્ચરી લે.) પછી પૌષધવાળા બાકીની ક્રિયા પૂર્ણ કરી, પરિલેહણુ દેવવંદન કરીને ગુરુ મહારાજ પાસે ક્રિયા કરે. (બહેનો ગુરુ મહારાજ પાસે પ્રથમ પૌષધ ઉચ્ચરી પરિલેહણુના આદેશ માગી પછી ક્રિયા કરે.) સન્નય કયાં પછીજ દેરાસર કે સ્થંડીલ જઈ શકે છે.

૫. દરરોજ કરવાનો વિધિ

સો ડગલાં વસતિ શોધી ગુરુ મહારાજ પાસે આવી
 ભગવન્ ! સુઝા વસહિ, કહી પછી ખમા૦ ઇરિ૦
 કરી 'ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ વસતિ પવેઉ' ?
 ગુરુ-પવેહ. ઇચ્છં૦ ખમા૦ ભગવન્ ! સુઝા વસહિ.
 'ગુરુ-તહત્તિ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ !
 પવેયણા સુહપત્તિ પહિલેહુ' ? ગુરુ-પહિલેહો. ઇચ્છં.
 ઝે વાંદણાં. અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છા૦ સંદિ૦
 ભગવન્ પવેયણા પવેઉ' ? ગુરુ-પહિલેહો. ઇચ્છં.
 ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં પ્રથમ ઉપધાન
 પાંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શક-
 સ્તવાધ્યયન, પાંચમુ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન,
 (૩દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણશ્રુતસ્કંધ, ચતુર્થ
 ઉપધાન ચૈત્ય સ્તવાધ્યયન પછ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-
 સિદ્ધ-સ્તવાધ્યયન) ૨પૂર્વાચરણુપદ પદસરાવણી

૧. સો ડગલાં ઉપર કે માત્રુ જઈને આવ્યા હોય તો ખમા૦
 ગમણાગણે આલોવીને પછી.

૨. પહેલી વાચના ન થાય ત્યાં સુધી.

૩-હોય તો ખોલવું.

૧ક્રમાગત ચરણુપદ પદસરાવણી, ૨ઉત્તર ચરણુપદ પદસરાવણી (તે એક જ વાચના હોય તેા પૂર્વચરણુપદ-ક્રમાગતચરણુપદ-ઉત્તરચરણુપદ પદસરાવણી) પાલી તપ કરશું (નીવી-એકાસણું હોય ત્યારે પાલી પારણું કરશું) ગુરુ-કરજ્ઞે. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી પરચક્ષ્ણાણુનો આદેશ દેશેજી ગુરુ-પરચક્ષ્ણાણુ કરાવે. પછી બે વાંદણાં. અવગ્રહની બહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! બેસણે સંદિસાહું? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! બેસણે ઠાઉં? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતનાં ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્! સજ્જાય કહું? ગુરુ-કરેહ. ઇચ્છં. નવકાર કહી મન્હ જિણાણુંની સજ્જાય કરી પછી ગુરુ મહારાજ સાથે પ્રતિક્રમણુ ન કર્યું હોય તેા રાઇ મુહપત્તિ પડિલેહવી.

પછી દહેરાસરે જઈ આઠ થોચે દેવવાંદી ચૈત્યવંદન કરવું. છ ઘડી પોરિસિનો ટાઇમ થયે પોરિસી ભણાવવી. વ્યાખ્યાન શ્રવણુ કરવું. પછી મધ્યાહન વખતે ચોમાસુ હોય તેા કાળે લઈને પછી આઠ થોચે દેવવાંદી વિધિપૂર્વક પરચક્ષ્ણાણુ પારવું. વાપરવાતું હોય તેા વિધિપૂર્વક વાપરી પછી ઇરિં કરી 'જગચિતામણી'નું ચૈત્યવંદન કરવું.

૧. ત્રણ વાંચના હોય તેમાં પહેલી વાચના થઈ ગયા પછી બીજી વાંચના ન થાય ત્યાં સુધી બે વાંચના હોય તેમાં આ પદ ન બોલવું.

૨. બીજી કે ત્રીજી-છેલ્લી વાચના ન થાય ત્યાં સુધી.

૬. ઉપધાનવાળાને દરરોજનો કાર્યક્રમ

૧. સવારે ચાર વાગે ઉઠી. ત્રણ નવકાર ગણવા. પછી માત્રાદિની શંકા ટાળી સ્થાપનાજી આગળ ખમા૦ ઇરિ૦ કરી ગમણાગમણે આલોઈ કુસુમિણુ દુસુમિણુનો ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી ખમા૦ ઇંચ્છા૦ સંદિ૦ લગવન્! 'પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ આરાધનાર્થ' કાઉસ્સગ્ગ કરે? ઇંચ્છં. પ્રથમ ઉપધાન પંચ મંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ આરાધનાર્થ' કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. વંદણુ વત્તિયાએ૦ કહી ઉપધાનનો ૧૦૦ લોગસ્સનો (સાગરવર ગંભીરા સુધી) કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પારીને લોગસ્સ૦ કહેવો.
૨. પછી પ્રતિક્રમણુ કરવું. ચાર થોથો પછી નમુત્થુણું કહ્યા પછી આઠ પહોરનો પૌષધ ઉચ્ચરવો. પ્રતિક્રમણુ પુરુ કરી પડિલહણુ-દેવવંદન કરવાં.
૩. સો ડગલાં વસતિ શોધી ગુરુ મહારાજ પાસે જઈ ક્રિયા કરવી.
૪. 'શ્રી પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધાય નમો નમઃ' આ પદ ઝોલીને સો ખમાસમણાં દેવાં. દહેરાસર જઈ આઠ થોથો દેવવંદન કરવું.
૫. છ ઘડી દિવસ ચઢે પોરિસી લણાવવી. વ્યાખ્યાન સાંભળવું.

૧-જે ઉપધાન હોય તે નામ ઝોલવું.

૬. ૧-૨-૪-૬-૮ ઉપધાનવાળાએ નવકારમંત્રની બાંધી
૨૦ નવકારવાળી ગણવી. ૩-૫ મા ઉપધાનવાળાએ
લોગસ્સની ત્રણ નવકારવાળી અથવા જીવવિચાર
નવતત્ત્વ આદિ પ્રકરણોની ૨૦૦૦ ગાથાનો સ્વાધ્યાય
કરવો. ગાથાઓનો સ્વાધ્યાય કરતા પહેલાં
ધરિયાવહીં કરવી.
૭. જરૂર પડે પુરિમટ્ટનું પચ્ચં આવેથી સ્થાપનાજી ખુલ્લા
રાખી વિધિપૂર્વક પચ્ચં પારવું. નીવી કે આયંબીલ
કયાં પછી ઉઠતાં તિવિહારનું પચ્ચં કરવું. પછી
ધરિં કરી ભગવાન ખુલ્લા રાખી જગચિતામણીનું
ચૈત્યવંદન જયવીચરાય સુધી કરવું. પછી સ્વાધ્યાય
આદિ કરવો.
૮. સાંજે ચાર વાગે પડિલેહણમાં (વાંદણા દીધા
વગર સીધા આદેશ માગવાના) પછી પડિલેહણ
દેવવંદન કરી ગુરુ મહારાજ પાસે આવી સાંજની ક્રિયા
કરી ૨૪ માંડલાં કરવાં.—સ્થાંડિલ પડિલેહવાં.
૯. પ્રતિક્રમણુ કરી, એક પ્રહર રાત્રી ગયા બાદ સંથારા
પોરિસી ભણાવવી, સૂતી વખતે કાનમાં કુંડલ (૩નાં
પૂંમડાં) નાખવાં. ઉંઘ ન આવે ત્યાં સુધી શુભ
ભાવના ભાવવી. મહાપુરૂષોનાં પવિત્ર ચરિત્રોનું
સ્મરણુ કરવું.
૧૦. શ્રાવિકાઓએ સવારે તથા સાંજે ક્રિયા વખતે ફરીથી
પૌષધ આદિના આદેશો ગુરુ મહારાજ પાસે માગવા.
સવારે રાઈ મુહૂં અને સાંજે દેવસી મુહૂં પડિલેહવી.

૭. સાંજે કરવાનો વિધિ

સો ડગલાં વસતિ શોધી ગુરુ મહારાજ પાસે આવી ભગવન્ ! સુધ્ધા વસહિ. કહી. ખમા૦ ઇરિ૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉ ? ગુરુ-પવેઓ. ઇચ્છં. ખમા૦ ભગવન્ ! સુધ્ધા વસહિ. ગુરુ-તહન્તિ. ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! મુહ૦ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહ૦ પડિલેહી જે વાંદણાં (ઉપવાસ હોય તો વાંદણાં દીધા વગર (ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી પરચકુ-ખાણુનો આદેશ દેશેજી. ગુરુ-પરચકુ ખાણુ કરાવે. પછી જે વાંદણાં અવગ્રહની ખહાર નીકળી ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! જેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ. ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! જેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ. ઇચ્છં. ખમા૦ અવિધિ આશા-તના૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! સ્થાંડિલ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. પછી ચાર દિશામાં ૨૪ માંડલાં કરવાં.

૮. શ્રાવિકાઓને દરરોજ ગુરુએ કરાવવાનો વિધિ

શ્રાવિકાઓએ ગુરુ મહારાજ પાસે આવી ઇરિ૦ કરી ગમણાગમણે આલોઈ, ૮ પહોરનો પૌષ્ઠ ઉચરે. પછી

૧. માતરૂં કે સો ડગલાં ઉપર જઈ આવ્યા હોય તો ખમા૦ ઇચ્છ ગમણાગમણે આલોવીને પછી.

પડિલેહણના બધા આદેશ માગી ક્રિયા કરી સન્ન્યાય કરી,
રાધ્ય મુહપત્તિ પડિલેહે.

સાંજે પણ પડિલેહણના આદેશ માગી ક્રિયા કરીને
દેવસી મુહપત્તિ પડિલેહે. પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં
ભગવન્ ! સ્થાંડિલ શુદ્ધિ કરશું ? ગુરુ-કરજો. ઇચ્છં.
ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! દિશિ પ્રમાણુ ?
ગુરુ-પ્રમાણે. ઇચ્છં. પોતાનું સ્થાન સો ડગલાની અંદર,
હોય તો ખમાં ઈઈ માંડલાં કરવાં. સો ડગલાં ખહાર
હોય તો પોતાને સ્થાને જઈ ઇરિં કરી ગમણુગમણે
આલોઇને માંડલાં કરવા.

૯. વાયનાનો વિધિ

વસતિ શોધી ખુલ્લા સ્થાપનાજી આગળ ખમાં
ઇરિં કરી વસતિના જે આદેશ માગી ખમાં
ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વાયણુ મુહપત્તિ
પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો. ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી
જે વાંદણાં. અવચ્છની ખહાર નીકળી ઇચ્છાં સંદિં
ભગવન્ ! વાયણુ સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.
ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વાયણુ
લેશું ? ગુરુ-લેજો. ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ !
પસાય કરી વાયણુ પ્રસાદ કરશેજી. પછી ગુરુ
મહારાજ નવકાર ગણવા પૂર્વક જે વાયના હોય તેનું
એક એક પદ બોલે, વાયના લેનાર પુરુષો જે હાથ જોડી
ઉભડક પગે કે ચૈત્યવંદન મુદ્રાએ જોસે, શ્રાવિકા ઉભા ઉભા

એ હાથ જોડીને તે પ્રમાણે ઉચ્ચારે. એમ ત્રણ વખત વાચના આપે. પછી ગુરુ મહારાજ તે પદના અર્થ એક વખત સમજાવે પછી ગુરુ મહારાજ વાસજ્ઞેપ નાખતાં ' નિત્યારગપારગા હોહ ગુરુગુણેહિં વુરિહજ્ઞહિ ' કહે વાચના લેનારા તહત્તિ. કહી એ વાંદણા, ખમા૦ પૂર્વક એસણે સંદિસાહું ? એસણે ઠાઉ' આદેશ માગી. ખમા૦ અવિધિ આશાતના૦ મિચ્છામિ દુષ્કડં.

વાચનાના દિવસે જે ઉપધાન હોય તેનું નામ લઈ રૂપ ખમા૦ વધારે દેવાં. શ્રાવકો ચૈત્યવંદન મુદ્રાએ અને શ્રાવિકા હાથ જોડી ઉભી ઉભી વાચના લે. વાચના ઉપવાસ અને આયંબીલના દિવસે આપવી. કારણે નીવિના દિવસે પણ આપી શકાય. કેઈ કારણે સવારે વાચના રહી ગઈ હોય તો સાંજની ક્રિયા પહેલાં વાચના આપી સાંજની ક્રિયા કરાવાય.

૧૦. ઉપધાનના દિવસ, તપ અને વાચનાનો યંત્ર

ઉપધાન	ઉપધાનનું નામ	દિવસ	કુલતપ	ઉપવાસ	પહેલી	વાચના કયારે કર્ધ?	ત્રીજી
૧	પ્રથમંગલ મહાશુતરકંઠ (નમસ્કાર મંત્ર)	૧૮	૧૨૥	૧૨૥	પાંચ ઉપવાસે પ્રથમ પાંચ પદ્મી	૭૥ ઉપવાસે છેલ્લા ચાર પદ્મી	—
૨	પ્રતિક્રમણ શુતરકંઠ (ઈરિયાવહી, તસ્મ ઉતરી)	૧૮	૧૨૥	૧૨૥	પાંચ ઉપવાસે 'નેમે છવા વિરા- હિયા' સુધી.	૭૥ ઉપવાસે 'હામિકાઉસ્સગ' સુધી.	—
૩	શક્રસ્તવાધ્યયન (નમસ્તૃણું મંત્ર)	૩૫	૧૬૥	૧૬૥	ત્રણ ઉપવાસે 'પુરિસવરગંધ હતીયું' સુધી.	૮ ઉપવાસે 'ધમ્મવર્યાહિ' ત ચક્કવટીયું' સુધી.	૮૥ ઉપવાસે સવ્વે તિવિ- હણુ વંદામિ' સુધી.
૪	ત્રોતયસ્તવાધ્યયન (સવ્વલોચે અરિહંત ચેઈં અન્નત્યં)	૪	૨૥	૨૥	૨૥ ઉપવાસે 'અપ્પાણું વોસિ- રામિ' સુધી.	—	—
૫	નામ સ્તવાધ્યયન (લોગસ મંત્ર)	૨૮	૧૫૥	૧૫૥	૩ ઉપવાસે પહેલી ગાથા	૬ ઉપવાસે ૨-૩-૪ ગાથા.	૬૥ ઉપવાસે ૫-૬-૭ ગાથા.
૬	શુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવા- ધ્યયન (પુદ્ગલવર- હિવડે, સિદ્ધાણું છુદ્ધાણું વેયાવચ્ચગરાણું)	૭	૪૥	૪૥	૨ ઉપવાસે પુદ્ગલવર૦સ પૂર્ણ	૨૥ ઉપવાસે સિદ્ધાણું છુદ્ધાણું વેયાવચ્ચગરાણું સં પૂર્ણ.	—

૧૧. ઉપધાનની વાચનાઓ

(શ્રાવકોએ ચૈત્યવંદન મુદ્રાએ અને શ્રાવિકાઓએ ઉભા ઉભા વાચના લેવી.)

પહેલું ઉપધાન. પાંચમંગલ મહાશ્વતસ્કંધ
પહેલી વાચના (પાંચ ઉપવાસે)

નમો અરિહંતાણું ૧. નમો સિદ્ધાણું ૨.
નમો આયરિયાણું ૩. નમો ઉવજ્જાયાણું ૪.
નમો લોએ સંવસાહુણું. ૫

પદ-૫. સંપદા-૫. ગુરુ અક્ષર-૩. લઘુ અક્ષર-૩૨
કુલ અક્ષર-૩૫.

અર્થ--અરિહંત લગવંતોને નમસ્કાર થાઓ. સિદ્ધ
લગવંતોને નમસ્કાર થાઓ. આચાર્ય મહારાજનોને
નમસ્કાર થાઓ. ઉપાધ્યાય મહારાજનોને નમસ્કાર થાઓ.
લોકમાં રહેલા સર્વ સાધુઓને નમસ્કાર થાઓ.

ખીજી વાચના (સાડાસાત ઉપવાસે)

એસો પાંચ નમુકારો ૬. સંવપાવપ્પણાસણો ૭.
મંગલાણું ચ સંવેસિં, પઠમં હવઠ મંગલં ૮.

૧. પાંચ તિથિએ વાચના આવે તો માથામાં તેલ ન નંખાય,
તથા છક્કીયા ચોપ્રીયાની વાચનામાં પણ તેલ ન નંખાય.
(પૂજ્ય બાપાજી મહારાજનો ઉત્તર)

૫૬-૪. સંપદા-૩. ગુરુ-૪. લઘુ-૨૬, કુલ ૩૩

અર્થ:-આ પાંચને કરેલો નમસ્કાર, અશુભ કર્મોને વિનાશ કરે છે. તથા સઘળા મંગળોમાં પહેલું મંગળ છે.

બીજું ઉપદાન પ્રતિક્રમણશ્રુતસ્કંધ.

પહેલી વાંચના (૫-ઉપવાસે)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં
પદિક્રમામિ ? ઇચ્છં ઇચ્છામિ પદિક્રમિઉં ૧
ઇરિયાવહિયાએ વિરાહણાએ ૨
ગમણાગમણે ૩
પાણુક્રમણે બીયક્રમણે હરિયક્રમણે ઓસાઉત્તિંગ-
પણુગદગ-મદ્દિમક્રડા-સંતાણાસંક્રમણે. ૪
જે મે જીવા વિરાહિયા. ૫

૫૬-૧૦. સંપદા-૫. ગુરુ-૮. લઘુ ૬૪. કુલ-૭૨.

અર્થ :-આપની ઇચ્છા પૂર્વક હું ભગવંત ! આપ આદેશ આપો, કે જે મને માર્ગમાં ચાલતાં પાપ લાગ્યું હોય તેનાથી પાછો હટું. (ગુરુ આજ્ઞા આપે ' પ્રતિક્રમો ') શિષ્ય કહે ઇચ્છું છું. હું પાપથી પાછો હટવાને ઇચ્છું છું. (૧) જતાં આવતાં માર્ગમાં જે વિરાધના થઈ હોય. (૨) જેમકે એક સ્થાનેથી બીજા સ્થાનકે જતાં આવતાં (૩) જીવોને પગે કરી ચાંપવાથી, સચિત્ત બીજને ચાંપવાથી, લીલી વનસ્પતિને ચાંપવાથી, આકાશમાંથી પડતા ઠારને, ક્ષીડીઓના નગરાંને, પાંચવર્ણી લીલકુલને, સચિત્ત માટી

પાણીને, કરોળીઆનાં જાળાંને ચાંપવાથી, અથવા મસજવાથી
(૪) જે જીવોની મેં વિરાધના કરી હોય. (૫)

બીજી વાચના (૭ા ઉપવાસે)

એગિંદ્રિયા બેઈંદ્રિયા તેઈંદ્રિયા ચઉરિંદ્રિયા પંચિંદ્રિયા ૬
અભિહયા વત્તિયા લેસિયા સંધાધયા સંધક્રિયા
પ્રિયાવિયા કિલામિયા ઉદ્દવિયા-ઠાણાઓ ઠાણું
સંકામિયા જીવિયાઓ વવરોવિયા તસ્સ મિચ્છામિ
દુક્કડં. ૭

તસ્સ ઉત્તરીકરણેણું, પાયચ્છિત્તકરણેણું, વિસોહી-
કરણેણું, વિસટ્લીકરણેણું, પાવાણું કમ્માણું
નિગ્ધાયણુદ્દાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં. ૮

પદ-૨૨. સંપદા-૩. ગુરુ-૧૬. લઘુ-૧૧૧ કુલ-૧૨૭

અર્થ:—જેવા કે-એક ઇન્દ્રિયવાળા, બે ઇન્દ્રિયવાળા,
ત્રણ ઇન્દ્રિયવાળા, ચાર ઇન્દ્રિયવાળા પાંચ ઇન્દ્રિયવાળા.
જીવોની વિરાધના થઈ હોય. (૬) (તે જીવોને કેવી
રીતે વિરાધ્યા ?) સામા આવતા હણુયા હોય, ધૂળ વડે
ઠંકાયા હોય, જમીન સાથે ઘસાયા હોય, એક બીજાના
શરીરે લેગાં અક્રળાવાયાં હોય, થોડા સ્પર્શયા હોય,
દુહવાયા હોય, પરિતાપ ઉપજવાયા હોય, મરણુતોલ કરાયા
હોય; ત્રાસ પમાડાયા હોય, એક સ્થાનેથી બીજે સ્થાને

झरवाया होय. प्राणुथी छुटा कराया होय, तेथी जे कांठ विराधना थरु होय, ते माझे पाप मिथ्या थाओ. (७)

तेने (धरियावहीथी शोधतां जाकी रडेल (पापने) विशेष शुद्ध करवाने, प्रायश्चित्त करवा वडे, विशुद्ध करवा वडे, शक्यथी रडित करवा वडे, सर्व पापकर्मोनी नाश करवा माटे (काय व्यापारना त्याग करवाइप) काठिसंग कडे छुं. (८)

त्रीणुं उपधान शकस्तवाध्ययन.

पडेदी वाचना, (३ उपवासे)

नमुत्थुणुं अरिहंताणुं लगवंताणुं.	१
आधंगराणुं तित्थयराणुं सयंसंयुद्धाणुं.	२
पुरिसुत्तमाणुं पुरिससीडाणुं पुरिसवरपुंडरीयाणुं	
पुरिसवरगंधदत्थीणुं.	३

पद-६. संपदा-३. गुरु-५. लघु-५७. कुल ६२.

अर्थः-अरिहंत लगवंतोने नमस्कार हो. १ धर्मनी आदि करनाराओने, तीर्थ करनाराओने, स्वयं मोघ पामेदाओने, २ पुइषोमां सिद्धसमानोने, पुइषोमां उत्तम पुंडरिक समानोने, पुइषोमां प्रधान गंधदस्ति समानोने (नमस्कार हो) ३.

त्रीणुं वाचना (८ उपवासे)

लोगुत्तमाणुं लोगनाडाणुं लोगहिआणुं लोगपठवाणुं
लोगपण्णेअगराणुं. ४

અભયદયાણું ચક્રુપુદ્યાણું મગ્ગદ્યાણું સરણુદ્યાણું
બોહિદ્યાણું. ૫

ધમ્મદ્યાણું ધમ્મદેસયાણું ધમ્મનાયગાણું ધમ્મ-
સારહીણું ધમ્મવરચાઉરંત ચક્કવટીણું. ૬

૫૬-૧૫. સંપદા-૩. ગુરુ-૧૧. લઘુ-૮૧. કુલ ૯૨.

અર્થ:-લોકમાં વિષે ઉત્તમ, લોકના નાથ, લોકનું
હિત કરનારા, લોકને પ્રગટ કરનારા, લોકમાં પ્રકાશ
પાડનારા ૪. અભયને આપનારા, શ્રદ્ધારૂપ ચક્ષુને આપનારા;
માર્ગને બતાવનારા, શરણુને આપનારા, બોધિ (સમકિત)
રત્ન આપનારા, ૫. ધર્મને આપનારા, ધર્મનો ઉપદેશ
આપનારા, ધર્મના નાયક, ધર્મના સારથી, ચારગતિનો
અંત કરનારા, (ઉત્તમ ધર્મચક્રને ધારણુ કરનાર) ધર્મચક્ર-
વર્તિઓને (મારો નમસ્કાર થાઓ.) ૬

ત્રીજી વાચના (૮૧૧ ઉપવાસે)

અરપદિહયવરનાણુદંસણુધરાણું વિચ્ચદ્ધઉમાણું. ૭

જિણાણું જવયાણું તિન્નાણું તારયાણું પુદ્ધાણું
બોહયાણું સુત્તાણું મોચ્ચગાણું. ૮

સવ્વન્નૂણું સવ્વદરિસીણું સિવ-મયલ-મરચ-
મણુંત-મક્ખય-મવાબ્બાહ-મપુણરાવિત્તિ સિદ્ધિગઠના-
મધેયં ઠાણું સંપત્તાણું, નમો જિણાણું જિચ્ચલયાણું. ૯

જે અ અઠયા સિક્કા, જે અ ભવિસ્સંતિણાગચ્ચે ઠાલે;
સંપઠ અ વટમાણા, સવ્વે તિવિહેણુ વંદામિ. ૧૦

પદ-૬. સંપદા-૩, ગુરુ-૧૭. લઘુ-૧૨૬. કુલ ૧૪૩. (છેલ્લી ગાથાના માત્ર અક્ષરો ગણત્રીમાં લીધા છે. પદ અને સંપદા ગણી નથી.)

અર્થ :—કોઈથી ન હુણાય એવા ઉત્તમ કેવળ જ્ઞાન અને કેવળ દર્શનને ધારણ કરનારા, છદ્મસ્થપણું આદ્યું ગયું છે એવા, ૭ રાગદ્વેને જીતેલા અને જીતાડનારા, સંસારસમુદ્રથી તરેલા અને તારનારા, (તત્ત્વ) યોધ પામેલા અને યોધ પમાડનારા, કર્મથી મુકાએલા અને મુકાવનારા ૮, સર્વજ્ઞ, સર્વદર્શી, ઉપદ્રવરહિત-ચલાયમાન ન થાય--રોગરહિત-અનંતકાળ રહેનાર-ક્ષય ન પામે-પીડાથી રહિત-જ્યાંથી પાછું આવવાનું નથી એવા સિદ્ધિ-ગતિ નામના સ્થાનને પામેલા, ભયોને જેમણે જીતી લીધા છે એવા જિનેશ્વર ભગવંતોને નમસ્કાર કરે છું. ૬

ભૂતકાળમાં સિદ્ધ થઈ ગયેલા, ભવિષ્યકાળમાં સિદ્ધ થનારા અને વર્તમાનકાળમાં વિચરતા એવા સર્વ તીર્થંકરોને મન વચન કાયાએ કરી હું નમસ્કાર કરે છું. ૧૦

ચોથું ઉપધાન

વાચના (૨૧૧ ઉપવાસે)

૧ સવ્વલોએ અરિહંત ચેઇયાણું કરૈમિ કાઉસગ્ગં. ૧

૧. 'સવ્વલોપ' આ પદ પાંચમા ઉપધાનને અંતે કેટલાક બોલે છે.

વંદણવત્તિઆએ પૂઆણવત્તિઆએ સકારવત્તિઆએ
સમ્માણવત્તિઆએ યોહિલાલવત્તિઆએ. નિરુવસગ્ગ-
વત્તિઆએ. ૨

સદ્દાએ મેહાએ ધિઇએ ધારણાએ આણુપેહાએ
વૃદ્ધમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં. ૩

અન્નતથ ઉસસિએણં નીસસિએણં ખાસિએણં
છીએણં જંભાઇએણં ઉરુદુએણં વાયનિસગ્ગેણં ભમલીએ
પિત્તમુચ્છાએ. ૪

સુહુમેહિં અંગસંયાલેહિં સુહુમેહિં ખેલસંયાલેહિં
સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંયાલેહિં. ૫

એવમાઇએહિં આગારેહિં અભજ્જો અવિરાહિઓ
હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો. ૬

જવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુકારેણં ન
પારેમિ. ૭

તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં
વોસિરામિ. ૮

૫૬-૪૩. સંપદા-૮. ગુરુ-૨૬. લઘુ-૨૦૦. કુલ ૨૨૬

અર્થ:—સર્વલોકમાં રહેલી અરિહંત પરમાત્માની
પ્રતિમાઓને અર્થે હું કાઉસ્સગ્ગ કરું છું. ૧. વાદવા માટે,
પૂજવા માટે, સત્કારવા માટે, સન્માન કરવા માટે, યોધિ
(સમકિત) લાભને માટે, ઉપસર્ગ રહિત (મોક્ષ) સ્થાન

મેળવવા માટે ૨. વધતી જતી શ્રદ્ધાપૂર્વક, વધતી જતી બુદ્ધિપૂર્વક, વધતી જતી સ્થિરતા પૂર્વક, વધતી જતી ધારણા પૂર્વક વધતી જતી વારંવાર વિચારણા પૂર્વક હું કાઉસ્સગ્ગ કરું છું. ૩.

આ ખાર આગારો સિવાય હું કાય વ્યાપારનો ત્યાગ ત્યાગ કરું છું. ઊંચો શ્વાસ લેવાથી, નીચો શ્વાસ મુકવાથી, ખાંસી આવવાથી, છીંક આવવાથી, ખગાસું આવવાથી, ઝોડકાર આવવાથી, પવનછુટ થવાથી, ચકરી આવવાથી, પિત્તને લીધે મૂર્છા આવવાથી, ૪. સૂક્ષ્મ રીતે શરીર હાલવાથી, સૂક્ષ્મ રીતે થુંક અગર કર્ક ગળવાથી, સૂક્ષ્મ રીતે દૃષ્ટિ ફરવાથી. ૫. આ આગારોથી મારો કાઉસ્સગ્ગ અખંડિત અને વિરાધના રહિત હોજો. ૬. જ્યાં સુધી 'નમો અરિહંતાણુ' જોલી ન પારું. ૭. ત્યાં સુધી (મારી) કાયાનો સંપૂર્ણ ત્યાગ કરું છું. સ્થાન મૌન અને ધ્યાનમાં રહેવા વડે (પાપક્રિયાથી) વોસિરાવું છું. ૮.

પાંચમું ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન

પહેલી વાચના (૩ ઉપવાસે)

લોગસ્સ ઉજ્જેઅગરે, ધમ્મતિત્થયરે જિણ્ણે;
અરિહંત કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કવલી. ૧

ગાથા. ૧-૫૬-૪. સંપદા-૪. ગુરુ-૬. લઘુ-૨૬.

કુલ-૩૨.

અર્થ:—લોકના ઉદ્યોત કરનારા, ધર્મતીર્થને સ્થાપન કરનારા, રાગદ્વેષને છૂટનારા કર્મશત્રુઓને હણનારા, કેવળજ્ઞાની થોવીસે તીર્થંકર ભગવંતોનું હું કીર્તન (સ્તુતિ) કરીશ. ૧

બીજી વાચના (૬ ઉપવાસે)

ઉસભમજિઅં ચ વંદે, સંભવમાભણુંદણું ચ સુમઠેં ચ;
પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે. ૨
સુવિહિં ચ પુપ્પહંતં, સીઅલ-સિજ્જંસ-વાસુપુજ્જં ચ,
વિમલ-મણુંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ. ૩
કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણું ચ;
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ. ૪

ગાથા-૩. ૫૬-૧૨. સંપદા-૧૨. ગુરુ-૧૦. લઘુ-
૧૦૦ કુલ-૧૧૦

અર્થ:—ઋષભદેવ તથા અજિતનાથને હું વાંદું છું. સંભવનાથ ને અભિનંદન સ્વામિને તથા સુમતિનાથ ને પદ્મપ્રભસ્વામિને રાગદ્વેષને જિતનારા સુપાશ્વનાથને, તથા ચંદ્રપ્રભસ્વામિને હું વંદન કરું છું. ૨. સુવિધિનાથ (બીજી નામ) પુષ્પહંત સ્વામિને, શીતલનાથને, શ્રેયાંસનાથને અને વાસુપૂજ્યસ્વામિને, વિમલનાથને, અનંતનાથને, ધર્મનાથને, શાંતિનાથને હું વંદન કરું છું. ૩. કુંથુનાથને, અરનાથને અને મલ્લિનાથને, મુનિસુવ્રતસ્વામિને અને

રાગદ્વેષને જિતનાર નમિનાથને, અરિષ્ટનેમિનાથને તથા
પાર્શ્વનાથને અને વર્ધમાનસ્વામિને હું વંદન કરું છું. ૪

ત્રીજી વાચના (૬૧ ઉપવાસે)

એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણુજરમરણા;
ચઉવીસંપિ જિણુવરા, તિત્યયરા મે પસીયંતુ. ૫

કિત્તિય-વાંદિય-મહિયા, જ એ લોગરસ ઉત્તમા સિદ્ધા;
આરુગ્ગ-ઘોડિલાલં, સમાહિવરમુત્તમં દિંતુ. ૬

અદેસુ નિમ્મલયરા, આઠગચેસુ અહિયં પયાસયરા;
સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ. ૭

ગાથા-૩. ૫૬-૧૨. સંપદા-૧૨. શુરુ-૧૧. લઘુ-
૧૦૩. કુલ ૧૧૪.

અર્થ:—આ પ્રમાણે મારાથી સ્તુતિ કરાએલા,
જેઓએ કર્મરૂપ મલને દૂર કર્યો છે અને જરા ઘડપણ
તથા મરણનો નાશ કર્યો છે. સામાન્ય કેવળીઓમાં શ્રેષ્ઠ
એવીસે જિનેશ્વરો-તીર્થ'કરો મારા ઉપર પ્રસન્ન થાઓ.
૫. જેઓને (ઇન્દ્રાદિકોએ) સ્તવ્યા છે, વાંધા છે અને
પૂજ્યા છે, જેઓ લોકને વિષે ઉત્તમ છે. સિદ્ધ થયેલા છે
તેઓ મને ભાવ આરોગ્ય=મોક્ષ, ઘોઢિલાલ-સમક્રિત,
અને પ્રધાન ઉત્તમ સમાધિ આપો. ૬ ચંદ્રો કરતાં પણ
અત્યંત નિર્મળ, સૂર્યો કરતાં પણ અધિક પ્રકાશ કરનારા,
સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર જેવા ગંભીર, એવા સિદ્ધ ભગવંતો
અને સિદ્ધિ-મોક્ષગતિ આપો. ૭

(૬) છૂટું ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન.

પહેલી વાચના (૨ ઉપવાસે)

પુકૂખરવરદીવરૂઠે, ધાયઇસંડે અ જંબુદીવે અ;
ભરહેરવયવિદેહે, ધમ્માઇગરે નમંસામિ. ૧

તમતિમિરપડલવિદ્ધં-સણ્ણસ સુરગણ્ણનરિંદમહિઅસસ;
• સીમાધરસસ વંદે, પપ્પેાડિઅમોહજલસસ. ૨

જઇજરામરણ્ણસોગપણ્ણાસણ્ણસસ, કલ્લાણ્ણપુકખ્ણલવિ-
સાલસુહાવહસસ, ઠા દેવદાણ્ણવનરિંદગણ્ણચિઅસસ
ધમ્મસસારમુવલખ્ણલ ઠરે પમાયં. ૩

સિધ્ધે ભો ! પયઓ નમો જિણ્ણમઓ, નંદીસયા સંજમે,
દેવંનાગસુવન્નકિન્નરગણ્ણ-સસખ્ણભૂઅભાવચિઅઓ;

લોગો જત્થ પઇટ્ટિઓ જગમિણ્ણં તેલુક્કમચ્યાસુરં.
ધમ્મો વરૂઠઉ સાસઓ વિજયઓ ધમ્મુત્તરં વરૂઠઉ ૪

સુઅસસ ભગવઓ ઠરેમિ ઠાઉસસગ્ગં.

ગાથા-૪. ૫૬-૧૬. સંપદા ૧૬-શુરુ ૩૪. લઘુ-
૧૮૨. કુલ-૨૧૬.

અર્થ :-—પુકૂખરવર દ્રીપના અર્ધભાગમાં, ધાતકી
ખંડમાં અને જંબુદ્રીપમાં રહેલા (પાંચ) ભરત (પાંચ)
ઐરવત અને (પાંચ) મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં ધર્મની આદિ-
શરૂઆત કરનારા જિનેશ્વર ભગવંતોને હું નમસ્કાર કરું છું. ૧

અજ્ઞાનરૂપ અંધકારના સમુદ્ધનો નાશ કરનાર, દેવતાઓના સમુદ્ધ અને મનુષ્યો તથા તેમના સ્વામિઓથી પૂજાએલ, (આત્માને) મર્યાદામાં રાખનાર અને મોહરૂપી જાળને અત્યંત તોડી નાખનાર (સિદ્ધાંત)ને હું વંદન કરું છું. ૨. જન્મ, જરા, મરણ, શોકનો નાશ કરનાર, કલ્યાણ અને સંપૂર્ણ વિશાળ સુખને આપનાર, દેવ દાનવ અને રાજાઓના સમુદ્ધથી પૂજાએલ એવા શ્રુતધર્મનો સાર પામીને કોણ પ્રમાદ કરે ? ૩. હે જ્ઞાનવાંત લોકો (સર્વનય પ્રમાણથી) સિદ્ધ એવા જિનમત (સિદ્ધાંત)ને આદરપૂર્વક નમસ્કાર હો. (તેના પસાયથી) ચારિત્રધર્મને વિષે હંમેશાં વૃદ્ધિ થાઓ, તે ચારિત્રધર્મ વૈમાનિક દેવો, ભવનપતિ દેવો, જ્યોતિષી દેવો અને વ્યંતરદેવોના સમુદ્ધોથી શુદ્ધભાવે પૂજાએલું છે. જેને વિષે (સિદ્ધાંત) સકલપદાર્થો તથા ત્રણ-લોકના મનુષ્ય અને અસુરાદિકને આધારરૂપ જગત્ વર્ણવાએલું છે. આવો તે શ્રુતધર્મ વૃદ્ધિ પામે. તે શ્રુતધર્મ શાશ્વત અને વિજયવાંત છે. ચારિત્રધર્મનું પ્રધાનપણુ થાય તેમ વૃદ્ધિ પામે. ૪. શ્રુતભગવાનની આરાધના નિમિત્તે હું કાઉસ્સગ્ગ કરું છું. ૫

બીજી વાચના (૨૧૧ ઉપવાસે)

સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું, પારગયાણું પરંપરગયાણું;
 લોઅગ્ગમુવગયાણું, નમો સયા સવ્વ-સિદ્ધાણું. ૧
 જ્ઞે દેવાણુ વિ દેવો, જં દેવા પંજલી નમંસંતિ;
 તં દેવદેવ-મહિઅં, સિરસા વદ્દે મહાવીરં. ૨

ઇક્રોવિ નમુકારૌ, જિણુવર-વસહસ્સ વદ્ધમાણુસ્સ;
સંસાર-સાગરાઓ, તારેઈ નરં વ નારિં વા. ૩

ઉજિજંતસેલ-સિંહરૈ, દિકખાનાણુનિસીહિયા જસ્સ;
તં ધમ્મ-ચક્કવટ્ટિં, અરિટ્ટનેમિં નમંસામિ. ૪

ચત્તારિ અટ્ટ દસ દો અ, વંદિયા જિણુવરા ચઉવ્વીસં;
પરમટ્ટ-નિટ્ટિઅટ્ટા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ. ૫

વેયાવચ્ચગરાણું સંતિગરાણું સમ્મદિટ્ઠિસમાહિગરાણું
કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.

ગાથા ૫. પદ ૨૦, સંપદા ૨૦. ગુરુ ૨૬. લઘુ ૧૫૦
કુલ ૧૭૬.

અર્થ:—સિદ્ધપદને પામેલા, સર્વજ્ઞ, સંસારનો
પાર પામેલા, પરંપરાથી સિદ્ધ થએલા અને લોકના
મથાળે (છેડે) રહેલા એવા સર્વ સિદ્ધ લગવંતોને
હંમેશાં (મારો) નમસ્કાર હો. ૧. જે દેવોના પણ દેવ
છે, જેને દેવો અંજલી જોડીને નમસ્કાર કરે છે, તથા
ઇન્દ્રો વડે પૂજાયેલ છે, તે શ્રી મહાવીરસ્વામિને મસ્તક
નમાવીને વંદન કરે છું. ૨ જિનેશ્વરોમાં વૃષભસમાન
શ્રી વર્ધમાનસ્વામિને કરાયેલો એક પણ નમસ્કાર પુરૂષ
કે સ્ત્રીને સંસારરૂપ સાગરથી તારે છે. (પાર પમાડે છે.)
૩. ગિરનાર પર્વત ઉપર જેમનાં દીક્ષા, કેવળજ્ઞાન અને

મોક્ષ થએલાં છે, તે ધર્મચક્રવર્તી શ્રી અરિષ્ટનેમિ લગ-
વાનને હું નમસ્કાર કરું છું. ૪. ચાર, આઠ, દસ અને
બે એવા ક્રમથી વંદન કરાયેલા ચોવીસે જિનેશ્વરો તથા
જે મોક્ષ સુખને પામેલા છે તેવા સિદ્ધો મને સિદ્ધિ
(મોક્ષ) આપો. ૫. વેદ્યાવચ્ચ કરનારાઓને, શાંતિ
કરનારાઓને અને સમ્યગ્દૃષ્ટિઓને સમાધિ ઉપજાવનારાઓને
ઉદ્દેશી હું કાઉસ્સગ્ગ કરું છું.

૧૨. કાઉસ્સગ્ગ કરવાનો વિધિ

ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં લગવન્ !
૧ પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલમહાશ્રુતસ્કંધ (જે ઉપધાન
હોય તે નામ બોલવું) આરાધનાર્થે કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં.
પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલમહાશ્રુતસ્કંધ (જે ઉપધાન હોય
તે નામ બોલવું) આરાધનાર્થે કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થં
૧૦૦ લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉં પારીને
લોગસ્સ કહેવો.

૧. દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણશ્રુતસ્કંધ આરાધનાર્થે.

તૃતીય	„	શકસ્તવ	અધ્યયન	„
ચતુર્થ	„	ચૈત્યસ્તવ	અધ્યયન	„
પંચમ	„	નામસ્તવ	„	„
૬ઠ્ઠ	„	તસ્તવ-સિદ્ધસ્તવ	„	„

૧૩. ખમાસમણા દેવાની વિધિ

૫૬

પહેલામાં પંચમંગલમહાશ્વતસ્કંધાય નમઃ

કહી સંડાસા પ્રમાર્જવા પૂર્વક શુદ્ધ ઉચ્ચાર કરીને
૧૦૦ ખમાસમણા દેવાં.

ખીજમાં અતિક્રમણશ્વતસ્કંધાય નમઃ । ૧૦૦ ખમા૦

ત્રીજમાં શકસ્તવ અધ્યયનાય નમઃ । ,, ,,

ચોથામાં ચૈત્યસ્તવ અધ્યયનાય નમઃ । ,, ,,

પાંચમામાં નામસ્તવ અધ્યયનાય નમઃ । ,, ,,

છઠ્ઠામાં શ્વતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવ અધ્યયનાય નમઃ । ,, ,,

૧૪. આલોચણુ લેવાની ૧વિધિ

પોતપોતાના ઉપધાનની સમાપ્તિમાં તપને દિવસે સાંજની ક્રિયા પછી આદેશ માગી મુહુપત્તિ પડિલેહી બે વાંદણાં દઈ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ ! સોધિ સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવોહ. ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્ સોધિ કરશું ? ગુરુ-કરજો. તહત્તિ. કહી એક નવકાર ગણી ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી શુદ્ધિ અતિચાર આજોવાવો. અવગ્રહમાં આવી, દુષ્કૃત્ય આલોવે. મિચ્છામિ દુઝ્ઝડં આપે. લાગેલા દોષો ગુરુ પાસે પ્રગટ કરે. ગુરુ મહારાજ આપે તેટલી આલોચણુ કરવાનું કબુલ કરે.

૧-આ વિધિ હાલમાં કરવામાં આવતી નથી.

આ વિધિ દરેક ઉપધાનને અંતે ન કરવામાં આવે
તો ઉપધાન પૂર્ણ થયા પછી અથવા માળા પહેર્યા પછી
પણ ગુરુ પાસે આલોચણા લેવા જાય ત્યારે ઇરિયાવહીં
કરીને કરવો.

૧૫. વર્ધમાન વિધા

ૐ નમો અરિહંતાણું, ૐ નમો સિદ્ધાણું,
ૐ નમો આચરિયાણું, ૐ નમો ઉવજ્જાયાણું,
ૐ નમો લોચ્ચે સંવસાહુણું, (ૐ નમો આહિજિણાણું,
ૐ નમો સંવોહિજિણાણું ૐ નમો અણંતોહિજિણાણું)
ૐ નમો અરહચ્ચો ભગવચ્ચો મહધ મહાવીર વદ્ધમાણ
સામિસ્સ સિજ્જઉ મે ભગવર્ધ મહર્ધ મહાવિજ્જ,
વીરે વીરે મહાવીરે જયવીરે સેણુવીરે વદ્ધમાણવીરે, જયે
વિજયે જયંતીચ્ચે અપરાજીચ્ચે 'ૐ હ્રીં અણીહચ્ચે સ્વાહા'.
આ સાત અક્ષર વાસક્ષેપના થાળામાં હાથની અનામિકા
(ટચ્ચીથી પહેચ્ચી)આંગચ્ચીચ્ચે આલોચ્ચીને પછી વાસક્ષેપ નાંખવો.

કદાચ માલા ભૂમિ પર પડી જાય તો ૐ હ્રીં શ્રીં
એં ઐં ઔં નમઃ આ મંત્ર સાત વાર માળા ઉપર ગણી
પછી વર્ધમાન વિધાચ્ચે વાસક્ષેપ કરવો.

૧૬. ઉપધાનવાળાઓને ધૌષ્ઠ પારતી વખતે સંભળાવવાની બે ગાથા

(સામાઈય વચબુત્તો બોલ્યા પછી અને સામાયિક વિધિએ લીધું ઇત્યાદિ બોલ્યા પહેલા)

છઉમત્થો મૂઠમણો, કિત્તિયમિત્તં સંભરઈ જીવો;
જંચ ન સુમરામિ અહં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ. ૧

સામાઈય પોસહસુટ્ટિઅસ્સ, જીવસ્સ જઈ જે કલો,
સો સક્લો બોદ્ધવો, સેસો સંસારક્કળહેઉ. ૨

(પ્રાચીન સામાચારી પૃષ્ઠ-૧૭)

૧૭. ઉપધાનમાં દિવસ ક્યારે પડે ?

૧. નીવી કે આચંબીલ કરીને ઉઠ્યા પછી અને ઉપવાસમાં કેઈ પણ વખતે, ઉલટી થાય અને તેમાંથી અનાજનો દાણો નીકળે તો.

૨. અન્ન એંદું મુકવામાં આવે તો.

૩. સચિત્ત, કાચી વિગઈ, અગર લીલોતરી ખાવામાં આવે તો.

૪. પચ્ચકુખાણુ પારવું ભૂલી જાય તો.

૫. વાપર્યા પછી ચૈત્યવંદન કરવું રહી જાય તો.
૬. દહેરાસર જવું ભૂલી જાય તો.
૭. દેવ વાંદવા ભૂલી જાય તો.
૮. સાંજની ક્રિયા કર્યા પછી અને સવારની ક્રિયા કર્યા પહેલાં સ્થાંડિલ જવું પડે તો.
૯. સવારની પોરિસી લણાવવી ભૂલી જાય તો.
૧૦. સંધ્યા પોરિસી લણાવવી ભૂલી જાય તો.
૧૧. મુહપત્તિ ભૂલી જાય અને સો ડગલાં અગર તેથી આગળ જાય તો. (સેન પ્રશ્ન)
૧૨. મુહપત્તિ અગર ખીન્ન ઉપકરણો એવં નવકારવાળી ખોઈ નાંખે તો.
૧૩. શ્રાવિકાને ઋતુ સમયના ત્રણ દિવસ.
૧૪. માખી, માંકડ, જૂ વગેરે ત્રસ જીવો પોતાના હાથે મરી જાય તો.

ઉપર મુજબ થાય તો દિવસ પડે, એટલે તપ લેખે લાગે, પણ પૌષધ જાય, એટલે તેટલા પૌષધ પાછળથી કરવા પડે. તે પૌષધ ને ઉપધાનની સાથે સાથે જ કરવામાં આવે તો, આયંખીલ આદિ તપથી કરી શકાય, પણ ઉપધાનમાંથી નીકળ્યા પછી કરાય તો ઉપવાસના તપ પૂર્વક આઠ પહેારના પૌષધ કરવા પડે.

૧૮. કયા કારણોથી આલોચણ આવે ?

૧. પડિલેહ્યા વિનાનું વસ્ત્ર કે પાત્ર વાપરે તો.
૨. મુહપત્તિ અને ચરવળાની આડ પડે કે એક હાથથી વધુ આંતરું પડે તો.
૩. મોઢામાંથી એંડું નિકળે તો.
૪. લુગડામાંથી કે શરીર ઉપરથી જૂ નીકળે તો.
૫. નવકારવાળી ગણ્ણતાં પડી જાય તો.
૬. રુઘિનાં પુંમડાં રાત્રે કાનમાં ન નાખે, અથવા ખોઈ નાખે તો.
- ૭ સ્થાપનાજી પડી જાય તો.
૮. પુરુષને સ્ત્રીનો અને સ્ત્રીને પુરુષનો સંઘટ્ટો થાય તો.
૯. કાબમાંથી જીવનું કલેવર, અથવા સચિત્ત ખીજાદિ નીકળે તો.
૧૦. પડિલેહણ કરતાં, નવકારવાળી ગણ્ણતાં અને ખાતાં ખોલે તો.
૧૧. પુરુષને સ્ત્રી તિયંચનો સંઘટ્ટો, સ્ત્રીને પુરુષ તિયંચનો સંઘટ્ટો થાય તો.
૧૨. સચિત્ત લીલોતરી, લીલકુલ, કાચુ પાણી, દાણા વગેરે (એકેન્દ્રિય)નો સંઘટ્ટો થાય તો.
૧૩. દિવસે નિદ્રા લે તો.

૧૪. કામળી વિના દીવાની કે વીજળીની ઉજેહી લાગે તો.
  ૧૫. માથે કામળી નાખવાના કાલમાં કામળી નાખ્યા વિના ખુદ્દી જગ્યામાં જાય તો.
  ૧૬. વરસાદ આદિ કાચા પાણીના છાંટા લાગે તો.
  ૧૭. વાડામાં સ્થાંડિલ જાય તો.
  ૧૮. ઝેઠા ઝેઠા પ્રતિક્રમણુ કરે.
  ૧૯. ઝેઠા ઝેઠા ખમાસમણાં કે તો.
  ૨૦. ઉઘાડે મુખે ઝાલે તો.
  ૨૧. રાત્રે સંધારા પોરિસી ભણાવ્યા પહેલાં નિદ્રા લે અને પછી સંધારા પોરિસી ભણાવે તો.
- આ ઉપરાંત પણ અનેક કારણે આલોચણુ આવે છે તે પ્રસંગોપાત જાણી લેવી.

૧૯. ઉપધાન સંબંધી વિશેષ હકીકત

નીચે જણાવેલ હકીકત ઉપધાન વાહકે ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા લાયક હોવાથી જુદી જુદી વિધિઓની પ્રતોમાંથી તેમજ સેન પ્રશ્નાદિકમાંથી ગ્રહણ કરવામાં આવી છે.

૧. જે જે સૂત્રોને માટે ઉપધાન વહન કરવામાં આવે છે, તેનો ઉદ્દેશ, તે તે સૂત્રોના ઉપધાનમાં પ્રવેશ કરતી વખતે કરવામાં આવે છે. અને જ્યાં સૂત્રોનો સમુદ્દેશ તથા અનુજ્ઞા, માલા પરિધાન કરતી વખતે કરવામાં આવે છે. તેમાં ઉદ્દેશ એટલે સૂત્ર ગ્રહણ કરવું,

સમુદ્દેશ અર્થે પ્રહુણ કરવો અને અનુજ્ઞા સૂત્રાર્થે ધારણુ કરી અન્યને પણ આપવા. પઠન પાઠન કરવાની આજ્ઞા સમજવી.

૨. દેવ વાંદવાનાં સૂત્રો કે જેનાં ઉપધાન વહન કરવામાં આવે છે, તે સિવાયનાં ખીજાં સામાયિકાદિ આવશ્યકનાં સૂત્રો માટે ઉપધાન વહન કરવાનું ફરમાન નથી. તદુપરાંત ચઉસરણુ આદિ ચાર પચન્ના અને દશગૈકાલિક સૂત્રનાં ચાર અધ્યયન શ્રાવક શ્રાવિકાને લણુવાની છૂટ છે. તેના માટે ત્રણુ આયખીલ કરી વાચના લેવાની વિધિ છે, તે ગુરુગમથી જાણવો.
૩. ઉપધાન વહન કર્યા અગાઉ નવકાર આદિ લણુવા લણુવવામાં આવે છે તે જીતવ્યવહાર તથા સંપ્રદાયથી થાય છે, પરંતુ તે લણુયા પછી વહેથી તકે ઉપધાન વહન કરવાની જરૂર છે.
૪. ઉપધાનમાં કે અન્ય દિવસે પોસહ પ્રથમ પ્રહરમાં જ લઈ શકાય છે. પ્રથમ પ્રહર વ્યતીત થયા પછી લઈ શકાતો નથી.
૫. સામાન્ય પૌષધનાં એકાસણુમાં પણ લીલોતરી શાક, પાકાં ફળ અને તેનો રસ વપરાય નહિ.
૬. ઉપધાન કરનારાએ ક્રિયા કરતા પહેલાં, ક્રિયા કરવાના સ્થાનની ચારે બાજુ સો સો હાથ સવાર સાંજ વસતિ શુદ્ધ કરવી જોઈએ. તેમાં મનુષ્ય કે તીર્થચનાં

શબ કે તેનાં શરીરનાં હાડ, રુધિર આદિ પડ્યાં હોય તે દૂર કરાવવાં. તિર્યંચનું શબ કે તેના શરીરનો ભાગ ૬૦ હાથની અંદર ન રહેવો જોઈએ અને મનુષ્ય સંબંધી ૧૦૦ હાથની અંદર રહેવો ન જોઈએ.

૭ ઉપધાનમાં તેલ ચોળાવવાનો અને ઔષધ લેવાનો નિષેધ છે. પ્રખલ કારણે ગુરુની આજ્ઞાએ લઈ શકાય.

૮ અંધને ઉપધાન કરવાનો નિષેધ નથી. પણ તેને ખીજા દેખતા મનુષ્યની સહાયની જરૂર સમજવી.

૯ પૌષ્ઠમાં કામળી નાખવાના કાળ સમયે માથે કટાસણું ન નાખવું, પરંતુ કામળી એાઠીને જવું અને તે એાઠેલી કામળીનો ખેસવામાં અગર પાથરવામાં બે ઘડી સુધી ઉપયોગ કરવો નહિ. ખીટી ઉપર પહોળી કરી મુકી રાખવી.

૧૦ સમુદાયે પડિલેહણુ કરી કાળે ઉદ્ધર્યો હોય, ત્યાર પછી કોઈ એકલો પડિલેહણુ કરે તો, તેણે પણ કાળે ઉદ્ધરવો જોઈએ. (ન ઉદ્ધરે તો દિવસ પડે. સેનપ્રશ્ન)

૧૧ ઉપધાનમાંથી નીકળે તે દિવસે એકાસણુ અને રાત્રિ પૌષ્ઠ કરવો જોઈએ.

૧૨ ચાતુર્માસમાં ઉપધાન વહન કરનાર પાટ પાટલા વાપરી શકે છે.

- ૧૩ છઠ્ઠીયાના પહેલે દિવસે પ્રમલ કારણુ હોય તો માલ પહેરાવી શકાય છે અને તેમ કરવું પડે તો તે દિવસે પ્રવેદન કરાવી, પહેલી વાચના આપી પછી માલ પહેરાવાય.
- ૧૪ જે દિવસે વાચના લેવાની હોય, તે દિવસે સવારે લેવી ભૂલી જાય તો સાંજની ક્રિયા કર્યા અગાઉ લઈ શકે છે. સાંજે પણ ભૂલી જાય તો ખીજે દિવસે પવે-ચણાની ક્રિયા કર્યા પહેલા લઈ શકાય અને તે દિવસ આવતી વાચનામાં ગણી શકાય છે. (સેનપ્રશ્ન-૬૭૨)
- ૧૫ ઉપધાનમાંથી નિકળ્યા પછી જો માલ પહેરવામાં આવે તો તે દિવસે ચતુર્થભક્ત ઉપવાસ કરવો.
- ૧૬ માલ પહેરાવનારે પણ તે દિવસે ઓછામાં ઓછો એકાસણાનો તપ કરવો.
- ૧૭ ઉપધાન વહન કરનાર સ્ત્રીઓએ માર્ગે ચાલતાં ગીતગાન કરવું નહિ. (શ્રી હીર પ્રશ્ન)
- ૧૮ નંદી માંડવાની હકીકત શ્રી અનુયોગદ્વાર સૂત્રમાં કહી છે.
- ૧૯ ઉપધાનમાં ઉપવાસના દિવસે કૃત્યાણુક આવે અને ઉપધાનવાહક કૃત્યાણુક તપ કરતો હોય તો, તે ઉપવાસથી જ સરે.
- ૨૦ આલોચણુનો તપ સ્ત્રી વર્ગ ઋતુ સમયમાં કરે તો લેખે ન લાગે. (શ્રી હીર પ્રશ્ન)

- ૨૧ ઉપધાનમાંથી નિકળ્યા પછી માલા પહેરનારને માલા પરિધાન વિધિમાં પવેયણું કરવાનો નિયમ નથી.
- ૨૨ ઉપધાનની વાચના નવકાર મંત્ર વિના જ આપવી.
(શ્રી હીર પ્રશ્ન)
- ૨૩ શ્રાવક શ્રાવિકાને ઉપધાનમાં ત્રણ નવકારરુપ નંદી-સૂત્ર સંભળાવવું.
- ૨૪ પંચની તપ ઉચ્ચરેલ હોય તેને છક્રીયામાં જે છટ્ટે દિવસે પંચમી આવે તે છટ્ટે દિવસે પંચમીનો ઉપવાસ અને સાતમે દિવસે ઉપવાસ કરવાનો હોવાથી છઠ કરવો પડે. માટે જેણે છઠ કરવાની શક્તિ ન હોય તેમણે છટ્ટે દિવસે પંચમી ન આવે એવી રીતે પ્રવેશ કરવો. અથવા ઉપવાસ આચંબીલનો ફેરફાર કરાવી શકાય છે.
- ૨૫ ઉપધાન તપ પૂર્ણ થયા પછીના પવેયણામાં પણ દિવસ પડે તે દિવસની વૃદ્ધિ થાય.
- ૨૬ ચોમાસામાં અષાઠ સુદ ૧૫થી કારતક સુદ ૧૪ સુધી કામળીનો ટાઇમ સવારમાં સૂર્યોદય પછી છ ઘડી સુધી અને સાંજે સૂર્યાસ્ત પહેલાં છ ઘડી બાકી હોય ત્યારથી. કાર્તિક પૂનમથી ફાગણ સુદ ૧૪ સુધી સવારમાં સૂર્યોદય પછી ચાર ઘડી અને સાંજે સૂર્યાસ્ત પહેલાં ચાર ઘડી બાકી હોય ત્યારથી. ઉનાળામાં ફાગણ સુદ ૧૫ થી અષાઠ સુદ ૧૪ સુધી

સૂર્યોદય પછી બે ઘડી અને સાંજે સૂર્યાસ્ત પહેલાં બે ઘડી બાકી હોય ત્યારથી જાણવો.

૨૭ માલા સંબંધી જે દ્રવ્ય ઉત્પન્ન થાય તે સર્વ દેવદ્રવ્ય જ જાણવું; એવો શ્રીસેન પ્રશ્નમાં શ્રી હીર-સૂરીશ્વરજી મહારાજના પદ્મપ્રભાવક શ્રીસેનસૂરિજી મહારાજે સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કર્યો છે. શ્રાદ્ધવિધિમાં પણ દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ માટે દર વર્ષે માલારોપણ કરવું એમ કહેલ છે. એ ઉપરાંત સકૃતસાગર, કુમારપાલ આદિ પૂર્વાચાર્યકૃત ઘણા ગ્રંથોમાં કહ્યું છે. કલિકાલ સર્વજ્ઞ શ્રીમાન્ હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજની હયાતિમાં પણ માલારોપણની ઉછામણીનું દ્રવ્ય દેવદ્રવ્યમાં ગણાના પાઠો છે.

૨૮ ચૈત્ર અને આસો માસમાં શાશ્વતી ઓળીના પ્રથમના ત્રણ ત્રણ દિવસો અને ઇંદનો દિવસ, એમ સાત દિવસો અસનઝાયના હોવાથી ઉપધાનમાં ગણી શકાતા નથી, પરંતુ ચોથા અને છઠ્ઠા ઉપધાનમાં તેનો બાધ ગણાતો નથી.

૨૯ ‘સઘ્વલોષ’ આ ચાર અક્ષરો કેટલીક વિધિઓમાં ચોથા ઉપધાન ચૈત્યસ્તવના પ્રારંભમાં અને કેટલીક વિધિઓમાં પાંચમા ઉપધાન નામસ્તવના અંતમાં વાચના આપવા માટે લખ્યા છે. ઉપધાન વહેવડાવનારે પોતાની પ્રવૃત્તિ અનુસાર તેની વાચના આપવી.

- ૩૦ સાંજની ક્રિયા પ્રવીણ શ્રાવિકા સ્થાપનાચાર્ય સમીપે પણ કરી શકે. (શ્રી હીરપ્રશ્ન)
- ૩૧ વરસાદનું માવડું એ અકાળવૃષ્ટિ ઠહેવાય છે, પણ તેથી ઉપધાનમાં દિવસ વધતો નથી.
- ૩૨ કાર્તિક આદિ ત્રણ ચાતુર્માસમાં અઢી દિવસની જે અસન્નઝાય ગણાય છે તે ઉપધાનમાં ગણવાની નથી.
- ૩૩ જરૂરી કારણે પાત્રી પલટાવવામાં આવે છે, એટલે એ એકાસણાં એક સાથે કરાવવામાં આવે છે.
- ૩૪ ઉપધાન વહન કરાવવાના અધિકારી મહાનિશીથના યોગ વહન કરનાર મુનિ અથવા ગણિ અગર પંચાસ થયા હોય તેવા મુનિઓ છે, તેમાં પણ જેમનો શાસ્ત્રબોધ વિશેષ હોય, ક્રિયા કરાવવામાં પ્રવીણ હોય, જિતેન્દ્રિય હોય, શુદ્ધ અને પૂર્ણ ક્રિયા કરાવવાની રુચિવાળા હોય, રહસ્ય સમજતા હોય તેવા મુનિઓ યોગ્ય છે.
- ૩૫ એક સાથે વહેવાના ચાર ઉપધાનો પૈકી ગાઠ કારણથી જો એક કે બે અઠારીયા વહન કરવામાં આવે, અથવા એક જ અઠારીયું વહન કરવામાં આવે તો, ત્યાર પછી બાર વરસની અંદર ચારમાંથી બાકી રહેલાં વહન કરે તો તે અઠારીયું લેખામાં ગણાય, ત્યાર પછી લેખામાં ન ગણાય, અને ચોથું તથા છઠ્ઠું ઉપધાન વહન કર્યા પછી છ માસની અંદર માલ ન પહેરે તો, એ બે ઉપધાન ફરીથી વહન કરવાં પડે.

૩૬ ઉપવાસ અને આયંબીલના દિવસે કરાતું પુરિમડૂઠ વિશેષ તપમાં ગણાતું નથી. એકાસણના દિવસે જે પુરિમડૂઠ થાય છે તેનો જો આની તપ લેજો ગણાય છે.

૩૭ સુદિ ૫-૮-૧૪ અને વદિ ૮-૧૪ આ પાંચ તિથિએ જો એકાસણ આવે તો આયંબીલ કરાવવામાં આવે છે.

૩૮ જો ઉપધાન કરનાર બાબક હોય, વૃદ્ધ હોય, અથવા તરુણ હોવા છતાં અશક્ત હોય, તો ઉપધાન તપનું પ્રમાણ તેની શક્તિ મુજબ પૂર્ણ કરાવવું.

૩૯ ઉપધાનમાં પેઠા પછી પ્રથમના ત્રણ દિવસ સુધીમાં નવું વસ્ત્ર કે ઉપકરણ ઘેરથી લાવેલું લઈ શકાય છે, ત્યાર પછી લઈ શકાય નહિ.

૪૦ માલા પહેરવાના આગલા દિવસે ઉત્તમ રેશમ વગેરેની કરાવેલી માલાનો મહોત્સવ પૂર્વક વરઘોડો ચઢાવી, ગુરુ પાસે લઈ જઈ, ત્યાં વાસણેપથી પ્રતિષ્ઠિત કરાવી પોતાને ઘેર અથવા સંઘે ઠરાવેલા સ્થાને લઈ જઈ, બાજેઠ પર પધરાવવી. ત્યાં માલા પહેરનારે રાત્રિભાગરણ કરવું. પરમાત્માની સ્તુતિ સ્તવનાદિ વડે રાત્રિ પસાર કરવી. પછી પ્રભાતે તે માલા લઈને ગુરુ મહારાજ પાસે માલા પહેરવા જવું.

- ૪૧ ઉપધાન વહુન કરનારે ઉપધાન તપની યાદગીરી નિમિત્તે સચિત્તાદિનો ત્યાગ, બ્રહ્મચર્યાદિનો નિયમ, પર્વ તિથિએ પૌષધ, ચૌદ નિયમની ધારણા, સામાયિક પ્રતિક્રમણુ, પૂજા, તીર્થયાત્રા આદિ ધર્મકાર્યમાં ઉદ્ધમ રાખવો.
- ૪૨ પવેચણાની ક્રિયા વખતે, વાચના વખતે, પચ્ચક્ષણાણુ પારતી વખતે, વાપર્યા બાદ ચૈત્યવંદન કરતા, સવાર સાંજની ક્રિયા વખતે તથા પ્રવેશની અને માલારોપણની ક્રિયા વખતે, સ્થાપનાચાર્ય ખુલ્લા રાખવા નોંધએ.
- ૪૩ ઉપધાન સંબંધી એકાસણામાં મુખ્યવૃત્તિએ તો સરસ આહારનો નિષેધ છે, પરંતુ તપસ્યા વિશેષ હોવાથી શરીરશક્તિ નભાવવા માટે તેવા પદાર્થો લેવામાં આવે છે, તો પણ તેમાં અને તેટલી આસક્તિ તબવી, રસત્યાગ વૃત્તિસંક્ષેપ કરવો.
- ૪૪ માળા વહેલામાં વહેલી આસો સુદ ૧૦ એ પહેરી શકાય.
- ૪૫ ઉપધાનમાંથી નીકળ્યા પછી નો માળા પહેરવામાં આવે તો આગલો દિવસે એકાસણું, માળાના દિવસે ઉપવાસ અને પછીના દિવસે એકાસણું એમ ચતુર્થલકત કરવું.

સેનપ્રશ્નમાંની કેટલીક વિશેષ હકીકત

- ૪૬ મૂળવિધિએ ઉપધાન કરતી સ્ત્રીને ‘અંતરાય સંબંધી ત્રણ દિવસનો તપ તથા પવેચણું નકામું જતું નથી.’ એમ વૃદ્ધવાદ ચાલ્યો આવે છે. માટે સોળમા દિવસે વાચના અપાય છે. વાચના બાદ ત્રણ પોસહ કરાવાય છે. તેમાં પવેચણાની ક્રિયા કરાવાતી નથી. (ઉત્તર ૩૪)
- ૪૭ અંતરાય છતાં પણ શ્રાવિકાને મહાનિશીથના યોગવાળા પાસે જ ઉપધાનની ક્રિયા કરવી પડે. ખીજા પાસે ન થાય. (૧૯૪)
- ૪૮ યોગોદ્ગહનની ક્રિયામાં કેવળ નંદીસૂત્રના યોગવાળો માત્ર દેવવંદન કરાવે તો કલ્પે છે, પણ ઉપધાનની ક્રિયામાં કલ્પી શકે નહિ. (૭૧)
- ૪૯ ઉપધાનના ચાલુ તપમાં વીસસ્થાનક વગેરે તપ કરવો સૂઝે નહિ. (૩૨૧)
- ૫૦ જેમ સાધુઓને યોગવહન કર્યા સિવાય આગમસૂત્રોનું વાંચન પઠન વગેરે કલ્પતું નથી, તેમ શ્રાવકોને પણ ઉપધાન કર્યા સિવાય નવકાર મંત્ર વગેરે ભણવું. ગણવું કલ્પે નહિ.

શ્રી મહાનિશીથ સૂત્રમાં કહ્યું છે કે ‘હે ભગવન! પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધનું વિનય ઉપધાન અત્યંત દુષ્કર બતાવ્યું છે તો આવો તપ બાલ જીવોથી કેમ થાય?’

ઉત્તર-હે ગૌતમ ! જે કેઈ આ નિયંત્રણાને ન ઇચ્છે અને પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ સૂત્રને ઉપધાન કર્યા સિવાય ભણે ભણાવે ભણનારનું અનુમોહન કરે, તે પ્રિયધર્મી ન હોય, દૃઢધર્મી ન હોય, ભક્તિમાન ન હોય અને તે સૂત્રની હીલના કરે, અર્થની હીલના કરે, સૂત્ર અર્થ ઉભયની હીલના કરે, ગુરુની હીલના કરનારો બને. જે સૂત્રની યાવત્ ગુરુની હીલના કરનાર હોય તે ભૂત, ભવિષ્ય અને વર્તમાન તીર્થંકરોની આશાતના કરનાર થાય. આચાર્ય ઉપધ્યાય સાધુઓની આશાતના કરનાર થાય. શ્રુતજ્ઞાન, અરિહંત, સિદ્ધ સાધુઓની આશાતના કરનારો થાય. તે અનંત સંસાર સમુદ્રમાં રળે, સંવૃત્ત વિવૃત્ત ચોરાસી લાખ સંખ્યાવાળી શીત ઉષ્ણ અને મિશ્ર યેનિમાં લાંબો કાળ નિયંત્રણા-દુઃખો ભોગવે.

પરંતુ ઉપધાન કર્યા પહેલાં જેણે નવકાર મંત્ર વગેરે સૂત્રો ભણી લીધા હોય તેણે અવસર મળે વિલંબ કર્યા સિવાય વિધિપૂર્વક અવશ્ય ઉપધાન વહન કરી લેવા જોઈએ.

ઉપધાન કરાવ્યા પહેલાં જે બાળક આદિને જે નવકાર મંત્ર વગેરે ભણાવાય છે તે ‘જિતઆચાર’ થી ભણાવાય છે. સમજ થયા બાદ વિના વિલંબે ઉપધાન કરી લેવા જોઈએ. (૩૫૮)

૫૧ ત્રીજા વગેરે ઉપધાનમાં વિધિ પાનામાં સાત ખમાસમણા આપવાનું વિધાન દેખાતું નથી, તો પણ પરમ ગુરુ

શ્રી વિજય હીરસૂરીશ્વરજી મહારાજનો હુકમ છે કે 'આગળ માલારોપણુ વખતે ત્રીજા વગેરે ઉપધાનનો સમુદ્દેશ અને અનુજ્ઞા કરી દેવાય છે, તેથી તેઓનો ઉદ્દેશ પણુ કરવો જોઈએ.' તેથી સાત ખમાસમણુ દેવરાવવાં જોઈએ. (૩૭૭)

૫૨ છકીયા પછી છ મહિનામાં જ માળા પહેરવી જોઈએ. એવો એકાંત જાણ્યો નથી, પણુ જેમ અને તેમ વેલાસર પહેરાય તેમ કરવું તે શ્રેષ્ઠ છે. (૪૫૮)

૫૩ તપ પુરો થયે વાચના અપાય છે. પણુ તે તપના દિવસે જ આપવી એવો એકાંત જાણ્યો નથી. (૪૫૯)

૫૪ એકાસણુ વગેરેથી પણુ ઉતરવું કઠપે છે. પણુ યોગની જેમ છેલ્લે દિવસે તપ જ કરવો જોઈએ એવો નિયમ નથી. (૫૧૨)

૫૫ ઉપધાનમાં પ્રવેશેલા શ્રાવક શ્રાવિકાને કઠપસૂત્ર વાચનના પાંચ દિવસોમાં ઉપધાનમાંથી નીકળાય નહિ. ખાસ કારણે નીકળી જવું પડે તો આરંભનો ત્યાગ રાખે. (૫૫૪)

૫૬ ઉપધાન નહિ કરવામાં જ અનંત સંસારીપણું મહા-નિશીથમાં બતાવ્યું તે ઉત્સર્ગ નયને આશ્રયીને છે. તેથી જે જીવ નાસ્તિક થઈને ઉપધાન કરવામાં નિરપેક્ષ થાય તેને તે ફલ જાણવું, ખીજાને નહિ. (૬૮૫)

- ૫૭ અશ્રદ્ધાએ જે યોગ અને ઉપધાન કરે નહિ તે સાધુ અને શ્રાવક સૂત્ર ભણે અને નવકાર વગેરે સૂત્રો ગણે તો અનંત સંસારીપણું થાય એમ કહેવાય છે. (૯૪૮)
- ૫૮ ઉપધાનમાં ચોવિહાર ઉપવાસ કર્યો હોય તેને સાંજે સાંજની ક્રિયામાં ફરી પરચક્રખાણુ કરવું જોઈએ. ઉપધાન ન હોય તો તેનું સ્મરણુ કરવું પડે છે પણ ફરી પરચક્રખાણુ લેવું પડે તે જાણવામાં નથી. (૭૨૫)
- ૫૯ છએય ઉપધાનના નામો માલા વખતે થતી સમુદેસ અનુજ્ઞાની ક્રિયામાં લેવાય છે. બાકી રહેલ જે ઉપધાનનો ઉદેસ આગળના કાલમાં કરવામાં આવે છે, તેમાં દોષ નથી. (૭૬૬)
- ૬૦ ઉપધાનમાં ઉપવાસ વગેરે તપ કરવાનો વારો હોય છતાં તેવા પ્રકારના કારણથી નીવિ કરાવી શકાય છે. એટલે પાલી પલટી શકાય છે. (૭૭૬)
- ૬૧ અઠ્ઠાવીસું અને પાંત્રીસુ મૂલવિધિએ કરવામાં દિવસોનું ન્યુનપણું કે આધકપણું જાણ્યું નથી. તેમજ તે જે ઉપધાનમાંથી મહાન કારણુ આવી પડ્યું હોય, તો તપ પુરો થઈ ગયા પછી નીકળી જતાં જોવામાં આવે છે. પરંતુ દિવસની સંખ્યા જાણવામાં નથી. (૭૮૯)
- ૬૨ ક્રિયા કરતાં સ્થાપનાચાર્યાં અને ક્રિયા કરનારાઓની વચ્ચે તીર્થંથ પચેન્દ્રિય અને મનુષ્યની આડ ન પડે તેનું ધ્યાન રાખવું. આડ પડે તો ઈરિયાવહી કરવી જોઈએ.

- ૬૩ મુહુર્તપત્તિનું પડિલેહણુ ૫૦ જોલથી, ચરવજો, ઢંડાસન અને કંદોરો ૧૦ જોલથી અને બાકીનાં કપડાં ૨૫-૨૫ જોલ જોત્રીને પડિલેહણુ કરવું જોઈએ.
- ૬૪ સવાર સાંજ ક્રિયા કરવા જતાં, સ્થંડીલ માત્રુ જઈને આવ્યા પછી, દહિરાસરે દર્શન કરવા જતાં આવતાં કે કોઈ પણ કારણે સો ડગલાં ઉપરાંત જવું આવવું પડે ત્યારે ઇશિયાવહી કરી ‘ગમણુગમણુ’ આલોવવાં જોઈએ.
- ૬૫ સાંજની પડિલેહણુમાં મુકુસી પરચક્ષુખાણુ કથું હોય, તો પડિલેહણુ કર્યા બાદ, વિધિપૂર્વક પરચક્ષુખાણુ પારીને પાણી વાપરી શકાય અને પાણી ચૂકવ્યા પછી દેવ વંદન કરવું.
- ૬૬ ઉપધાનમાં કે અન્ય પૌષ્ઠ આદિમાં કામળી નાખવાના કાળ વખતે શરીર બરાબર ઢંકાય તે રીતે કામળી ઓઢીને જવું જોઈએ અને આવ્યા બાદ જે ઘડી સુધી તે કામળી ઉપર બેસવું કે સુવું નહિ. કટાસણું ઓઢીને જવાય નહિ.
- ૬૭ ઉપધાનની નીવી કે આયંબીલમાં લીલોતરી, આખું કઠોળ, ખાખરા, પાપડ કે બડુકા જોલે તેવી કોઈ પણ ચીજો, કે કાચી વિગઈ આદિ વપરાય નહિ.

૬૮ ઉપધાનમાં પુરુષોને હન્ટમત કરાવાય નહિ અને સ્ત્રીઓને માથુ ઓળી શકાય નહિ. માત્ર વાચનાના દિવસે માથામાં તેલ નાખવું હોય તો નાખી શકાય. પણ પાંચ તિથિએ વાચના આવે તો તેલ ન નખાય, તેમજ છકીયા ચોકીયાની વાચનામાં પણ તેલ નખાય નહિ.

૬૯ નીત્રી કે આયંખીલના દિવસે જન્મવાના સ્થાનમાં પ્રવેશ કરતાં 'જ્યણામંગલ' ઓલીને પ્રવેશ કરવો, પછી ધરિં કરી કાળે લઈ થાળી વાડકા આદિ પૂંજને મૌન પૂર્વક વાપરવું. ઓલવાની જરૂર પડે તો પાણી પી મોંઢું ચોકખું કરીને ઓલવું. એંઠા મોંઢે ઓલવું નહિ. તેમ વાપરવામાં આસક્તિ રાખવી નહિ.

૭૦ ઉપધાનમાં દાખલ થયા પછી ખહારથી કોઈ પણ વસ્તુ ગુરુમહારાજને પૂછ્યા સિવાય મંગાવાય નહિ તથા સાંસારિક લપમાં પડવું નહિ.

આ સિવાય ખીજ કેટલીક અપવાદિક હકીકત છે. તે પ્રવાહ તરીકે ગણાઈ જવાના ભયથી અત્રે લખવામાં આવેલ નથી, ઉપધાન વહેવરાવનારાએ ગુરુગમતા લઈ તેનો યથા ઉપયોગ, વિધિની પ્રતો વગેરે જોઈને કરવો.

એવં ક્યઉવહાણો, ભવંતરે સુલભ-ખોહિઓ હોબ્બ;
એયજ્જવસાણે વિહુ, ગોયમા આરાહગો ભણિઓ. ૧

૨૦. માલારોપણ વિધિ સમુદ્દેસ વિધિ

શુભ દિવસે શુભ મુહૂર્તે હીરકુસુમયુક્ત એકસો આઠ કુલ મંડિત માલા બનાવવી. (માળના આગલા દિવસે) ઘેરથી મહોત્સવ પૂર્વક માળા ગુરુ મહારાજ પાસે લાવી વાસુદેવથી પ્રતિષ્ઠાવી મહોત્સવ સહિત ઘેર લઈ જઈ, પાટ ઉપર પધરાવીને રાત્રી જાગરણ કરવું. પછી 'માળના દિવસે સવારમાં ગુરુ મહારાજ પાસે આવી શ્રીકૃષ્ણ અક્ષતાદિથી ખોખો ભરી નાંદની ચારે બાજુ એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી. પછી ખમાં ઇરિં કરી ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! વસતિ પવેઉં ? ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ભગવન્ ! મુક્ધાવસાહી. ગુરુ-તહત્તિ.

ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

મુહપત્તિ પડિલેહી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહા-શ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિકમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવા-ધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન સમુદ્દેસો. ગુરુ-સમુદ્દેસામિ.

ઇચ્છં. ૨ ખમાં સંદિસહ કિં ભણામિ ? ગુરુ-વંદિતા પવેહ.

ઇચ્છં. ૩ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ,
દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિકંભણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય
ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્ય-
સ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન,
ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન સમુદ્દિઠું
ઇચ્છામો આણુસદ્ધિં.

ગુરુ-સમુદ્દિઠું સમુદ્દિઠું ખમાસમણાણું હત્યેણં
સુરોણં અત્યેણં તદ્દુભયેણં ચિરપારચિયં કારણ્ણહિ
ગુરુગુણેહિં વુરિદ્ધણ્ણહિ નિત્યારગપારગા હોહ.

તહન્તિ. ૪-ખમા૦ તુમ્હાણં પવેધયં સંદિસહ
સાહૂણં પવેએમિ. ગુરુ-પવેહ.

ઇચ્છં. ૫ ખમા૦ નવકાર ગણી

૬-ખમા૦ તુમ્હાણું પવેધયં સાહૂણું પવેધયં
સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે
અમ્હં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ,
દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિકંભણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય
ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્ય-
સ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ષષ્ઠ
ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન સમુદ્દેસાવણી
કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્યં એક લોગસ્સ (સાગરવર-
ગંભીરા સુધી) નો કાઉં પારીને લોગસ્સ કહેવો.

પછી તિવિહોણુ પૂર્વક ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વાયાણુ સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! વાયાણુ લેશું ? ગુરુ-લેને.

ઇચ્છં. તિવિહોણુ પૂર્વક ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે સંદિસાહું ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ખેસણે ઠાઉં ? ગુરુ-ઠાએહ.

ઇચ્છં. ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં.

અનુજ્ઞા વિધિ

ખમાં ઇરેં કરી (વધુ ટાઇમ થયો હોય તો) ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી, ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અચ્હં પ્રથમ ઉપધાન પંચ-મંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવાઘ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાઘ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામ-સ્તવાઘ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવા-ઘ્યયન અનુજ્ઞાણુવણી નંદીકરંવણી વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-કરેમિ. ગુરુ સાત નવકારથી વાસક્ષેપ મંત્રીને ત્રણુ નવકાર ગણવા પૂર્વક વાસક્ષેપ નાખે.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન અનુજાણાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવ વંદાવો. ગુરુ-વંદાવેમિ.

ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં સાંદિં ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કેઈ ? ઇચ્છં પૃષ્ઠ ૨૮૩ ઉપરથી ઐ નમો પાર્શ્વનાથાયં ચૈત્યવંદન, આઠ થોયો, સ્તવન કહી જ્યવીયરાય પુરા કહેવા. પછી નાંદને પડદો કરાવી એ વાંદણા દઈ પડદો ફર કરાવી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવા-ધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન અનુજાણાવણી નંદીકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ઇચ્છકોરી ભગવન્ ! તુમહે અમહં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન

શકસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન અનુબાણાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં (ગુરુ પણ નંદીસૂત્ર કર્કાવણી કાઉં કરું ? આદેશ માગી) અન્નત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી)ને કાઉં કરી લોગસ્સં કહેવો. ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી નંદીસૂત્ર સંભળાવો. ગુરુ-સંભળો.

ઇચ્છં. ગુરુ ત્રણ નવકારરૂપ નંદી સંભળાવી વાસિક્ષેપ નાખી નિત્યારગપારગા હોહ ગુરુગુણેહિં વુદ્ધિજ્જહિં કહે.

શિષ્યો. તહત્તિ. ૧ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહા-શ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિકમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવા-ધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન અનુબાણુહં. ગુરુ-અનુબાણુમિ.

ઇચ્છં ૨ ખમાં સંદિસહ કિં ભણુમિ ? ગુરુ-વંદિત્તા પવેહં.

ઇચ્છં ૩ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે

અમહં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન અનુન્નાય ઇચ્છામો આશુસદ્ધિ.

ગુરુ-અનુન્નાય અનુન્નાય ખમાસમણાણુ ડત્થેણુ સુરોણુ અત્થેણુ તદ્દુલયેણુ સમ્મં ધારજ્જાહિ અન્નેસિં ચ પવેજ્જાહિ ગુરુગુણેહિં વુરિદ્ધજ્જાહિ નિત્થારગપારગા હોહ.

શિષ્ય-તહત્તિ. ૪ ખમાં તુમ્હાણુ પવેઘયં સાહૂણુ પવેએમિ ? ગુરુ-પવેહ.

(અહીં ચતુર્વિધસંઘમાં વાસક્ષેપવાજા ચોખા વહેંચવા)

ઇચ્છં. ૫ ખમાં નાંદને ચારે ખાણુ એક એક નવકાર ગણુતા ત્રણુ પ્રદક્ષિણા આપે. (ચતુર્વિધ સંઘ ત્રણુ વખત તેઓના માથા ઉપર ચોખા નાંખી વધાવે.)

૬ ખમાં તુમ્હાણુ પવેઘયં સાહૂણુ પવેઘયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ-કરેહ.

ઇચ્છં. ૭ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમહં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિક્રમણુ શ્રુતસ્કંધ, તૃતીય

ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્ય-સ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામસ્તવાધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ-સિદ્ધસ્તવાધ્યયન અનુ-જાણાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અનત્યં એક લોગસ્સ (સાગરવરગંભીરા સુધી)નો કાઉં પારીને લોગસ્સ કહેવો.

(જેઓ ઉપધાનમાંથી નીકળી ગયા હોય તેમને પવેયણું કરાવવાનું નહિ. પણ ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવરાવવું.) ઉપધાનમાં હોય તેઓએ

પછી ખમાં ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! પવેયણા મુહપત્તિ પડિલેહું ? ગુરુ-પડિલેહો.

ઇચ્છં. મુહં પડિલેહી યે વાંદણાં ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં પ્રથમ ઉપધાન પંચમંગલ મહાશ્રુતસ્કંધ, દ્વિતીય ઉપધાન પ્રતિકમણુ શ્રુત-સ્કંધ, તૃતીય ઉપધાન શકંસ્તવાધ્યયન, ચતુર્થ ઉપધાન ચૈત્યસ્તવાધ્યયન, પંચમ ઉપધાન નામ-સ્તવાધ્યયન, ષષ્ઠ ઉપધાન શ્રુતસ્તવ સિદ્ધસ્તવા-ધ્યયન સમુદેસાવણી આણુજાણાવણી નંદી કરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી નંદીસૂત્ર સંભળાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવણી માલા પહિરાવણી પાલી તપ કરશું. ગુરુ-કરજો.

ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી પરચક્ખાણુનો આદેશ દેશોણ. ગુરુ-પરચક્ખાણુ કરાવે.

ઝે વાંદણાં ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ લગવન્ !
ઝેસણે સંદિસાહુ ? ગુરુ-સંદિસાવેહ.

ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંદિ૦ લગવન્ ! ઝેસણે
ઠાઉ ? ગુરુ-ઠાએહ.

ઇચ્છં. ખમા૦ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં.

બધા (ઉપધાનમાંથી નીકળી ગયા હોય તેઓ પણ સાથે)
ખમા૦ ઇચ્છકારી લગવન્ ! પસાય કરી મમ માલા
પહેરાવેજી. ગુરુ-પહિરો. ઇચ્છં.

પછી ગુરુ સાત નવકારે પ્રતિષ્ઠિત-મંત્રેલી માલા,
સ્વજન સંબંધી પાસે પ્રહ્મચર્યાદિ વ્રત-નિયમ યથાશક્તિ
કરાવી. માલા તેમના હાથમાં આપે. તેઓ માલાને વંદન
કરી સાત નવકાર ગણી (ઉપધાનવાહક પણ પ્રભુ સન્મુખ
સાત નવકાર ગણે) માલા પહેરાવે. ગુરુ વાસક્ષેપ નાખે.
પછી માલા પહેરનાર માલા સહિત નાંદને ચારે બાજુ
એક એક નવકાર ગણવા પૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે.
પછી ખમા૦ ઇચ્છકારી લગવન્ ! પસાય કરી હિતશિક્ષા
પ્રસાદ કરશેજી. ગુરુ મહારાજ ઉપદેશ આપે.

કૃત્વા પૌષ્ઠમક્ષતં પ્રતિદિનં સામાયિકં ચાદરાત્,
વ્યાપારં પરિહૃત્ય બંધજનકં સંપૂર્ણં શુદ્ધં તપઃ;
ભક્તિં તીર્થપતેર્વિધાય વિધિના સાધ્વાદિસંધે તતો,
ધન્યૈઃ શુદ્ધધનેન સૌખ્યજનકં સ્ત્રોત્રોપણું કારિતં. ૧

મુક્તિરમા વરમાલા, સુકૃતજલાકર્ષણે ઘટ્ટીમાલા;
સાક્ષાદિવ ગુણુમાલા, માલા પરિધીયતે ધન્યૈઃ- ૨
નાણું પયાસગં સોહગો, તવો સંજમો ય ગુત્તિકરો
તિણુડં પિ સમાયોગો, મુક્યો ગ્રિણુસાસણે ભણિઓ. ૩

માલા પહેરાવવાના સ્થાને વાણંતનાદ-ગીતગાન, દેવપૂજાદિ પ્રભાવનાનાં કાર્યો થવાં જોઈએ. માલા પહેરનાર તે દિવસે ઉપવાસ અથવા આયંબીલનો તપ કરે અને તે દિવસે રાત્રિપૌષધ કરે. તથા તે દિવસથી છ મહિનાનું પ્રહાર્યપાલન, ભૂમિશયન તથા એકાસણું કરવાનો-છેવટે જઘન્યથી દશ દિવસનો નિયમ પાળે.

૧ 'ગુત્તિકરો' પાઠાંતર.

૧૯. આલોચના યંત્ર

ઉપધાન પૌષધસ્વાધ્યાય			ઉપવાસ છવ વિરાધના દીઠ			પૌષધ સ્વાધ્યાય
પહેલું	૩	૬૦૦૦	૪	૧	૨૦૦૦	ઉપધાન ખીજ વિરા- ધના થઈ હોય તેની આલોચના વધારે ગણાવી
ખીજું	૩	૬૦૦૦	૪	૧	૨૦૦૦	
ત્રીજું	૬	૧૨૦૦૦	૬	૧	૨૦૦૦	
ચોથું	૧	૨૦૦૦	૧	૧	૨૦૦૦	
પાંચમું	૫	૧૦૦૦૦	૫	૧	૨૦૦૦	
છઠું	૧	૨૦૦૦	૧૧	૧	૨૦૦૦	

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથાય નમઃ :

શ્રી પ્રવ્રજ્યા-યોગાદિ વિધિ સંગ્રહ

દુષ્કૃતગર્હા તથા અતીતભવપાપાધિકરણ
પુદ્ગલ વેસિરાવવાની વિધિ

૧-પિઠિયા

ધર્મશાન્તિજિનં નત્ત્વા, પ્રેમજમ્બૂગુરૂંસ્તથા ।
અતીતભવપાપાનાં, વક્ષ્યે ક્રિયાં વિસર્જનીમ્ ॥

આ ક્રિયાનો શુભ હેતુ

શ્રી વીતરાગ પરમાત્માના શાસનમાં જીવોને કર્મ-
બંધના હેતુઓ (કારણો) મિથ્યાત્વ, અવિરતિ, કષાય અને
યોગ-આ ચાર બતાવવામાં આવ્યા છે. જ્યાં સુધી યોગ
હોય ત્યાં સુધી જીવનો મોક્ષ થઈ શકતો નથી, કષાય હોય
ત્યાં સુધી કેવળ જ્ઞાન થતું નથી, અવિરતિ હોય ત્યાં સુધી

વિરતિ (વત પાલન) થઈ શકતું નથી, મિથ્યાત્વ હોય ત્યાં સુધી શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતના વચન પર શ્રદ્ધા-સમ્યક્ત્વ થઈ શકતું નથી, અર્થાત્ મિથ્યાત્વ ગયા પછી જ સમ્યક્ત્વ આવે છે, અવિરતિ ગયા પછી વિરતિ આવે છે, કષાય ગયા પછી કેવળજ્ઞાન થાય છે અને મન-વચન-ક્રયાના યોગ ગયા પછી જ સિદ્ધપણું પ્રગટ થાય છે.

જ્યાં સુધી જીવ અવિરતિમાં હોય છે ત્યાં સુધી આ ભવના અને પૂર્વ ભવોના પાપકર્મોના પ્રવાહ ચાલુ રહે છે, અનાદિ કાળથી સંસારમાં પરિભ્રમણ કરતા જીવોએ જે જે શરીરો મૂકેલાં છે, તે તે શરીરો દ્વારા થઈ રહેલાં હિંસાદિ પાપકાર્યોનો અશુભકર્મબંધ (અવિરતિ હોવાથી) અહીં આ ભવમાં પણ લાગી રહ્યો છે, પણ અહિંસાદિ પુણ્યકર્મોનો પુણ્યબંધ (અનુમોહના નહિ હોવાથી) થતો નથી, અવિરતિજન્ય આ પાપકર્મોનો બંધ, ત્યારે જ અટકે કે જ્યારે પૂર્વના તે તે શરીરોને પુદ્ગલોને વોસિરાવી દેવામાં આવે, તે માટે જ ભૂતકાળમાં મૂકેલા શરીર-પુદ્ગલોને (પાપાધિકરણોને) વોસિરાવી દેવા જોઈએ અને વિરતિમાં આવી જવું જોઈએ, જેથી ઘણા પાપકર્મોના બંધથી બચી જવાય. આ હેતુથી આ ક્રિયા કરાવવામાં આવે છે. જીવને કર્મબંધ કેવી રીતે લાગે છે તે અંગે શ્રી ધર્મપરીક્ષા આદિ ગ્રંથોમાં આવતા પાઠો અહીં આપવામાં આવ્યા છે-

(૧)

“ કર્મમં બંધઘ પાવં, જ્ઞે ખલુ અણુવરયતિવ્વ-
પરિણામો; અસુહાણુબંધજ્ઞેગા, અણંત સંસારિચ્ચા તરસ. ૧
અત એવાભોગાદનાભોગાદ વોત્સૂતભાષિણામપીહ જન્મનિ
જન્મનાન્તરે વાડ્ડલોચિતપ્રતિકાન્તતત્પાતકાનામનુબન્ધ-
વિચ્છેદાન્નાન્તસંસારિતા, કેવલમનન્તભવવેદનિરુપકમકર્મ-
બન્ધે તન્નિ:શેષતાં યાવત્ પ્રાયશ્ચિત્તપ્રતિપત્તિરેવ ન સ્યાત્,
અધ્યવસાયવિશેષાત્, નિયતોપકમણીયસ્વભાવકર્મબન્ધે
ચેહ જન્મની જન્માતરે વા પ્રાયશ્ચિત્તપ્રતિપત્તિ: સ્યાત્. ”

(ધર્મપરીક્ષા, પૃષ્ઠ ૨૨)

અર્થ—‘ ખરેખર ! જ્ઞેનો સંકિલ્પ અધ્યવસાય
અટકયો નથી, તે અશુભ અનુબંધવાળા પાપકર્મને બાંધે
છે, પછી તે અશુભ અનુબંધના યોગે ફરી ફરીને અશુભ
કર્મની પરંપરા ચાલવાથી તેને અનંત સંસારીપણું થાય
છે, અર્થાત્ તે અનંતકાલ સુધી સંસારમાં ભમે છે.

તે કારણથી જાણતાં કે અજાણતાં ઉત્સૂત પ્રરુપણા
કરનારાઓ પણ જ્ઞે આ જન્મમાં કે ખીજા જન્મમાં પાપ-
કર્મોનું ગુરુ આગળ નિવેદન અને પ્રતિક્રમણ કરે છે, તો
તે પાપના અનુબંધનો નાશ થવાથી પછી અનંત સંસારીપણું
થતું નથી. આમ તો અનંત ભવો સુધી અવશ્ય ભોગવવું
પડે એવું કોઈ એક નિરુપકમ કર્મ બંધાતું નથી, પરંતુ
એક વાર બંધાએલા પાપકર્મના ઉદ્ધયે ફરી તેવાં દુષ્કૃત્ય

કરી કર્મબંધ, એના ઉદ્ધયે પાણું એ જ રીતે કર્મબંધ, એમ પરંપરા અનંત લવ સુધી ચાલી શકે છે, પણ બે બંધાયેલા કર્મમાંથી મર્મસ્વરૂપ અનુબંધ તોડી નંખાય, તો પરંપરા અટકી અનંતસંસારીતા મીટે છે, પણ બે આમ પરંપરાને બદલે અનંત લવ સુધી વેઠવા લાચક માત્ર એક જ નિરુપકમ કર્મનો બંધ થયેા હોય તો એ અવશ્ય લોગ્યકર્મ જ્યાં સુધી સમાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી તેવા પ્રકારના અધ્યવસાય વિશેષના કારણે પ્રાર્થાશ્રિતનો સ્વીકાર જ ન હોય. નિયત ફેરફાર થઈ શકે તેવા સ્વભાવવાળા કર્મબંધમાં આ જન્મમાં કે જન્માંતરમાં તેનું પ્રાર્થશ્રિત થઈ શકે છે અને તેથી આલોચના પ્રતિકમણુ કરવાથી, દુષ્ટકર્મ તેવા પ્રકારના ફળને આપવા માટે સમર્થ થઈ શકતાં નથી. ’

(૨)

“ અતીતકાલપરિમુક્તાનિ હિ શરીરાદીનિ પુદ્ગલ-
 રૂપત્વાત્ સમાસાદિતપરિણામાન્તરાણિ તદવસ્થાનિ વા
 ચાવદપિ યોગકરણક્રમેણ ન ત્યજ્યન્તે ભાવતસ્તાવદપિ
 ભલ્લીતોમરકર્ણિકાંધનુજીવાસ્નાયુશરવાજક્રીચકશલાઠાઘા-
 કારેણ પરિણતાનિ પ્રાણિનાં પરિતાપમવદ્રાવણા વા
 વિદધન્તિ સન્તિ પૂર્વઠસ્ય કર્તુરવધેન યોગમાપાદ્યન્તિ.
 પ્રતીતં ચૈતલ્લોઠે—યસ્સ પરિગ્રહે વર્તમાનઃ પરમાકોશતિ
 હન્તિ વ્યાપાદ્યતિ વા તત્ર પરિગ્રહિતુર્દોષસ્તમપકારિણુ-
 મપરિત્યજતઃ, ન ચ અનયૌવ યુક્ત્યાડવધ ક્ષયહેતવઃ

શરીરપુદ્ગલાઃ પુણ્યહેતવો વા પૂર્વકસ્ય કર્તુઃ પાત્ર-
ચીત્ર-દંડક-પ્રતિશ્રયાહારપરિણત્યા તપસ્વિનામુપકાર-
કત્વાત્ પ્રસન્ન્યન્તે, નૈતદેવમવધમવિરતિહેતુકમ્ નિર્જરા
તુ વિરતિહેતુકૈવ, પુણ્યં ચ વિરતિહેતુકમેવ ભૂયસા,
નહિ પાપાસ્ત્રવાદનિવૃત્તઃ પુણ્યેન કર્મનિર્જરયા વા
યુજ્યત ઇતિ. ”

(તત્ત્વાર્થાધિપત્તમસૂત્ર. શ્રી સિદ્ધસેતુગણિ ટીકા. ભાગ-૨ અધ્યયનં
૭, સૂત્ર ૮, પૃષ્ઠ ૬૬)

ભાવાર્થ—‘ ભૂતકાળમાં મૂકેલાં શરીરો વગેરે
પુદ્ગલરૂપ હોવાથી તે શરીરો ખીજા પરિણામને પામ્યા
હોય કે તેની જ અવસ્થામાં એટલે તે રૂપે રહેલાં હોય તે
સઘળાં શરીર આદિ પુદ્ગલોનો જ્યાં સુધી ભાવપૂર્વક મન
વચન અને કાયાથી ત્યાગ ન કરાય ત્યાં સુધી, તે (શરીરાદિ)
પુદ્ગલોમાંથી અનેલા ભરૂંદી, ભાલા, કણિકા, -કલમ, ધનુષ, ઘોરી,
નાડી, બાણ, બાણનું પોંછું, ખીલા, લાકડી વગેરે
રૂપે અનેલી તે વસ્તુઓ જીવોને જે પીડા કરે કે જીવોનો
નાશ કરે તે, તે પુદ્ગલો જે જીવનાં હોય તે જીવો જ્યાં
હોય (જે ગતિમાં હોય) ત્યાં તેને તે પાપકર્મનો યોગ
(બંધ) થાય છે. લોકમાં પણ એ પ્રસિદ્ધ છે કે જે જેના
કર્મજામાં હોય તે ખીજાને આકોશ કરે, હજી કે મારે તે,
જે તેના માલિકે તેનો ત્યાગ કર્યો ન હોય તે તેનો માલિક
દોષિત ગણાય છે.

એમ ન કહેવું કે ‘ આ યુક્તિથી જે શરીરાદિ પુદ્ગલો

પાપનો ક્ષય કરે કે પુણ્યના હેતુરૂપ થાય, એટલે કે તે શરીરોમાંથી પાત્ર, વસ્ત્ર, દંડ, ઉપાશ્રય, આહાર આદિ બનેલી વસ્તુઓ તપસ્વીઓને ઉપકારક થાય છે, માટે તે જીવોને પુણ્ય થશે.' કેમ કે પાપબંધ થવામાં અવિરતિ હેતુ છે અને નિર્ગરા તો વિરતિ હેતુક જ છે અને પુણ્ય પણ ઘણી વિરતિથી થનારું હોય છે. આથી પાપ આશ્રવથી નિવૃત્ત નહિ થયેલાને પુણ્ય કે કર્મનિર્ગરા યુક્ત નથી.'

(૩)

“યત પૂર્વમુક્તા લક્ષ્મીઃ પુત્રસ્ય વાડન્યસ્ય હસ્તે ચટતિ સ પુરુષો યાનિ પાપકર્માણિ સમાચરતિ તસ્ય પાપસ્ય વિભાગો લક્ષ્મીસંચયઠારકઃ પુરુષો યત્ર ભવે વર્તતે તત્ર સ્વયમેત્રાનીષિસતોડપ્યાયાતિ, ‘મદ્દીયમિમમ્’ ઇતિ કૃત્વા પારવશ્યેન મુક્તત્ત્વાદવશ્યં પાપવિભાગો આયાતિ, ન તુ પુણ્ય વિભાગોડનનુમતત્વાત્.”

(ધન્યચરિત્ર પદ્મવ ૭ મું ધનકર્માનું દર્શાવત)

—‘પૂર્વે મૂકેલી લક્ષ્મી પુત્ર અથવા ખીજના હાથમાં આવે છે, તે પુરુષ (તે લક્ષ્મી દ્વારા) જે પાપકર્મો આચરે તે પાપનો વિભાગ, લક્ષ્મી મુકી ગયેલો પુરુષ જે ભવમાં હોય ત્યાં તેની ઇચ્છા ન હોય તો પણ તે પાપકર્મ તેને લાગે છે, અર્થાત્ તે પાપકર્મથી તેનો આત્મા બંધાય છે, કેમ કે ‘આ માં છે’ એ મમત્વ હોવાથી પરવશતાથી મુકેલું હોવાથી અવશ્ય પાપનો વિભાગ આવે છે પરંતુ પુણ્યનો વિભાગ આવતો નથી કેમકે અનુમોહના નથી માટે.’

(૪)

“ જ જ દેહે ગ્રહીને મૂક્યાં, જહથી તે હિંસા થાય;
પાપ આકર્ષણ અવિરતિ યોગે, જીવ તે કર્મે બંધાય.

રે પ્રાણી૦-૩

સાયક દેહના જીવ જ ગતિમાં, વસિયા તસ હોય કર્મ;
રાજ રંકને ક્રિયા સરખી, ભગવતી અંગનો મર્મ.

રે પ્રાણી૦ ”-૪

(જ અષ્ટાષ્ટનું સ્તવન, ઠાલ ૨ જ)

શ્રી ભગવતી સૂત્રમાં પણ નીચે પ્રમાણે પાઠો આવે છે—

(૫)

“ પુરિસેણું ભંતે ! ધણું પરમુસઈ ધણું પરમુસિતા
ઉસું પરમુસઈ ૨ ઠાણું ઠાધ ઠિચ્યા આયતકણુણાયં
ઉસું કરેતિ આયયકનાયયં ઉસું કરેતા ઉરૂઠં વેહાસં
ઉસું ઉવિહધ ૨ તતો ણું સે ઉસું ઉરૂઠં વેહાસં
ઉવિહિએ સમાણે બઠં તત્થ પાણાઠં ભૂયાઠં જીણાઠં
સત્તાઠં અભિહણુધ વત્તેતિ લેસેતિ સંધાએધ સંધટ્ટેતિ
પરિતાવેધ કિલામેધ ઠાણાએ ઠાણું સંકામેધ જીવિયાએ
વવસેવેધ તએ ણું ભંતે ! સે પુરિસે કતિ કિરિએ ? ”

અર્થ:— ‘ હે ભગવન્ ! જે મનુષ્ય ધનુષ ગ્રહણ
કરે છે, ધનુષ ગ્રહણ કરીને બાણ ગ્રહણ કરે છે, બાણ
ગ્રહણ કરી સ્થાન ઉપર બેસે છે, સ્થાન ઉપર બેસીને
(ધનુષ ઉપર બાણ ચઢાવીને) ધનુષની દોરી ઠાન સુધી બેંચે

છે. પછી વૃક્ષ, શિખર આદિ ઉપર ઊંચું (ખાણુ) છોડે છે. ખાણુ ઊંચું જતાં ત્યાં રહેલા પ્રાણુ (બેઇન્દ્રિય, તેઇન્દ્રિય, ચઉરિન્દ્રિયના જીવો) ભૂત (વનસ્પતિના જીવો) જીવ (પંચેન્દ્રિય જીવો) સત્વ (પૃથ્વીકાય આદિ જીવો)ને હણે છે, એકડા કરે છે, ભેગા કરે છે, એક બીજાને પીડા ઉપજાવે છે, કંઈક સ્પર્શ કરે છે, ચારે ખાણુ પીડા ઉપજાવે છે, એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ ફેંકી દે છે, ચાવત મારી નાખે છે, તો હે ભગવન્ ! તે મનુષ્યને કેટલી ક્રિયાઓનું પાપ લાગે છે ? ઇતિ પ્રશ્ન.

“ ગૌતમ ! જનં ચ જ્ઞં સે પુરિસે ધણું પરામુસર્થં
ર જન ઉન્વિહ્મ તાવં ચ જ્ઞં સે પુરિસે કાતિકાએ
જન પાણાતિવાયકિરિયાએ પંચહિં કિરિયાહિં પુદ્ગે,
જસિ પિ ચ જ્ઞં સરીરેહિં ધણું નિવ્વત્તિએ તેવિ ચ જ્ઞં
જના કાઇયાએ જન પંચહિં કિરિયાહિં પુદ્ગા, એવં
ધણુપુદ્ગે પંચહિં કિરિયાહિં, જના પંચહિં, હહારુ
પંચહિં, ઉસૂ પંચહિં, સરે પત્તણે ક્લે હહારુ પંચહિં. ”

(સૂત્ર ૨૦૬, શ્રી ભગવતી સૂત્ર)

અર્થ—‘ હે ગૌતમ ! જે મનુષ્ય ધનુષ ગ્રહણુ કરે છે, ધનુષ ગ્રહણુ કરીને ચાવત ખાણુ છોડે છે, તે મનુષ્ય કાયિકી, અધિકરણુકી, પ્રાદેષિકી, પારિતાપનિકી અને પ્રાણાતિપાતિકી એમ પાંચે ક્રિયાના પાપથી અંધાય છે. એ જ પ્રમાણે જે જીવના શરીરથી ધનુષ, ધનુષપૃષ્ઠ, હહારુ

(સ્નાયુ), બાણ, સર, પત્ર, ફલ બન્યું હોય તે જીવ જે ભવમાં હોય ત્યાં તે જીવો પણ પાંચે ક્રિયાના પાપથી બંધાય છે.' ઇતિ ઉત્તર.

અહીં શંકા કરવામાં આવી છે કે—' જે માણસ બાણ છોડી દિસા કરે છે તે માણસને પાંચે ક્રિયાઓ લાગે તે અરાબર લાગે છે, પણ ધનુષ આદિ જે જીવના શરીરમાંથી બનેલાં હોય તે જીવને પાંચે ક્રિયાનાં પાપ કેવી રીતે લાગે ? કેમ કે તે વખતે બાણ આદિ નિર્જીવ-જીવ રહિત છે, તેા એ પ્રમાણે સિદ્ધના જીવોને પણ પ્રાણાતિપાતાદિ પાપક્રિયા લાગશે. વળી જેમ ધનુષ આદિના જીવને પાપક્રિયા લાગે છે તે પ્રમાણે જે જીવનાં શરીરો, જીવરક્ષા આદિમાં વપરાતાં હોય તે જીવોને પુણ્યકર્મ બંધાવું જોઈએ. '

આ શંકાના સમાધાનમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે— ' અવિરતિપરિણામથી બંધ થાય છે. અવિરતિનો પરિણામ જેમ તે પુરુષને છે તે જ પ્રમાણે ધનુષ આદિ બનેલા શરીરના જીવને પણ અવિરતિનો પરિણામ છે, માટે તે જીવોને કર્મબંધ થાય છે. જ્યારે સિદ્ધના જીવોને અવિરતિ નથી, તેથી તેઓને કર્મબંધ થતો નથી. જીવરક્ષા આદિમાં વપરાતા જીવોને વિવેક (અનુમોદના નહિ હોવાથી) પુણ્યબંધ થતો નથી, આ પ્રમાણે શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતોએ કહેલ છે અને તે પ્રમાણે શ્રદ્ધા રાખવી જોઈએ. '

(૬)

“ પુરિસેણું ભંતે ! અયં અયકોદૃસિ અયોમએણું સંડાસએણું ઉવ્વિહમાણે વા પવ્વિહમાણે વા કતિઠિરિએ ?

ગોચમા ! જવ ચ ણું જે પુરિસે અયં અયઠાદૃંસિ અયો-
મએણું સંડાસએણું ઉવ્વહિતિ વા પવ્વહિતિ વા તાવ
ચ ણું સે પુરિસે કાતિયાએ જવ પાણાઈવાયઠિરિયાએ
પંચહિં ઠિરિયાહિં પુદ્ઠે, જસિં પિ ચ ણું જ્જવાણું
શરીરેહિંતો અએ નિવ્વત્તિએ સંડાસએ નિવ્વત્તિએ
ઠંગાલા નિવ્વત્તિયા ઠંગાલકરૂહણિ નિવ્વત્તિયા ભત્થા
નિવ્વત્તિયા તે વિ ણું જ્જવા કાઈયાએ જવ પંચહિં
ઠિરિયાહિં પુદ્ઠા. ”

અર્થ—અશ્ન—હે ભગવન્ ! લોઢાની ભક્કિમાંથી
લોઢાના સાણસા વડે લોઢાને કાઢતાં કે નાંખતાં પુરૂષને
કેટલી ક્રિયાઓ લાગે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ ! જે પુરુષ લોઢાની ભક્કિમાંથી
લોઢાના સાણસા વડે લોઢાને કાઢે છે, કે નાંખે છે તે
પુરુષ કાયિકી, અધિકરણિકી, પ્રાદેષિકી, પારિતાપનિકી
અને પ્રાણુતિપાતિકી—આ પાંચે ક્રિયાના પાપથી બંધાય છે,
વળી જે જીવોનાં શરીરમાંથી લોઢું બન્યું હોય, લોઢાની
ભક્કિ બની હોય, સાણસો બન્યો હોય, અંગારા બન્યા
હોય, અંગારા કાઢવાનો કડછો બન્યો હોય, ભાઠો બન્યો
હોય, તે જીવો પણ પાંચે ક્રિયાના પાપકર્મથી (જે ગતિમાં
રહ્યા હોય ત્યાં) બંધાયા કરે છે અર્થાત્ તેના અંગે જે
જે વસ્તુઓ વપરાતી હોય, તે તે વસ્તુઓ જે જીવના
શરીરમાંથી બની હોય તે જીવોને પણ પાપકર્મ લાગે છે.’

“ પુરિસેણું ભંતે ! અયં અયકાદ્દાઓ અયોમએણું સંડાસએણું ગહાય અધિકરણિંસિ ઉક્ષિખ્વમાણે વા નિક્ષિખ્વમાણે વા કતિ કિરિએ ? ગોયમા ! જવ ચણું સે પુરિસે અયં અયકાદ્દાઓ જવ નિક્ષિખ્વમઠ વા તાવ ચણું સે પુરિસે કાઠયાએ જવ પાણાઠવાયકિરિયાએ પંચહિં કિરિયાહિં પુદ્દહે, જસિં પિણું જીવાણું શરીરેહિંતો અયો નિવ્વત્તિએ, સંડાસએ નિવ્વત્તિએ, ચમ્મઠે નિવ્વત્તિએ, મુદ્દિએ નિવ્વત્તિએ, અધિકરણ નિવ્વત્તિએ અધિકરણિં ખોડી નિવ્વત્તિએ ઉદગદોણી નિવ્વત્તિએ અધિકરણસાલા વિવ્વત્તિયા તે વિણું જીવા કાઠયાએ જવ પંચહિં કિરિયાહિં પુદ્દા. ”

(સૂત્ર-૫૬૩ શ્રી ભગવતી સૂત્ર.)

અર્થ—અશ્ન—‘હે ભગવન્ ! લોઢાની ભક્ષિમાંથી લોઢાના સાણસા વડે લોઢાને પકડીને અધિકરણને વિષે કાઢતાં કે નાખતાં પુરુષને કેટલી ક્રિયાઓ લાગે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ ! તે પુરુષને યાવત્ જે જીવના શરીરમાંથી તે સાધનો અન્યાં હોય તે જીવને (જ્યાં રહ્યા હોય ત્યાં) પણ પાંચે ક્રિયાઓનાં પાપ લાગે છે. યાવત્ લોહું, સાણસો, ઘન, મોટો ઘન, એરણ, લોહું, ઠંડું કરવાની પાણીની કુંડી, લોહશાળા આદિ જે જીવોના શરીરમાંથી અનેલાં હોય તે જીવો જે કોઈ ગતિમાં રહેલા

હોય ત્યાં તે જીવો પાંચે પ્રકારની ક્રિયાના પાપકર્મથી અંધાય છે. ’

(૭)

“ જીવેણું ભંતે ! કિં અધિકરણી અધિકરણું ? ગાયમા ! જીવે અધિકરણી વિ અધિકરણું પિ, સે ક્ષણદ્રઠેણું ભંતે ! એવં વુચ્ચઈ જીવે અધિકરણી વિ અધિકરણું પિ ? ગાયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ, સે તેણદ્રઠેણું જવ અધિકરણુંપિ. નેરઘએણું ભંતે ! કિં અધિકરણી અધિકરણું ? ગાયમા ? અધિકરણી વિ અધિકરણું પિ, એવં જહેવ જીવે તહેવ નેરઘએ, એવં નિરંતરં જવ વેમાણિએ.

જીવેણું ભંતે ! કિં સાહિકરણી નિરહિકરણી ? ગાયમા ! સાહિકરણી નો નિરહિકરણી, સે ક્ષણદ્રઠેણું પુચ્છા, ગાયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ, સે તેણદ્રઠેણું જવ નો નિરહિકરણી એવં જવ વેમાણિએ.”

અર્થ—પ્રશ્ન—હે ભગવન્ ! જીવો જીવહિંસાના કારણવાળા છે કે કારણરૂપ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ ! જીવો જીવહિંસાના કારણવાળા પણ છે અને કારણરૂપ પણ છે.

પ્રશ્ન—શા કારણથી ? ઉત્તર—અવિરતિ હોવાથી. આ જ પ્રમાણે નારકીના જીવોથી યાવત્ વૈમાનિક સુધીના જીવો હિંસાના કારણવાળા પણ છે અને કારણરૂપ પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવન્ ! જીવો અધિકરણ સહિત છે કે અધિકરણ રહિત છે ? ઉત્તર—હે ગૌતમ ! જીવો અધિકરણ સાહિત છે, અધિકરણ રહિત નથી.

પ્રશ્ન—શા કારણથી ? ઉત્તર—અવિરતિને લીધે. આ પ્રમાણે યાવત્ વૈમાનિક દેવો સુધી.

“જીવેણું ભંતે ! કિં આયાહિકરણી પરાહિકરણી તદ્દુભયાહિકરણી ? ગોયમા ! આયાહિકરણી વિ પરાહિકરણી વિ તદ્દુભયાહિકરણી વિ. સે ક્ષણદ્વૈણું ભંતે ! એવં વુચ્ચઈ જવ તદ્દુભયાહિકરણી વિ ? ગોયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ, સે તેણદ્વૈણું જવ તદ્દુભયાહિકરણી વિ, એવં જવ વેમાણિએ.

જીવેણું ભંતે ! અધિકરણે કિં આયરૂપઓગનિવ્વત્તિએ પરરૂપઓગનિવ્વત્તિએ તદ્દુભયરૂપઓગનિવ્વત્તિએ ? ગોયમા ! આયરૂપઓગનિવ્વત્તિએ વિ પરરૂપઓગનિવ્વત્તિએ વિ તદ્દુભયરૂપઓગનિવ્વત્તિએ વિ. સે ક્ષણદ્વૈણું ભંતે ! એવં વુચ્ચઈ ? ગોયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ, સે તેણદ્વૈણું જવ તદ્દુભયરૂપઓગનિવ્વત્તિએ વિ, એવં જવ વેમાણિએ. ”

(શ્રી ભગવતી સૂત્ર. સૂત્ર ૫૬૪)

અર્થ—પ્રશ્ન—‘ ભગવન્ ! જીવો પોતે હિંસા કરવાવાળા છે, કે ખીજની પ્રેરણાથી હિંસા કરવાવાળા છે કે ઉભયના સંયોગે હિંસા કરવાવાળા છે ? ઉત્તર—હે ગૌતમ ! ત્રણેય રીતે જીવો હિંસા કરવાવાળા છે. પ્રશ્ન—કયા કારણથી ? ઉત્તર—અવિરતિને લીધે યાવત્ વૈમાનિક દેવો સુધી.

પ્રશ્ન—હે ભગવન્ ! જીવો પોતાના મન આદિના વ્યાપારથી કે ખીજના વ્યાપારથી કે ઉભયના વ્યાપારથી અધિકરણુ છે ? ઉત્તર—પોતાના મન આદિના વ્યાપારથી યાવત્ ત્રણેય રીતે જીવો અધિકરણુ છે. પ્રશ્ન—કયા કારણથી ? ઉત્તર—અવિરતિને લીધે. યાવત્ વૈમાનિક દેવો સુધી. ’

આ કારણથી ભવભીડ આત્માઓએ પોતાના અતીતભવોમાં મૂકેલાં વોસિરાવ્યા વગરનાં પાપકારી પુદ્ગલોને વર્તમાનભવમાં સમજૂપૂર્વક વોસિરાવવાં જોઈએ. અને ચારે શરણાંને સ્વીકાર કરી દુષ્કૃત ગહી તથા સુકૃત અનુમોદના કરવી, કે જેથી શુભ પ્રકૃતિ અંધાય અને બાંધેલી પ્રકૃતિ શુભાનુબંધી થાય. કહ્યું છે કે—

(૮)

“ સુહપરિણામો નિરચં, ચઉસરણુમાઠ આચરં જીવો;
કુસલપયડીઉ બંધઠ, બદ્ધાઉ સુહાણુબંધાઉ. ”

(ચઉસરણુ પવન્નો. ગાથા ૬૧)

અર્થ—‘ શુભ પરિણામ પૂર્વક હંમેશાં ચાર શરણાંને સ્વીકાર, પૂર્વ હુકૂતની નિંદા, સુકૂતની અનુમોદના કરવાથી જીવ પુણ્ય પ્રકૃતિઓ બાંધે છે, તથા બંધાયેલી અશુભ પ્રકૃતિઓને શુભ અનુબંધવાળી કરે છે.

હવે આ ક્રિયાની વિધિ નીચે પ્રમાણે છે.

૨ વિધિ

પ્રથમ નાણુ માંડી ચતુર્મુખ પ્રતિમાજી પધરાવી, અઢી કીલો અક્ષતના ચારે દિશામાં અને મધ્યમાં એક એમ પાંચ સાથિયા કરી, પાંચ શ્રીફળ મૂકી ચાર દીપક સ્થાપવા. ક્રિયા કરનારા હાથમાં શ્રીફળ, રૂપનાણું લઈ નાણુની ચારે દિશામાં પ્રભુ સન્મુખ એક એક નવકાર ગણવાપૂર્વક ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે. પછી શ્રીફળ રૂપનાણું પ્રભુજી આગળ મૂકી; ચરવળો મુહપત્તિ હાથમાં લઈ ખમાસમણું દઈ ઇરિયાવહી કરે. પછી ખમાં ઇચ્છકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? (ગુરુ-‘ પડિલેહો ’) ઇચ્છં. મુહપત્તિ પડિલેહી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં અઇયલવપુગ્ગલ વોસિરાવણિયં દુક્કડગારહાવણિયં નંદિકરાવણિયં દેવવંદાવણિયં વાસનિક્ષેપ કરો. ગુરુ-‘ કરેમિ ’ કહી ત્રણ નવકાર-પૂર્વક વાસનિક્ષેપ કરે) પછી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં અઇયલવપુગ્ગલવોસિરાવણિયં દુક્કડ-ગરિહાવણિયં નંદિકરાવણિયં વાસનિક્ષેપ કરા-વણિયં દેવવંદાવેહ. (ગુરુ-‘ વંદાવેમિ ’) ખમાં

ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું ?
(ચુરુ-‘ કરેહ ’) ઇચ્છં.

ચૈત્યવંદન

ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય, વિશ્વચિન્તામણીયતે;
હ્રીં ધરણેન્દ્રવૈરોટયા, પદ્માદેવીયુતાય તે. ૧

શાન્તિ-તુષ્ટિ-મહાપુષ્ટિ-વૃત્તિ-ક્રીર્તિ-વિધાયિને;
ૐ હ્રીં દ્વિદ્ વ્યાલગૈતાલ-સર્વાધિ વ્યાધિનાશિને. ૨

જયાઽજિતાઽઽખ્યાવિજયાઽઽખ્યાઽપરાજિતયાઽન્વિતઃ
દિશાંપાલૈર્બ્રહ્મૈર્થક્ષૈર્વિદ્યાદેવીભિરન્વિતઃ. ૩

ૐ અસિઆહિસા નમસ્તત્ર ત્રૈલોક્યનાથતામ્;
ચતુઃષ્ટિસુરેન્દ્રાસ્તે, ભાષન્તે છત્રયામરૈઃ. ૪

શ્રી શંખેશ્વરમંડન ! પાર્શ્વજિન ! પ્રણુતકલ્પતરુકલ્પા;
ચૂરય દુષ્ટવ્રાતં પૂરય મેં વાઙ્મિછતં નાથ ! ૫

પછી જંકિચિં નમુત્યુષ્ટું અરિહંત ચૈઇયાણં
અન્નત્યં કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારીને નમોઽહંતં
કહી થોય કહેવી—

અહંસ્તનોતુ સ શ્રેયઃ, ત્રિયં ચદ્ધ્યાનતો નરૈઃ;
અપ્યૈન્દ્રી સકલાત્રૌહિ, રંહસા સહ સૌમ્યત. ૧

પછી લોગસ્સં સંવલોએ અરિહંત ચૈઇયાણં
અન્નત્યં એક નવકાર કાઉસ્સગ્ગ પારીને ખીજ થોય કહેવી—

आमिति मन्ता यच्छासनस्य, नन्ता सदा यदंङ्गींश्च;
आश्रीयते श्रिया ते, लवतो लवतो जिनाः पान्तु. २

पछी पुकणरवरही० सुअस्स लगवओ० अन्नत्थ०
ओक नवकारनो काउस्सग्ग पारीने त्रीण्ण थोय कडेवी—

नवतत्त्वयुता त्रिपटीश्रिता रयिज्ञानपुण्यशक्तिमता;
वरधर्मश्रीतिविधाऽऽनन्दाऽऽस्याञ्जनगीर्णयात्. ३.

पछी सिद्धाणुं सुद्धाणुं कही श्री शान्तिनाथ
आराधनार्थं करेभि काउस्सग्गं वंदणुवत्तियाओ०
ओक लोगस्स (सागरवर गंभीरा सुधी)नो काउस्सग्ग पारीने
नमोऽड्ढत्तं कही थोधी थोय कडेवी—

श्री शांतिः श्रुतशांतिः प्रशांतिकोऽसावशांतिमुपशांतिम्ः
नयतु सदा यस्य पदाः, सुशांतिदाः सन्तु सन्ति जने. ४

पछी द्वादशांगी आराधनार्थं करेभि काउस्सग्गं
वंदणुवत्तियाओ० ओक नवकारनो काउस्सग्ग पारीने नमोऽड्ढत्तं
कही पांयमी थोय कडेवी—

सकलार्थसिद्धिसाधनपीत्रेपाङ्गा सदा स्फुरद्गुपाङ्गाः
लवताहनुपहतमहातमोऽपहा द्वादशांगी वः. ५

पछी श्री श्रुतदेवता आराधनार्थं करेभि
काउस्सग्गं अन्नत्थ० ओक नवकारनो काउस्सग्ग पारीने
नमोऽड्ढत्तं कही छट्ठी थोय कडेवी—

वद वदति न वाग्वादिनि !

लगवति ! कः ! श्रुतसरस्वति ! गभेर्युः;
रंगत्तरंगमतिवरतरण्णितुभ्यं नम हतीड. ६

पछी श्री शासनदेवता आराधनाथं करेभि
काडिससग्गं अत्तथं अक नवकारनो काडिससग्ग पारीने
नमोऽड्डत्तं कडी सातमी थोय कडेवी—

उपसर्गवलयविलयननिरता जिनशासनवनेकरताः;
द्रुतमिड समीहितकृते स्युः शासनदेवता भवताम. ७

पछी सभस्त 'वैयावच्चगराणुं' करेभि काडि-
स्सग्गं अत्तथं अक नवकारनो काडिससग्ग पारीने
नमोऽड्डत्तं कडी आठमी थोय कडेवी—

संधेऽत्र ये गुरुगुणौघनिघे सुवैया—

वृत्त्यादिकृतकरणौकनिअद्धकक्षाः;

ते शांतये सड भवन्तु सुराः सुरीलिः;

सइदष्टयो निष्पिलविघ्नविधातदक्षाः. ८

पछी नवकार प्रकट जेडी, जेसीने नमुत्थुणुं-
भवतिं अमां भवतं नमोऽड्डत्तं कडी स्तवन कडेवुं—

स्तवन

ओमिति नमो लगवओ, अरिहंत सिद्धाऽऽयरिय उवज्जाय—
वरसंवसाहुमुणिसंधधम्मतित्थ पवयणुस्स. १

- સપ્પણ્ણવ નમો તહ ભગવધ, સુયદેવયાઇ સુહયાએ,
 સિવસંતિદેવયાણું, સિવપવયણદેવયાણું ચ. ૨
- ધન્દાગણિજ્જમનેરધવરુણવાજીકુબેરધસાણા,
 ખંભોનાગુત્તિ દસણુહમવિ ય સુદ્ધિસાણ પાલાણું. ૩
- સોમયમવરુણવેસમણવાસવાણું તહેવ પંચણુહં;
 તહ લોગપાલયાણું, સૂરાધગહાણુ ય નવણુહં. ૪.
- સાહંતસ્સ સમક્ખં, મન્જઝમિણું ચેવ ધમ્મણુદ્દાણું;
 સિદ્ધિમવિગ્ધં ગચ્છઉ, જિણાઇ નવકારએ ધણિયં. ૫

પછી જયવીરરાય સંપૂર્ણ કહી (પ્રતિમાજી હોય તો પડદો કરાવીને) ખુલ્લા સ્થાપનાજી સામે યે વાંદણાં દેવાં (પછી પડદો લેવરાવીને) પ્રભુજી સામે ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમહે અમહં અધ્યલવપુગ્ગલવોસિરાવણી દુક્કડગારહાવણી નંદીકરાવણી દેવવંદાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી નંદીસૂત્ર સંલળાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો. ગુરુ-કરેહ. શિષ્ય-ઇચ્છં. અધ્યલવપુગ્ગલવોસિરાવણી દુક્કડગારહાવણી નંદીકરાવણી દેવવંદાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી નંદીસૂત્ર સંલળાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં (ગુરુએ અહીં ખમાં ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કડૂદાવણી કાઉસ્સગ્ગં કરું ? ઇચ્છં. નંદીસૂત્ર કડૂદાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં) અન્નત્થં કહી ગુરુ-શિષ્યે એક લોગસ્સ

સાગરવરગંભીરા સુધીનેા કાઉસગ્ગ કરી પારીને લોગસ્સ કહેવો. પછી શિષ્ય-ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! પસાય કરી મમ નંદીસૂત્ર સંભળાવોજી. ગુરુ-સાંભળો. ખમાં ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! નંદીસૂત્ર કડ્ડું કહી ત્રણુ નવકારરૂપ નંદી સંભળાવી શિષ્યને માથે વાસણેપ નાખવો.

શિષ્ય યે હાથ લેગા કરી છેલ્લી (ટચલી) આંગળીમાં મુહપત્તિ તથા યે અંગુઠામાં ચરવળો રાખી અંજલી જોડી માથું નમાવીને ઊભા ઊભા નંદીસૂત્ર સાંભળે.

પછી ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ! તુમ્હે અમ્હં અધંબલવપુગ્ગલાઇ વોસિરાવોજી દુક્કડાઇ ગારહાવોજી.

(નોટ:-નીચે આપવામાં આવતા પાઠો વગેરે ક્રિયા કરનાર અને ક્રિયા કરાવનારની સ્થિરતા પ્રમાણે સમજાવવા, છેલ્લે પુણ્ય પ્રકાશનું સ્તવન ખાસ સંભળાવવું. એ પ્રમાણે વોસિરાવરાવી, ગર્હણુ કરાવરાવી અને મિચ્છામિ દુક્કડં દેવરાવ્યા પાદ, ખમાસમથ્યાંના આદેશો મંગાવવા.)

(૧)

“ ઇહ ભવિયમન્નભવિયં, મિચ્છત્તપવત્તણું જમહિગરણું;
જિણુપવયણુપડિકુદ્ડં, કુદ્ડં ગરિહામિ તં પાવં.”

શિષ્યો મિચ્છામિ દુક્કડં ૩ વાર (ચઉસરણુ પય-નો-૫૦)

અર્થ:-શ્રી જિનશાસનમાં નિષિદ્ધ કરાયેલ મિથ્યાત્વના પ્રવર્તનરૂપ અધિકરણની પાપપ્રવૃત્તિઓ, આ ભવમાં અન્ય ભવમાં મારાથી અજ્ઞાન આદિના યોગે આચરાઈ હોય તે સર્વ પાપપ્રવૃત્તિઓને હું નિન્દુ છું. વારંવાર ગુરુસાક્ષીએ ગહુ છું.

(૨)

“ ભવ અનંત ભવતાં થકાં, ઈંદ્રા દેહ સંબંધ;
ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસીરું, તીણુશું પ્રતિબંધ. ”

શિષ્યો વોસિરામિ ૩ વાર

(પદ્માવતી આરાધના)

(૩)

“ સરણુમુવગઓ અ એએસિં ગરિહામિ દુઝડં,
જણુ અરહંતેસુ વા, સિંધેસુ વા, આયરિએસુ વા,
ઉવજાએસુ વા, સાહુસુ વા, સાહુણીસુ વા, અન્નેસુ
વા ધમ્મદાણેસુ વા, માણણિજ્જેસુ પૂઆણિજ્જેસુ
તહા માઇસુ વા, પિઇસુ વા, બંધુસુ વા, મિત્તેસુ
વા, ઉવચારિસુ વા, ઓહેણુ વા જીવેસુ, મગ્ગદ્દિએસુ
અમગ્ગદ્દિએસુ, મગ્ગસાહણેસુ અમગ્ગસાહણેસુ, જંકિંચિ
વિતહમાયરિયં અણાયરિયવ્વં અણિચિછઅવ્વં પાવં
પાવાણુબંધિ, સુહુમં વા ખાયરં વા, મણેણુ વા,
વાયાએ વા, કાયેણુ વા, કયં વા, કારવિઅં વા,

અણુમેઘઅં વા, રાગેણ વા, દ્વાસેણ વા, મોહેણ વા,
 ઈત્ય વા જન્મે જન્મંતરેસુ વા, ગરહિણીયમેઅં
 દુક્કડમેઅં ઉન્વિઝયવમેઅં વિઆણિઅં મએ કલ્લાણ-
 મિત્તયુરુલગવંતવયણાએ, એવમેઅંતિ શેઘઅં સદ્ધાએ,
 અરિહંતસિદ્ધસમકૂખં ગરહામિ અહમિણં, દુક્કડમેઅં
 ઉન્વિઝયવમેઅં, ઇત્ય મિચ્છામિ દુક્કડં મિચ્છામિ
 દુક્કડં મિચ્છામિ દુક્કડં.”

(પંચસૂત્ર પ્રથમ સૂત્રમાંથી)

“ અરિહંત સક્રિખયં, સિદ્ધસક્રિખયં, સાહુસક્રિખયં,
 દેવસક્રિખયં, અપસક્રિખયં વોસિરામિ વોસિરામિ
 વોસિરામિ.

આ પ્રમાણે સભા પાસે બોલાવવું.

—“ શ્રી અરિહંત લગવાન, શ્રી સિદ્ધલગવાન
 આદિના શરણુમાં આવ્યો થકો હું, પાપકર્મો-દુષ્ટકૃત્યોને
 નિદુ છું. જેવાં કે-અરિહંતો, સિદ્ધો, આચાર્યો, ઉપાધ્યાયો,
 સાધુઓ, સાધવીઓને વિષે તથા ખીજાં ધર્મસ્થાનો માનનીય
 પૂજનીય આત્માઓને વિષે તથા માતા, પિતા, ખંધુ,
 મિત્ર, ઉપકારી સામાન્ય સમક્રિતદષ્ટિ આદિ માર્ગમાં
 રહેલા અથવા માર્ગમાં નહિ રહેલા સર્વજીવોને વિષે,
 માર્ગનાં સાધન પુસ્તક આદિને વિષે, અથવા અમાર્ગ
 (હિંસા વગેરે)નાં સાધન ખડૂગ-તલવાર, ભાલા આદિને

વિષે જે કાંઈ વિપરીત કરાયું હોય, ક્રિયાથી નહિ આચરવા યોગ્ય, મનથી નહિ ઇચ્છવા યોગ્ય, સૂક્ષ્મ કે બાદર પાપાનુબંધી પાપને આ જન્મમાં કે જન્માન્તરમાં રાગથી, દ્વેષથી કે મોહથી, મનથી, વચનથી કે કાયાથી, કચું હોય, કરાવ્યું હોય કે અનમોદું હોય તે દુષ્ટત્યો, કલ્યાણમિત્ર શ્રી ગુરુ લગવંતોના વચનથી, નિંદા કરવા યોગ્ય છે. ત્યાગ કરવા યોગ્ય છે એમ સમજી શક્યો છું. આ એમજ છે, આ પ્રમાણે શ્રદ્ધાપૂર્વક મને રૂચ્યું છે. તેથી શ્રી અરિહંતની સાક્ષીએ, શ્રી સિદ્ધની સાક્ષીએ ત્યાગ કરવા યોગ્ય દુષ્ટત્યોને નિંદું છું. આ સંબંધી મારાં પાપ મિથ્યા થાયો, મિથ્યા થાયો, મિથ્યા થાયો, એમ હું ઇચ્છું છું.

‘ અરિહંતલગવંતની સાક્ષીએ, સિદ્ધલગવંતની સાક્ષીએ, સાધુલગવંતની સાક્ષીએ, દેવની સાક્ષીએ, આત્મસાક્ષીએ સઘળા પાપોને હું વોસિરાવું છું. વોસિરાવું છું, વોસિરાવું છું. ’

(૪)

ઘણુ ભવ પરભવ આચર્યાં, પાપ અવિકરણ મિથ્યાત રે;
જે જિન આશાતનાદિક ધણાં, નિંદિયે ગુણધાત રે. ૧
પાપ જે એહવાં સેવિયાં, તેહ નિંદિયે ત્રિહું કાલ રે;
સુકૃત અનુમોદના ધીજીએ, જિમ હોયે કર્મ વિસરાલ રે. ૨

(અમૃતવેલની સજ્જાય. ગ્રાથા ૧૦ મી-૧૫ મી)

(૩) પૂર્વકૃતદુષ્કૃત્યોની નિંદા

“ શિશુત્તમઘેણુ, અરિહંતાઘસુ અવન્નવયણું જં,
 અન્નાણેણુ વિરઘયં, ઇણિહં ગરિહામિ તં પાવં. ૧
 સુઅધ્મમસંધસાહુસુ, પાવં પડિણિઅયાઘ જં રઘયં;
 અન્નેસુ અ પાવેસુ, ઇણિહં ગરિહામિ તં પાવં. ૨
 અન્નેસુ અ જીવેસુ મિત્તીકરણાઘગોયરેસુ કયં;
 પરિઆવણાઈ દુકખં, ઇણિહં ગરિહામિ તં પાવં. ૩
 જં મણુવયકાએહિં, કયકારિઅઅણુમઘહિં આયરિયં;
 ધમ્મવિરુદ્ધમસુદ્ધં, સવ્વં ગરિહામિ તં પાવં. ” ૪

અર્થ—ગાઠ મિથ્યાત્વરૂપ અંધકારથી અંધ બનીને,
 શ્રી અરિહંત આદિ ઉપકારી મહાપુરુષોના જે અવણુવાદ
 મેં કર્યા હોય તે તથા અજ્ઞાનતાથી આચરેલા તે સર્વ
 પાપકાર્યોની હું અત્યારે નિંદા-ગદાં કરું છું. ૧

શ્રી શ્રુતધર્મ, સંધ અને સાધુઓને વિષે વિરોધી-
 પણુદિકતું મેં જે પાપ કર્યું હોય, તથા જે કોઈ પાપ
 મારાથી થયેલાં હોય તે પાપોની હું નિંદા કરું છું. ૨

વળી મૈત્રી કરૂણા પ્રમેદ અને માધ્યસ્થને લાયક
 એવા અન્ય જીવોને પરિતાપ સંકલેશ આદિ ઉપજાવવા
 પૂર્વક જે કાંઈ દુઃખ આપ્યું હોય, તે સર્વ દુષ્કૃતોને હવે
 હું ગહું છું. ૩

મન વચન અને કાયાથી કરવા, કરાવવા અને અનુમોદવા દ્વારાએ શ્રી જિનભાષિત ધર્મથી વિરુદ્ધ એવું જે અશુદ્ધ આચરણ મારાથી થઈ ગયું હોય, તે સર્વ પ્રકારના પાપને હું નિહાં છું-ગહું છું." ૪

(૪) સુકૃતની અનુમોદના

“ અરહત્તં અરિહંતેસુ, જં ચ સિદ્ધતાણું ચ સિદ્ધેસુ;
આચારં આચરિએ, ઉવજ્જાયત્તં ઉવજ્જાએ. ૫
સાહુણું સાહુચરિએ ચ, દેસવિરઈ ચ સાવયજ્જણાણું;
અણુમન્ને સંવેસિં, સમ્મત્તં સમ્મદિઠ્ઠીણું. ૬
અહવા સંવં ચિએ, વીયરાયવયણાણુસારિ જં સુકયં,
કાલત્તએ વિ તિવિહં, અણુમોએમો તયં સંવં.” ૭

— ‘શ્રી અરિહંતદેવોમાં ધર્મતીર્થ પ્રવર્તનાદિરૂપ અરિહંતપણાનેા ગુણ, શ્રી સિદ્ધ પરમાત્મામાં સ્વરૂપમાં રમણતાદિરૂપ સિદ્ધત્ત્વ ગુણ, શ્રી આચાર્ય લગવંતોમાં આચારોના પાલનરૂપ આચાર્યપણાનેા ગુણ, શ્રી ઉપાધ્યાય લગવંતોમાં સ્વાધ્યાયનું પ્રવર્તન કરાવવારૂપ વાચકતાનેા ગુણ, શ્રી સાધુ લગવંતોમાં નિર્મળ ચારિત્રના આચરણ સ્વરૂપ સાધુત્વગુણ, શ્રાવકવર્ગમાં દેશવિરતિ આદિ અભિ-શ્રદ્ધરૂપ શ્રાવકપણાનેા ગુણ અને સમ્યગ્દષ્ટિ આત્માઓમાં શ્રી જિનભાષિત તત્ત્વોની શ્રદ્ધારૂપ સમ્યગ્ દર્શનગુણ ઇત્યાદિ આરાધક આત્માઓના લોકોત્તર ગુણોની હું અનુમોદના કરું છું. અથવા શ્રી વીતરાગ લગવંતના વચનને અનુસરનારૂં

જે કાંઈ સુકૃત ત્રણે કાલમાં મન-વચન અને કાયાથી કરવા,
કરાવવા કે અનુમોહન દ્વારા થતું હોય તે સર્વે પ્રકારના
સુકૃતની હું અનુમોહના કરું છું. ' ૫-૬-૭.

“ ચઉરંગો જિણુધમ્મો, ન કચ્ચો ચઉરંગસરણુમવિ અ ન કયં;
ચઉરંગભવુચ્છેચ્ચો, ન કચ્ચો હારિચ્ચો જમ્મો. ૮
એગોહં નત્થિ મે કાધ, નાહમન્નસ્સ કરસ્સધ;
એવં અદ્દીણુ મણુસો, અપ્પાણુમણુસાસધ. ૯
એગો મે સાસચ્ચો અપ્પા, નાણુહંસણુસંજુચ્ચો;
સેસા મે બ્બહિરા ભાવા, સવ્વે સંજેગલકૂખ્ખણા. ૧૦
આયા હુ મહં નાણુ, આયા મે હંસણુ ચરિત્તો ય;
આયા પરચકૂખ્ખણુ, આયા મે સંજમે જેગે. ૧૧
એગો વચ્ચઈ જીવો, એગો ચેવુવવજ્જઈ;
એગસ્સ ચેવ મરણુ, એગો સિજ્જઈ નીરચ્ચો. ” ૧૨

—‘ જેઓએ મનુષ્યભવને પામવા છતાં દાન,
શીલ, તપ અને ભાવરૂપ ચાર પ્રકારનો શ્રી જિનકથિત
ધર્મ ન કર્યો, અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને જિનધર્મનું
શરણુ ન કર્યું તથા નારક, તિર્યંચ, મનુષ્ય અને દેવગતિ
સ્વરૂપ સંસારનો ક્ષય થાય તેવી આરાધના ન કરી, તો
તેઓનો મનુષ્ય જન્મ નિષ્ક્રંજ બાણવો. ૮

‘ હું એકલો છું, માફ કોઈ નથી ’ આ પ્રમાણે
અદીન મનથી આત્માનું અનુશાસન કરો. ૯

જ્ઞાન-દર્શન અને ચારિત્રના ગુણવાળો મારો આત્મા એ જ શાશ્વત છે, જ્યારે બાકીના બધા બાહ્ય ભાવો છે અને તે સંયોગથી પ્રાપ્ત થનારા છે. ૧૦

મારો આત્મા જ જ્ઞાન છે, દર્શન છે, ચારિત્ર છે, પરચક્રખાણુ છે અને સંયમ વ્યાપારરૂપ છે. ૧૧

આત્મા કર્મને વશ એકલો જ જાય છે, એકલો જ જન્મે છે અને એકલો જ મરણ પામે છે, તેમ જ સઘળા કર્મોનો ક્ષય કરીને આત્મા એકલો જ મોક્ષને પ્રાપ્ત કરે છે. ૧૨

“ સન્વે અવરાહપએ ખામેમિ અહં ખમેઉ મે ભયવં;
અહમવિ ખમામિ સુદ્ધો, ગુણસંધાયસ્સ સંધસ્સ. ૧૩
જં જં મણેણુ બદ્ધં, જં જં વાએણુ ભાસિયં પાવં:
જં જં કાએણુ કયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ. ” ૧૪

—“ હે ભગવન્! સર્વ પ્રકારના અપરાધ સ્થાનોને હું ખમાવું છું. આપ પણ મને ક્ષમા આપો. ગુણના સમૂહવાળા શ્રી સંઘને હું શુદ્ધ બનીને ખમાવું છું. ૧૩

જે જે પાપકર્મ મેં મનથી બાંધ્યું હોય, જે જે પાપવચનો વચનથી બોલાયાં હોય અને જે જે પાપ કાર્યો કાયા દ્વારા કર્યાં હોય, તે સર્વ પાપ-કર્મો મારાં મિથ્યા થાઓ-મિથ્યા થાઓ. ” ૧૪

(૫) ચાર શરણાં

(એ)

“ રાગદ્વેસારીણું હંતા, કમ્મદૃગાઇ અરિહંતા;
વિષયકસાચારીણું, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું. ૧

રાયસિરિમુવક્રમિત્તા, તવચરણું દુચ્ચરં અણ્ણચરિત્તા;
કેવલસિરિમરહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું. ૨

થુઇવંદણમરહંતા, અમરિંદનરિંદપૂઅમરહંતા;
સાસયસુહમરહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું. ૩

પરમણુગયં મુણુંતા, જોઈદમહિંદઆણુમરહંતા;
ધમ્મકહં અરહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું. ૪

(ચલિસરણુ પયત્તો. ગાથા. ૧૩ થી ૧૬)

અર્થ:—“ રાગ અને દ્વેષરૂપ શત્રુઓનો નાશ કરનારા, આઠે કર્મોનો સર્વથા ક્ષય કરનારા, વિષય અને કષાયોને શત્રુની જેમ જીતી લેનારા શ્રી અરિહંતોનું મારે શરણુ હો. ૧

રાજ્યલક્ષ્મીનો ત્યાગ કરીને દુઃખે કરીને આચરી શકાય એવા તપ અને સંયમનું પાલન કરીને કેવલજ્ઞાનરૂપી લક્ષ્મીને યોગ્ય થયેલા શ્રી અરિહંતદેવોનું મારે શરણુ હો. ૨

સ્તુતિ અને વંદનાને લાયક, ઇન્દ્રો અને ચક્રવર્તિ વગેરેને પૂજવા યોગ્ય, શાશ્વત સુખ જે મોક્ષ તેને મેળવવાને યોગ્ય શ્રી અરિહંતદેવોનું મારે શરણુ હો. ૩

સર્વ જીવોના મનમાં રહેલા ભાવોને જાણનારા,

યોગી પુરૂષોના ઇન્દ્ર એવા શ્રી ગણધરદેવો અને દેવોના ઇન્દ્ર દેવેન્દ્રો વગેરેથી સદાકાલ ધ્યાન કરવા લાયક અને કલ્યાણને કરનારી ધર્મકથા કહેવાને યોગ્ય શ્રી અરિહંત ભગવંતોનું મારે શરણુ હો. ૪

“ ઓસરણુમવસરિતા, ચઉત્તીસં અધસએ નિસેવિતા;
 ધમ્મકહં ચ કહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું. ૫
 એગાધ ગિરાણેગે, સંદેહે દેહિણું સમં છિતા;
 તિહુયણુમણુસાસંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું. ૬
 વયણામએણુ ભુવણું, નિન્વાવંતા ગુણેસુ ઠાવંતા;
 જિઅલોઅમુદ્ધરંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું. ૭
 ઉજિઅજરમરણાણું, સમત્તદુક્ખત્તસત્તસરણાણું;
 તિહુઅણુજણુમુહયાણું, અરિહંતાણું નમો તાણું. ૮
 અચ્ચબ્ભુયગુણવંતે, નિઅજસસસહરપસાહિઅદિઅંતે;
 નિઅયમણાધઅણુંતે, પડિવન્નોસરણુમરિહંતે. ૯
 પણુતીસગુણગિરાએ, જ અ વિખોહં કુણુંતિભન્વાણું;
 મહિપીઠે વિહરંતા, તે અરિહંતે પણિવયામિ. ” ૧૦

(ચઉસરણુ પચત્તા ગાથા ૧૮ થી ૨૦, ૨૨, ૨૧,
 સિરિસિરિવાસકહા ગાથા ૧૨૨૬)

—“ દેવોના સમુદાયે ભક્તિથી રચેલા સમવસરણુમાં એસી યોત્રીસ અતિશયોને (વીતરાગ ભાવે સેવીને પાંત્રીસ ગુણોથી યુક્ત ધર્મકથાને કહેનારા શ્રી અરિહંતો મારે શરણુરૂપ હો. ૫

એક વાણીથી એક જ કાલે અનેક જીવોના સંશયોને છેદનારા, ત્રણે ભુવનમાં ધર્મરૂપ શાસનને સ્થાપનારા શ્રી અરિહંતો મારે શરણરૂપ હો. ૬

અમૃતસમાન વચનથી ત્રણેય જગતના જીવોની વેદનાને શમાવનારા તથા ગુણના માર્ગે સ્થાપનારા, ભવભીરૂ આત્માઓને ઉદ્ધાર કરનારા, શ્રી અરિહંત પરમાત્માઓ મારે શરણરૂપ હો. ૭

વૃદ્ધાવસ્થા અને મરણને સર્વથા ત્યજી દેનારા, સમસ્ત પ્રકારના દુઃખોથી પીડાતા આત્માઓના શરણભૂત, ત્રણે લોકના ભવ્ય જીવોને શાશ્વત સુખ આપનારા શ્રી અરિહંત પરમાત્માઓને હું નમસ્કાર કરું છું. ૮

અતિ આશ્ચર્યકારી ગુણોવાળા, પોતાના યશરૂપી અંદ્રથી દિશાઓના છેડા સુધી પ્રકાશને ફેલાવનારા, નિચત અનાદિ અનંત એવા શ્રી અરિહંતોના શરણને હું સ્વીકારું છું. ૯

પાંત્રીસ ગુણયુક્ત વાણીવડે ભવ્ય જીવોને બોધ પમાડતા પૃથ્વીતલ ઉપર વિચરી રહેલા શ્રી અરિહંતોને હું નમસ્કાર કરું છું. ૧૦

(ખી)

“ ઠમ્મદુક્ખયસિદ્ધા, સાહાવિઅનાણદંસણસમિદ્ધા;
 સન્વદ્દલદ્ધિસિદ્ધા, તે સિદ્ધા હુંતુ મે સરણં. ૧૧
 મૂલુક્ખયપડિવક્ખા, અમૂલલક્ખા સન્નેગિપચ્ચક્ખા;
 સાહાવિઅત્તસુદ્ધા, સિદ્ધા સરણં પરમમુક્ખા. ૧૨

પાવિચ્ચ પરમાણુંદા, ગુણનીસંદા વિલિન્નભવકંદા;
લહુધકયરવિચંદા, સિદ્ધા સરણું ખવિચ્ચદંદા. ૧૩

જે અ અણુંતમણુત્તર-મણોવમં સાસયં સયાણુંદં;
સિદ્ધિસુહં સંપત્તા, તે સિદ્ધા દિંતુ મે સિદ્ધિં." ૧૪
(ચઉસરણુ પચત્રા ગાથા ૨૪, ૨૬, ૨૮, સિરિ. ૩૬ા. ૧૨૩૫)

— આઠે કર્મોના ક્ષયથી સિદ્ધ થયેલા, સ્વાભાવિક જ્ઞાનદર્શનથી સમૃદ્ધ, સર્વ અર્થો-પ્રયોજનોની પ્રાપ્તિથી સિદ્ધ એવા શ્રી સિદ્ધ ભગવંતોનું મને શરણુ હો. ૧૧

મૂળથી ઉખેડી નાખ્યા છે અંતરંગ શત્રુઓને, અચૂક ઉપયોગશીલ, સન્નેગી કેવળીઓને જે પ્રત્યક્ષ, સ્વાભાવિક આત્મસુખવાળા, શ્રેષ્ઠ મોક્ષ પામેલા શ્રી સિદ્ધ-ભગવંતોનું મને શરણુ હો. ૧૨

પરમાનંદને પ્રાપ્ત થયેલા, સકળગુણોના ઝરણારૂપ, ભવરૂપ કંદનેા સર્વથા નાશ કરેલા અને કેવલજ્ઞાનના પ્રકાશથી સૂર્ય અને ચંદ્રના પ્રકાશને ઢાંકી દેનારા, રાગ-દ્વેષ વગેરે દુઃખ રૂપ યુગલોનો ક્ષય કરનારા શ્રી સિદ્ધભગવંતોનું મને શરણુ હો. ૧૩

જે અનંત, અનુત્તર, ઉપમારહિત, શાશ્વત, સદાનંદ એવા મોક્ષ સુખને પામેલા છે, તે સિદ્ધભગવંતો મને સિદ્ધિ-મોક્ષ આપો. ૧૪

(સી)

“ જિઅલોઅખંધુણો, કુગર્ઠસિંધુણોપારગા મહાલાગા;
નાણાઈએહિં સિવસુકૂખ-સાહગા સાહુણો સરણું. ૧૫

ष्वद्विष्ये परमोक्षी, विडलमर्ध सुअहरा ज्जिणमयंभि,
 आयरिय उवज्जाया, ते सव्वे साहुण्ये सरणं. १६
 उज्जयवधरविरोहा, निज्जमदोहा पसंतमुडसोहा;
 अलिमयणुणसंढोहा डयमोहा साहुण्ये सरणं. १७
 अंदिअसिण्येडदाभा, अकाभधाभा निकाममुडकाभा;
 सुपुरिसमणालिराभा, आयाराभा मुणिसरणं. १८
 भिट्ठिअविसयकसाया, उज्जयधरधरणिंसंग मुडसाया;
 अकलियअहरिसविसाया, साहुसरणं गयपमाया. १९
 ङिसाधदोससुन्ना, कयकारन्ना सयंलुरूपन्ना;
 अज्जराभरपडपुन्ना, साहु सरणं सुकयपुन्ना. २०
 साहुत्तसुट्ठिया ञं, आयरिअ्याध तज्जे य ते साहु;
 साहुअणियेणु गहिया, तम्हा ते साहुण्ये सरणं." २१

(यड० पयत्ता० ३१, ३२, ३५ थी ३८, ४०)

—‘ पद्मलवनिकायइप लुवलोकना साया अंधु,
 दुर्गतिइप सागरना पारने पामेला, महाभाग्यवान्,
 ज्ञानदर्शन आरिचना योगधी भोक्षना सुअने साधनारा,
 श्री साधु लगवतो मने शरणुइप डो. १५

केवणज्ञानी, परमावधिज्ञानी, विपुलमति, मनः
 पर्वज्ञानवाणा, श्रुतज्ञानी, शौचपूर्वधर-दशपूर्वधर वगेरे
 तथा जिनेश्वर लगवतना मार्गमां रडेला आचार्यो,
 उपाध्यायो वगेरे सर्व साधु लगवतानुं मने शरणु डो. १६

વૈર વિરોધના ત્યાગી, હંમેશાં અદ્રોહી-કચારે પણ કોઈનો દ્રોહ નહિ કરનારા, પ્રશાંત મુખથી શોભતા, સુંદર ગુણોના ખાણુભૂત, મોહને હણનારા શ્રી સાધુ ભગવંતો મને શરણુ રૂપ હો. ૧૭

સ્નેહરૂપ બંધનને તોડી નાખનારા નિર્વિકાર સ્થાનમાં વસનારા, વિકારરહિત-સ્વાભાવિક સુખના અભિલાષી, સત્પુરુષોના મનને આનંદ આપનારા, આત્મરમણુ કરનારા, શ્રી સાધુભગવંતોનું મને શરણુ હો. ૧૮

વિષય અને કષાયોથી દૂર રહેલા, ઘર અને સ્ત્રીસંગથી ઉત્પન્ન થતાં સુખો અને શાતાઓના ત્યાગી, તથા વિષાદને નહિ ગણનારા, પ્રમાદથી રહિત શ્રી સાધુ ભગવંતો મને શરણુરૂપ હો. ૧૯

હિંસા આદિ દોષોથી સર્વથારહિત, કરુણાભાવ રાખનારા, સ્વયંભૂરમણુ સમુદ્રની જેમ ક્ષોભ ન પામે તેવી બુદ્ધિવાળા, અજરામર-મોક્ષ માર્ગના પથિક, અતિશય પુન્યશાળી શ્રી સાધુભગવંતોનું મને શરણુ હો. ૨૦

શ્રી આચાર્ય ભગવંતો-શ્રી ઉપાધ્યાય ભગવંતો-આદિ સર્વ કે જેઓ સાધુપણામાં સારી રીતે સ્થિત છે, તેથી તેઓ પણ સર્વ સાધુ જ છે. માટે સાધુ શબ્દથી તેઓ પણ ગ્રહણુ કરાયા છે, આ રીતે એ સર્વ સાધુ ભગવંતોનું મને શરણુ હો. ૨૧

(डी)

पवरसुक्येहि पत्तां, पत्तोहि वि नवरि डेहि वि न पत्तां;
 तं डेवलिपन्नत्तां धम्मं, सरणुं पवन्नो ङं. २२
 पत्तोणु अत्तोणु य, पत्ताणुि अ ङणु नरसुरसुडाधं;
 मुक्खसुडं पुणु पत्तोणु, नवरि धम्मो मे सरणुं. २३
 ङालत्तये वि न भयं, ङम्मणुणरभरणुवाहिसयभयं;
 अययं व ङहुभयं, ङणुभयं य सरणुं पवन्नो ङं. २४
 नरयगधगभणुरोडं, गुणुसंढोडं पवाधनिङ्गोडं;
 निहणुिअवम्मडोडं, धम्मं सरणुं पवन्नो ङं. २५
 भासुरसुवन्नसुंहर-रयणुालंकारगारवमडुग्धं,
 निहिमिव ढोगअडरं, धम्मं ङणुहेसियं वंढे. " २६

“ यत्तारि सरणुं पवञ्जमि.

अरिहंते सरणुं पवञ्जमि.

सिद्धि सरणुं पवञ्जमि.

साहु सरणुं पवञ्जमि.

डेवलिपन्नत्तां धम्मं सरणुं पवञ्जमि.

(यड० पयन्नो गाथा ४२, ४३, ४५, ४७, ४८, संधारापोरिसि)

—“ सामान्य पुन्यधी प्राप्त नहि थनारा, ते
 कारणुधी महा सुकृतना योगे ङ प्राप्त थधं शकनारा,
 डेटलाड प्राप्त करीने पणु हारी ङय तेवा दुर्लभ श्री
 सर्वज्ञ भगवते कडेल धर्मनुं हुं शरणु स्वीकारे छुं. २२

શ્રી જિનકથિત ધર્મ મળવાથી અગર નહિ મળવાથી પણ મનુષ્યગતિ અને દેવગતિના સુખો મળી શકે છે, જ્યારે મોક્ષના સુખનો લાભ તો જિનભાષિત ધર્મની આરાધનાથી જ પ્રાપ્ત થાય છે, માટે તે ધર્મનું જ મને શરણુ હો. ૨૩

ત્રણે કાલમાં પણ નાશ નહિ પામનાર, જન્મ-જરા-મરણ તથા સેંકડો વ્યાધિઓને શમાવનાર, ભવ્ય આત્માઓને અમૃતની જેમ ઇષ્ટ, એવા શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતના મતનું શરણુ હું સ્વીકારું છું. ૨૪

નરક વ્યાદિ દુર્ગતિને રોકનાર, અનુપમ ગુણોનો આધાર, બળવાન વિદ્વાન વાદિઓથી પણ પરાભવ નહિ પામનાર, કામરુપ યોદ્ધાને હણનાર, શ્રી જિનધર્મના શરણુને હું સ્વીકારું છું. ૨૫

દેદિપ્યમાન સુવર્ણ અને સુંદર રત્નોના અલંકારોની ઋદ્ધિથી પણ મહા કિંમતી, દરિદ્રતાનો નાશ કરનારા મહાનિધાન સરખા શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતે કહેલા ધર્મને હું વંદન કરું છું. ૨૬

આ પ્રમાણે ચાર શરણુનો હું સ્વીકાર કરું છું.

૧. શ્રી અરિહંત ભગવાનના શરણુને હું સ્વીકારું છું. ૨. શ્રી સિદ્ધ ભગવંતના શરણુને હું સ્વીકારું છું. ૩. શ્રી સાધુ ભગવંતના શરણુને હું સ્વીકારું છું. ૪. અને શ્રી કેવળી ભગવંતોએ કહેલા ધર્મને હું સ્વીકારું છું.'

(૯)

શરણુ કરું અરિહંતનું, જ રાગદ્વેષ રહિતરે;
 આઠ કર્મોને ઠાલીને, થયા અનંતગુણ સહિતરે. શરણુ ૧
 શરણુ સ્વીકારું સિદ્ધનું, સિદ્ધશિલા પર વાસરે;
 ળગતીસ ગુણે નિર્મળા, મહેશ્વી રહી સુવાસરે. શરણુ ૨
 શરણુ સ્વીકારું સુસાધુનું, પંચમહાવ્રત ધારરે;
 પ્રવચન માતને પાલતા, મોહરિપુ હણનારરે. શરણુ ૩
 શરણુ કરું સુધર્મનું, કવલી ભાષિત જહરે;
 તરક તીર્થચગતિ રોશ્નીને, ગુણગણ પમાડે તેહરે. શરણુ ૪
 શરણુ ચાર સ્વીકારીને, પામીશ અજરામર ઠાણરે;
 હંસારે આધાર જીવને, ભવજળ પોત સમાનરે. શરણુ ૫

(પૂ. ગણિવર નિત્યાનંદવિજયજી મ.)

(૬) કર્મબંધના હેતુઓ

૧ જ્ઞાનાવરણીય-જ્ઞાનપદ્ધેષ-જ્ઞાન (પુસ્તક આદિ સાધન) અને જ્ઞાની (સાધુ-સાધ્વી આદિ)નું ધુરું ચિંતવવું, તેમના પ્રત્યે દ્વેષ ધારણુ કરવો, તત્ત્વજ્ઞાનનું નિરુપણુ થતું હોય ત્યારે પોતાના મનમાં તે તત્ત્વજ્ઞાન પ્રત્યે અને જ્ઞાનના સાધનો પ્રત્યે દ્વેષ કરવો તે. 'જ્ઞાનનિહવણુ' -કોઈ કંઈ પૂછે અગર જ્ઞાનનું સાધન માગે ત્યારે જ્ઞાન અને જ્ઞાનના સાધન હોવા છતાં કલુષિત ભાવે એમ કહેવું કે- 'હું નથી જાણુતો, મારી પાસે નથી.' 'જ્ઞાનમાત્સર્ય' -

પોતા પાસે જ્ઞાન હોવા છતાં યોગ્ય ગ્રાહક લેવા આવ્યો હોય છતાં નહિ આપવાની કલુષિત વૃત્તિ. 'જ્ઞાનાંતરાય'—જ્ઞાન ભણુતા હોય તેમને વિદ્ન કરવું. 'જ્ઞાનાસાદન'—ખીજે કોઈ જ્ઞાન આપતો હોય ત્યારે વાણી અને શરીરથી નિષેધ કરવો. 'ઉપધાત' સાચી વાતને પણ પોતાની મતિમાં અચુક્ત ભાસવાથી તેમાં દોષો પ્રગટ કરવા. આ ઉપરાંત નિંદા, આશાતના, હીલના, નાશ કરવો, અવર્ણવાદ ખોલવા વગેરે કરવાથી જીવને જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બંધાય છે.

૨ દર્શનાવરણીય-દર્શન (અક્ષુદર્શન, અચક્ષુદર્શન, અરધિદર્શન, કેવલદર્શન), દર્શનનાં સાધનો (જિન-સાધુ આદિ)નો નાશ કરવો, નિંદા કરવી; અવર્ણવાદ હીલના વગેરે કરવાથી દર્શનાવરણીયકર્મ બંધાય છે.

૩ વેદનીય (અ) શાતાવેદનીય-પ્રાણીમાત્ર ઉપર અનુકંપા, વ્રત-ધારી ઉપર વિશેષભાવ, ધર્મદષ્ટિથી ક્રોધાદિ દોષો શમાવવા, દેવપૂજા, ગુરુસેવા, સુપ્રાવદાન, ક્ષમા, સરાજસંયમ, દેશવિરતિ, અકામ નિર્જરા, અકામ તપ, મનની પવિત્રતા, બાલ-વૃદ્ધ, ગ્લાન-તપસ્વી આદિની વૈયાવચ્ય વગેરે કરવાથી શાતાવેદનીય બંધાય છે.

(બ) અશાતાવેદનીય-બાહ્ય કે આંતરિક નિમિત્તથી થતી પીડા-દુઃખ, શોક, સંતાપ, આકંઠ, વધ, સંબંધીનું મરણ થવાથી કરુણાજનક રુદન, ખીજા જીવોને મારવા, તાડન કરવું અથવા પોતે જ પોતાનું માથું કુટવું, છાતી

કુટવી, ગુરુની આશાતના અવજ્ઞા કરવી, જાનવરોને દુઃખ દેવું વગેરે કરવાથી જીવને અશાતનાવેદનીય બંધાય છે.

૪-મોહનીય (અ) 'દર્શનમોહનીય' વીતરાગ, શ્રુત સંઘ, ધર્મ અને સર્વ દેવોના સંબંધમાં અવર્ણવાદ ખોલવા, તીવ્ર મિથ્યા પરિણામ, સર્વજ્ઞ, સિદ્ધ અને દેવો નથી એમ કહેવું, ધાર્મિક પુરુષોને દ્વષણ આપવું, ઉન્માર્ગની પ્રરુપણા કરવી, અનર્થનો આગ્રહ, અસંચિતનું પૂજન તથા ગુર્વાદિકનું અપમાન કરવું વગેરે કરવાથી દર્શન મોહનીય બંધાય છે.

(બ) 'ચારત્રમોહનીય' સાધુ પુરુષોની નિંદા કરવી, ધર્મ કરતાં વિદ્વન કરવું, મધ-માંસ-મદિરા-માખણુ વગેરેનાં જેમણે પ્રત લીધેલાં હોય તેમનું મન ચલાયમાન કરવા તે વસ્તુઓના ગુણોનું વર્ણન કરવું, સંસાર અવસ્થાના ગુણો કહેવા, ચારિત્રને દ્વષિત કહેવું તથા કરવું, શાંત થયેલા કષાય-નોકષાયની ઉદ્ધરણા કરવી વગેરે કારણો સેવવાથી ચારિત્ર-મોહનીય બંધાય છે.

(ક) 'નોકષાયોમાં-હાસ્ય' -નોકષાયોમાં કંઠર્પ ઉત્પન્ન થાય તેવી ચેષ્ટાઓ, મશકરી, અસહનશીલતા, ખડુ-પ્રલાપ, દીનવચન, ઠકાખાજી, હાસ્યની વૃત્તિઓ વગેરે કરવાથી હાસ્યમોહનીય બંધાય છે.

'રતિ' -દેશ નગર આદિ જોવાની ઉત્સુકતા, ચિત્રો કાઢવાં, રમવું, ખેલવું, ખીજાનું મન પોતાને સ્વાધીન કરવું, પ્રત નિયમ આદિ યોગ્ય અંકુશોમાં અણુગમો રાખવો વગેરેથી રતિમોહનીય બંધાય છે.

‘અરતિ’-ઇર્ષ્યા, પાપશીલતા, ખીજના સુખનો નાશ કરવો, ખરાબ કાર્યોમાં ખીજને જોડવા અથવા પોતે કરવાં, હુલકાની સોખત કરવી, ખીજને જેથેની ઉપજવવી વગેરેથી અરતિમોહનીય અંધાય છે.

‘ભય’-ભયના પરિણામ સેવવા, ખીજને ભય પમાડવો, ત્રાસ આપવો, નિર્દયપણું વગેરે કરવાથી ભય-મોહનીય અંધાય છે.

‘શોક’-પોતે શોક કરવો, ખીજને શોક કરાવવો, રુદન કરવું વગેરેથી શોકમોહનીય અંધાય છે.

‘જુગુપ્સા’-અતુર્વિધ સંઘના અપવાદ જોલવા, જુગુપ્સા કરવી, સદાચારની નિંદા કરવી, હિતકર ક્રિયા અને હિતકર આચારની ઘૃણા કરવી, એ વગેરેથી જુગુપ્સા-મોહનીય અંધાય છે.

‘સ્ત્રીવેદ’-ઇર્ષ્યા કરવી, વિષયમાં આસક્તિ રાખવી, અસત્ય જોલવું, વકતા, પરસ્ત્રી લાંપટતા, માયામૃષા વગેરેથી સ્ત્રીવેદમોહનીય અંધાય છે.

‘પુરુષવેદ’-પોતાની સ્ત્રીમાં સંતોષ, ઇર્ષ્યાથી રહિત, મંદકષાય, સરજતા, શીયળ પાળવું, ગુણાનુરાગ વગેરેથી પુરુષવેદમોહનીય અંધાય છે.

‘નપુસકવેદ’-સ્ત્રી-પુરુષ સંબંધી અનંગસેવા, કષાય, તીવ્ર વિષયાભિલાષ, સતી સ્ત્રીનાં શીયળ ભાંગવા વગેરે કારણોથી નપુસકવેદમોહનીય અંધાય છે.

(પ) આયુષ્યકર્મ-(અ) 'નરકગતિનું' -પંચેન્દ્રિય પ્રાણીનો વધ, ઘણો આરંભ, ઘણો પરિશ્રમ, નિર્દયતા, માંસાદિઅલક્ષ્યલક્ષણ, લાંબોકાલ વૈર રાખવું, રૌદ્રધ્યાન, ઘેર મિથ્યાત્વ, અનંતાનુબંધી કષાય, કૃષ્ણ-નીલ-કાપોતલેશ્યાના પરિણામ, અસત્ય ભાષણ, ચોરી, પરસ્ત્રી-વ્યભિચાર-વારંવાર મૈથુન સેવન, ઇન્દ્રિયોની પરાધીનતા વગેરે કારણોથી નરકનું આયુષ્ય બંધાય છે.

(બ) તિર્યચગતિનું-ઉન્નત-ખોટા માર્ગનો ઉપદેશ, ધર્મમાર્ગનો નાશ, ચિત્તની મૂઢતા, આર્તધ્યાન, પાપને છુપાવવું, આરંભ, પરિશ્રમ, વ્રતમાં અતિચાર લગાડવા, અલક્ષ્ય લક્ષણાદિ, અપ્રત્યાખ્યાનીય કષાય, નીલ-કાપોતલેશ્યાના પરિણામ, મૃષા ભાષણ, માયા, છળ પ્રપંચ, ઇન્દ્રિયોનો અસંયમ વગેરે કરવાથી તિર્યચનું આયુષ્ય બંધાય છે.

(ક) મનુષ્યગતિનું-અદ્ય આરંભ, અદ્ય પરિશ્રમ, સ્વાભાવિક નમ્રતા, સરળતા, ધર્મધ્યાનમાં પ્રીતિ, સંવિભાગ કરવાપણું, દેવ-ગુરુનું પૂજન, સભજનોને માન આપવું, પ્રિય વાતચીત, સુંદર ભુદ્ધિ, લોકના સમુદાયમાં મધ્યસ્થપણું, પ્રત્યાખ્યાનીય કષાય, તેજો-પીતલેશ્યાના પરિણામ વગેરેથી મનુષ્યનું આયુષ્ય બંધાય છે.

(ખ) દેવગતિનું-સરાગસંયમ, દેશવિરતી, અકામ-નિર્જરા, ઉત્તમ મનુષ્યોની સોબત, ધર્મશ્રવણ, સુપાત્રદાન, તપ, શ્રદ્ધા, રતનત્રયીની આરાધના, મરણ વખતે તેજો,

પીત-પદ્મ અને શુકલ લેશ્યાના શુભ પરિણામ, ખાલતપ, શુભ પરિણામથી-અગ્નિ, ગણે કાંસો કે પાણીમાં પડીને મરણ પામવું, અવ્યક્ત સામાયિક વગેરેથી દેવનું આયુષ્ય અંધાય છે.

(૬) નામકર્મમાં-(અ) 'અશુભનામકર્મ' -મન, વચન અને કાયાનું વક્રપણું, ખીજને ઠગવા, માયાપ્રયોગ, મિથ્યાત્વ, પૈશુન્ય, ચલ-ચિત્તા, વસ્તુઓમાં લેણસેણ કરવું, જૂઠી સાક્ષી પૂરવી, ખીજનાં અંગોપાંગ કાપવાં, યત્રો-પાંજરાં વગેરે બનાવવાં, કૂડાં તોલ-કૂડાં માપ બનાવવાં, ખીજની નિંદા, પોતાની પ્રશંસા, હિંસા, અસત્ય, ચોરી, મૈથુન, આરંભ, મહાપરિગ્રહ, કઠોર અને અસત્ય વચનો બોલવાં, વાચાળપણું, આકેશ, પરના સૌભાગ્યનો નાશ કરવો, કામણક્રિયા, કુતૂહલ, પરની હાંસી-વિડંબના કરવી, વેશ્યા પ્રમુખ નીચ સ્ત્રીઓનું પોષણ, વન સળગાવવાં, દેવ આદિના બહાનાથી વસ્તુઓનો ઉપભોગ પોતે કરવો, તીવ્ર કષાય, ચૈત્યમાં આશ્રય કરવો, પ્રતિમાદિનો વિનાશ કરવો, અંગારા પડાવવા અથવા પાડવા વગેરેથી અંધાય છે.

(બ) 'શુભનામ' -અશુભનામ કર્મના નિમિત્તથી ઉલટી રીતે વર્તન કરવું, સંસારથી ભય પામવો, પ્રમાદ ઓછો કરવો, સદ્ભાવ અર્પણ, ક્ષમાદિકની વૃદ્ધિ, સન્મન પુરુષોનું સ્વાગત વગેરે કરવાથી અંધાય છે.

ઓમાં ખાસ 'તીર્થ' કર નામકર્મ' -અરિહંત, સિદ્ધ, ગુરુ, સ્થવિર, બહુશ્રુત, ગણધર, ગરુડ, શ્રુતજ્ઞાન

અને તપસ્વીઓની ભક્તિ કરવી. આવશ્યક અને શિયળને વિષે અપ્રમાદ, વિનીતપણું, જ્ઞાનાભ્યાસ, તપસ્યા, ત્યાગ, વારંવાર ધ્યાન, શાસનની પ્રભાવતા, સંઘમાં શાંતિ કરવી, સાધુઓની વૈયાવચ્ચ, નવો જ્ઞાનાભ્યાસ, વિશુદ્ધ સમ્યક્ત્વ. આ વીસ સ્થાનકોનું મન, વચન, કાયાથી સેવન કરવા વગેરેથી બંધાય છે.

(૭) ગોત્રકર્મમાં-(અ) 'નીચગોત્ર'-ખીજની નિંદા, અવજ્ઞા, ઉપહાસ, સદ્ગુણુ લોપન અસદ્દેશ કથન, આત્મપ્રશંસા-પોતાના સાચા-ખોટા ગુણુનાં વખાણુ કરવાં, પોતાના દોષો છુપાવવા, જાતિ આદિનો મદ કરવો વગેરેથી બંધાય છે.

(બ) 'ઉચ્ચગોત્ર'-આત્મનિંદા, ખીજની પ્રશંસા, પોતાના દુર્ગુણુ પ્રગટ કરવા, ગુણુને ગુપ્ત રાખવા, પૂજ્ય વ્યક્તિઓ પ્રત્યે નમ્રતા, મન-વચન, કાયાથી વિનય કરવો, એ વગેરેથી બંધાય છે.

(૮) અંતરાયકર્મ-કોઈને દાન કરતાં રોકવા, કોઈને કાંઈ મેળવતાં રોકવા, ભોગવટામાં રોકવા, ઉભભોગમાં રોકવા, શક્તિ ફેરવવામાં રોકવા તથા છતી શક્તિએ દાન ન દેવું, ઇષ્ટ ધનાદિ વસ્તુની પ્રાપ્તિના પ્રયત્નમાં ન્યાય-નીતિ ન સાચવવાં, ભોગવટો કરતાં અત્યાસક્તિ કરવી, ઉપભોગ કરતાં અતિ લાલસા કરવી, ધર્મના કાર્યમાં છતું બલ-વીર્ય ગોપવવું વગેરેથી બંધાય છે.

ઉપર મુજબના આઠે કર્મોના યોગે જે પાપકર્મ કે પાપાધિકરણો જાણતાં કે અજાણતાં મારા જીવે સેવ્યાં હોય, તે સર્વનો મારે અરિહંત આદિ પાંચની સાક્ષીએ મિચ્છામિ દુક્કડં, મિચ્છામિ દુક્કડં, મિચ્છામિ દુક્કડં.

અઢાર પાપસ્થાનક

પ્રાણીઘાત કરીને, જૂઠું ખોલીને, ચોરી કરીને, મૈથુન-સેવીને, પરિશ્રદ્ધ-મૂચ્છાં કરીને, માન રાખીને, માયા સેવીને, લોભ કરીને, રાગથી, દ્વેષથી, કલહ કરીને, ખોટાં આજ મૂકીને, આડી ચૂગલી કરીને, રતિ-અરતિ કરીને, પારકી નિંદા કરીને, માયા-મૃષાવાદ કરીને, તથા મિથ્યાત્વશલ્યે કરીને જે કર્મ આ લવમાં કે પૂર્વલવોમાં મારા જીવે મન વચન કાયાથી સેવ્યાં હોય, સેવરાવ્યાં હોય અને સેવતાંને અનુભોઘાં હોય તે સઘળાંને હું અરિહંત-સિદ્ધ-સાધુ-દેવ અને આત્મ સાક્ષીએ નિંદું છું ગહું છું.

(૭) અંતિમ આરાધના

“ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર-વીર્યારાધન તત્પરઃ;

એક એવાન્તરાત્મા મે, વ્યુત્સૃષ્ટમધુનાઽપરમ. ૧૫

રાગ-દ્વેષ-મહામોહ-કષાયમલધૂનકઃ;

વિશુદ્ધઃ સાંપ્રતં વર્તે, સ્નાતકોહં સમાહિતઃ. ૧૬

ક્ષામ્યન્તુ સર્વસત્વા મે, ક્ષાન્તિર્મે સર્વજન્તુષુ;

નિર્વૈરઃ સાંપ્રતં શાન્તઃ, ક્ષેત્રજ્ઞો મમ વર્તતે. ૧૭

યદન્તર્યાયિનઃ કિંચિત્, બહિર્ભૂતં પુરા મયા;

ગૃહીતં સ્વીયપુદ્ગલા, તદ્ વ્યુત્સૃષ્ટમધુનાખિલમ્. ૧૮

— ‘ સમ્યગ્ જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર અને વીર્યની આરાધનામાં તત્પર એવો અંતરાત્મા એ જ એક મારો છે, આ સિવાય અન્ય સર્વને મેં ત્યજી દીધા છે. ૧૫

રાગ દ્વેષ, મહામોહ અને કષાયરુપ મળને ઘોઈને હું અત્યારે નિર્મળ બન્યો છું, આથી હું સાચો સ્નાતક થયો છું. ૧૬

સર્વ જીવોને હું ખમાવું છું, સર્વ જીવો મને ક્ષમા આપો, સર્વ જીવોની પ્રત્યે મારી ક્ષમા છે, અત્યારે વૈર વિરોધ વિનાનો થયેલો મારો આત્મા શાંત થયેલો છે. ૧૭

અન્તર્યામિત આત્માથી બહિર્ભૂત જે કાંઈ પર વસ્તુઓને પહેલાં પોતાપણાની બુદ્ધિથી મેં મારી માની હતી તે સર્વ પૌદ્ગલિક પર વસ્તુઓને હવે હું વોસિરાવી દઉં છું. ૧૮

“ તીર્થેશ્વરા મહાત્મનઃ, સિક્ધા નિર્ધૂતકલ્મષાઃ;

સદ્ધર્મઃ સાધવશ્રેતિ, ભવન્તુ મમ મંગલમ્. ૧૯

એતાવાનેવોત્તમત્વેન, ગૃહ્ણામિ ભુવનેડ્યહમ્;

એતાનેવ પ્રપ્રદેહહં, શરણં ભવભીરુઃ. ૨૦

નિવૃત્તસર્વકામોડહં, મનોબલનિરોધકઃ;

બન્ધુઃ સમસ્તભૂતાનાં, સૂનુવત્સર્વયોષિતામ્. ૨૧

સ્થિતઃ સામાયિકે શુદ્ધે, સર્વયોગનિરોધિનિ;

વ્યુત્સૃષ્ટ્યેષ્ટં માં સિક્ધાઃ, પશ્યન્તુ પરમેષ્ઠિનઃ. ૨૨

યચ્ચ દુશ્ચરિતં કિંચિદ્દિ-હાન્યત્ર ચ મે ભવેત્ ;
સંજાતં જાતસંવેગ-સ્તન્નિન્દામિ પુનઃ પુનઃ ૨૩

સર્વોપાધિવિશુદ્ધોઽહં, મમેયમધુના મતિઃ ;
સાક્ષાત્ કેવલિનસ્તત્ત્વં, ભગવંતો વિજાનતે. ” ૨૪

—“ મહાત્મા શ્રી તીર્થંકરદેવો, પાપમળથી રહિત શ્રી સિદ્ધભગવંતો, શ્રી જિનેશ્વરપ્રણીત સદ્ધર્મ અને સાધુ પુરૂષો મને મંગળરૂપ થાઓ, ત્રણે લોકમાં આ ચારને જ હું શ્રેષ્ઠતમ તરીકે ગ્રહણ કરું છું, એટલા જ માટે ભવ ભ્રમણથી ભય પામેલો હું ચારના શરણને સ્વીકારું છું. ૧૯-૨૦

સર્વે લાલસાઓથી હું નિવૃત્ત થયો છું, મનના દુષ્ટ વિકલ્પોને મેં રોકી દીધા છે, સઘળા પ્રાણીઓને મારા બંધુ ગણું છું, સર્વ સ્ત્રીઓ મારે મન માતા સમાન છે. સર્વ યોગનો નિરોધ કરનાર શુદ્ધ સામાયિકમાં હું રહેલો છું, સઘળી ચેષ્ટાઓને લજ્જને રહેલા મને પરમેષ્ઠિ સિદ્ધ ભગવંતો કરુણાદષ્ટિથી નીહાળો. ૨૧-૨૨

આ ભવમાં કે અન્ય ભવમાં મેં જે કાંઈ દુષ્કૃત કર્યું હોય, તે સર્વ દુષ્કૃતોને સંવેગ ભાવવાળો થયેલો હું વારંવાર નિદુ છું. સર્વ પ્રકારની ઉપાધિ-પરિગ્રહથી હું વિશુદ્ધ બન્યો છું, મારી મનોવૃત્તિ અત્યારે આવી છે, સાક્ષાત્ તત્ત્વને તો કેવળ જ્ઞાની ભગવાન જાણે છે. ” ૨૩-૨૪

૮ શ્રી પુન્યપ્રકાશનું સ્તવન
દુહા

સકલ સિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીસે જિનરાય;
સદ્ગુરુ સ્વામિની સરસ્વતી, પ્રેમે પ્રભુમું પાય. ૧
ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલાતણો, નન્દન ગુણ ગંભીર;
શાસન નાયક જગ જયો, વર્ધમાન વડવીર. ૨
એક દિન વીર જિણુંદને, ચરણે કરી પ્રણામ;
ભવિક જીવના હિતભણી, પૂછે ગૌતમ સ્વામ. ૩
મુકિત મારગ આરાધીએ, કહેા કિણુ પરે અરિહંત;
મુધા સરસ તવ વચનરસ, ભાષે શ્રીભગવંત. ૪
૧ અતિચાર આલોઈએ, ૨ વ્રત ધરીએ ગુરુ સાખ;
૩ જીવ ખમાવો સચલ જે, યોનિ ચોરાશી લાખ. ૫
૪ વિધિશું વળી વેસિરાવીએ, પાપસ્થાનક અઢાર;
૫ ચાર શરણુ નિત્ય અનુસરો, ૬ નિદો દુરિત આચાર. ૬
૭ શુભકરણી અનુમોદીએ, ૮ ભાવ ભલો મન આણુ;
૯ અણુસણુ અવસર આદરી, ૧૦ નવપદ જપો મુળણુ. ૭
શુભગતિ આરાધનતણુ, એ છે દસ અધિકાર;
ચિત્ત આણીને આદરો, જેમ પામો ભવપાર. ૮

(ઢાલ પહેલી)

જ્ઞાન દરિસણુ ચારિત્ર તપ વીરજ, એ પાંચે આચાર,
એહ તણુ ઇહ ભવ પર ભવના, આલોઈએ અતિચાર રે;
પ્રાણી જ્ઞાન ભણો ગુણુ ખાણી, વીર વહે એમ વાણી રે.

-પ્રાણી૦ ૧

ગુરુ ઝોળવીએ નહીં ગુરુ વિનય, કાળે ધરી બહુમાન;
 સૂત્ર અર્થ તદુભય કરી સુધાં, ભણીએ વહી ઉપધાન રે.—પ્રાં ૨
 જ્ઞાનોપગરણુ પાટીપોથી, ઠવણી નોકારવાળી;
 તેહ તાણી કીધી આશાતના, જ્ઞાનભકિત ન સંભાળી રે.—પ્રાં ૩
 ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, જ્ઞાન વિરાધ્યું જેહ;
 આ ભવ પરભવ વળી રે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહ રે,
 પ્રાણી સમક્રિત દ્યો શુદ્ધ જાણી, વીર વદે એમ વાણી રે.
 —પ્રાણીં ૪

જિન વચને શંકા નવી કીજે. નવી પરમત અભિલાખ;
 સાધુતણી નિદા પરિહરજો, ફલસંદેહ મ રાખ રે.—પ્રાં ૫
 મૂઠંપણું છંડો પરશંસા, ગુણુવંતને આદરીએ;
 સાહુમ્મીને ધર્મે કરી થીરતા, ભકિત પ્રભાવના કરીએ રે.
 પ્રાણીં ૬

સંઘ ચૈત્ય પ્રાસાદતણો જે, અવર્ણુવાદ મન લેખ્યો;
 દ્રવ્ય દેવકો જે વિણુસાહ્યો, વિણુસંતો ઉવેખ્યો રે.—પ્રાં ૭
 ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, સમક્રિત ખંડ્યું જેહ;
 આભવ પરભવ વળી રે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહ રે,
 પ્રાણી ચારત્ર દ્યો ચિત્ત આણી, વીર વદે એમ વાણી રે.
 —પ્રાણીં ૮

પાંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ વિરાધી, આઠે પ્રવચન માય;
 સાધુતણે ધર્મે પ્રમાદે, અશુદ્ધ વચન મન કાય રે.—પ્રાં ૯
 શ્રાવકને ધર્મે સામાયિક, પોસહમાં મન વાળી;
 જે જયણાપૂર્વક એ આઠે, પ્રવચનમાય ન પાળી રે—પ્રાં ૧૦

ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, ચારિત્ર ડહોડ્યું જેહ;
આ ભવ પરભવ વળી, રે, ભવોભવ મિચ્છામિ દુક્કડં તેહ રે;

-પ્રાણી૦ ૧૧

બારે ભેરે તપ નવિ કીધો, છતે યોગે નિજ શકતે;
ધર્મે મન વચ કાયા વીરજ, નવિ ફેરવીયું ભગતે રે-પ્રા૦ ૧૨
તપ વીરજ આચાર એણીપરે, વિવિધ વિરઘ્યાં જેહ;
ઓ ભવ પરભવ વળી રે, ભવોભવ મિચ્છામિ દુક્કડં તેહ રે.

પ્રાણી૦ ૧૩

વળીય વિશેષ ચારિત્ર કેરા, અતિચાર આલોધએ;
વીર જિણેસર વચણ સુણીને, પાપમલ સવી ધોધએ રે-પ્રા૦ ૧૪

(ઢાળ બીજી)

પૃથ્વી પાણી તેહ, વાયુ વનસ્પતિ, એ પાંચે ધાવર કહ્યાં એ;
કરી કરસણ આરંભ, ખેત્ર જે ખેડીયાં,

કૃવા તજાવ ખણાવીયાં એ. ૧

ઘર આરંભ અનેક ટાંકાં ભોંચરાં, મેડી માળ ચણાવીઆં એ;
હીંપણુ ગુંપણુ કાજ, એણીપરે પરેપરે,

પૃથ્વીકાય વિરાધીઆં એ. ૨

ધોવણુ નાહણુ પાણી, ઝીલણુ અપકાય,

છોતિ ધોતિ કરી દુહડ્યાં એ;

ભાડીગર કુંભાર લોહ સોવનગરા, ભાડભુંબ લીહાલાગરા એ. ૩

તાપણુ સેકણુ કાજ, વસ્ત્ર નિખારણુ, રંગણુ રાંધણુ રસવતિ એ;
એણીપરે કર્માદાન પરે પરે કેળવી, તેહ વાઉ વિરાધીઆ એ. ૪

વાડી વન આરામ, વાવી વનરુપતિ, પાન કુલફલ ચુંટીયાં એ;
 પોંક પાપડી શાક, શેકયાં સૂકવ્યાં, છેઘાં છુંઘાં આથીયાં એ. ૫
 અળશી ને એરંડ, ઘાણી ઘાલીને, ઘણા તિલાદિક પિત્તીયાં એ;
 ઘાત્રી કોલુમાંહે, પિત્તી શેલડી, કંદમૂળ ફલ વેચીયાં એ. ૬
 એમ એકેન્દ્રિય જીવ, હણ્યા હણાવીયા,

હણતાં જે અનુભોદિયા એ;

આ ભવ પરભવ જેહ, વળી રે ભવોભવ,

તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં એ. ૭

કૃત્તી ચરમીયા કીડા, ગાડર ગંડોલા, ઇચળ પોરા અલશીયાં એ;
 વાળા જળો ચૂડેલ વિચલિત રસતણા,

વલી અથાણાં પ્રમુખનાં એ. ૮

એમ એકેન્દ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં એ;
 ઉધેહિ જૂ લીખ, માંકડ મંકોડા, ચાંચડ કીડી કુંથુઆ એ. ૯

ગદહિઆ ઘીમેલ, કાનખજુરડા. ગીંગોડા ધનેરીયા એ;
 એમ તેકેન્દ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા,

તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં એ. ૧૦

માખી મચ્છર ડાંસ, મસા પતાંગિયાં, કંસારી કોલિયાવડા એ;
 ઠીંકુણુ વિંછુ તીડ, ભમરા ભમરિયો;

કેતાં બગ ખડમાંકડી એ. ૧૧

એમ ચૌરિદ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં એ;
 જલમાં નાખી જાળ, જલચર દુહવ્યા,

વનમાં મૃગ સંતાપીયા એ. ૧૨

पीड्या पंभी लव, पाडी पासमां, पोपट घाट्या पांजरे ओ;
 ओम पंचेद्रिय लव, जे मे' दुडव्या,
 ते मुज मिच्छामि दुळडं ओ. १३

(दाण त्रीण)

डोष लोल लय दुस्यथीण, ओढ्यां वयन असत्य;
 कुड करी धन पारकांण, वीधां जेड अदत्त रे
 जिनण मिच्छामि दुळडं आज,
 तुम साणे मडाराज रे;
 जिनण हेरुं सारुं काज रे,

जिनण मिच्छामि दुळडं आज. १

हेव मनुष्य तिर्यचनांण, मैथुन सेव्यां जेड;
 वषमारस लंपटपण्ण, धलुं विडंण्ये हेड रे. जिनण० २
 परिग्रहणी ममता करीण लव लव मेळी आय;
 जे लडां ते तिडां रडीण, कोरुं न आपे साथ रे. जिनण० ३
 रथणी लोजन जे कर्यांण, डीधां लक्ष अलक्ष;
 रसना रसनी लालयेण, पाप कर्यां प्रत्यक्ष रे. जिनण० ४
 मत लेरुं विसारीयांण, वणी लांग्यां पच्यधुण्ण;
 कपट हेतु किरिया करीण, डीधां आप वधुण्ण रे. जिनण० ५
 त्रणुं ढाल आठे दुडेण, आलेच्या अतिचार;
 शिवगति आराधन तण्ण, ओ पडेले अधिकार रे. जिनण० ६

(दाण चोथी)

पंच महाव्रत आदरे साडेवडी रे, अथवा द्यो व्रत पार तो;
 यथाशक्ति व्रत आदरी सा०, पाणे निरतिचार तो. १

મત લીધાં સંભારિએ સાં, હેડે ધરીએ વિચારતો; શિવગતિ આરાધન તણો સાં, એ ખીજે અધિકાર તો. ૨
 જીવ સર્વે ખમાવીએ સાં, યેનિ ચોરાસી લાખ તો; મન શુદ્ધે કરી ખામણાં સાં, કોઈશું રોષ ન રાખતો. ૩
 સર્વ મિત્ર કરી ચિતવો સાં, કોઈ ન જાણો શત્રુ તો; રાગદ્વેષ એમ પરિહરો સાં, કીજે જન્મ પવિત્ર તો. ૪
 સ્વામી સંઘ ખમાવીએ સાં, જે ઉપની અપ્રીત તો; સજ્જન કુટુંબ કરો ખામણાં સાં, એ જિનશાસન રીત તો. ૫
 ખમીએ ને ખમાવીએ સાં, એહ જ ધર્મનો સાર તો; શિવગતિ આરાધન તણો સાં, એ ત્રીજે અધિકાર તો. ૬
 મૃષાવાદ હિંસા ચોરી સાં, ધન મૂર્છા મૈથુન તો; ક્રોધ માન માયા તૃણા સાં, પ્રેમ દ્વેષ પૈશુન્ય તો. ૭
 નિંદા કલહ ન કિજીએ સાં, કુડાં ન દીજે આલ તો; રતિ અરતિ મિથ્યા તણે સાં, માયા મોસ જંજલ તો. ૮
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ વેસરાવિએ સાં, પાપસ્થાન અઢાર તો; શિવગતિ આરાધન તણો સાં, એ ચોથો અધિકાર તો. ૯

(ઢાળ પાંચમી)

જનમ જરા મરણે કરીએ, આ સંસાર અસાર તો; કર્યાં કર્મ સહુ અનુભવે એ, કોઈ ન રાખણહાર તો. ૧
 શરણ એક અરિહંતનું એ, શરણ સિદ્ધ ભગવંત તો; શરણ ધર્મ શ્રી જિનનો એ, સાધુ શરણ ગુણવંત તો. ૨
 અવર મોહ સવિ પરિહરીએ, ચાર શરણ ચિત્ત ધાર તો; શિવગતિ આરાધન તણો એ, એ પાંચમો અધિકાર તો. ૩

આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, પાપકર્મ કેઈ લાખ તો;
 આતમ સામે તે નિદીએ એ, પિડક્રમિએ શુરુ આખ તો. ૪
 મિથ્યામત વર્તાવિયા એ, જે લાખ્યાં ઉત્સૂત તો;
 કુમતિ કઠાચહને વશે એ, જે ઉથાખ્યાં સૂત તો. ૫
 ઘડ્યાં ઘડાવ્યાં જે ઘણાંએ, ઘરંટી હલ હથીઆર તો;
 ભવ ભવ મેડી મૂકીયાં એ, કરતાં જીવ સંહાર તો. ૬
 આપ કરીને પોષીયા એ, જનમ જનમ પરિવાર તો;
 જનમાંતર પોહોલ્યા પછી એ, કોઈએ ન કીધી સાર તો. ૭
 આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, એમ અધિકરણ અનેક તો;
 ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસરાવિએ એ, આણી હૃદય વિવેક તો. ૮
 દુષ્કૃત નિદા એમ કરી એ, પાપ કરો પરિહાર તો;
 શિવગતિ આરાધન તણો એ, એ છટ્ટો અધિકાર તો. ૯

(દાળ છટ્ટી

ધન ધન તે દિન માહરો, જહાં કીધો ધર્મ;

દાન શીયલ તપ ભાવના, ટાળ્યાં દુષ્કૃત કર્મ. ધન૦ ૧

શેત્રુંજાદિક તીર્થની, જે કીધી ઋત;

જુગતે જિનવર પૂજિયા, વળી પોખ્યાં પાત્ર. ધન૦ ૨

પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયાં, જિણુહર જિન ચૈલ;

સંઘ ચતુર્વિધ સાચવ્યાં, એ સાતે ક્ષેત્ર. ધન૦ ૩

પડિક્કમણ્યાં સુપેરે કર્યાં, અતુકંપા દાન;

સાધુ સૂરિ ઉવજાચને, દીધાં બહુ માન. ધન૦ ૪

ધર્મ કાજ અનુમોદિએ, એમ વારોવાર;

શિવગતિ આરાધન તણો, એ સાતમો અધિકાર. ધન૦ ૫

લાવ લલો મન આણિએ, ચિત્ત આણિ ઠામ;
 સમતા લાવે લાવિએ, એ આતમરામ. ધન૦ ૬
 સુખ દુઃખ કારણુ જીવને, કોઈ અવર ન હોય;
 કર્મ આપ જે આચર્યાં, ભોગવીએ સોચ. ધન૦ ૭
 સમતા વિણુ જે અનુસરે, પ્રાણી પુન્યતું કામ;
 છાર ઉપર તે લીપણું. અંખર ચિતરામ. ધન૦ ૮
 લાવ લલીપરે લાવીએ, એ ધર્મનો સાર;
 શિવગતિ આરાધન તણો, એ આઠમો અધિકાર. ધન૦ ૯

(ઢાળ સાતમી)

હવે અવસર જાણી કરી સંલેખન સાર,
 અણુસણુ આઠરીએ પરચખી ચારે આહાર;
 લલુતા સ્ત્રવી મૂકી છાંડી મમતા અંગ,
 એ આતમ ખેલે સમતા જ્ઞાન તરંગ. ૧
 ગતિ ચારે કીધા આહાર અનંત નિઃશંક,
 પણ તૃપ્તિ ન પામ્યો જીવ લાલચીયો રંક;
 દુલહો એ વલી વલી અણુસણુનો પરિણામ,
 એહથી પામીજે શિવપદ સુરપદ ઠામ. ૨
 ધન ધત્રો શાલિલદ્ર ખાંધો મેઘ કુમાર,
 અણુસણુ આરાધિ પામ્યા લવનો પાર;
 શિવમંદિર જાશે કરી એક અવતાર,
 આરાધન કેરો એ નવમો અધિકાર. ૩
 દશમે અધિકારે મહામન્ત્ર નવકાર,
 મનથી નવિ મૂકો, શિવસુખ ફલ સહકાર;

એ જપતાં બચે દુર્ગતિ દોષ વિકાર,
સુપેરે એ સમરે ઔઠ પૂરવનો સાર. ૪

જનમાંતર બતાં બે પામે નવકાર,
તે પાતિક ગાલી પામે સુર અવતાર;
એ નવપદ સરીખો મન્ત્ર ન કોઈ સંસાર,
આ ભવ ને પરભવ સુખસંપત્તિ દાતાર. ૫

જુઓ ભીલ ભીલડી રાજ રાણી થાય,
નવપદ મહિમાથી રાજસિંહ મહારાય;
રાણી રતનવતી જેહુ પામ્યા છે સુરભોગ,
એક ભવ પછી લેશે શિવવધૂ સંભોગ. ૬

શ્રીમતીને એ વળી મન્ત્ર કહ્યો તત્કાલ,
કૃષ્ણધર ક્રીટીને પ્રગટ થઈ કુલમાલ;
શિવકુમરે જોગી સોવન પુરિસો કીધ,
એમ એણે મંત્રે કાજ ઘણાનાં સિદ્ધ. ૭

એ દશ અધિકારે વીર જિનેસર ભાખ્યો,
આરાધન કેરો વિધિ જેણે ચિત્ત માંહિ રાખ્યો;
તેણે પાપ પખાલી ભવ ભય દૂરે નાખ્યો,
જિન વિનય કરંતા સુમતિ અમૃતરસ આખ્યો. ૮

(ઢાળ આઠમી)

સિદ્ધારથ રાય કુલ તિલોએ, ત્રિશલા માત મલ્હાર તો;
અવનિતલે તમે અવતર્યા એ, કરવા અમ ઉપગાર.
જયો જિન વીરજી એ. ૧

મેં અપરાધ કર્યા ઘણા એ, કહેતાં ન લહું પાર તો;
 તુમ ચરણે આવ્યા ભણીએ, જો તારે તો તાર-જયો ૦ ૨
 આશ કરીને આવીયો એ, તુમ ચરણે મહારાજ તો;
 આવ્યા ને ઉવેખશો એ, તો કેમ રહેશે લાજ-જયો ૦ ૩
 કરમ અહુન્જણુ આકરાં એ, જન્મ મરણુ જંબલ તો;
 હું છું એહથી ઉભયો એ, છોડાવ દેવ દયાળ-જયો ૦ ૪
 આજ મનોરથ મુજ દેવ્યા એ, નાહાં દુઃખ દંદોલ તો;
 તુઠ્યો જિન ચોવિસમો એ, પ્રગલ્યાં પુન્ય કલ્લોલ-જયો ૦ ૫
 ભવે ભવે વિનય તુમારડો એ, ભાવ ભકિત તુમ પાય તો;
 દેવ દયા કરી દીણએ એ, યોધિ ખીજ સુપસાય-જયો ૦ ૬

કૃત્તશ

ઇહ તરણુ તારણુ સુગતિ કારણુ, દુઃખ નિવારણુ જગ જયો;
 શ્રી વીર જિનવર ચરણુ થુણુતાં, અધિક મન ઉલટ થયો. ૧
 શ્રી વિજયદેવસૂરીંદ પદ્ધર, તીરથ જંગમ એણી જગે;
 તપગચ્છપતિ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ, સૂરિ તેજે ઝગમગે. ૨
 શ્રી હીરવિજયસૂરિ શિષ્ય વાચક, શ્રી કીર્તિવિજયસુરગુરુ સમે;
 તસ શિષ્ય વાચક વિનય વિજયે, થુણુયો જિન ચોવીશમે. ૩
 સય સત્તર સંવત યોગણુત્રીસે રહી રાંદેર ચોમાસ એ;
 વિજય દસમી વિજય કારણુ, કીયો ગુણુ અભ્યાસ એ. ૪
 નરભવ આરાધન સિદ્ધિ સાધન, સુકૃત લીલવિલાસ એ;
 નિર્જરા હેતે સ્તવન રચીયું, નામે પુણ્ય પ્રકાશ એ. ૫

(ખ)

(રાગ-તું અકલંકી રૂપ સગ્ગી...પાર્શ્વનાથ લાવણી)

દુષ્ટત્યોની ગહાં કરું છું, સુકૃત્યોની અનુમોહના;
 ઘનઘન દિવસ આજ તે મહારો, કરી ભાવે શ્રી જિન સેવના. ૧
 ભવોભવ ભમતાં મારા ભવે, જે જે અધિકરણો મૂક્યાં;
 તેહનો સંબંધ ત્રિવિધે છોડું, શ્રી જિનવચન મન ભાવ્યાં. ૨
 શ્રી અરિહંતભ પ્રમુખ પ્યારા, સિદ્ધ ભગવંત ભજુ ભાવે;
 ગુણવંતા સાધુનું શરણુ, શ્રી જિનધર્મ ચિત્ત આવે. ૩
 સર્વ ભવોને હું ખમાવું, મુજને સહુ ખમજો રે;
 વૈર ભાવને હું નવિ રાખું, સમતા ભાવને ધરજો રે. ૪
 નિતનિત મૈત્રી ભાવના ભાવું, પ્રમોહ ભાવ મન આણી;
 મધ્યસ્થ કરુણા પ્રેમ-જંખૂની, નિત્યાનંદ ગુણ ખાણી. ૫

(ક)

(રાગ-ઉપરનો)

કદ્યાણુ થાઓ સર્વ ભવોનું, દુઃખડાં કદીએ ન પાવો;
 એવી આશા હું નિત રાખું, મૈત્રી ભાવના દિલ આવો. ૧
 પુણ્યતણા પ્રકાર અનેરા, પુણ્યદ્વજ જે ભોગવતા;
 પ્રમોહ પામે તે દેખીને, શિવસુખડાં તે મેળવતા. ૨
 દુઃખી જનોનાં દુઃખડાં દેખી, હૃદય જેનું દ્રવી જતું;
 કરુણા ભાવના ભાવી જગમેં, જિનગુણ અમૃત પાન થતું. ૩
 ન્યાયનીતિ સદાચારને મૂકી, અનાચાર જે આચરતો;
 સમજે નહિ સમજાવ્યા ત્યાં હું, મધ્યસ્થ ભાવે અનુસરતો. ૪
 ચાર ભાવના નિત્ય સમરતાં, જે ભવિયણુ ઉરમાં ધરે;
 પ્રેમ-જંખૂસૂર શિષ્ય કહે એ, નિત્યાનંદ પદ શીઘ્ર વરે. ૫

(૬)

(શિખરિણી)

અનંતકાળેથી ભવવન મહીં નાથ ! ભમતો,
 મહા પાપારંભે નિશદિન સદા હું વિલસતો;
 વિકારોના વેગે વિવશ બનતો જીવ મુજનો,
 સહારો મુજને હો સકલ જગના દેવ ! તુજનો....૧
 મહા અજ્ઞાને મેં અધિકરણ મૂક્યાં ભવેભવે,
 નવિ ત્યાજ્યાં એને ત્રિવિધ કરણે એ જ ખટકે;
 પ્રવાહો પાપોના અવિરત વહંતા ન અટકે,
 અહા ! એની પીડા વહન કરતો જીવ ભટકે....૨
 કષાયોમાં રૂપ્યો, મન-વચન-કાયા અપણ હા,
 પ્રમાદોમાં પૂરો વિષય રસની લાલચ મહા;
 ભજું મિથ્યા માર્ગો અવિરતિ મહીં ખૂબ રમતો,
 પ્રભો ! લે ઉગારી અતિ કરુણતાથી, ભટકતો....૩
 પ્રભુ વીર ! પ્રેમે અમ જીવનમાં પાપ હરજો,
 કરું છું આ ક્રિયા, પવિતકરણી મહેર કરજો;
 કૃપાસિન્ધુ ! સ્વામિ ! પરમ કરુણા એક કરજો,
 મોહ મહાન્ધારે ભદ્ર પથનો દીપ ધરજો....૪
 (વિધિમાં વોસિરાવ્યા અને મિચ્છામિ દુક્કડં દીધા પછી દેવાનાં—)

સાત ખમાસણાં

૧ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન ! અધ્યભવ
 પુગ્ગલાઇ વોસિરેમિ દુક્કડાઇ ગરિહેમિ. ગુરુ—
 વોસિરેહ ગારહેહ.

ઇચ્છં. ૨ ખમાં સંદિસહ કિં ભણામિ ?

ગુરુ—‘ વંદિતા પવેહ. ’

ઈચ્છં. ૩ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ તુમ્હે અમ્હં અધ્યભવ પુગ્ગલાઈ વોસિરઆઈ દુક્કડાઈ ગારહિઆઈ ઇચ્છામે. આણ્સદ્દિં.

ગુરુ—‘ વોસિરઆઈ વોસિરિઆઈ ગારહિઆઈ ગારહિઆઈ ખમાસમણાણું હથેણું ગુરુગુણેહિં બુરિદ્દનજાહિ નિત્યારગપારગા હોહ. ’

ઈચ્છં. ૪ ખમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ સાહુણું પવેએમિ. ગુરુ—‘ પવેહ. ’

ઈચ્છં. ૫ ખમાં નવકાર ગણી.

૬ ખમાં તુમ્હાણું પવેઇયં સાહુણું પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગં કરેમિ. ગુરુ—‘ કરેહ. ’

ઈચ્છં. ૭ ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્! તુમ્હે અમ્હં અધ્યભવ પુગ્ગલાઈ વોસિરાવણિયં દુક્કડાઈ ગારહિઆવણિયં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અખત્થં એક લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી)નેા કાઉસ્સગ્ગ પારીને લોગસ્સં ખમાં અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં. ખમાં ગુરુમહારાજને વંદન કરી પરચ્છખાણુ કરવું.

પછી ખમાં હિતોપદેશનેા આદેશ લેવડાવી ગુરુએ સમય અનુસાર શરૂઆતની પિઠિકામાં જણાવેલ અથવા ખીજે ઘટિત હિતોપદેશ આપવો.

ધતિ શ્રી દુબ્ધૃતગર્હા અને અતીતભવપાપાધિકરણુ—
પુદ્ગલ વોસિરાવવાની વિધિ

૯ પ્રતિજ્ઞા પત્ર

ક્રિયા કરનારને સ્મૃતિ નિમિત્તે પ્રતિજ્ઞા પત્ર
કૃમમાં મઢાવીને રાખવાનો નમુનો

મારી કલ્યાણુકારી પ્રતિજ્ઞા

(ગત લવોના શરીરાદિ પુદ્ગલો અને પાપનાં સાધનો મૂકેલાં તે વોસિરાવવાની તથા દુષ્કૃત્યોની નિંદા અને સુત્કૃત્યોની અનુમોદના કરવાની મંગલ ક્રિયા કર્યાનો મારો ઈકરાઈ પત્ર)

અત્રે ઝિરાજમાન કરેલ શ્રી જિનેશ્વર પરમાત્માની
નાણુ સમક્ષ પૂજ્યપાદ ગુરુદેવ.....
આદિના વરદહસ્તે શ્રી અરિહંત પરમાત્માદિની સાક્ષીએ
શ્રી સંઘના વિશાળ સમુદાય સાથે મેં મારા ગત લવોનાં
અહણુ કરેલાં શરીરાદિ પુદ્ગલો અને ળીજાં પાપાધિકરણો
વોસિરાવ્યા વગરનાં મૂકેલાં હોય તે અનંતાનંત પુદ્ગલોથી
વિશ્વભરમાં થતી પાપક્રિયાના લયંકર પાપ આશ્રવથી છૂટવા
સારૂ અતીતલવ પુદ્ગલ વોસિરાવવાની આ ક્રિયા
વિધિ સહિત કરીને તે પુદ્ગલો વગેરેને મેં વોસિરાવ્યાં છે.

આથી મેં મારા આત્મા ઉપર રહેલા કર્મના
અનંત ભારને હળવો કર્યો છે.

(૧) મારો આત્મા અનાદિ શાશ્વત છે. આજ સુધી ચતુર્ગતિ સંસારમાં પરિભ્રમણ કરતાં મારા આત્માએ હિંસાદિ પાપની પ્રવૃત્તિ થયા કરે તેવાં શરીરોદિ પુદ્ગલો તથા શસ્ત્ર આદિ પાપાધિકરણો વોસિરાવ્યા વિના મૂક્યાં હોય તે સર્વને આજે હું ત્રિવિધે ત્રિવિધે મન-વચન અને કાયાથી ન કરવા, ન કરાવવા, ન અનુમોદવારૂપે વોસિરાવું છું. તે વોસિરે, વોસિરે, વોસિરે.

(૨) મારા આત્માએ દેવગુરુ અને ધર્મની આશાતના કરી અનાદિ ભવોમાં હિંસા વગેરેનાં જે કંઈ પાપો કર્યાં હોય તેની હું નિંદા ગહા કરું છું. તેનું મારે મિચ્છામિ દુક્કડં, મિચ્છામિ દુક્કડં, મિચ્છામિ દુક્કડં.

(૩) વર્તમાન ભવનાં મારાં શરીરો તથા વસાયેલાં સાધનો પાપકારી અધિકરણોને વોસિરાવવાનું પણ હું ધ્યાન રાખીશ. મારું મૃત્યુ થાય ત્યારે આ બધું મારે વોસિરે વોસિરે વોસિરે છે.

(૪) પૂર્વ ભવોનાં મારાં શરીરો તથા વસાયેલાં સાધનો જે જાણ્યે અજાણ્યે પણ ધર્મમાર્ગમાં ઉપકારી થયાં હોય તેની તથા અરિહંત આદિથી યાવત્ માર્ગાનુસારી મહાનુભાવોની સુકૃત કરણીની હું વારંવાર અનુમોદના કરું છું.

(૫) મારે સર્વ જીવો પ્રત્યે મૈત્રી છે, ગુણાધીક પ્રત્યે પ્રમોદ છે. દુઃખીજીવો પ્રત્યે કરુણા છે, અને નિદકાદિ પ્રત્યે માધ્યસ્થભાવ છે.

: ધ્યેય :

અવિરતિપણાના અનિવાર્ય પાપ આશ્રવોથી
મારો આત્મા ખૂબ કંપ્યો છે.

સર્વ આશ્રવોથી વિરમવારૂપ મોક્ષદાયક શ્રી સમ્યક્ત્વ-
મૂલ ચારત્ર મહાધર્મ સર્વ વિરતિ હું શીઘ્ર
અંગીકાર કરું—

એવી આ ક્રિયાથી મારા આત્માને નિરંતર પ્રેરણા રહો !

નામ :	મુકામ :
વીર સંવત :	માસ :
વિક્રમ સંવત :	તારિખ :

જનં જયતિ શાસનમ્

શ્રી પજ્ઞાપનાસૂત્રમાં વોસિરાવ્યાનો લાભ અને નહિ
વોસિરાવવાના દોષ ઉપર આવતું એક દૃષ્ટાંત

વસંતપુર નગરમાં બે કુલપુત્રો અજિતસેન રાજની
સેવા કરતા હતા. ગુણચંદ્ર જૈનધર્મી હતો, અને બાલચંદ્ર
મિથ્યાદૃષ્ટિ હતો.

રાજની સાથે જવાની ઉતાવળમાં એક રાત્રે ઘોડા
ઉપર બેસીને જતા હતા, ત્યાં રસ્તામાં બંનેની તરવારો
પડી જવાની ખબર પડતાં ગુણચંદ્રે તપાસ કરવા માંડી,
ન મળી એટલે અધિકરણ ન થાય તેથી વોસિરાવી દીધી.
બ્યારે બાલચંદ્ર તેની હાંસી કરવા લાગ્યો કે ' શું ખીજી
તરવાર નથી ? ગઈ તો ગઈ, એમાં શું શોધવી હતી ? '

પડી ગયેલી તરવાર એક સાહસિક કેદીના હાથમાં
આવી એટલે તેણે એક રાજપુરુષને મારી નાખીને નાસી
છૂટ્યો, ભાગતો હતો ત્યાં ચોકીદારોએ તેને પકડી લીધો.
રાજ પાસે હાજર કર્યો અને બધી વાત કરી.

રાજ ગુસ્સે થયા અને પૂછ્યું કે ' આ તરવાર તું
ક્યાંથી લાગ્યો ? ' કેદીએ કહ્યું કે ' મને રસ્તામાંથી
મળી હતી. '

પછી રાજએ તપાસ કરાવી તો તરવાર ગુણચંદ્રની
અને બાલચંદ્રની માલુમ પડી. પછી, પ્રથમ બાલચંદ્રને
બોલાવીને તરવાર આપતા રાજએ પૂછ્યું કે ' તરવાર કેવી
રીતે ખોવાઈ ? ' બાલચંદ્રે કહ્યું કે ' ઉતાવળમાં પડી ગઈ

હતી. ’ રાજાએ પૂછ્યું કે ‘ તપાસ કેમ ન કરી ? બાલચંદ્રે કહ્યું કે ‘ આપનો પ્રસાદ છે એટલે શું શોધવી હતી ? ’

રાજાએ ગુણચંદ્રને તરવાર આપવા માંડી, ત્યારે તે લેતો નથી.

કારણ પૂછતાં ગુણચંદ્રે કહ્યું કે ‘ તરવાર ગઈ કાલે ઉતાવળમાં કંઈ પડી ગયેલી, તપાસ કરતાં ન મળી એટલે, અધિકરણનો દોષ મને ન લાગે તેથી વોસિરાવી દીધી હતી. ’

આ સાંભળી પોતાની તરવાર ખોવાયા છતાં તપાસ ન કરી તેથી પ્રમાદી બાલચંદ્રને શિક્ષા કરી, ગુણચંદ્રને શિક્ષા તો ન કરી, ઉપરથી ગુણચંદ્રને શાખાશી આપી.

આ પ્રમાણે જીવ જન્મમાંતરેમાં શરીર, ઉપધિ વગેરે વોસિરાવી ન હોય તો તેનાથી થતાં આરંભ વગેરેના દોષને પાત્ર એ જીવ બને છે. માટે તે સંબંધીનો અશુભ-કર્મબંધ ન થાય, તેથી તે બધાં વોસિરાવી દેવાં જોઈએ.

ઇતિ શ્રી પ્રવચ્ચા યોગાદિ વિધિ સંગ્રહ સમાપ્ત.

